Michel Zévaco

BURİDAN

İNKILÂP ve AKA

MİCHEL ZÉVACO SERİSİ

MICHEL ZEVACO

BÜRİDAN

"Nesle„ Kulesi Kahramanı

Bu eser Kraliçe Margarit dö Bürgony'nin müthiş cinayetlerinden bahseden meraklı, heyecanlı, esrarengiz maceralar ve kahramanlık romanıdır.

İNKILÂP ve AKA
KİTABEVLERİ KOLL. ŞTİ.
İstanbul - Ankara Cad. No. 95

SULHİ GARAN MATBAASI VARİSLERİ KOLL. ŞTİ.
Nuruosmaniye Cadd. No. 64 — İstanbul
1 9 6 3

NESLE KALESİ KAHRAMANI

BÜRİDAN

Margörit dö Burgony

— 1 —

GÜLLÜ BAHÇE

Siyah görünüşiyle korkunç ve sessiz duruşiyle insanda ürpertiler uyandıran Tanpl hapishanesinin hemen yakınında, kuş cıvıltılariyle dolu çiçekli ve büyük bir mantarın dibinde bitmiş yeşilliğe benziyen bir bahçe vardı: Güllü bahçe..

Buna Güllübahçe gibi şairane bir isim verilmesinin sebebi, onun ilkbahar zamanları renk renk güllerle dolu bulunması ve bu sıkılan gönüllere neş'e ve sevinç vermesidir.

Bahçenin içinde, bürç biçiminde çıkıntıları, renkli camlar geçirilmiş oval pencerelerile küçük ve insanda bir saadet yuvası hissini uyandıran bir ev göze çarpar. Bunun süsten başka bir şey olmıyan ufak kuleleri ve gene süslü sivri bir çatısı vardır.

Sert rüzgârların okşadığı bu evin, güzel halılar ve kıymetli eşya ile süslenmiş bir odasında gençlik ve güzelliğin timsali sayılabilecek iki sevdalı yaşar! Bu çiftin kız olanı insanın başını döndürecek kadar zarif, nazik ve güzeldir. Delikanlısının, biraz eski görünen elbiseleri içinde bile yakışıklı ve narin oluşunu inkâr güç olur. Bununla beraber mağrur görünüşlüdür de...

Odanın köşesinde duran solgun renkli ve tok tebessümlü ihtiyar bir kadın bu iki sevdalıyı hain bakışlariyle süzüyordu.

Delikanlı genç kıza:

— Allaha ısmarladık Mirtil, dedi. Yarına...

— Yarın, yarın.. Müthiş bir tehlikeye atılıyorsun.. Seni yarın görebileceğimden emin değilim. Yapma Büridan, beni seviyorsan, vaz geç bu delilikten...

Kollarını sevgilisinin boynuna sarmış, altın gibi sarı saçları omuzlarına dökülmüş, açık mavi gözleri, gözyaşları ile dolmuş, yalvarıyordu.

— Babamın geleceğini düşün bu gece.. Ona seviştiğimizi söyleyeceğimi düşün!..

Delikanlı titredi:

— Baban mı Mirtil?.

— Evet Jan.. Evet güzel sevgilim... Babam bu gece her şeyi öğrenecek!.

Baban gelecek ha!.. Fakat ben onu tanımıyorum ki.. Bakalım beni kabul edecek mi? Ne malûm.. Sonra baban kim?. Bu evde, seni gördüğüm günün üstünden altı ay geçti. Bu zaman içinde onu görmek, onunla tanışmak imkânını bulamadım.

Söze, hain bakışlı koca karı karıştı:

— Ona Metr Klod Lesko derler. Halı ticaretiyle uğraşır ve memleketin uzak yerlerinde dolaşır. Fakat bu gece muhakkak gelecek, bana da öyle haber gönderdi..

— Ben de kendisine her şeyi söyliyeceğim.. Beni ne kadar sevdiğini bilmezsin. Ona, seni kendime hayat arkadaşı seçtiğimi söylediğim ve sensiz yaşayamıyacağımı bildirdiğim zaman beni kırmıyacaktır.

Delikanlı neş'elendi:

— Öyleyse yarına!. dedi. İnşaallah Klod Lesko kendisinin melekler cennetine geldiğini sanır ve Büridanı da damatlığına kabul eder.

— Böyle sevinçli bir günde, saadetimizin arifesinde mi gideceksin.. Yapma bunu... Oraya gitmiyeceğine yemin et bana... Bak işte başını sallıyor Jiyon! Söyle şuna Jiyon onu ikna için bana yardım et...

Kocakarı, delikanlıya yaklaşarak kuru elini koluna koydu:

— Monsenyör Angerrand dö Marinyi ile hakikaten görüşmeye karar verdiniz mi? dedi.

— Mümkün olsa bu dakikada, bu sabah kocakarı! Mademki bu sırrı öğrenmiş ve genç hanımına söyliyecek kadar ileri gitmişsin.. Şımdi de benim hiç bir tehlikeye maruz olmadığımı söylemelisin.. Haydi bakalım tamir et hatanı!..

Jiyon omuzlarını silkti:

— Hiç bir tehlikeye mi, dedi. Budala! Monsenyör Angerrand dö Marinyi ile boy ölçüşebilmek için insanda şeytan tüyü bulunmalı.. Dinleyiniz Jan Büridan... Bugün başvekil olan bu adamın kraldan daha nüfuzlu ve kuvvetli olduğunu bilmiyor musun? Onun gibi bir kayaya çarpanın vay haline!. Tuzla buz olduğunu görürsün.. O her şeyi bilir, her şeyi görür ve her şeyi yapar! Düşmanları, ya hançer, ya zehirle birbiri arkasından öbür dünyayı boylarlar. Cellâd baltası, cellâd ipi elindedir. Ancak, kendine söyleyebildiğin sırrının nafiz gözlerinden kaçmadığını, en emin bir yerde bulunduğun sırada yakandan yakalanarak cellâdın önüne fırlatıldığını görürsün..

Mirtiy:

— İşitiyor musun?. dedi.

Delikanlının yüzünde bir keder havası dalgalandı. Fakat başını sallıyarak:

Angerrand dö Marinyi, istediği kadar kuvvetli ve nüfuzlu olsun, yanında istediği kadar boynuzlu şeytan bulundursun, beni, cesur arkadaşlarım Filiple, Gotye dö Nelin buluşmamız için tayin ettikleri yere gitmekten alıkoyamaz. Hattâ bu iki sadık arkadaşa yardım edememiş bulunsam bile, bana düşman olan bu adamla yüz yüze gelmek isterim.

Jiyon:

— Dinleyiniz, diye bağırdı.

Bu sırada bir çan sesi inledi.

Mirtiy sevgilisinin boynuna sarılarak, titriyen bir sesle:

— Jan bana acı, gitme oraya!. dedi.

Gene bu sırada diğer çanlar da çalınmıya, daha sonra Parisin her tarafındaki çanlar ortalığı inletmiye başlamıştı.

Büridan bağırdı:

— Kral Luvrdan çıkıyor! Allaha ısmarladık Mirtiy, vakit geldi..

— Büridan! Sevgilim!.

— Yarına Mirtiy, sevişme yarın, intikam bugün! Yarın Güllübahçe: Bugün Monfokon (*)!

Genç adam, sevgilisinin ümitsiz sarılışından kendisini kurtararak ve ona parmaklarının uciyle son bir öpücük göndererek dışarıya fırladı.

Mirtiy, hıçkıra hıçkıra Meryemin resmi önünde diz çökerek ağlıyordu.

Bu sırada cadı karı Jiyon, sessizce, odadan baheye, bahçeden de sokağa çıktı.

Çitin kenarında gizlenerek kendisini beklediği onu görünce ortaya çıkmasiyle anlaşılan bir adam yavaşça:

— Jiyon hazır mı? diye sordu.

— Evet Simon Malengr.. İşte...

Kocakarı bu sırada cebinden çıkardığı bir kutuyu adama uzattı. Adam, bunu korka korka açtı..

Kutunun içinde garip bir şey vardı. Bu, başında bir taç, arkasında hükümdar mantosu bulunan, balmumundan yapılmış küçük bir heykeldi. Göğsüne, tam kalbinin bulunduğu yere bir iğne batırılmıştı.

İhtiyar karı, etrafına bakınarak ve boğuk bir sesle:

— Muhterem efendin Kont dö Valuva Şarla bu küçük heykelin, kralı öldürmek için büyücü kızı Mirtiy tarafından yapılmış müthiş bir zehir olduğunu söyledi. Onu da odasında bulurlar. Bunları aynen konta bildir, Simon Malengr..

Simon Malengr kutuyu mantosunun altına sakladı ve çitleri takip ederek gözden kayboldu.

Jiyon, ince dudaklarında dolaşan meş'um bir tebessümle Gül-

(*) **İdam hükümlerinin yerine getirildiği yerin adı.**

lübahçeye, oradan da Mirtiyin nişanlısı için hâlâ dua ettiği odaya döndü.

— 2 —

KRAL ALAYI

Parisi çınlatan bu gür sesler, bu muzika ve bu çan sesleri, yeni Fransa kralını selâmlıyan Parislilerin sevinç gürültüleriydi..

Parisliler o gün, ayni isimdeki krallarının onuncusunu daha ilk defa görüyorlardı.

Silâhların parıltıları arasında bir nehir gibi akan ve şiddetli alkışlarla karşılanan muhteşem alay Luvr sarayından çıkıyordu.

Sen Denis sokağının köşesinde kralın yanında bulunan hükûmet büyüklerini alkışlıyan büyük bir insan kalabalığı vardı. Bunlar arasında, biribirini iten, sıkışan halkın «yaşa!» sesleriyle selâmladıkları bu adamları gayzla gözetliyen üç delikanlı göze çarpıyordu.

Bunlardan biri, kralın sol tarafında giden bir atlıyı işaret ederek yavaşça:

— İşte, o!. dedi. Bak Gotye!. Filip dö Nel bak! İşte ananı öldüren adam o... Angerrand dö Marinyi, işte bu adamdır.

Filip dö Nel daha yavaş bir sesle:

— Evet o! dedi. Fakat benim hiç bir şey yapmıya cesaretim yok. Yıldırımla vurulmuş gibiyim.. Büridan. Oh! Marinyi'ye bakamıyorum, Büridan!.

— Filip, rengin sarardı! Titriyorsun!

— Titriyorum ve kuvvetim kalmıyor. Çünkü, işte o kadın!.. İşte o kadın!.

Alkışlar, gittikçe artan bir şiddetle devam ediyordu.

Filhakika dört güzel atın çektiği muhteşem ve açık bir arabada mütebessim, memnuniyetinden, neş'esinden fıkırdayarak etrafa büseler gönderen, ipek ve kadifeden gayet süslü elbiseler giymiş bulunan kraliçe ile iki hemşiresi, Kont dö Puatil'in zevcesi Janla Kont dö Lamarş'ın zevcesi Blânş görünmüşlerdi..

İşte halkın çılgınca alkışının sebebi buydu. Çünkü bu kadınlar tasavvur edilemiyecek kadar güzeldiler. İnsanı çıldırtan, kendinden geçiren bir güzellik.. Hele o kadın!.

O, dal gibi boyu, dalgalar arasında görünen, Afroditin saçları gibi kumral ve parlak saçları, uzun kirpiklerinin gölgelendirdiği ışıldayan gözleriyle hepsinden daha güzel, daha cana yakındı.

O, adı daima takdirle anılan Margarit dö Bürgony idi.

. . . .

Gotye ile Büridan gözlerini Angerrand dö Marinyiye çevirdik-

leri sırada, Filip te, meftun ve baygın bir şekilde Margarite bakıyordu.

Alay, Sen Denis sokağının köşesinde ikinci defa durdu. Kraliçe, sanki halkı daha iyi selâmlamak istiyormuş gibi arabasından eğildi. Bu sırada gözleri Filip dö Nelin yanında duran delikanlıya, Mirtyin sevgilisi Büridana takıldı.

Margaritin o anda şehvetle yoğrulmuş vücudu titredi. Filip nasıl sarıysa, o da öyle sarardı. Kalbi şiddetle çarpmıya başladı. Bir aşk ürperişi, şehvetin ürperişi, insanı yakıp kavuran bir ürperiş dudaklarını yaktı.

Alay hareket etmişti.

Filip dö Nel, Margarit adını kekelerken şüphesiz ki Fransa kraliçesi Margarit dö Bürgony de Büridan adını mırıldanıyordu.

Büridan, Filip dö Nelle kardeşinin elinden tutarak:

— Monfokona! dedi.

Filhakika alay da o tarafa teveccüh etmişti. Bütün Paris halkının biribirine girdikleri, ezilip kakıldıkları sokaklardan geçen alaya, en önde mavi ve sırma işlemeli bir örtüyle süslenmiş iri atının üstünde Paris belediye reisi yüksek sesle yol açıyordu:

— Krala yol veriniz!.. Kraliçeye yol veriniz! Şanlı kont dö Valuvaya, Monsenyör Marinyi'ye yol veriniz.

Bayrakları dalgalanan şövalyeler, sırma işlemeli örtülerle süslü atlarının üstünde elmaslara boğulmuş gibi metrepolitler, şapkaları tüylü büyük rütbeli zabitler, senyörler, dükler, kakım derisi, lâcivert, erguvani renkli mantolara bürünmüş askerler, ahalinin alkışları arasında ilerliyor.

Zarif, cesur, güçlü kuvvetli, yirmi beş yaşında bir kahraman olan onuncu Lûi halka gülüyor, atını sıçratarak lâtife ediyor, kadınları selâmlıyor.

Güzel Filibin, kanlı saltanatından kurtulan ve senelerdenberi rahat bir nefes alamıyan Paris, çektiği ıstırabın sona erdiğine inanarak sevinç içindedir. Halk için bir kral değişmesi, yeni bir ümit doğması demektir.

— Bak, kral nasıl gülüyor!.

— Kavgacı kral!. O tam mânasiyle kavgacıdır.

Kral bu kelimeyi işitince duruyor:

— Kavgacı ha!.. Peki öyle olsun.. Bu ayni zamanda muharip te demektir. Sizin de düşmanlarınız olan, düşmanlarımın vay haline!

— Yaşasın Lûi Hüten! Yaşasın Lûi Hüten (*)! Halk kralın kendilerine gösterdiği bu teveccühten ve gözlerinin önünde akan bu heybetli, muhteşem ve tantanalı alaydan vecde gelerek sevinçle bağırıyordu.

Bu alay içinde, kralla maiyeti arkasından iki papasla, iki cellât yamağı arasında yürüyen birisi göze çarpıyordu. Başı önüne eğik,

---

(*) Hüten, kavgacı mânasına gelir. Onuncu Lûiye Lûi Hüten derlerdi.

şaşkın bakışlı ve ayağı çıplak olan bu adamın yanındakiler muhafızlarıydı. Kral, tahta geçtikten sonra ilk defa çıkıyordu. Bu münasebetle bir küşat resminde de bulunacaktı.

Küşat resmi yapılacak yer, nazır Argerrand dö Marinyinin velinimeti güzel Filibe hizmet edebilmiş olmak için büyük bir masrafla yaptırdığı bir binaydı. Nazırla bin güzel Filipten böylece onuncu Lüiye kalmış olacak ve küşat resminde bu başı önünde, ayağı çıplak adam bu binada asılacaktı. Velhasıl bu bina idam yeri Monfokondu.

. . . .

Halktan hiç biri, idam yerinin halkalarına geçirilerek ilk defa asılacak olan bu mahkümla meşgul olmuyordu. İsmi neydi? Bunu belki biliyorlardı. Kabahati neydi, ne yapmıştı? Şimdi bunu bilen yoktu.

Onunla meşgul olmıyan hiç kimse dedik. Bu bir hatadır. Çünkü bu zavallı ile meşgul olan biri vardı. O da, şu uzun boylu, iri gövdeli, azametli, soğuk yüzlü, süslü ve ziynetli elbiseli, onuncu Lüinin hemen yanında at süren adamdı: Kralın amcası Kont dö Valuva...

Mahküm arasıra başını arkaya çevirerek. konta, ateş saçan gözlerle bakıyordu. İşte o zaman, bu azametli ve kudretli gördüğümüz senyör sapsarı kesiliyor ve atını hızlaştırıyordu.

Acaba bu kral kadar nüfuz sahibi ve saltanat basamaklarına yakın bulunan zatla Monfokona asılmıya götürülen bu düşkün mahlûk arasında ne münasebet bulunabilirdi?. Cellâtların eline teslim edilmiş böyle bir adamın bakışı, bu muhteşem zatı acaba niçin titretiyordu?

Alay geçtikten sonra halk dağılmıya başladı. Bir kısmı o gün akşama kadar musluklarından su yerine şarap akacak olan çeşme başlarına koşuşmaya, bir kısmı sokak başlarında zamana uygun birer mersiye okuyan çalgıcıların etrafına toplanmıya, büyük bir kısmı da ölüm evinin etrafında yer alabilmek için Pentr kapısına (Bu kapı sonradan Sen Denis kapısı adını almıştır.) doğru yayıldılar.

Onuncu Lûinin geçtiği her sokakta, ayni neş'e, muhteşem alaydaki yüksek zevatın hepsini selâmlıyan ayni alkış..

Bunların hepsini mi alkışlıyorlardı?. Hayır... Gözler kralın başvekili Angerrand dö Marinyinin üzüntülü çehresinde gezinirken, dudaklar beddua okuyordu.

Marinyi ile Valuva kralın iki yanındaydılar. Birirbirlerini kin dolu ve korkunç bakışlarla süzüyorlardı. Bu iki adamı biribirinden uzaklaştıran müthiş kin. bu dakikada daha açık bir şekilde görülüyordu.

Şarl dö Valuva, Marinyinin güzel Filip zamanındaki kudreti yanında aczini bir türlü unutamıyor. Şimdi sıra kendisinindi. Artık kardeşinin oğlu kral olmuştu. Lüinin kral olduğu gündenberi de kimbilir nasıl ve ne kadar müthiş bir intikam hazırlıyordu.

Biribirlerini şu kadarcık sevmiyen bu iki adamı, halk da şu ka-

darcık sevmiyordu. Bilâkis onlara ellerinden geldiği, güçlerinin yettiği nisbette fırsat buldukça hakaret etmekten geri kalmıyordu.

Karanlığı sıyıran bir güneş gibi, çan sesleri ve muzika ilkbahar güneşi, sallanan bayraklar ve iki yüz bin Parislinin:

— Kraliçe! Margarit dö Burgony!!..

Diye bağırması, korkuyu ve gayzi sanki ortadan kaldırdı. Şimdi kraliçeyi takdir âvazeleri bütün şiddetiyle ortalığı çınlatıyordu.

— 3 —

MONFOKON: ÖLÜM EVİ..

Geniş ve yüksek bir yer!.. Üstte örtülü ve süslü bir koltuğa oturan kralın bulunduğu yerden daha alçak sahada hassa askeri dizilmiş duruyordu.

Bu, pırıldıyan güneş altında öyle muhteşem, öyle muazzam, renkli ve öyle güzel bir manzara vücuda getiriyordu ki kendi paralariyle vücuda getirilen bu debdebe ve tantana karşısında halk âdeta kendilerinden geçmiş gibiydiler.

Prensesler, krala tahsis edilen yerin biraz ilerisinde duran arabalarından inmemişlerdi.

Tepe, altın, sırma ve ihtişam içinde parıl parıl yanıyor ve bu ölüm evinin korkunç gölgesi yayılıyordu.

Ölüm evi: Bu üzerinde zincirler sarkan üç kat kalın kirişlerin istinat ettiği on altı adet büyük sütunun ağırlığını kaldırabilen kocaman kâğir bir bina idi..

Burada yüzden fazla mahkûmu bir anda sallandırmak mümkün olabilecekti. Bu korkunç bir rüya, bir hayal gibi görünüyordu. Bu rüya veya hayali Angerrand yontturduğu taşlar ve şekil verdirdiği demirlerle hakikat haline getirtmişti. Şimdi eserinin karşısında gülüyordu.

Şarl dö Valuva, kralın önünde riyakârca eğilerek başvekil dö Marinyiyi haset dolu bir bakışla takip ediyor ve rakibinin bu yeni galibiyeti karşısında hiddetinden kudurmak derecelerine geliyordu.

Angerrand dö Marinyi:

— Şevketmeap.. dedi. Kıymetli ve eşsiz babanızın şerefini bir kat daha yükseltmek düşüncesiyle nâçizane vücuda getirdiğim eser işte budur. Bunun inşa masrafını tamamen kendi servetimden ödeyeceğim.. Babanıza takdim etmek istediğim şeyi oğluna hediye ediyorum. Eğer velinimetim gayretimden memnun olmuş görünürlerse, ben de pek sevineceğim.

Onuncu Lûi :

— Eksik olmayınız. Hizmetinizden son derece memnunum.. Bu bina da cidden, öğünülecek kadar güzel..

Bu dakikada takdirle dolu bir mırıltı, müthiş bir bakışla Valuva'yı süzen Marinyi alkışlıyordu.

Kont Valuva dişlerini gıcırdattı. Kin ve hırsın alnına topladığı terleri sildi.

Bu sırada, kralın bulunduğu yüksek yere çıkmıya muvaffak olan bir adam.. Kontun yanına sokularak koluna dokundu. Sonra mantosunu açtı. Mantonun altında gizli duran bir kutuyu göstererek kulağına ancak kontun işiteceği bir tarzda, birkaç kelime söyledi.

Valuva, kutuyu alarak azametle doğruldu.

Marinyiye bakışlarında, şimdi bir sevinç eseri görünüyordu.

— Artık senden korkum yok.. Mahvolduğun gündür, diye mırıldandı.

Paris belediye reisi, kralın canı sıkılmıya başladığını görerek cellâdın, mahkûmu asması emrini verince, cellât mahkûma yaklaştı.

O, hayatının son dakikalarını yaşıyordu. Son defa olarak Valuvaya baktı. Kralın amcazadesi gene sapsarı kesilerek ve titriyerek geriledi.

Mahkûm, kuvvetli ve metin bir sesle haykırdı:

— Maruzatım var!..

Valuva, yeniden sendeledi.

Herkes, mahkûmun ne söyliyeceğini dinlemek için susmuştu. Bu mahşer yerinde şimdi en küçük bir kıpırdama bile mevcut değildi. Bu derin sükûtu biribiri peşinden üç defa inliyen bir boru sesi yırttı.

Herkes boru sesinin geldiği yere baktı. Kral, kraliçe, prensesler, senyörler, hassa askerleri ve cellâd oraya bakıyorlardı. Hepsi de, orada, başlarında mağrur simalı üç delikanlının bulunduğu yirmi kadar atlı görüyorlardı.

Onuncu Lûi kızmıştı. Hiddetinden sapsarı kesilmişti. Ayağa kalkarak bağırdı:

— Bizi boru ile çağırmıya cesaret eden kim oluyor?.

Gür bir ses cevap verdi:

— Ben!..

— Sen mi? Sen kimsin?.

— Angerrand dö Marinyinin asılmamasını ve adalet isteyen bir adam!.

Bu sözler halkın kin duygularını kamçıladı ve bir anda bir infilâk derecesini buldu. Boğuk bir velvele koptu:

— Evet şevketmeap!.. Adalet! Adalet!..

Valuva, kralın kulağına:

— Şevketmeap! dedi. Halkı dinleyiniz. Çünkü bu ses Allahın sesidir.

Marinyi, bu cür'etkâr atlıları, bir hayal seyreder gibi süzerken, kont ta geri çekilmişti.

Onuncu Lûi:

— Bakalım, dedi. Küstahlıklarını nereye kadar vardıracaklar..

Biraz durdu. Sonra daha sert bir sesle sordu:

— Adın ne?.

— Jan Büridan..

Büridan krala bu cevabı verdikten sonra yanındakilere hitap etti:

— Söyleyiniz Gotye dö Nel, söyleyiniz Filip dö Nel..

Büridanın sağ tarafında duran atlı haykırdı:

— Ben Gotye dö Nelim.. Allahın ve kralın huzurunda söylüyorum.. Angerrand dö Marinyi, anamı ve babamı öldürmüştür. Onu bu cinayetle itham ediyorum. Eğer hakkım tanınmaz ve mücrim cezalandırılmazsa cezasını bizzat ben vereceğim..

Büridanın sol tarafında bulunan atlı söze başladı:

— Ben de Filip dö Nel'im. Allahın ve kralın huzurunda söylüyorum. Angerrand dö Marinyi, beni ve kardeşimi öldürmek, hile ve desise ile mallarımı gaspetmek istemiştir. Onu bunun'a itham ediyorum. Hakkım gözetilmiyecek ve mücrim tecziye edilmiyecek olursa cezasını bizzat ben vereceğim.

Büridan gene:

— Şahadet ederim! diye bağırdı ve hemen ortalığı kaplayan sükûtu yırtarcasına ilâve etti:

— Ben de Jan Büridanım! Burada hazır bulunan Parislilerin önünde Angerrand dö Marinyiyi hükümeti cebir ve tazyiki altında inletmek, herkesi sefalete sürükleyerek kendisine büyük bir servet toplamak, masum kanları dökmek ve bir harbin bile yapamadığı şekilde çocukları yetim bırakmak cürümleriyle itham ediyorum. O herkesin lânet ve nefretini kazanmış bir caniden başka bir şey değildir. Parisi tehdit düşüncesiyle yaptırdığı bu ölüm evinde ilk önce onun cesedi sallanmalıdır. Adaleti bizzat ben kendi ellerimle yerine getirmek istiyorum ve bu cihetle Angerrand dö Marinyiyi sekiz gün içinde dövüşe davet ediyorum ve bundan haberdar olması için de işte, eldivenimi yüzüne atıyorum.

Büridan bu sırada üzengilerinin üstünde yükselerek eldivenini fırlattı. Eldiven, tam kralın bulunduğu yüksek yere düştü. Ayni zamanda Monfokon tepesinde alkış ve tehdit dolu bir velvele koptu.

Marinyi:

— Şevketmeap, şevketmeap!. diye titredi. Babanızın ve sizin sadık hizmetkârınız olan bir adama böyle hakaret edilmesine müsaade edecek misiniz?

— Hayır!..

Kral, küstahların yakalanması için hassa askerî kumandanına emir verdi.

Bu anda bütün göğüslerden tiz sesler yükseldi. Bağırtılar ve zırh sesleri biribirine karıştı.

Bu gürültülerden ürken, kraliçe ile prenseslerin arabasına koşulu dört at, önüne gelenleri, kendilerini yakalamak istiyenleri yere yıkarak, ezerek, önlerine çıkanları devirerek olanca hızlariyle ilerlemiye başladı.

Arabanın bir toz bulutu içinde, sıçrıyarak ve iki tarafa sallanarak, baş döndürücü bir sür'atle tepeden aşağı indiği görüldü.

Kral deliye dönmüştü. Ağlıyor ve kollarını göklere kaldırarak Meryeme yalvarıyordu:

— Kraliçe kurtulursa, saltanatımın ilk senesinde ölüm evinin zincirlerine yüz dinsiz asacağım.

Bu kargaşalıkta, belki durdurabilirim ümidiyle, arabanın önüne atılan cellâd Kapluş, mahkûmun yanına döndüğü sırada yerinde yellerin estiğini gördü.

Acı bir çığlık kopardı.

Mahkûm kaçmış, canını kurtarmıştı.

Araba, insanın tüylerini ürperten müthiş bir sür'atle yol alıyordu. Margarit, Jan ve Blânş, yani kraliçe ile iki hemşiresi biribirlerine sarılmışlardı. Adım adım ölüme yaklaştıklarını görüyorlar ve korku ile titriyorlardı.

Jan, garip bir soğukkanlılıkla:

— Hendeklere gidiyoruz, dedi.

Blânş:

— Mahvolduk, diye mırıldandı.

Margarit:

— Ölmek, hayatın en tatlı zamanında ölmek, ne fena şey, dedi.

Bu sırada, kendilerine ölüm tehlikesini tamamen unutturan misli görülmemiş bir hâdiseyle karşı karşıya bulunuyorlardı.

Arkalarından koşan atlıları pek geride bırakan bir atlı, yıldırım gibi arabaya yetişmiş ve atını arabanın sağdaki atıyla yanyana sürmiye başlamıştı. Bu ancak bir an sürdü. Sonra, kraliçe ile prensesler bu adamın eğildiğini ve sağdaki atın yelesini tutarak gayet tehlikeli ve cür'etkâr bir hareketle bu atın üzerine sıçradığını ve bir demir parıltısı gördüler. Müthiş bir kişnemeyle at, ön dizleri üzerine yıkıldı ve bu, bir atın düşmesi, diğer üç atın da kösteklenerek yıkılmasına sebebiyet verdi.

Kraliçeyle prensesler, bir mucizeyle kurtulmuşlardı. Şaşkın bir halde attan atlayan adama bakıyorlardı. Adam topuklarını birbirine çarparak ve elini kılıcının kabzasına götürerek kraliçe ile prensesleri selâmladı. Bu Büridandı. Kraliçeyle prensesler, Büridanın selâmına ancak garip bir tebessümle mukabele edebildiler.

Her taraftan koşuşuluyor, sevinç sesleri etrafı inletiyordu. Büridan o dakikada gözden kaybolmuştu.

Yalnız kaldıkları bir kaç saniye içinde, başlarını biribirine yaklaştıran kraliçe ile prensesler birbirlerinin kulağına esrarengiz sözler fısıldadılar. Bu sözler pek müthiş olacaktı ki başlarını ayırdıkarı sırada ölüm korkusuyla sararan yüzlerinin mosmor kesildiği görüldü.

Arabaya herkesten önce hilekâr bakışlı ve yüzü güneşten yanmış bir adam yaklaşmıştı.

Kraliçe arkasına baktı. Hemşirelerinin reyini almak için daha

vakti olduğunu anlayınca: «Ne dersiniz?» der gibi başını salladı. Prensesler onun bu sualine gözlerile cevap verdiler:

Evet...

Kıaliçe Margarit arabaya yaklaşan adama seslendi:

— Strajildo!

Atlı adam yaklaştı. Dudaklarının ucunda müstehzi bir tebessümle eğildi. Kraliçe, yavaş, heyecanlı ve kesik bir sesle sordu:

— Marinyiyi itham eden o iki asilzadeyi tanıyor musun?

— Evet Haşmetmeap... Gotye dö Nel'le Filip dö Nel...

— Ya o Marinyiyi çarpışmaya çağıran delikanlıyı?

— Zatı haşmetpenahlarını kurtaranı değil mi?

Kraliçe titriyerek:

— Evet! dedi.

— Tanıyorum Haşmetpenah... Jan Büridan.

Strajildo! Ben bu üç delikanlı ile konuşmak isterim. Onları ara, bul ve bana getir.

Ne vakit?

— Bu gece!

O sırada arkadan gelen bir kalabalık yarı kırılmış halde bulunan arabanın etrafını sarmış bulunuyorlar ve olanca kuvvetlerile:

- Yaşa! diye bağırıyorlardı.

— Yaşasın prensesler! Yaşasın kraliçe!

Strajildo daha çok eğildi. Şeytan gülüşü daha hilekâr ve alaycı bir şekil aldı ve:

Nerede? diye sordu.

Margarit dö Bürgony, kendisine «Yaşa!» diye bağıran halkı eliyle selâmlar ve tebessümlerile teşekkür ettiği sırada, pek yavaş bir sesle:

— Nesle kulesine! dedi.

— 4 —

MİRTİY'İN BABASI

Gül bahçe, gecenin karanlığına gömülmüştü. Etraf sessiz, tenha ve sakindi. Bu dakikada Templ daha korkunç görünüvor, ve onun kara hayali pusuya yatmış bir canavarı hatırlatıyordu.

Mirtiy bir pencerenin kenarına dayanarak babasının geleceği yolu gözlüyordu. Kalbi çarpıyor, gözü bu korkunç kaleye tesadüf edince titriyordu.

Jıyon, dedi. Babam bize başka bir yer bulsun. Bu bina beni korkutuyor.

Jiyon bir şeytan gülüşiyle:

Çocukluk, dedi. Neden korkuyorsunuz? Hele siz.. Daha de-

mın, sevgiliniz Büridan'ın hiç bir tehlikeye maruz kalmadığını üstelik kraliçenin hayatını kurtardığını işitmediniz mi?

Mirtiy derin düşünce içinde:

— Doğru, dedi. Kraliçenin hayatını kurtarmış... Jiyon! Kraliçe methedildiği kadar güzel mi?

Sorar mısın? O kadar güzeldir ki saraydaki bütün senyörler ve hattâ şehir halkının bir çokları çıldırasıya severler. Fakat kraliçe, güzel olduğu kadar da kendisini bilir! Kralın zevcesini sevdiğini kim söyliyebilir?

Mirtiy pencerenin pancurlarını kapadı:

— Bu kale beni korkutuyor vesselâm!.. dedi.

— Belli... Yüzünüz sapsarı kesildi. Güzel gözleriniz ıslandı... Fakat neden? Korkacak ne var yavrum?

Yanınızda ben yok muyum? Baban Klod Lesko da şimdi neredeyse gelecek.

— Gelir gelmez, beni başka bir yere götürmesini söyliyeceğim... Yarından tezi yok. Tampl binası, bugüne kadar bende hiç te böyle bir tesir yapmamıştı.

Başını sallıyarak ilâve etti:

— Jiyon, Büridan'ın zevcim olmasına acaba babam muvafakat eder mi?

— Neden etmesin! Öyle cesur, öyle güzel ve yakışıklı, mert, kahraman bir delikanlı nerede bulunur. Zaten merakını neredeyse giderirsin, işte Klod Lesko geldi.

Filhakika kapı açılmış ve babası içeriye girmişti. Mirtiy babasının kolları arasına atılmak için koştu. O, genç kızı göğsünde sıkarken alnından öptü.

— Hele, dedi. Dur da yüzüne bakayım... Daima güzelsin... Daha da güzelsin demek istiyorum, güzel kızım! Bir aydanberi, senden ayrıldığım gündenberi seni ne kadar düşündüğümü bilir misin? Ya sen ne yaptın?... Babanı şu kadarcık olsun düşündün mü?

— Nasıl düşünmem baba! Nasıl düşünmem. Annemi tanımıyorum. Bana siz hem analık, hem babalık yaptınız.. Düşünmez olur muyum?

Lesko'nun yüzünde hüzün çizgileri belirdi. Fakat hemen kendisini topladı. Getirdiği hediyeleri masa üzerine korkan Mirtiy bunları sevinçle seyrediyordu.

Babasının getirdiği hediyeler güzel ipekli baş örtülerinden, elmaslarla süslü bileziklerden, küpelerden ve gerdanlıklardan ibaretti.

Lesko bunları masa üzerine koyduğu sırada hem Jiyon'la konuşuyor, hem de kızını seyrediyordu.

Lesko tahminen kırk beş yaşlarında, sert çehreli, soğuk güzel, endişeli, kısa ve sert sözlü, emir vermeğe alışkın tavırlı bir adamdı. Bu çehre, şüphe yok ki kızgın zamanlarında dehşetli bir şey olacaktı.

Bu anda sakin ve tatlı görünmeğe çalışıyordu. Kalın ve çatık

kaşları alnında, göz yuvalarına gömülmüş gibi duran siyah gözlerinde derin bir şefkat eseri vardı.

Yarım saat kadar böylece, dereden tepeden konuşarak hatır sorarak vakit geçirildi. Sonra Jiyon sofrayı hazırladı. Lesko da büyük bir koltuğa oturarak kızını dizleri üzerine oturtarak onu seyre başladı.

Mirtiy'in vücudu titriyor, yüzü kızarıyor, yüreği çarpıyordu. İtirafın pek müthiş ve pek tatlı zamanı gelip çatmıştı. İtirafını yarına saklamak düşüncesiyle sordu:

— Artık, bu sefer bir kaç gün kalacaksın değil mi baba?

— Hayır yavrum. Bilâkis bu sefer de son gelişim gibi ancak bu gece kalabilecek yarın hemen gideceğim.. Onun için bu geceyi yanında geçirmek istiyorum. Uykun gelip te uyuduğun zaman seni doya doya seyredeceğim. Bu, azaplı hayatta bana bir teselli olacak.

— Artık ticareti neye bırakmıyorsun baba?... Mesut bir hayat sürecek kadar zengin değil misin? Kendini bu kadar yormaya ne lüzum var.

Lesko'nun siyah gözleri ateş saçtı. Kederli bir sesle:

— Ticaretim tehlikeye düşüyor kızım, dedi. İşimi bu vaziyette bırakırsam büsbütün fena olacak.. İflâsa sürüklenebilirim. Beni bu felâketli vaziyete düşürenlere göstermek ve ispat etmek istiyorum ki..

Lesko birdenbire sözünü kesti. Korkunç düşüncelerini kafası içinden kovmak istiyormuş gibi başını sallıyarak gözlerini titriyen kızına çevirdi. Son derece şefkat dolu bir tebessümle:

— Seni müteessir ettiğime müteessifim, benim güzel kızım. Söylediklerimi unutmalısın. Her şey düzelecek. Hem pek yakında daima yanında yaşıyabileceğimi umuyorum. O zaman bütün kuvvetimle, bütün mevcudiyetimle seni mesut etmeğe çalışacağım. Zengin ve asîl bir genci sana zevç olarak seçeceğim... Kızarma... Artık evlenecek bir yaşa geldin... Bir delikanlı tanıyorum ki...

Mirtiy sapsarı kesilmişti.

Başını babasının göğsüne dayadı, kollarını boynuna sardı. İtiraf dudaklarının ucunda dolaşıyordu:

— Babacığım, dedi. Size itaatsizlik gösterdiğimden dolayı affınızı rica ederim.

Lesko şiddetle ayağa kalktı. Kızını bir gümüş şamdanda yanan büyük bir mumun ışığına götürerek yüzünü kapayan ellerini açtı. Bir saniye kadar baktıktan sonra yavaşça:

— Birisiyle mi tanıştın? diye mırıldandı.

Mirtiy hemen cevap verdi:

— Evet, dedi.

— Demek görüştünüz. Seninle görüşmek için burada bulunmamamdan istifade etti, demek?... Seviyor musun o adamı?

— Evet baba?

Lesko başını eğdi. Tarif olunmaz bir kederle:

— Mümkün... Hülyalarım bir sabun köpüğü gibi söndü. Fakat sana darılmaya hakkım yok. Mirtiy.

Sana lâyık bir genci ben intihap etmek istiyordum. Arzuna aykırı bir harekette bulunamam. Hatam yüzünden ağladığını, üzüldüğünü görmektense ölmeyi tercih ederim. Yıkılan hülyam olsun. Verdiğim sözü geri alırım, kızım...

Mirtiy hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Babasının müteessir halinden, titriyen sesinden onun büyük bir fedakârlıkta bulunduğunu görüyordu.

— Baba... Babacığım... Allah senden razı olsun... İntihap ettiğim gençle birleşmeseydim ölürdüm...

— Görüyorum kızım... Onu çok sevdiğini anlıyorum. Madem ki onu seviyorsun... Sana lâyık biri oluu olmamasının ne ehemmiyeti var!

— Baba, o da seni tanımadığı halde sana büyük bir muhabbet besliyor. Kendisini görür görmez seveceğinize eminim... Gayet iyi kalpli, müşfik; bir çocuk kadar şen ve sevimli. Asîl olup olmadığını bilmiyorum. Fakat kılıcını azametle taşımasını biliyor. Mağrur ve asîl bir adamın görüşleri var kendisinde... Sizi bir çok defa görmek için aradı ama, muvaffak olamadı.

Lesko kızını memnun görmekten doğan geniş bir sevinç içindeydi. Hülyalarını feda ettikten sonra prestiş edercesine sevdiği bu çocuğun saadetinden başka ne düşünebilirdi?

Mirtiy mağrur, zarif ve güzeldi. Kendine lâyık olmıyan birini seçmesine imkân görmüyordu. Onun her sözünden aşkının çok temiz olduğunu, meçhul delikanlının sevgisine hürmet ettiğini anlıyordu.

Mirtiy'in neşesine ölçü yoktu. Babasını öpücüklere boğuyordu. Aşkının coşkunluğuna kapılarak, sevgilisinden bahsediyor, onu tekrar tekrar tasvir ediyor, en ufak sözlerine varıncaya kadar her şeyi söylüyor, birbirlerini ilk defa nasıl gördüklerini, nasıl seviştiklerini anlatıyor, anlatıyordu.

Lesko mesut bir tebessümle:

— Pek güzel ama, dedi. Bu eşsiz sevgilinin adını söylemedin!

Mirtiy ellerini çırparak kahkaha arasında:

— Adı Jan Büridan.

Lesko birdenbire mosmor kesildi ve tıkanır gibi:

— Ne dedin? diye bağırdı.

Mirtiy babasının gayri tabiî halinden korkmuştu. Yavaşça:

— Jan Büridan, diye kekeledi.

Lesko kızını şiddetle iterek haykırdı:

— Bedbaht!

Mirtiy perişan bir hale gelmişti. Düşünemiyecek bir halde kendisini koltuğa bıraktığı sırada babası hiddetten titriyor ve korkunç bir havaya bürünüyordu. Yumruklarını sıkarak havaya kaldırmış ve boğuk, müthiş bir sesle bağırmaya başlamıştı:

— Jan Büridan! Sevdiğin Jan Büridan ha?..

Bembeyaz dudaklarının arasından vahşî bir kahkaha döküldü.

Üzüntü ve korkusundan çıldırmak derecesine varan Mirtiy:

— Baba! Baba!... Ne oldun... Rica ederim kendine gel. Beni korkutuyorsun...

Mirtiy şimdi ağlıyordu. Lesko kızına yaklaştı. İki bileğinden tutarak üzerine doğru eğildi. Yüzünden sanki ateş fışkırıyordu. Sesi heyecandan kısılmıştı:

— Ya?!... Demek Jan Büridan'ı seviyorsun?! Öyle mi!!... Söyle Jan Büridan'ın kim ve ne olduğunu biliyor musun? Söyle... Bilmiyorsun değil mi? O halde onun kim olduğunu sana ben öğreteyim...

Bu sırada bahçenin dış kapısı üç defa vuruldu. Bu vuruşun mânasını ancak Lesko anlıyabilirdi. Kapıyı bizzat kendisi açmağa gitti.

Mirtiy korku ve heyecandan bayılmak derecelerine gelirken:

— Büridan, diye mırıldanıyordu.

Lesko, bahçeyi koşarak geçti. Kapıyı açtığı zaman bir atın dizginini tutan birini gördü.

Lesko üzüntülü bir sesle:

— Sen misin Tristan? Ne var?.. diye homurdandı.

Adam atının üstünden zengin halı tüccarının kulağına eğilerek çabuk çabuk bir kaç kelime sarfetti. Lesko titriyordu:

At üstündeki adam sözünü:

— Size bir at getirdim, diye bitirdi.

Pekâlâ!... Bekle beni burada...

Lesko odaya döndü. Baygınlık geçiren kızına ehemmiyet bile vermeden yanında duran ihtiyar hizmetçinin kolundan tuttu. Soğuk bir sesle:

— Jiyon, dedi. Beni dinle... Kızımı sana emanet etmiştim. İhmalin beni müthiş bir felâkete uğrattı. Kızım öyle bir adamı seviyor ki ya o beni veya ben onu öldüreceğim. Sen de ölümü hakettin..

Aman Allahım...

— Beni dinle... Eğer emirlerimi harfi harfine yerine gitirirsen mesele yok. Seni ancak o zaman affedebilirim.

— Emredin... İcap ederse kendimi ateşe atarım...

Sus!.. Kızımı bu gece buradan götürebilmekliğim için her şeyi hazırlamalısın. Ben iki saat sonra tekrar buraya dönmüş bulunacağım. O vakte kadar sürgüleri sür, zincirleri vur.. Kapıları iyice kapa.. Büridan gelirse sakın açma kapıyı... Kim gelirse gelsin.. Hattâ Allah bile olsa... Senden isteğiğim bu.. İki saatlik bir dikkat.. Bunu yaparsan seni affederim. Aksi takdirde kendini ölmüş bilmelisin!..

Lesko koca karının cevabını beklemiyerek kapıda kendisini bekliyen ata bindi. Kocakarının, sözlerinden dışarı çıkmıyacağını biliyordu. Atını mahmuzladı. Parisin merkezine doğru dört nala sürdü.

Az sonra, bir bakıma saraya, bir bakıma müstahkem bir kaleye benziyen bir binanın önünde atını durdurarak yere atladı.. Kapıda bekliyen nöbetçilere bir parola fısıldayarak bir bahçeye geçti, oradan bir merdiveni tırmandı ve acele acele süslü ve güzel salonlardan geçti.

Nihayet önünde bir kapıcı bulunan büyük bir kapının yanında durdu. Kapıcı Klod Lesko'yu görür görmez kapıyı açtı ve kuvvetli bir sesle içeriye bağırdı:

— Başvekil Angerrand dö Marinyi hazretleri!..

— 5 —

GİZLİ BULUŞMA YERİ

Luvr sarayının yakınında, ancak iki atlı geçebilecek kadar dar bir sokak vardır: Fru Mantel ve Fruva dö Mantel.

O devirlerde sokaklar dar ve bu dar sokaklar tabiatiyle karanlık ve âdeta birer dar geçit halinde idi. Paris, birinci Fransuva zamanındaki güzel Parise benzemiyordu. Daha doğrusu o ancak ve tam mânasiyle dördüncü Hanri zamanında güzelleşmiştir.

Kral Lui Hüten'in saltanat sürdüğü bu geçmiş devrin Parisi içinden çıkılamıyacak derecede karmakarışık. girintili, çıkıntılı yollarla bölünmüş, garip şekilli evler harap, ya yol boyunca, ya enince yapılmışlardı. Bakarsanız; bunlardan birinin yolu tamamiyle kapadığını, diğerinin bilâkis genişlettiğini, kiliselerin, kibarların oturduğu konakların, mücrimleri teşhir için yerleştirilmiş direklerin, darağaçlarının gelişi güzel konulması yüzünden gelip gidişi güçleştirdiği evlerinin çarpuk, birer tarafa eğilmiş, biribirine dayanmış, sokağın iki yakasında karşılıklı yapılmış iki evin biribirleriyle öpüştüğünü görürdünüz.

Velhasıl sivri çatılariyle, tahta pervazlı tepeleriyle, camları kurşun zırhlara takılmış pencereleriyle, hiza nedir,, intizam nedir bilmiyen keyfî yapılmış evleriyle bir küme. Bu öyle bir karışıklıktı ki, ergeç düzeltilmiye mahkûmdu..

Çünkü bu intizamsızlık bir şehrin manzarasını ne kadar kötüleştirirse, orada oturanların da zihinlerini o kadar karıştırır. Şunu da söyliyelim ki o devirde, ahlâk ve âdet ne kadar serbestse, o kadar da istiklâliyet vardı.

O kadar ki, o zaman krallar hakkında sarfedilecek bir söz bugün çöpçülere bile söylenemez. Buna mukabil medeniyet onlar için bir Zümrüt Anka idi.

Bugün, gene bir çöpçüyü güldürecek mahiyette bulunan kabahatler için adam asılıyor ve buna kimse hayret etmiyordu. İşte o devrin hali..

İşte Fruva dö Mantel sokağı da yukarıda bahsettiğimiz sokaklardan biri, güneşin girmesine mâni olan sivri ve biribirine girmiş çatıları arasında uzanan ve ortasında evlerin çirkef sularının aktığı bir dere bulunan ve o devrin yegâne çöpçüsü, fırtına ile temizlenmesini bekliyen çamurlu dar bir sokaktı.

Bu sokağın ortasına tesadüf eden yerinde geniş bir bahçenin gerisinde bir bina vardı. Etrafı yüksek ve kalın duvarlarla çevrilmiş ve bu duvarların üzerine on ayak yüksekliğinde kalın, sık demir çubuklar çaprazlama konularak bir nevi parmaklık vücuda getirilmişti.

Bu binadan, bazan da bahçeden korkunç kükremeler işitilirdi. Bilhassa yaz mevsimlerinde, havanın elektrikle dolu olduğu günler, civar halkı bu garip seslerle ürperirdi. Burada haşmetli kral hazretlerine ait aslanlar muhafaza ediliyordu: Kralın ve kraliçenin seyretmekten zevk duydukları on iki aslan..

Bu aslanlı bahçenin solunda, Sen Lüi zamanında yapılmış bir şato daha vardı. Şimdi metrük bir haldedir. Hendekleri dolmuş, duvarları zamanla yıkılmış pencereleri kapatılmıştır.

Büridan, Gotye ve Filip dö Nelin, Angerrand'ı dövüşe çağırdıkları bugünün akşamında biz de bu şatoya girelim.

Orada, aslanlı bahçeye bakan, iyi muhafaza edilmiş bir odada, üzerinde muhtelif şişelerle üç gümüş içki kupası bulunan bir masanın başında üç kahraman arkadaşı görüyoruz. Şimdi kısaca bunların nasıl adam olduklarını anlatalım:

Büridan: Narin, zayıf, yakışıklı ve mütenasip endamlı.. Gözleri hülyalı değil, uysal olmaktan çok cin fikirli.. Siması; cüretkâr, ve tebessümü alaycıdır. Sokaklarda avare dolaşan delikanlıları andırır. Bununla beraber çehresinin güzelliği tavırlarındaki, kendinin bile farkında olmadığı zarafet insanda bu hissi gürleştirir. Kılıcını gururla taşımasını bilir. Kral. halkın ve talebenin kılıç taşımasını yasak ettiği halde ve bunu ancak asillerin taşıyabileceğini, aksine hareket edenlerin idam edileceklerini ilân ettiği halde taşır. Bu hakkı o, kendi kendine vermiştir.

Elbiselerini bitpazarından ucuz bir fiyatla tedarik etmiş olduğu halde, bunları kendisine yakıştırmanın yolunu bulmuştur, itina ile giyinir. İçine, ahlâkına ve hareketlerine gelince, bunlarıı yaptığı işlerde göreceğiz.

Filip dö Nel, yirmi altı yaşlarında görünen bir gençtir. Tavırları, vaziyetleri nazik bir delikanlı. Halinde, çok hassas insanlarda görülen bir nevi hüzün vardır. Orta boylu, son derece mütenasip vücutludur.

Gotyeye gelince, o, kardeşinden iki yaş daha büyüktü. Gotye ile Filip arasında göze çarpan bir hususiyet daha vardır. Filip, ne kadar muntazamsa o, o kadar perişan kıyafetlidir. Gelişi güzel giyinir. Kadın düşkünüdür. Fena şöhretli meyhanelerde dolaşmasını sever. Mübalâğacı, lâf ebesi, şen, kırmızı yanaklı, güzel bıyıklı, daima kavgaya hazırdır.

Belindeki büyük kılıcıyla ötekini berikini ite kaka geçmeden zevk duyar.. Genç kızların yüzlerini kızartacak sözler söyler. Meyhanede bir bardak şarap için kıyamet koparır küfreder. Bir tavuk bile kesmediği halde yardığı kafalardan delik deşik ettiği göğüslerden bahseder.

İşte, bu üç arkadaş... Şimdi onları dinliyelim:

Gotyenin gülerken kan yüzünü sarmıştı.

— Hay Allah müstahakını versin! dedi. Marinyinin iğrenç çehresini görmek için darağacını boylar, cellât satırına baş uzatırım.

Büridan hiddetli görünüyordu:

— Neden domuz pazarında kaynayan bir kazanda haşlanmıyalım, cesur dostlarım.. Yaptığımız iş pek büyük.. Saray ve Paris halkının önünde vücudundan yer yerine kan çıkan bu insan cellâdının yüzüne, canavarlığını, çapulculuğunu, kalpazanlığını çarptık ve onu dövüşe davet ettik. Bu bize, bilmem benim hoşuma giden bir ehemmiyet de verdirdi. Lâkin...

— Yoksa bu sabahki hareketinizden pişman mısınız?.

— Ben hiç yaptıklarımdan pişman olmam dostum. Eğer tekrarı icap ederse yanınızda beni de bulursunuz. Bizim gibi hür yaşamaktan başka bir şey istemiyen kahramanlar, bir aslan cesaretile, darağacına gitmekten de çekinmezler.. Bundan bilâkis iftihar duyarlar.

Gotye:

— Adam sen de!.. dedi. Marinyide nerde o cesaret.. Bütün Parisi ayaklanmış bulurdu sonra.. Büridan biz hiç bir vakit darağacının yüzünü görmiyeceğiz.. Başlarımız daima omuzlarımızın üzerinde kalacak.

— Asılmasak, işkence çarkına bağlanmak, derimiz diri diri yüzülmese, canlı canlı Grev meydanında yakılmasak bile gene tedbirli bulunmalıyız. Çünkü Marinyi denilen adamın ölüm âletleri yalnız bunlardan ibaret değildir. Akla hayale gelmiyen nice intikam vasıtaları vardır.

Filip atıldı:

— Ne demek istiyorsun, maksadın ne Büridan?.

— Maksadımı söyledim. Biz onu nasıl ölüme mahkûm ettiysek o da bizi ayni şekilde ölüme mahkûm etmiştir. Tedbirli bulunmalı ve kendimizi müdafaa etmeliyiz. Hücum eden biziz, müthiş bir karşılık göreceğiz. Biz hücumumuzu gündüz, herkesin gözü önünde yaptık, mukabelesini gece göreceğiz..

— Marinyi ne yapabilir?. Yapacağının ne ehemmiyeti olabilir! Biz yapacağımızı herkesin gözü önünde yaptık. Mertçesine, cezasını elimizle vereceğimizi bildirdik. Dövüşe davet ettik onu.. Ben bu sabahtanberi büyük bir değişiklik içindeyim.. O kadar hafif, o kadar dertsiz, o kadar memnunum ki... Sizin benden daha rahat olmanız lâzım. Çünkü siz kurtardınız; onunla siz konuştunuz, onu yakından siz gördünüz.. Doğrusu talihinize gıpta ediyorum..

Büridan:

— O dediğin de kim?.

Filip dö Nel, yüzüne garip bir sarılık yayılırken boğuk bir sesle:

— Kim olacak, dedi. Kraliçe!..

Gotye önündeki kupayı doldurdu:

— Doğrusunu söylemek lâzım gelirse, hayatını kurtardığımız kraliçe bizi himaye etmek mecburiyetindedir. «Biz» diyorum. Çünkü Büridan demek biz demek, biz demek Büridan demektir. Şüphe yok ki madam Margarit, bunu düşünecek kadar zekidir.

Büridan, Filipin elini tuttu:

— Demek hâlâ o meşum sevda kalbinizde... Öyle mi?.

Filip hıçkırığını güç zaptederek cevap verdi:

— Hâlâ da ne demek? Eksilecek yerde arttı. Beni dünyanın en düşkün adamı yapacak kadar arttı. Daima da artıyor.

Gotye:

— İç, dedi. Ben âşık olduğum zamanlarda masanın altında sızacak kadar içerim.. Ayılınca da derdimin kalmadığını görürüm. Anlıyorsun ya ne kadar basit...

Filip, kardeşinin uzattığı kupayı itti. Fakat itmesiyle gene yakalaması bir oldu. Dikti. Bir yudumda bir deli gibi içti. Sanki derdini unutmak istiyormuş gibi kupalar biribirini kovaladı.

Gotye büyük bir sevinçle bağırdı:

— Oh!.. Ne âlâ. Ne âlâ!.

Filip, Büridanın elini ezecek gibi sıktı:

— Demin, dedi. «Meşum sevda» dediniz.. Doğru.. Bu sevda beni öldürecek.. Onu düşündüğüm, Fransa kraliçesini sevmek ne budadalalık olduğunu düşündüğüm zaman kafamı duvara çarparak ölmek, hançerimle kalbimi deşerek o tatlı ıstırabı çıkarıp atmak isterim... Büridan! Bilmezsin.. Onun bir tebessümile karşılaşmak için bütün hayatımı feda ederim. Babamın ve anamın katili olan herifi affetmemi şayet bana o emretseydi, onu sevmeye çalışırdım. Bu sabah ona ait her hangi bir şeyi ele geçirmek için görsen nasıl çalıştım. O döndükten sonra kırık arabasının etrafına askerlerden bir zincir vücuda getirilmişti. Ben işte o zinciri geçerek yastıkların üstünde unuttuğu şu omuz atkısını aşırdım. Şimdi o göğsümde duruyor ve kalbimi yakıyor. Her yerde, her zaman onun hayali.. Rüyadayken, uyanıkken daima o... Hayatımda onun hayalinden başka bir şeye nail olamıyacağımı biliyorum ve yavaş yavaş bu ıstırapla gözlerimin kapanacağını biliyorum.

Filip bunları söyledikten sonra başını elleri arasına alarak hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı...

Gotye:

— O.. o.. — dedi — Şimdi ben de makaraları bırakacak ve bir dana gibi ağlayacağım. İster misin şimdi gidip Margariti bulup getireyim.. Hemen Luvr'a koşar, kolundan tutar, getiririm. Hem âşık olan yalnız sen misin? Ben de âşıkım-...

Büridan:

— Kaç dakikadanberi? - dedi..

— Bir kaç saattenberi.. Daha doğrusu sabahtanberi.

— Kime?.

Gotye gayet sakin bir tavırla:

— Prenses Janla Blânşa. - dedi.

— İkisine de mi?.

— Evet.. Bunda garipsenecek ne var? İkisi de güzel.. Kardeşimin sevgilisi kraliçe olduğuna göre müvazeneyi temin etmem lâzım.. İki prenses, ancak bir kraliçe yerine geçebilir.

Büridan bu aşk hesabını doğru buldu. Ve bunu başiyle tasdik etti.

Bu sırada bitişik bahçeden kükremeler ve sonra da bir adamın bağırdığı işitildi:

— Uslu dur Brütüs, uslu dur Neron!.. Demir çatal var ha!..

Büridan :

— Bu da ne?. - dedi.

Gotye cevap verdi:

-- Kraliçenin aslanları.. Bağıran adam da muhafızları Strajildo... Aslanların sesini bu menhus adamın sesinden daha çok sevmiyorsam Allah belâmı versin!...

Filip:

— Büridan.. - dedi - Şu kükrediğini işittiğiniz aslanın sesi yok mu, o kalbimdeki aşkın sesidir. Bu vahşi hayvanlara gıpta ediyorum.. O, onları gelip, güzel gözleriyle seyrediyor ve onlara tatlı bir dille hitap ediyor. Ben de, şu pencerenin arkasında, adam olarak yaratıldığıma hayıflanarak ağlıyorum.

Büridan:

— Adam olduğuna üzülme.. Daha adam olmıya çalış.. Sevmenin ne demek olduğunu bilirim. Sevdiğim kızla hayatımı birleştirmezsem, ben de bedbaht olurum.. Böyle olmakla beraber dostlarımın karşılaştıkları tehlikeyi unutmuyorum.

— Haklısınız. Bu sabahtanberi hayatlarımızı birleştirmiş bir haldeyiz... Beni affediniz.. Müthiş bir mücadeleye giriştik.. Ölmeyi düşünmeden düşmanımıza galebe çalmayı düşünmeli ve hattâ galebe çalmalıyız.

— Sizi tehlikeye göğüs geren, Marinyiye meydan okuyan bir kahraman gördükçe, bilseniz ne kadar seviyorum.. Hazırladığım plân şu: Marinyinin, döğüşmek için Preoklerke gelmiyeceği muhakkak.. Fakat bizi orada tevkif ettirmek için icap edenleri göndereceğine de eminim.. Bilir ki biz oraya her ne bahasına olursa olsun gideceğiz.. Bu yüzden dikkat ediniz,, ben hiç te Tampl veya Şatöle zindanlarından birinde çürümek niyetinde değilim.. Dünya kaldıkça dillerde dolaşacak bir müdafaa hazırlıyorum.

Gotye:

— Yaşa be!.. diye bağırdı.

— Bu gece bazı cesur ve mert delikanlılarla buluşacağım. Pre Oklerke, kralı sarayında titretecek arkadaşlarla gideceğiz.

Gotye masanın üzerine bir yumruk indirdi:

— Deme be!.. Demek dövüşeceğiz... Yalnız başıma yirmi askeri yere sermez, sağ kalanlarına yirmi çift kulak getirmezsem gözüm açık gider.

Büridan ayağa kalktı:

— Şimdilik Allaha ısmarladık, dedi. Bu sabah gösterdiğimiz cesaretle Paris halkını hayretlere düşürdük, Pre Oklerke gittiğimiz zaman büsbütün hayret edecekler. Ancak oraya gidinceye kadar tedbiri elden bırakmamak lâzım. Filip kraliçeyi, Gotye sen de prensesleri görmekten bir müddet vazgeçiniz. Dışarıya tepeden tırnağa kadar silâhlı çıkınız. Meyhaneye giderseniz bardağınıza konan şaraptan evvelâ meyhaneciye içiriniz.. Sokakta, yanınıza bir kimse yaklaşmak isterse kılıcınızı çektikten sonra konuşunuz. Çünkü Marinyinin en çok kulandığı silâh hançerle zehirdir.

Büridan ayrıldı. O dışarıya çıktıktan sonra Gotye kapının zincirini takmak üzere bulunduğu bir sırada kapı çalındı..

Gotye de kardeşiyle Büridan kadar cesurdu. Bununla beraber sırtında soğuk bir şeyin dolaştığını, tüylerinin ürperdiğini hissetti. Hele Büridanın ihtarından sonra... Bu metrûk şatoda oturduklarını kim biliyordu. Nasıl korkmasın nasıl titremesin?.

— Kim o? diye mırıldandı.

— Mühim bir iş için Filip ve Gotye dö Nelle görüşmek istiyen bir adam..

Gotye:

— Haydi defolun! diye mırıldanırken Filip de soğuk kanlılıkla: Aç! dedi.

Gotye, kapıyı, hançerini çektikten sonra açtı. Dışarıda yüzü maskeli, başı kukulâtalı bir adam duruyordu.

Yabancı adam alaycı bir hürmetle yerlere kadar eğildi.

Filip adamın yüzünü teşhis etmek için beyhude uğraştı. Sonra:

— Bizim bu gece burada olduğumuzu nereden biliyorsunuz? diye sordu:

Adam:

— Maksat sizi bulmaktı. Ona bakın! Ötesini ne yapacaksınız? dıye cevap verdi.

— Giriniz!..

— Lüzumu yok.. Size yalnız iki çift sözüm var..

Gotye:

— Bizi cehenneme çağıran şeytan mısın, nesin? Söyle bakalım. diye mırıldandı.

Herif titredi. Filip:

— Söyleyiniz, dostum, dedi.

O zaman yabancı adam kendilerine doğru eğildi:

— Sizi müthiş bir tehlike kovalıyor, dedi. Bundan kurtulmak ister misiniz? Düşmanınızı mahvetmek istiyor musunuz?.

— Kimden ve neden bahsetmek istediğinizi anlıyorum. Fakat sizi kim gönderdi?.

— Sizi bugün Monfokonda gören ve düşmanınıza kin besleyen

iktidar sahibi biri. Öldürülen annenizin intikamını almak istiyorsanız bu gece saat onda Sen nehri kıyısında bulununuz. Size (Marinyi) diyecek ve kendisine (Monfokon) cevabını vereceğiniz adamı takip ediniz.

— Sen nehrinin hangi kıyısında?.

— Nel kulesinin dibinde..

Yabancı adam, bu cümleyi söyler söylemez selâm vererek eski dö Nel şatosunun sallanan merdiveni altında gözden kayboldu.

Büridan arkadaşlarından ayrıldıktan sonra Hâl tarafına giderek Fruva dö Mantel sokağına sapmıştı.

Daha on adım kadar yürümemişti ki köşelerden birinden çıkan bir kadın yanına yaklaşarak kolundan yakaladı.

— Bonsuvar Jan Büridan! dedi.

Büridan elini hançerine götürürken sür'atle etrafına bakındı. Sokak tamamiyle tenhaydı. Kendisine söz söyliyen kadını süzdü. Bu yüzü maskeli, başı kukulâtalı kadını tanımıyordu.

— Sen sihirbaz mısın, nesin? Adımı nereden biliyorsun?

Büridanın bu sualine kadın yavaşça cevap verdi:

— Belki!..

— Ne olursan ol.. Benden ne istediğini söyle.. Beni sihirbazların toplantısına çağıracaksan başka bir gün geleyim. Çünkü şimdi çok acele bir işim var.

— Büridan! Marinyiyi altetmek ister misin?. Seni mahvetmek için fırsat bekliyen bu adamı avucunun içine almak istiyor musun?.

— Sorar mısın?.

— Sen fakirsin ve istikbalin emin değil.. Para sahibi o'mak istiyor musun?

— Bu da hoşuma gider..

— Âlâ! Sana bunları temin edecek olan iktidar sahibi insan, bu gece saat on buçukta seni bekliyor. Biri sana (Marinyi) diyecek, sen de (Monfokon) cevabını veeceksin. O adamı takip et.. Söz verdiğin saatte bulunur musun?.

Evet!.. Nerede.

— Nel kulesinin dibinde..

Meçhul kadın diz bükerek selâm verdikten sonra alelâcele sessiz sokakta gözden kayboldu. Sokaklara saptı ve nihayet Luvr sarayının önüne gelince kapıdan içeriye girdi.

Bir çok avlulardan geçti, gizli bir merdivenden geniş bir koridora girdi.. Bu koridorun nihayetindeki küçük bir ibadet odasında sarı rengli ve kalbi çarparak bekliyen bir kadına kavuştu.

Bu kadın, kukelâtalı kadına sordu:

— Oldu mu Mabel.

— Evet haşmetmeap!.

O zaman krailçe Margarit bir eliyle çarpan kalbine basarak ibadet odasından çıktı.

Mabel, kraliçeyi gözden kayboluncaya kadar takip etti. Sonra kukulâtasını çıkardı, maskesini açtı. Ateş saçan gözlerinin kin bürümüş yüzüne daha korkunç bir renk verdiği görülüyor ve mırıldandığı işitiliyordu:

— Haydi bakalım.. Yürü.. Etrafına gerdiğim ağa gir.. Başının, vakti gelince cellâdın satırı altına girdiğini göreceksin. Bunun olması için bir tek sözüm yeter. Fakat sırası gelince.. Hele bana çektirdiğin ıstırabı sen de tad.. Hele sen de benim gibi bir anne ol..

Kadının hıçkırığı söylemesine mâni oldu.

Bir müddet bulunduğu yerde dalgın ve hareketsiz durdu. Sonra yavaş yavaş iki elini güzellikten eser kalmamış alnına götürdü. Gene hıçkırıkları içinde yavaşça:

— Büridanın bir adı da Jan.. Yavrumun da adı Jandı.. diye mırıldandı.

— 6 —

ANGERRAND DO MARİNYİ

Güllü bahçeden acele çıktığını gördüğümüz Mirtiyin babası vardığı salona etrafındaki başların eğildiğini görmiye alışkın, sert bir adam gibi girmişti.

Luvr sarayının önüne geldiği zaman, Güllü bahçeye giderken, giydiği mantoyu çıkarmış ve uşağı Tristan, demir haç kabzeli büyük kılıcını beline takmıştı.

Marinyi girdiği odanın nihayetinde duran bir grupa doğru yürüdü.

Kral onuncu Lûi sapsarıydı. Bu grupun yanında ayakta duruyordu. Galebesinden memnun ve mütebessim görünen Şarl dö Valuva, başkumandan Goşe dö Şartiyon, Jeofruva dö Maletruvo, kralın maiyeti kumandanı Hük ve daha bir çok senyörler başlarını bir masa üzerine eğerek, orada duran bir kutuya korkulu gözlerle bakıyorlar ve başlarını sallıyorlardı.

Marinyi:

— Şevketmeap efendimizin emirlerine muntazırım! dedi.

— Bir saattir sizi bekliyorum.

— Haşmetmeabımız. lûtfen kusurumu af buyursunlar.. Konağımdan uzak bir yerdeydim. Hizmetçilerimden biri, kral hazretlerinin mühim bir mesele için bendelerini çağırdıklarını bildirince koşarak geldim.

Marinyi elini kılıcının kabzasına koymuş, orada bulunan senyörlere dikkatle bakarak bekliyordu. Herkes başını çevirdi. İçlerinden

yalnız Jeofruva dö Maletruva dikkatle kendisine bakmış ve kimsenin farkedemiyeceği bir şekilde işaret yapmıştı.

Bu işaret Marinyinin rengini sararttı. Bununla beraber kaşlarını çatarak kuvvetli görünmiye çalıştı.

Parislilerin o sabah «Kavgacı» lâkabını taktıkları kral Lûi küfre benzer sözler homurdanarak dolaşıyordu. O aralık önüne gelen kıymetli taşlarla süslü bir masayı, indirdiği bir tekme i'e devirdi. Pencerenin önüne geldi. Çerçeveye vurduğu şiddetli bir yumruğun tesiriyle camlar kırıldı. Kırılan camlar elini kanattı. Hırsı daha şıddetlendi, küfürler biribirini takip etti.

— Dünyada benden daha sefil bir kral var mıdır? diye bağırıyordu. Beni alçakçasına öldürmek istiyorlar. Grev meydanının bir köşesinde patlıyan bir hayvan lâşesi gibi benim de patlamamı istiyorlar.

Gene sandalyelere, masalara tekmeler, rast gele yerlere yumruklar yağmıya başladı.

Bir kaç dakika içinde kralın odası, bir hırsız istilâsına uğramışa dönmüştü.

Marinyi sakin ve metin görünen haliyle hiddeti nihayet bulmasını bekliyordu. Nihayet onuncu Lûi, başvekilin karşısına dikildi. Kollarını çaprazlıyarak:

-- Ne olduğunu biliyor musunuz, mösyö? dedi.

Marinyi:

— Şevketmeab! dedi. Paris neş'e büyük ve geniş memleketiniz asayiş içindedir. Başka bir şey varsa onu bilmiyorum.

— Bilmiyorsunuz öyle mi? Beni öldürmek istediklerini bilmiyor musunuz? Sizin her şeyden haberiniz olması lâzım değil mi?. Bir saattir size söylüyorum.

Kral bu sırada Marinyiyi yakalamış ve biraz evvel orada bulunanların üzerine eğildikleri masaya sürüklemişti:

— Bakınız, diye devam etti. Bakınız...

Marinyi baktı. Kutuyu, kutunun içindeki, sırtına bir kral mantosu ve kalbine bir iğne saplanmış heykelciği gördü.

Başvekil bu heykeli eline alarak dikkatle muayene etti.

Kral:

— Bunun ne olduğunu biliyor musunuz, diye bağırdı.

Evet şevketmeab!.. Bu, Parisi ve bütün memleketi pis vücudlarından kurtarmamız icap eden büyücülerin vücuda getirdikleri bir büyüdür. Bunun zatı haşmetaneleri için yapıldığı anlaşılıyor.

Kont dö Valuva krala yaklaşarak kulağına:

-- İşitiyor musunuz, Şevketmeap? dedi.

Bu sözü işiden Marinyi:

— Şüphesiz, diye cevap verdi. Bunun itiraz götürecek bir yeri yok.. Büyük kralı öldürmek için yapıldığını anlamak istemiyen ancak kralın düşmanı olabilir.

Başvekil Valuvaya müthiş bir kinle bakarak ilâve etti:

— Yoksa, haşmetpenahın amcası monsenyör bu hususta şüphe mi ediyorlar?.

Bu sefer Valuva da Marinyinin yüzüne ayni şekilde baktı.

- Şüphe etmek şöyle dursun, kralın hayatına kastedildiğini sizin yerinize ben haber verdim.

Marinyi dişlerini gıcırdattı. Müthiş bir cevap vermiye hazırlanmıştı. Fakat onuncu Lûi omuzuna elini koyarak şüpheli şüpheli bakmıya başladı.

Marinyi bu şüpheyi anlamakta gecikmedi. Soğuk bir ter döktü. Bu şüpheyi izale edemiyecek olursa teveccühünü kaybedeceğini ve hattâ kral katillerine yapılan işkenceler altında can vereceğini biliyordu.

Onuncu Lûi:

— Marinyi, dedi. Bu büyünün mevcudiyetinden haberiniz olmadığına yemin eder misiniz? diye sordu.

Kral bu sözü öyle bir tonla ve öyle bir tavırla söylemişti ki orada bulunanlar kendilerini titremekten alamadılar.

Marinyi yerlere kadar eğilerek doğruldu. Vakarla ve gür bir sesle:

— Asilzadeler, senyörler, dükler ve kontlar!.. diye söze başladı. Şevketmeabımızın babaları. haşmetli Filip hazretlerine hizmet uğrunda hayatımı yüz ve servetini bin kere tehlikeye koyan bir adam vardır. Bu adam, Fransanın düşmanlariyle yaptığı muharebelerde kanını akıttı. Bu adam, kralının rahat uyuması için kendi uykusunu feda ederek gece gündüz çalışmaktan geri kalmadı.. Bu adam, kralın hazinesinde on para kalmadığı günlerde varını yoğunu satarak kralına para verdi. Bu adam isyan eden Paris halkını kraldan af dilemiye mecbur etti!. Eğer haşmetli kral Filip hazretleri, bir ay önce yatırdığımız mezarından çıkmış olsaydı, buraya gelir hepinizin yüzüne bakarak sorardı: «Hükûmetin hizmetçisinden başka bir şey olmıyan bu adamdan şüphelenmek cesaretini gösteren kimdir? Marinyiden krala sadık olduğuna dair yemin istiyen kimdir? Yüzündeki maskeyi atsın ve meydana çıksın, onu derhal geberttiririm! diye bağırırdı.

Marinyi bunları bağıra bağıra söylemiş, hançerini yarısına kadar çekmiş ve cür'et ve kuvvetine güvenerek Valuvayı kindar bakışları altında ezmişti.

Sapsarı kesilen kont biraz gerilerken, orada hazır bulunanlar âdeta titremişlerdi.

Jeofruva dö Maletruvaâ

— Kralın sarayında bulunanlar için böyle bir şüpheye düşülürse bizim yapacağımız iş kılıçlarımızı kırarak manastıra çekilmek ve papas olmaktır, dedi.

Diğerleri de:

— Doğru, doğru!.. diye mırıldandılar. Marinyi hükûmetin direğidir.

Başvekilin şiddetli sözleri kral üzerinde tesirini göstermişti. Şimdi şüphe edemiyordu:

— Marinyi, dedi. Doğru söylüyorsun. Sen şüphe edilecek bir adam değilsin. Ver elini!..

Marinyi diz çökerek kralın elini tuttu ve öptü.

Kont dö Valuva, sanki:

— Daha bitmedi! der gibi gülümsedi...

Marinyi ayağa kalkarken:

— Şevketmeab, dedi. Bu geceden tezi yok.. Büyücü kadın ve erkeklerin bulunmaları ihtimali olan bütün evleri araştıracağım ve yarın mücrimler adaletin eline teslim edilmiş bulunacaklardır.

Valuva:

— Beyhude zahmet! dedi.

Bu söz, sakin bir şekilde söylendiği halde Marinyiyi titretmişti. İçinde gizli bir korkuyla:

- Neden beyhude zahmet? diye sordu.

Valuva:

—Çünkü, dedi. Yapılan sihri nasıl ele geçirdimse bunu yapanı da ele geçireceğimi düşünmeniz lâzımdı.

Valuva, krala dönerek devam etti:

— Şevketmeab aklıma şu geldi: Mademki bu kadını bugün ele geçirmiş bulunuyoruz. Bu büyücü kadını başvekilin yaptırdığı ölüm evinin açılma resminde astırtalım.

Marinyi:

— Demek bunu yapan bir kadın?.

Valuva bir kaplanın aviyle eğlendiği zaman nasıl bakarsa öyle baktı:

Hem bir genç kız!..

Bazan, korkunç ve tehlikeli zamanlarda görülen bir hissikablelvuku ile ve elinde olmaksızın:

— Bir genç kız ha?!.. diye mırıldandı.

Valuvanın gözleri kanlanmış ve dudaklarının kenarında bir köpük birikmişti:

- Mel'un sihirbazların hapsedildikleri tampl yakınında oturan bir genç kız, Marinyi.. Güllü bahçe denilen yerde oturan Mirtiy adında bir genç kız..

Marinyi sendeledi.

Ellerini şakaklarına götürerek boğuk bir inilti ile moraran dudaklarını kıpırdattı. Rakibine affetmesini ister gibi baktı. Marinyi mağlûp olduğunu kendikendine itiraf ediyordu.

Valuva kollarını göğsü üzerinde çaprazlayarak bu muzafferiyet şarabını yudum yudum içiyordu. Bu duruş bir an kadar sürdü. Bu sırada Marinyi kendini toplamıştı.

Kararını çabuk veren bir adamdı. Plânını bu kısa zaman içinde tasarlamıştı bile...

Büyücü kızı tevkif etmek işi şüphesiz ki kendisine bırakılacaktı. Bundan istifade ederek kızını alıp birlikte kaçacaktı. Onun namus-

lu ve büyücü olmadığını isbata çalışmak budalalıktı. Büyük bir gayret sarfederek en küçük bir üzüntü, en küçük bir tereddüt göstermedi.

Onuncu Lûi:

— Marinyi buna ne dersin? diye sorduğu zaman, sakin ve metin bir sesle:

— Şevketmeab, böyle müthiş bir cinayet ayni şekilde bir cezayı icap ettirir. Yılanın başı oynadığı sırada ezilmelidir. Bir saat içinde o büyücü kız tevkif edilmiş bulunacaktır.

— Kim tevkif edecek? Bir büyücünün evine girmek için cesaret ister.

— Ben şevketmeab!..

Bu sefer kral:

— Şüpheleriniz boşuna imiş! dermiş gibi Valuvanın yüzüne baktı.

Valuva:

— Şevketmeab, dedi. Suikasti ben keşfettim, büyücü kızı tevkif te benim hakkımdır. Eğer bana bu hak verilmiyecek olursa işkencelerle öldürülmesem dahi, büyücü kızın hazırladığı ikinci büyünün nerede olduğunu söylemem.

Kral ikinci büyüyü de işitince ürperdi:

Doğru Valuva, dedi. Gidiniz.. Tevkif ediniz.

Marinyi yıldırımla vurulmuşa dönmüştü. Ellerini uğuşturuyor, Valuvanın boğazına atılarak boğmayı düşündüğü sırada aklına ondan evvel fırlıyarak Güllü bahçeye yetişmek geliyordu.

Bu sırada, Valuva:

— İki saate kadar dönerek vazifemi yaptığımı bildireceğim, dedi. O zamana kadar sarayın kapıları kapanmalı ve ne dışarıya, ne içeriye kimse girip çıkmamalıdır. Hattâ siz bile şevketmeab! Zira tılsım bozulur ve o zaman..

Onuncu Lûi:

— Efendiler, diye bağırdı. Kont dönüp gelinceye kadar hepiniz burada kalacaksınız. Kumandan kapıları kapattır. Asma köprüyü indirt!.

Marinyiye bu darbe çok ağır gelmişti. Omuzları düşmüş ve hayretinden donup kalmıştı.

Dışarı çıkan Valuvanın arkasından kralın emrini yerine getirmek için kumandan Hük te çıktı.

Marinyi neredeyse aklını kaçıracaktı: «Ne yapmalı, ne söylemeli. onu kurtarmak için, ne uydurmalı?.» diye düşünüyor, kafasını yoruyordu.

Kral sözüne devam etti:

— Efendiler! Sizinle beraber ben de mahpusum. Bu zamanı endişe, ve üzüntü içinde geçirmiyelim. Bu iki saati şarap içmekle geçirelim. Beni seven arkamdan gelsin!.

Marinyi birdenbire atıldı. Salona geçmek üzere bulunan kralın önüne geçerek durdu. Kralın kaşları çatıldı:

— Ne oluyoruz? dedi.

Marinyi kireç gibi bembeyaz olmuştu. Titreten adam titriyordu. Şaşkın gözlerinde bir delirme eseri vardı. Talihinin elinde oyuncak olduğunu, çocuğunu kimsenin kurtaramıyacağını anlıyordu.

Büyücü kız!. Mirtiy!.. Bu güzel çocuğun gözlerinin önünde parçalandığını ve bir odun yığınının üzerine konarak yakıldığını görür gibi oluyordu.

Söylemek, yalvarmak istiyordu. Fakat dudaklarından kısık bir ses, anlaşılmıyan mırıltılardan başka bir şey çıkmıyordu. Yanaklarından göz yaşları akıyor, dudakları üstünden kayarak ağzına giriyordu.

Kral:

— Ne var? diye tekrarladı.

Marinyi diz çöktü. Her şeyi bağıra bağıra söylemek istemesine rağmen dudaklarından bir türlü:

— Şeşketmeab! O benim kızımdır.. O büyücü kız, Mirtiy benim kızımdır. Anlıyor musunuz? Dünyada onun tebessümünden başka bir şeyim yok.. Şevketmeab! Şevketmeab!.. Tevkif etmek istediğiniz kız, cellâdın eline vermek istediğiniz kız, benim kızımdır..

Cümleleri dökülemiyordu.

Onuncu Lüi:

— Söylesenize Marinyi. diye mırıldandı.

Marinyi bütün kuvvetini topladı. Sararan yüzünü krala çevirerek başını kaldırdı. Ayni zamanda titriyen ellerini de... Dudakları kıpırdamak üzereydi. Tam bu sırada kapı açıldı ve salona kapıcının gür sesi yayıldı.

— Haşmetli kraliçe hazretleri!

Marinyi bir sıçrayışta ayağa kalktı. Ateş saçan gözlerini içeriye giren Margarite çevirirken içinden:

— Hayır, dedi. Bunu kraliçenin önünde mi söyliyeceğim.. Mirtiyin anasının önünde mi?.. Hayır!.. Hayır!..

Diye söylendi..

Marinyi:

— Şevketmeab, dedi. Demin, huzurunuzda delicesine bir hiddet gösterdiğim için affınızı rica edecektim.

Bunu mu söyliyecektin? Seni af ediyorum. Sen çok doğru bir adamsın.. Sadakatinden değil, dikkatsizliğinden şüphelenmiştim. Artık bunu unutalım..

Kral nedimleriyle ilerliyen kraliçeyi karşılamak için uzaklaştı.

Marinyi, alnından soğuk terler akarak nefesi kısılarak Margarite bakıyordu. Bu feci dakikada aklına bir çok şeyler geliyordu.

Bu arada kızının başına gelecek felâketi ona açmayı bile düşündü. Bunu yapmalı mıydı? O da, Margaritin bütün ricalarına

ıağmen kızının nerede olduğunu, nerede oturduğunu o dakikaya kadar söylememişti. O kraliçeydi ve şüphesiz ki kızını kurtarabilirdi. Bununla beraber Margarite, ricalarına rağmen nerede olduğunu söylemediği ve göstermek dahi istemediği halde şimdi, böyle bir vaziyette yardımını istemesi ağrına gidiyordu.

Margaritin krala söylediklerini dinledi. Margarit:

— Şevketmeab! diyordu. Bir büyücü kadının mukaddes ömrünüzü azaltmak için yaptıklarını işittim. Geceyi kralımın ömrü için dua ve ibadetle geçirmiye karar verdiğimi bildirmiye geldim.

Lüi kraliçenin elini öptü:

— Dünyada bugünkü kadar duaya muhtaç bulunduğum bir zamanı hatırlamıyorum. Yeryüzünde Cenabıhakka kadar yükselecek ses, ancak sizin sesinizdir.

— Geceyi ibadet odasında geçireceğim.. Bu yüzden kimse tarafından rahatsız edilmememi sizden, zatı haşmetpenahilerinden rica ediyorum.

Kral müteessir olmuştu:

— Pekâlâ!.. Odanın bulunduğu koridora yaklaşanlar idam edilecektir. Lâzım gelen emirleri vereceğim.

Kraliçe, bunu temin ettikten sonra bir reverans yaparak iki keçe sıralanmış ve eğilmiş duran senyörlerin önünden geçerek uzaklaştı.

Kraliçe, kral onuncu Lûiden yedi yaş büyüktü. Otuz iki yaşının kendisine verdiği güzellik, onu genç nedimelerinden bile daha genç gösteriyordu.

Güzelliği, doğrusu, bütün akıllara hayret verecek bir derecedeydi.

Onuncu Lüi, Margaritin arkasından hayran hayran baktı. Sonra içini çekerek:

— Haydi, dedi, içeriye gidelim.

Aradan yarım saat geçmişti. Marinyi kimseye sezdirmeden salondan çıkmıya muvaffak olmuştu. Bunun kral bile farkında değildi.

Başvekil, burçlardan, avlulardan, asma köprülerden, dar yollardan, koridorlardan, dehlizlerden mürekkep heybetli ve şimdikiyle kıyas kabul etmiyecek kadar bir bina olan o zamanki Luvr sarayının her yerini biliyordu.

Gerçi bugünkü Luvr muhteşemdir. Fakat o zamanki Luvr, şehir içinde bir şehir sayılırdı. İçinde iki bin kişiyi sığındıracak kadar yer olan ve beslenmek için değirmeninden fırınına varıncaya kadar her şeyi bulunan bu saray cidden gezilmeye değer.

Marinyi, bugün, maalesef gözlerimizle göremiyeceğimiz bu sara-

yın her köşesini biliyordu. Nihayetinde kraliçenin ibadet odası bulunan koridora gidecek yerde aşağıya indi.

Bir çok avlulardan geçerek binanın arkasına çıktı. Bir merdiven tırımandı. Gizli bir kapının önüne geldi. Sık sık nefes almaları içinde kapıyı üç defa vurdu.

Bir kaç dakika sonra açılan kapıdan içeri girdı. Şimdi kraliçenin hususî dairesinde bulunuyordu.

Marinyiye kapıyı iriyarı, hissiz bakışlı, içinde esrarengiz bir ıstırap dolu, orta yaşlı ve yüzü maskeli, tamamiyle siyahlar giyinmiş bır kadın açmıştı.

Başvekil boğuk sesile:

— Mabel, dedi. Kraliçeyi görmek istiyorum.

— Kraliçe ibadetle meşguldür. Bu dakikada görmeniz imkânsızdır.

— Mesele hayatıma taallûk ediyor, Mabel. Git Margarite, Marinyinin hemen kendisiyle görüşmek istediğini haber ver. Haydi git, sefil kadın, durma! Bekleme!..

Kadın bu emre itaat etmedi.. Marinyi koşarak kapıyı şiddetle açtı ve odaları geçerek nihayetteki ibadet odasına girdi. Marinyi, deli gibi arandı. Nihayet vaziyeti anladı.. Kolları yanlarına sarktı. Sarhoş bir adam gibi sendeliyerek Mabelin yanına döndü:

— Kraliçe sarayda değil mi?.

Kadın, soğuk bir tavırla cevap verdi:

— Hayır..

— Dinle, dedi. Yüzüme bak.. Kim olduğumu bilirsin, ne müthiş sırlara vâkıf olduğumu, sana ne büyük yardımlarım dokunabileceğini takdir edersin.. Şimdi söyle! Kraliçenin nerede olduğunu bana söylemek istemez misin?

Mabel yalnızca:

— Hayır!.. dedi.

Marinyi bu kadını yumrukları altında ezmek istiyormuş gibi ellerini havaya kaldırdı. Sonra boğuk boğuk inliyerek, sendeliye sendeliye, duvarlara çarpa çarpa ilerlerken, kızının: «Baba! Beni cellâttan kurtar. Beni yanmaktan kurtar!.» dediğini işitmemek istiyormuş gibi, kulaklarını kapattı.

Fakat o, son dakikaya kadar uğraşacaktı ve bir ümidi daha vardı.

Marinyi, bir kaç dakika sonra kralla senyörlerin büyük bir neş'e içinde içki içtikleri salona dönmüş bulunuyordu.

Marinyi kralın muhafız askerleri kumandanı Hük'ün kolundan tutarak kralın odasına götürdü. Başvekilin rengi öyle sararmıştı ki Hük onun korkunç manzarası karşısında âdeta titredi. Marinyi ellerini onun omuzlarına dayadı, gözlerini gözlerine dikti.

— Hük, dedi. Servetim yirmi beş milyon altın franktır. Daha sekiz gün evvel son milyonumu tamamladım.

Bugünün elli milyon frangına mukabil olan bu servet o zaman

için müthiş bir yekûndu. Hük gözlerini hayretle açtı ve palabıyıklarını burdu.

— Desenize ki siz altın kralısınız?..

— Tirenkavel, dedi. (Çünkü adı Hük dö Tirenkaveldi.) Büyük servet, her biri elli bin franklık torbalara konulmuş ve Luvr'dan üç dakika uzakta bir mağara içine itina ile yerleştirilmiştir.

Hük gülmiye başladı:

— Ne olurdu, bir dakika için o mağaraya girmiş bulunsaydım.. On parası bile bulunmıyan ben, o torbalardan birini omuzumda taşısaydım.

Marinyi, Hükün omuzlarından, tırnaklarını geçirircesine kuvvetle tuttu.

— Tirenkavel beni Luvrdan çıkart, seni o mağaraya götüreyim. Anahtarlarını eline vereyim. Sen bir el arabasiyle gel. Bir saat içinde ne kadar yükletebilirsen araba ile altın taşı.. Buna mukabil senden istediğim şey, bu dakikada beni Luvrdan çıkarmaktır.

Hük silkinerek Marinyinin ellerinden kurtuldu. İki adım gerileyerek:

Adım, dedi Hük dö Tirenkaveldir. Yani şimdiye kadar sahtekârlığın ne olduğunu bilmiyen bir aileye bağlıyım. Krala itaat etmek için yemin ettim. Hayatı tehlikeye maruz bulunduğu bir gecede bana ihanet teklifiniz öyle bir alçaklıktır ki mağaranız gibi altın dolu on mağara bile bana bu ihaneti yaptıramaz. Yapabileceğim yegâne şey, sizi takdir ettiğim ve sevdiğim için bu caniyane teklifinizi ömrüm oldukça unutmak ve kimseye söylememektir. Allaha ısmarladık..

Hük bunu söyledikten sonra bir harp şarkısı mırıldanarak salona girdi.

Angerrand, kanlı gözlerini havaya dikti. Rengi büsbütün uçmuş, nefes alamıyacak bir hale gelmişti. Nitekim solgun dudakları arasından dökülen:

— Lânet!..

Kelimesini müteakip boylu boyuna yere düştü.

— 7 —

KONT DÖ VALUVA

Valuva, evvelce aldığı izinle kendisini büyük avluda bekliyen yirmi kadar atlı ile Luvrdan çıkmıştı. Bunlar, önlerinde meş'aleciler olduğu halde dört nalla karanlık ve tenha sokaklardan geçerek Güllü bahçeye vardılar ve orada durarak atlarından indiler.

Valuva:

— Dikkat ediniz, dedi. Bir büyücü kadını yakalayacaksınız. Kendinizi iyice kollamalısınız.

Askerler arasında nefret, hakaret ve tehdit mırıltıları işitildi. Valuva, askerlerin takdiri arasında acele kapıya yaklaştı. Ve yumruğiyle kapıya vurdu.

— Jiyon bu gürültü ne?.

Babasiyle arasında geçen vakadanberi bir zambak gibi sararan, titriyen ve ayni yerde, hiç bir yere kımıldanmadan duran, ağlamaktan başka bir şey yapmıyan Mirtiy, atların gürültüsünü duyunca başını kaldırarak dinledi.

Hattâ ev bir hırsız çetesinin hücumuna bile uğrasaydı o gene böyle lâkayd kalacaktı. O yalnız, Büridana haber vermeden bu evi terketmek mecburiyetinde kalacağını, babasının, sevdiği delikanlıdan nefret ettiğini düşünüyordu.

— Jiyon, git, bak, bu adamlar ne ve kimi istiyorlar?. dedi.

Jiyon kapıyı açtı ve Valuva içeriye girdi.

Yavaşça:

— Burada mı? diye sordu.

— İkinci büyüyü nerede bulacağım?.

— Yukarıki odada karyolanın baş ucunda bir dua kürsüsü var. Bunun üstünde de Meryemin resmi asılıdır. Bu resmin altında da bir kap var. Mukaddes suyu boşaltarak oraya koydum.

— Mirtiyin, Marinyinin kızı olduğuna şahadet edeceksin değil mi?.

— Evet.. Burada kendisini Klod Lesko olarak tanıtan adamın kızı olduğuna şahadet edeceğim, monsenyör!.

— Büyücü kızın babasının da, onun bu büyüyü yaptığı sırada yanında bulunduğunu söyliyeceksin değil mi?.

— Evet monsenyör!..

— Onun bu heykelin vaftiz babası olmıya razı olduğunu da değil mi?.

— Pekâlâ! Konağıma git. Orada bir oda hazırlanmıştır. Sana ihtiyaç göreceğim zamana kadar orada kal.. Şimdilik aramızda kararlaştırdığımız paranın yarısını orada, odada bulacaksın!.

— Yarısını ne zaman alacağım!.

Marinyinin vücudu Monfokonda sarktığı gün..

Alçak kadının dudaklarında Valuvanınkine benziyen iğrenç bir tebessüm dolaştı. Sonra mantosuna büründü, kukulâtasını başına geçirdi ve arkasına bile bakmadan Parise doğru yollandı.

Valuva müfreze kumandanını çağırdı:

— Yukarı odaya çık, karyolanın başucunda göreceğin Meryem resminin altında bulacağın kap içinde bir şey göreceksin onu al ve bana getir.

Herif gitti. Valuva da evin altına, askerler de birbirlerine sokularak Güllü bahçeye girdiler.

Kont sevinçten düşünceli bir hale gelmişti.. Neş'e bazı insanlarda böyle bir tesir yapar. Müthiş bir kin ve gayz kalbini durduracak zamanları olmuştu. Bugün hâlâ bu hissin elinde oyuncak gibiydi.. O, kral Filip devrinin son senelerinde kızgınlıktan şekilden şekile girmiş, kralın kardeşi olduğu halde bir maliye nazırı kadar

bile teveccühe mazhar olamamıştı. O bu zamana kadar yaşadıysa, sırf intikam için yaşamıştı.. İntikam almak için her alçaklığı yapacaktı..

O biliyordu ki pençesini uzattığı zaman rakibinin beynini ezecek bir aslan olamazdı. O halde bir köpek, bir çakal olamaz mıydı?.

Jiyon kapıları açık bırakmıştı. Valuva, bir sandalyede oturan Mirtiyin başını iki elleri arasına alarak düşündüğü odaya girmişti.. O at gürültülerine bile ehemmiyet vermemişti.. İçeriye girince sert bir sesle sordu:

— Mirtiy, denilen kız sen misin?

Titriyerek ayağa kalkan genç kız::

— Benim mösyö, dedi.

— Genç kız. Sen kralın şahsına büyü yapmaktan suçlusun. Büyücü kız! Haşmetli kral namına... ben.. ben...

«Seni tevkif ediyorum» demek istediyse de bu cüme boğazında düğümlendi.

Valuva kekeliyor, sararıyor, kızarıyor, tevkife geldiği büyücü kıza: «Seni tevkif ediyorum.» diyemiyordu. Bilâkis içinden:

— Bu mu? dedi. Marinyinin kızı bu mu? Bu genç kızı mı cellâdın eline teslim edeceğim. Ne? Bu çocuğu mu büyücülükle itham edeceğim. Bir insan yüzünde böyle güzelliğin, böyle masumiyetin birleştiği demek oluyormuş?. Bu kabil mi? Bu ne güzellik?.

Şarl dö Valuvanın fikrinden insan kalbini bir yıldırım gibi bir an içinde ezen aşk geçiyordu. İçini bir aşk. mukavemet edilmesi güç bir aşk kaplamıştı.

Nefsine bile itiraf edemediği, farkında olmadığı halde büyük bir aşkla Valuvanın, kızı Mirtiyi sevmiye başlamıştı.

Mirtiy bu korkunç itham karşısında sendeledi. Hiç bir kabahati olmadığını bildiği halde kendisini bekliyen müthiş cezayı âdeta görüyor, diri diri ateşte yakılacağını biliyordu.

Korku ve dehşetten kendini kaybedecek bir haldeydi. Ellerini kavuşturdu. Güzel ve açık mavi gözlerini karşısında dikili duran korkunç adama dikti ve hafif bir sesle:

- Oh, mösyö!.. Size ben ne yaptım? diye mırıldandı..

Bu sual içinde hakikatten başka bir şey yoktu.. Bu kısa cümle uzun müdafaalardan daha mânalı, daha şümullüydü.

Valuva kalbinden vurulmuş gibi sakin ve şaşkın duruyordu. O: «Bu canavarlık olacak, onun kaçmasına yardım etmeliyim!» diye düşünüyordu. Fakat bunda tereddüd gösterdiği, ne de olsa, bu kızın cellâd eline teslim edileceğini hatırladığı zaman azap duyduğu muhakkaktı.

Ne yapacağını bilmiyerek, pencereye yaklaştı: «Buradan kaçabilir» diye mırıldandı ve:

— Beni dinle genç kız!.. dedi.

Fakat bu sırada kuvvetli bir ses:

— Monsenyör! Monsenyör! Büyüyü buldum. diye bağırdı. Onu Meryemin resmi altındaki kabın içine koymuş.

İşte bu sırada kumandan elinde tuttuğu küçük balmumu heykelle içeriye girmiş ve onun girişi askerlerin de odaya dolmalarını doğurmuştu.

Küfürler savruluyordu. Mirtiy, bir saniye içinde yakalanmış ve odadan dışarıya sürüklenmişti bile..

Valuva, Mirtiyin tevkifinden değil, kalbinden korkuyordu. Hiç bir şey söylemeden, rüyadaymış gibi yürüdü. Bir kaç dakika sonra hoyrat askerlerin itip kakmaları arasında Mirtiy, Tampl zindanının istenildiği zaman indirilen ve istenildiği zaman kaldırılan köprüsünden geçmiş bulunuyordu.

Bu sırada Mirtiyin dudaklarında soğuk bir tebessüm dolaştı, ve:

— Bu zindanın hayatımı tehdit ettiğini zaten hissediyordum. diye mırıldandı.

Valuva ile Tampl zindanının kumandanı kısaca konuştular. Sonra, Valuva atına binerek Luvr sarayına döndü.

Mirtiy iki zenci tarafından yakalanarak yer altına inen bir merdivenden aşağı itildi. Sonra yarı kendinden geçmiş bir halde ancak bir kaç ayak genişliğindeki bir deliğe atıldı.

Zindancılar, zindanın demir kapısını şiddetle kapayarak dönüp gittiler.

Mirtiy, kabri andıran bu yerde karanlığa gömüldü. Şimdi korkunç sükût içinde yalnız bir ses işitiliyordu:

Zindanın çamurlu zeminine düşen su damlalarının sesi.

Gene bu zindanın karanlığı içinde sönük ve sarımtırak bir ışık görülüyordu: Duvarları örten küherçilelerden fışkıran ışık...

— 8 —

NEL KULESİ

Gotye, kardeşinden daha tedbirliydi; daha cesur değil... Çünkü Filip, tehlike karşısında yılmıyacak kadar cesurdu. Kalbini kasıp kavuran ümitsiz aşkının tesiriyle kendini göstermek fırsatını arayıp duruyordu. Marinyiyi dövüşe çağırmak fikrini ortaya atan da Filipti.

Gotye, hayatı seviyordu. Ayyaştı. Yaşamak, üç yüz yıl yaşamak. fakat. meyhanelerden uzak olmamak şartiyle yaşamak istiyordu. Gotye tehlikenin ne demek olduğunu bildiği için lüzumsuz yere kılıç darbelerine maruz kalmanın faydasızlığına kaniydi.

Kendilerine, Nel Kulesi dibinde bulunmalarını söyliyen adam gittikten sonra Gotye kapıyı kapayıp kilitledi. Ve:

— Gitmiyelim, dedi. Bu Marinyinin tuzağından başka bir şey değil.. Bizi budala sandıkları muhakkak. Doğrusu bu hakarete tahammül edilemez.. Alacağı olsun..

Filip:

— Hayır, dedi, gideceğiz..

— Sen deli misin? Orada pestilimizi çıkaracak askerlerle karşılaşacağız. Doğru sen kraliçeye tutkunsun. O mukaddes bir vücud.. İnsan mukaddes bir vücud için ümitsiz bir aşk uğrunda ölmek ister.. Fakat benim sevdiklerim prenses. Onların hiç olmazsa birisiyle hayatımı birleştirmem ihtimali var... Kendi hesabıma...

Filip kardeşinin sözünü kesti:

— Orada askerle karşılaşacak değiliz. Marinyi bizim bu şatoda bulunduğumuzu bilmiş olsaydı, ayrıca tuzak kurmasına ne lüzum var. Kapıya dayanacak beş on asker, beş dakika bile yaşamamıza meydan bırakmazdı.

— Doğru.. Bak bu doğru.. O halde gidelim. Dur, dur.. Aklıma bir şey geldi.

Gotye kardeşine yaklaştı. Yüzünde büyük bir sevinç alâmeti vardı. Gözlerini kırparak:

Oh... Oh... Evet.. Tâ kendisi diye bağırdı.

— Ne o Gotye?

— Geçenlerde bir meyhanede içiyordum.. Bir kuleye dair hikâyeler dinlemiştim. Şimdi hatırlıyorum. Bu kule Nesle kulesiydi.

— Ne hikâyesi bunlar?.

— Pek tuhaf Filip! Bazan Nesle Kulesinin demir parmaklıklı karanlık pencereleri aydınlanırmış. Bazıları da bazı geceler burada pek güzel bir kadının göründüğünü söylüyorlar. Bu kadın öyle bir parçaymış ki kraliçe Margaritin bile ağzının suyu akarmış!

— Rica ederim Gotye.. Kraliçenin adını bir kaç fahişenin kaba aşk hikâyelerine karıştırma..

— Hikâye mi?. Gözüm çıksın ki bunlar isbatlı, şahitli şeyler.. Sen Valdamur meyhanesini bilir misin? Burada hakikatlardan başka bir şey konuşulmaz. Bu güzel kadının gelip geçenleri gözettiği, hoşuna giden birini çağırdığı muhakkak. Ondan sonra da kulede ver gitsin eğlence.. Gürültülerin gecenin geç vaktine kadar sürdüğünü söyliyenler var. Daha da söyliyeyim mi? Ben bile bir çok geceler belki iltifata uğrarım diye bu kulenin önünden geçmişimdir.

— Eh.. Görebildin mi bari?.

— Ne münasebet.. Nerde bende o talih...

— Bu gece âlemlerine çağrılmış kimseye tesadüf ettin mi?.

— İtiraf ederim ki hayır.. Kim olduğunu bilen bile yok.. Şayet bu gece o esrarengiz kadını görürsek.. Ya bana, yahut ta sana gülecek olursa..

— Bana gülecek olursa gitmem. Bunlar hikâyeden başka bir şey değil.. İnanma.. Sonra bize ne.. Bizi bu gece oraya çağıran Marinyinin bir düşmanı. Kim olursa olsun; anamızla babamızın intikamını almak çaresini bize gösterecek olursa, o adamın minnettarı olurum..

Karar verdiler ve hareket zamanını büyük bir sabırsızlıkla beklemiye başladılar. Saat dokuz buçuğa doğru yola çıktılar. Vakit geçti. Köprüler zincirlerle kapatılmıştı. İyi kalpli bir kayıkçının lûtfuna

uğrayarak karşı sahile geçtiler.. Saat onda Nesle Kulesinin dibine varmış bulunuyorlardı.

Kulenin dimdik siyah hayali, gecenin karanlığında bir heyulâyı andırıyordu. Nehrin karşı kıyısındaki binalariyle, kuleleriyle, yüksek ve kalın duvarlariyle göze heybetli görünen Luvrun korkunç bir nöbetçisi gibi duruyordu.

Gotye birdenbire titriyen elini kardeşinin omuzuna koydu ve bir nefeste:

— Gördün mü? dedi.

— Neyi?.

— Kulenin pencereleri aydınlandı?

Filip omuzlarını silkerek:

— Bizi çağıran kimse kulede... Tabiatiyle aydınlanacak. dedi.

Gotye teessüfle içini çekti:

— Doğru..

Bu sırada yanlarında bir hayal belirdi.. Filip şatonun kapısına, kendilerini çağırmak için gelenin de bu hayal olduğunu tanıdı.. Yaklaşarak:

— Marinyi! dedi.

Adam:

— Monfokon! cevabını vererek kuleye doğru yürüdü. İki kardeşe de kendisini takip etmeleri için işaret etti.

Ellerini hançerlerine götürerek işarete itaat ettiler. Ve hemen aralık duran kemerli bir küçük kapı önüne geldiler...

— Geçiniz asilzadelerim.. Sizi bekliyorlar!.

Filip etrafına bakındı.. Şüphelenecek bir şey göremedi.. Artık geri dönmek imkânı da kalmamıştı. İlk olarak kendisi girdi. Gotye de arkasından, mermer döşeli, içinde eşya namına bir şey bulunmıyan büyük bir odaya girmişlerdi. Odanın nihayetinde dolambaçlı bir merdiven görünüyordu.

Filip arkasına bakıp ta, kendilerine rehberlik eden adamın kapıyı kapadığını, sürgüleri sürdüğünü ve anahtarı mantosunun altında sakladığını görünce titredi.

Kuledeki sessizlik sanki taş kemerlerin üzerine çökmüş buzları andırıyordu. Hele herifin hareketleri kalbinin şiddetli çarpmasına vesile olmuştu. Bu sırada kılavuz, merdivenden çıkmaya başladı.

Gotye:

— Vay canına, diye mırıldandı. Hikâyeler doğruymuş. Bu kadın randevuları için pek kasvetli bir yer seçmiş...

Birinci kata geldikleri sırada, bu tesir derhal silindi. Burası sıcak, zengin mobilyelerle süslü bir salondu. O devirde Paris sokakları, zamanımızdaki gibi geniş olmadığı, gezmiye müsait bulunmadığı için herkes evlerinde eğlenirlerdi.

İkinci kat daha iyiydi. Gotye ile Filip dö Nel duvarlarına güzel halılar asılmış, sandalyeleri üzerine yastıklar konulmuş güzel kokulu küçücük bir odaya alındılar.

Gotye, gözleri yuvalarından fırlarcasına açılmış ve yüzü kızarmış bir halde kokladı:

— Burası, dedi. Agnesin meyhanesinden daha iyi kokuyor.

Filip, tarif edilemiyecek bir derecede hüzünlü görünüyordu.

Kılavuz, kapıdan çıkıp giderken yüzünü görmiye muvaffak olmuştu. Titriyerek kardeşinin kolundan tuttu:

— Kılavuzumuz Fru dö Mantel sokağındaki evimizin penceresinden ekseriya gördüğümüz birine benziyor.

— Kime?.

— Strajildoya!..

— Kralın dişi aslanlarının muhafızına mı?.

— Evet.. Kraliçenin erkek aslanlarının muhafızına...

— Adam se de!.. Bunun ne ehemmiyeti olabilir? Ben de kralımız Lûiye benziyormuşum.. Ne yapayım benzemeyi, kral olmadıktan sonra..

Gotye ile kardeşi böylece konuşurlarken gözlerine inanamıyacak bir manzarayla karşılaştılar.

Kapı, ardına kadar açıldı. Altışar pembe mumla süslü altı şamdanın aydınlattığı güzel ve muh'teşem surette döşeli geniş bir oda gördüler.

Bu odanın nihayetinde, üzerinde ancak bir kral sofrasında görülebilecek kadar san'atkârane yapılmış, som gümüşten ibrikler, tabaklar, tuzluklar ve mahirane işlenmiş sürahiler bulunan büyük bir masa görülüyor ve bunun karşısında diğer bir masa üstünde de türlü yemekler dizilmiş süslü bir sofra da davetlileri bekliyordu.

Bu sofrada üç kadın oturmuştu. Yanlarında birer tane boş sandalye bulunduğuna bakılırsa üç erkeğe intizar ettikleri anlaşılıyordu.

Bu kadınlar, periler ve hayalleri andırıyordu. Filipie Gotye biribirlerine baka kaldılar. Filhakika bu kadınlar son derece güzeldi. Gerçi yüzleri maskeyle kapatılmıştı. Vücudları tasavvurun fevkinde muntazamdı. İspanyanın sıcak güneşi altında açılan nar çiçeklerini andıran kırmızı dudakları vardı. Gözleri, kış geceleriin karanlık göklerinde parlayan yıldızlar gibi parlıyordu.

Üçünün de gerdanları, göğüsleri ve kolları açıktı.

Arkalarına, en düşkün kadınların bile giymekten hicap duyacakları gayet ince, şeffaf birer ipekli elbise geçirmişlerdi.

Bunlardan biri yarı ayağa kalkarak, şirin bir sesle:

— Efendiler, dedi. İçeriye buuyrunuz ve yanımıza oturunuz. Arkadaşınız Büridanın gelmesinden sonra yemek yiyebileceğiz. O zamana kadar kemanların ahengi arasında aşktan konuşuruz. Size hakikati söyliyelim: Sizi buraya getirmek için kurnazca bir bahane icat etmeliydik. Biz üç kızkardeşiz. Üçümüz de ayrı ayrı sizi seviyoruz. Hemşirem Pasit, Senyör Filibi, Taliy de senyör Gotyeyi. Bana gelince ben de Büridanı.. Adımı söylemeyi unuttum. Adım Anglaedir.

Kadın, Jüpiterle Venüsün üç ilâhe kızının adlarını söyliyerek tanıştırma işini bu suretle yaptıktan sonra iki kardeşe sofraya gelmeleri için işveyle dolu bir işaret yaptı.

Bu garip sözler ve edebe yakışmıyan aşk itirafı. hayasızca denilebilecek hareket ve elbiseler bu iki genç üzerinde garip bir his yarattı. O böyle bir manzarayı aklına sığdıramıyordu. Hurafata inanmamakla beraber şeytanî bir hayal karşısında bulunduğuna hükmediyor, buna mukabil Gotye sevincinden yerinde duramıyordu.

Nihayet Gotye daha fazla dayanamıyarak ilerledi ve Taliy adındaki kadının yanına oturdu. Bu kadın sarışındı: «Bu gece sarışınlara perestiş ederim.» diye düşünüyordu.

Meçhul kadına söyliyecek bir çift lâf ararken dudaklarını billür omuzlara dokundurmaktan kendini alamadı. Bu sıcak öpüş kadını titretti.

Gotye deli gibi bir kahkaha koyuverdi ve akabinde:

— Demek kahraman Büridan da gelecek. Meclisimizi şenlendirecek? diye sordu.

Adının Aglae olduğunu söyliyen kadın cevap verdi:

— Çoktan burada bulunması icap ediyordu. Fakat Senyör Filip siz neden gelip hemşirem Pasitenin yanına oturmuyorsunuz?. Sizi sevdiğini bilmiyor musunuz? Size kollarını uzattığını görmüyor musunuz?.

Bunları söyliyen kadının sesinde derin bir hiddet eseri de hissolunuyordu.

Sapsarı kesilen Filip yerinden kıpırdamadan duruyordu. Kemanların ahengi, mumların ışığı altında dağılıyordu. Gotye güzel kokulu bir şarap sürahisini alarak Taliyin billür kadehini ve kendi kadehini de silmece doldurdu.

— Dünyayı aşk için yaratan Halikın şerefine içiyorum. Ruhu şehvetle titriyen Taliyciğimin şerefine içiyorum. Gel kardeşim, görüyorsun ki seni de davet ediyorlar. Gel unut kederini... Seni kedere sürükliyeni buradan çıktıktan sonra düşünürsün.. Bir saat olsun, bulunmaz rüyayı düşüncesiz yaşayalım.. Ben, benliğimi, beni kolları arasında sıkan güzele bırakıyorum. Kucağında ölsem bile gam yemem.

Kadehini kaldırdı ve bir yudumda içti.

Pasite:

— Doğru, diye bağırdı. Sonra:

— Anlaşılıyor ki kardeşiniz sizin kadar nazik ve mültefıt değil, diye ilâve etti.

Filip bu âlemi idare eden kadına:

— Madam... dedi. Sizinle hususî olarak konuşmak istiyorum.

Aglae hiddetli bir tavırla elindeki küçük çekici masanın üzerine vurdu:

Onlar gibi giyinmiş, genç, güzel ve hattâ onların yerini tutabilecek kadar ince bir hizmetçi kız göründü.

Aglae:

— Büridan gelmedi mi? diye sordu.

Hizmetçi kız, «hayır!.» der gibi başını kaldırdı. Aglaenin maskesinin örtemediği yüzü kızardı.

— Saat on bire geldi. Hâlâ Büridandan eser yok. Muhakkak o da mösyö Filip gibi nezaketin ne olduğunu bilmiyor.

Filip:

— Madam, dedi. Sizinle yalnız görüşmemizi rica ettim. Size garip görünen bu halden dolayı beni dinledikten sonra affedeceğinize eminim.

Delikanlının halini arzedişinde öyle yüksek bir nezaket vardı ki kadının bunu takdir etmemesine imkân yoktu..

Ayağa kalkarak:

— Yemek hazırlansın!.. dedi. Sonra da ilâve etti:

— Mösyö Gotye bir kaç dakika kadar hemşirelerim Taliy ve Pasite ile meşgul olmanızı rica edeceğim.

Elinde kadehini tutan Gotye, kalbindeki sevda ile:

— İki değil, on kadın bile olsa. hepsini ayrı ayrı idare ederim ve hepsine ayrı ayrı söyliyecek söz bulurum, diye bağırdı.

O dakikada bir koliyle sağındaki Taliyi, diğeriyle solundaki Pasiteyi kendine çekerek her ikisini de öptü:

— İnanın bana, dedi. Bir gece Valdamurda dört prensesi tatmin ettim. Sizse ikisiniz..

Gotyenin farkında olmıyarak ağzından çıkan «prenses» kelimesi iki kadını da titretti.

Kemanların ahengi hâlâ devam ediyordu. Bazan ölüm mumları gibi sararan mum ışıkları odayı aydınlatıyordu.

— 9 —

MARGARİT DÖ BÜRGONY

Filip dö Nel, eğlence odasının bitişiğindeki küçük odada yerinden kımıldamamıştı. Az sonra Aglaenin ayağa kalkarak kendisine doğru geldiğini ve kapının kapandığını gördü.

Aglae bir koltuğun üzerinde duran geniş bir mantoyu alarak sırtına atmıştı. Bir sandalyeye oturdu. O zaman bu kadının tavrında anî değişiklik görüldü.

Kadın, öyle istihfafkâr, öyle azametli, öyle muhteşem bir hal almıştı ki Filibin gözlerinin önünde beliren müstekreh manzaradan, kulaklarında söylenen yüz kızartıcı sözlerden eser kalmamıştı. Hattâ bu meçhul kadının önünde hürmetle yerlere kadar eğilmek mecburiyetini duydu.

Kadın, soğuk ve mağrur bir eda ile:

— Bana ne söylemek istiyorsunuz? diye sordu.

Filip cevap vermedi. Yüreği şiddetle çarpıyordu. Kadın devam etti:

— Size hemşirem diye tanıttığım kadın, sizi sevdiğini söylediği halde sizden hakaretten başka bir şey görmedi. Gayet büyük bir aileye mensup olan bu kadın, sizden gördüğü hakaretin intikamını

alabilirdi. Fakat o bunu yapamıyacak ve tasavvur edemiyeceğiniz kadar temizdir. O iyilik için yaratılmış bir mahlûktur. Şimdi korkusuzca söyliyebilirsiniz.. Bana ne söylemek istiyorsunuz?.

— Madam, ben kendime sahip değilim. Ruhumu kemiren, günlerimi, gecelerimi azap ve ıstırap içinde geçirten bir aşkın zebunuyum. İstesem bile bir başka kadına bakamam.

Filip birdenbire sözünü kesti. Meçhul kadın, sanki böyle saf bir aşk bulunabileceğine ihtimal vermiyormuş gibi hayretle muhatabına bakıyordu.

Tatlı bir sesle:

— Demek seviyorsunuz?.

— Buraya gelmiye tenezzül etmiyen arkadaşınız Büridan da seviyor mu?.

— Büridan mı madam? Sualinizin cevabını, burada bulunsaydı ancak o verebilirdi. Onun sevdiğine, yahut sevmediğine dair bir şey bilmiyorum.

— Anlaşılıyor ki, siz dostlukta da, aşkta olduğu kadar sadıksınız. Size dost olanlarla, sevdiğiniz kadına gıpta etmekten başka elimden ne gelebilir?

Meçhul kadının bu açık istihzasına Filip başını salladı.

O istihzaya değil, kendisini teselli edecek bir tek cümleye muhtaçtı. Boğuk bir sesle:

— Madam, dedi. Sevdiğim kadının gıpta edilmeğe değer olup olmadığını bilmiyorum. Bildiğim şey çok acınacak bir halde olduğumdur.

Maskeli kadın, aşk işlerinden çok alâka duyduğunu ve bunda tecessüse kadar varabileceğini anlatan bir tavırla:

— O sizi sevmiyor mu? diye sordu..

Filip hüzünlü bir sesle:

— Beni gördüğünü bile sanmam.. Belki gözlerini bana çevirdiği bir zaman olmuştur. Fakat ben neyim ki... Üzerinde hiç bir tesir bırakmadığıma eminim...

— Ooo.. O halde bu pek büyük bir kadın..

— Evet. pek büyük madam..

— Sakın saraydan bir kadın olmasın?

Öyle madam!..

— Size ismini soracak değilim.. Fakat beni affediniz mösyö.. Sizi pek bedbaht görüyorum. Ömrümde hiç bir erkek gözünde sizinkinde olduğu kadar yaş görmedim.

Filip hıçkırıklarını zaptedemedi:

Doğru madam, dedi.. Ağlıyorum! Çünkü sevdiğim kadın sevildiğini bilmiyor.

Acaba bu kadın, nüfuz sahibi bir kont veya baronun zevcesi mi?.

— O, aslâ yaklaşılamıyacak bir hayalden farksızdır. Bir hayale nasıl perestiş edilirse, ona da öyle perestiş ediyorum. Ve ağlıyorum. İnsanı ıstırap içinde kıvrandıran bir güzeldir. O, kendisine bir azibe gibi takdis eden bir milletin, göz bebeğidir.

— O bu ne ateşli sözler...

— Evet madam, o prenseslere ve baronlara nisbet edilirse onların yetişemeyeceği bir mevkidedir.

Meçhul kadın birdenbire ayağa kalktı. Yüreği şiddetle çarpıyordu. Nefesi kısılarak:

— Pariste, dedi. Bahsettiğiniz şekilde ancak bir kadın var!

Filiz diz çöktü:

— Margarit, diye mırıldandı..

— Kraliçe ha?.

— Evet madam, kraliçe!.

Meçhul kadın, şiddetle çarpan kalbine iki eliyle basarak koltuklardan birine düştü. Filip ayağa kalktı.

— Kraliçe! dedi. Evet madam, kraliçe... Size ne yaptığını, ne işlediğini bilmiyen bir deliden farksız olduğumu söylemiştim. Sizi tanımadığım halde derdimi döktüm.. Beni affediniz. Bunu söylemekten, herkese ilân etmekten çekinmem.. İşte anladınız. Burada bir dakika bile duramam.

Meçhul kadın Filibin kapıya doğru ilerlediğini görünce boğuk bir sesle bağırdı:

— Durunuz size emrediyorum!.

Bu sözde izahı lüzumsuz bir dehşet gizliydi. Gurur, debdebe ve ihtişam mânası taşıyan ve Anglae adını taşıyan bu Nesle Kulesi perisinin kalbi garip bir heyecanla çarpıyordu.

Ayağa kalkarak Filibin yanına yaklaştı; elini tuttu. Filip bu nazik elin ateş gibi yandığını hissetti.

Kesik kesik, istirham eder gibi, ayni zamanda âmirane bir sesle.

— Neden ümidinizi kesiyorsunuz?. diye sordu. Belki bahsettiğiniz kadar elde edilmesi güç değildir. Beni bile son derece müteessir eden bu aşk sahnesine o da şahit olsaydı, onun kalbi de benimki gibi şiddetle çarpacaktı. Buna eminim.

Fikri karmakarışık bir halde bulunan Filip:

— Hülya! Delilik! diye mırıldandı.

— Beni dinleyiniz. Size sırrımı söyliyeyim. Ben de saraya mensup bir kadınım.. Kraliçeyi tanıyorum. Ooo!.. Neye titriyorsusuz?

— Kraliçeyi her gün gören, yanına giden, onunla konuşan lâtif bir kadının yanında nasıl titremem.

Delikanlı, elinde tuttuğu kadının yumuşak ellerini birdenbire dudaklarına götürdü. ve sıcak bir öpücük kondurdu.

Kadın daha yavaş, daha boğuk bir sesle devam etti:

— Ben Margariti tanıyorum. Ona aşkınızdan bahsedebilirim. Bundan, onun da çok teessür duyacağını sanıyorum.

— Oh! Ne söylüyorsunuz madam?

— Hakikat... Margarit te bir kadındır, onun da titriyen ve çarpan bir kalbi vardır.

Meçhul kadın gamlı bir düşünceye dalmış görünüyordu. Bayılma derecesine gelerek devam etti:

— Ondan daha şehvet düşkünü bir kadın yoktur. Aşkı onun ka-

dar ve ondan daha çok seven bir kadın tasavvur olunamaz. Margaritin bir büsesinin ne demek olduğunu bilir misiniz?. Yoo... Dinleyiniz.. Sonuna kadar dinleyiniz... Omuzlarına attığı kraliçelik mantosunun ne büyük hazineler sakladığını biliyor musunuz?. İnsanı kendinden geçirecek aşklara nasıl düşkün olduğunu bilir misiniz?. O kraliçe olmakla beraber gene bir kadındır. Kadın olduğu için de memnun ve müftehirdir. Bir kere kolları arasında sıktığı erkekler hayatlarının sonuna kadar bir daha böyle zevkli bir şehvetle karşılaşamıyacaklarına inanarak yeis ve ümitsizlik içinde can verirler.

Filip üç adım geriledi. Çehresi mosmor kesilmiş ve eli hançerine gitmişti:

— Madam, dedi. Kraliçeye hakaret ediyorsunuz. Onu bir orospu gibi namussuzlukla tavsif ediyorsunuz.. Onun da kendiniz gibi bir fahişe olduğunu söylüyorsunuz!!..

Meçhul kadın deli gibi bir kahkaha salıverdi. Arkasından mantosunu atarak yarı çıplak bir vaziyette göründü.

— Kraliçeyi seviyorsunuz ha?. diye bağırdı.

Filip boğuk bir sesle ve yavaşça:

— Kadın olduğunuza dua ediniz, dedi. Hakaretlerinizi şu hançerle boğazınıza tıkardım.

Meçhul kadın coşkun bir şehvet hırsiyle gene tekrarladı:

— Kraliçeyi seviyorsun öyle mi?.

— Kraliçe eğer, burada bulunsaydı ayaklarına kapanır ve af dilerdim. Bir hatam yüzünden mukaddes adına sıçrıyan hakaretlerden dolayı beni affetmesini isterdim.

Margarit yüzünden maskesini çıkararak:

Diz çök, Filip, diye bağırdı. Kraliçenin karşısında diz çök!

Bu cümlenin Filip üzerindeki tesiri pek müthiş oldu. Şaşıran, alıklaşan, dehşet ve korkudan kendini kaybetmek derecesine gelen delikanlı, gözlerini bir uçuruma dikiyormuş gibi bu kadına dikmiş ve yıldırımla vurulmuş gibi dimdik duruyordu.

İçinde şiddetle bir sızı duydu. Bütün temiz düşünceleri bir an içinde bir çirkefe karışmıştı. Kraliçe, karşısında gördüğü bu kadın, bir fahişeydi.

Margarit şehvet dolu bir bakışla delikanlıya yaklaşarak sarıldı ve sönük bir sesle:

— Tekrar et, dedi. Beni sevdiğini tekrar et. Demin dudaklarından titreyen o sihirli sözler beni kendimden geçirdi. Seni seviyorum Filip! Seni seviyorum ve seninim. Büridandan nefret ediyor, seni seviyorum.

Filip sarsıldı ve şiddetle kadının kolları arasından kurtuldu. Şaşkın şaşkın geri çekildi!..

Kraliçenin kendisini sevmemesi ve onu uzaktan sevmesi tahammül edilemiyecek kadar acıydı. Fakat onun bir fahişe gibi hareket ettiğini görmek, bir fahişe gibi söz söylediğini işitmek, perestiş ettiği bir yıldızın ölümünü hissetmek daha müthiş, daha öldürücü bir şeydi.

Margarit:

— Beni reddediyorsun demek? Öyle mi? Beni sevdiğini söylemiştin. Sözlerin hâlâ kulaklarımda çınlıyor. Ben de seni seviyorum. Filip. Bir saat için bile olsa...

Filip:

Sefil kadın! diye ağlamıya başladı.

Margaritin dudakları hiddetle gerildi. Yaralanmış bir dişi kaplan gibi geriledi.

Filip bir kelime söylemeden kapıya ilerledi. Açtı ve çıkıp gitti.

Bu sırada Margarit odanın bir köşesinde asılı duran gonka koştu.. Hızlı hızlı vurdu. Onun şiddetli sesi Nesle Kulesini titretti!..

Kulede derin akisler uyandıran bu gürültü odanın üstündeki üçüncü katta patırdılar uyandırdı. Bu bazılarının koşuşmalarından, kılıç şıkırtılarından vücuda gelen bir gürültüydü.

Filip, ne yapacağını bilmeden, kardeşinin nerede bulunduğunu öğrenmiye lüzum görmeden merdivenlerden inmiye başlamıştı.

Fakat kurtulamadı. Arkasıdan yakalandı. Üst kata götürüldü. Silâhları alındı. Kolları bacakları bağlandı.

Nefsini müdafaa etmeyi aklına bile getirmiyordu. Kıskıvrak bağlandığı halde anlaşılmaz bir sevinç içindeydi:

— Beni öldürünüz!. diye bağırdı.

Bir ses:

— Müsterih olunuz.. Umduğunuzdan sür'atli ve umduğunuzdan tatlı olacak. Fakat Nesle Kulesi misafirlerinin hiç birinin şimdiye kadar böyle bir isteğiyle karşılaşmamıştım.

Bu adam, Filibin üzerine eğilince, Filip Strajildonun menfur çehresiyle, çökük yanaklariyle karşılaştı ve:

— Nesle Kulesi misafirleri ha? Diye mırıldandı..

— Hesapta yanılmıyorsam siz on yedinci, biraderiniz on sekizinci olacak. Gördüğüm işler doğrusu bana şeref veriyor. Çünkü.. o... Boşuna anlatıyorum. Çünkü bu asil senyör söylediklerimi işitmiyor bile.. Onu şöyle bir kenara çekiniz de biz işimizi hazırlıyalım.

Filip daha fazlasına tahammül edememiş, müthiş bir inilti boğazını yırtmış, bayılmıştı.

Filip yakalandığı sırada elleri hançerli on kişi eğlence odasına hücum etmişti. Gotye, bu sırada içki masası başında ve iki prensesin ortasında bulunuyordu. Oturduğu koltuğun arkalığına dayanmış, yüzü kızarmış, gözleri parlamış bir halde kaba kaba lâtifeler ediyor, iki kadın da kahkahalarla gülerek neş'esini arttırmıya çalışıyorlardı.

Gonkun korkunç uğultusunu işitir işitmez, kadınlar korkarak yerlerinden fırladılar. Çünkü gonkun çalınmasına daha hayli bir za-

man vardı. Bu ses, Nesle Kulesi misafirlerinin Strajildoya teslim edilecekleri saate işaretti. Öyle amma, daha eğlenceye yeni başlamışlar, hattâ başlamamışlardı bile..

Gotye içeriye giren silâhlı adamları görünce:

Bu ne?. diye mırıldandı. Sonra dudaklarında bir tebessüm dolaşarak:

— Anlaşıldı, diye ilâve etti. Bu lâtif sürahileri boşaltmak için yardımcı geliyorlar. Geliniz kahramanlar. Gotyenin misafiri olarak oturunuz sofraya... İçiniz...

Daha fazla söyleyemedi. Çünkü silâhlı adamlardan biri hemen başının üstüne bir atkı atarak ağzını tıkadı. Yarı mest bir halde bulunan Gotye elini hançerine götürdüyse de bir şey bulamadı. Hançerini de almışlardı. Ayni zamanda ayağa kalkmıya çalıştı. Kollarile bacaklarından yakalandığı için yere yuvarlanmaktan başka bir şey yapamadı.

Etrafına bakındı. Taliyle, Pasitenin odada bulunmadıklarını görünce de içini müthiş bir korku sardı.. Ayılmıştı. Fakat kaç para eder! İş işten geçmişti..

Kaldırılarak götürüldüğü sırada Nesle Kulesine giren insanların bir daha. neye görünmediklerine aklı yattı. Ölüm fikri, zihnine dehşehle yerleşti. O ölmek istemiyordu. Son bir gayretle gerindi.. Bu sırada ağzını kapayan bağ kaydı, ve:

- Yetiş Filip! Yetiş kardeşim! Yetişin imdadıma Taliy, yetişin Pasite...

Gotyenin bu feryadı merdiven başında kesildi.

Prenses Blânş:

— Oh!.. Ne müthiş!. diye mırıldandı.

Jan mosmor kesilmişti:

— Şu neş'eli adamın hayatını kurtaralım..

Alnından terler akarak Gotyenin bağırışını dinleyen Margaritin şu cümlesinden sonra onların kurtarılmıya değer şeyler olmadığını anlamışlardı:

— Bunlar bizi tanıdılar. Kim olduğumuzu biliyorlar!.

— Gebersinler öyleyse.

Gotye üçüncü kata çıkarılınca, döşemesiz, çıplak ve soğuk bir odada bulunduğunu gördü. Kendisini boylu boyunca odanın taş zemini üzerine yatırdılar. Bu sırada kendisini gene on kişi sımsıkı tutuyordu.

Artık korkusu yoktu. Yalnız hüzünlü bakışlarını öteye beriye dolaştırıyordu. Birdenbire, bir kaç adım ötede kendisi gibi taşlar üzerine uzatılan kardeşini gördü.. Onunla meşgul olan kimse yoktu ve hareket te etmiyordu. Öldürülmüş olacaktı:

— Zavallı kardeşim, diye bağırarak ağlamıya başladı. Öldürdünüz değil mi onu.. Beni de öldürmek için ne bekliyorsunuz? Benim cesur Filibim!.. Buraya gelmeyi isteyen asıl sendin!..

— Sabırlı ol..

Kendisine «sabırlı ol» diyen adamı görünce tüyleri diken diken olan Gotye:

— Strajildo! dedi. Sen buradasın ha-..

Gözleri yerinden fırlamış bir halde. Strajildonun ne yaptığına büyük bir merakla bakıyordu. Dehşetten dehşete düştü. Strajildo sağlam bir iple bir çuvalın ucuna büyük bir demir parçası bağlıyordu. Çuval göründüğüne bakılırsa iki katlı ve çok sağlamdı.

Iş anlaşılıyordu. Hançerle öldürülmiyecekti. Kan izi bırakılmıyacak, kendilerinin itham edilmelerine sebep olacak bir emare bırakmıyacaklardı. O, ne kadar yıkanırsa yıkansın, gene bir iz bırakır. taçlı başların, günün birinde kesilmesine sebep olurdu. Kendisini bu çuvalın içine koyduktan sonra nehre atacaklardı. Demir, bir an içinde kendisini Sen nehrinin tâ dibine götürmüş buluacaktı.

— İstemem! İstemem. diye bağırdı. Beni hançerle öldürünüz.. Sizde merhamet namına bir şey yok mu? Ya o kadınlar, onlar da cehennem zebanileri miydi?.

Strajildo gülerek:

-- Varan bir. dedi.

Varan bir de ne olabilirdi. Şüphesiz bir çuval olacaktı. İki mahkûma, iki çuval lâzım değil miydi?.

Adamlardan ikisi, bayılmış yatan Filibi yakalayarak, iki kardeşi Sen nehrinin dibine götürecek çuvala koydular.

Gotyenin saçları dimdik oldu: Kardeşiyle birlikte ölecekti.

Az sonra, kendisini de kaldırarak çuvala korlarken, hiç bir mukavemet göstermedi. Bu sırada kapı açıldı. Bir kadın sesi::

— Tamam mı? diye mırıldandı.

Strajildo:

— Şimdi... cevabını verdi.

Gotye, son bir kuvvetle başını kaldırdı. Kapı önünde maskesiz, mantosuna bürünmüş, cehennem zebanisi gibi ayakta dimdik duran bir kadın gördü: Onu tanımıştı:

— Alçak kraliçe! Orospu kraliçe!... diye bağırdı. Seni tel'in ediyorum... Bizim gibi katlettiğin adamlar namına seni tel'in ediyorum. Lânet olsun sana!.

Çuvalın ağzı, bu sırada şiddetle kapatıldı ve sıkıca bağlandı. Sonra on iki kadar adam çuvalı yerden kaldırdılar. Suyun fışkırarak açıldığı ve bir inilti halinde tekrar kapandığını duydu. Yeniden derin bir sükût başladı.

Strajildo:

— Dikkat! dedi. İyi ve kuvvetli sallıyarak atacaksınız. Çuval, nehrin tam ortasına düşmeli.. Bir... iki.. Üç...

Boğuk bir çığlık işitildi. Havaya fırlatılan çuval karanlıklara karıştı. Sonra Strajildo taraçadan eğilerek baktı.. Suyun fışkırarak açıldığı ve bir inilti halinde tekrar kapandığını duydu. Yeniden derin bir sükût başladı.

Strajildo:

— Uğurlar olsun, dedi.

Margarit:

-- Bana beddua etti, diye mırıldandı.

Nehir, meş'um bir mırıltı halinde akmakta devam ediyordu. Ar-

tık iş bitmişti. Filiple Gotye bu sırada nehrin dibine ulaşmış bulunuyorlardı.

— 10 —

BÜRİDAN

Büridan, şatodan çıkarak Fru dö Mantel sokağını geçtikten sonra Hâle doğru yürümüştü. Meçhul kadının tayin ettiği garip buluşmayı düşündü. Oraya gitmemiye karar verdi. Bu kararı Marinyinin düşmanı olduğunu söyliyen adamdan korkusundan değil, görülmesi icap eden başka işleri bulunmasındandı. Hem yürüyor, hem düşünüyordu: «İşlerimi çabuk bitirirsem Nesle Kulesine giderim. Fakat işimi hiç te gece yarısından önce bitirebileceğimi sanmıyorum. Fena şey.. Yetişemiyeceğim.. Acaba yarın ne olacak? Sevgili Mirtiymin babası evlenmemize izin verdi mi? Bunun hiç te olacağını sanmıyorum. Çünkü Mirtiy uğursuz bir burçta doğmuş. Bunu bir büyücü kadın eline bakarak söylemişti. Neydi o büyücü kadının adı? Ha.. Mabel.. Evet, Mabeldi.

Büridan böyle düşüne düşüne yürüyordu. Hâl meydanındaki mücrimleri teşhir için konulan direğin önünden geçerken önüne bir adam çıktı.

— Senyör Büridan.. Ömrün neş'e, şeref ve saadet içinde geçsin.. Sizi hürmetle selâmlarım! dedi.

Üzerine eski bir elbise, başına keçe bir şapka geçiren ve kenarları saçaklı delik deşik bir mantoya bürünen bu adam, beline de büyük bir kılıç takmıştı.

Büridan:

— O... dedi. Anlaşılan bu gece, hep beni tanıyan tanımadıklarımla karşılaşacağım.. Sen de kimsin?.

— İsmimi mi, yoksa kim olduğumu mu söyliyeyim?.

— Önce adını söyle!..

— Adım, Lansölo Bigorn..

— Fena bir isim değil.. Ahenkli... Şimdi kim olduğunu söyle?.

— İdam mahkümuyum?.

— Ne dedin?.

— Cellâdın ipi boğazına geçecek adamım dedim. Bu sabah Monfokon ölüm evinin açılış resminde az alsın asılıyordum.

— Ya!.. Demek kralın gözü önünde bu sabah asılacak adam sendin?. Kaçmanla haşmetpenahı bu eğlenceli manzarayı seyretmekten mahrum bırakmak nezaketsizliğinde bulundun.

Bu lâtife idam mahkümunun hoşuna gitmişti:

— Hoş söylüyorsunuz.. Büridanın şen bir arkadaş olduğunu söyliyenlerin hakkı varmış.

— Benden istediğini söyle bakalım şimdi.

— Söyliyeceklerim uzun sürer. Beni dinlerseniz pişman olmazsınız. Bu sabah ölümden sayenizde kurtuldum. Siz arabanın peşinde koştuğunuz sırada beni de takip ediyorlardı. Siz atınızın üstünden beni takip edenleri yere sermemiş olsaydınız...

— Seni asmak istiyenleri mi? Affedersiniz. inanın ki bilerek yapmadım...

— Sözünüze inanayım mı? Ne derseniz deyiniz, bildiğim hayatımı size medyun olduğumdur. Lansölo, ne bir hakareti, ne de bir iyiliği unutur. Senyör Büridan, şimdi sizinle ne vakit ve nerede görüşebileceğimi lûtfen söyleyiniz.

— Ne vakit mi?. İstediğiniz zaman. Sen Denis sokağındaki sihirbaz krallar meyhanesini bilirsin değil mi?. Bu meyhanenin bitişiğinde yaşlı, benden kira aramadan oturtan ve bu yüzden kendisine büyük bir hürmet beslediğim madam Şopinelin evi vardır. Beni orada bulabilirsin!. İstediğin zaman gel görüşelim.

Lansöle, delikanlıyı hürmetle selâmladıktan sonra dar sokağın köşesinde gözden kayboldu. Büridan bu garip tesadüfü düşünmeden Grev meydanına doğru ilerliyordu.

Orada, belediye memurlarının toplandığı direkli evin karşısında dine küfredenlerle, tefevvühatta bulunanların teşhir edildikleri direkle her gün adam asılan Grev darağacının arasında güzel manzaralı bir bina vardı.

Bu binanın camlı kapısı üstünde, Sen nehrinden esen rüzgârla sallanan büyük bir levha göze çarpıyordu. Bu levha üzerinde bir zambak çiçeği resmi vardı. Burası meşhur Zambak çiçeği lokantasıydı. Buraya genç asilzadelerle zengin talebeler ve kısmet arayan kadınlar devam ederlerdi.

Büridan nereye gideceğini bilen bir adam tavriyle büyük salondan geçti... Bu salon zarla kumar oynayanlarla doluydu. Bu sırada meyhaneci kısık sesiyle:

— Vakit geldi. Işıkları söndürmek herkesin yerli yerine gitmesi işareti verildi. Asilzadelerim. Aslan talebelerim, muhterem müşterilerim çıkınız... diye bağırıyordu.

Meyhanecinin bu haberine etraftan naralar karşılık verdi:

— Çenen tutulsun...

— Sesin kısılsın...

İşte meyhanecinin bu şekilde karşılanan ihtarına rağmen herkes hiddetli hiddetli kalkmaya ve meyhaneyi bırakarak dışarıya çıkmaya başlamıştı.

Büridan, meyhanecinin ihtarına kulak asmadı. O bu arzunun kendisine şümulü olmadığını biliyordu.Fütursuzca salondan geçerek içerlek bir odaya girdi. Burada, hallerinden şen ve şatır oldukları anlaşılan iki adam, bir masa başında oturarak atıştırıyorlardı.

Masanın üstü boş ve dolu şişeler ve mezelerle kaplı bir haldeydi. Bu iki adam, ellerindeki içki kadehlerini sallıyarak:

— Merhaba Büridan - diye bağırdılar.

— Merhaba Bazoş kralı Rike Odriyo, merhaba Galile imparato-

ru Giyom Bürrast! Size iyice ikram ettiler mi, istediğiniz gibi yeyip içtiniz mi?

Giyom Bürrast:

— Meyhaneci emirlerimi yerine getirdi, dedi.

Rike Odriyo:

— Evet... Fakat Büridan bize verdiği ziyafette bulunmadı, dedi. Ne var, ne yoksa yeyip bitirdik. Bir şey de kalmadı.

Bürrask:

— İçki var... İç Büridan iç!.. Bak ben şerefine içiyorum.

Büridan oldukça ve hattâ bir hayli keyif iki arkadaşına bakarak:

— İşte mühim kararlar verebilecek dereceye gelmişler, diye mırıldandı.

Sonra doldurulup önüne sürülen kadehi bir yuduma boşaltarak, dirseklerini masaya dayadı ve:

— Şimdi beni dinleyiniz! diye söze başladı.

Rike Odriyo:

— Dur hele, diye sözünü kesti. Şu çöreği üçe bölelim... Uhuvvetin esası müsavattır. Aristonun kitabı bunu böylece yazar.

Giyom Bürrask:

— Adam sende... Senin Ariston da..

Cümlenin alt tarafı bir nargile gürültüsünü andıran kahkahalar arasında kayboldu.

Bu ayyaşların ikisi de mühim adamlardı: Biri Bazoş kralı, diğeri de Galile imparatoru.

Bunlar hayalî ve gülünç bir krallıkla imparatorluk sanılmasın.

Bazoş krallığile Galile imparatorluğunun ne kadar kuvvetli birer cemiyet olduklarını pek yakın bir zamanda öğreneceğiz. Şimdilik şu kadarını söyliyelim ki, bu unvanlar hakikîdir. Bunlar Fransa kralının tanıdığı ve ayni zamanda kökünden kazımak için senelerce uğraştığı cemiyetti.

Bunlar büyük imtiyazlara sahipti. Reislerinin de Paris şehremini kadar nüfuzu vardı.

Büridan'ın yedirip içirdiği bu iki hükümdarı şarap, filozofça mücadele ve yufka kalplilik sarhoş etmişti.

Giyom Bürrask; adının fırtına mânasında olmasına rağmen daima sakin görünürdü. Şişmandı, güzeldi. Daima derin derin düşüncelere dalan ve kalın dudaklarında daima messut bir tebessüm dolaşan bir adamdı.

Rike Odriyo, daha zayıf ve daha asabiydi. Gürülütüye papuç bırakmazdı. Dostu Bürrask gibi güzel yemeklere ve iyi içkilere bayılırdı. Fakat ne yapsa da göbek bağlamıyordu.

İşte bu mühim gece Büridan bu iki dostuyla görüştü ve esrarengiz kararlar verdi? Acaba bunlar neydi? Bunları ileride görüp öğreneceğiz.

Büridan konuşmasını bitirdikten sonra kapıyı açıp dışarıya çıktı. Onu diğerleri de takip ettiler.

Büridan büyük salonda bir tahta iskemle üzerinde pinekliyen ve hattâ horuldayan meyhaneciyi uyandırarak borçlarını ödedi. Dış

kapı aralık edildi. Büridan, kral ve imparator dışarıya çıktılar. Meyhane sahibi kendilerini yerlere kadar eğilerek selâmladı.

Gecenin sessizliği içinde gece bekçisi bağırıyordu:

— Saat on bir! Rahat rahat uyuyunuz Parisliler! Şehir sükûn ve sükûnet içindedir.

Her halde bekçinin karyolalarında uyuyan Parislilere verdiği bu teminatı tekzip etmek içindi: Dar sokakların köşelerinden gölgeler fırlıyor, kılıçlar parlıyor ve birdenbire gene gecenin sessizliği içinde kulak zarını paralıyan bir çığlık kopuyordu:

— Katil var!... Tutun! Kaçıyor!... Yangın var!...

Bunlar, geç vakte kadar nasılsa sokaklarda kalarak soyulanların sesleriydi. Bu seslere kimse ehemmiyet vermiyor, hattâ bir onbaşının kumandasında dolaşan on kişilik devriye aldırış bile etmiyordu.

Büridan, Luvr sarayının yakınında durdu :

— Allaha ısmarladık muhterem dostlarım. dedi.

Biri sağ, öteki sol kolundan yakaladı, Giyom Bürrask:

— Allaha ısmarladık mı? İmkânı yok...

Biri karnının açlığından biri içki ihtiyacından bahsetti Büridana sordukları zaman ondan: «Hem aç, hem de susuzum!» cevabını aldılar. Bulundukları yere meyhanenin 500 metre, lokantanın 500 metre olduğunu tahmin ettiler. Büridan arkadaşlarından zaten ayrılmak ihtiyacında bulunduğu için bunu bir fırsat elâkki etti:

— Şimdi, dedi, benim bir eşek olduğumu farzediniz.

Giyom'la Rike hayretle birbirlerine baktılar:

— Bir eşek mi? Sen ha nemünasebet?

— Evet uzun kulaklı, ince bacaklı, tüysüz kuyruklu bir eşek. Bazıları arslan, kaplan olmak isterler. Ben eşekliği tercih ediyorum. Düşününüz ki, bu eşek ayni derecede aç ve susuzdur. Bu eşeğin, ayni uzaklıkta olmak şartile bir tarafına su, birtarafına da arpa koyunuz. Acaba eşek hangisine gider?

Bürrask eşeğin suya, Rike de arpaya gideceği iddiasında bulundu.

Büridan:

— Yanılıyorsunuz, dedi. Hiç birine gidemez. Bulunduğu yerde kalır ve açlıktan, susuzluktan ölür.

Hükümdarlar müttefikan karar verdiler:

— Anlaşılıyor Büridan sandığımızdan çok sarhoş... Zil zurna!...

Büridan ilâve etti:

— İşte, dedi. Ben de bulunduğum yerden bu yüzden ayrılamıyacağım. Allaha ısmarladık. Allah size selâmet olsun..

Bunları söyler söylemez de oracığa taşın üzerine uzanarak horlamaya başladı.

Büridan'ın bu kıyasından arkadaşları cidden alıklaşmışlardı. Onun bu vaziyeti karşısında söylene söylene uzaklaşıp gittiler.

Onlar gözden kaybolur olmaz da Büridan yerinden doğruldu.

— Ellerinden kurtulamıyacağımı sanıyordum. Bereket kolay atlattık, diye düşünerek hızlı hızlı yürümeğe başladı.

Onu acaba hâlâ bekliyorlar mıydı? Tam bir buçuk saat gecikmişti.

Şimdiki kralları onuncu Lui'nin babası Filibi hatırladı. O da bir harbe iki saat sonra yetiştiği halde muharebeyi kazanmıştı. «Ne olur, ne olmaz!.. diye düşündü. Sen nehrinin kıyısına ulaştı. Nel kulesi tam karşısındaydı.

— Pencerelerde hâlâ aydınlık var, demek benibekliyorlar- diye mırıldandı.

Büridan nehir kenarında bir kaç kazığa sıkı sıkı bağlanmış kayıklardan birini çözerek içine atladı ve küreklere yapıştı.

Sandalda ayakta duruyor. Geride kullandığı tek kürekle kuleye doğru yol alıyor ve kuleye heyecanla bakıyordu? Bu heyecanı doğuran sebep neydi? Bu malüm değil... Bir çok zaman olur. İnsan bazı günler, birdenbire önüne çıkan temiz, sakin bir konağa baktığı zaman bile içinde böyle bir heyecan, böyle bir nefret ve tiksinti duyar. Acaba eşyaların, içinde sakladıkları derin sırları yanlarından geçenlere bildiren bir hassa mı vardır, bunu bilmiyoruz.

Nehrin ortalarına yaklaştığı sırada Büridan kendisinde işte böyle bir heyecan ve daha doğrusu bir uyuşukluk duymuştu. Bu kule de bir çok kulelere benziyordu. Böyle olmakla beraber başkaları karşısında hissetmediği bu ürperme bunun karşısında beliriyor ve hattâ belirmeğe kalmıyarak bütün mevcudiyetini sarıyordu. Bu tesir o kadar fazlalaştı ki. bir aralık sandalını geri çevirmeyi bile düşündü.

Sahilden yükselerek, Parislilere gecenin saatlerini bildiren bekçi sesleri Sen nehri üzerinde dolaşırken, Büridan başının üstünde ve pek yüksekte boğuk bir feryat işitti. Bunu yaralanan bir gece kuşunun ölüm sayhası sandı. Bu sırada bir korkuya kapılarak başını sesin geldiği tarafa, göğe kaldırdı. Havada yuvarlanarak düşen büyük bir şey gördü. Bu, az sonra sandalının iki kulaç yanına düşmüş ve müthiş bir su fışkırtmıştı. Sonra da ortalığı gene bir sükûn kapladı.

Büridan'ın boş sandalı akıntıya kapılarak yavaş yavaş aşağıya kaydı. Sonra anafora kapılarak geri dönüp yukarıya çıktı ve tekrar indi.

Sandal söylediğimiz gibi boştu. Büridan nereye gitti? Neredeydi? O hiç düşünmeden ve tereddüt etmeden suya atılmıştı. Düşen şeyin bir çuval olduğunu daha suya temas ettiği anda anlamış, ve çuval suda bir huni açarak dibe giderken o da kendisini bu boşluğa bırakmıştı. Büridan cidden usta ve cesur bir yüzücüydü.

Büridan'ın suya atlaması, çuvalın suya dalması anına rastlamıştı. Ellerini uzatarak yakaladı. Fakat onunla birlikte dibe indi.

Elleriyle yokladı; o zaman müthiş bir sırrın karşısında bulunduğunu hissetti. İçindekinin insan olduğuna şüphe etmiyordu.

Büridanın, suyun dibinde bu çuvalla uğraşması görülecek şeydi.

Nehir şiddetle aktığı bir sırada çuvalın içindekiler de kımıldanmaya, çırpınmaya başlamışlardı. Su, Büridanı sürüklüyor, itiyordu. Ayağını suyun dibine dayadı. Dişleriyle çuvalın ağzındaki ilmiği çöz-

meğe çalıştı. Bu vaziyette suyun cereyanına iki dakika kadar mukavemet etti. Sonra hançerini çekerek çuvalı yırttı.

İki üç silkinti... Çuval yukarıdan aşağıya yarıldı.

Çuvalın Nel Kulesinden atılması üstünden ancak yarım dakikalık bir zaman geçmişti ki suyun üstünde üç baş göründü.

Büridan'ın kurtardığı adamlar, ondan yirmi kulaç kadar ileriye, akıntıya kapılıp inen sandalın yanına düşmüşler ve bu sandalla biribirine tutunmak suretile yapışarak ilerlemeğe başlamışlardı. Büridan onların bu şekilde yüzdüklerini görünce soluk soluğa:

— Bu tarafa, diye bağırdı.

Sandala yüzerek yetişip de tırmandığı zaman kendinden geçmiş ve sandala boylu boyunca uzanmıştı. Biran sonra sandalın sağında, sonra da solunda birer el belirdi. Bu elleri başlar takip etti. Büridan bir ruya seyreden gibi dalgın ve hayretler içindeydi. Bu başları tanımıştı. Sol taraftaki başı görünce:

— Gotye! dedi.

Sağına bakıp ta Filibi tanıyınca:

— Filip! diye bağırmaktan kendini alamadı.

Demek, kendisinin davet edildiği Nesle Kulesinin tepesinden, o meşum kulenin taraçasından atılan çuvalın içindekiler arkadaşlarıydı? Nasıl? Niçin? Bu Nel Kulesi neydi? Orada neler olmuştu? Orada kimler, hangi katiller oturuyordu? Bu dakikada kafası içinde dolaşan bu suallerin cevabını verebilecek halde değildi.

İki kardeş deliden farksızdılar. Bu sebeple Büridanı tanıyamadılar. Hattâ belki de onu görmüyorlardı. Gotye ateş saçan gözlerini ve yumruklarını havaya kaldırarak:

— Dünyada adalet denilen şey vardır Margarit! Gotye dö Nel sağdır ve o sağ olduğu için vay haline... diye mırıldandı.

Filip de morarmış çehresini, korkunç kuleye çevirerek ümitsiz gözlerini aydınlık pencerelere dikerek:

— Ben yaşıyorum Margarit! Senin için yaşıyorum. Filip dö Nel seni kurtarmak için yaşıyor... diye mırıldandı.

İki kardeş sevki tabiiyle başlarını çevirip de gözleri birbiriyle çarpışınca aralarına, kendilerini belki ölünceye kadar birbirlerinden ayıran bir şeyin girdiğini hissettiler.

— 11 —

LUVR SARAYI

Büridan. iki kardeşi kurtardığı dakikalarda kont dö Valuva, büyücü Mirtiyi tevkif ve Tampl zindanına teslim ettikten sonra Luvr sarayından içeriye giriyordu.

Kralla senyörlerin kendisini bekledikleri salona adım atınca kimse yüzündeki değişikliğin farkında olmadı.

Marinyi kralın yanındaydı. Tahammülün fevkinde bir cebir ve

şiddet göstererek sakin görünmiye çalışıyordu. Valuva ona bakınca, gösterdiği metanetten dolayı takdirden kendisini alamadı.

Nefret ettiği, bir kaşık suda boğmak istediği bu adam, sevdiği Mirtiyin babası olduğu halde ondan gene eskisi gibi nefret duyuyor, faakt Mirtiyin ölmesini istemiyordu.

O Marinyiyi öldürecek, kızını kurtaracaktı.

Böyle mi olacaktı? Kızı hakikaten seviyor muydu? Bunu daha itiraf edemiyordu. Lâkin sevse de sevmese de güzel kızı öldürtmiyecek, söylediğimiz gibi Marinyiyi öldürtecekti. Buna muvaffak olabilecek miydi? İşte bunu da bilmiyordu.

O, büyücü kızı tevkife giderken, dönüşte krala: «Büyücü kızı tevkif ettim haşmetpenah! Babasının da Marinyi olduğunu öğrendim.» diye söylemeği düşünmüştü. Şimdi de böyle düşünmüyordu. Kızı görmesi onu bu fikrinden vaz geçirmiş, bir kaç gün daha beklemeyi muvafık gördürmüştü.

Kralın yanına yaklaşınca:

— Şevketmeab, dedi. Hayatınızın kurtulduğunu tebşir edebilirim. Büyücü kızın evinde de şu sihri bulduk.

Marinyi kızardı. Fakat metanetini muhafaza etti.

Onuncu Lüi, Mirtiyin odasında bulunan heykelciği eline dokundurmada muayene ederek:

— Kadını ne yaptınız? diye sordu.

— Tampl zindanının bodrumunda.. Artık kefendimize hiç bir zararı dokunamaz!.

— Hemen yarından tezi yok, davası görülmiye başlanmalı ve işkenceye konulmalı. Ona öyle bir işkence yapılmalıdır ki Pariste ve Fransada bulunan büyücüler korkularından tiril tiril titremelidirler. Azizim Marinyi, bu işkenceye siz nezaret ediniz.

Mirtiyin babası, titremiyen bir sesle:

— Başüstüne şevketmeab, dedi.

Kral:

— Efendiler, diye ilâve etti. Gidebilirsiniz.. Tirenkavel Luvrun kapılarını açtırınız.. Allaha ısmarladık. Bu teessürlü dakikalarımda yanımda kaldığınız için teşekkür ederim. Gidiniz ve uyuyunuz. Ben de gidip kraliçeye duasının kabul edildiğini bildireceğim.. Valuva! Siz bugünden sonra Tamplin kumandanısınız. Mariyi, siz de dava ile uğraşacaksınız. Şatiyon siz, yarın Pariste devriyeler gezdirecek, herhagi bir hareket olmasına mâni olacaksınız. Tirenkavel sizse, saray nöbetçilerini iki misline çıkaracaksınız. Geceniz hayrolsun efendiler!.

Onuncu Lüi hızlı hızlı yürüyerek yerlere kadar eğilen senyörlerin arasından geçti ve ibadet odasının bulunduğu koridora doğru ilerledi.

Koridorun kapısında nöbet bekliyen zabit kralın önüne geçerek:

— İçeriye girmek memnudur, şevketmeab! dedi.

Kral, birdenbire köpürdü:

— Sen aklını mı kaçırdın- diye bağırdı.

Sapsarı kesilen zavallı zabit:

— Kraliçe hazretleri dua odasında ibadetle meşgul bulunduğu zaman zarfında hiç kimsenin hattâ zatı haşmetpenahilerinin bile buradan geçirilmemesine siz emir verdiniz.

Lüi cevap vermedi. Zabitin bel kayışından kavrayarak şiddetle kenara fırlattı ve bir kahkaha savurarak:

— Git, dedi. Kumandanın Tirenkaveli bul. Ona kendinize zincir takılmasını, yarın asılacağınızı söyleyiniz... Haydi!..

Neye uğradığını bilmiyen zabit selâm verdikten sonra koridoru geçti. Kral da onu takip etti. Tirenkavel, Luvr sarayında yatan bir kaç senyörle henüz ziyafet salonundaydı. Zabit:

— Kumananım, dedi.. Kral hazretleri beni zincire vurmanızı, çünkü yarın idam edileceğimi emrettiler.

Alıklaşan Tirenkavel, kral gibi:

— Sen aklınımı kaçırdın? diye sordu...

Onun bu sorgusuna arkadan gelen kral cevap verdi:

— Deli değil.. Aslan gibi bir zabit.

Sonra zabite dönerek ilâve etti:

— Yanılmış olacaksınız. Yatağınıza gidip yatmanızı ve uyumanızı emretmiştim.

Zabit büsbütün şaşırdı:

— Şevketmeab! diye kekeledi.

— Size şunu da söylemiştim. İşitmemiş olacaksınız. Yarın hazinei hassa veznesine giderek yüz gümüş ekü alınız, dedim... Haydi..

Zabit selâm vererek çekildi. Ölüm mahkümiyetitne büyük bir metanet gösteren bu adam daha iki adım atar atmaz Lüi Hüten dışarı çıkmıştı. Salondan geçerek koridora, koridordan ibadet odasının kapısına geldi. Bu sefer kimse kendisine mâni olmamıştı. Kapıyı şiddetle açtı.. Kraliçeyi görür görmez, yumuşadı. Başını elleri içine alarak iskemlesine diz çöken Margariti bir müddet, seyretti. O kendinden geçmiş bir halde en küçük bir hareket bile göstermeden duruyordu.

Lûi, kraliçeyi çıldırasıya, taşkın gençliğinin bütün ihtirasiyle seviyordu.

Cehaletin şeref olduğu o devirde, şövalyelerinden daha cahil ve bir koca karıdan çok hurafeye inanan kral, kraliçeye karşı duyduğu büyük alâkayı saklamıya çalışırdı. Onun için, Margarit bir nevi ilâhe idi.

Küçük bir şeyden küplere bindiği zamanlar kraliçenin karşısına çıkması, gülmiye başlamasına sebep olurdu. Buna muabil Margarit onu sevmiyordu. Acaba neden? O cidden güzel, cidden cesur, vakarlı, muhteşem bir delikanlı olduğu halde niçin böyleydi?. Bunu kraliçe de bilmiyordu.

Seven, yahut sevmiyen kadınlara, niçin sevdiklerini veya niçin sevmediklerini sormak kadar sakat ve lüzumsuz şey yoktur. Çünkü hiç bir kadın neden sevdiğini veya niçin sevmediğini bilmez. İşte Margaritte sevmiyordu.. O kadar.

Kral, Margariti, bir kaç dakika hazla seyrettikten sonra yanına yaklaştı:

Madam, dedi. Duam yerine geçti. Artık yetişir.

Bu sözlerde istihza değil, hakikaten duası kabul olunmuş bir kimseye, bir dindarın itimadı vardı. Kraliçe, birdenbire yanında işittiği bu sesten titredi. Başını kaldırıp ta yanındakinin kral olduğunu görünce hayretle kekeledi:

— Siz misiniz, muhterem şevketmeab... dedi.

Bu hayret ve titreme de gösteriş değildi. O duasında hakikaten dalgındı... Fakat duasının kralla hiç bir münasebeti yoktu..

Ayağa kalktı. Kral, prestiş ettiği kadının çehresini balmumu kadar sararmış gördü. Alnında saf bir gurur ve iftihar havası gezindi:

— Yüzünüzde gördüğüm korku havasını kalbinizden atınız. Artık korkmıya mahal yok.. Kurtulduk. Büyü bozuldu ve büyücü kız yakalandı.

Kraliçe, bambaşka şeyler düşündüğü halde ve zoraki bir gülüşle:

— Oh şevketmeab... Ne sevinçli haber!.. demek mecburiyetinde kaldı.

Lüi, kraliçenin elini dudaklarına götürdü..

Kraliçe:

— Şevketmeab, dedi. Eğer efendimizin saadetle yaşamaları için azizeye dua etmeme lüzum kalmadıysa, onlara teşekkür etmem icap eder. Geceyi dua ile geçirmeye söz vermiştim. Teşekkür etmezsem doğru olmaz, diye mırıldandı.

Kral:

— Doğru.. dedi. Duanızla meşgul olunuz. Sizi rahatsız ettiğimden dolayı affınızı dilerim..

Kraliçe tebessüm etti. Bir reveranstan sonra tekrar dua sandalyesine diz çöktü.

Lüi Hüten, bir müddet daha zevcesini seyrettikten sonra ayaklarının ucuna basarak gürültü yapmadan çıktı.

Lüi yatak odasına gitti. Sarayı derin bir sükût kaplamıştı. Şimdi kral uyuyor, kraliçe dua ediyordu.

Onuncu Lüi, uzaklaşınca Margarit ayağa kalktı. Asabî bir gerinmeyi müteakip:

— Büridan gelmedi! diye mırıldandı...

Sonra başı göğsüne düştü. Renginin sararmasından aklına bir çok ve korkunç şeylerin geldiği tahmin edilebilirdi. Nitekim:

— Gotye. bana lânet etti. Lânet etti... diye yavaş bir sesle tekrarladı.

Kısa adımlarla ibadet odasile yatak odası arasındaki küçük odaya geçti. Orada kendisini bir kaç defa gördüğümüz kadın bekliyordu:

Kraliçe yavaş bir sesle:

— Mabel, dedi.. Doğru mu? Ölen bir adamın son nefesinde söyledikleri olur mu? Yerine gelir mi?. Sen bilirsin bunları sen bilirsin?.

— Hayır!..

Dişleri biribirine çarpan kraliçe devam etti:

— Müthiş bir ölümle gözlerini kapayan birinin, son defa baktığı şahıs ta muhakkak ölürmüş. Bu doğru mu?.

— Ölen kim?.

— Sen sözüme cevap ver?.

— Cevap verdim madam.. Evham.. Ölüm insanların boş yere günah görmiye çalıştıkları bir derinliktir. O öyle bir uçurumdur ki, istenildiği kadar bakılsın dibi görülmez. Ölüleri, kefenlerinde ve tabutlarında rahat bırakmak lâzımdır. Uykunuzu. bu hayal kaçırmakta devam edecek olursa, lütfen beni çağırın.. Ben sizi onların tasallütundan kurtarmanın yolunu bilirim. Yeter ki bu hayal bir kadın hayali olmasın!.

— İşte kendin de söylüyorsun. Görüyor musun? Ölüler, gelebilir, insanı rahatsız edebilirlermiş. Bunu kendinde söylüyorsun. Bu ölü hayali, bir kadın olursa beni kurtaramaz mısın?.

Zaten, bir hayale benziyen Mabelin dudaklarında sönük bir tebessüm belirdi...

Margarit devam etti:

— Evham mı, dedin? O halde sen bu gibi şeylerle ne diye uğraşırsın?.

— Ben ölümle değil, hayatla, hayatın esası aşkın sırlarını ortaya çıkarmakla meşgul oluyorum.

— Aşk, aşk.. Benim arayıp ta bulamadığım şey.. Onu, aradığım adamı bulamıyorum.. Dinle Mabel. Bana tertip edeceğini vaadettiğin içenin kalbinde, içirtene karşı sevgi doğuracak ilâcı bulmıya muvaffak oldun mu?.

— Hâlâ arıyorum.. Bir kaç gün sonra simya ilmi mütehassıslarının arayıp ta bulamadıkları bu eksiri hazırlamış olacağımdan eminim..

Margarit, yanan yanaklarına avuçlarını dayadı. Mabel de, onun bu ıstıraplı dakikalarını kinle parlayan gözleriyle seyretti.

Kraliçe içini çekerek:

— Mabel, dedi. Büridan gelmedi.

— Söylemiştiniz bunu madam... Ben bu genç serseriyi getirebilecek mühim bir bahane bulduğumu sanıyordum. Belki de aldandım.. Belki de onun aşkı kininden daha üstündür. Bu sefer de kendisini çıldırasıya seven bir prenses bulunduğunu, kendisini mes'ut ve zengin etmek istediğini söylerim.

— Kimbilir? Onun nasıl bir güzelliğe ve gençliğe meftun olduğunu kimbilir?. Beni kurtardığı zaman kendisine dikkatlice bakmıştım. O zaman o da bana baktı. Fakat ne yalan söyliyeyim, onda benim için çarpacak bir kalb bulunmadığını sezdim. Ben pek bedbahtım Mabel, pek bedbahtım!.

Kraliçenin gözleri üzerine götürdüğü parmakları arasından iki damla yaş düştü. Margarit dö Bürgony ağlıyor, ağlıyordu...

Bu, garip kadının ikinci bir görünüşüydü..

Onun, Nel Kulesinde, sevmediği Filibe adî bir fahişe giib dudaklarını uzattığı vücudunu gösterdiğini biliyorduk. Onun, korkunç bir şekilde, titremeden, sararmadan iki gencin öldürülmesi için emir verdiğini, cellâdı Strajildonun, Nel Kulesinde ölenlerin sayısını söylediğini işitmiştik.. İşte bu kadın şimdi namuslu temiz bir genç kız gibi ağlıyordu.

Şimdi de onun üçüncü bir yüzünü göreceğiz..

Uzaktaki kapı açıldı. Margarit hassastı. Bu hafif gürültüyü işitmekte gecikmedi. Mabele:

— Beni yalnız bırak.. Marinyi geliyor. Bakalım bana ne söyliyecek, dedi.

Ayni saniyede yüzü değişti. Heyecanı kayboldu. Sanki biraz evvel ağlıyan kadın o değildi. Gözleri eski parlaklığını almıştı.

Mabel çekilip gittikten sonra Marinyi içeriye girerek kraliçenin önünde hürmetle eğildi...

Margarit geniş bir koltuğa oturmuştu. Ayaklarının altında nakışlı bir yastık vardı. Dirseğini koltuğunun kenarına ve çenesini eline dayamıştı. Başvekile bu vaziyette bakıyordu.

Ahenkli bir sesle:

— Hayli zaman var.. dedi. Anahtarı sizden başka kimsede bulunmıyan bir kapıdan girmemiştiniz. Sanırım, üç sene kadar oluyor. O zamandanberi bir çok şey oldu. Lüinin babası öldü. Zevcim şimdı onuncu Lüi diye çağırılıyor. Bense artık Margarit değil, kraliçeyim.

Sonra tahkir edercesine ilâve etti:

— Prenses Margarit dö Bürgony'i ziyaret ettiğiniz yolu bu vesile ile tekrar hatırlamış olacaksınız.. Her ne ise.. Kraliçe sizi dinliyor, mösyö!.

Marinyi tekrar eğildi. Fakat o kadar çok ki diz üstü kaldı.

Kraliçe soğuk bir sesle:

— Kalkınız!. dedi.

O vaziyetini bozmadı. Fakat öyle iç acısı bir şekilde baktı ki, kraliçe titredi. Başvekil boğuk bir sesle:

— Ben kraliçe ile değil, Margaritle görüşmek istiyorum, madam... Cür'etimden dolayı beni affediniz.. İsterseniz beni hapsettiriniz.. İsterseniz servetimi gaspederek beni darağacına yollayınız.. Fakat bunları yapmazdan önce yalnız beni dinleyiniz. Evvelce olduğu gibi, kalbinize benim yerime Şarl dö Valuvanın hâkim olduğu güne kadar beni nasıl dinliyordunuz ise öylece dinleyiniz..

Bu sırada. duvardaki perdelerden biri hafifçe kımıldadı.. Bu perdenin arkasında Mabel kulak kesilmiş: «Acaba ne öğreneceğim? Margaritin esrarını mı? Acaba âşıklarından Marinyi ile Valuvayı neden öldürmediğini mi?..» diye düşünüyordu.

Kraliçe, Marinyinin hatırlattığı iki geçmiş aşkını düşünerek:

— Söyleyiniz!.. dedi.

— Yalnız mıyız.. Bizi kimsenin duymaması lâzım.

— Dairemde Mabelden başka kimse yoktur. O da benim istemediğim şeyleri ne dinler, ne görür. Fakat evvelâ ayağa kalkınız.

Marinyi ayağa kalktı ve söze başladı:

— Margarit şüphesiz ki hatırlarsınız. Bundan on yedi sene evvel bir mart gecesinde fırtınalı bir havada, bir genç kız, Dijon civarında. tenha bir eve giriyordu. Yanında kendisini kolundan tutarak cesaret veren bir erkekle hizmetini görecek ihtiyar bir kadın vardı.

Genç kız ıstırap içindeydi. Çünkü neredeyse doğuracaktı.

Margarit, bu hikâyenin daha ilk kelimelerinde garip surette açılmış, kalbi çarpmıya başlamış ve vücudunu bir ürperme kaplamıştı.

Marinyi devam etti:

— O gece, genç kız, dünyaya çok güzel ve sevimli bir çocuk getirdi. Daha ilk dakikadan itibaren annenin çocuğuna büyük bağlılığı görülmiye başladı. Bu bağlılık görülecek derecedeydi.

Fakat uzun zaman yanında kalması kendi hayatı için tehlikeliydi. Bu yüzden yavrusundan ayrılmak mecburiyetindeydi. Çocuğu genç kızın âşıkı olan adam alıp gitti. Genç anneye bakan ihtiyar kadını da sırlarının yalnız kendi aralarında kalması için öldürdü.

Kraliçe, Marinyi bunları söylerken bayılmak derecelerine gelmişti.

Marinyi devam etti:

— Bu delikanlı Fransa kralının Bürgonya sarayındaki sefiri Angerrand dö Marinyi, genç anne de dördüncü Bürgonya dükası Hükün büyük kızı Margaritti.

Kraliçe dayanamadı:

— Kızım! diye mırıldandı. Kızım... Taş yürekli değilseniz bana onun ne olduğunu, nerede bulunduğunu söylersiniz. Marinyi ne kadar göz yaşı döktüğümü bilirsin! Bir çok defa ayaklarına kapandığımı da...

Bu sırada dupardaki perde bir defa daha kımıldadı..

Mabel, kraliçenin bu son cümleleri üzerine diz çökmüş ve ellerini havaya uzatarak:

— O da anne!.. O da benim gibi anne.. Allahım.. Bütün ümitlerimin kırıldığı bir dakikada bana bir intikam vesilesi verdiğin için sana hamdediyorum, demişti.

Margarit devam etti:

— Bütün yalvarmalarıma rağmen bana kızımı vermedin!..

Marinyi hazin bir sesle:

— Doğru, dedi. Çocuğumuzu sana vermedim. Bu belki bir canilikti. Fakat çaresizdim de.. Çünkü korkuyordum. sizden korkuyordum. Çocuğu elinize geçirdiğiniz günde beni öldürtmenizden korkuyordum. Çünkü, çocuğumuzu nerede sakladığımı öğrendiğiniz gün bana ihtiyacınız kalmıyacaktı. Bu yüzden sizi ayaklarıma kapattırdım. Fakat söylemedim. Kalbimin, yalvarmalarınızdan yumuşamıya başladığını hissettiğim zaman kaçtım.. Sırf söylememek için, sırf başımdan korktuğum için...

Margarit, düşüncelerini keşfederek büyük bir sadelikle yüzüne karşı haykırmaktan zevk alan bu adamın gırtlağına atılmamak için kendisini güç zaptetti. Büyük bir hiddetle sordu:

— Benden ne istediğinizi söyleyiniz. Kızınızın annesi kraliçeden, ne gibi bir lûtuf bekliyorsun? Kalbinde çocuğunun aşkından başka birşey bulunmıyan bir anneyi hangi maksatla tahkire geldin.

Marinyi gayet yavaş bir sesle:

— Margarit, dedi. Size kızınızın nerede bulunduğunu söyliyecektim.

Kraliçe yerinden sıçradı; gözlerinde hayret, yüzünde sevinç çizgileri belirdi. Fakat ayni zamanda hâlâ şüphelenmekten kendini kurtaramıyordu. Eli, Marinyinin elini sıkıştırdı:

— Söyle, dedi. Söyle nerede, söyle.. Sonra ne isteyebilirsen iste.. Fransa krallığını parçalamamı mı istiyeceksin?. Yarısını sana vermemi mi istiyeceksin? Yapayım. Yeter ki bana kızımın nerede olduğunu söyle!..

Marinyi, Margariti dehşete düşüren bir sesle:

— Tampl zindanında!.. dedi.

— Tamplde mi? Neyapıyor o menhus yerde?.

— Tamplde ne yapılır Margarit? Orada ıstırap çekilir, inlenir, zindanların buz gibi soğuğunda,açlıktan, işkenceden ölünmese bile, dehşetten ve korkudan ölünür. Margarit kızın işte bu Tampl zindanında... Oraya da kralın emriyle atıldı..

Margarit, elini alnına götürdü:

— Kızım, kralın emriyle hapsedildi öyle mi?. Marinyi ben mi deliriyorum, yoksa aklımı sen mi kaçırtıyorsun?. Sen kraldan sonra bu memleketin hâkimi, başvekili, kralın kardeşleriyle amcası Şarl dö Valuvadan daha nüfuzlusu olasın da bunun önüne geçmeyesin, bu kabil mi?.

— Margarit, onu tevkif ettikleri sırada ben, kralın emriyle sarayda hapsedilmiş bir vaziyette bulunuyorduum. Herşeyi gözüme alarak, sana geldim, seni aradım. Beni Luvr sarayından çıkartman için ricaya geldim. Fakat bulamadım. Valuva, kızını Tampl zindanına attığı zaman sen Nel Kulesindeydin..

Müthiş bir çığlık, Luvr sarayının derin sessizliği içinde inledi. Mirtiyin anası Margarit, Marinyiyi ürperten bir sesle:

— Gotye dö Nelin bedduası, lâneti, diye inliyerek yere yıkıldı.

— 12 —

LANSÖLO BİGORN

Büridan, bildiğimiz gibi Sen Denis sokağında bir çuhacı dükkânının yanındaki haricî manzarası oldukça iyi madam Şopinelin evinde oturuyordu. Bir zemin, bir birinci, bir de tavan arasından ibaret olan bu evin sahibi madam, korkak, daima duayla meşgul olan, batıl itikatlara inanan, titrek, yaşlı bir dul kadındı.

O da burada baharat satışı ile meşgul oluyordu. Evinin tavan arasını da kendisini icabında hırsızların gece baskınlarına karşı müdafaa etmesi şartiyle Büridana tahsis etmişti. Büridan söylediğimiz gibi icabında kadını müdafaa edecek, kadında kendisinden hiç bir şey aramadan çamaşırlarını yıkayacak, yırtıklarını dikecekti.

Delikanlı, bazı geceler eve geç gelir, bazı geceler de hiç gelmediği olurdu. Böyle zamanlar ihtiyar kadın o gece gözünü kırpmaz, sabahları yorgun görünürdü.

Vakit sabahın dokuzu olmuştu. Büridan hem giyiniyor, hem düşünüyordu: «Dehşetli bir gece geçirmişti. Arkadaşlarının başına gelen felâketi ağızlarından öğrenmek kabil olmamıştı. Hiç bir şey söylemiyorlardı. Büridan ne olursa olsun on beş gece üst üste gidecek Nel Kulesinin ufak kapısını çalacak, sebebini öğrenmiye çalışacaktı.»

Büridan bu düşünce üzerinde çok kalmadı. Başka şeylere geçti. Bilhassa sevgilisi Mirtiyi düşündü: «Acaba babası muvafakat etmiş miydi?. Onu bugün görecek ve bunu öğrenecekti. Üzülmek için ortada fol yok, yumurta yoktu. Leskonun kızını kendisine vermemesinde nasıl bir sebep bulunabilirdi.

Pekâlâ o da halı ticareti yapabilir. o da Lesko kadar zengin olabilirdi. Flandr memleketinde dolaşmak Flamanları yakından tanımak zevkli bir şeydi.» O, böylece halı ticareti yaparak zengin olacağından ve sevgilisi Mirtiye kavuşacağından emin görünüyordu.

Büridan, işte bunları düşünerek odada dolaşıyor, ıslık çalıyor, gülüyor, pencerelerin camlarını açarak sokaktaki gürültüyü dinliyordu. Bir kelime ile yaşamaktan ve yaşadığından memnundu.

Tavan arası temiz ve oldukça da iyi döşenmişti.. Sütunları mavi sof bir cibinlikle örtülü karyolası, büyük konsol masası, bir kaç sandalye ve iki koltuk burasını göze güzel görünen bir şekilde dolduruyordu.

Hele duvardaki asılı duran bir kaç kılıçla bir hançer kolleksiyonu odaya dehşetli bir manzara veriyor ve bunlar madam Şopineli de memnuniyetle titretiyordu.

Masanın üstünde bir hokka vardı. Bundan başka yontulmuş ve yontulmamış bir deste kaz tüyü ve yazılmış bir kaç kâğıt..

Büridan, sevdalılar gibi ihtimamla tuvaletini yaptığı sırada odasının kapısı vuruldu:

— Giriniz!..

İçeriye iriyarı, güneşten yanmış ve yüzünde bir kaç yara izi bulunan, eski püskü elbise giymiş bir adam girdi.

Büridan:

— Sen misin benim kahraman maslübum- dedi.

— Henüz maslüp değilim.. Asılmıya ramak kalmıştı. İşte bu badireden sayenizde kurtulan ben, size hizmet için konuşmıya geldi.

— Dün söylemek istediğin şeyleri değil mi?.

— Dinlemek lütfunda bulunursanız başka şeyler de...

— Hay, hay Bigorn. Şimdi saat dokuz.. Saat on birde ben Tampl civarında bulunmak mecburiyetindeyim. Söyliyeceklerini tasarla ve ona göre söze başla.. Hele şu sandalyeye otur. Oturmazdan önce de konsolun üstündeki beyaz şarapla bardağı doldur. Seni dinleyip dinlemediğime bakmayarak, hemen anlatmıya başla.. Çünkü dinleyeceğime kat'î surette söz veremem.

Lansölo Bigorn, ciddî bir tavırla:

— Beni dinleyeceğinizden eminim.. Hem lütfettiğiniz bir saat çok.

Lansölo Bigorn, kendisine cesaret vermek ihtiyacında olmuş olacaktı ki, bir dikişte şarap şişesini yarıladı.

Büridan misafiriyle meşgul olmuyor görünüyor ve ıslık çalmakta devam ediyor, fakat kendisine anlatacaklarını merak ettiği bu garip adamı gözünden ayırmıyordu.

Gigorn, Büridanı çok beğenmişti. İçinden. «İşte, diyordu, cesur, mert, şen ve gamsız bir delikanlı. Sanki kırk yıllık arkadaşı imişim gibi bana ikramda bulunuyor.»

Bigorn birdenbire:

— Mösyö, dedi. Sizin bir uşağa, benim de bir efendiye ihtiyacım var. İster misiniz ki ben sizin uşağınız, siz de benim efendim olasınız?.

Büridan gözlerini açarak:

— Vay! Benim bir uşağa ihtiyacım olacağını sanır mısın?.

— Şüphesiz.. Sizin gibi, nihayet darağacında asılacak olan Marinyi, kral, kraliçe, şehremini, saray halkı, jandarmalar velhasıl her şeyle, herkesle mücadele etmiye hazırlanan bir adam, gece gündüz yanında açık göz, zeki, her şeyi yapmıya muktedir bir adama, size çekilecek hançerlere göğsünü gererek, üzerinize atılacak haydut taslaklarını tutup boğacak bir uşağa muhtaçtır.

— Kendinin böyle zeki olduğuna emin misin?.

Bigorn, dişlerini gıcırdatarak Büridanın bu sualine cevap verdi:

— Ben hükümetin en dahî hilekâr adamı sayılan Şarl dö Valuvaya hizmet ettim. Üstadım odur.

— Ya bana çekilecek hançerlere mukabele edebileceğini zanneder misin?.

— Vücudumda on yedi yara var... Yüzümde bile bunlardan bir

kaçını görürsünüz. Bunlar döğüş etmiye muktedir olduğumu isbata kâfidir sanırım.

— Sadık olduğunu da sanır mısın?.

— Hayatımı siz kurtardınız.

— Diyelim ki benim bir uşağa ihtiyacım olduğunu, Sorbondan mezun bir âlim gibi isbat ediverdin.. Senin niçin bir efendiye ihtiyacın var?.

— Çünkü, fakirim. Sefalet içinde yuvarlanıyorum. Geceleri, sokakta gidenlerin keselerini çalmak içimi paralıyor. Bir soygunculuk vakasından sonra derhal içimde bir azap duyarım. Bu sebeple koşar, çaldığım paranın yarısını Sen Östaş kilisesinin muhterem papazına veririm. Diğer yarısiyle azabımın geri kalan yarısını gidermek için içkiye başlarım. İçerim, içerim.. O kadar içerim ki, meyhaneciye borçlanırım. Ne kadar adam soyarsam soyayım, rahibe verdikten sonra, elimde kalanları, hem içmeme, hem de meyhaneciye borcumu ödemiye yetişmez. Her seferinde bu borç eksileceğine kabarır.

Büridan gülmiye başladı.

— Seni yanıma alsam, benden ne kadar maaş istersin..

— Yatacak yer, biraz yiyecek. Şişelerinizin artığı içkiler ve eski elbiseleriniz.. Bunlar bana yeter de artar bile...

Büridan eski elbiselerini yerleştirdiği ufak bir odanın kapısını açarak:

— İşte sana bir oda!. dedi. Karyolamdan bir şilte ve bir yorgan al.. Şu çivilerdeki elbiselerden de beğendiğini.. Şişe artıklarını da vaad edebilirim. Fakat ben ne vakit yemek yersem sen de o zaman yiyeceksin!

— Demek oruç günlerinizde ben de aç kalacağım?.

— Bugünden itibaren artık sen de bu ev halkındansın.. Şimdi, seni Monfokonda neden asmak istediklerini öğreneyim...

— Beni uşağınız olarak kabul etmeseydiniz, anlatmazdım.. Mademki efendimsiniz anlatayım.

— Çabuk anlat.. Ancak yarım saat kaldı.

Lansölo Bigorn.bir kaç saniye düşündü. Hilekâr çehresinde tarif edilemiyecek bir hüzün belirdi. Derin içini çektikten sonra:

— Bundan on yedi sene evvel, diye söze başladı. Bürgonyada şimdiki kraliçemizin babası Dük Hükün oturduğu Dijon şehrindeydim.

Büridan büyük bir üzüntü ile:

— Yoksa on yedi senedenberi yaptıklarını mı anlatacaksın?. dedi.

— Hayır.. Müsterih olunuz.. Dijonda idim. Orada söylediğim gibi kont dö Valuvanın sadık bir uşağıydım. Bilseniz bu her şeye muktedir adamın ne kadar sefil, ne kadar müstekreh bir adam olduğunu..

Şehrin bir mahallesinde oturan... An, adında güzel ve asîl bir kadın vardı. Dört yaşında bir de erkek çocuğu bulunan bu kadın..

Büridan sözünü kesti:

— Benim adıma benziyor! dedi.

Bigorn devam etti:

— Evet.. Bu kadın beş senedenberi kontun metresiydi ve bu çocuk ta onundu.. Kadın çocuğunu çok seviyordu. Ayni zamanda kontu da.. Kont ortaya bazı müşküller çıkarmıştı. Onların hallinden evvel kendisiyle evlenemiyeceğini, halledilir edilmez resmen evleneceklerini bildirmişti. An, işte bu mes'ut günü bekliyor, kendisine yapılan vaadin yerine getirileceğinden emin bulunuyordu. Kont, eğer hafızamda yanılmıyorsam bir salı gününden başlıyarak. Anın, evine uğramamaya başladı. Bir gün evvel de Bürgonya sarayında elçi bulunan Marinyi Fransaya hareket etmişti...

— İkisi de birer kahpe!.

— Söylediğiniz gibi senyör Büridan! Gene bu sırada Bürgonya sarayında göreni kendisine meclûp edecek kadar güzel bir kız vardı. Bu da o sıralarda gene Valuvaya metres olmuştu.

Bigorn, sözün burasına gelince sesini yavaşlattı. Ayağa kalkarak kapıya kadar gitti. Bir saniye dinledikten sonra Büridanın kulağına eğildi:

— Senyör Büridan! dedi. Bu sır, mühim bir sırdır. Size bu genç kızın kim olduğunu da söyliyeceğim.. Fakat bu ismi kimseye söylememenizi hassaten rica ederim: Margarit... Bugünkü kraliçemiz.. Bürgonya dükasının büyük kızı..

Büridan titremeye başlamıştı:

— Kraliçe ha? diye tekrarladı.

Bigorn; «evet!» cevabını başiyle verdi. Yavaş sesle ve gözlerini kapıya dikerek devam etti:

— Bu nasıl olabilir?. Diyecekler bulunur. Aklı başında bir kız olan Bürgonya dükasının kızı bu işi nasıl yapar, Valuvaya nasıl metres olabilir, diye sorabilir. Fakat yemin ederim ki bu böyle.. Şu kadarcık hilâfım yok.

Büridan lâtife eder gibi güldü:

— İnanırım sözüne... dedi. Demek bizim kral hazretleri daha evlenmezden önce pezevenk olmuştu. Fakat ben bu aşkla boğazına takılacak olan ipte bir türlü münasebet bulamıyorum.

— Sabrediniz, mösyö. Şimdi bu münasebeti de anlayacaksınız. Valuvanın yeni metresi Margaritten sonra, An'ı aramamıya başladığını söylemiştim. Aradan bir ay kadar geçti. Bu zaman içinde ben, üç, yahut dört günde bir, kederler içinde kıvranan An'a giderek yalanlar uydurmak vazifesiyle mükelleftim. Kadının çektiği ıstırap müthişti. Benim bile — merhametli olmadığım halde — yüreğim paralanıyordu. Gerek teessüründen, gerek An'ın aleyhinde dava açmasından korkan kont, Marinyinin Parise gitmesinden iki ay kadar sonra An'ı görmiye gitti. Zavallı An'ı, belki bininci defa nikâhla alacağını söylerken kapı açıldı. İçeriye kim girdi dersiniz? Margarit, mösyö!.. Evet o... Margarit kıskançtı. Kontu takip ettirmişti. İçeriye müthiş bir hiddetle girdi. Bitişik odadan bu manzarayı seyrederken tüylerimin diken diken olduğuna inanınız!.

— On dakikan kaldı!.

— Zaten sonuna geldik hikâyenin.. Bitiyor.. O zaman Margarit bir dişi kaplan gibi atıldı. Konta «Bu sizin metresiniz mi?.» diye bağırdı. Valuva sarardı. Kekeledi. An ilerledi: «Evet... Yakında da zevcesi olacağım... Ya siz kimsiniz?...» diye sordu. Margarit: «intikamımı almak istiyorum!» diye bağırdı. Ve o dakikada daima yanında taşıdığı küçük hançerini çekerek madam An dö Dramana öyle bir vuru vurdu ki, zavallı kadın cansız yere yuvarlandı. Valuva yerinden kımıldamamıştı. Ben de olduğum yerde sanki uyuşmuştum.. Gözlerimi Margaritten bir türlü ayıramıyordum. An'ın ölüp ölmediğinden emin olmak için üzerine eğildi. Yokladı.. Sonra doğrularak: «Öldü!.» dedi. Sıra çocuğa gelmişti.. Bir söğüt dalı gibi titriyen Valuvaya dönerek: «Onu da öldüreceğim!» dedi.

— Valuva ne yaptı?

— Ne yapacak.. Dinleyiniz.. Hikâyemin en tatı yeri burasıdır: «Onu öldüreceğim, yoksa saraya koşar, halkı aleyhinize kışkırtırım. Sizi bir ırz düşmanı bir yalancı gibi kovdurturum!» diye bağırdı. Valuvanın dişleri birbirine çarpıyordu! «Pekâlâ!» dedi. Beni çağırarak: «Çocuğu al, git.. Suda boğ onu.» emrini verdi. Dışarı çıktım.. Çocuğun, Janın uyuduğu odaya gittim. Mantoma sardıktan sonra belki affeder ümidiyle tekrar Margarite gittim. Margarit gözlerime öyle bir bakış baktı ki hatırladıkça hâlâ titrerim. Bana: «İşitmedin mi ne söylendiğini!.» diye bağırdı. Koşarak çıktım. Bir saat kadar yürüdüm. Müthiş bir surette terlemiştim. Nihayet önüme çıkan metruk bir kulübeye girdim. Çocuk uyumuştu. Onu bir yaprak yığınının üzerine bırakarak kontun yanına döndüm.. Bana çocuğun ne olduğunu sordu: «Boğuldu» dedim. Ağlamadı. Fakat rengi sarardı.. Bir saat sonra çocuğu emin bir yere bırakmak için gittim. Madam Anın evi önünden geçerken merak ederek içeriye girdim. Onu kanlar içinde kapıya doğru yerde sürünürken gördüm. Ölmemişti, mösyö....

— Beş dakikan kaldı...

— Bitiyor, ölmemişti.. Madam An, çocuğunun boğulması için bana verilen emri işitmişti.. Hemen çocuğu alarak anasına getirmek için fırladım. Kulübeye vardım.. Fakat.. Çocuğu bulamadım. Jan kaybolmuştu..

Lansölo, bu eski günleri yeniden ve iyice görmek istiyormuş gibi gözlerini bir noktaya dikerek bir an durdu. Sonra gene anlatmıya başladı:

Bu vak'a üzerinden tam on yedi sene geçti. Günün birinde, oğlu Janı öldürmediğimi öğrenip başıma bir felâket getirmesinden korkarak Kontun yanından ayrıldım.

Aradan aylar ve seneler geçti. Ben bunu âdeta unutmuştum. Margaritin kocası Lui kral olur olmaz gene aklıma geldi.

Bundan üç gün evvel, Sen Marten sokağında Marinyinin evinin yakınında. soymak için bir adam arıyordum.. Müthiş açtım.. Bir kurt gibi dolaşıyordum.. Bu sırada Marinyinin konağında neler olup bittiğini anlamıya çalışır gibi görünen bir adam gözüme çarptı.. Kendi

kendime: «İşte, dedim. Kısmet ayağıma geldi.» Yanına yaklaştım. Hançerimi göğsüne dayayarak nezaketle kesesini istedim. Herif bağırmaz mı?. Birdenbire, etrafımın, nereden çıktıklarını pek iyi bilmediğim on kadar adamla çevrildiğini gördüm. Beni yakalayıp bağladılar. Hapishaneye götürdüler. Göğsüne hançer dayadığım adam da bizi takip ediyordu. Hapishaneye gelince aydınlıkta yüzüne baktım. Tanımaz mıyım?. Kim dersiniz? Valuva! Evet, o... O vakit zihnime muhakkak şeytan getirmiş olacak bir fikir geldi. Ona yavaşça: «Monsenyör, dedim.. Beni kurtarmanız için size sekiz günlük bir mühlet veriyorum. Bu zaman içinde kurtarılmış bulunmazsam ne yapıp yapıp krala, Margaritle Valuvanın aşk vak'asını anlatmanın yolunu bulacağım.»

Bu sözlerim adamı kirece döndürdü. Yüzüme korkuyla ve dikkatle baktı: «Lansölo Bigorn» diye mırıldandı. Onu korkuttuğuma emin olarak: «Benim monsenyör!.» dedim. Bana: «Sesini çıkarma! Kimseye bir şey söyleme. Seni sekiz güne varmadan kurtaracağım!.» dedi.

Artık ben de kurtulacağımdan emin olarak yan yattım. Fakat iş hiç te umduğum gibi çıkmadı.. Daha üçüncü günü beni gelip zindandan aldılar ve papaslarla cellât yamaklarının muhafazasında Monfokona götürdüler. Arkasını siz de biliyorsunuz.

Büridan:

— Pekâlâ, bu hikâyenin sonu nereye varacak? dedi.

— Ölümüme.. İşte ondan mümkün olduğu kadar yakamı sıyırmıya çalışıyorum. Valuva, peşimi bırakmıyacak, beni, ben ayarda adamların bulunabilecekleri yerlerde aratmakta devam edecektir. Yakalanmamak için hayatımı değiştirmem lâzım.. Namuslu bir şekilde çalışmıya ve icabında beni müdafaa edebilecek bir adamın yanında bulunmıya mecburum.

Büridan:

— Mükemmel, dedi. Şimdi şu küçük Janın ne olduğundan haber ver. Doğrusunu söylemek lâzım gelirse hikâyende beni en çok müteessir eden şey küçük Jandır.

— Onun ne olduğunu bilmiyorum.. Hattâ annesi madam An'ın da.. O muhakkak, Margaritin hançeriyle aldığı yaradan ölmüştür.

Büridan, Lansölo hikâyesine başlarken anlatılacak şeylerin birer martavaldan ibaret olacağı ve bunlardan istifade etmiyeceği zehabına düşmüştü. Fakat netice hiç te böyle olmadı ve bu garip hikâyeyi derin bir dikkatle dinledi.

Büridan dışarıya çıkmıya hazırlanırken:

— Bir daha Valuva ile burun buruna gelmemiye çalışın!.. dedi.

— Dün akşam neredeyse bu oluyordu. Ahmak bir hayvan gibi gene tuzağına düşüyordum. Allah üçüncüsünden korusun. Bir daha karşılaşırsak muhakkak ikimizden biri can verecektir. Mösyö izin verirseniz. hizmetime bugünden başlamak ve size refakat etmek istiyorum.

— Hay, hay.. Ben bir eve gireceğim. Sen de beni oraya kadar uzaktan takip et ve kapının önünde bekle..

Büridan bunları söylerken aşağıya inmek için hareket etmiş bulunuyordu. Atını dükkâna bitişik olan küçük bir ahırdan çıkardı. Eğerini vurdu, bindi. Viyen dö Tampl sokağına saptı.. Bu tenha sokaktaki bir kaç evi geçtikten sonra başlıyan kulübeleri gerisinde bıraktı.. Sonra bahçelere geldi.. Bu bahçelerden biri önünde atını durdurdu. Burası Güllü bahçeydi..

Büridan Güllü bahçc önünde atından inerek dizginini kendisini yaya takip eden Lansöloya uzattı.

Efendisinin Güllü bahçe önünde durmasından telâşlı ve mütehayyir bir çehre alan Lansölonun bu hayretinin Büridan farkında olmadı. Kalbi çarpa çarpa bahçenin kapısını itti. Kapı her zamanki gibi açık duruyordu. Çünkü Büridan buraya daima gündüzleri ve hemne hemen ayni saatlerde gelir. İhtiyar kadın kapıyı aralık bırakırdı.

Bahçeyi sür'atle, bir alacaklı gibi geçti. Sevdalıların alacakları peşinden koşan alacaklılardan farkı yoktur. Alacaklılar da para âşıklısıdırlar. Büridan da işte böylece iki sıçrayışda kendisini evin kapısı önünde buldu. Nişanlısının her zamanki gibi kapı arkasında beklediğini sanarak:

— Mirtiy! Sevgili Mirtiy! diye bağırdı...

Cevap alamadı. Büyük odaya girdi. Derin bir sessizlikle karşılaştı. Ancak bu sükûtu bahçedeki çit üzerinde öten saka kuşlarının sesleri bozuyordu.

Boğuk bir sesle:

— Jiyon! diye bağırdı..

Cevap alamadı. Evvelâ tereddüde düştü. Sonra sapsarı kesildi. Aklına gelen ilk ihtimal Leskonun kızını kendisine vermemek için başka bir yere götürdüğü oldu.

Mademki, seviyor ve sevebiliyordu, endişeye düşmemek lâzımdı. Hattâ kararını verdi: «Görür o adam, dedi.. Kızını kaçırayım da görsün.. Mirtiyi ağlatan bu adama böyle hareket edilir.»

Daima Mirtiyin oturduğu koltuğa oturdu. Ne yapacağını düşünürken rengi morardı. Aklına başka bir şey gelmiş olacaktı: «Yok, diyordu, bu babasının işi değil.. Böyle olsaydı Mirtiy ne yapar yapar Jiyonla bana haber gönderirdi. Sonra babası götürmüş olsa kapıları niçin açık bıraksınlar..»

İşte bu düşünce onu ağlatmıya kâfi geldi. Bir muamma karşısında bulunuyordu.

Başını eğmiş düşünüyor ve yüzüne aydınlık vuruyordu. Yüzünü birdenbire bir gölgenin kaplaması, başını kaldırmasına sebebiyet verdi.

Karşısında Bigorn duruyordu.

— Ağlıyor musunuz?.

Büridan yanaklarından iri göz yaşları yuvarlanırken dişlerini sıkarak:

— Hayır!. dedi.

— Ağlıyorsunuz. Ben bunun sebebini bilmiyor değilim.. Bu ge-

ce burada oturan genç kızı götürdükleri için ağlıyorsunuz, biliyorum..

Büridan birdenbire yerinden fırladı. Korkusundan bir hamlede eşiğin öte yanına sıçrayan Bigorn boğazını, Büridanın kuvvetli parmaklarından kurtaramadı. Büridanın gözleri şüpheyle parlıyordu.

— Söyle! diye bağırdı. Seni, bana Mirtiyi kaçıran adam gönderdi değil mi? İtiraf et!..

— Boğuluyorum.. Nasıl söyliyeyim!

Büridan ellerini serserinin boğazından çekti:

— Hakkın var!. Söyle.. Bana doğru söyle.. Yoksa şu ağaçta sallanacak vücudun serçelere korkuluk olur.

Serseri:

— Ne parmaklar, ne parmaklar- diye mırıldandı. Sizin gibi birine uşaklık etmekten büyük haz duyuyorum.

— Söyliyecek misin?.

— Şüphesiz.. Dün gece Luvr sarayının etrafında dolaşıyordum. Kont dö Valuvanın süvarilerle birlikte saraydan çıktıklarını gördüm.. Merak ettim ve bu kargaların peşini bırakmadım.. Nihayet kargalar gelip bu eve kondular.

— Valuva. Valuva... Buraya Valuva geldi öyle mi?.

— Evet, cehennem prensi, kralın amcası, şeytanın yeğeni monsenyör Şarl dö Valuva buraya geldi. Kargaların gak gaklarından Valuvanın buraya genç kızı tevkif için geldiğini anladım.

— Tevkif için mi?.

— Evet.. Etti bile!...

— Mirtiyi tevkif etti öyle mi?.

— Şüphe mi var!.. Tampl'e bile götürüldü.

— Niçin?.

— Kralı öldürmek için büyü yaptığını söylüyorlardı ve «gebersin büyücü kızı!» diye bağırıyorlardı.

Büridan, yıldırımla vurulmuş gibi koltuğa yığıldı..

— 13 —

TAMPL ZINDANI

Bundan bir kaç saat sonraydı. Akşama doğru, şehremanetinin başmünadisi bir ata binmiş ve etrafında belediye çavuşları, yanında boru çalan bir yamak bulunduğu halde Parisi dolaşmıya başlamıştı. Bir hayli yere uğradıktan, bir hayli yerde sesini yükselttikten sonra grev meydanına gelerek durdu.

Yamak borusunu çaldı. Halk etrafına toplandı. Başmünadi, elindeki kâğıdı açarak yüksek sesle okumıya başladı:

«1314 senesi mayıs ayının on ikinci günü, bugün, Paris şehrinin

şehremini olan biz, Jan dö Pressi, halka haşmetli kralımızın iradelerini bildiririz:

Monsenyör Kont dö Valuva hazretleri Tampl kalesi kumandanlığına tayin edilmiştir.

Işıkların söndürülmesi hakkındaki emre riayetsizlik gösterenler, devriyeler tarafından şiddetle cezalandırılacaklardır.

Bu şehirde oturan museviler, evlerinin aranması için geleceklere müşkülât göstermeden muvafakat edeceklerdir. Aksi hareket cezayı icap ettirir.

Şeytanla münasebeti olan ve büyü yapan tanıdıklarının evlerini ve adreslerini derhal bildirmeleri bütün Paris şehri ahalisiyle Fransalılara emrolunur.»

Başmünadi, kralın emrini okuduktan sonra Şatöleye doğru gitti. Kendisini dinliyenler de büyük bir sevinç içinde dağıldılar. Sevinmişlerdi. Çünkü bunun iki sebebi vardı. Birincisi kral, musevi evlerinin aranacağından bahsediyordu. Halk bundan daima hoşlanırdı. Bu kabil aramalardan sonra ekseriya bir kaç yahudinin yakıldığı görülürdü. Sonra kralın emrinde. vergilerden bahsedilmiyordu. Halk borulu münadilerden daima korkardı.

İşte, vergilerden de bahsedilmediğine göre memnun olmamalarına imkân yoktu. Dağılırlarken:

— Yaşasın Lüi Hüten! diye bağırıyorlardı.

Bu sırada meşin perdelerle kapalı bir el arabası Grev meydanından geçerek Vivey Barbet sokağına girdi.

Bu el arabası, ilk bakışta kimsenin dikkatini çekmiyecek bir görünüşteydi. Basitti. Rahatça yoluna devam ederek sokağın sonuna düşen Tampl zındanının yakınında durdu. Arabayı yalnız ata binmiş bir adam takip ediyordu. Araba durunca o da atından inerek asma köprüye doğru ilerledi.

Nöbetçi:

— Yasak! diye bağırdı.

Adam âmirane bir sesle:

— Karakol zabitini çağır bana! dedi.

Nefer bu emre itaat etti. Az sonra Karakol zabiti göründü. Rahatsız edilmiş olmasından kızgın bir hali vardı. Hiddetle yürüdü. Karşısındaki adam başını örten kukulâtayı kaldırınca şaşırdı ve titriyerek inledi..

Adam:

— Yaklaş!. dedi.

— Zabit yaklaştı. Kulağına bir kaç kelime fısladı. Zabit hürmetle selâmladıktan sonra kaleye girdi. Kukulâtalı adam el arabasının yanına gelerek:

— İçeriye serbestçe girebilirsiniz, deid.

El arabasında üzerine basit bir elbise giyinmiş başına bir kukulâta geçirmiş bir kadın bulunuyordu. Kukulâtalı adamın sözünden sonra arabadan indi ve inerken de:

— Beni burada bekleyiniz!. dedi.

— Bekliyeceğim, madam. Istırap içinde, merak içinde bekliyeceğim.

O zaman kadın:

— Müsterih olunuz, Marinyi, dedi.. Kraliçenin emrine hiç kimse itiraz ve muhalefet edemez, kral bile..

Kraliçe sür'atle asma köprüden kubbeli kapıdan geçerek zabıti buldu. Zabit kraliçenin önünde hürmetle eğildi ve önünden yürümiye başladı. Geniş ve muhteşem bir dairenin kapısının önüne geldiler. Burası iki saat önce Tampl zındanına kumandan tayin edilen Valuvanın dairesiydi.

Zabit:

— Monsenyör kont dö Valuvaya kraliçe hazretlerinin tenezzülen teşriflerini haber vereyim mi?. dedi.

Kraliçe:

— Hayır mösyö! dedi. Lüzumu yok. Siz gidebilirsiniz. Krailçe kapıyı açarak içeriye girdi.

Kapının arkasında iri yarı, zırhlar giyinmiş bir nöbetçi bekliyordu.

Kraliçe:

— Haydi, dedi.. Git efendine kraliçenin kendisiyle görüşmek istediğini haber ver..

Nefer gitti. Aradan bir kaç dakika geçer geçmez bir ayak sesi işitildi. Ve Valuva şaşkın bir halde göründü. Kadın kukulâtasını açtı. maskesini çıkardı..

Margarit:

— Kont, dedi.. Tevkif ettiğiniz kız hakkında sizinle görüşmiye geldim. Kraliçenin sesi sert, boğuk ve tehditkârdı. Valuvayı titreme aldı.

— Madam, dedi. Zatı haşmetanelerine lâyık bir salona teşrif etmezler mi?.

Kraliçe, kontu sendeleten bir sesle:

— Lüzumu yok, dedi. Eğer bu duvarların arkasında dinliyen kulaklar varsa vay halinize.. Tevkif ettiğiniz Mirtiyin büyücülüğünü iddia ediyor musunuz?.

Kont kekeleyerek:

— Zannıma göre odasında bulunan büyüler...

Margarit sert bir eda ile sözünü kesti:

— Valuva, bu bedbaht kıza isnat etmek istediğiniz büyücülüğün mahiyetini öğrenmek ister misiniz?.

— Anlamıyorum, haşmetpenah..

— Şüphesiz anlayamazsınız. Söyliyeyim: Kızcağızın Marinyinin kızı olması!..

Sendeliyen Valuva: «Mahvoldum!» diye düşündü.

Margarit ilâve etti:

— Bu kızı hemen görmek isterim!..

— Emriniz mukaddestir. Şimdi. Kızı buraya getirteceğim..

Valuva kapıya doğru ilerlerken kraliçenin bir işaretiyle durmak mecburiyetinde kaldı. Kraliçe:

— Hayır, dedi. Beni zindanına götürünüz. Kendisiyle konuşmak isterim.. Eğer hakikaten büyücü ise mesele yok.. Aksi takdirde...

Parmaklarını büzerek boğmak istiyormuş gibi Valuvanın üzerine yürüdü.

Valuva doğrularak:

— Haşınetpenah ne yapacaklardır? diye sordu.

— Alıp götüreceğim..

Valuva kraliçenin fikrini bu şekilde öğrenince ciddiyetini takındı. Metin olduğunu gösteren bir sesle:

— Madam, kral hazretlerinin beni, bilhassa büyücü kıza nezaret etmek için buraya getirdiklerini biliyorsunuz. Maksadınız bu kızı isticvap etmekse emrinize âmadeyim.. Yok, alıp götürmek istiyorsanız bunu ancak kralın bir emriyle yapabileceğimi arzederim.

Margarit, acı bir gülüşle:

— İşte istediğiniz emir, dedi. Ve koynundan çıkardığı kâğıdı konta uzattı..

Valuva şaşkın bir halde kâğıdı alıp açtı...

Daha ilk kelimelerini okur okumaz, kraliçeye korkulu gözlerle baktı. Bu kâğıt, kızın serbest bırakılması için kralın bir emri değil, kendisinin 1297 senesinde Margarite yazdığı bir aşk mektubuydu. Valuva bu mektubunda Margaritten bir gece buluşmalarını istiyor ve Fransa kralına da hakaretler yağdırıyordu. O bu mektubu yazdığı zaman bugünkü kraliçe Margarit henüz on yedi yaşında idi. Babası Bürgonya dükası Hükün sarayında oturuyordu.

Margarit yavaş bir sesle:

— Valuva! Bu mektubu tanıyor musun? diye sordu. Onu epeyce zaman evvel yazmıştın!.. Belki de unutmuşsundur..

— Bu mektup benim yazımla değil!..

— Doğru! Bu bir kopyedir. Aslı saraydadır ve bu gece krala verilecektir.

Valuva, hançer yemiş bir adamın ihtizar halindekine benziyen bir nefes aldı. Sonra dişlerini gıcırdatarak:

— Bu, dedi... On yedi sene evvel yazılmış bir mektup. Ben de krala işin hakikatini söyliyebilirim. Kendisine: «Kraliçeyle izdivaç etmiye haklı olduğum bir sırada yazılmış bir mektuptur. O zaman kendisini seviyordum. Fakat reddedildim.. Bugün haklarında hürmetten başka bir hissim yoktur.» diyebilirim.

— Bunu söylersen, yalan söylemiş olursun. Çünkü seni reddettiğimi bilmiyorum.

— Âlâ yalan olsun. Yalana yalanla, hayata hayatla, ölüme ölümle mukabele edilir. Mademki hücuma geçtiniz, mukabele etmek mecburiyetindeyim. Bu mektubun tarihi bile olmaması isbata kâfidir.

Margaritin dudaklarında garip bir tebessüm belirdi. Kontu delirtecek bir tebessüm:

— Mabeli tanırsın değil mi? Hayır.. Sen tanımazsın onu.. Sadık bir bendem, istediğimi yapan, yalnız benim için çalışan bir kadın.. O her şeyi halletmiştir.

Kont:

— Mabel mi? diye kekeledi.

— Evet.. Daima yanımda duran, beni düşünen, benim için âlim olan bir kadın.. Mabel elde ettiği ilmi sayesinde mektubunun zamanla sararan yazılarını siyahlatmanın yolunu buldu. Görenler dün yazılmış diyebilirler.

Valuva hiddetle sordu:

— Ya tarihine ne diyelim?.

— Onun da kolayı bulundu. 1297 senesi şubatı yerine 11 mayıs 1314 tarihini koyduk.. Yani dün sabahki tarih.

Kont boğuk boğuk inledi. Kraliçe:

— İtaate mecbursun kont! dedi.

— Evet haşmetpenah!.

— Mirtiyin günahsız olduğunu anlarsam yanımda alıp götürmeme izin vereceksin değil mi?. Ve onu götürenin ben olduğumu kimseye söylemiyeceksin değil mi?.

Valuva, bir yılan gibi doğruldu:

— Yani benim hayatımı istiyorsunuz, madam! Âlâ.. Pekâlâ.. Alıp götürünüz. Hayatım sizin.. Evvelce gözlerinizin kalbimde yarattığı aşkın cezasını çekiyorum. Kendimi müthiş bir kuvvetin elinde görüyorum. Bana çektirdiğiniz azabı ve işkenceyi unutabilmekliğim için ancak bir melek olmam lâzım.

— Hayır.. Cehennem zebanisi desen daha doğru olur. Senden korkmadığım, hâlâ yaşıyor olmaklığından bellidir. Muktedirsin bana söylediğin sözleri unutturması için Allaha dua et.. Şimdi düş önüme.. Beni büyücü kızın zındanına götür.

— 14 —

ANNE

Valuva, işkenceye götürülen bir adam kadar meyus, kraliçenin önüne düştü. Bu anda her şeyi, hattâ Mirtiyi sevdiğini bile unutmuştu. İstikbalini karanlık görüyordu. Marinyi ile kraliçenin birleştiklerini anlıyor, yahut anladığını sanıyordu. Bu birleşme, büyücü kızın kaçırılmasını temin için yapılmış olacaktı ve bu yalnız Angerrand dö Marinyinin muzafferiyeti değil, kendisini krala ihanetle itham ettirecek ve hattâ ölüme sürükletecek bir birleşmeydi..

Valuva:

— Hayatımı istiyorsunuz! diye bağırdığı zaman bu hakikati anlamıştı.

Kraliçe maskesini yüzüne takmış ve kukulâtasını başına geçirmişti. Bir avluya geldikleri sırada Valuva bir elinde bir çok anahtarlar ve bir elinde bir meş'ale tutan bir adama işaret etti. Adam önlerine düşerek ilerlediler. Büyük kulenin altına inen merdivenden aşağıya indiler.

Yüzlerine fena kokulu bir hava çarptı. Margarit bu kokuya ehemmiyet bile vermedi. Müthiş düşünceler vücudunu sarsıyordu.

Anahtarlı adam bir kapı açtı.

Margarit Valuvanın yüzüne dik dik baktı..

Kont, bu bakışın mânasını anlamış olacaktı. Meş'ale bir demir çubuğun üzerine konduktan sonra Valuva, zındancı ile birlikte çekilip gitti.

Kraliçenin, Mirtiye söyliyeceği sözler zaten kendisini âlakadar etmiyordu. Tekrar avluya çıktığı zaman ortalık kararmıştı. Yüzünün sarılığını kimse farkedemedi. O düşünüyordu: «Mahvoldum, diyordu. Ne yapsam, nafile.. Bu uçurumdan kurtulmama imkân yok.. Her yol kapalı. Kraliçe, elindeki bu mektupla beni mahvedecek. Buralardan gitmeliyim... Başka çare yok.. Kral öldüğü zaman isyan eden senyörlerden birinin yanına gitmeliyim. Yapacaklarımı orada yaparım.. Marinyinin, kraliçenin, Parisin, bana kin besliyenlerin aleyhine orada hazırlanır, herkese parmak ısırtacak intikamımı orada hazırlarım.» Bunu düşünmezden önce, düşkün görünen Valuvanın yüzünde bir gurur dalgalandı.

— Simon! diye seslendi.

— Efendimiz! Buradayım.

Simon Malengr, yabancımız değildir. Onu, bu hikâyeye başladığımız sırada bir müddet için Güllü bahçede görmüştük. Simon Malengr, avlunun, hamamböcekleri gibi rütubetle ve karanlık bir köşesinden çıktı.

Kont, yavaş ve âmirane bir sesle:

— Simon, mahvolduk! dedi.

— Monsenyör. Her şeyi işittim ve anladım...

— Konağa koş.. Kaçabilmem için icap eden şeyleri hazırla..

— Zaten hazır duruyoruz, monsenyör! Atlarımız eğerlidir. Katırlar, para tulumlarının sırtlarına vurulmasını bekliyor. Fakat monsenyör! Konakta eşyalara dokunmıyalım. Belki kaçmıya lüzum da kalmıyacak.

Kont:

— Ne demek istediğini söyle. dedi. Mirtiyi burada bırakarak gitmek kadar fenama giden bir şey yok.. İstırap içindeyim.

Simon, konta bir mektup uzatarak:

— Evvelâ şunu okuyunuz monsenyör! dedi.

Valuva uşağın uzattığı mektubu alarak duvarda asılı duran fenere yaklaştırıp okumıya başladı. Mektup aynen şöyle idi:

Monsenyör!..

«Beni, siz tanımıyorsunuz. Fakat ben sizi tanıyorum.. Şimdilik bu da kâfi değilmi? Marinyiye müthiş bir kin beslediğinizi biliyorum. Ben de ona sizinki kadar kin duyan biriyim. İster misiniz ki bu iki kini birleştirelim? Marinyiyi mağlûp edebilmeniz için size yardımımı kabul eder misiniz? Bu adamdan intikamımı almak için bana yardım eder misiniz?.

İstemezseniz, şövalyelik namus ve şerefinize bıraktığım bu mektubumu yırtınız! Kabul ediyorsanız sizi, yarından itibaren üç gün sırayla geceleri, gece yarısına doğru Port Opentr'in dışarısında bekliyeceğim.. Bu mektubumu kendi adımla imzalıyorum.

Jan Büridan

Valuva:

— Jan Büridan.. diye tekrarladı. Belki de kurtulma buradadır. Monfokonda büyük bir cesaret gösteren bu adam beni kurtarabilir.

— Ben de böyle düşünüyorum, monsenyör!.

— Bu gece kaçmıyalım, Simon.. Bekliyelim...

Margarit, dehlize bırakılan meş'alenin kırmızı ışığiyle garip bir şekilde aydınlanan zındana girdi. Mirtiy zındanın içerlek bir köşesinde oturuyordu. Onu, bir dakika kadar yiyecek gibi, ve kalbi çarparak seyretti. İçinden: «Kızım!.» diye mırıldandı.

Gözleri korkudan, yerlerinden fırlayan genç kız da bu meçhul kadına bakıyordu. Kraliçe düşünüyordu: «Ne kadar da güzel, ben de o yaştayken ancak onun kadar güzeldim. Sonra gözleri.. Benimkinden daha cazibeli, zavallı kızcağız, zavallı kızım.»

İhtimalki, Margaritin kalbinde kendisini, kendisine beğendiren bu kıza karşı gizli bir kıskançlık da vardı. Başını salladı:

— Zavallı kızcağız.. Nasıl da titriyor.. dedi. Sonra genç kızın gözlerinden yaşlar akıtacak kadar içli bir sesle ilâve etti:

— Sakın kızım, benden korkma..dedi..

Ayni zamanda genç kız, kalbine biraz teselli serpen bu meçhul kadına doğru ilerliyordu.

Bu genç kızı, kızını Marinyiden ne kadar istemiş ve onun için ne kadar gözyaşı dökmüştü. Margarit kollarını kızına doğru uzatır gibi oldu.

İçinden:

— Ben senin annenim!. dedi. Fakat bu söz dudaklarından fırlayamadı. Ona doğru uzatılan kolları yanına düştü... Sonra onun güzel olduğunu kendisinden çok daha güzel, çok daha taze olduğunu hatırlıyarak kıskançlık duydu...

Mirtiy:

— Siz madam, dedi.. Çok iyi kalbli bir kadına benziyorsunuz. Bana babamdan haber mi getirdiniz?.. Kimbilir ne kadar ağlamış ve ne kadar üzülmüştür. Görüyorsunuz ya bu halimde kendimi değil, babamı düşünüyorum.

Margarit:

— Babanızı tanımıyorum! dedi.

Mirtiy başını eğerek iki adım geri çekildi. Kraliçe devam etti:

— Buraya getirilen her mahpusu görmiye gelirim.. Sizi de bu münasebetle ziyaret etmek, size biraz teselli vermek istedim.

— Teşekkür ederim, eksik olmayınız madam!

— Sizi neden Tample koydular kızım.. Bana yalnız babanızdan bahsettiniz, acaba anneniz ağlamamış mıdır?.

— Annem yok madam! Doğmamdan bir gün sonra vefat etmiş. Bugüne kadar annemi görmediğim, annemi tanımadığım için çok üzülüyordum. Fakat bugün hiç te böyle düşünmüyorum. İyi ki sağ değil.. Yoksa kimbilir o da babam gibi ne kadar müteessir olacaktı.

Margaritin içinden bir ürperme geçti. Dudaklarını ısırdı. Mirtiy devam ediyordu:

— Beni buraya niçin getirdiklerini bilmiyorum, madam. Biz. Tamplin yakınındaki Güllü bahçede otururuz. Bu kaleye baktıkça, içime daima ürperme gelirdi. Sanki başıma getireceğini biliyormuşum gibi... Affediniz beni madam. Size hislerimden bahsetmiye başladım. Evet buraya bir gün bir çok adam geldi. Beni yakalayıp buraya getirdiler. Babam evde değildi. Senelerdenberi zaten bu evde Jiyon adındaki ihtiyar kadınla birlikte oturuyorduk. Babam Flandr memleketlerini dolaşır. Oralarda halı alır, satardı. Adı Metr Klod Leskodur. Söylediğim gibi, ben, o ihtiyar kadınla beraber ekseriya yalnız oturur, geceleri de babama dua etmekle vakit geçirirdim. Ben ne fenalık yapabilirim ki..

Margarit sesine metanet vermeğe çalışarak:

— Sizin büyücü olduğunuzu söylüyorlar! Dedi.

— Ben nasıl büyücü olabilirim madam!..

Mirtiy ağlamağa başladı. O kadar sararmıştı o kadar meyustu ki böyle güzel bir kızın böyle bir yerde bulunmasına herkes müteessir olurdu. Margarit kalbinin titrediğini hissediyordu. İçinde bir annelik ışığı parladı. İki adım ilerledi. Genç kızı kucakladı:

— Ağlama yavrum, dedi. Ben seni ölümden kurtarabilirim. Seni derhal bu korkunç yerden çıkarabilirim.

Mirtiy sevincinden ne yapacağını bilmiyerek bu iyi kalbli kadını dinliyor,. Kendisine saadeti pek yakın görüyordu.

Ellerini bitiştirdi:

— Allahım, dedi. Babacığım, artık ağlamıyacaksın!.. Büridan ölümümü görerek üzülmiyeceksin!

Margarit, kollarını yavaş yavaş gevşeterek kızdan uzaklaştı. Genç kız, gözlerini bu iyi kalbli kadına dikince onun saraıdığını gördü:

— Madam ne oldunuz!.. Rica ederim söyleyiniz. Çok müteessirsiniz, dedi.

— Hayır.. Hayır... Müsterih olunuz bir şeyim yok. Siz bana kavuşacaklarınızdan, babanızdan kimdi o, onun da saadetinden bahsediniz!

Mirtiy saf bir tebessümle:

— Büridan. Jan Büridan, dedi.

Margarit dudakları arasından çıkmak istiyen bir hıçkırığı boğdu. Büyük bir gayret sarfederek gülmiye çalıştı. Tatlı bir sesle:

— Galiba, kardeşiniz olacak? Hayır mı? Belki de bir dostunuzdur.

— Nişanlım!..

— Nişanlınız, demek.. Şüphesiz o sizi, siz de onu seviyorsunuz!

— Birbirimiz için ölecek kadar madam!..

Kraliçe acele acele:

— Evet, evet.. Anlıyorum, dedi. Peki, peki.. Müsterih olunuz kızım. Büridanın aşkı belki sizi kurtaramaz. Bir kaç saat daha bekleyiniz. Ben sizi saadete kavuşturmıya çalışacağım!

Margarit hem söylüyor, hem geri çekiliyor, dehlize doğru yol

alıyordu. Kapıyı kapadı. Elini kapının sürgüsü üzerine koydu. Valuva ile zindancı çekilip gitmişlerdi. Bir an tereddütle durdu.

Sanki affedilemiyecek bir cinayet işleyecekmiş gibi etrafına bakındı.

Şiddetle sürgüyü itti.

Sürgü gıcırdadı.

Zindanda bir inilti uzandı.

Mirtiyin anası, kızını eliyle zindana kapadıktan sonra ağır ağır, sendeliye sendeliye dehlizi geçerek yıldızların yarı aydınlattığı avluya çıktı.

Valuva avludaydı. Margaritin dışarıya yalnız çıktığını görünce durakladı. Bunun neye delâlet ettiğini düşünebilecek kadar bir zaman geçmeden Margarit yanına yaklaşmış bulunuyordu.

— Kont! dedi. Kızı götürmüyorum.. Seninle aramı bozmak istemiyorum. Sözlerimi iyi dinle, emirlerimi yerine getir. Şimdiye kadar ulaşamadığın iktidar mevkiine bu dakikada yaklaşmış bulunuyorsun...

Valuva, kraliçeyi hürmetle selâmladı.. Fakat bu sırada: «Dişi kaplan galiba pençesini kaldırmıya hazırlanıyor.» diye düşünmekten de kendini alamadı.. Kraliçe devam etti:

— Bu gece, gece yarısında benim namıma geleceklere kızı teslim edersin. Onlar, onu, bir yere götürüp bırakacaklardır. Kızın Tamplden alınıp başka bir yere götürüldüğünün kimse farkında olmıyacaktır. Genç kızı kral tanımıyor. Sence de bir tehlike mevzuu bahsolmaz. Yakılmak veya işkence yapılmak için birisi teslim edilmek icap etse yerine bir başkasını koymak elindedir. Nasıl? Razı mısın Valuva?.

Kont cevap verdi:

— Evet haşmetpenah!..

— İş halledilip bittikten sonra ben de sana mektubunu iade ederim. Krala verdiğim anda Monfokn ölüm evinde asılmanı icap ettirecek aşk mektubunu.. Anlıyorsun ya!..

Kraliçe böylece son bir tehdit savurduktan sonra uzaklaştı.

Kont kendi kendine:

— Git yılan karı, dedi. Kafanı ezmiye, zehirli dişlerini sökmiye ihtiyacım yok... Büridan beni önce Marinyiden bir hançer darbesiyle kurtarabilir. O zaman karşı karşıya ikimiz kalacağız, Margarit! Titremek sırası sana gelecek.. Seni takip etmemiş değilim. Esrarını gömdüğün nehri araştırttım. Korkunç azametinle bir arada gelen hayalleri isticvap etti.

Kraliçe, el arabası yanında kendisini bekliyen Marinyinin yanına gitti. Başvekil yerinden bile kımıldamamıştı. Gözlerini Tampl

zindanının merdivenine dikmiş, kıpırdamadan duruyordu. Mirtiyin kraliçeyle birlikte gelmediğini görünce, elleri titredi.

Krailçe yanına yaklaşınca:

— Nafile Marinyi, dedi. Ne ricalarım, ne de tehditlerim bir netice vermedi. Taş yürekli bir adam. Başka çareler aramalıyız kurtarmak için kızı!

— Mirtiyi gördünüz mü?.

— Gördüm..

— Ne yapıyor, ne söylüyor? Ne kadar ağlamıştır kimbilir! Size benden bahsetti mi?.

— Ağladığı yok.. Babasını da sormadı..

Nasıl beni sormadı mı? Benim için bir şey söylemedi mi?.

— Hayır Marinyi.. Onun sevdiği adamdan başka düşündüğü yok.. Bana yalnız ondan bahsetti. Jan Büridanı deli gibi sevdiğini söyledi.

Marinyi şiddetle doğruldu. Kederli görünen yüzünde birdenbire kin çizgileri belirdi:

— Ya!.. dedi.. Demek onu seviyor ha!.. Kendisine söylediğim sözlerden sonra bile.. Babasından bahsetmiyor öyle mi? Demek yalnız Büridanı, yalnız Büridanı anlatıyor öyle mi?. Onun ölümünü görerek ıstırabımdan gebereceğimi bilsem evlenmelerine gene razı olmıyacağım.

— O halde Marinyi?.

— Bırakalım gebersin?.

— 15 —

BİGORNUN MUKABELEBİLMİSLİ

Bu hâdisenin geçtiği gecenin ertesi günü, surkapıları kapanacağı bir sırada dört adam Paristen dışarı çıkıyorlardı.

Çıktıkları kapı, Port Opentr kapısı, ufkunda yeni kurulmuş iki darağacının bulunduğu ve Monfokon tepeleriyle çevrilmiş bir ovaya bakıyordu. Burada bir kaç tanede fakir kulübe göze çarpar. Bu kulübelerden birinin kapısı üstünde bir yaprak demeti sarkıyordu.

Acemi ressam, bu yaprak demetinin üstüne, deliğinden şarap akan bir fıçı resmi yapmıştı.

Bu, o kadar acemice yapılmış bir resimdi ki yalnız bu resme bakarak nenin kastedilmek istendiği anlaşılamazdı. Gene bu resmin güç anlaşılacağını ressam da anlamış olacaktı ki üzerine bir kaç tane de harf sıralamıştı: Akan fıçı..

İşte Parisin Port Opentr kapısından çıkan dört kişi bu «Akan fıçı» ya doğru yol aldılar.

İçlerinden biri:

— İyi ki aklıma nevale almak geldi. Yoksa Büridan, iki günden beri sürüklediği şu kahrolası meyhanede bizi açlıktan öldürecek.. diye bağırdı.

Arkadaşı:

— Hem açlıktan, hem susuzluktan! dedi.

Bu iki adam Rike Odriyo ile Giyon Bürrasktı.

Üçüncüsü:

— Sabırlı olun dostlarım, dedi. Çok bir şey kalmadı. Bir bu gece, bir de yarın.. Sonra bitti.

Sonra kendi kendine içinden sordu: «Bitti mi? Hakikaten bitti mi?» Bunu söyliyen de Büridandı.

Dördüncü adam elindeki sepeti loş meyhanenin bir masası üzerine koyarak:

— Ooof.. dedi. Bu sepetten benim de hisseme bir şey düşeceğini ümit etmemiş olsaydım daha köprüden geçerken fırlatıp atardım..

Bunu söyleyen de Lansölo Bigorndu.

Yaz mevsiminde bazı Parisliler bu meyhanenin çardakları altında adî cinsten şarap içmiye gelirdi.

Meyhane sahibi, şapkasını elinde tutarak müşterilerini kapıda karşıladı.

Büridan:

— İşte dünkü gibi sana yepyeni bir gümüş Ekü, dedi. Gene dünkü gibi senden ne yiyecek, ne de içecek isteyeceğiz.. Fakat gene dünkü gibi gidip yatacak ve bizi burada yalnız bırakacaksın!..

Meyhaneci cevap yerine hürmetle selâm verdi. İçinde üç masa ile bir kaç tahta iskemle bulunan meyhaneyi aydınlatan isli meş'aleyi yenileyerek savuşup gitti.

Rike Odriyo sepetten nevaleyi çıkarmıya başlamıştı. Bu, fırında kızartılmış bir Kartaca budu, şişte kızartılmış bir kaç, domuz eti, ıskarada kızartılmış domuz sucukları ve Eprane şarabiyle dolu büyükçe bir tulumdan ibaretti..

— Bu kadar yiyecek olduktan sonra, gece devriyeleri vız gelir. Hattâ mösyö Sen Jorj bayrak açarak yirmi askerle kuşatsa gene hükmü yok..

Büridan teneke bardakları doldurdu. Üç arkadaş oturup, yeyip içmiye başladılar.

Lansölo Bigorn, onlar yemek yerlerken kapıda nöbet bekliyordu.

Seslerden, gülüşlerden, bardak şakırtılarından başka bir şey işitilmiyen meyhaneye az sonra bir sükût, sonra da zar sesleri yayıldı. Giyon Bürraskla Rike Odriyo zar oyunu oynuyorlardı.

Uzaktan işitilen bir saatin çanı onbiri vurdu.

Büridan masanın üzerine elini uzatarak:

— Vakit geldi, arkadaşlar, dedi.

Giyon zarları sakladı. Bacakları boyunca sarkan uzun kılıcını çekti. Rike de onun gibi yaptı. Bu vaziyetlerinde Bazoş kraliyle Galile imparatoru dehşetli görünüyorlardı.

— Ne emrediyorsun! dediler.

— Dünkü gibi.. Ben Port Opentr'in yakınında bekliyeceğim. Herif ya gelecek, ya gelmiyecek. Gelmezse sabaha kadar burada kalacak, gündüz de Parise döneceğiz. Gelirse..

— Mantık tahsil etmiş gibi konuşuyorsun!..

— Mantığın mimini tahsil etmiş değilim.. Söyleyeceğime gelelim. Gelirse yapılacak iki şey var: Ya yalnız gelecek, yahut bir kaç kişiyle birlikte.. Bir kaç kişiyle gelirse ben «Bazoş!.. Galile!» diye bağıracağım. Siz yanındakilere hücum eder onu bana bırakırsınız..

— Mükemmel bir pusu! Daha iyisi can sağlığı..

— Haydi bakalım Galile.. Kılıcım elimi yakıyor.

Büridan kulübeden çıkarken:

— Allaha ısmarladık arkadaşlar... dedi. Bağırmazsam rahatınıza bakınız.

Bigornun yanından geçerken de ona:

— Sen de yerine!. dedi.

Büridan surlara yaklaştı. Kapının yakınında alçak dallı büyük bir meşe ağacının altına gizlendi. Kıpırdamadan gece yarısına kadar bekledi. Delikanlı sabırsızlıkla titriyordu.

Nihayet yüzü güldü. Beklediği adamı göremeyince üzülerek meyhaneye dönmek üzere bulunduğu bir sırada müteharrik köprünün zincirleri kımıldadı. Karanlıkta kulakları tırmalayan bir gıcırtı işitildi. Köprü inmiye başlamıştı..

Gözleri ateş saçan Büridan:

— Odur! diye mırıldandı.

Valuvadan başka kimin için gece yarısı köprü indirilebilirdi..

Bir kaç dakika sonra üç atlının ihtiyatla ilerlediği görüldü.

Büridan saklandığı yerden çıkarak onlara doğru ilerledi.

Şüphelenen bir ses:

— Kimsiniz? diye sordu.

— Jan Büridan..

— Vay siz misiniz?.

— Evet, monsenyör, sizi tanımak için adınızı sormıya ihtiyacım yok..

— Söyle bakalım teklifin ne?.

— Burada değil monsenyör! Kapıya pek yakın. Bir kapı hem dinler, hem görür. Hattâ bu kapı mezar kapısı bile olsa.. Kapılardan çekinmek lâzımdır, monsenyör!.

Büridan bunları söylerken kulübelere doğru yürümiye başladı. Üç atlı da küçük bir tereddütten sonra onu takip ettiler. Büridan durdu. Onlar da atlarından indiler.

Bu sırada Büridan:

— Yalnız gelmediğinize iyi etmediniz. Yanınızdaki asilzadeleri geri gönderseniz çok iyi olacak.. dedi.

— Onlardan gizli hiç bir şeyim yok. Dostlarımdır onlar.

— Söyleyeceklerimi yalnız size söylemek isterim monsenyör! Asilzadelerden gizli bir şeyiniz bulunmaması benim de bulunmamasını icap ettirmez.

Valuva etrafına şüphe dolu gözlerle bakarak:

— O halde sizi dinelmeden gitmeyi tercih ederim.

— Hayır Monsenyör! Gidemezsiniz. Size söylemek istediğim şeyi dinleyeceksiniz. Arkadaşlarınız gitmek istemezse ben göndermenin yolunu bulurum.

Kontun yanındakiler:

— Edepsiz. diye bağırdılar. Bu ne demek?..

Bu sırada bu iki adam hançerlerini çekerek Büridanın üzerine yürüdüler.

Büridan:

— Bazoş! Galile!. diye bağırdı. Ve o dakikada Valuvanın üzerine atılarak onu kolları arasında sıktı.

Giyomla Rike kılıçlarını kaldırarak kulübeden dışarı fırladılar.

Lansölo ortada görünmüyordu.

Giyom:

— İki kişi! Sen şöyle dur Rike! Onları ben şişleyeyim! diye gürledi.

Rike:

— Çekil oradan be!.. Ben bir dürtüşte ahirete gönderirim, diye homurdandı.

Kralla, imparator, biribirlerini iterek homurdanarak her biri bir düşmanın karşısına dikildi. Sonra şiddetle hücuma geçti. Sol elleriyle hançerlerini sağlariyle kılıçlarını tutuyorlardı. Gecenin sessizliğini müthiş kılıç şakırtıları bozdu, karanlık biribirine çarptıkça kılıçlardan fışkıran kıvılcımlarla aydınlandı.

Bürrask:

— Sakının kendinizi! diye bağırdı. Kılıcı boğazınıza saplıyorum.

Odriyo:

— Dikkat et asilzadem işkembeni deşiyorum, diye haykırdı.

Valuvanın arkadaşları kendilerini cidden büyük bir metanetle müdafaa ediyorlar, saldırıyorlar. siper alıyorlar, fakat hiç bir şey söylemiyorlardı.

Birinci olarak Giyom rakibini yere sermişti:

— Hüda hakkı için öldünüz asilzadem, dedi. Bunu zaten size haber vermiştim..

Hemen o dakikalarda Rikenin rakibi de yere serildi.

— Çok müteessirim, ne yapayım, dedi. Çoktanberi bir asilzadenin karnını deşmek arzusundaydım.

İki arkadaş işlerini bu suretle gördükten sonra kulübeye doğruldular:

— Şimdi sıra içkiye geldi! diye bağırdılar.

Kulübeye girerlerken kılıçlarını kınlarına koymuşlardı.. Çinko bardaklar dolduruldu. Zarlar ortaya çıkarıldı. Bir kaç saniye sonra da:

— Dört, beş.. Çift iki.. Rike! Haydi benim asilzadenin kesesine.

— Şimdide benim asilzadenin kesesine!.. sesleri yükseldi.

Büridanı kontun üzerine atılmış ve kollarından kıskıvrak tutmuş bir vaziyette bırakmıştık.. Valuva büyük bir kuvvet sarfederek Büridanın kollarından kurtuldu. Hançerini sırtına indireceği sırada Büridan bir yıldırım sür'atiyle koluna yapıştı. Hançerini aldı. Ve gene bunun ucunu Valuvanın göğsüne dayayarak:

— Yürüyünüz monsenyör! dedi. Yoksa kendinizi ölmüş bulursunuz.. ,

İşte bu sırada Valuva, arkadaşlarının biribiri ardı sıra yere serildiklerini gördü. O zaman mukavemet göstermenin pek lüzumsuz olduğunu anladı. Omuzlarını istihfafla silkerek:

— Serserilerin ellerine düştüğümü anlıyorum.. diye homurdandı.

Büridan sükûnetle cevap verdi:

— Hayır monsenyör!.

— Bir tuzağa düştüm!..

— Doğru! Bir tuzağa düştünüz.. Tuzak vahşi hayvanları yakalamak için kurulur.

— Kesemi mi istiyorsun?.

— Hayır, monsenyör!..

— Ne istiyorsun öyleyse?.

— Ne istediğimi şimdi anlarsınız. Siz lûtfen yürüyünüz..

— Nereye?.

— Yukarıya!.

Büridan, bunu söylerken kolunu gidecekleri istikamete uzatmıştı. Valuva işaret edilen yeri görünce mosmor kesildi. Gösterilen yer, Marinyinin eseri Monfokondu.

Büridan koluna girmiş, şiddetle sürüklüyordu. Çalılar arasında bir hayli yol aldıktan sonra nihayet bütün sikleti altı sütun üzerine yükletilen büyük binanın altına geldiler.

Valuva bu korkunç binaya korkulu gözlerle baktı.. Gördüğü şey korkusunu dehşete çevirdi.

İlk ufkî kirişin üzerinde bacaklarını açarak oturan garip kıyafetli bir adam. elinde bir zincir sallıyor, garip hareketlerde bulunarak hazırlıkla uğraşıyordu. Ayni zamanda bir serseri şarkısı söyliyerek kahkahalar salıveren bu adama, Büridan:

— Bitti mi? diye sordu:

Meçhul şahıs sevinçle içini çekerek:

— Tamam, dedi. Sonra bir maymun çevikliğiyle zincirden aşağıya kayarak kedi gibi ayakları üstüne düştü. Gülerek yanlarına yaklaştı; yerlere kadar eğilerek:

— Tamam! İp hazır monsenyör!. dedi..

Valuva:

— Bu ses!.. Bu adam!.. diye mırıldandı.

Büridan serseriye cevap verdi:

— Pekâlâ! Git orada bekle.. Oradan kımıldama Lansölo!.

Valuva delice bir korkuyla hıçkırarak:

— Lansölo! Lansölo Bigorn mu? diye bağırdı..

— Evet efendim,dedi. Evvelce asılacakken bu gece adam asacak bendeniz.. Monsenyör!..

Büridan serseriye:

— Sen susacak mısın? dedikten sonra Valuvaya hitap etti:

— Sizi asacağından doğan sevincinden ne söylediğini bilmiyen bu serseriyi affediniz monsenyör!...

Bigorn:

— İyi amma, ip boğazına takıldıktan sonra monsenyörün bacaklarını kim çekecek? dedi.

— Çapkın! Haydi gevezeliği bırak ta işine bak.. Yoksa kovulursun!.

— Rica ederim, efendim Büridan... Bana istediğinizi yapınız, bunu aslâ.. Çünkü bu çok muhterem senyörün asıldığını görmemek benim için ölümden farksız olur. İşte böyle bir neticeyle karşılaşmamak için susuyorum..

Büridan Valuvaya döndü ve ona:

— Muhterem kont, dedi. Size yalan söylediğim için benim de affedilmemi rica ederim. Mektepten mezunum.. Okuyup yazmam vardır. Yazı bilmekliğimi suiistimal ettim. Mektubumda bu büyük Monfokon eserinin mucidi Marinyi hakkında görüşeceğimi bildirmiştim. Fakat söylediğim gibi bu yalandı..

Valuva soğukkanlı görünmek istiyerek, soğuk bir dille:

— Maksadınız neydi? Kısaca söyler misiniz?.

— Bol bol vaktimiz var monsenyör.. Şüphesiz anlatacağım.. Asıl maksadım sizi yakalamaktı.. Bu kadar...

— Peki öyle olsun.. Haydi beni asınız da iş olup bitsin! Fakat şunu bilmeniz lâzım ki bu size tasavvurunuzdan çok daha fazlaya oturacak..

— Adam sen de.. Hayata karşı hayat.. Sizi şuracıkta sallandırdıktan sonra gam yemem.

Bigorn ilâve etti:

— Müsterih olunuz monsenyör! Elim pek, hafiftir! İpim de yepyeni... Onu Vivey Barbet sokağındaki ipçi Papelardan aldım.. Hem peşin parayla. Güzelce de yağladım.. Sizin cellât Kapluş, yağ almak için kendisine verilen parayı cebine indirdiği için asılacak adamların iplerini iyi yağlamıyor..

Büridan:

— Eğer monsenyörün son bir vasiyetleri varsa söylemelidirler. Emirlerini tamamen yerine getireceğimden emin olabilirler. Dua edecekseniz, — şüphesiz inandığınız bir şey varsa — size bunun için, ancak üç dakikalık bir mühlet veriyorum.

Valuva hapı yuttuğunu anladı. Başını önüne eğdi. İçini çekti. Ölüm saatinin yaklaşmasından doğan korkunun zayıflattığı sesiyle:

— Vasiyetim yok.. dedi. Duaya gelince, hiç bir günahım olmadığından buna da lüzum görmüyorum.

Bu sırada Bigorn, kontun ellerini arkadan bağlıyordu. Belki bir hançer darbesiyle öldürürler diye kaçacakmış gibi şiddetle silkindi.

Büridan, düşündüğünü yapmadı.. Onu ancak tutmakla iktifa etti. Bigorn hemen bacaklarına sarıldı.

Lansöle:

— Haydi yürü!.. diye bağırdı.

Kontu, darağacının kaidesine çıkan yokuştan çekerek çıkarmıya başladı.

Büridan arkalarından gidiyordu. Pek düşünceliydi. Terliyor ve

kalbi çarpıyordu: «Bu adamı istediğimi yaptıracak kadar korkutabilecek miyim?.» diye düşünüyordu.

Lansölo, kontu, darağacının üstüne çıkarınca birinci kirişten sarken bir ipin altına itti. Sonra da hemen ipin ilmiğini boğazına geçirdi.

Büridan kollarını kavuşturmuş, düşünce dolu bir gözle seyrediyordu.

Yıldızların hafifçe aydınlattığı bu gece de, uzaktan, zar oyununda biribirlerine hile yapmıya çalışan Giyom Bürraskla Rike Odriyonun gürültüsü, daha uzaktan da Pariste, rahipleri gece duasına çağıran bir kaç manastırın acı çan sesleri işitiliyordu.

Büridan, beklediği korkuyu, Valuvanın yüzünde görebilmek için çırpınıyordu. Lansöloye işaret etti. Serseri gerilen ipi çekti..

Valuvanın ağır vücudunu iki üç kişi çekmek suretiyle güç kaldırabilirdi. Maamafih o, bunu yapabileceğinden emindi. İpe bu emniyetle yapışmış ve bu emniyetle çekmeye başlamıştı. Valuva boynunun uzamıya, nefesinin kesilmiye başladığını hissetti ve gözlerini kapadı.

Lansölo, bu sırada ipi çekmekten vazgeçmiş gibi durdu. Ve:

— Monsenyör, dedi. Dijonu hatırlıyor musunuz?. Size Dijonu soruyorum. Beni Şatöle hapisanesine tıktırıp, elime bir mum verdirerek Paris sokaklarında dolaştırdığınızı sormuyorum.

Kont titredi ve sendeledi.

Bigorn devam etti:

— Benim gibi sizin de hatırlamanızı istiyorum. An dö Draman ve küçük Janın hayalleriyle yapacağım bu uzun seyahat tam sizin istediğiniz bir seyahat olacak..

Kont şaşkın bir halde kekeledi:

— Cinayetim! Hakiki cinayetim...

— Ne güzel.. Görüyorum ki yavaş yavaş anlamıya başladınız. İyice hatırlıyorsunuz değil mi?. An hançerle vurulmuştu ve ölmemişti. Fakat bana pek merak oldu o küçük Jan! Acaba o ne oldu?.

Valuva inledi..

— Oğlunuz Jan, küçük Jan, monsenyör Valuva.. Acaba o ne oldu, dersiniz? O ne kadar da güzeldi. Sevimli, lâtif bir tebessümü vardı. Melek gibi bir çocuktu doğrusu. Kendisini nehre götürürken ne kadar da ağlıyordu. zavallıcık.

Kont:

— Yetişir! Yetişir artık! Bigorn bana acıyorsan sus!..

— Okadar ağlıyordu ki zavallı yavrucuk. Görseydiniz yürekler paralanırdı. Anasını da hançerle yaralamışlardı. Hep babasını çağırıyordu, götürürken.. Evet monsenyör kont.. Hep babasını çağırıyordu.

Valuva hıçkıra hıçkıra ağlamıya başladı.. Bir şeyler mırıldanıyordu. Büridan ne söylediğini anlamak için başını ona yaklaştırmıştı:

— Ah... diyordu. Öleceğim sırada beni kalbimden de yaralayan sefil.. Hayatımın hakikî cinayetini hatırlatan sefil! Çocuğumu görür

gibi oluyorum, görüyorum onu.. Ufacık kollarını bana uzatarak yaklaşıyor.. Uzaklaştırınız onu.. Uzaklaştırınız...

Büridan:

— Demek, dedi. Çocuğunuzu öldürdüğünüz için nedamet duyuyorsunuz?

Yaşama kuvvetini böyle kaybettiği bir sırada kont:

— Evet.. Oh!.. Evet, dedi.

— O halde sizi affedeyim.

Valuva moraran yüzünü kaldırarak:

— Beni af mı edeceksiniz?.

— Evet.. Sizi azap çekmeniz için yaşatmak istiyorum. Fakat önce vaad ediniz.. Fidyei necat olarak ne vereceksiniz, bana?.

Kont fidyei necatı işitir işitmez hakikî bir ümide düştü:

— Ne isterseniz! Ne kadar isterseniz!

— Çıkar ipi boğazından Bigorn!.

Lansölo beklediği emri yerine getirdi. Fakat yiğitliğe leke sürmemek için bir kaç küfür savurmayı da unutmadı.

Büridan devam etti:

— Şimdi hayatınızı bağışlamama mukabil sizden ne istediğimi söyliyeceğim. Siz Tamplde bulunmadığınız zamanlarda işlerinize kim bakar?.

Valuva, Büridana hayretle baktı.. Bu bakışta kendisine böyle bir sual soran adamın zengin olmaktan başka düşünceleri bulunduğunu anlatan bir hal vardı..

— Kim bakacak? Yüzbaşı!..

— Bu yüzbaşı yazacağınız ve imzalayacağınız şeyleri yerine getirir mi?

— Körü körüne..

— Yani emir ne olursa olsun?.

— Kaleyi yakmak, Luvr sarayına hücum etmek için bile olsa.

Büridan sevincini gizliyemedi:

— Şu aydınlık yeri görüyor musunuz?. Orada bir masa, üzerinde kâğıt ve mürekkep var.. Masa başında da demin iki arkadaşınızı temizliyen dostlarım oturuyor. Şimdi benimle oraya geleceksiniz. Kurtulmanız için size yazdıracağım emri yazacaksınız. Ben yazacağınız şeyi yapmak için şehre gideceğim.. Siz de ben dönünciye kadar burada bekliyeceksiniz. Bunu kabul ediyor musunuz?. Yazacak mısınız?.

— Kabul ediyorum, ne yazacağım?.

Büridan, Valuvaya iyice yaklaştıktan sonra:

— Mösyö, dedi. Siz Güllü bahçe denilen bir evi bastınız. Orada, hiç bir kabahati olmadığı halde Bigorna emrederek boğdurmıya gönderdiğiniz oğlunuz Jan kadar kabahati bulunmıyan bir genç kızı tevkif ettiniz. Tample götürdüğünüz bu genç kız benim sevgilim, benim nişanlımdır.

Valuva heyecanlanmıştı. Bu dakikada kafasında binbir düşünce çarpışıyordu: Ümitsizlik, keder. Marinyiye düşmanlığı, Mirtiyin

sevgisi. Büridana karşı kıskançlık.. Bu düşünceler ve bu hisler bir çorba halinde biribirine karışıyordu.

Geniş bir nefes aldıktan sonra, Büridan devam etti:

— Sevdiğim kızı tevkif etmenizden dolayı, başınızı şu yaşlarda ezmek, kalbinizi göğsünüzden çıkarmak benim vazifemdi.. Ben...

Büridan heyecanlanmıştı.. Asabiyetten titriyordu. «Ben!» derken gayri ihtiyarî kendinden geçti ve kuvvetli elleriyle Valuvayı göğsünden yakalayarak sarsmıya başladı. Korkudan büsbütün sararak Valuva kekeleyerke:

— İstediğinizi yapacağıma söz vermiştim.. dedi.

Bu söz Büridanı teskin etti:

— Haklısınız, dedi.. Geliniz.. Yazın bakalım, şu yüzbaşıya yazdıracağım mektubu.. Şunu bilmeniz lâzım ki yüzbaşı emrinizi yerine getirmezse, yarın öğleden evvel öbür dünyayı boylayacaksınız..

— İstediğimi yapar.

— Geliniz o halde...

Büridan, kontun kolundan tutarak sürüklercesine çekti. Lansölo her ihtimale karşı, kılıç elinde arkadan geliyordu. Kulübeye girdiler.. Büridan:

— İşte beklediğimiz adam, Giyom! İşte o adam Rike! diye bağırdı. Yarın saat on ikiye kadar ben gelip te kendisini serbest bırakmazsam görürsünüz hesabını..

— Merak etmeyiniz senyör. İşkembesini deşebilirim.

— Derisinden pabucuma kösele yaptırabilirim.

Büridan Valuvaya döndü:

— Oturunuz ve yazınız. dedi.

Valuva oturdu. Eline tüyü aldı. Büridanın söyliyeceklerini yazmıya hazırlandı. Büridan söylemiye başladı:

«Ben, aşağıda imzası bulunan Kont Şarl dö Valuva kral adına, Tamplkalesi muhafız askerleri kumandanı yüzbaşıya, bu emrin muhteviyatını derhal yerine getirmesini bildiriyorum. Büyücülükle ithanı edilerek zindana atılan Mirtiyin bu cürmü yapmadığı anlaşıldığından serbest bırakılacak ve genç kız bu emrimi getirene teslim edilecektir.»

Kont bu emrin altına imzasını da koyduktan sonra kâğıdı Büridana uzattı ve ayağa kalkarak:

— Bana ne yazdıracağınızı bilmeden kabul ettim ve yazdım. Bu emrin fidyei necatım sayılacağında şüphe yok.. dedi.

Büridan, Valuvanın bu ifadesinden şüpheye düşmüş olmakla beraber:

— Evet... dedi.

— Demek hayatım tehlikede değil?

— Şüphesiz..

— Âlâ! O halde dinleyiniz: Yüzbaşı benden alacağı emirleri yerine getirir. Bu emir zındanın tahliyesine dair olsa bile.. Fakat bu emri...

— Ey...

— Maalesef yerine getiremiyecektir. Çünkü kız zindanda değil.

Büridan neye uğradığını bilemedi... Geri geri çekilerek rast gele bir tahta sıraya oturdu. Başını ellerinin içine almış, kalbi ıstıraptan çarpmıya başlamıştı..

Valuva devam etti:

— Bir asilzadenin, bir şövalyenin sözüne inanmalısınız. Bu sözümü yeminle de tekit edebilirim. Oğlumun üzerine yemin ederim ki...

Büridan boğuk bir sesle:

— İnanıyorum.. dedi.

— Genç kızı, kralın emriyle Tample götürdümse de evvelki gece zindandan çıkardılar.

Büridan bir ümitle:

— Nereye götürdüler? diye sordu:

— Vallahi bilmiyorum.. Yalnız bir başka hapishaneye götürülmediğinden eminim..

— Ya nereye?.

— Bilmiyorum. Fakat size hakikati söylemeye söz verdim. Yalnız şunu söyelyebilirim ki bu genç kız, zindandan, çok nüfuzlu birinin emriyle çıkarıldı..

— Kim bu? Söyleyiniz kim bu?.

— Kraliçe!...

Büridan yerinden sıçradı:

— Margarit dö Bürgony! Kraliçe!. diye mırıldanırken bu muammayı çözmiye uğraşıyordu.

Valuva:

— Sizi burada bekleyeyim. Gidiniz, tahkik ediniz. Söylediklerinde en küçük bir yalan bulursanız dönüşünüzde beni Monfokona götürünüz.

Büridan, şakaklarından akan terleri silerek ayağa kalktı. Kulübenin kapısına kadar ilerledi Açtı.. Sonra Valuva'ya dönerek:

— Serbestsiniz! dedi.

— Demek sözlerime inanıyorsunuz, öyle mi?

— Evet inanıyorum. Çünkü oğlunuzun üzerine yemin ettiniz.

Valuva metin adımlarla kulübenin kapısına kadar ilerledi. Dışarıya çıkmadan döndü:

— Sözlerime, tahkike lüzum görmeden inanmanız âlicenaplıktır. Bu mertliğe ben de mertlikle mukabele edeceğim... Size şimdiden haber vereyim ki: Kendinizi sakınınız. Siz hanedandan bir prense el kaldırdınız. Onu tahkir ettikten başka, iki adamını da öldürdünüz. Kral yaptıklarınızdan bir saate varmaz haber alacak ve bu bir saat içinde de jandarmalar ayaklanacaktır. Bana gelince, ben, sizi boynuma ip geçirdiğiniz şu Monfokonda asılmış görmedikçe rahat edemiyeceğim.

Giyom'la Rike, Valuva'nın üstüne atılmak istediler.

Büridan bir işaretle mâni oldu ve Valuva'yı selâmladı.

Valuva yerde yatan arkadaşlarının ölüleri yanından geçerken yüzünü çevirip bakmadı bile. Hattâ atına bile binmeyi akıl etmedi.

Büridan elini şakağına dayamış ve düşünmeye başlamıştı. Mirtiy'in kraliçe tarafından aldırılıp götürülmesindeki sebebi bir türlü anlıyamıyordu. Kraliçe nişanlısını nereden tanıyordu? Onun Lesko'nun kızıyla bu derece alâkadar olmasının sebebi neydi? Nereye götürmüştü? Sebep neydi? Bu suallere cevap bulmak güçtü. Yalnız şurası muhakkaktı ki, Mirtiy muvakkat bir zaman için işkencelerden kurtulmuş, açlıktan kurtulmuştu. O çok iyi biliyordu ki büyücülükle itham edilenler muhakkak surette ceza görürlerdi.

Onu bekliyen mühlik âkıbetten kurtarabilmek için bir tek çare vardı:

Kraliçenin yanına sokulabilmesi.

Rike:

— Ne düşünüyorsun— diye sordu.

Giyom cevap verdi:

— Ne düşünecek, dedi. Elime geçmişken kurtulan bu cehennem zebanisi, beni acaba asacak mı, kazanda mı kaynatacak, işkence direğinin üstüne mi atacak, yoksa işkembem mi deşilecek, diye düşünüyor.

— 16 —

HABERCİ KADIN

Büridan'ın, Filip ve Gotye hesabına, Marinyi ile dövüşeceği günden bir gün önce..

Büridan'ın, dövüş yeri olarak Preoklerk'i tayin etmiş olmasında sebep vardı.

Senjermen manastırı buraya yakındı. Allah, dövüşeceklerden haklısını, haksızına karşı korumak isterdi. Birinden birinin ölümüyle neticelenecek böyle bir dövüşte, Allahın haklısının yanında bulunmasını temin için, dövüşler daima böyle mukaddes yerlere yakın veya bu mukaddes yerlerin içinde yapılırdı.

Büridan, Preoklerk'i kabul etmesinde başka sebepler de yok değildi.

İşte bu büyük günün arifesinde, Büridan öğleye doğru madam Şopinel'in evinden çıktı. Lansölo da mantosunu çenesine kadar kaldırmış, kukuletesini başına geçirmiş bir halde on adım gerisinden takip ediyordu.

Lansölo, efendisini takip ederken şöyle düşünüyordu: «Ne cüret! Jandarmaların arayıp durduğu bu adamın böylece güpe gündüz sokaklarda dolaşması tehlikeli değil mi? Bizi astıracak... Adam sende... Ha dün, ha yarın asılmanın ne ehemmiyeti var... Eski efendimi asmama müsaade etmiyen bu adamla darağacında sallanmak bir şereftir benim için...»

Büridan, Luvr sarayına gelince, etrafı dolaşmaya başladı. Luvr'a girmek kraliçenin yanına çıkmak mı istiyordu. O bunun için her şeyi, hattâ ölümü bile göze alabilirdi. Zaten bundan başka bir şey de düşünmüyordu.

Hendek boyunca gidiyor. İstihkâm kapıları önünde duruyor, mazgallara bakıyor, kuleleri muayene ediyor, istenildiği zaman kaldırılabilen köprülerin arkasından büyük kapıları gözlüyordu.

Lansölo kukuletesini daha ziyade indirmişti. Sarayın büyük surlarını gözden geçirdi. İçinden: «Tanılırsak bu surlardan, pekâlâ ok yağmuruna tutulabiliriz!» dedi.

Büridan buralarda bir saat kadar dolaştı. Şüphe eden bir tavırla büyük kulenin önünde durdu. Bu kulede, yakında, zimmet sahibi senyörlerin krala itaat merasimi yapılacaktı. Zaten bu senyörlerden bahsedilirken: «Luvr'un büyük kulesine bağlıdır!» denmez miydi? İşte bu söz itaat merasimlerinin burada yapılmasından ileri geliyordu.

Büridan suru, Sen nehrinin öbür tarafından müdafaa eden Feraşöval, Vindal, Depirto kulelerine uzun uzun baktı. Sonra bakışını, her katını demir parmaklıklı sekiz pencerenin süslediği, mazgallı damı yerden doksan altı ayak yükseklikte bulunan bir kule tesbit etti.

Birdenbire, kendisi istemediği halde başını çevirdi. Şimdi karşısında Nel Kulesi duruyordu.

Buraya bir hayli baktı ve düşündü. Yürümek istediği bir sırada yanında bir kadın gördü. Kadın, kımıldamadan delikanlıyı seyrediyordu.

Nereden gelmişti bu kadın? Nereden çıkmıştı? Belki de Sen nehrinin kenarlarını süsleyen söğüt ağaçlığının arkasından, belki de Luvr'un büyük kulesinden..

Büridan kadının nereden geldiğini görmemiş, hattâ geldiğinin bile farkında olmamıştı.

Kadının yüzünü, kukuletesi arkasından görmeye çalıştı. Muvaffak olamadı. Çünkü yüzü maskeliydi. İçinde bir ürperme duydu.

İri vücutlu, mütenasip endamlı bir kadındı bu. Yanından geçenlere, güzelliğini seyrettirmek için baş çevirtecek kadınlardandı bu.

Büridan vücudunun güzelliğine rağmen yaşlı olduğunu saçlarına akların karışmış olduğunu anlamıştı.

— Sen kimsin? diye sordu.

Meçhul kadın istihza eden bir sesle:

— Nasıl? dedi. Beni tanımıyor musunuz Jan Büridan?

Büridan sesi tanımıştı:

— Evet tanıdım, dedi. Bir gece Fudomontel sokağında yanıma yaklaşarak bana bir buluşma yeri bildiren büyücü kadınsın!

— Evet, o kadınım. Fakat büyücü değilim. Adım Mabel'dir Fakir bir hizmetçi kadınım.

Söyliyeceğini söylemeğe cesaret edemiyen bir tavırla bir müddet durduktan sonra birdenbire sordu.

— Artık Fru dö Mantel sokağına gitmiyorsun değil mi?

— Bu sokağa gidip gitmediğimi nereden biliyorsun?

Mabel güldü:

— Evvelce gittiğini biliyordum. Çünkü seni takip etmiş ve iki dostunun oturduğu eski bir eve girdiğini görmüştüm.

Büridan tabiî bir sesle:

— Evet Filip'le Gotye dö Nel! dedi.

Büridan bir sur karşısında bulunduğunu görüyordu. Bu kadın, Nel Kulesinin timsali miydi?

Kadın devam etti:

— Evet- dedi. Filip dö Nel'le Gotye dö Nel şimdi hatırladım. Seni ilk defa o sokaklarda bulmam, buraya gittiğini bildiğime delâlet etmez mi? Fakat bugünlerde seni orada göremiyorum. Niçin?

— Çünkü artık o sokakta işim yok. Hattâ o sokağa girmek bile istemiyorum. İsanın bir zamanlar zevk ve saadet içinde oturduğu bir evde felâkete uğrarsa, insan artık orada oturabilir mi?

Kadın hüzünlü bir sesle:

— Doğru! dedi.

Büridan'ı dostlarını hatırlamak hüzne sürüklemişti:

— İşte, dedi. O sokağa girmememin sebebini söyledim. Orada uzun kış gecelerini, şen kahkahalarla, sofra başında tatlı yemekler yiyerek geçirdim. Filip'le Gotye kardeşlerim gibiydi. Onları çok severdim. Babamı ve annemi tanımadığım için onlara ailem gözüyle baktım.

Büridan sustu. Kadın acınır bir vaziyet takınmıştı. Bir müddet sustuktan sonra başını sallıyarak:

— Yoksa, dedi. Aranızdan kara kedi mi geçti?

— Hayır!

— Öldüler mi?

— Bilmiyorum. Birdenbire ortadan kayboldular. Öyle bir kayıp oluş ki sormayın. Kendilerinden haber almak kabil olmadı.

Acaba habersizce Paristen uzaklaştılar mı? Yoksa bir dövüşte öldüler mi, bilmiyorum.

— Hiç bir haber almadınız mı. doğru mu söylüyorsunuz?

— Piskopos değilim ki Allahtan sorup öğreneyim. Büyücü değilim ki, şeytana baş vurayım...

Mabel'in hareketlerinde güçlükle hissolunur bir derecede memnuniyet göründü.

Delikanlı birdenbire:

— Allaha ısmarladık, dedi. Suallerin acı hâtıralarımı ayaklandırdı. Kalbimi burktu. Bundan sonra bir şey söylemek istersen beni Fru dö Montel sokağında arama...

Mabel, Büridanın kolundan tuttu:

— Dur biraz! dedi.

Konuşmasında bir heyecan gizliydi. İlâve etti:

— Demin beni bir hayli düşündüren bir şey söylediniz.. Babanızla annenizi tanımadığınızı...

— Doğru!

— Nerelisiniz?

— Artuva'nın Beton kasabasından.

Mabel elini alnına götürdü. Eğer Büridan onun, bu sırada ne düşündüklerini anlıyabilmiş olsaydı şunları öğrenecekti: «Zavallı delikanlı! Ne anası, ne de babası var.. Benim de çocuğum yok. Onu sıyanet etmem lâzım gelmez mi? Onu sıyanet etmek, intikamımdan vazgeçmek!.. Onun da adı oğlumunki gibi Jan!»

Kadın birdenbire başını Luvr'un büyük kulesine çevirdi. Sonra Nel Kuelsine baktı:

— Büridan, dedi. Sana bir şey söyliyeceğim. Sana ilk defa olduğu gibi kuvvetli birisi tarafından gönderiliyorum. Fakat bu seferki erkek değil, kadındır ve seni intikamını alabilmen için değil, aşk ve eğlence için çağırıyor.

Büridanın kalbi şiddetle çarpmaya başlamıştı. «Margarit, demek kendi ayağınla geliyorsun! Demek sana nasıl yaklaşabileceğimi düşündüğüm bir sırada beni sen çağırıyorsun!» diye düşündü.

Mabel dikkatle delikanlıyı süzüyordu. Büridan bir kahkaha salıverdi:

— İntikam öyle bir yemektir ki onu kimseye vermek istemem. Azıcık düşünmek kabiliyetindeysen, o adamı, o zaman, niçin görmeye gelmediğimi anlayabilirsin. Fakat bu başka! Bir kadın Aşk!.. O, işte buna mukavemet edemem.

— Demek geleceksin?

— Şüphe mi var!.. Ben söylediğiniz gibi kuvvetli kadınları severim. Beni kolları arasında ezecek kadınlara bayılırım.

— İstikbalinizi temin edebilecek bir kadın!

— Yoksa bir Baron zevcesi mi? Yoksa bir kontes mi? Şüphe yok ki istikbalimin düşünülmesine de ihtiyacım var. Hele böyle bir fırsat çıktıktan sonra.. Ne zaman geleceğim...

— Bu gece saat onda...

— Nerede?

— Nehrin karşı tarafına bakınız..

Büridan gene bir kahkaha salıverdi:

— Nel Kulesine mi? Orada cehennemle karşılaşacağımı bilsem gene gelirim.

Mabel uzun uzadıya Büridan'ı süzdü.

Ona gizlice bir şeyler söylemek istiyormuş gibi dudakları kıpırdadı. Gözlerinde bir merhamet belirdi. Büridan'a ihtiyat ve sükûn tavsiyesinde bulunan bir işaretten sonra yavaş yavaş sahil boyunca uzaklaştı.

Büridan, Nel Kulesine bakarak ayni yerde kıpırdamadan duruyordu.

— 17 —

İKİ KARDEŞ

Kadın çekilip te yalnız kalınca, Büridan geldiği yolu takip ederek geri döndü. Kralın sarayı civarında bulunduğu halde, kralın

ayak basmaya cesaret edemediği ve devriyelerin hiç bir gün girmedikleri fena namlı, karmakarışık, dar sokaklara daldı.

Bu sapa yollardan geçerek, Fru dö Mantel sokağına vardılar. Peşinden de gene Lansölo geliyordu. İkisi birlikte harap şatoya girdiler.

Bu sokak, diğer yakın sokaklardan daha işlek olmasına rağmen iki kardeş gene burada oturuyorlar, burada kalmaktan bir türlü vazgeçmiyorlardı.

Nel Kulesi vakasından sonra aldıkları yegâne tedbir gündüzleri çıkmamak, geceleri dolaşmaktı. Kapıları kimseye açmıyorlardı. Bir çok defa gelip çalanlar bulunmuştu. Gotye zamanlı zamansız gelip kapılarını çalan bu adamın Strajildodan başkası olmadığını anlamıştı.

Kraliçe bu meşum cellâdı, hiç şüphe yok ki, kontrol için gönderiyordu. Şüphe yok ki, Sen nehrinin, esrarı muhafaza edip etmediğini anlamak istiyorlardı.

Strajildo bir seferinde kapıyı çalıp ta gene cevap alamayınca kapıyı zorlayarak açmış, Gotye ile Filip bir yere gizlenerek onun şatoyu baştan aşağı dollşmasına her yere girip çıkmasına, merakını gidermesine göz yummuşlardı. Strajildo o günden sonra — emniyet getirmiş olacaktı ki — bir daha uğramadı.

Büridan, iki kardeşin oturduğu katın hizasına gelince bir baykuş gibi öttü.

Tozlu kapı açıldı. Gotyenin iri vücudu göründü.

Büridan, Bigornla içeriye girdiler. Bigorn dehlizde nöbetçi kaldı.

Büridon odaya girince:

— Filip nerede?. diye sordu..

— Dışarıda!

— Kendini öldürtmek mi istiyor bu adam, deli mi?.

Gotye omuzlarını silkti. Kardeşinin tedbirsizliklerinden bıktığını anlatmak istiyormuş gibi kollarını kaldırdı:

— Burada durmuyor, dedi. Rahat edemiyor. Çıkışıyorum kendisine. Gitmesine mâni olmak istiyorum. Dinlemiyor. Bir defasında bana ne dediğini bir bilsen! İnanılmıyacak şey ama söylemeliyim.. Beni öldürecekmiş, fakat kardeşi olduğum için cesaret edemiyormuş, burada uzun zaman kapalı kalmıya tahammül edemezmiş. Şayet çıkmasına mâni olmakta devam edersem yapacağı iş kendisini öldürmekmiş!..

— Havasızlıktan mı sıkılıyormuş?.. Fakat konuşmamış mıydık.. Geceleri çıkmıyacak mıydınız? Niçin gece dolaşmıyor?.

— Margariti gece nerede görsün?.

— Hıım!..

— Ne çare, o bir çılgın.. Onunla başa çıkamıyorum.. Bizi ya astıracak, yahut ta parçalatacak.. Bazan o kadar kızıyor, o kadar kızıyorum ki kudurmak derecelerine geliyorum.

— Demek kraliçeyi görmek için gündüzleri çıkıyor!.

— Allah kahretsin o karıyı. Onu görmezse öleceğini söylüyor. Asıl onu gördüğü zaman öleceğini bilmiyor. Şimdilik nefes almamız,

kraliçenin bizi ölmüş bilmesindendir. Strajildonun çuvalından kurtulduğumuzu haber aldığı gün öldü demektir.

Gotye derin derin içini çekti ve heyecanla önündeki masaya yumruğunu indirdi:

— Ben, dedi, Filibin aşkı yüzünden ölmiye razı değilim. Ben yaşamak istiyorum. Eğer Filib güzel, temiz, lekesiz bir kız sevmiş olsaydı, diyeceğim yoktu. Bilâkis acırdım kendisine.. Fakat bugün onun sevdiği «ölüm» ün tâ kendisidir. Cehennemin bile kabul etmiyeceği bir cani. Bugün çok müteessirim Büridan.. Çünkü kardeşi artık kardeş olarak tanımıyorum.

Gotye biraz durdu. Sonra:

— Gel içelim, dedi. Bereket versin ki iyi düşüncelerim var..

— Nedir o?.

— Dinle...

Bu sırada bitişik bahçeden uzun bir kükreme işitildi.

— Artık seslerini pek iyi tanıyorum. Bu bağıran Nerondur.

Gotyenin dudaklarında korkunç bir gülümseme belirdi. Yavaş sesle:

— İşittin ya?.

— Gel, dedi... Ses ne kadar korkunçsa kendisi de o kadar korkunçtur mübareğin.. Bu, kraliçenin sevdiği aslan..

Büridan düşünceli bir vaziyette sararan ve bakışları mutadı hilâfına sertleşen Gotyeye baktı..

Yarı karanlık bitişik odaya girdikleri zaman, Gotye, Büridanı camları kırık, çivilerle tutturulmuş kalın bir perdenin sıkı sıkıya kapattığı bir pencereye götürdü. Büridan, perdede açılan deliğe bir gözünü dayadı..

Gotye sordu:

— Benim burada bir çok saatlerim senin gibi dışarısını seyretmekle geçti. Ne görüyorsun, bakalım. Anlat, dedi..

— Etrafını büyük binaların çevirdiği büyük bir avlu..

— O binalar Strajildo adındaki vahşi bir hayvanın idaresinde bulunan uşak, vahşi hayvanlara ait ahırlardır. Orada bir de saray görüyor musun?.

— Saray mı?.

— Evet, madam Margaritin biraderzadeleri aslanların, kaplanların ve sairenin oturduğu yer.. Bahçenin nihayetinde.. Gördünüz mü?

— Büyük ve sağlam bir bina.. Bölüm bölüm bir yüzü var binanın. Her bölümün önü de demir çubuklarla çevrilmiş. Parmaklıkların arkasında aslanlar dolaşıyor.. Doğrusu korkunç hayvanlar..

— Bir ısırışta bir göğüs parçalayacak kadar kuvvetli ve bir pençede bir erkek kafasını ezecek kadar kuvvetlidirler.

Büridan, Gotyenin yüzüne baktı:

— Bir erkek kafası mı? diye sordu:

— Erkek veya kadın.. İyi bakarsan şunu da göreceksin.. Bahçe arzanî olarak bir demir parmaklıkla ikiye de ayrılmıştır. Bizim pencere, bahçenin tam vahşi hayvanlar kısmı üzerindedir.

— Eeee!..

Gotye garip bir şekilde güldü:

— Ara sıra, dedi, bu demir parmaklık açılır.. Aslanlar pencerenin altına kadar gelirler. Bahçenin ön kısmında kralla şövalyeler yer alırlar. Orada göreceğin gölgeliğin altına oturarak aslanların oynaşmalarını seyrederler.. Sen onları asıl o zaman görmelisin!... Bak nasıl kükriyor. Kral coşarak alkışlar. Bağırır, tepinir.. Hayvanlara yumruklarını gösterir.

— E... Sonra?.

— Düşün bir defa.. Gene böyle Strajildonun, parmaklıkları açıp ta aslanların pencere altına geldiklerini düşün.. Düşün ben de gelip bu pencereyi açmışım. Sizin gibi buraya getirdiğim birisini bu pencereden aşağı atmışım.. Düşün bir kere bu manzarayı..

— Korkunç şey...

— Ne demek istediğimi anladınız ya?. Titremeniz, anladığınızı gösteriyor. Bunu ilk defa düşündüğüm gün ben de sizin gibi titremiştim..

— Gotye.. Ama o bir kadın!.

— Bir kadın değil... Dişi bir pars, dişi bir kaplan.. Siz şarap, güzel koku ve eğlence sarhoşluğu arasında yakalanıp ölüme götürülmediğiniz için anlamazsınız. Diri diri çuvala girmediğiniz için bilmezsiniz. Ben bunları gördüm. O acıyı tattım. Yüz sene yaşasam bile o dakikanın dehşetini unutamam.. Bak Büridan! Bir gece içinde saçlarım beyazlandı.. Sapsarı kesilen bu kadın, ricalarımı içinde en küçük bir merhamet belirmeden dinledi. O müthiş ölüm hazırlığını ürpermeden seyretti. O gündenberi artık gülmenin ne olduğunu unuttum Büridan! Korkuyla yaşıyorum. Korku kafamda hayaller uyandırıyor. Ağır bir uykusu olan ben, bir sıçan gezintisinden ürpererek uyanıyorum... Kan ter içinde hançerime davranıyorum.. Kalbim: Kim o? diye bağırıyor.. Kim olacak! Korku... Büridan ben artık hep korkacağım.. Kraliçeyi ölmüş görünceye kadar korkacağım.

Büridan, bu güçlü kuvvetli adama, bir zamanlar neş'esinden yanına varılmıyan adama korkuyla bakıyordu.

Gotye devam etti:

— Ne demek istediğimi anladınız, sanırım. Hem bunu daha evvel, Gotyeyi nehre dalıp ta yakaladığınız, çuvalı yararak içinden çıkardığınız zaman anlamış olmanız lâzım.. Nel Kulesine uğrayıp ölmeden kurtulanlar muhakkak delirirler. Beni de böylece bir deli korku, kin delisi farzediniz! O mel'un kuleye girmediğiniz için kendinizi mes'ut sayabilirsiniz.

Büridan:

— Oraya bu gece gideceğim..

Gotye hayretten dona kaldı. Delikanlı:

— Evet, diye ilâve etti. Gideceğim. Bu gece sıra benim.. Nel Kulesinde beni bekliyorlar. Fransa kraliçesi Margarit dö Bürgony kollarını bana açacak ve...

Büridanın omuzuna bir el dokundu. Başını çevirince omuzuna dokunanın Filip dö Nel olduğunu gördü. Rengi bembeyazdı. Gotye

yandaki odaya geçerek bardağını doldurdu. Onu bir yudumda içerken küfür savurmaktan da geri kalmadı.

Filiple Büridan yalnız kalmışlardı. Bir müddet sakin sakin biribirlerine baktılar. Nihayet Filip tatlı bir sesle:

— Oraya gitmiyeceksiniz, Büridan dedi...

Büridan cevap vermedi.

Fiilp ilâve etti:

— Kraliçenin bir orospu olması bana kâfi derecede bir azaptır. Fakat sen, bir orospu olduğunu bildiğim halde sevdiğim bu kadının davetine gitmemelisin.. Büridan, onu benden bir gece için çalmana tahammül edemem. Orada öleceğini bildiğim halde bunu istemiyorum.. Dünyada arkadaşlık, samimiyet ve inanç kalmamış..

— Hâlâ mı ümitlisin?.

— Evet, Büridan! Ümitliyim... O mel'un gecede bir rüya gördüğümü sanıyorum.. Gözlerimin gördüğüne, kulaklarımın işittiğine inanmıyorum... Margaritin namuslu bir kadın olduğuna inanmak için, buna kafamı inandırmak için ne yapmak lâzım gelirse yapacağım.. Bu gece gitmiyeceksin oraya. Büridan! Biliyor musun ki ben geceleri ne yapıyorum? Onu Gotyeye sor.. Gece, daha karanlık basar basmaz gidiyor ve Nel Kulesi yakınında gizleniyorum. Hançerim elimde, ben bir söğüt ağacının yarık gövdesinde.. Orada bir serseri, bir hırsız gibi gizleniyorum. Kuleye yaklaşanı öldürmek için.. Fakat bugüne kadar kimse gelmedi..

— Bu gece de saklanacak mısın?.

— Evet!..

— Ya ben gelirsem?.

— Öldürürüm Büridan..

Müthiş bir sesslizik başladı.. Bu sırada iki kükreme işitildi. Bunlardan biri bahçeden, biri de bitişik odadan geliyordu. Aslanla Gotyenin kükremeleri...

Büridan sordu:

— Filip, demek beni öldüreceksin? Bu canavar kadın için beni, dostunuzu, hattâ icap ederse kardeşiniz Gotyeyi öldüreceksiniz öyle mi?.

Filip alnından akan soğuk teri sildi...

Gotye bir küfür daha savurdu..

Büridan devam etti:

— Yarın Preoklerke dövüşe gideceğinizi, babanızın, annenizin, katilini, malınızı gazbedeni öldürmiye ahtettiğinizi unuttunuz mu? Şayet bu canavar kadının aşkı yüzünden bunları unuttunuzsa bir hainden başka bir şey olamazsınız.

Filip cevap vermedi. Titriyordu. Haddinden fazla açılan gözlerinde garip bir şaşkınlık vardı.

Büridan:

— Gotye! diye seslendi.

Gotye:

— Söyle! diye koşup içeriye girdi.. Saçları darmadağın, yüzü şarap ve göz yaşları ile kirlenmiş bir halde içeriye girdi.

— Beni dinleyiniz, Gotye! Filip siz de dinleyiniz. Bu gece ben o meş'um kuleye gideceğim.. Saat tam onda orada bulunacağım.. Söylediğiniz söğüt ağacının bir adım açığından geçeceğim.. Yanıma silâh almıyacağım.. İkiniz de orada saklanınız ve beni geçtiğim sırada vurunuz.. Yemin ederim ki Allah, meleklerinin ellerine birer kılıç vererek kulenin kapısı önüne koysa gene beni Nel Kulesine girmekten menedemiyecektir.

Büridan kapıya doğru ilerledi.. İki kardeş onun:

— Gel Lansölo! diye uşağını çağırdığını ve:

— Öteki ine girmek için bu inden çıkalım... dediğini işittiler.

Bu sırada Filip, hıçkıra hıçkıra ağlamıya başladı. Koşarak Büridana yetişti ve kollarını açarak delikanlıyı kucakladı.

— Affet beni.. diye inledi. Aramızda geçen sözleri unut.. Sen benim kardeşimsin.. Sen dünyada bulunmıyanların intikamını alacak bir delikanlısın... Büridan yarın Preoklerkde beni yanında bulacaksın.. Bu gece de Nel Kulesinde.. Fakat seni kurtarmak, senin bizi kurtardığın gibi kurtarmak için..

Gotye göz yaşlarını sildi. Biribirlerini kucakladılar. Öpüştüler.. Gotye büyük bir neş'e içinde gümüş bardaklara şarap doldurmıya koştu. Üçü de bir masanın etrafına oturdular.

Büridan:

— Şimdi size, dedi. O göz kamaştırıcı vahşi hayvandan farksız kraliçenin yanına, hayatımı tehlikeye koyarak niçin gitmek istediğimi anlatayım...

— 18 —

SEVDALI DİŞİ ASLAN

Akşam olmuş, gecenin zifiri karanlığı Parisi tam mânasiyle kaplamıştı. Şehirde hiç bir aydınlık görülmüyordu.

Sen nehri, söğüt ve kavak ağaçlariyle süslü iki sahil arasında gürültüsüzce akıyordu.

Büridan bu akşamı, cehennem meyhanesinde geçirmişti. Cehennem meyhanesi... Evet, meyhaneye, bu ismin verilmesine sebep, kalemden ziyade kılıcı seven kavgacı, gürültücü talebelerin burasını gürültüleriyle bir cehenneme benzetmeleriydi..

Cehennem meyhanesi, kavga ve gürültüsü eksik olmıyan Darülfünun semtinin en meşhur bir meyhanesi idi. Büridanın akşamını burada geçirmesi, Bazoş kralı ve Galile imparatoru ile birlikte bulunmasından ileri geliyordu.

Işıkları söndürmek zamanı gelip çatınca, Büridan manidar bir işaretle arkadaşlarından ayrıldı. Lansölo ile birlikte Sen nehri sahiline inerek köprünün tamiri için yığılı duran kalaslardan biri üzerine oturdu.

Lansolö bir kaç dakika kadar ayakta durdu. Sonra efendisinin kendisini unuttuğu neticesine vararak yanına yaklaştı ve:

— Sözüme itimat ediniz, mösyö, dedi. Bu delice teşebbüsten vazgeçiniz.. Marinyinin adamları tarafından hançerlenmemeniz, Valuvanın adamları tarafından öldürülmemeniz bir baht, bir mucizedir.

— Şüphe yok...

— İyi amma siz gene...

Büridan, Lansölonun sözünü kesti:

— Verdiğim talimatı iyice anladın değil mi?.

— Evet...

— O halde, sana mühim bir haber vermem lâzım...

— Vereceğiniz haber iyise bunu yarın söyleyiniz. Bu gece bu iyi haberi rüyamda görmiye çalışayım. Yoksa fena bir haberse gene yarın söyleyiniz.. Bu gece rahat uyumak istiyorum.

— Rahat uyursun.. Gene müsterih ol.. Vereceğim mühim haber şu: Param yok.

Lansölo yerinden fırladı ve tekrar oturdu:

— Oooh.. Oooh... dedi.

— Ne dersin?.

— Mükemmel ve iyi bir havadis..

— Fakat Bigorn pek te iyi değil... Yarın güneşin ışığını görebilirsem, bu gece Nelden, yarın dövüşten ömleden kurtulursam senden ayrılmak mecburiyetinde kalacağım.. Çünkü içki param yok.. Seni de bu işkenceye sokmak istemiyorum.

— Ben su da içerim.

— Benim sadık Lansölom!.. Ya oruç tutmıya da mecbur kalırsam..

— Ben de tutarım.. Fakat sizi terketmem.. Siz benim içtimaî mevkiimsiniz.. Müsaade ederseniz size bir nasihatte bulunayım.

— Böyle bir şey yapma.. Sonra kulaklarını keserim..

— Bunu yapmamam için benim kulağımı değil, diiimi; yahut da dinlememek için kendi kulağınızı kesmeniz lâzım.. Ben sizin yerinizde olsaydım...

Büridan dinlemedi:

— Vakit geldi!.. dedi ve ayağa kalkarak yürümiye başladı.

Lansölo, başını salladı. Büridan, nehrin mecrasını takip ederek ilerlemiye başladı. Bigorn, ağaçları siper alarak, gizlene gizlene arkasından yürüdü.

Büridan, Nel Kulesile arasında ancak bir kaç adım mesafe kaldığı bir zamanda hareketsiz duran siyah bir hayalle karşılaştı. Onu tanımıştı. Bu Mabeldi..

Kadın, delikanlıya garip görünen bir sesle:

— Demek geldiniz bu sefer? dedi.

— Haydi götür bakalım beni.. Şu kuvvetli dediğiniz güzel kadına bir an evvel tazimde bulunayım.

— Demek geldiniz bu sefer?. dedi.

— Haydi götür bakalım beni.. Şu kuvvetli dediğiniz güzel kadına bir an evvel tazimde bulunayım.

Mabel kımıldamadı.. Büridan kadının titrediğini ve yüzüne dik dik baktığını hisseder gibi oldu. Gözlerinin, karanlıkta, pırıl pırıl parladığını gördü. Anlatılamıyacak bir heyecana düştü.

Delikanlı sert bir sesle:

— Haydi- dedi. Ne bekliyorsun?

— Ne kılıcınız, ne de hançeriniz var!

— Garip şey.. Nel Kulesine gelirken silâhlanmak mı lâzım?

Kadın bir kaç saniye sustu. Anlaşılamıyacak derecede yavaş bir sesle, bir şeyler mırıldandı. Sonra birdenbire:

— Bana annenizle babanızı tanımadığınızı söylemiştiniz değil mi?.

Büridan hüzünlü bir sesle:

— Doğru, dedi. Sağ mıdırlar, ölmüş müdürler, bilmiyorum. Bırakalım şimdi bunları.. Haydi düş önüme.

Mabel:

— Oğlumun adı da Jandı.. diye mırıldandı...

Büridan, kadının ellerini oğuşturduğunu ve kendisini daha iyi görmek istediğini farketti. Bir kaç mütereddit adım atarak delikanlının kolundan tuttu:

— Bana nereli olduğunuzu da söylemiştin.. Rica ederim tekrarlar mısın?.

— Adım Jan Büridan, Artuvanın Betrn kasabasındanım.. Babamın, anamın ne oldukları meçhul.. Sorbon defterinde de bu böylece yazılıdır. Yeter artık bu sualler.. Haydi... Yürü..

Kadın bir kaç adım daha attı. Sonra da durdu. Bu sırada kuleye bir hayli yaklaşmış bulunuyorlardı. Kapı aralıktı.. İçerisini ölü bir ziya aydınlatıyordu..

Mabel birdenbire atıldı:

— Kuleye girmeyiniz.. Allah aşkına girmeyiniz! Kaçınız, buradan.. Kaçınız.. Ne yapıyorsunuz. Oh! Ne yapıyorsunuz..

Büridan bu sırada içeriye girmiş bulunuyordu. Kadın diz çöktü:

— A... dedi. Mahvoldu! İçeriye girdi.. Mahvoldu...

Sonra mırıldanmıya başladı:

— Geçen sefer elimdeydiler. Krala söylemiş olsaydım oğlumun katilleri kraliçeyle Valuva mahvolmuş olacaklardı. Ben kraı çağırmaya giderken, Margarit te saraya sönmüş bulundu.. Bunu şimdi de yapabilirim.. Her şeyin halledilmesi için Lüinin buraya gelmesi kâfi.. Fakat... Bu delikanlıyı ben niçin kurtarmak istiyorum. Adının Jan olması mı? Babasını, anasını tanıyamaması mı? Merhamet mi ediyorum? Budalalık.. Bana kim merhamet etti ki... Oğluma, Janıma acıyan oldu mu ki..

Büridan kuleye girmişti.

O da arkadaşları gibi kendisine yol gösteren adamı takip etti. Dolambaçlı merdivenden çıktı.. Kokulu, ılık ve aydınlık odaya girdi..

Duvarlarda asılı duran resimleri seyretti. Bilhassa «İsmet» levhasına hayretle baktı.. Bu yatağına yatmak üzere bulunan güzel kadındı. Bu sırada arkasından bir kapı açıldı. Başını çevirdi. Aydınlık. süslü, muhteşem bir oda gördü.. Yüzü maskeli, çıplak vücudu, geniş bir manto ile örtülü güzel olduğu belli bir kadın, kendisine doğru ilerliyordu.

Bu esrarengiz kadın, Büridanın bulunduğu odaya girerken:

— Hoş geldiniz, safa geldiniz.. Mösyö Jan Büridan! dedi.

Delikanlı eğildi:

— Haşmetpenah!. dedi. Monfokonda, zevciniz kral hazretleri için çok kıymetli olan hayatınızı kurtardığımdan çok memnunum.. Bundan doğan gururumu size bildirmem benim için ayrıca bir saadettir.

Margarit, dehşet ve hayret içinde donakaldı.

Büridan devam etti:

— Haşmetpenahımın, beni buraya çağırmış bulunmaları şüphe yok ki, bu hareketimden dolayı teşekkür etmek içindir.. Fakat buna ne lüzum vardı?... Kralla, kraliçenin uğurlarında ölmek, fedakârlıkta bulunmak her sadık bendenin vazifesidir.

Margarit yüzünden maskeyi çıkardı.

Hâkim ve âmirane bir sesle:

— Mademki kim olduğumu biliyorsun, o halde bir kraliçenin bendelerine teşekkür etmiye mecbur olmadığını bilmen lâzımdır.

Büridan dizlerini büktü. Kraliçe ayni tavır ve ayni tonla:

— Sana burada kraliçeyle karşılaşacağını kim haber verdi?. dedi..

— Lansölo Bigorn!..

— Lansölo Bigorn mu? Ben nereden işittim bu ismi?. Kim bu adam?. Nereden biliyor? diye mırıldanan kraliçe bir dakika kadar düşünceli durdu. Gene birdenbire sakinleşti. O bu dakikada yalnız aşk ve eğlencenin sarhoşuydu..

Bigornun kim olduğunu öğrenmek düşüncesi, o dakikada silinip gitmişti..

Büridan kendisini bekliyordu. Büridan, aşkının timsaliydi.. Kin, intikam ve ölüm.. Bütün bunlar yarın düşünülecek şeylerdi.

Bu gece, bu saatte acak zevk, eğlence ve aşkla vakit geçirilebilirdi. Yüzündeki düşünce çizgileri yavaş yavaş dağıldı. Yerine neş'e geldi.. Aşkını itiraf edebilmek için serbest bir vaziyet takındı.. Aşktan titriyen bir sesle:

— Oturunuz.. dedi. Şuraya, yanıma oturunuz.. Sizinle çok, çok uzun konuşacağız..

— Mazur görünüz madam! Kraliçenin karşısında ayakta durmaktan başka bir şey yapamam.

— Kraliçe mi? Burada, bu dakikada kraliçe yok.. Size söylemediler mi? Nel Kulesinde bekliyen kadının sizi candan seven bir kadın olduğunu söylemediler mi?. (Delikanlının ellerini tutarak); Seni gördüğüm gündenberi seviyorum.. Fakat Monfokon gününden sonra artık mukavemete imkânım kalmadı.. Bak yüzüme.. Tasavvur

edebileceğin metresler içinde, sana vücudunu veren benim gibi bir kadın var mıdır?.

Margarit, yavaş yavaş, fakat çok ahenkli bir sesle söylüyordu. Bu terbiyesizce sayılabilecek sözleri, sanki Fransa kraliçesinin, önüne gelene kendisini takdim etmesi tabiî imiş gibi sakin söylüyordu.

Margaritin kalbi çarpıyordu. Bu defa hakikaten aşkının esiriydi...

— Büridan, dedi. Talihin herkesi hayrette bırakacak.. Sana önce aşkımı ve kendimi veriyorum.. Sonra da iktidar ve servete kavuşacaksın.. Yarın yüksek mevkiinden düşecek olan Marinyinin yerini alacaksın!..

Ayağa kalkarak, delikanlıya yaklaştı:

— Kral, hiç bir şey yapmıya muktedir olamıyan bir çocuktur, Büridan!.. Sarayın müdebbir bir kola ihtiyacı vardır. Benim gibi bir kadına, Fransa gibi bir memlekete malik olduktan sonra neler yapamazsın.. Etrafıma bakındım.. Tahtımın üstünden çok uzaklara baktım.. Bir adam, sevebileceğim bir adam aradım ve seni buldum.. Şeytanın, Hazreti İsaya dediği gibi ben de sana: «Ayaklarının altına bak: Şeref ve büyük servet.. Bunların hepsi senindir!» diyorum.. Ne dersin Büridan?.

Büridan cidden mağrur olmıya hakkı olduğu bu dakikada, takdire değer bir tevazu ile:

— Haşmetpenah! Allaha nasıl yalvarılırsa, sana da öylece yalvarmıya geldim.. Bana merhamet ediniz demeye geldim!.. dedi.

Margarit:

— Anlamıyorsun, galiba. dedi. Sana biri, burada seni bekliyenin bir kraliçe olduğunu söylemiş.. Bunu zaten ben de yapacak ve maskemi çıkararak kendimi tanıtacaktım.. Görüyorsun ki seninle konuşan bir kraliçedir.. O kraliçe ki sana her şeyi veriyor.. Ne istersen yapacak...

Bir hıçkırık sözüne devam etmesine mâni oldu..

Kollarını gayri ihtiyarî uzattı. Bu hareketi sırtındaki mantosunu düşürdü. Ortaya son derece güzel, ahenkli, mukavemeti müşkül bir vücud çıktı.

— Büridan, vereceğin cevabı bekliyorum, dedi.

Büridan ayni tevazuyla:

— Haşmetpenahilerinin sözlerine cevap vermek güçtür.. Buraya ben kraliçemi bulacağımı bilerek geldim.. dedi ve diz çökerek:

— Bana merhamet ediniz. Sizin bir sözünüz bana kaybettiğim saadeti kazandırır ve beni tekrar hayata kavuşturur.

Margarit kaşlarını çatarak homurdandı:

— Ne istiyorsun?.

— Mirtiy nerede?.

Margarit doğruldu. Gözlerinde bir hiddet dolaştı.. Çehresini garip bir sarılık kapladı.

Boğuk bir sesle:

— Sen o çocuğun idamını mı istiyorsun? dedi.

— Hayır haşmetpenah...

— Hayır mı?.

— Evet.. Bunu yapamıyacağınızı söylüyorum.. Beni affediniz. Demindenberi siz beni ezdiniz, şimdi de ben sizi.. Tehdide mukabil tehdit.. Madam ben o kızcağızı seviyorum. Hayatımın ümidi onda.. Ona daha dokunmıya vakit bulmadan öldüğünüzü göreceksiniz..

Margaritin yüzü sarardı. Dişleri gıcırdadı. Gözleri, saklanan kâtilleri çağıracak gonku aradı..

Fakat içindeki aşka mukavemet edememiş olacaktı ki dudakları titriyerek:

— Çaresi olmıyan bir şey için beni icbar etme, Büridan! dedi. Bu genç kız senin olamaz. Bilsen. Bir gün gelir bunu da öğrenirsin.. O zaman, bu dakikada Margariti teessürden teessüre sürükliyen hakikati öğrenir ve bana acırsın.. İsrar etme.. Daha vakit geçmedi..

— Evet, vaktin geçmediğini biliyorum.. İsrar etmem lâzım.. Buradan sağ olarak çıkmam, bir çuvala konup Sen nehrine atılmamam için bu lâzım.

Margarit mosmor kesildi. Büridanın Nel Kulesi esrarını bildiği bu sözlerinden anlaşılıyordu. Bu, onu çileden çıkardı.. Vahşi bir hayvan gibi homurdandı. Gonka doğru koşarak tokmağı yakaladı. Fakat Büridan. onun tokmağı indirmesine meydan vermeden bileğini tutarak mâni oldu. Ayni zamanda:

— Madam, dedi. Biliniz ki kral, bir saat sonra burada bulunacaktır.

Margarit müthiş bir çığlık kopararak doğruldu. Şimdi yüzünde aşk çizgileri yerine kin ve hiddet çizgileri görünüyordu.

— Memnunsun değil mi? diye homurdandı.

— Temin ederim ki madam, burada öğrenmek istediğim şeyi öğrenerek sağ çıkmazsam, kral burada bulunacak..

— Ben bir çeyrek sonra Luvrde bulunabilirim. Fakat sen, sen ne yapacaksın, gebereceksin! Geliniz!. Geliniz!.

Kapılar açıldı. Strajildo ve yanındaki on kişi içeri girerek Büridanın üzerine yürüdüler.

Büridan tiz ve müthiş bir sesle:

— Margarit, diye bağırdı. Ölümümle birlikte sen de ölmüş olacaksın.. Çünkü kuleden dışarı çıkamazsın.. Kapıları dışarıdan kapattırmış bulunuyorum..

Ayni zamanda Büridan yüzükoyun yere atıldı. Sonra doğruldu ve bu doğruluşu sırasında Strajildoya sarılarak bütün kuvvetiyle bileğinden ısırdı. Cani can acısiyle haykırarak elindeki kılıcı bıraktı.

Büridan hiç yoktan bir kılıç sahibi olmuştu, şimdi..

Bir sıçrayışta masanın arka tarafına geçti. Bu sırada Büridana hücum edenlerin birisi tehlikeli bir surette yaralanarak yere yıkıldı. Bunlar iki saniyede olmuştu. Büridan hem kendisini müdafaaya çalışıyor, hem bağırıyordu:

— Margarit.. Bir dakika sonra ölmüş bulunacağım ve sen kendini kurtarmak için geç kalmış olacaksın. Kapıyı açamıyacaksın.. Kral gelecek..

Bu sırada boğazından yaralanan bir herif daha yere yıkıldı ve bu kraliçenin ayakları ucuna yuvarlandı.

Katiller:

— Vurun, öldürün! diye bağırıyorlardı.

Margaritin sesi duyuldu:

— Geri çekilin köpekler..

Katiller biribirine girerek kaçıştılar. Yaralı arkadaşlarını da beraberlerinde götürmeyi unutmadılar. Büridan kılıcının ucunu yere dayayarak durdu.

Bu sırada Strajildo soluk soluğa odaya girdi:

— Madam bu serserinin söylediği doğru.. Kapıyı açmanın imkânı yok..

— Sen sorulmadan söz söylemek cesaretini kimden aldın!.. Defol köpek!

Strajildo dayak yiyen bir köpek gibi kamburunu çıkararak odadan çıktı. Dudaklarında meş'um bir gülüş belirdi.

Margarit, bir dakika kadar sustu.. Sakinleşmeye çalışarak:

— Pekâlâ, dedi. Mağlûp ettiniz beni.. İntikamımdan kendinizi koruyunuz. Çünkü bu pek müthiş olacak.. Şimdi istediğinizi söyleyiniz.

Büridan elindeki Strajildonun kılıcını fırlatarak kraliçeye yaklaştı:

— Beni parmağınızı oynatmakla mahvedeceğinizi bilirim. Bununla beraber benim için muvafık göreceğiniz işkenceyi bekliyorum.

— Söyleyiniz!..

— Demin bana mutlak bir hâkimiyetten bahsediyordunuz ve bana böyle bir hâkimiyeti vaad ediyordunuz. Size bu hâkimiyeti çoktan elde etmiş bulunduğumu isbat etmeden söyleyemiyeceğim. Lütfen benimle birlikte şu kulenin damına çıkınız.. Oradaki demir parmaklıkları sökmek için adamlarının iki saat uğraşmaları lâzımdır. Bana itimat ediniz.. Kulenin kapısından çıkmanız sizin için çok daha iyidir. Onu açtırmak ta ancak benim elimdedir.

Margarit titriyerek:

— Gel, dedi.

Filiple Gotyenin nehre atıldıkları gün sürüklendikleri merdiveni gösterdi. Büridan kraliçeyi takip etti. Merdiven ıssızdı. Demin gürültü içinde boğulan kulede şimdi sıkıcı bir sessizlik vardı. Fırtınadan sonra hâkim olan durgunluk gibi.

Dama vardılar. Büridan duvardan aşağıya doğru eğildi. İhtimalki bu anda Margarit onu aşağıda itmeyi düşündü. Bunu düşündüğü, delikanlıya yaklaşmasından belliydi. Fakat gözlerine karşıdaki Luvr sarayının aydınlık pencereleri ilişti.. Titredi. Bu pencereler kralın oda pencereleriydi.

Büridan:

— Bigorn, diye bağırdı.

Aşağıdan Bigornun korkunç sesi cevap verdi:

— Buradayım efendim!..

— Kulenin kapısını önüne taş yığarak iyice kapadın mı?

— Cehenneme gittiğim zaman kapısını böyle kapalı bulurlarsa beni cennete götürmiye mecbur olurlar.

— Şimdi ne yapacağını biliyorsun değil mi?.

— Bekliyeceğim.

— Ne kadar?.

— Bir çeyrek saat kadar..

— Sonra..

— Sonra mı? Bana (Gitme) demeyecek olursan bir koşuda Luvra gideceğim..

Margarit yavaşça:

— Yeter! dedi.

Büridan:

— Pekâlâ Bigorn! diye bağırdı. Bigornun sesi kesildi. Onun yerine bir asker marşı üfliyen ıslık yayıldı.

— Lansölo Bigorn dediğin bu adam kim?. Bu ismi ben evvelce de işitmiştim, sanırım..

— Bu adam Sen nehrinde balıkçıdır. Sandaliyle daima nehrin dibini tarar. Bazan para, bazan da insan ölüleri bulur.

Tıraklarını el ayalarına geçiren Margarit:

— İnsan ölüleri mi? diye homurdandı..

— Evet madam! İnsan ölüleri.. Bir kaç gün önce de dostlarımdan ikisinin cesetlerini buldu. Zavallı delikanlılar.. Cesurdular. Aşk için yaşamaktan başka düşünceleri yoktu. Filip ve Gotye dö Neldi bunlar madam..

Margaritin dudakları arasından bedduaya benzer bir inilti döküldü..

— Ne var madam? Yoksa bu ceset hikâyesi hoşunuza gitmedi mi? Bunu söylemekten maksadım. Bigornun nasıl bir adam olduğunu anlatmaktı. Susarım o halde...

— Devam ediniz!...

— Zavallı Filible kardeşi Gotye bir çuvala konularak nehre atılmışlar. Çuvala ağır bir taş veya demir de bağlanmış olsa gerek.. Lâkin bu ağır parça kurtulunca çuval suyun üstüne çıkmış.. Tesadüf onu Bigornun zincirine takmış.

Margarit titriyerek:

— Cesetler ne oldu? diye sordu.

— Madam üşüyorsunuz sanırım, aşağı insek daha iyi olacak. Kulenin tepesinde bir hayli rüzgâr var. Bu sizin için iyi olmıyabilir.

— Hayır.. Hayır.. Devam ediniz..

— Cesetleri soruyordunuz, değil mi? İtham edilmekten koröarak, dostlarımın cesetlerini gene suya atmış.. Bundan dolayı kendisine çok çıkıştım. Bu cinayeti yapanları ortaya çıkarmama ve dostlarıma son vazifemi görmeme yarayacaktı. Bereket versin ki Bigorn çuvalı saklamış. Çuvalın içinde dikkate değer bir şeyin bulunduğunu ve bununla canileri kolayca ortaya çıkarabileceğimizi söylüyor. Bir dikkatsizliğin ele geçirttiği bir şey.. Yanlışlıkla çuvalına koymuşlar.. Olacak işte.. Akacak kan damarda durmaz derler.

Kraliçe dişlerini sıkarak:
— Evet! dedi..
— Bigorn bundan on yedi sene evvel de Dijon'da oturmuş..
Margarit yeniden sendeledi. Büridan devam etti:
— O zaman Valuvanın hizmetinde bulunmuş. Ona uşaklık yapmış..
— Aşağıya inelim..
— Şimdi de «hayır!» demek sırası benim madam.. Çünkü biliyorsunuz ki aşağıya inmeden önce Bigornla konuşmam lâzım.. Bende emir bekliyor. Ne yapsın.. Luvra mı gitsin, yoksa kapıyı mı açsın?.
— Genç kızın nerede olduğunu öğrenmek istiyorsunuz değil mi?.
— Evet... Fakat bana yanlış bir yer söylememeniz lâzım.. Bunu iyice düşünmelisiniz!...
— Yanlış söylüyorsam ne olacak?
— Olacağı bu: Beni her tehlikeyi göze alarak yarın sabah saraya girmiş ve kralla karşılaşmış bulacaksınız. Bir bülbül gibi Valuva ile aşkınızı. Dam dö Dramanın hançeriniz altında ölüşünü, küçük Janın boğuluşunu anlatacağım.. Bu, insanları suda boğmak âdetinizin eskiliğine de bir işarettir.
Margarit bu tehditten ziyade, Büridanla Bigornun Nel Kulesi, esrarını bilmelerinden titredi. Bununla beraber dikkate değer bir metanet gösterdi.
— Mösyö, ded. Kraliçe yalan söylemez.. Bu geceki hakaretlerinizden değil, yalnız gösterdiğiniz bu şüpheden müteessir oldum.. Aradığınızı direkli evin arkasındaki dört köşe kuleye bitişik olan evde bulacaksınız..
Büridan hürmetle eğildi..
— Bigorn! Ben geliyorum.. diye bağırdı.
— Peki efendim!..
Büridan. aklına gelen bir şeyi söylemek istiyormuş gibi bir saniye kadar Margarite baktı. Fakat onu öyle sararmış, öyle korkunç bir halde gördü ki başını çevirdi. Sonra dolambaçlı yola saptı..
Bu sırada Margarit, kendinden geçmiş, şiddetle yere düşmüş ve başı kanamıştı.

— 19 —

ŞEYTANLAR KULESİ

Büridan merdivenlerden ter içinde indi.. O, her katta, katillerin hücumuna uğrayacağını beklerken aşağıya hâdisesiz inmişti.. Kapıyı yumrukladı..
Dışarıdan Bigornun sesi işitildi:
— Kapı açık!..

Büridan iç taraftaki sürgüyü çekti.. Bir saniye sonra dışarıya çıkmış bulunuyordu. Âdeta sersemlemişti. Heyecandan bunalmış bir halde idi. Bigornun seslenmesi üzerine söğüt ağaçları arasından ortaya dört beş kişi çıktı. Koşuşarak yaklaştılar. Arkadaşlarının dudaklarında dolaşan sualleri bir işaretle kesti..

— Çabuk olalım.. Bir kaç dakika sonra belki geç kalmış oluruz. Sandal nerede?.

Maskeli adamlardan biri:

— Şurada!.. Direğe bağlı.. dedi.

— Binelim..

Beşi de sahile koştular ve orada bağlı duran sandala atladılar. Sandalın ipi çözüleceği sırada Büridan:

— Bigorn nerede? diye sordu.

İp çözülmüş, sandalın kürekle itilmesinden başka bir şey kalmamıştı. Böyle bir sırada Bigornun ortada olmaması Büridanı kuşkulandırmıştı. İçlerinden biri:

— Gidelim. Yukarıdan bir ok yağmuruna tutulabiliriz, dedi.

Büridan:

— Bigorn! diye seslendi. Bir saniye bekleyelim.. Bigorn gibi sadık ve cesur bir adamımı burada bırakıp gidemem.. Bigorn!..

Bigorn karanlıklar arasından çıktı.. Koşarak geldi. Bir sıçrayışta sandala atladı:

— Haydi! dedi.

Bunu söylerken dizleri bükülmüş, sandalın içinde yıkılıp kalmıştı. Bununla beraber sandal açıldı ve nehrin suları üstünde süzülmiye başladı. Biri:

— Lansölo fenalaşıyor! dedi.

Bigorn, dişlerini biribirine çarparak cevap verdi:

— Evet Giyom! Fenalaşıyorum..

— Yoksa fena bir şey mi içtin?.

— Hayır Gotye! Bir hayal gördüm. Ölen bir adamın tekrar görünmesi.. Aman ne fena.. Ne korkunç şey!.. Tüylerim diken diken oldu.

Sandalı bir sükût kaplamıştı. Yalnız Lansölo değil, cesur, ölüme meydan okuyan bu beş adam titredi.

Bigornun gördüğü hayal şuydu:

Kapının açılmaması için ağaçlarla yaptığı siperi yıktığı ve Büridanın kuleden çıktığı sırada karanlıklar arasından simsiyah bir hayal göründü. Bu hayal yavaş adımlarla Büridanın çıktığı kapıdan kuleye girdi. Bu bir kadındı.

Bigorn acaba bu kadının yüzünü görmüş müydü? Yoksa, gecenin bu saatinde böylece kuleye giren kadının esrarengizliğine mi meraklanmıştı? Lansölo takip etti. Ona merdivenin ilk basamağında yetişerek şiddetle kolundan tuttu..

Kadının yüzünde siyah bir maske vardı.

Lansölo:

— Sen kimsin? diye sordu.

Kadın, kuvvetli adımlarla duvara takılı fenerin yanına yaklaştı. Şimdi yüzü aydınlıktı. Bu kadın:

— Mel'un adamın mel'un uşağı, diye seslendi. Benim kim olduğumu öğrenmek mi istiyorsun? Öyleyse bak.

Yüzünden maskeyi çıkardı. Lansölo. bir an kadar kadına hayretle baktı. Sonra bu kadının kim olduğunu hatırladı.. Korkudan morardı. Sendeleyerek kaçtı.

Bu küçük Janın annesi, Dam dö Dramandı..

Dijonda kraliçenin hançeri altında yıkılan kadın..

Bu kadın Margarit dö Bürgony'in hizmetçisi Mabeldi.

Sandal, Sen nehrinin girintili, çıkıntılı sahilini takip ederek nihayet Luvrun büyük kulesinin üst tarafına yanaştı. Gotye sandalı kazığa bağladıktan sonra başta Büridan olmak üzere beş kişi sahile çıktılar.

Bir kaç dakika sorna Grev meydanına varmışlardı. Direkli evi — ki bugün şehremanetinin bulunduğu yerdir — dolaştılar. Sen Jan kemerini geçtiler. Bu kemerin yüz metre kadar uzağında, ihtimal ki Parisin ilk istihkâmlarından biri olan metruk, eski bir kule görüldü. Mürabbaa yakın bir yüzü olan bu kulenin duvarları çatlak, çatısı, çökük, kapısı sökük ve pencereleri açıktı. Buraya şeytanlar kulesi deniliyordu. Bu kulenin solunda, sokaktan bir duvarla ayrılan bir avluya bakan büyücek bir evin duvarı yanında duran Büridan:

— Burası, dedi.

— Burası olması para etmez, yeter ki orospu doğru söylemiş bulunsun...

Bunu Gotye söylemişti... Filip içini çekti.. Büridan iki kardeş arasında bir mesele çıkmasından korktu. Nitekim Büridan bunda pek te haksız olmadığını anlamakta gecikmedi. Filip:

— Kraliçeye yanımda hakaret edilmesine tahammül edemem, dedi.

Gotye omuzlarını silkti..

Bu sırada Büridan, Lansölonun omuzlarına basarak duvardan bahçeye atlamış bulunuyordu. Bazoş kraliyle Galile imparatoru da duvarın üstüne çıkmışlardı. Gotye ile Filip gözcülük için sokakta kaldılar.

Bigorn duvara ata biner gibi oturmuştu. Hale göre ya avluya, yahut ta sokağa atlayıverecekti.

Birdenbire evin zemin katındaki pencerelerden biri şiddetle açılarak bir ses:

— Kim o? diye bağırdı.

Büridan meş'alelerle aydınlanmış olan bu odada beş altı adam gördü.

Ayni ses bağırdı:

— Defolunuz.. Burada işinize yarar bir şey yok!

Rike ile Giyon hemen bağıran adamın üzerine atılmak istediler. Büridan mâni oldu. Kendisi bir kaç adım ilerliyerek:

— Kraliçe tarafından! diye bağırdı.

Bu söz üzerine pencerede lâkırdı söyleyen adam şapkasını çıkardı. Diğerleri de kılıçlarını indirdiler.

Şapkasını çıkaran:

— Ne istiyorsunuz? diye sordu..

— Buradaki genç kızı alıp götüreceğiz..

— Peki parola ne?..

Büridan tereddüt etmeden titreyen bir sesle:

— Marinyi! diye bağırdı.

Büridan parolanın ne olduğunu biliyor muydu? Yoksa atıyor muydu? Atıyorduysa neden başka bir adamın adını değil de Marinyinin ismini söylemişti?.

Muhafız askerlerin kumandanı, hürmetle selâmladı ve yanındaki askerlere kılıçlarını kınlarına koymalarını emretti.

Tesadüf, bazan hakikate hesaptan daha yakındır. Bu, Büridanın parolada isabetini gösteriyordu.

Kumandan:

— Biraz bekleyiniz! Şimdi kapıyı açacağım, dedi.

Bu sırada evin birinci katından bir pencere açıldı. Büridan:

— Biraz çabuk olunuz. zira geç kaldık. dedi.

Yukarıki pencerede ümit dolu bir ses bağırdı:

— Büridan!..

— Mirtiy!..

Askerlerin kumandanı:

— Hay Allah belâsını versin!.. Bu Jan Büridanmış! Hücum! diye haykırdı..

Muhafızlar hemen pencereden atladılar.. Koğuştaki meş'alelerin ziyasiyle yarı aydınlanan avluda koşuştular.

Mirtiy korkuyla karışık bir ses çıkardı. Büridan:

— Korkma, Mirtiy! diye seslendi..

Giyom Bürrask ve Rike Hüdrio bir taraftan küfür savuruyorlar, bir taraftan da önlerinde ikişer kişiyle ayrı mücadele ediyorlardı. Bu sırada Büridan duvara kadar gerilemişti.

Büridanın silâhı yoktu. Sol koluna doladığı mantosiyle siper alıyor ve kendisinden bir kaç parmak ileride parlayan kılıçlardan birini kapmıya çalışıyordu.

Muhafızların kumandanı:

— Teslim ol! Yoksa seni çivilerim duvara, diye bağırdı.

Bu manzarayı seyrederken kendinden geçmek derecelerine gelen Mirtiy Büridanın üzerine hücum eden adamın yere yıkıldığını görerek gülümsedi.. Artık Büridanın da elinde bir kılıç vardı. Şimdi o sevinçle bağırarak eve doğru koşuyordu.

Kumandanın hamlesinde, kılıç göğsüne isabet etmemişti. Tam bu sırada Büridan yana fırlamış ve delikanlıya hücum eden adam gökten düşen ağır bir cisimle yere serilmişti. Bu ağır cisim, duvarın üstünde bir maymun gibi sıçrayarak omuzlarına atlayan Lansölo idi.

Bigorn adamla beraber yere düştükten sonra hemen ayağa kalktı. Kılıcını Büridana uzatarak:

— Alın bunu! Size silâhsız çıkmamanızı söylemiştim! dedi ve ayni zamanda hançerini de kumandanın omuzları arasına sapladı.

Lansölo koştu. Filiple Gotyeye kapıyı açtı. Olar da içeriye girdiler.

Sağ kalan muhafızlar paniğe uğramışlardı. Lansölonun açtığı kapıdan:

— Hırsızlar var! İmdad!.. diye bağırarak kaçtılar.

Bunların bu şekilde bağırması, civarda dolaşan devriyeleri imdada koşturmaktan çok, onların kaçmalarını teminden başka bir şeye yaramazdı. Nitekim böyle de oldu..

Bir kaç dakika sonra Mirtiy Büridanın kolları arasında idi. Büridanın arkadaşları kendisine, sevgilisiyle konuşması için ancak bir kaç dakikalık bir fırsat verdiler.

Gotye dö Nel:

— Haydi bakalım! Şeytanlar kulesindeki haydutları temizledik, şimdi sıra Nel Kulesinin şeytan karısındadır.

Yola çıkıldı. Gotye pişdar, Lansölo dümdar oldular. Büyük kısmı teşkil eden Filip, Giyom ve Rike, Mirtiyin koluna sarılarak Büridana refakat ediyorlardı.

Bu kafile bir devriyeyi titretecek, hırsızları kaçmıya mecbur edecek bir dehşet gösteriyordu.

Büridan, Sen Jan kemerinin altından geçerlerken, sol taraftaki sütunun yanında kımıldamayan bir gölge gördü. Bunu bir gece hırsızı sanarak ehemmiyet bile vermeden yürüdü. Böylece Fru dö Mantel sokağına geldiler. Mirtiy yolda ağlayarak, sevgilisine, babasının adını bile işitmiye tahammülü olmadığını anlatmak fırsatını buldu. Delikanlı bu haberden o kadar müteessir görünmedi. Onu yola getireceğini umuyordu.

Fakat Mirtiy için bu böyle değildi. O, bu hâdiseyi kendisinin büyücülükle ithamından daha büyük bir felâket olarak görünüyordu.

Büridan, babasının merhametini kazanmanın, büyücüleri sorguya çeken hâkimin merhametini kazanmaktan daha kolay olduğunu söyledi. Çünkü Büridan, Metr Klod Leskonun kızını kurtardığı haber alınca lâyık olduğu mükâfatı vermekte aslâ tereddüt etmiyeceğini düşünüyordu.

Dö Nellerin eski şatosunda kurulan meclis geçen hâdiseyi uzun uzadıya münakaşa etti. Burada Mirtiy tevkifini ve tevkifinden sonra geçen şeyleri bir bir anlattı.

Orada bulunanlar Tampl zindanına gelen kadının kraliçeden başkası olamıyacağı üzerinde kaldılar. Onun genç kızı eli altında bulundurmak istemesinin sebepleri araştırıldı. Kraliçenin bu çocuğa karşı kin beslemesinin sebebi ne olabilirdi?.

İşte meçhuller buradan başlıyordu. Büridan: «Bu cani kraliçe, hakikaten söylediği gibi uzun zamandanberi beni seviyorsa, beni takip etmiş, sık sık Güllü bahçeye gittiğimi öğrenmiş ve genç kızın büyücülükle itham edilerek tevkifini hazırlamıştır.» diye düşünüyordu.

Onun bu düşüncesi şüphe yok ki hakikate en yakın olanıydı. Bu takdirde Mirtiye çok emin bir yer temin etmek lâzımdı.

Genç kız, babası Leskonun nerede oturduğunu bilmiyordu. Koca karıya gelince: Mirtiy onun ortadan kaybolmasını, ya hapsedildiğine, yahut ta sadakatine kurban gittiğine yoruyordu. Genç kızın dö Nellerin eski şatosunda oturmasına imkân yoktu.

Giyom, onun kendi evinde oturmasını düşündü. Fakat evli ve karısı da çok kıskançtı. Bunu yaparsa her gün kavga etmesi icap edecekti.. Rike bekârdı. Belli başlı oturduğu bir yeri yoktu. Ne yapıp yapıp gün doğmadan ona bir sığınak bulmak lâzımdı.

Meclisi teşkil edenler biribirlerine şaşırmış bir halde bakıp duruyorlardı.

Büridan, madam Klopitel'e tesilm etmeyi düşündüğü bir sırada aralık kapıdan başını uzatan Lansölo:

— Benim genç kız için emin bir yerim var! dedi.

Büridan sevinçle:

— İçeriye gir de söyle! diye bağırdı..

Gotye:

— Şu güzel şarabı da yuvarla bakalım!.. dedi.

Lansölo, şarabı içtikten, elinin tersiyle dudaklarını kuruladıktan sonra söze başladı:

— Bu ev sahipleriyle nasıl tanıştığımın bir hikâyesi var.. Kısadır. Önce bunu anlatmalıyım. Bir gece iki işgüzar arkadaşımla grev meydanı civarında dolaşıyor, enseleyecek bir av arıyorduk. Uzaktan sallanarak bize yaklaşan bir fener gördük. Fener zevciyle birlikte gelen şişman bir kadının elindeydi. Arkadaşlarım erkeğin üstüne, ben de kadına çullandık. Üstlerini aradık. Dişe dokunur bir şey yoktu.. Buna çok kızan arkadaşlar kadını alıkoyarak kocasının para getirmesini istediler. Kadın bayılmıştı. Bu sırada ayıldı. Bir çığlık, bir çığlık sormayın! Ben acıdım kadına... Arkadaşlara itiraz ettim. Bırakalım, bunu dedim.. Dinlemediler, üzerlerine hücum etmek mecburiyetinde kaldım.. Kaçtılar.

Kadınla erkeği Cehennem kapısına kadar getirdim. Kadın sağ yanağımdan öptü. Namusunu kurtardığımı söyledi. Bu yaladı. Çünkü biz namusuna tecavüz etmek istememiştik. Kocası da danalar gibi ağlayarak sol yanağımdan öptü.. Canını kurtardığımı söyledi. Ben o iki büse arasında ağzım açık kaldı. Merhametim kabardı. Ben de heyecanla anıran eşekler gibi ağlamıya başladım.

Orada bulunanlar kahkahalarla güldüler. Lansölo devam etti:

— Böylece kâfi derecede ağlaştıktan birbirleriyle öpüştükten sonra erkek bana adının Marten, karısının adının da Martin olduğunu söyledi. Sen Jermen depre manastırının bahçıvanı, zevcesi de manastırı başpapası Kleman'ın çamaşırlarını yıkarmış..

Manastırı dönüp, Preoklerk cihetine geldiniz mi, sur duvarına karşı olan bahçenin küçük kapısına bitişik güzel manzaralı bir ev vardır, orada otururlarmış. Erkek: «Orası benim evimdir, ihtiyacınız olduğu zamanlar sizin de evinizdir.» dedi.

O günden sonra belki yirmi defa kendilerine misafirliğe gittim.

Her defasında hüsnü kabul gösterdiler. Ev, temiz, aydınlık ve güzel. Hele manastır başpapasının bahçesine bakan bir odası var ki Mirtiy için biçilmiş kaftan. Ayni zamanda ev, manastıra ait ve başpapasın himayesindedir. Bu yüzden kolat kolay kralın bile giremiyeceğini sanırım.

Büridan, Lansöloya iltifat etti:

— Sen bir hayvan değilsin.. Bunu böylece bil..

— Şüphe yok.. Ben Artuvanın Beton kasabası civarındanım.

— Sen Betonlu musun?.

— Evet, mösyö.. Sizin gibi Betonlu... Bu benim için büyük bir şereftir.

Mirtiyin ittifakla bahçıvan Martenin evine götürülmesi kararlaştırıldı.

— 20 —

AN DÖ DRAMAN

Mabel, Nel Kulesinin zemin katında, Lansölo ile karşılaşınca çok heyecanlandı. O, Bigornu ölmüş biliyordu. Demek ki ölmemiş ve çocuğunu nehre atmak üzere götüren bu adam hâlâ yaşıyordu.

Lansölo, kin beslediği üç kişiden biriydı. Ötekileri de Margarit dö Bürgony ile Şarl dö Valuvaydı.

Uşağına da efendisine beslediği kadar hıncı vardı. O, Şarl dö Valuva ile Margariti yavaş yavaş azametli ve muhteşem mevkilerinden bir uçuruma doğru sürüklemek istiyordu. Onları öldürüvermek kadar kolay bir şey olur muydu? Fakat o, bunu yapmıyacaktı. Onların azap ve ıstırap içinde kıvrandıklarını görmeliydi.

Merdivenden çıkarken kendisini uşağa tanıttığına pişman oldu. Kendi kendisine: «Tanıttığıma budalalık ettim, dedi. Şimdi kendisini kollayacak.. Fakat muhakkak ölmelidir.» Evet ölmeliydi. Mabel düşündükçe dudaklarında bir tebessüm belirdi: «Onu Margarite öldürtecekti.. Adalet denilen şey daima dolambaçlı yollar takip eder, fakat günün birinde muhakkak surette hedefine erişirdi..

Üç hemşirenin, eğlencelerine sahne olan kata vardığı sırada damdan inen Margaritle karşılaştı.

Mabel:

— Bu adam... dedi.

Margarit büyük bir macera geçirmiş olmasına rağmen sakin görünerek:

— Büridan mı?. diye sordu.

Mabel omuzlarını silkerek:

— Büridan mesele değil kraliçem!... Olanı görmüş gibi anlıyorum. Delikanlının buradan alelâcele çıkması, büyük bir hakarete maruz kaldığınızı anlatıyor.

Margarit cevap vermedi. Mabel, bu cevap karşısında büyük bir

ıstırap buldu. Hafifçe güldü. Sonra bir kaç saniye kadar ihtiyarlamış görünen çehresine dikkatle baktı:

— Artık, dedi. Elinizdedir. Onu, o Büridanı istediğiniz zaman perişan bir hale koyabilirsiniz.. (Sesini yavaşlatarak ve kraliçeye eğilerek), bunun için adî bir intikama ihtiyacınız yok... Onu artık yakalatabilir, zindana attırabilirsiniz.. Çok zaman geçmeden ayaklarınıza kapandığını, aşkından çıldırdığını göreceksiniz. Çünkü aşk ilâcını tertibe muvaffak oldum.

Margarit dişlerini gıcırdatırken Mabel devam etti:

— Büridanı düşünmeyiniz. Asıl korkulacak ötekidir!.

— Öteki de kim?.

— Kule kapısını kapayan adam.. O müthiş bir cani, menhus bir şeytandır..

Margarit gözlerini Mabelin gözlerine dikti:

— Oh!.. Sen Lansöloyu tanıyor musun? Nasıl ve ne zaman tanıdın?.

— Onu bir felâket yüzünden tanıdım. Az kaldı beni yesimden öldürecekti. Ne zaman mı? Üç sene evvel.. Nerede mi? Pariste.. Siz bana o adamı teslim ediniz, ben de size Büridanı vereyim..

— Benden istediğin o olsun.. Ona nasıl işkence yapılması icap edeceğini bizzat sen söyle!.. İstersen köpeklerin önüne at.. Şimdi beni dinle!.. Büridan Şeytanlar kulesine gidiyor. Ben oraya bir genç kız göndermiştim.

Mabel içinden:

— Kızı!. dedi.

— İşte elimden o kızı almak istiyor.. Anlıyor musun? Hemen Strajildo...

Mabel, kraliçenin sözünü kesti:

— Hayır, hayır.. Strajildoyu böyle bir sırra karıştırmayınız. Oraya ben giderim.. Emniyet ediniz bana..

— Becerebilecek misin?.

— Siz bana bırakınız kraliçem. Müsterih olunuz ve hemen Luvra dönünüz.

Mabel telâş göstermemiye çalışarak merdivenlerden aşağıya inmiye başladı. Sevinçten neredeyse nefesi kesilecekti:

— Mirtiy! Kendi kızı!.. Onu bana eliyle teslim etti..

Kraliçe:

— Strajildo!.. diye seslendi.

Vahşi hayvanlar uşağı içeriye belini bükerek ve:

— Haşmetpenah bu işte benim hiç bir suçum yok! diye mırıldanarak girdi.

Kraliçe masanın üstüne attığı bir keseyi göstererek:

— Al şunu ve sesini kes! dedi.

Strajildo, keseyi aldı ve: «Benim de aşk ve eğlentiyi düşünebilmem ancak, böyle on kese daha olursa kabil olur.» diye düşündü.

Margarit ilâve etti:

— Ben yarım saat sonra Luvrda bulunacağım. Paris şehremini ile, Kont dö Valuva ve Marinyiyi orada bulmalıyım. Bunu temin et..

Strajildo merdivene koştu.

Bu sırada Margarit koltuklardan birine çöktü. Başını iki eli arasına alarak düşünmiye başladı. Ne düşünüyordu? Nasıl bir intikam hazırlıyordu? Yoksa aşkı mı düşünüyordu?.

Başını kaldırdığı zaman renginin tamamen değiştiği, sakinleştiği, hattâ dudaklarında bir tebessüm dolaştığı görüldü.

Dudakları arasından:

— Aşk ilâcı! diye mırıldandı.

Kalktı.. Kuleden çıktı. Büyük otel dö Nelin geniş ve ıssız dairelerinden geçti. Köprüleri arkasında bıraktı. Önüne çıkan hizmetçiye parolayı söyledi ve küçük kapıdan saraya girdi.

Dairesine geldiği zaman, şehremininin geldiğini, vakit geç olmasına rağmen kraliçe tarafından çağrıldığını haber verdiler.

Kraliçe:

— Mademki benim çağırdığımı söylüyor. doğru olsa gerek.. Alınız içeri....

Emrini verdi. kendisi de masaya oturarak yazı yazmıya başladı.

Onun'cu Lüinin kral olduğu zaman Nikola Barbet yerine şehremini tayin edilen Jan dö Pressi içeriye girmişti.. Kraliçenin emirlerini bekliyordu.

Margarit yazısını bitirdikten sonra doğruldu ve yazdığı kâğıdı şehreminine uzattı.

— Okuyunuz!. dedi.

Jan dö Pressi kâğıda göz gezdirdi:

«Bu emirname ile şehremini Jan dö Pressiye, her ne vasıta ile olursa olsun Lansölo Bigorn adındaki caniyi yakalamasını emrediyoruz. Cani, kral aleyhine hareketlerinden dolayı muhakemesi emredilinceye kadar Şatöl zindanına konulacaktır.

1314 Milâdî tarih
Fransa kraliçesi
Margarit dö Bürgony»

Şehremini emri okumuş olduğunu başını kaldırmakla anlattı.

Margarit:

— Bu adamı ne kadar zamanda yakalayabilirsiniz, diye sordu.

— Üç güne kadar zindana girmiş bulunacaktır.

Bu sırada kraliçe tekrar yazıya başlamıştı. Bitirdikten sonra başını kaldırarak:

— Şimdi beni dinleyiniz, dedi. Bu caninin muhakemesi görülmeden, hiç bir gürültü ve hiç bir rezalet çıkmadan idam edilmesini istiyorum.

— Nasıl madam?.

— Maiyetindeki kadınlardan biri size müracaat edecek ve şu kâğıdı getirecektir.

Kraliçe kâğıdı şehreminine uzattı. Şehremini hiç bir hayret eseri göstermeden bunu da okudu. Kâğıtta aynen şunlar yazılıyordu:

«Bu kâğıdın hâmiline kral hazinesinden iki yüz taçlı altın Ekü verilecektir. Bu para Bigornun katli bedelidir.»

Jan dö Pressi kâğıdı iade ederek kraliçenin yanından ayrıldı.

Kraliçe, Marinyi ile Valuvanın geldikleri zaman kendisini beklemeleri için alınmalarını söylediği ibadet odası koridoruna geçti. Bir kaç dakikadanberi kendisini bekleyen senyörler içeriye girdiler..

Bunlar biribirlerini görmemezlikten gelerek ve biribirlerine bakmıyarak ayrı ayrı kapılardan girmişlerdi. «Ya o, ya ben! Başka çare yok!.» diyen bu iki ezelî düşman içeriye girince, Margarit, Marinyiye yaklaştı.. Onun elinden tuttu. Böylece başvekili Valuvanın yanına kadar götürerek onun da elinden tuttu.

Biribirine diş bileyen iki adama:

— Ellerinizi biribirinize veriyorum. Hissettiğim kin ve gayz ateşinin birdenbire parlaması tehlikesi var. Fakat şimdi aranıza giren ben sizin birleşmenizi istiyorum, dedi.

İkisi de şiddetle başlarını salladılar.

Kraliçe devam etti:

— Size sekiz gün sonra kat'iyyen ihtiyacım kalmıyacak. O güne kadar sabrediniz. O zaman isterseniz biribirinizi öldürünüz. Fakat, o zamana kadar biribirinize hiç bir fenalığınız dokunmamalıdır.

İkisi de gene kabul edemiyeceklerini anlatan işaretlerde bulundular.

— Marinyi! Eğer razı olmazsan her tehlikeyi göze alarak krala gidecek ve senden gayrimeşru bir çocuğum olduğunu söyliyeceğim.

— Gidiniz Madam! İstediğinizi yapınız.. Bu adamla bir dakika olsun dostluk yapmaktansa darağacında ölmeyi tercih ederim.

— Valuva! Sen de teklifimi kabul etmezsen senin de vaktiyle âşıkım olduğunu söyliyeceğim.

— Darağacını tercih ederim..

Margarit onların bu taannütleri karşısında ölü gibi sararmıştı. İki adam hiddetlerinden morarmışlardı.

Biribirlerine bakmaktan korkuyorlardı.

Kraliçe:

— Sizden uzlaşmanızı istiyorum.. Ayrı ayrı, kendi başlarına hiç bir şeye yaramıyan kuvvetlerinizin birleşmesini istiyorum. Sebebini de söyliyeyim. Bu geceden itibaren ayrı ayrı hepimizin de bir düşmanı var.. Biz böyle hareket edersek bizi yeisle, ümitsizlikle öldürecek, bizi kalbimizden vuracak..

Marinyi:

— Vursun, fakat barışamam.

Valuva:

— Öldürsün, fakat imkânsız! dediler..

— Düşmanımızın adını daha söylemedim amma!

İkisi de gözlerini kraliçeye çevirdiler.

Kraliçe ilâve etti:

— Adı Jan Büridan, diyerek hâlâ elinde tuttuğu elleri bıraktı.

İki adam yüz yüze geldiler. İkisi de titredi. Büridan adı, her birinin kulaklarında ayni dehşetle çınladı. Bu bakışlarda ikisi de Büridanı öldürmek için biribirlerine karşı duydukları kini feda edebileceklerini sezdiler.

İkisi ayni zamanda ellerini uzattılar ve el sıktılar. Mütareke imzalanmıştı. Bu öyle bir mütarekeydi ki bunu bozmak imkânsızdı.

Margarit:

— Güzel, dedi. Mütareke düşmanın mahvına kadar sürecek. Büridan yarın ölürse siz de serbestsiniz. Bunu yemin ile tekit ediyor musunuz?.

— Evet...

— Marinyi sen ne üzerine yemin ediyorsun?.

— Kızımın başına Margarit!..

— Ya sen Valuva?

— Emrinle ölen çocuğuma, oğlum Janın başına!..

Kraliçe titremeden:

— Peki. dedi. Şimdi konuşalım.

Üçü de oturdular ve konuşmıya başladılar.

Mabel kuleden çıktıktan sonra doğruca nehrin sahilinde, dalgalarla açılan dar bir yatakta duran bir sandalın yanına gitti. Sandalın içinde yatan adamı sarstı. Adam doğrulur doğrulmaz hiç bir şey söylemeden küreklere yapıştı.. Suların sathında bir gece kuşu gibi uçmıya başladı..

Mabel karşı sahile çıktıktan sonra doğruca Grev meydanına gitti. Direkli evi dolaştı. Moton sokağına girdi. Sen Jan kemerine geldiği sırada, kendine doğru yaklaşan bir kaç kişinin ayak seslerini işitti.

Bir sütunun köşesine gizlendi. Bir taş heykel gibi hareketsiz kaldı. Büridanın karanlıkta gördüğü ve bir gece hırsızı sandığı hayal işte buydu.

Adamlar geçti.

Mabel mücadelenin sonuna yetişmişti. Onlar kemerin altından geçerlerken saydı. İçlerinden Büridanı, Lansöloyu tanıdı. Ötekilerinin yüzlerinde maske vardı.. Acaba ötekiler kimlerdi. Onca bunun ehemmiyeti yoktu. Büridanın kolunda yürüyen kızı farkedince:

— Margaritin kızı Mirtiy, diye mırıldandı.. Allaha çok şükür tam vaktinde yetiştim..

Mabel takip etti ve onların dö Nel şatosuna girdiklerini gördü. Büridanın buraya niçin girdiğini düşünmedi değil.. İki kardeşin sağ olabileceklerini aklına bile getirmeyerek burasını sırf bir melce olarak kullandığı neticesine vardı.

Bir köşeye çekilerek sabaha kadar bekledi. Kimse çıkmadığını görerek dönmek üzere bulunduğu bir sırada önde Lansölonun, sonra sırasiyle Büridanın, kızın ve daha iki kişinin dışarı çıktıklarını

gördü. Ortalık oldukça aydınlandığı için onları çok gerilerinden takip etti. Preoklerkdeki manastıra girdiklerini gördü. Çıktıkları zaman yanlarında kız yoktu. Kendi kendine:

— Âlâ, dedi. Margaritin kızını yakalamak için şimdi nereye baş vuracağımı biliyorum, diye mırıldandı.

Yavaş yavaş Parise döndü. Üniversitenin çanları çalınıyor. uzaktan fırtına gürültüsünü andıran bir velvele işitiliyordu. Mabel: «Pariste ne oluyor?.» diye düşündü. Fakat bu düşünce üzerinde çok durmadı.

Muhafız askerlerinin toplandıkları Luvra döndü. Bir kaç dakika sonra da Parisi titreten, bu fevkalâde harekâttan endişe etmiyerek kraliçenin dairesine girdi.

— 21 —

PREOKLER

Mabelin işittiği gürültüler, Üniversite tarafından geliyordu. Sabahın saat dokuzuna doğruydu: Altın hokka, Arpa suyu, Cehennem meyhanesi, Kazayağı, Sihirli doktor, Şarapsız kuyu, Mektep mezunu eşek gibi daha bir çok meyhanelerden sürülerle kılıçlı adamlar çıkıyor, avazları çıktığı kadar bağırarak, şarkı söyliyerek birleşiyorlar ve bayraklarını açarak Fer ve Kadölge kapılarına doğru ilerliyorlardı.

Galile imparatorluğuna bağlı olanlar, önlerinde bayrakları, Galile sokağından hareket ettiler. Bu sokakta oturan yahudiler, yağmaya uğrayacaklarını sanarak evlerini ellerinden geldiği kadar tahkime başladılar.

Bunlar, Bazoş kırallığına tâbi olanlarla sur haricinde birleştiler. Kalabalığın böylece sur haricine taşınması, eksik olmıyan kıyamlardan birine daha şahit olunacağına hükmedilebilir. Bunu önlemek ve yatıştırmak için hükûmet kuvvetleri de hemen harekete geçirilmiş ve üç bölüğün daha sabahleyin erkenden burada yer almasına dikkat edilmiş sanılabilirdi. Bu bölüklerden birine Valuva, ikincisine Şatiyon, üçüncüsüne de Marinyinin pek samimî dostu bulunan Jofruva dö Maletruva kumanda ediyordu.

Marinyiye gelince: O da hazır bulunanlar arasında göze çarpanlardan biriydi. Güzel bir harp atına binmişti. Fakat üzerine zırh giymek tenezzülünde bulunmamıştı. Yalnız atının karnından uzun bir pala sarkıyordu.

Mariyinin arkasında Şatiyonun bölüğü, önünde manastır, sağında Maletruva bölüğü, solunda Valuvanın bölüğü olmak üzere bir kare ortasında düşünceli bir şekilde duruyordu.

Bazan Parise bakıyor, kendisini halkın gözü önünde tahkir ederek dövüşe davet eden Büridanı düşünüyor ve homurdanıyordu. Ona

kızını vermektense ölümünü görmesini tercih ediyordu. Sonra gözlerini Paris kapılarına çevirerek kendi kendine:

— Acaba gelecek mi? diye mırıldandı.

Bu sırada, uzaktan akseden gürültüleri duydu..

Titriyerek:

— O! dedi.

Fakat bu Büridan değildi. Manastırın öte tarafında, şarkı söyliyen, küfreden, bağıran, çağıran uzun borularını çalan, bayraklarını sallıyan talebelerdi.

Bu gürültüler bir velvele halini aldı. Hayvan sesleri, ulumalar, havlamalar, miyavlamalar, anırmalar, ıslıkları kahkahalar, küfürler Preoklerk'i doldurmuştu.

Bazoş krallığiyle Galile imparatorluğuna mensup olanlar iki sıra üzerine ve muntazam şekilde dizilmişlerdi.

Marinyinin işareti üzerine şehremini bunlara doğru yürüdü.

Ortalığı bir sükût kapladı.

Şehremini tehdit dolu bir sesle:

— Buraya ne yapmıya geldiniz? diye sordu.

Onun bu sualini Giyom Bürrask karşıladı:

— Geçit resmi yapmıya!..

Rike de ilâve etti:

— Siz de parasız seyredersiniz.

— Bugün geçit resmi yapılacak bir gün değil! Hemen çekilip gidiniz.. Yoksa askerlere, size hücuma geçmelerini emredeceğim.

Bu sözler, şiddetil bir yuhayla karşılandı.

Bazoş krallığına mensup olanlar:

— İmtiyazlarımıza taarruz ediyor, diye haykırdılar.

Galileliler:

— Atınız şu herifi suya! diye bağırdılar..

Talebelerin sesleri daha şiddetlendi.

Şehremini:

— Kral namına! diye tekrarlıyordu..

Buna:

— Haydi defol, yahudi mahalesi büyücüsü!.

— İpe çekin alçağı!..

— Yeni çarşıya götürelim!..

— Horra! Horra! Horra!.. diye karşılık verdiler..

Bir aralık bu gök gürültüsünü andıran gürültü bir bıçakla kesilir gibi kesildi ve üç atlının, manastırın duvarından dolaşarak Marinyinin bulunduğu merkez grupuna doğru yaklaştığı görüldü.

Bunlar, başvekilin on adım uzağında durdular ve içlerinden biri, üç kere boru çaldı:

Atlılardan ikisinin yüzünde maske bulunduğu için tanınmıyordu. Boruyu çalan, ötekilerden biraz daha ileriye çıktı: Bu Büridandı..

Şehreminin işareti üzerine askerler saldırmıya hazırlandılar. Fakat Marinyinin havaya kalkan eli bu hareketin önüne geçti..

Marinyi azametle:

— Bakalım, ne mazeret bulacak?... Şayet mazereti kabul edilebilecek bir şeyse kendisini yalnız asmakla iktifa ederiz. dedi.

Büridanın bu sözler üzerine 'kaşları çatıldı. Dudaklarını ısırıyordu. Hiddetini zaptederek:

— Sir Marinyi, dedi. Vakia size mazeretimi bildirmiye geldim.

Bazoşlular, Galileliler arasında bir hoşnutsuzluk fısıltısı dolaştı. Marinyi acıyan bir tavırla omuzlarını silkti, Valuva, Büridana yaklaştı:

— Vay! Vay! İşte bizim kahraman! diye bağırdı.

Marinyi:

— Haydi, dedi. Münasip kelimelerle af dileyiniz de sizi işkencelere maruz bırakmadan hemen astırayım.

Büridan atının boynuna kadar eğilerek:

— Monsenyör, dedi. Paristen çıktığım zaman sizin burada olduğunuzu öğrendim. Sandım ki dövüşe davetimi kabul ettiğiniz için buraya gelmiş bulunuyorsunuz. Bu zannımdan dolayı itizar beyan ediyorum..

Şehremini:

— Bu namussuzu tevkif etmek için bu kadar nezakete ne lüzum var, diye bağırdı.

Büridan, sözüne devam etti:

— Monsenyör, Preye geldiğim zaman sizi gördüm.. Kendi kendime, Marinyi zannettiğim kadar alçak değilmiş, dedim. Bunun için de affınızı diliyorum.

Talebeler arasında bir alkış tufanı koptu. Etrafa:

— Cesur Büridan! Bağrışları yayıldı.

Marinyi müteessir olmamış göründü. Fakat şehreminine işaret ederek hazır bulunmasını tenbih etmekten de kendini alamadı..

Büridan sesini yükselterek:

— Alçakçasına katledilen dostlarım Filip ve Gotye namına geliyorum.

Talebeler arasında bir gürültü uyanmıya başladığı sırada Marinyi:

— Katil mi edilmiş! diye mırıldandı...

— Onları Sen nehrinde buldular..

Gür bir ses:

— Şahidi benim!.. dedi..

Lansölo, Bazoşluların arasından çıkıp ilerlerken:

— Onları nehirde ben buldum.. Acaba nasıl ve kim tarafından öldürülmüşlerdir? Bunu ancak Allah bilir. Bilinen bir şey varsa o da, onların bir çuval içine konulmuş olmalarıdır!.. diyordu.

Valuva sarararak askerlerin gerisine çekildi ve:

— Lansölo Bigorn! diye mırıldandı.

Lansölo. Valuvayı daha o dakikada görmüş gibi yaparak selâmladı. Sonra da:

— Bonjur monsenyör! dedi. Boğulanlardan bahsetmek iyi değil mi?

Valuva dişleri arasından:

— Bir dakika sabret hele... Ne suda boğulanlardan. ne de boğanlardan bahsedemiyeceksin! diye homurdandı.

Büridan devam etti:

— Ben. dedi. Hem o iki cesur arkadaşımın, hem istipdadınız altında ezilen Paris halkının, hem de kendi namıma geliyorum. Marinyi, buraya benimle dövişmiye geldiniz değil mi?. Dövüşümüzü hançerle mi, mızrakla mı, kılıçla mı yapacağız?. Kendinize güveniyorsanız buyurun meydana..

Marinyi artık dayanamadı:

— Sen sefil ve ipe çekilecek bir adamsın! Haydi askerler... diye bağırdı..

Şehremini Jan dö Pressi:

— İleri! diye haykırdı:

Bu emri bütün kumandanlar tekrarladılar. Müthiş bir çarpışma başladı... Bazoşlular, Şatiyon bölüğüne, Galileliler Maletruvanın bölüğüne saldırdılar.. Ayrı ayrı yerlerde üç dehşetli muharebe ortalığı bağırtılar, küfürler ve yaralıların iniltileri kapladı.

Preokler bir muharebe meydanına dönmüştü. Kısım kısım muharebe ediliyor, göğüs göğüse çarpışılıyor, oklar uçuyor, kılıçlar parlıyor ve şakırdıyordu.

Bu büyük çarpışmanın tam ortasında Marinyi ile Büridan karşı karşıya gelmişlerdi.

Marinyinin bağırması ve işareti üzerine şehremini ile belediye çavuşları Büridanın üzerine atıldılar. İşte bu sırada Büridanın yanında bulunan iki maskeli adam da uzun kılıçlarını çekerek hücuma geçtiler. Bir kaç dakika sonra belediye çavuşları bozulup kaçıştılar: Marinyi ile Büridan karşı karşıya kaldılar.

Marinyi etrafına bakındığı zaman gördüğü manzaradan ürperdiği hissedildi. Çünkü taraftarları tamamen bozulmuşlardı. Valuvanın bölüğü Sen nehrine kadar gerilemişti. Şatiyonun bölüğü kaçıyordu.

Maletruvanınkine gelince onlar da geriliyorlardı.

Galilelilerin gürültüleri ortalığı inletiyordu.

Marinyi atından yere atladı. Büridan da onu taklid etti. İki maskeli arkadaşı yanında yer aldılar.

Lansölo geriden geliyordu. Bir sürü talebe de yetişmek üzere bulunuyordu. Bunların hepsi de:

— Marinyi, asılmalı! Monfokona! diye bağırıyorlardı.

— Milleti aç ve sefil bırakan herifi atın suya!.

Büridan, mosmor kesilen Marinyiye:

— Monsenyör, dedi. Dövüşü kabul ediyor musunuz?.

Marinyi kılıcını çekti. Bu hareketi mübarezeyi kabul ettiğini anlattığı için Büridan hemen saldırdı. Etraftaki talebeler dehşetli bir horra! kopardılar... Preoklerin her noktasından korkunç âvazeler yükseiylor. Pariste çan sesleri ortalığı çınlatıyordu.

Büridanın arkadaşları kılıçlarını kınlarına soktular. Lansölo Bigorn ile çetesi, Marinyinin üzerine atılmak istiyen kudurmuş talebeleri güçlükle zaptediyordu.

Bu sırada, hükûmet kuvvetlerine galip gelen Giyomla Rike de oraya gelmiş bulunuyorlardı.

Valuva ortadan kaybolmuş, şehremini yakın manastıra iltica etmişti.

Marinyi bu vaziyet karşısında mahvolduğunu anlıyordu.

Büridanın darbeleriyle büyük bir ümitsizlikle ancak siper alarak geriliyordu. Böylece manastırın duvarına bitişik olan küçük bir evin duvarına sığındı ve kapısına arkasını verdi.

Büridan muttasıl hücum ediyordu ve bu eve arasıra üzüntü ile bakıyordu. Lansölo, iki maskeli adam. Giyom. Rike, talebeler bu mübarezeyi dikkatle takip ediyorlardı.

Marinyinin böylece evin duvarına sığınması herkeste hapı yuttuğu kanaatini uyandırdı ve daha yaralanmadan başvekilin yakın ölümünü alkışladılar.

Büridan hasmına, birdenbire üç müthiş darbe indirdi ve her darbeyi indirişte:

— Filip için!.. Gotye için!.. Benim için!.. diye bağırdı..

O zaman seyircilerin ağzından bir hayret nidası fırladı. Büridan da bir saniye kadar mütehayyir kaldı. Darbelerden hiç biri isabet etmemişti. Filhakika son hücumunu yaptığı evin kapısı açılmış ve Marinyi bu beklemeyen melcee kaçmıştı..

Talebeler:

— Yağma edin!..

— Çalı demetleri getirin! Evi yakalım!..

— Horra! Horra!.. diye bağırarak eve hücum ettiler.. Büridan bunları susturan bir sesle:

— O benimdir.. Bırakınız bana.. Çekiliniz.. İşi ben bitireyim! diye bağırdı.

— Dövüşün şahitleri kim olacak?

Büridan açık duran kapıdan girerken:

— Allah! dedi..

Muharebeden dolayı sinirleri gerilmiş duran talebeler. kaçmakta olan askerlere hücum için dağıldılar.

Maskeli adamlarla, Giyom, Rike, Lansölo Büridana yardımda bulunabilmek ve hücuma geçmesi ihtimali olan talebelerin hareketlerine mâni olabilmek düşüncesiyle eve girdiler.

Şimdi hepsi de oldukça geniş ve temiz bir odada bulunuyorlardı.

Şapkasını elinde tutan bir adam Büridana doğru ilerledi.

— Burası manastıra ait bir binadır.. Bu muhterem senyöre hücuma geçerseniz hücumunuz monsenyör rahibe karşı bir hareket ve binnetice bir cinayet irtikâp etmiş olursunuz! dedi ve parmağiyle de sapsarı kesilen, elinde kılıciyle bir dolaba dayalı duran Marinyiyi gösterdi.

— Çekil oradan babalık! Gerçi şu rezili burada öldürmek rahibe tecavüz olacak, fakat onu öldürmeden bırakmak ta rahipten daha kudretli olan Allaha taarruz olur.

Lansölo:

— Marten, diye bağırdı. Bize bir desti bira veya beyaz şarap hazırla!... Hararet basmıya başladı.

Manastırın bahçıvanı Marten, mütevekkil bir tavıral yukarı kata çıkan tahta bir merdivene doğruldu.

Büridan Marinyinin üstüne yürüdü.

— Monsenyör, dedi. Sizin için ancak bir kurtuluş yolu kaldı. Eğer kabul etmezseniz sizi öldüreceğim.. Gaspettiğiniz emlâki dö Nel ailesine iade edecek misiniz?.

— Ölülerin hiç bir şeye ihtiyaçları yoktur. Siz, Filiple Gotyenin nehirde ölü bulunduklarını söylememiş miydiniz?.

— Peki.. Paris halkından gaspettiğiniz paraları iade etmiyecek misiniz?.

Marinyi omuzlarını silkerek cevap verdi:

— Servetim benimdir. Sen halkı düşünme hırsız! Beni bırakırsan fidyei necatını alırsın!..

— Kendinizi müdafaa ediniz! Çünkü şimdi sizi öldürmekten artık beni hiç bir şey menedemez. Şunu da biliniz ki, ben muvaffak olamazsam şu iki kişiyle de çarpışacaksınız!..

Marinyi, gözlerinin parıldadığını gördüğü iki maskeli adama bakarak:

— Bunlarla mı? Kim onlar? diye homurdandı.

— Dö Nel ailesinin son varisleri!..

Ayni zamanda, hazırlık vaziyeti alan iki kılıç biribirine çarptı ve gene bu nada bir acı çığlık koptu..

Merdivenden aşağıya beyaz bir hayal sür'atle inerek iki mübarizin arasına atıldı.

Büridan:

— Mirtiy!.. İşte korktuğum başıma geldi, diye mırıldandı ve sonra yüksek sesle:

— Mirtiy'im! Odanıza çekilmeniz lâzımdır.. Ve...

Sözünü bitirmedi. Lâkırdı dudakları arasında kaldı. Müthiş bir hayretle ürperdi. Az kaldı aklını oynatıyordu. Dehşetin boğazını sıktığını hissetti. Sevgilisi, nişanlısı Mirtiy:

— Baba!.. Baba!.. diye bağırarak Marinyinin kucağına atılmıştı. Mariyi hareketsiz duruyordu.

Mirtiy kendinden geçmiş bir halde:

— Baba! Ne oldu size? Niçin hiddetlisiniz? Büridan! Ne oluyor? Ne kılıcını babama mı uzatıyorsun.. İkiniz de beni öldürmek mi istiyorsunuz.

Büridan:

— Baban mı? Bu adamın baban olduğunu mu söyledin? diye homurdandı..

— Klod Lesko babamdır, sevgilim.. Bunu bilmiyordun değil mi? Oh.. Ne müthiş olacaktı.. Baba! İşte Büridan bu.. Beni sevdiğiniz için onu da seveceksiniz değil mi?.

Büridan:

— Klod Lesko mu? Mirtiy baksana arkasındaki muhteşem man-

toya... Şu elmaslı kılıcına.. Bu büyük senyörlere mahsus elbisesiyle...

Genç kız çıldırmak derecelerine gelmişti.. Büridanın sözünü kesti:

— Büyük senyör mü?.

— Bak hele!.. Bu adam tüccar Klod Lesko olabilir mi?. Bu adam, adı bütün millet tarafından lânetle anılan başvekildir. Monfokon darağacını yapan Angerrand dö Marinyidir.

Büridan üç adım geri çekildi. Kılıcını dizleri üzerine vurup kırarak parçalarını yere fırlattı:

— Beni öldürebilirsiniz, dedi. Ben, Mirtiyin babasına kılıç uzatamam..

Genç kız babasına korku ve hayret içinde bakarak:

— Angerrand dö Marinyi ha?. diye mırıldandı.

Marinyi, sakin bir tavırla kılıcını kınına koydu, sonra titreyen Mirtiyin elini tuttu.

Bu sahneyi müthiş ve ağır bir sükût kapladı. Fakat dışarda, hâlâ talebelerin, Bazoşların, Galilerin gürültüleri vardı.

Marinyi sert bir sesle:

— Mirtiy, dedi. Fena bir tesadüfle, uzun zaman ve belki de tamamen malûmun olmıyacak bir şey öğrenmiş bulunuyorsun. Adım Klod Lesko değil...

Sonra mağrur bir şiveyle ilâve etti:

— Asıl adım Angerrand dö Marinyidir. Kızım, serserilerin nefret ettikleri bu isim, mânası anlaşıldığı gün, en büyüklerin isimleriyle yanyana söylenecek ve hürmet görecek. Ben, Fransa krallığını kuvvetli bir hükûmet, kralı diğerlerine örnek olacak bir hale getirmiye teşebbüs ettiğim zaman nelerle karşılaşacağımı biliyordum. Yalnız köylüleri ve şehirlileri ezmedim? Derebeyliği de çiğnedim.. Hükûmet içinde müsaviliği tesise çalıştım. Fransayı böyle geniş ve müsaviliğin hüküm sürdüğü bir hale ve o sahanın ortasında hükümdarın tahtından başka göze çarpan bir şey bırakmamaya çalıştım. Doğru! Ekseriyetle, avamın cinayet adını verdikleri hareketler karşısında titredim, fakat azmimden bir şey kaybetmedim. Bana kimsenin hâkim olmasını kabul edemem. Gerçi, bazı geceler, kulağıma gelen şeylerden korkardım. Fakat o zaman beni teselli edecek bir şey vardı. O da kızımdı. Hükûmet işleri dimağımın yorulmasına, kızım beni teselliye sebep olurdu.

Mirtiy yüzünü iki eli arasına alarak mırıldandı:

— Baba!...

— Mirtiy! İşte milletin hakkımda düşündüklerini yüzüme çarpan adam bu!... İşte etrafımda duyduğum hakaretleri toplıyarak yüzüme fırlatan adam bu!... İşte Büridan!... Ben de Angerrand dö Marinyi. İşte nişanlım dediğin adam. İşte sen de beni teselli eden kızım.

Marinyi daha boğuk bir sesle ilâve etti:

— İkimizden birini intihap et!

Mirtiy çok fena bir vaziyete gelmişti.

— İntihap mı? diye mırıldandı. Babamla nişanlımdan birini intihap mı edeyim?..

Bu sırada yüksekten gelen âmirane bir ses, odanın sessizliğini bozdu:

— Bu dakikada, bu kız, ne Büridanı. ne de babasını intihap edebilir! Burada benim de bir hakkım var. Marinyi bunu siz pek iyi bilirsiniz.

Herkes başını kaldırdı. Biraz önce Mirtiy'in indiği merdivenden şimdi de bir kadının indiğini gördüler. Bu kadın Margarit dö Burgony idi.

Marinyi gözlerinde bir sevinç parıltısıyla başını eğdi.

Büridanın başını bir katil arzusu sardı. Bu sırada Margarit Mirtiy'e doğru ilerledi.

Kraliçeyi gören iki maskeli adam titrediler. Bunlardan biri kendisini kraliçenin önüne atmak istiyormuş gibi bir hareket yaptı.

Bu sırada Margarit koynundan çıkardığı bir gümüş düdüğü çaldı. Kapı şiddetle açıldı. İçeriye bir sürü asker yığıldı.

Lansölo:

— Haydi! diye bağırdı.

Büridan kendini kaybetmiş bir halde, kraliçenin merdivene doğru çektiği Mirtiy'in üzerine atıldı. Kendisini bir sürü adam yakaılyarak sürükledi. Büridan odanın bir köşesine götürüldüğü sırada Marinyi ile kraliçe arasında bulunan kızın merdivenlerden çıkarıldığını gördü.

Genç kız :

— İmdad, Büridan, diye bağırdı. Büridan haykırdı ve orada ölmeye ahtederek saldırdı.

Kendisini yeniden yirmi kol birden yakaladı.

Bir kaç saniye içinde elinden silâhı alınmıştı. Etrafına bakındığı sırada iki maskeli adamın da kendisi gibi yakalandığını görmüştü. Giyom'la Rike ortada görünmüyorlardı. Lansölo da bu görünmiyenler arasındaydı.

— 22 —

MABEL

Biz Mabeli, Büridan'la arkadaşlarını takip ederek Mirtiy'i bahçıvanın evine yerleştirdiklerini öğrendikten sonra Luvr sarayına döndüğü ve krailçenin yanına girdiği bir sırada terketmiştik.

Filhakika Mabeli kraliçe Margarit, şahane bir surette yatak odasında bekliyordu. Bu süs ve ziynet yüz kızartmıyacak bir şekildeydi, heykeller ve resimler yoktu. Bunlara mukabil avizelerle altın çerçevelere yerleştirilmiş resimler duvarlara asılmıştı. Buradaki her şey, her süs, her ziynet bu büyük kadının azametine delâlet edecek bir şekildeydi. Hattâ kapısının üstünde insanın «Burada kraliçelerin

en faziletlisi oturur» levhasını arayacağı gelirdi. Bu bir riyakârlık mıydı? Hayır!...

Margrit Luvr sarayında iktidariyle, faziletiyle, güzellikleriyle ve afifliğiyle şöhret kazanmış bir kraliçe olmak istiyordu.

Marinyi ve Valuva ile konuşmasından sonra hayatının hâkimi olan Büridana karşı beslediği aşkını tatıl tatlı düşünmek için bu odaya çekilmişti.

Bu aşk kendisini hem hayrete, hem de korkuya düşürüyordu.

Nel Kulesinde geçen vakaları düşünerek odasında geziniyor, hiddetleniyor. Fakat, gördüğü hakarete ve hezimete mukabil kalbinde gene aşktan başka bir şey bulamıyordu.

Bazan aklına Mirtiy geliyordu:

Kızı!

Rakibesi!

O vakit dudaklarında bir sevinç çizgisi beliriyordu. Büridanı en ağır işkencelere mahkûm edecek sebepler buluyordu.

Güneş doğmak üzereydi. Bitişik odada daima kendisini bekliyen hizmetçiyi çağırarak, kral muhafız askeri yüzbaşısını bulmalarını emretti.

On dakika sonra Hük dö Trankavel Margarit'in kabul salonu yaptığı odasına girdi.

Trankavel ertesi günü için tedbir almak için geceyi uykusuz geçirmişti.

Margarit:

— Yüzbaşı, dedi. Talebeler arasında bir heyecan olduğunu işittim. Ne oluyor?

— Madam! Talebeler, Bazoşlar ve Galileler Başvekili dövüşe çağıran Büridanla birlikte bulunmaya karar vermişler.

— Ne! Büridan Preokler'e gitmeğe cesaret edecek mi?

— Evet, haşmetpenah!

— Onu tevkif ederek böyle bir rezaletin önünü almak daha iyi olmaz mı?

— Buna çalışıldı. Fakat serseriyi ele geçirmek mümkün olmuyor. Devriyeler onu yakalıyabilmek için Parisi altüst ettiler. Talebelerin harekete geçecekleri zaten onu ararken ortaya çıktı. Gelip haber verdiler. Bir geçit resmi bahanesiyle, Bozaş'lılarla Galile'liler ve talebelerin Preokler'de bir isyan hazırladıkları tahakkuk etti.

Kraliçe bir kaç dakika kadar düşünceye daldı.

Zırh elbiseleri içinde mühip görünen yüzbaşı ayakta duruyor ve Margarit'in:

— Git! demesini bekliyordu.

Kraliçe birdenbire:

— Trankavel o adamı muhakkak yakalamamız lâzım, dedi.

— Kimi madam? Büridanı mı? Yakalanacağından emin olabilirsiniz.. Kral emretti. Bir kaç saat sonra ölmüş bulunacağından emin olabilirsiniz.

— Sizden Büridanın öldürülmesini değil, ele geçirilmesini isti-

yorum. Sağ olarak ele geçirmek... Hem ben bu isyanı seyretmek te istiyorum.

— Bundan daha kolay yerine getirilecek bir arzu olamaz madam... Yarın sabahleyin erkenden üç bölük Preokler'de yer almış bulunacaklardır. Ben de yanımdaki kuvvetlerle manastırın surlarına gireceğim. Eğer haşmetpenahımız arzu ederlerse, kendilerini tehlikesizce her şeyi seyredebilecekleri bir yere götürebilirim.

— Neresi orası?

— Manastır bahçıvanının evi. Efendimiz askerlerimin arasında mı yer alacaklar?

— Hayır, hayır!... Ben doğruca manastıra giderim. Kraliçenin böyle bir teşebbüsünden kimse haberdar olmamalıdır. Sizi manastırda bulur ve emirlerimi orada bildiririm.

Tankavel çekildi. Margarit te yatak odasına girdi. Güneş doğmuştu. Hizmetçi kız mutad zamanında içeri girdi. Margarit:

— Yatağı boz! diye emretti.

Kız donuk bir tebessümle emri yerine getirdi. Kral çok zaman yaptığı gibi sabahları kraliçeyi ziyarete gelirse onun bütün geceyi uykusuz geçirdiğini anlamaması lâzımdı.

Mabel de, işte bu sırada odaya girdi.

Margarit:

— Ne yaptın? diye sordu.

Soğuk bir tavırla Mabel:

— Geç yetiştim. Şeytanlar kulesindeki evi bomboş buldum, dedi.

— Lânet olsun!.. Ya şeytanlar kulesindeki muhafızlar ne olmuş?

— Ya öldürülmüşler, ya yaralanmışlar ,yahut ta kaçmışlar. Bütün gece Büridanın izini bulmaya çalıştım. Fakat bu çalışmam boşuna oldu. Büridanla Mirtiy'in nerede olduklarını anlıyamadım.

Mabel, kraliçeye bu isimleri söylerken ona yiyecek gibi bakıyordu.

Kraliçenin yüzünde hiç bir teessür eseri görünmüyordu.

Onun müteessir olması lâzım değil miydi? Nel Kulesindeki vaka, bütün gecenin uykusuzluğu ve bu haber bu teessürü doğurmaya kâfi değil miydi?

— Vaadettiğin o aşk ilâcı ne olodu?

— Hazır kraliçem!

— Onu içenin âşık olacağını, azab içinde kıvranacağını söylemiştin değil mi?

— Hem cehennem âzabı içinde madam. Ruhen, kalben ve cismen öyle bir âzap çekecektir ki, bu âzabın yanında çarh işkencesi, köpek işkencesi (1) hiç kalır. Bu eksiri içecek adamın kalbi parçalanır. Ruhu teskin edilemez bir üzüntüyle sürüklenir. Vücudu, hiç bir şeyle sönmesi kabil olmıyan bir ateşle yanar.

Bu adam, kendisine bu eksiri içireni istese de istemese de sevecektir. Kin beslemiş olsa bile sevecektir. İradesi elinden gitmiştir, bir

---

(1) Köpek işkencesi elleri ve ayakları bağlanarak yere yatırılan mücrime, aç köpeklerin saldırması suretinde yapılan işkencedir.

şey yapamıyacak bir haldedir. Aşkı, sevdiği kadının nevazişleriyle eksilecek yerde artacaktır. Bu eksir, içirileni, bir kaç ay veya bir sene içinde öldürür.

— Alâ! Büridan iki saate varmaz, ele geçmiş bulunacaktır.

Mabel titriyerek sordu:

— Ya Mirtiy ne olacak?

— Büridan tevkif edildikten sonra kızı nereye sakladığını söylememesine imkân var mı?

Mabel, Margarit'in bu sözünü elinde olmadan başını sallıyarak tasvip etti. İntikam plânının mahvolduğunu görüyordu.

— Kraliçe Büridanı nasıl ele geçirecek?

— Bugün Marinyi'yi Preokler'de dövüşe davet etmiş değil miydi?

— Ey?..

— Marinyi oraya gidecek. fakat onunla beraber dört bölük te asker bulunacak orada. Muharebe plânını Trankavel'le ben tertip ettim. Mükemmel bir tuzak. Kendim de gideceğim.

— Efendimiz Preokler'e mi gidecek?

— Hayır.. Ben manastırda bulunacağım.

Mabel kendi kendine:

— Manastıra gidecek, diye mırıldandı. Bu sırada büyük bir ıztırap içinde Mirtiy'in oturduğu evin manastıra ait olduğunu düşünmüştü.

Kraliçe devam etti:

— Sen de benimle beraber geleceksin. Biz bahçıvanın oturduğu rahibin kulübemsi yerinde bulunacağız.

Mabel sarardı. Dudaklarından bedduaya benzer bir şey fırladı. İçinden:

— Allah! diye mırıldandı.

Allah, kader, tesadüf.. Bu üç tâbir haddi zatinde ayni şeyi, her üçü de nefsimizdeki hakikatleri ifade eder. Her üçü de izah edemediği ve sebeplerini anlıyamadığı hâdisat karşısında insanın duçar olduğu hayreti anlatıyordu.

O zamanlar, insan bir şey karşısında aciz duyunca işe yabancı bir kuvvet karıştırırdı. Mabel de, Margariti, Mirtiy'in sığındığı yere sürükliyen sebebi anlıyamadığı için:

— Allah!.. diye söylenmişti.

İşini yoluna koyan «Allah» tı ve bu işte «Allah» kendisine karşı çok merhametsizce davranıyordu.

— Acaba intikamımı almayı Allah istemiyor mu? diye düşündü. Yahut daha intikam vaktinin gelmediğini bildirmek istiyor? Fakat ben çok azap çektim. Yıllardır bekledim. Yanında bulunduğum seneler içinde hiç bir sözüm, hiç bir hareketim, hiç bir bakışım ona, kendisine karşı beslediğim kin ve garazı anlatmadı. O daima tebessümlerimi gördü. Bir damla gözyaşımı göstermedim. Allahım çektiğim bu azap kâfi değil mi? Allhaım artık sana isyan ediyorum! Beni Margaritin kızına kavuşması azabından koru, yalvarırım sana. Oğlumu öldüren kadının kızını benim elimde bulundur.

Mabelin Allahına söylediği bu sözler kendisini teskin etti.

— 23 —

SÖZ DİNLİYEN ALLAH

Sen Jermen Depre manastırının rahibi Messir Kleman Maho altmış yaşında olmasına rağmen kendisini çok iyi muhafaza etmış bir adamdı. Sık ve siyah kaşlarının altındaki gözlerinden haşin tabiatli biri olduğu anlaşılıyordu. O cemaatinin imtiyazlarını şiddetle müdafaa eder ve talebelere karşı derin bir nefret beslerdi.

Filhakika, şimdiye kadar muhtelif devirlerde manastırlarla talebeler arasında kavga eksik olmamıştı. Bu mücadelelerin asıl sebebi de Preokler'di. Talebeler buraya hâkim olmak, kilisenin elinden bu araziyi almak istiyorlardı.

Kilise ise, onların bu tecavüzlerini önliyerek kendi hududu haricinde bulunan arazi parçalarını eline geçirmek istiyordu. İşte bu münasebetle kavga eksik olmazdı. Bu harplerde bazan kilise, bazan talebe galebe çalardı. Fakat Kleman Maho zamanında, galip manastır bir kaç mühim muvaffakıyetten sonra talebelerin taarruzuna uğramamıştı. Bugün Bazoşlıların, Galilelilerin ve talebelerin toplanmaları da kilise yüzünden değildi.

Messir Kleman Maho, Trankavel'in kumanda ettiği bölüğü içeriye alması. üç bölüğün, kilisenin bu ezelî düşmanlarına karşı muvaffakıyet kazanamaması endişesinden ileri gelmişti. Böyle bir vaziyette Trankavel bölüğü imdada koşacaktı.

Baş papas yemekhanede Trankavelle zabitleri şerefine mükellef bir kahvaltı hazırlatmıştı ve kendisi de tenezzülen buna iştirak etti. Bu sırada Trankavel yanında bulunduğu bir sırada manastırın kilercisiyle şarap memurunu çağırtarak birincisine her nefere birer dilim ekmekle karaca eti vermesini, ikincisine de askerlerin bulunduğu avluya iki beyaz fıçı götürmesini emretti.

Bu işi bitirerek surun Preokler tarafına gittiği zaman harp çoktan başlamış, harpçilerin feryatları ortalığı kaplamış bulunuyordu. Manastır müdürü bunu seyrettiği zaman da titremişti. Bu titreme korkudan değil, harbetmek arzusunun kabarmasındandı.

Kendisini takip eden Trenkavele:

— Ah, yüzbaşım, dedi. Ben sizin, siz de benim yerimde olsanız, bizi himaye eden o büyük Sen Jermen hakkı için ölümü görecektiniz. bu da...

O sırada koşup gelen bir rahip sözünü kesti ve iki kadının hemen manastıra girmek istediğini söyledi.

Manastır müdürü kaşlarını çattı:

— İki kadın mı? Per Hilarion! Kadınlar ne zamandanberi manastıra kabul ediliyorlar? Acaba harp gürültüsü aklınızı mı oynattı. Fakat bu, bizim üzerimizde ayni tesiri yapmadı.

Dışarıda kökreyen Bazoşluların seslerinden çok, âmirinin hiddetinden korkan Per Hilarion kekeledi:

— Kusurumu affediniz, efendim. Bunlar öyle kadınlar ki, onlara adî kadın nazariyle bakamayız: Zira..

— Saçmalama Per Hilarion! Kadınların kadınlığında şüphen mi var? Yoksa, dediğim gibi, aklınızı mı bozdunuz. Gidiniz, dua ediniz.. On iki defa istiğfar duası..

Hük dö Trenkavel, müdürün kulağına bir kaç söz söyliyerek zavallı rahibin mahkûm olacağı dua cezasının sayılmasını yarıda bıraktırdı. Müdür, bunun üzerine tavrını değiştirdi ve hemen kapıya koştu. Müteharrik köprüyü indirtti. Hendeğin öte tarafında bekliyen bir el arabası, kapı açılır açılmaz hemen içeriye alındı.

Bir kaç muhafızın himayesinde bulunan el arası içinden iki kadın indi.. Bunlardan birincisi kraliçe, ikincisi Mabeldi.

Margarit karşısıda yerlere kadar eğilen manastır müdürünün hürmetlerini tebessümle karşıladı. Sonra Trenkavele dönerek: :

— Beni söylediğiniz yere götürünüz, dedi.

Bir kaç dakika sonra kraliçe, Mabel, manastır müdürü ve Trenkavelden vücuda gelen grup, bütün muharebe meydanının kolaylıkla seyredilebildiği bahçıvanın evine girmiş bulunuyorlardı.

Manastırın suruna bitişik olan bu evin iki kapısı vardı. Biri Preoklere, biri de manastıra açılıyordu.

Kleman Mahon kraliçeyi, bizzat üst kata çıkarıp bahçıvan Martenin odasına koydu ve pencereyi açtı.

Margarit pencereden başını çıkardı.

Mabel arkasında ölü gibi sararmış bir halde bekliyordu.

Mirtiy de bu evdeydi, fakat nerede? Belki de bitişik odada..

Margarit muharebeyi seyrediyordu. Kral askerlerinin hezimetini gördü.

Fakat o, bu mahşer gününde yalnız bir adamı arıyordu. Marinyi kendisini müdafaa ederek yavaş yavaş gerilerken onu gördü. Titredi. Hüzünlü gözleri bir meserret ışığiyle parladı. Çünkü Büridan, Marinyiyi kendisinin bulunduğu eve doğru sürüyordu.

O sırada kraliçe, Trenkavele bazı emirler verdi. O da hemen fırlayıp gitti.

Bundan sonrasını biliyoruz. Mabel kraliçenin, Mirtiyi görmiyeceğine sevinirken onun dışarı çıkması, merdivenlerden aşağı koşması işi değiştirdi. Kraliçe de dışarı çıktı. Baba ile sevgili arasına atılan genç kızı tanıdı.,

Onu bildiğimiz gibi aldı. Yukarı çıkardı ve o sabahtanberi oturduğu küçük odaya kapatıldı.

Marinyi ile Margarit konuşmak için aşağıki odaya indiler. Her ikisi de genç kıza sahip olmak istiyorlardı.

Bu iki kişi ayni fikrin tesirindeydiler ve bunların feci hali orada bulunan Mabelin mevcudiyetiyle de tamamlanıyordu.

Ayak ta, hareketsiz duran ve gözlerini kraliçeden ayırmıyan Mabel yukarıya çıkarak, Mirtiyi kapalı bulunduğu odadan alıp gö-

türmeyi düşünüyordu. Bu düşünce ile de yavaşça merdivene doğruldu. Bu dakikada Mirtiye bütün mevcudiyetiyle kin beslediğini duyuyordu. Kendi ölümü bahasına bile olsa, kızı öldürmekte bir dakika bile tereddüt etmiyecekti. Daha merdivenin ilk basamağına ayağını koyduğu sırada kraliçenin:

— Burada kal Mabel! Senden gizli bir şeyim yok ve sana ihtiyacım olacak.. dediğini işitti.

Mabel bir an tereddüt etti. Merdivenden fırlayıp çıkmak, Mirtiyi hançerle öldürmek, sonra da kraliçeye:

— Sen oğlumu öldürdün, ben de kızını.. Fit olduk! diye bağırmak istedi.

Fakat birnevi merak gene onu kraliçenin yanına çevirdi. Kraliçe bu sırada Marinyiye:

— İşte kızınız.. İyi bir tesadüf neticesinde bulundu. Her şeyimi bilen Mabelin yanında söyliyebilirim. Mirtiy yalnız senin kızın değil. Benim de... Marinyi! Bu sözüme karşılık verebilecek misin?.

Başvekil cevap vermeden eğildi ve kraliçe devam etti:

— Onu sevdiğinizi biliyorum. Fakat ben de seviyorum. Kendisini tanımadığım ve bana göstermekten çekindiğiniz zamanlar bile bir anne olmak dolayısile seviyordum. O zamanlar ne kadar gözyaşı döktüğümü size Mabel söyliyebilir. İşte görüyorsunuz ya, kızım bütün fena düşünceler arasında zihnimi okşayan yüksek bir düşüncedir. O, ruhumun karanlık ve derin köşelerinde gözyaşlarımla sulanarak yetişmiş bir çiçektir. Fena hareketlerimden dolayı beni muhakeme edecek kadınlar, o yanımda bulunmuş olsaydı, beni takbih ve tayibe mecbur oldukları hallerin vukua gelmiyeceğine inanacaklardı. Buna ne dersin?.

Mabel, kendisini sevindiren bu sözleri dikkatle dinliyordu. Margaritin kızını çok sevmesi istediği şeylerdendi.. Çünkü onun, ondan ayrılmasında doğacak kederi de o nisbette fazla olacaktı. Kraliçe bu sevgisini kendisinde nadir görülen bir teessür şivesiyle söylemişti. Belki de bunda samimîydi. Belki de bu teessürü kalpten geliyordu.

Hüzünlü ve düşünceli duran Marinyi kraliçeye verecek cevap bulamıyordu. Kraliçenin bu sualini de birincisi gibi yalnız eğilmekle karşıladı.

Mabel verilecek kararı büyük bir merakla bekliyordu.

Nihayet Marinyi boğuk ve heyecanlı bir sesle:

— Madam, dedi. Elinizde hem hakkınız. hem de kuvvetiniz var..

Margarit mağrur bir eda ile cevap verdi:

— Kuvvet mi? Ona müracaat ettim mi? Eğer kuvvet kullanaydım, eğer kraliçelik kuvvetimi, annelik hakkımla birleştirerek istimal edeydim, siz burada bulunabilir miydiniz?.

— Affediniz, Margarit.. Haklısınız.. Yalnız annelik hakkınızdan bahsedelim. O hak, benimkinden daha büyüktür. Kızımı seviyorum demeye bile lüzum görmem. Çükü ve bilirsiniz ki o benim hayatımdır. Bana merhamet edeceğinizi, kararınızın idamıma bir hüküm olmıyacağını umuyorum.

Margarit hafifçe gülümsedi. Artık galip olduğunu anlamıştı.

— İsterseniz, dedi, vereceğimiz kat'î kararı bir hafta veya on beş gün sonra verelim. Siz kendiniz için en adilâne olan bir hal şekli ben de buna uygun gelen bir çare düşünelim.. Beraberce kraliçe ve başvekil gibi değil, anne ve baba gibi kızımızın saadetini temin edecek en salim kararı verelim. Ne dersiniz?.

— Kabul, fakat bu zaman içinde Mirtiy ne olacak? Luvrda kalması mümkün olamaz.

— Evet, Luvrda kalamaz. Güllübahçede de, Marinyinin konağında da kalamaz. Fedakârlıklarımızın derecesi müsavi olsun. Mirtiy bu zaman zarfında ne sizinle, ne de benimle birlikte kalsın..

— O halde kiminle kalacak?.

— Mabelle..

Marinyi bir an kadar gözlerini Mabele dikerek tetkik etti. Sonra:

— Peki! dedi.

Mabel istifini bozmamıştı.. Yüzünde en ufak bir damar bile titrememişti.. Fakat o kadar sararmıştı ki hemen düşecek sanılırdı.

Gözlerini kaldırdı. İçinden kopan bir feryat dudaklarından çıkmadan söndü ve gene içinden:

— Allah duamı kabul etti, dedi.

Bir kaç saniye sonra Marinyi ile kraliçe evden ayrılmış bulunuyorlardı. Mabel yalnız kalmıştı. Fakat Marinyi ayrılmazdan önce Mabelin yanına sokularak kulağına:

— Eğer istikbalini temin ve servet sahibi olmak istersen bu gece gel ve beni konağımda bul.. demişti.

Kraliçe de ayrıca nedimesini bir köşeye çekerek:

— Bir saate kadar Mirtiyi götürdüğün yeri bilmeliyim. Canını kurtarmak istersen Marinyinin haberi olmamasına çalışmalısın..

Mabel, yalnız kalınca Mirtiyin buluduğu odaya çıktı. Bir müddet kapıyı dinledi. İçeriden hiç bir gürültü gelmiyordu. Kapıyı açtı. Genç kız odanın bir köşesine çekilmiş sessizce ağlıyordu. Mabel, Mirtiyin yanına gitti. Omuzlarına dokundu. Genç kız, titriyerek başını kaldırdı. Yavaşça:

— Ne istiyorsunuz, madam? diye sordu.

— Size Büridanı nasıl kurtarabileceğinizi söylemek isterim. Benimle beraber gelir misin?.

Mirtiy cevap olarak ayağa kalktı ve başlığını başına geçirdi.

Mabel:

— Geliniz! diyerek odadan çıktılar ve Parise doğru yürümiye başladılar.

Kraliçe, hürmetli baş rahip ile ruhanî meclis azaları ve rahiplerden bir kısmı tarafından bahçıvanın evinden teşyi edilip avludan geçmezden önce iki adamın konuşma odasına benzer bir yerde bir kaç dakika durmuştu.

Bu adamlardan biri kral muhafız askerleri kumandanı yüzbaşı Hük dö Trenkavel, diğeri de yüzünü maskeyle kapadığı için teşhisi pek kolay olmıyan birisiydi.

Kraliçe Trenkaveli muvaffakıyetinden dolayı tebrik ettiği zaman, yüzbaşı:

— Madam, üç mahpusu ne yapalım? diye sordu.

Margarit:

— Üç mü? dedi.

— Evet, üç.. Jan Büridan ve iki de maskeli adam.. Bunları nereye götürelim? Tampl'e mi?.

— Hayır...

— Şatöleye mi?.

— Hayır.. Oraya da değil.

Trenkavel:

— O halde haşmetpenahımın emirleri nedir?. demek istiyormuş gibi eğildi.

Kraliçe yanına sokularak alçak bir sesle:

— Trenkavel, dedi. Bana ne kadar sadık olduğunuzu bilirim. Emrim ne olursa olsun körükörüne itaat edersiniz.

— Sadık bir bende ve askerim, vazifem budur. Efendimiz yalnız emrediniz.

— İşte emrim: Herkes Marinyi, Valuva ve hattâ kral... Mahpusların bir fırsatını bularak kaçtıklarını bileceklerdir. Anlıyor musunuz?.

Yüzbaşı vaziyetini değiştirmeden:

— Evet, madam!. dedi.

— Mahpuslar nerede?

— Bitişik odada.

— Âlâ! Siz de askerlerinizi alarak gidebilirsiniz.

— Mahpusları kim muhafaza edecek?

Margarit, maskeli adamı göstererek:

— Bu, dedi.. Bu andan itibaren onlardan o mes'ul olacak.. Kendisine icap eden emirleri verdim.

Hük dö Trenkavelle esrarengiz adam hürmetle eğildiler.

Yüzbaşı kraliçe ile gittiler.

Adama gelince, o da Büridanla iki maskeli adamın bulunduğu odaya geçti. Bu, Strajildoydu.

— 24 —

LANSÖLO KENDİSİNE BİR İÇTİMAİ MEVKİ ARIYOR

Büridanla iki maskeli arkadaşının yakalandıkları sırada Lansölonun ortadan kaybolduğunu söylemiştik.

Muharebenin kaybedildiğini görür görmez, Bigorn sırra kadem

bastı. Muharebe dedik; çünkü bu isyan gününe Bazoş muharebesi adı verilmiştir.

Bigorn Büridanla arkadaşlarının hücum edenlerin çokluğu karşısında yakalandığını görünce, kendisi de kaçmaktan başka çare görememişti. Yazık ki elini kolunu sallıya sallıya uzaklaşamadı. Yolda bir hayli çarpışmak mecburiyetinde kaldı. Bir kaç damla kanını, elbise ve etinden bir kaç parçayı, bir kaç tutam saçını, serpuşunu, sağ kulağının memesini, üç ön dişini feda etmek zaruretini gördü. Artık Bigornun iki yüzü biribirine benzemiyordu.

Kaçtığını söylemekle, bu mert adamın, Büridanı bırakıp gittiğini mi anlatmak istiyoruz. Hayır, o, Büridanı bırakıp gitmedi. O, bunu makul bir düşüncenin tesiriyle yaptı. Efendisi yakalandıktan sonra kendisinin de yakalanmasından hiç bir fayda yoktu. Kaçmakla belki efendisine yardımda bulunabilirdi. Belki onu kurtarabilirdi. İşkenceye maruz kalmaktan kurtaramasa bile son günlerinde üzüntüsünü hafifletmiye çalışabilirdi.

Bazoş kraliyle Galile imparatoruna gelince, onlar da Trenkavelin askerleri tarafından dışarıya püskürtülmüşlerdi. Gerçi Büridanı kurtarmak için bir kaç hamle yapmışlardı. Fakat emeklerin boşuna olduğunu anlayınca kaçmışlardı.

Lansölo Parise gelince evvelâ Sen Denis sokağındaki Büridanın evine uğradı. Ev sahibi madam gündüzleri baharat satmakla vaktini geçirirdi. Bigorn içeri girdiği sırada, o, bir müşteriye zencefil veriyordu.

Müşteri madama, o günkü, bir başka ağızdan işittiği isyanı, şehremini askerlerinin asilere hücum ederek hepsini kaçırdıklarını anlatıyordu. Bu müşterinin ifadesine göre maktullerle mecruhların hesabı yoktu.

Şunu da tekrar işaret edelim ki, o. muharebe hikâyesini bir başkasından, bir başkası da bir başkasından işitmişti. Herkes bilir ki bu kabîl şeylerde hakikatle anlatılan arasındaki fark ölçüsüz sayılacak kadar büyür.

Müşteri, hülâsa, iki yüz talebenin yerlere serildiğini söylüyordu.

Madam, belki, her maktule birer tane isabet edecek kadar istavroz çıkardı. Bigorn müşterinin işte bu hikâyesini bitirdiği sırada içeriye girmişti.. Müşteri gitti.

Bigorn:

— Madam, dedi. Size verilecek bir haberim var: Kiracınız olan efendim güzel ve cesur delikanlı..

Ev sahibi sözünü kesti:

— Doğru, Monsenyör Büridan hem cesur, hem de güzeldir.

— Onun kadar, hırsızlara karşı bir evi müdafaa edecek bir adam yoktur.

— Delili şu.. Evimde oturduğu müddet içinde buna kimse cesaret edemedi. Rahat rahat uyuyorum.

— Bilhassa hayatını tehlikeye koyarak sizin gibi namuslu, müdebbir ve ihtiyar kadınları onun kadar himayc edecek bir mert bulunmaz.

Madam, hissedilir bir hiddetle:

— Namuslu ve müdebbir olmakla iftihar ederim. Fakat ihtiyar olmıya gelince, zannedersem ben o kadar...

Pot kırdığını anlayan Bigorn hemen kadının sözünü keserek:

— O lâkırdının peresengidir. Kemale ermiş diyecektim, dedi.

İhtiyar kadının çehresi ekşimişti:

— Benden ziyade kemale ermişler bulunur, diye homurdandı.

Bigorn:

— Neyse, dedi. Size Monsenyör Büridanın uzun bir seyahata çıktığını haber vermiye geldim.

— Gitti mi? Beni kim muhafaza edecek?.

Bigorn da zaten bunu bekliyordu. Elini göğsü üzerine koyarak:

— Ben, dedi, bizzat ben.. Şunu da bilmeniz lâzım ki Büridan giderken bana: «Bigorn, dedi. Madam Şopineli sana emanet ediyorum. Ben bulunmadığım sırada ona iyi bakmalısın!. Bir tek gözünle uyu. Elin, hep hançerinin kabzesinde olsun. Dükkânını yağma etmek isterlerse buna mâni olmak için canını ver.» dedi.

Madam göz yaşlarını silerek veya yalandan siler gibi görünerek:

— Merd delikanlı, dedi. Demek gitti öyle mi? Uzak bir yere mi gidiyor?.

— Uzağa, uzağa.. Bu yüzden tekrar gelip gelmiyeceğini bilmiyorum. Bu arada belki siz bir çok felâketlerle karşılaşacaksınız..

— Allahım!..

— Hırsızlığa, yağmıya, yangına...

— Allahım!..

— Hırsızlara, papaslara. talebelere... Bütün felâketlere...

— Sus. Bigorn yoksa öleceğim..

— Belki, fakat ben burada bulunmazsam... Korkacak bir şey yok.. Görüyorsunuz ki buradayım..

— Evet, buradasınız.

— İşte madam, şimdi size ne istediğimi söyliyebilirim. Efendim dönünceye kadar, ben, odasında kalacağım.

— Âlâ!..

— Onun verdiği ücreti ben de vereceğim..

— Vay! Demek siz para vereceksiniz, öyle mi?.

— Ayni şeyi: Yani hiç bir şey..

Kocakarı ümidinin boşa çıktığını görünce içini çekti. Ve:

— Peki! dedi.

— Fakat, ben efendimden daha iyi hareket etmek istiyorum. Söz aramızda kalsın.. Biliyorsunuz Monsenyör Büridan kendisini bedava evinde oturtan muhterem kadına karşı vazifesini iyi görmüyordu. Ne yapıyordu? Sabahleyin şafakla evden çıkıyor, ancak gece dönüyordu. Sizi de yalnız geceleri muhafaza ediyordu.

— Doğru..

— Ben sizi hem gece, hem de gündüz muhafaza edeceğim.. Buradan bir yere kımıldamayacağım. İyi amma, buradan bir yere gidemezsem açlıktan, susuzluktan ölürüm. Sonra sizi muhafaza edecek kimse kalmaz. Buradan geçecek ilk hırsız çetesi, sizin zengin,

üstelik muhafaza edecek kimseniz bulunmadığını öğrenirse vay başınıza geleceklere...

Bu mütaleadan çok ödü patlıyan, fakat serserinin ağzından çıkacak teklife pek te iltifat etmek istemiyen kadın:

— Ey.. Ne olacak? diye sordu.

— Sizin için delik deşik olmıya razı olan bu vücudun sıhhatte bulunması lâzımdır. Bunun için de icap eden içkiyi ve nevaleyi temin etmeniz iktiza eder.

Madam, korkak olduğu kadar hasis de olan bir insanın göstermesi tabiî bulunan bir tereddüde düştü.

Bazan korku hissete galebe eder.

Kahramanca bir kararla Lansöloyu beslemiye razı olduğu bir sırada, Lansölo fena bir harekette bulundu.

Madam bir masanın arkasında oturduğu için Lansölo da onunla rahatça konuşmak için bu masanın kenarına ilişmişti. Bu sebeple madam, yüzünün ancak yarısını görüyordu.

Lansölo, teklifinin kabul edilip edilmemekte mütereddit ve kabule daha meyyal bir halde olduğunu görünce, ufak bir jestle ikna etmek lüzumunu duydu ve ayağa kalktı. Elini kalbinin üstüne koyarak eğildi.

Maalesef bu hareket sırasında düşünmiyerek yarım sola döndü. Çehresinin kanını, kulağının yırtığını madama gösterdi.

Kadın korkusundan bir çığlık kopardı.

Parmağını yaralara doğru uzatarak:

— Bu ne hal?! diye sordu.

Şaşıran Bigorn:

— Bu ne hal mi? dedi.

— Yüzünüz yara içinde. Siz dövüşmüşsünüz..

— Ben mi? Asla! Ben fazileti, namusu, ihtiyarlığı himaye için dövüşürüm. Gençliği himaye için değil..

— Kralın adamlariyle dövüşmüşsünüz?.

— Lâkin...

— Siz, o mel'un talebelerle birlikte idiniz. Devriyeler tarafından takip edildiğinize şüphe yok.. Buradan ayrılmak istemeyişinizin sebebi de bu. Çünkü sizi bulurlar, ele geçirirlerse bu geceden tezi yok, darağacını boylayacaksınız.. Ben darağacına gidecek bir âsiyi evimde saklıyamam. Çünkü ben de itham edilirim.

— Yanılıyorsunuz, madam.. Yemin eder ve temin ederim ki...

— Sonra ben de yakalanır, teşhir direğine bağlanırım. Belki de asılırım. Defol oradan. Defol serseri.. Ben kralın sadık bir tebaasıyım.. Evime asileri alamam! Çık dışarı!

Kadın eline aldığı bir süpürge ile Lansölonun üstüne yürüdü.

Bu silâhın ve daha doğrusu, dükkânın önünü büyük bir kalabalıkla doldurması çok muhtemel bu bağırışın karşısında Bigorn sokağa fırladı. Yırtık elbisesinin parça parça yerlerini mantosunun ve yüzündeki kanlı yaraları şapkasının altında saklamıya çalışarak kaçtı. Kaçarken içinden:

— Rezil, büyücü kadın, hasis miskin karı. Allahından bul.. Evini hırsızlar soysun.. Sana lâzım gelen dersi verecek adamları bulup

göndermekte gecikmem.. Şimdi halim ne olacak? Elimdeki şu bir avuç incirden başka tıkınacak bir şeyim yok.. diyordu.

Lansölo, dükkândan kaçarken elini sür'atle soktuğu kuru incir çuvalından bir miktar incir aşırmıştı. Şimdi, incirleri bir börek niyetile yiyerek kendisince emin telâkki ettiği yerlere doğru gidiyordu.

Lansölonun bu emin telâkki ettiği yerlerin güzel olmamakla beraber mânidar bir ismi vardı:

Tirvaş sokağı...

Gerçi dövüşen, yaralanan, yarı topallayan, suratının kılları koparılan Lansölo buraya giderken burada barınacak bir yer bulabileceğinden pek emin değildi.

Fahişelerle, bunlardan daha ahlâksız haydutların yatağı olan Tirvaş sokağı, hırsızların çaldıkları eşyaları taksim ettikleri veya çalacaklarının plânını hazırladıkları meyhanelerle doluydu.

Lansölo, işte bu meyhanelerden birine girdi.

Bu menhus meyhaneyi, biçimsiz bir adam işletiyordu. Bu cücenin biriydi. Fakat öyle bir cüce ki belden yukarısı tam bir adam teşekkülünde. Kısa bacaklar üzerine oturtulmuş iriyarı bir gövde ve yere sürünür gibi görünen uzun ve kuvvetli kollar. Velhasıl domuz gibi kuvvetli bir haydut.

Hoşuna gitmiyen veya yeyip içtiği şeylerin parasını ödemiyen müşterileri bel kemerlerinden yakalayarak sokağa fırlatırdı. Bu cesaret ve kahramanlığı yüzünden cüce Noel - Jamb - Tort herkesten hürmet görürdü.

Bigorn içeriye girince tatlı bir şiveyle:

— Bonjur aziz dostum!. dedi. Daima dinç, daima kuvvetlisin.. Noel - Jamb - Tort'a Tirvaş sokağının iftihar ettiği adam denilse yeridir. Bir hayli zaman var ki görüşemedik, değil mi? Seni göremediğim için müthiş bir üzüntü içindeydim. Bu sabah kalkar kalkmaz, ne olursa olsun bu gün gidip kendisini göreyim, bu kahraman dostumu muhakkak göreyim, dedim.

Cüce:

— Ne istiyorsun? diye homurdandı.

— Seni görmek, seni kucaklamak... Tirvaş sokağından uzak bulunduğum sıralarda burayı düşünerek gözyaşı döktüğümü söylemek...

Cüce tekrar homurdandı:

— Ne istiyorsun?.

Nihayet büyük bir cesaret göstererek masalardan birine oturan Bigorn:

— Yiyecek!. dedi.

— Bu kolay.. Ne yemeği istiyorsun?

— Azıcık bir şey muhterem dostum! Bir dilim börek, bir kaç yumurta, ekmek...

— Ne içeceksin?..

— Beyaz şarap aziz arkadaş!..

Noel - Jamb - Tort:

— Heyy, Madlon, diye bağırdı.

Çıplak kollu, yağlı elli, dağınık saçlı iri yarı bir kız, mutfak adı verilen karanlık bir izbeden çıktı.

Yemeğe kavuşabilmek için önüne gelene iltifat etmeyi kararlaştırmış bulunan Bigorn buna da bir kaç kelime sarfetti:

— Daima güzel.. Gittikçe daha güzelleşiyor... diye bağırdı.

Kızın bu iltifata tebessümü, bir surat ekşitmesi suretinde vukua geldi...

Cüce:

— Madlon, dedi. Bigorna bir dilim börek, bir omlet.. Ekmek ve beyaz şarap..

Madlon:

— Başüstüne.. dedi.

Bigornun sevincine diyecek yoktu.. Tam bu sırada Noel - Jamb - Tort:

— Dokuz onluk, dört para, altı akçe eder. dedi.

Bigorn sapsarı kesildi ve:

— Ne! diye sıçradı.

Cüce ayni şeyi tekrar ederken elini uzattı:

— Dokuz onluk, dört para, altı akçe..

— Ne?... Noel, aziz dostum, benden parayı peşin istemekle hakaret etmiş oluyorsun. Ben ki Moidde bira ve Sentürdorede şarap içebilirken buraya sırf eski bir ahpaba..

Cüce:

— Parayı ver! diye homurdandı.

— Ne! Sahi mi söylüyorsun! Parayı verecek miyim?.

— Ya verir, ya defolursun!..

— Noel aziz dostum!.. Yarına kadar veresiye de vermez misin?.

— Veresiye vermek yok.. Ya ver, ya defol..

Lansölo bir kaplanı bile acındırabilecek bir surette içini çekti.

Kılıcını taktı. Mantosunu omuzuna attı; gözlerini sildi. Müthiş cüce belki merhamete gelir ümidiyle tereddütle kapıya doğruldu.

Fakat kapıya geldiği halde cücede en küçük bir merhamet eseri görülmedi..

Kapıdan çıkmak üzereydi..

Artık, cücenin suratına bir küfür savurmak için başını kaldırdığı bir sırada, köşeden bir ses:

— Parasını ben vereceğim!. dedi.

— 25 —

SİMON MALENGR

Lansölo, şiddetle fırlatılan bu sözler üzerine heyecanla döndü.

Noel - Jamb - Tort bunu söyliyen adama baktı. Onu dikkatle süzdükten sonra:

— Bigorn gel... Madlon getir yemeği! dedi.

Adam para ile dolu elini cüceye uzattı..

Noel - Jamb - Tort başını sallıyarak:

— Sonra verirsiniz! Burada para memnun kalınarak dışarıya çıkılacağı sırada verilir! dedi.

Bigorn, masasına oturmasını işaret eden meçhul adamın karşısına otururken meyhanecinin sözünü tasdik etti:

— Doğru!..

— Meçhul adamın kukulâtası yüzünü tamamen kaplamıştı. Bigorn onun ancak burnunun ucunu görüyordu.

Bigorn oturunca, adam kukulâtasını ve mantosunu açtı. Parlak gözü. soluk benzi ve hilekâr siması ortaya çıktı.

— Simon Malengr! diye mırıldandı.

Adam:

— Sus! dedi. Benim Lansölo.. Beni tanıdın ya!.. Artık karnını doyur. Seninle yemekten sonra konuşuruz.. Biz eski arkadaşız; ayni memleketliyiz.. Çocuklukları Betonda beraber geçen, beraber oynayan iki eski arkadaş. Sonra da beraberce Paris sokaklarında insan avladık. Gerçi hayli zamandır biribirimizden ayrıyız. Fakat bu dostluğumuzu eksiltmemiştir.

Lansölo itiraz etti:

— Hayır, dedi. Sen benim ölümümü istiyen bir adama hizmet ediyorsun...

— Monsenyör, lö kont dö Valuva senin ölümünü istiyen bir adam değildir. Bilâkis. Göreceksin ya... Haydi ye!.. Buraya niçin geldiğimi öğreneceksin.

— Beni mi arıyordun?.

— Hem üç gündür..

Lansölo, bir tereddüt anı daha geçirdi. Fakat bu tesadüften Büridan için iyi bir şey çıkabilmek ihtimalini düşündü. Burnu iyi bir koku almıştı. Tam bu sırada Madlon da omleti getirmişti..

Lansölo, Simon Malengre endişeyle, omlete hazin hazin baktıktan sonra:

— Ne olursa olsun kalacağım! diye mırıldandı ve omleti midesine indirdi. Arkadan gelen börek ve tatlıyı da ayni şekilde... Lansölonun şüphesi, Malengrin sahaveti nisbetinde artıyordu. Karnı doydukça şüphesi kuvvetleniyordu.. Artık yiyecek hali kalmadığı zaman içinde karşısındakine itimatsızlıktan başka bir şey bulamadı. Dirseklerini masaya dayayarak sakin bir sesle:

— Seni dinliyorum! dedi.

Malengr:

— Noel, bize iki bardak bal şerbeti getir, diye bağırdı.

Lansölo:

— Mühim şeyler anlatacak galiba! diye düşündü.

O sırada meyhanede kimseler yoktu. Cüce bal şerbetini getirdikten sonra çekilip gitti. Bu basık yerde şimdi boş sıralardan, içki kaplarından, Simon Malengrin tilki çehresinden ve Lansölonun kurt simasından başka bir şey göze çarpmıyordu.

Simon Malengr, sesini yavaşlatarak:

— Zengin olmak ister misin?. dedi.
— Bu da lâf mı, ben zaten zenginim.
— Deme.. Beni hayrete düşürüyorsun Lansölo!.
— Şüphe mi var.. Gerçi bir şeyim yok amma, alınması hoşa giden her şey benim sayılabilir. Kesem tamtakırken, zengin şehirlilerin devam ettikleri malûm mahallelerde bir iki dolaştım mı, tamam.. Bu bitip tükenmekle bilmiyen bir zenginliktir. Sonra hırsızların şerrinden sakınmama da ihtiyaç yok.
— Gerçi böyle.. Fakat günah işlemiş olmuyor musun?.
— Bilâkis ne kadar çalarsam, cennette kendime o kadar emin bir yer temin etmiş olurum..
— Nasıl şey bu böyle?.
— Çaldığım paranın yarısını Sen Östaş papasına verdikten sonra mesele yok.. Papas onları, kolaylıkla duaya çevirebiliyor. Hele sen şimdi ruhumun istirahat ve selâmeti için edilen duaların neye vardığını bir hesap et.. Dünyada ne yaparsam yapayım, cehennemi istesem bile oraya gitmeme imkân yok. Beni muhakkak cennete götürecekler..
— Doğru.. Diyelim ki ruhun için bu böyle.. Ya vücudun için Bigorn, onu da düşünmelisin. Her an dayak yemek, sert ve hiddetli adamların eline düşmek felâketini bir düşün. Bunu halin de gösteriyor. Koparılan sakalına, kanayan kulağına, yırtılan elbiselerine bakılırsa bu adamlardan birinin elinden güç kurtulmuşa benziyorsun.
— Haklısın. Bu sabah Preoklerde olan şeylerden haberin yok mu?.
— Hayır!..
— Talebelerin muharebesini işitmedin mi?.
— Ben üç gündür seni aradığım için başka şeylerle uğraşmadım.
— Muhterem efendin kont Valuvayı ne zamandanberi görmedin?.
— Üç gündür dedim ya! Hem ne yapacaksın?.
— Doğru. Hemen bir şey yapacak değilim. Sen anlat bakalım.
— Yalnız soymak istediğin adamlardan fenalık görmekle kalmaz, devriyeler tarafından yakalanır ve darağacına da sürüklenebilirsin ve bu sefer en küçük bir merhamete rastlamadan asılırsın. Elbette unutmamışsındır. Monfokonda az kaldı ipe çekiliyordun.
Bigorn yüzünü ekşitti:
— Efendin cehennem zebanisi kontun sayesinde.
— Böyle felâketlerle karşılaşmadan, sana rahatça kazanılabilecek bir servetten bahsediyorum. Artık ne şehreminiyle, ne de devriyelerle hiç bir alış verişin olmıyacak.. Rahatça kazanacak, rahatça eğlenecek, rahatça gezecek, rahatça yaşayacaksın..
Bigorn bir an düşündükten sonra sordu:
— Sana bir şey söyliyeceğim.. Yoksa seni kont dö Valuva mı gönderdi.
— Hayır kendim geldim..
— Peki.. Beni kontun hesabına mı çalıştırmak istiyorsun?.

— Hayır... Onun aleyhine!..

— Ya, demek aleyhine, kontun aleyhine ha!..

Malengr ufak bir dürtüşten sonra ilâve etti:

— Yahut onun hazinesi aleyhine.

— Pekâlâ! Söyle.. Seninle beraberim. Kaploş boynuma ipi geçirirken karşımda güldüğünü unutacağım. Kont dö Valuva denilen o ifritin bir kölesi olduğunu unutacağım, diye bağırdı.

Fakat içinde de itimatsızlığın büsbütün arttığını kendi kendine itiraftan çekinmedi..

Simon Malengr, düşünür gibi görünüyordu. Alçaklığın, şeytanlığın bir aynası ola yüzünde elemli ve karışık bir hava belirmişti.

— Sana müracaat etmemi bana Jiyon tavsiye etti, dedi. Jiyon çok akıllı bir kadındır.

— Jiyon mu? Jiyon da kim?.

— Ha evet.. Haklısın.. Sen onu tanımazsın. Jiyon bir kocakarıdır; çirkindir; fena huyludur. Fakat onun öyle bir hassası vardır ki bütü bu kusurları örter.

— Ne imiş o hassası?.

— Parayı müthiş sever..

Bigorn güldü:

— Bu hepimizde bulunan bir hassa, ayol..

— Doğru ama, Jiyonun parayı sevmesi ona, parayı nasıl ve kolaylıkla tedarik edebileceğini de ilham eder. O geçenlerde konta büyük bir para muabilinde bir hizmette bulundu. Parayı aldı. Şimdi de başka bir çare arama peşinde.. Efendisinin ruhunu tetkik etti. Bu tetkikinden de şimdi anlatacağım bir plân vücuda geldi. Onunla ortağız. Eğer plân muvaffakıyetle neticelenirse, Jiyon zengin olacak, ben de onu nikâhım altına alacağım.

— Bu işte benim ne hissem olacak?

— Kazanılacak şeyi üçe ayıracağız.. Biri senin, biri benim, biri de Jiyonun.. Nasıl işine geliyor mu?.

— Benim işime her şey gelir.. Fakat bana kalırsa bu meselede sen, galiba efendin Şarl dö Valuvaya ihanet ediyorsun? Malengr çorbacı? Demek sen alçak, namussuz bir adamsın öyle mi?.

— Ben ne dersen oyum. İhanet meselesine gelince: Bana bir faydası dokunacaksa Allaha bile ihanet ederim. Benim kim ve ne olduğumun ehemmiyeti yok.. Zengin olmak isterim. Emelim bu. Bir kere de zengin oldum mu sorma yapacaklarımı. Önce memleketim olan Betona gidecek ve orada rahat bir hayat geçireceğim. Hey! Noel!... Bal şerbeti getir.

Simonla Lansölonun ne konuştuklarını aklına bile getirmiyen Noel - Jamb - Tort uyukladığı in gibi bir yerden çıktı. Ne konuştuklarına ehemmiyet bile vermiyordu. İkisini de çok iyi tanıyordu. Ne adam olduklarını biliyordu.

Bu sebeple Simonun herhangi bir senyör hesabına Lansöloya bir cinayet teklif ettiğini pekâlâ anlıyordu. Bu cinayet belki de ken-

di meyhanesinde yapılacaktı. Bu takdirde o da, işe yardım eder, hissesine düşen parayı alırdı.

Alt tarafının ona taallûku yoktu..

Cüce masanın üstüne bal şerbeti kabını koyduktan sonra çekildi.

Simon Malengr de sözüne devam etti:

— Bigorn, bugün benim gördüğüm hizmeti evvelce kont dö Valuvanın yanında sen görürdün. O zaman yaptıklarını biliyorsuh değil mi?.

— O zamanlar bir çok şeyler yaptım. Bazılarını unuttum bile..

— Evet amma, sana söylemek istediğimi muhakkak unutmamışsındır. Hani şu Dijonda geçen şey..

Bigorn titredi..

Malengr alay edici bir tavırla devam etti:

— Hatırladın sınırım.. Hani şu nehre atmıya götürdüğün çocuk..

— Evet nehre atmıya götürdüğüm çocuk.

Lansölo, kont dö Valuva ile Margaritin, Dam dö Dramanın çocuğunu öldürmek için verdikleri emri yerine getirmediğini Büridandan başka kimseye anlatmamıştı. Şimdi bu vak'ayı daha yeni olmuş gibi hayalinde kolaylıkla ve bütün teferrüatiyle, takip edebiliyordu. Bir an işin hakikatini Simon Malengre de anlatmayı düşündü.

Fakat bundan vazgeçti..

Simonun şüpheye düştüğü ve hakikati öğrenmek istemediği ne malûmdu?..

Bigorn yavaş bir sesle:

— Hakkın var, dedi. Bu mesele öyle kolay kolay unutulacak şeylerden değil.. Sanki dün olmuş gibi hatırlıyorum. Bir asır yaşasam bile unutamam bunu. Gerçi Fransada cellât Kaploş ve ip yapan adamlar bulundukça benim yüz sene yaşamama imkân yok ya! Hani söz olsun diye söylüyorum, Simon! Bir tarafta annesi ölürken, bir taraftan da ben o zavallı masumu kollarıma alıp götürdüm... Suya attım. Dalgalar üstüne kapandı. O da boğulup gitti.

Bigorn öyle alaycı ve gamlı bir sesle anlatıyordu ki yaptığından hakikaten vicdan azabı çektiği sanılabilirdi.

Gerçi katil vak'ası doğru değildi.. Fakat vicdan azabı duyuyordu.

Valuva ile Margaritin bu canavarca emrini yerine getirmek istememiş miydi?.

Simon, Bigornun hikâyesini başını sallıyarak dinlemişti. Dişsiz ağzının köşelerinde beliren şeytanî gülüşiyle Bigornun azap ve titremesine hayret ediyor gibi görünüyordu.

— Ya, dedi. Demek hakikaten öldü çocuk?.

Bigorn içini çekti:

— Şüphe mi var?.

Simon Malengr, bir saniye kadar sustu. Sonra kolunu masanın üstünden uzatarak, eliyle Bigornun kolunu sıktı:

— Mademki böyle Bigorn, dedi. Zararı yok, şimdi de çocuğun ölmemiş olduğunu farzet!..

— 26 —

LANSÖLONUN MESKENİ

Lansölo Bigorn iskemlesi üstünde sıçrıyarak:

— Acayip! diye mırıldandı.

Simon Malengrin gülüşü, daha esrarengiz, daha itimat edilir bir şekil aldı:

— Evet, aziz dostum, Bigorn, dedi. Sonradan çektiğin vicdan azabını evvelden de çektiğini, Margaritle kont dö Valuvanın emrini yerine getirmediğini farzet...

Bigorn gene telâşla homurdandı:

— Garip!..

— Dur hele.. Çocuğu nehre atacak yerde bir yere... Meselâ uzakta kulübemsi bir yere bıraktığını farzet..

Bigorn morarmıştı. Yavaşçacık elini hançerine götürdü.. Hakikat, yahut hakikat sandığı şeyi açık olarak gözünün önünde tecessüm etmişti. Kont Valuva oğlunun nehre atılmadığını biliyordu. Bunu nasıl öğrenmişti. Bu mesele kendisini o kadar alâkalandırmıyordu. Bunu öğrendikten sonra sadık adamı Simonu göndererek kendisini aratmıştı!. Şimdi kenarlara gizlenmiş bir takım adamların üzerine atılacaklarından hiç şüphe etmiyordu.

Bigorn: «Simon bu ihaneti için yazık ki çok para alamıyacak. Ancak kalbinin üstüne bir hançer yiyecek.» diye düşündü..

Simon Malengrin sakin hali, meyhanenin hırsızlar yatağında bulunması Bigornu biraz sakinleştirdi.

Simon:

— Ey!.. Çocuğu Saon nehrine atacak yerde uzak bir yerdeki kulübeye bırakmış olman ihtimaline ne dersin? diye sordu..

Bigorn:

— İyi ama, çocuğu oraya neden bırakacakmışım?. dedi.

— Bilir miyim onu? Belki sonradan almak için..

Bigorn titredi.. Eli tekrar hançerinin kabzesine gitti.

Malengr devam etti:

— Yahut ta başka bir sebep vardır. Bunu da bulmak güç bir şey değil.. Esas çocuğun ölmemiş bulunmasıdır. Yahut ta biz onu ölme-

miş farzedeceğiz Anlıyorsun değil mi? Bizim için bir faraziye olan bu mesele diğerleri için bir hakikat olacak..

Bigorn:

— Peki, diye homurdandı..

— Peki, ne?.

— Sözünü anladığımı söylüyorum... Devam et...

Şimdi hakikati iyice anlıyordu. Malengr çocuğun ölmediğine emindi. Diğerlerini de çocuğun ölmediğine inandırmak istiyordu. Fakat çocuğun bir kulübeye bırakıldığına varıncıya kadar noktası noktasına nasıl uydurmuştu?.

— Şimdi, dedi. Mademki çocuğun yaşadığını kabul ettin; dinle beni. Bir kaç sene oluyor. Birdenbire içimde yaşadığım memlekete büyük bir hasret duydum. Tekrar şimal ovalarını görmek, tekrar Betonda bir müddet kalmak istedim.

Bigorn:

— Vay köftehor vay! Demek sende böyle hasretler de belirir. Doğrusu hiç ummazdım.

— Vatan muhabbeti veya başka bir sebepten muhakkak Betona gitmem icap ediyordu. Oraya efendim kont dö Valuvanın rizasiyle gidiyordum. Şunu iyi dinle ve hatırında tut: İndiğim otelin karşısında Marjantin adında ihtiyar bir kadın oturuyordu. Bu kadın kimseye gitmez, sokağa çıkmaz, hemen hemen hiç kimseyle konuşmazdı. Betonlu değilmiş te.. Buraya yanında bir adam ve bir de çocuk bulunduğu halde gelip yerleşmiş. Ben oraya gitmezden dokuz sene kadar önce adam ölmüş. Çocuk o sırada, on beş yaşında kadar vardı. Ölen adamın adını da sana az sonra söyliyeceğim.

Bigorn bu hikâyeyi büyük bir alâkayla dinliyordu. Yavaşça:

— Çocuk, daha doğrusu o söylediğin yaştaki genç nasıl bir delikanlıydı?

— Bunu bilmiyorum. Çünkü kendisini hiç görmedim. Buna mukabil kadını, kendisini Janın annesi diye tanıtah Marjahtihi gördüm.

Bigorn titriyerek sordu:

— Delikanlının adı Jan mı imiş?.

— Evet.. Şimdi beni dinle.. Sana demin bahsettiğim daüssıla yok mu? İşte o beni bilhassa geceleri sarıyordu. Gündüzleri otelden çıkmıyor. Geceleri efendimin işaret ettiği yerleri dolaşıyordum. Beni iyice dinliyor musun?.

— Hem sandığından daha fazla..

— Peki.. İşte bir gece, küçük bir gezintiden sonra, sabahın saat ikisine doğru otelime dönerken karşıki evde inlemeye benzer bir ses işittim. Tam bu sırada evin kapısı açıldı. Beyaz bir hayale benzer bir şey gördüm. Önce kaçmak istedim. Sonra bunun muavenet istemek için kapıyı açan bir kadın olduğunu anladım.. Hemen yaklaştım.. Lüzumsuz işlerle vakit kaybetmektense hemen içeriye girip yardımda bulunmayı kararlaştırdım. Fakat tedavi de imkânsızdı. Çünkü can çekişiyordu. Nitekim bir saat sonra da öldü. Bu ölen Marjantindi.

— Yani on beş yaşındaki Jan isimli delikanlının anası diye tanılan kadın..

— Evet.. Yani sana zevcinin adını söyleyeceğimi bildirdiğim kadın. Marjantin de tedavinin imkânsız olduğunu, öleceğini anlamıştı. Orada kaybettiğim vakte acıyarak ayrılmak üzereyken kadın elimden tuttu.

Benden yapılmasını istediği bir şeyi olduğunu söyledi. Bunu Allah namına istiyordu. Ben dini bütün bir hıristiyan olduğum için kabul ettim. Marjantin bu hizmetime mukabil ufak servetini bana bırakacağını söyledi. Servet kelimesini işitir işitmez kapının sürgüsünü sürdüm. Olabilirdi ki can sıkıcının biri gelir ve beni bu zavallı kadına yardım etmekten menederdi.

— Seni daima iyi kalbli ve nezaketli bir adam olarak tanıdım.

— Ben öyle yaratılmışım yavrum. Başka türlü yapmak istesem de elimden gelmez. Doğrusu çocuğu alıp nehre atmak benim harcım değildir. Maksadım sana taş atmak değil.. Ne ise.. Gelelim ihtiyar kadının arzusuna.. Parise giderek üniversitede (sokağını da, evin adını da söyledi) Jan adındaki delikanlıyı bulmak ve kendisine bazı hususî şeyler söylemek.. Çünkü, Jan, sergüzeşti, Paris hayatını ve tahsi'i severmiş, bunun için Parise gitmiş.. Marjantin bu işi yapmak için bana altı altın Ekü veriyordu. Geriye kalan yirmi altın Ekü servetiyle gümüş bir zincire asılı ve içinde kadın saçları bulunan bir madalyonu da o genç Jana götürmek için yemin ettim. Bu madalyonun üstünde de maalesef büyük bir elmas vardı.

Bigornun dudakları soldu ve yumruklarını sıktı.

Gerçi Bigorn bir hırsızdı. Fakat Simonun bu kurnaz ve riyakâr hareketlerine pek içerliyordu.

Sert bir sesle:

— Pekâlâ! Delikanlıya söylenecek hususî şeyler neymiş bakalım? Onu anlat.. dedi.

— İşte şu: Jan Marjantinin kendi anası olmadığını biliyormuş. Fakat bildiği de yalnız bundan ibaretmiş... Bunula beraber. o Marjantinle yaşayan adamın adını babasıymış gibi kabul etmiş amma. bu ismin kendi adı olmadığını bilmiyormuş. Marjantin, delikanlıya söyleyeceği bazı hususî şeylerden sonra onun asıl ebeveynini bulacağına ve servet ve şerefe kavuşacağına emindi. Böyle olmakla beraber bunu doğrudan doğruya kendisine niçin haber vermediği suali kafamı kurcalıyordu. Kendisine bunu sordum. Verdiği cevap şu oldu: «Bu meselede kabahatliydim. Çok sevdiğim Janın tekdirine maruz kalmaktan korktum..» Sabırlı ol Bigorn, işte asıl sırrı anlatıyorum. Bunların senin için ne kadar faydalı olduğunu anlayacaksın!..

— Benim için mi? Bunda beni alâkadar eden ne var?.

— Şimdi anlarsın! Senin bu işte alâkan olmadığını bilseydim, uzun uzadıya anlatmıya kalkar mıydım.

— Doğru devam et..

— Marjantinin bana bildirdiği esrara bakarsak kadının, deli-

kanlının ailesinin adını bildiğine hükmedebiliriz. Belki de bunu, çocuğun elbiselerinde gördüğü bazı işaretlerden anlamıştır.

Bigorn heyecanla sordu:

— Neymiş o isim!.

— İşte bunu söylemedi.. Tam söyliyeceği sırada, şüphesiz delikanlıya bildirmem için ölüm dudaklarını kapadı. Fakat bundan başkalarını söyledi. Küçük Janı zevciyle birlikte bulmuşlar.. Ebeveyninin kim olduğunu anlamışlar. Niyetleri sonradan bu adamlardan para koparmakmış. Çocuğu da yanlarında bunun için alıkoymuşlar. Şimdi anlıyor musun?.

— Anlıyorum. Öyle anlatıyorsun ki insanın bir hayli de zevkine gidiyor.

— Adam Janı bulduktan bir sene sonra ölmüş Marjantin de ilk düşüncesinden vazgeçmiş. Yani şantaj yapmamış. Çocuğa gül gibi bakmış. Günün birinde Jan Parise gitmek istemiş. Sırrı çocuğa gideceği gün de açmamış. Fakat ona hakikati anlatmak için Parise gitmeyi düşünmüş. İşte biliyorsun. Ömrü vefa etmeyince o da ne yapsın... Hikâye bundan ibaret. Nasıl buldun?.

— Pek istifadeli.. Güzel hikâye anlatıyorsun.. Fakat sonra ne oldu? Malenger lâtife eder gibi sordu:

— Her şeyin bir başlangıcı, bir devamı, bir de sonu olur. Başlangıcını öğrendik. Şimdi devamiyle sonunu öğrenelim.

— Aldanıyorsun Bigorn. Daha sen başlangıcı bile bilmiyorsun. Sana bunu da anlatacağım.. Fakat buna geçmezden önce bu benim Beton seyahatimi anlatmalıyım. Daüssılam, Valuvanın bana verdiği vazifeler bitince nihayet buldu. Parise döndüm. Marjantin ölmüştü. Genç Janı unutmuştum. Jiyonun bazı sözleri bana bu hâdiseyi yeniden hatırlattı. Seni aramıya başladım. Bigorn şimdi sana hikâyenin asıl başını anlatacağım. Marantinle kocası Fladra gitmek üzere Fransadan geçerlerken küçük Janı nerede bulduklarını biliyor musun?

Bigorn, Simona pek garip görünen titrek ve boğuk bir sesle:

— Ben ne bileyim? dedi.

— Âlâ! Küçük Janı Dijonun bir köyünde, küçük bir kulübede bulmuşlar. Çocuğun boğulduğuna emin misin Bigorn?

Simon, Bigornun gözlerine dikkatle baktı..

Bigorn içini çekti. Elini alnına götürerek:

— Vicdan azabı duymamak için emin olmamak isterdim. Fakat ne yapayım ki hakikat. Çocuğun suyun yüzünde çırpındığını ve birdenbire battığını gördüm. Yaptığım cinayetten deli gibi oldum. Orada bir saat kadar kaldım. Valuvanın oğlu ölmüştür, devam etti, dedi.

— Şimdi Jiyonla benim aklıma niçin sen geldin. Onu anlatayım. Marjantinin kocasının adını biliyor musun? Diğer tabirle, kulübede bulunan küçük Janın taşıdığı ismi biliyor musun?.

Bigorn titreyerek:

— Nereden bileyim, dedi.

Simon Malengr:

— Büridan, dedi.

Bigorn boğuk bir sesle:

— Büridan mı?! dedi.

Evet bu ismi işiteceğini zaten tahmin ediyordu. Bir kaç dakikadanberi Marjantinin bulduğu çocuğun Büridan olduğunu anlamıştı. Kendisini bir nevi hayret ve şaşkınlık kaplamıştı.

Bigorn, pek o kadar adî mahlûk değildi. O talih ve tesadüf denilen şeylerin inceliklerini kavrayacak bir yaradılıştaydı.

Demek, kendisi, o kadar senyörler arasında hayatını kurtardığı adamı efendi diye seçmişti. Demek Büridan, Dam dö Dramanın oğluydu? Demek. kont Valuvaya o kadar düşmanlık besliyen ve onun tarafından ayni mukabeleyi gören Jan Büridan, kont Valuvanın oğluydu.

Bir müddet kendisini düşüncenin ağırlığından kurtaramadı. İçinde büyük bir merak da uyanmıştı. Acaba, Simon, Malengr, Büridan hakkında kendisinden ne isteyecekti. Her halde bunu öğrenmeliydi.

Malengr:

— Anlatayım mı, dinleyecek misin? diye sordu..

— Anlat...

— Çok akıllı olan ve hilede bana taş çıkaran Jiyonun düşündüğü şeytanlığa bak hele. Şu hikâyeden açıkça anlaşılan Büridanın, Valuvanın öz oğlu olduğu anlaşılmaz mı?.

— Doğru, sonra?.

— Sonra mı? Eğer Valuva, oğlunun yaşadığını öğrenir ve bu da kendisine isbat edilirse.. İşte bunu isbat etmek ancak sana düşer..

— Sonra?.

— Valuva kendisini bu çocuktan kurtaracak adama neler vermiyecek bir bilsen... Altınlar ve altınlar..

— Olabilir, sonra?.

Simon Malengr, bir kaç dakika kadar Bigornun solgun çehresini tetkik ettikten sonra birdenbire ona doğru eğildi ve:

— Lasölo, dedi. Efendine sadık olacak kadar yanında bulunmadı.. Onu çok seviyor musun?..
dın .. Onu çok seviyor musun?..

— Kimi Büridanı mı?.

— Evet.. Efendin Jan Büridanı..

Bigorn bal şerbetibardağını dikerek:

— Ondan nefret ediyorum, dedi. Kavgacı ve sert bir adam.. Hiç hoşuma gitmiyordu. Ondan ayrılmayı bile düşünüyordum.

— Yok.. Ondan ayrılman doğru olmaz. Evvelâ çocuğu boğmadığını söylemelisin. Sonra da nefret ettiğini söylediğin Büridanın vücudunu ortadan nasıl kaldıracağımızı tasarlarız... Dedim ya, istikbalimiz temin edilecek..

Bigorn öksürdü:

— Evet.. Lâkin benim bunda kazancım ne olacak?.

— Söyledim ya! Valuvadan koparacağımızın üçte biri.

— Ben başka şey isterim.

Malengr hayretle sordu:

— Ne istiyorsun?.

— Sakladığını söylediğin gümüş zincirle içinde kadın saçı bulunan madalyonu. Ya bunu alırım, yahut ta bir şey yapmam.

— Bu pek kolay.. Hay. hay..

— Evet amma bunları ben derhal isterim.

— Kolay. İstersen hemen şimdi. Benimle beraber Sent Katerin caddesine kadar gel ve al..

Kont Valuvanın konağı, sonradan adının Sent Katerine çevrilen sokakta, yani bu vakadan elli altı sene sonra Paris şehremini senyör Obrionun önce Bastil Sen Antuvan, sonra da sadece Bastil adıyla anılan kalenin ilk taşını koyduğu Sen Antuvan kapısının yakınında idi.

Bigorn bir saat sonra madalyonu almış ve göğsüne sokmuş bulunuyordu.

Bigorn, Sent Katerin sokağı köşesinde beklediği müddetçe Valuvanın konağından, kendisine hücum etmek için bir sürü jandarmaların çıkmasını bekliyordu. Fakat, Simon Malengr, hüsnüniyet sahibi olduğunu biraz sonra bizzat gelmek suretiyle gösterdi.. Kendisine madalyonu verirken:

— Yapacağımız işi kararlaştırmak üzere nerede buluşacağız? diye sordu.

Tirvaç sokağındaki meyhaneye bir daha ayak basmamaya karar veren Bigorn:

— Noel - Jamb - Tortun meyhanesinde, dedi.

Sonra evlerin duvarları dibinde sürüne sürüne, kendisine söylenen sözleri düşüne düşüne Sen Antuvan sokağından çıktı. Kendisini üzen bir başka düşünceye daldı.

Grev meydanına çıktığı zaman kendi kendine: «Vay canına, dedi. Madam Klopinel süpürgesiyle kovdu. Noel - Jamb - Tort veresiye vermiyor. Namuslu adam olmıya karar verdiğim gündenberi hiç bir işim yolunda gitmiyor. Her halde şimdi kendime bir mesken bulmalıyım.» diye söylendi.

O, böylece söylenirken direkli evin köşesinden on beş kadar askerin hücumuna uğradı. Bir an içinde elinden silâhının alındığını ve bağlandığını gördü..

Bir ses:

— Bu Lansölo Bigorn mu diye sordu..

Şatöle çavuşlarından biri cevap verdi:

— Evet, monsenyör, kendisini, eski müşterilerimizden biri olduğu için tanırım. Nereye götürelim? dedi.

Şehremini Jan dö Press:

— Şatöleye!.. emrini verdi.

Bir kaç dakika sonra zavallı Bigorn, bir zındana kapatılmış bulunuyor ve kendi kendine: «Darağacına gideceğimiz güne kadar oturacak bir yer bulabildik!..» diye söyleniyordu..

Jan dö Press, Bigorn yakalanır yakalanmaz, hemen saraya koşmuş, kraliçeden kendisini görmesi müsaadesini almış ve ona Lansölo Bigornun tevkif edildiğini haber vermişti.

— 27 —

DEHŞET İÇİNDE

Mabel, Sen Jermen de Pre manastırı bahçıvanının evinde geçen vak'adan sonra, Mirtiyi alıp götürmüştü.. Uyuşuk bir haldeydi genç kız.. İtirazsız, Mabeli takip ediyordu. Başına gelebilecek her şey, şu iki esaslı mesele karşısında daha şimdiden ehemmiyetlerini kaybetmiş sayılabilirdi:

Evvelâ Büridan tevkif edilmişti. Sonra da kendisi, Angerrand dö Marinyinin kızıydı. Şimdiye kadar tüccar Klod Lesko diye tanıdığı babası, kralın başvekili ve herkesin nefret ettiği bir adamdı. Onun adını daima gizli ve müthiş kinlerden doğan ürpermelerle söylendiğini işitmişti.

İşin en müthiş tarafı da, babası olan bu adama Büridanın düşmanlığını ilân etmiş bulunmasıydı. Büridan, sanki, herkesin Marinyi hakkında beslediği kin ve düşmanlığı şahsında toplayarak herkesin müşterek bir kahramanı olmuştu.

Hiç şüphe yoktu ki, bu mücadele, nişanlısının, sevdiğinin mağlûbiyetiyle bitecekti. Bu mağlûbiyetin başlangıcı yakalanması ile kendisini göstermiş oluyordu.

Büridanın galip geleceğini, işkencelerden, tuzaklardan kurtulacağını ve nihayet Marinyiyi mağlüp edeceğini bir an için kabul etse bile Büridandan ayrılmaktan başka çare yoktu. Babasını öldüren bir adamı sevdiğini itiraf edebilecek miydi?.

Halk, başvekilden istediği kadar korksun. Onun zulmünden, gaddarlığından bahsetsin, Mirtiy kendisine karşı çok müşfik görünen babasını fena bulamıyordu.

Marinyinin bu kadar sevilmemesine, hakkında söylenen acı sözlere âdeta hiddetleniyor ve babasını iltizam ediyordu. Nihayet o. babasıydı.. Kendisine karşı bu kadar iyi hareket eden birinin başkalarına fenalığı dokunacağını bir türlü kabul edemiyordu. İki mesele karşısında bulunuyordu: Ya Büridandan vazgeçecek, ya babasını bırakacaktı..

İşte Mabel, genç kızı sürüklerken, o, hep bunu düşünüyordu. Hareketlerinden az sonra Parise girmişlerdi. Mabel, Mirtiyi iki köprüden geçirmiş, bir sürü dar sokaklara sokup çıkarmış, sonra da etrafı sağlam duvarlarla çevrilmiş bir arsaya getirmişti.

Burası, İnnosan mezarlığıydı.

Karşısında, bir duvarın arkasında sağlam ve kaba bir bina görünüyordu.

Mabel:

— Burası.. diye mırıldandı.

Duvarın ortasındaki büyük kapıdan geçtiler. Bir saniye sonra

ötesinde berisinde otlar bitmiş bir avluda bulunuyorlardı. Eve girdiler. Kapı kapandı.. Bir taş merdivenden çıkarak evin üst katına vardılar. Heyecan yüzünden bu odanın garip tezyinatına dikkat edemedi. Burada da kalmadılar. Harap olmakla beraber temiz ve içinde bir karyola, sadalyeler ve üzerine, kilitli tahta mahfazalar içinde kapalı büyük el yazısı kitaplar konulmuş bir masa bulunan bir başka odaya girdiler.

Mirtiy bu odadaki pencerenin demir parmaklıklı olduğuna dikkat etti.

Mabel:

— Burası benim evim, bu oda da benim odamdır. Burası ayni zamanda sizin de odanız olacak, dedi.

Mahallede bu evin meş'um bir adı vardı: Perili ev..

Haddizatında bir fevkalâdeliği olmıyan bu eve herkes hürmetle karışık bir korkuyla bakardı.

Halk, bazı geceler, bu evin üst katında kuvvetli ışıklar görmüş, azap çeken ruhların iniltileri telâkki ettiği sesler işitmişti.

Mabel:

— Burada icap ettiği kadar oturacaksınız. İşim bulunmadığı zamanlarda ben de yanında olacağım. Fakat dışarıya çıktığım zamanlar kapıyı üstünden kilitlemek mecburiyetindeyim. Kaçmıya teşebbüs etmenin boş bir şey olduğunu da hatırlatmak isterim.

Mabel bunu tatlı dille söylüyordu. Fakat sesi ve şivesi genç kızda fena bir tesir uyandırıyordu.

Gözlerinde iki damla yaş belirdi:

— Ne ben sizi, ne de siz beni tanıyorsunuz.. Fakat bana karşı bir kininiz olduğunu görüyorum. Niçin? Size ne yaptım ben? dedi.

— Korkacak bir şey yok, babaların en âlicenabı Marinyinin himayesinde bulunuyorsun.. Size ne düşmanlığım olabilir.

Mirtiy titredi. Mabel devam etti:

— Hem başvekilden daha nüfuzlu, daha iktidarlı bir hâmin daha var: Kraliçe Margarit...

Genç kız cevap verdi:

— Kraliçe! Kraliçe! Bana acıyor gibi görünerek Tampl zindanında yanıma gelen ve beni şeytanlar kulesine gönderen bir kadın.

Mabel, Mirtiyin yanına sokuldu:

— Demek kraliçeden de korkuyorsun?.

— Evet ondan da korkuyorum. Onun da bana düşmanlığı var. Bunu hissediyorum. Onun kuvvetli kollarında boğulmıya mahküm bir kuştan farksızım.

Mabel garip bir şekilde güldü.

— Belki doğru.. dedi. Kraliçenin sizden nefret etmesi ihtimali var. Fakat size hiç bir fenalığı dokunamıyacağına emin olmalısın!..

— Niçin?.

Genç kızın elini tutarak cevap verdi:

— Hiç bir ananın kızına fenalığı dokunabilir mi?.

Mirtiy beyninin döndüğünü hissetti. Garip ve içinden çıkılamı-

yacak bir muammaya gömüldüğünü anladı. Gözleri korkuyla büyüdü.

Ellerini bitiştirerek:

— Ne söylüyorsunuz, madam, dedi. Böyle bir harekette bulunmıya nasıl cür'et ediyorsunuz..

Mabel tövbe eden bir günahkârın üzerine siyah kanatlarını geren bir melek gibi eğildi.

— Genç kız, dedi. Sen benim avımsın. Doğru, senden nefret ediyorum... Bana azap ve ıstırap çektiren kraliçeye ayni azabı ve ıstırabı çektirebilmem için seni alet edeceğim. Margarit benim oğlumu öldürdü. Ben de seni öldürmekle Margaritin kızını öldürmüş olacağım.

Mirtiy kendine geldiği zaman ortalık daha kapkaranlıktı. Acaba şu yıkılıp kaldığı koltukta ne kadar zaman baygın kalmıştı. Bunu bilmiyordu. Mabelin sözleriyle serseme dönmüştü.

Angerrand dö Marinyinin kızı! Margarit dö Burgony, Fransa kraliçesi Margaritin kızı! Gayri meşru aşkların yüz kızartıcı semeresi.. Oh!..

Bazan: «Babacığım! Bana annemden bahset» derdi. O zaman Leskonun hüzne bürünen çehresinin ve gösterdiği nefretin sebebini şimdi anlıyordu. Başını niçin çevirdiğini, dudaklarından dökülen bedduaya benziyen homurtunun sebebini şimdi anlıyordu. Mirtiy dehşet içinde kalmıştı.

Ne düşünmeliydi ki yorulan zihnini dinlendirebilsin..

Kraliçenin ve nüfuz sahibi bır adamın kızı olduğu halde yalnız başına kudurmuş dalgalar üzerinde sürüklenip giden bir çöp halinde kalmıştı. Üstelik müthiş bir intikama hazırlanan bir kadının eline düşmüştü. Bilmediği menfur bir intikama âlet olacaktı.

Mabelin, annesi, kraliçeden intikam alabilmesi uğrunda ölecektir.

Bu ve bunun gibi daha bir takım karanlık ve korkunç düşüncelerle koltukta hareketsiz kalan zavallı genç kız ne olacaktı?.

Karanlık, kapkaranlık bir geceydi.. Bu sessiz karanlıklar onu müthiş bir korkuya boğuyordu. Titriyor. Vücudunun buzlaştığını hissediyordu. Bir aralık kalktı. Karanlık düşüncelerine gömülmemek için karyolasına kadar gitmek ve orada uzanmak istedi. Tam ayağa kalktığı sırada boğuk sözler fısıldıyan bir ses işitir gibi oldu.

Mirtiy titredi. Acaba bu ses nereden geliyordu?.

Yavaş yavaş geçen şeyleri düşünebilmiye başladığı için bulunduğu odayı yandaki odaya bağlayan kapının aralık olduğunu gördü.

Ses, bu bitişik odadan geliyordu. Bedduaya benziyen bu sesin mırıltısını dinlerken, gözüne donuk bir ışık ta çarpmıştı. Kapıya doğru ilerledi. Burası dört köşe, zemini gayri muntazam yerleştiril-

miş geniş taşlarla örtülü, tavanı, dört kemerden vücuda gelmiş bir odaydı. Dört kemerin dört kısma böldüğü parçalardan birinde yeni yakıldığı belli bir fırın üzerinde muhtelif büyüklükte yedi sekiz kap kaynıyordu.

İkincisinde büyük bir masa vardı. Masanın üzerine büyük, ağır oldukları anlaşılan el yazısı kitaplar yerleştirilmiş ve bunların bazı sayfaları, uçlarında birer madalyon bulunan birer ipek kordelâ ile işaretlenmişti.

Bu madalyonlar da tavanın ortasında güller arasına hâkkedilmiş bir kelime göze çarpıyordu. Rafların arkasından Mesihin gümüş heykelini hâvi bir salib duruyor ve bu salibin üstünde de açık bir şekilde kanatlarından çivilenmiş bir baykuş görünüyordu.

Üçüncü kısımda, içlerinde türlü sularla dolu bir takım şişeler, dördüncüsünde de bir çok kurutulmuş ve duvarlara asılmış, nebat demetleri vardı.

Kısaca burası, kitapların yazdığı ilâçları tertip için çalışılan, suların, otların bulunduğu odaydı.

Mirtiy bunları bir bakışta gördü ve büyücülükle itham edilen zavallı titriyerek mırıldandı:

— Eyvah... Bir büyücünün evindeyim.

Bu sırada Mabelin ifşaatını, babasının Marinyi, anasının kraliçe olduğunu unuttu.

Gördüğü manzaradan o kadar ürkmüş, o kadar korkmuştu ki ayakta duracak hali kalmamıştı.

Her dakika bu perili ev denilen yerde, Mabelin çağırdığına şüphe etmediği perilerin, hayallerin ortaya çıkmalarını bekledi.

Mabel, fırının yanında kendisine arkasını çevirmiş bir halde ayakta duruyordu.

Kaynayan kaplara eğilmişti.. Elini de masa üzerinde duran açık kitaplara uzatmıştı.

Ara sıra, Mirtiyi çileden çıkaran sözler mırıldanıyordu:

«Bu gecede, diyordu, yakın mezarlıkta, dirilerin ölülerle münasebette bulunacağı bu gecede, bu otlara kuvvet, bu pis suyu temiz ve sihirli bir su haline sokabilen sizleri çağırıyorum. Eğer kitaplar doğru söylüyorsa, eğer dünyada bir aşk ilâcı, bir eksir varsa, eğer bana sırları söyliyen kelimeleri doğru okudumsa bu iş bu gece bitmeli ve ben de neticeye bu uğurlu gecede ulaşmalıyım.»

Mirtiy güçlükle nefes alıyordu. Mânasını anlayamadığı bu mırıltıları büyük bir korku içinde dinliyordu.

Neredeyse çıldıracaktı. İçinden odaya girmek, kadını tahkir etmek, kapları devirmek, şişeleri kırmak geliyordu. Fakat korku onun hareketine bile meydan vermiyordu.

Bu sırada kırmızı bir ışık kendi bulunduğu odayı aydınlattı.

Mirtiy titredi. Başını çevirdi ve bu garip ışığın pencereden geldiğini gördü.

Mirtiyi evvelce kapıya sürükliyen merak şimdi de pencereye çekiyordu.

Camı kaldırdı. Demir parmaklığı tuttu. Çünkü düşeceğini sanıyordu. Dehşetten dehşete düşerek korkular içinde seyretti:

Pencere, İnnosan mezarlığına bakıyordu. Bu mezarlıkta, yere dikilen meşalelerin aydınlığında büyük bir kalabalık toplanmıştı.

Bu kalabalık içinde her cins adam görülüyordu: Kraliçeler, krallar, rahipler, doktorlar, kemancılar, kardinallar, kadınlar erkekler.. Bunlar biribirlerine vahşice sarılıyorlar, deliler gibi bağrıyorlar, açık bir mezarın yanı başında duran bir fıçının etrafında kâh biribirlerinden uzaklaşıyorlar, kâh yaklaşarak biribirlerine sarılıyorlardı, dönüyorlardı.

Fıçının üstünde geniş ve siyah bir mantoya bürünmüş ve korkunç gülüşle bir iskelet keman çalıyor, arasıra bütün sesleri, bütün gürültüyü bastıran kahkahalarla gülüyordu.

Fıçının dibinde gene genış ve kırmızı bir mantoya bürünen ve elinde büyük bir tırpan tutan bir iskelet daha vardı.

Mütemadiyen tırpanını savuruyor ve yanından geçen, kendisini tırpanına kaptıranlar ölüme kavuşuyorlardı.

Mirtiyin korkudan dili tutulmuştu. Dehşetten donmuş, ellerini pencerenin demirine kenetlemiş bakıyordu.

İskeletin tırpanına yakalananlar düşüyorlardı. Kardinalin biri bağırıyordu.

— Bırak beni! Bir tahsisat daha alayım, sonra senin olurum.. Ah ölüm..

Tırpan darbesi onu, bu niyazını dinlemiyerek yere serdi.

Bir fahişe yalvarıyordu:

— Müsaade et yaşayayım. Âşıkım bana yeşil bir elbise vaadinde bulundu, onu giyeyim. Beni sonra öldür.

O da yere yuvarlandı..

Kraliçe:

— Ben pek genç ve çok güzelim.. diye haykırıyordu.

Kemancı iskelet keman çalıyor, tırpanlı iskelet muttasıl biçiyordu. Birdenbire bir horoz öttü. Mezarlıktan bir çığlık yükseldi. Fıçının üstündeki sıçrıyarak kaçtı. Ölüm de tırpanını koltuğu altına sıkıştırarak uzaklaştı.. Kalabalık, biribirini itekaka, tabana kuvvet kaçtılar.

Mirtiy korkudan kendini kaybetmiş bir halde geri çekildi. Kaçmak, bu korkunç manzaradan uzaklaşıp kaçmak istiyordu. Nereye gidecekti?.

Yandaki odaya mı? Orada kendisi gibi canlı bir mahlûk vardı. O kadın kendisine azap çektirmiş, o kadın kendisini tehdit etmişti ve o bir büyücüydü. Böyle olmakla beraber gene bir canlı mahlûktu.

Mirtiy sendeleye sendeleye kapıya kadar gitti. İçeriye girmek ve:

— İsterseniz beni öldürünüz. Fakat yanınızda alıkoyunuz, diye yalvarmak üzereydi.

Tam kapıya geldiği sırada yeni bir korkuyla irkilerek durdu. Fakat bu şimdiye kadar başına gelenlere benzemiyordu. Mirtiy, Mabelin şu sözlerini duymuştu:

— İşte, Büridanı öldürecek şey! Kraliçem nihayet istediğine kavuşuyorsun. Bunu ona kendi elinle içireceksin...

Samimî ve saf kalbinde, büyük bir aşk taşıdığı için bu anda korkusundan eser kalmadı. Şimdi kendisini korkutan şeyleri unutmuş ve bütün düşüncesi Büridanın öldürülmesinde bağlanıp kalmıştı. Eğildi. Gürültü yapmamaya dikkat ediyordu. Mabelin beyaz bir mayi şişesini kaldırdığını gördü. Bu, Büridanı öldürecek meş'um zehirdi.

Yıpranmış kadının solgun yüzüne muvaffakıyetin gururu hazin bir güzellik vermişti. Şişeyi sağ eliyle gözlerinin hizasına kadar kaldırmış ve sanki berraklığını seyrediyormuş gibi ağır ağır çevirmiye başlamıştı.

— Aşk ilâcı! diye mırıldandı.

Sonra şişeyi üzerinde kitaplar duran masaya götürdü. Ve haçın altına koydu. Hızlı bir sesle:

— Ölüm tesirini gösterecektir.

Bunu söyler söylemez rafların yanına giderek ufak bir şişe aldı. Aşk ilâcı şişesinden buna bir kaç damla boşalttı. Mayi bir kaç saniye bulandı. Sonra, Mabelin baktığı şişede beyazımsı bir bulut kıvrıldı. Sonra da su gene berrak bir hale geldi.

Mabel tebessümle: «Şimdi de gidip Margaritin kızını göreyim!» dedi.

Mirtiyin odasına doğru yürüdü. Kapının aralık olduğunu gördü. Titriyerek:

— Nasıl oldu da kapıyı kapamadım, dedi. Ah, eğer bu kız sırrıma vâkıf olduysa öleceği gündür.

Süratle odaya girdi. Çalışma odasından gelen aydınlıkla onun evvelce bıraktığı vaziyette koltukta uzandığını gördü.

Rahatça nefes alan ve Mirtiyin yanına yaklaşan Mabel:

— Dua etsin ki talihi varmış! diye düşündü. Sonra eğilerek:

— Uyuyor! Yahut ta hâlâ baygın.. dedi. Çok güzel bir kız. Bu genç ve güzel kızın ne kabahati var?. Yazık... Yazık olacak!.. Fakat bana kimse acımamıştı?.. Margaritin ağlaması, dövünmesi lâzım.. Uyuyor. Daha bir kaç saat ta uyanmıyacak gibi.. Teessürden doğan uykular ve baygınlıklar ağır olur. Bundan istifade etmeliyim.. Bir saat içinde buraya dönmüş bulunurum.

Mabel hemen aşağıya indi. Perili evden çıktı.

Döndüğü zaman da Mirtiyi yerinde, bıraktığı gibi, ayni vaziyette bulmuştu.

— 28 —

ESRARENGİZ ZINDAN

Büridanla maskeli iki arkadaşı, manastırın konuşma odasına bitişik mahfuz, penceresiz, sağlam kapılı, bir odasına kapatılmışlar-

dı. Bundan başka sımsıkı da bağlıydılar. Ne kollarını, ne de bacaklarını kımıldatabiliyorlardı. Kapatıldıklarından iki saat sonraydı. Bir adam:

— Bonjur, dedi. Galiba bu şeytan papaslarının yerinde pek sıkılıyorsunuz! Azıcık sabrediniz. Az sonra size lâyık olan bir yere gideceğiz.

Büridan içinden:

— Strajildo, diye mırıldandı.

Mahpuslarla meşgul görünmiyen Strajildo:

— İyyi.. Güzel.. Pek güzel.. Pek güzel.. Her yer kapalı. Kaçmalarının imkânı yok... dedi. Sonra mahpuslara dönerek ilâve etti:

— Muhterem efendiler, tekrar görüşürüz..

Gün, ne sebeple olursa olsun, birdenbire, hürriyetinden mahrum edilenlerce bilinen müthiş bir yorgunlukla geçti..

Böyle hürriyetinden mahrum kalmak, mağrur bir adamın tahammül edebileceği bir şey miydi? İşte Büridan bu vaziyette idi. Pek uzun süren bu günde şiddetli bir azapla kıvrandı. Fakat o, cesurdu.

Düşünceli ve dalgın gözleriyle bulunduğu köşede sessizce uzanıp kalmıştı. Ağzından bir mırıltı bile çıkmıyordu. İki arkadaşı da bu sükûtu bozacak hiç bir harekette bulunmuyorlardı.

Akşam oldu. Gece karanlığı etrafı sardı. Mahpuslar, rahipleri duaya ve yemeğe davet eden çan seslerinden başka hiç bir şey işitmiyorlardı. Kapı açılarak, oda, bir fenerin hafif ziyasile aydınlatıldığı vakit, saat takriben akşamın onuydu.

Büridan başını kaldırdığı zaman Strajildonun geldiğini gördü. Büridan: «Bu adama en küçük bir korku eseri göstermemeliyim. Acaba bizi, sefil hâmisinin yanına mı götürecek. İyi onu da az sonra görüp anlamış oluruz.» diye düşündü.

Strajildo sanki bu düşünceye cevap vermek istiyormuş gibi Büridanın yanına sokuldu. Dudaklarında müstehzi bir tebessüm dolaştı. Elindeki geniş bir ipek sargıyı gösterip derhal delikanlının gözlerini bağladı.

Katil haydut sırıtarak:

— Muhterem asîlzadem, daha parlak görmek ve daha iyi muhakeme etmenize yardım etmek için, dedi.

Büridan:

— Gözlerim ister açık, ister kapalı olsun, bence bir. Olanları ruhumun bir köşesinde parlak bir şekilde görürüm.

— Acaba neler görüyorsunuz efendim?

— Bağlı bulunduğum halde senin korktuğunu görüyorum, alçak herif!.. Müsterih ol.. Murdar kanınla zehirlenmekten korkarak seni ısırmıyacağım.

Strajildo boğuk bir sesle:

— Haydi bakalım, gidiyoruz, dedi.

Büridan, gözleri bağlanmadan, iki arkadaşının da kendi vaziyetine sokulduklarını görmüştü. Onların gözünü bağlayan jandarmalardan biri:

— Maskelerini gözlerinden çıkaralım mı? diye sordu..

Strajildo cevap verdi:

— Bu hırsızların yüzlerini görmek zahmet olur. Jan Büridanın yüzünü görmek kâfi. Ötekiler de bunun aynidir.

Bu sırada Büridan, odada bir çok ayak sesleri işitti. Sonra kaldırıldığını, nakledildiğini, araba gibi bir şeyin içine konulduğunu, arabanın yürümiye başladığını hissetti.

Acaba nereye gidiyorlardı? Büridan arabanın gidişinden takip ettikleri yolu keşfetmiye ve katettikleri mesafeyi tahmine çalıştı. Fakat kendisinin nereye gönderildiğini tahmin edebileceğinden korktukları için olacaktı ki araba çok dolaştırılmıştı.

Büridan bu sebeple arabanın ayni daire dahilinde iki üç defa dolaştığını sandı. Tahmin teşebbüsünden bilmecburiye vazgeçti. Zaten yolu anlamış olsaydı da ne faydası vardı.

Yolun bir hapishanede nihayet bulacağında şüphe edilebilir miydi?.

Araba, Büridanın iki saat kadar tahmin ettiği bir yürüyüşten sonra durdu. Bu zaman, ağır giden bir arabanın Parise girmesi ve şehri baştan başa geçmesine kâfiydi.

Büridan yeniden kaldırıldığını ve götürüldüğünü hissetti. Sonra ağır bir kapının kapatıldığını işitti; teneffüs ettiği havanın ağırlaşmasından ve rütubet kokmasından yer altına indirildiği, havanın vücudundaki tesirinden bir zındana sokulduğunu anladı.

Kendisini taş gibi bir şeyin üstüne koydular ve derakap bileklerinden bağlayan ipi kestiler. Bir saniye kadar sonra da bir kapının kapandığını işitti. Ellerinin bağını kesen adam gözündeki sargıyı çıkarmıya, ayaklarındaki ipi kesmiye cesaret edememişti. Strajildo delikanlının üstüne atılmasına vakit bırakmadan kendisini sahili selâmete atmıştı.

Elleri serbest kalan Büridan, evvelâ gözlerindeki bağı açtı; sonra bacaklarındaki ipi çözdü. Ayağa kalktı ve rahatça bir nefes aldı.

O zaman, yalnız kapının üstündeki koridora açılarak içeriye hava girmesini temin eden demir parmaklıklı hava deliğinden başka pencereleri bulunmıyan, oldukça geniş bir odada bulunduğunu gördü.

Burası, o zamanlar, kibar evlerinde kullanılan balmumundan yapılan büyük mumlarda biriyle aydınlatılmıştı. İçyağından yapılan mumları orta halliler, fakirler de reçineden yapılanlarını kullanırlardı. Köylüler de daha sade, ya bir çam dalı yakarlar, ya yanan ocağın ziyasiyle iktifa ederlerdi. Gerçi zeytinyağına batırılmış fitille yapılan lâmbalar da yok değildi. Fakat bunu hemen hemen kimse kullanmıyordu. Çünkü zeytinyağı çok pahalıydı..

Büridan:

— Oh, oh, dedi. Bana büyük bir senyör gibi muamele ediyorlar. Bunu da ömrümde ilk defa görüyorum. Kibarlık ve zenginliğe kavuşmam için hapishaneye gelmem lâzımmış.

Burası pek te fena bir yere benzemiyordu. Burası yer altında, ince ve zarif sütunlar üzerine bindirilmiş tavanı kemerli bir odaydı.

Oda olmakla beraber gene bir zından.. Büridan nihayet bu odada bir ot minder tasavvur edebilirdi. Halbuki burada üç yatak vardı.

Gene üzerine bir siyah ekmek konulmuş bir desti bulacağını umarken zindanın ortasında hazırlanmış, bir sofra görüyordu. Hayret etmekten kendini alamadı.

Sofra üç kişi için hazırlanmış, üç tane de sandalye konulmuştu. Zindana yeniden göz gezdirdi. Bir köşede arkadaşlarının hâlâ gözleri bağlı olarak durduklarını gördü. Hemen onların da bağlarını çözdü.

O zaman bu iki mahpus yüzlerinden maskelerini çıkardılar. Filipin hüzünlü yüzüyle, kardeşi Gotyenin kızarmış ve telâşlı yüzü göründü.

Gotye gerileyerek:

— Hay Allah belâsını versin, neredeyiz? dedi.

Büridan:

— Kimbilir? cevabını verdi.

Filip:

— Ölüm yolunda, dedi.

Üçü de titrediler. Bulundukları yer neresi olursa olsun, buradan gidecekleri yer her halde darağacı olacaktı. Bir fesat kopmuştu: Bu olagan şeylerdendi. Kralın askerlerine isyan etmişlerdi. Bu da olmıyacak bir şey değildi. Angerrand dö Marinyiye hakaret etmişler ve silâhla hücuma geçmişlerdi: Bu da mühim sayılmıyabilirdi. Asıl mühim ve müthiş tarafı, kraliçenin elinde bulunmalarıydı.

Filip:

— Fitne ve fesadın cezası asılmaktır! dedi.

Büridan:

— İsyanın cezası, cellât baltası altına baş uzatmaktır!

Sözünü ilâve etti.

Gotye de:

— Başvekilin tehdit edilmesi de bileklerin kesilmesini icap ettirir, dedi.

Büridan bir kahkaha salıverdi:

— Kraliçe için bir şey kalmıyor, hesapça, dedi.

Filip sarardı. Ne vakit Margaritten bahsedilse o, kalbinin sızladığını hissederdi.

Gotye devam etti:

— Eee Filip!.. Eğer söylediğin gibi ölüm yolu üstündeysek bizi oldukça münasip ziyafetlerle götürecekler. (Bir nevale sepetini yoklayarak) açlıktan, susuzluktan ölmiyeceğiz. Haydi karnımızı doyuralım. Yarın, çok defa hikâyesini dinlediğim Leonidas adındaki bir Yunanlının dediği gibi belki yemeği, cehennem kralı ve ölüler ilâhı Plotonun yanında yiyeceğiz.

Üç arkadaş sofraya oturdular.

Meyus olmakla beraber, bütün gün ağzına bir şey koymıyan Büridanın iştihası yerindeydi. Bu oturuşunda iki kişilik yemek yedi ve üç kişilik içki içti.

Gotye de onun gibi, gündüzün oruç tutmuştu. Üç kişilik yemek yemek, dört kişilik içki içmek hakkıydı.

Yalnız Filip, az yemiş ve az içmişti. Yemek sırasında konuşma tabiatiyle gündüzkü vak'alara, Marinyinin muvaffakıyetine, gene Marinyinin, Mirtiy'in babası olması garabetine inhisar etmişti.

Büridan, kendilerine prensler gibi muamelede bulunulan hapishanenin neresi olabileceğini keşf için içki sırasında bir çok faraziyeler yürüttü.

Filip bu faraziyelerin doğru olamıyacağını söyledi. Gene Büridan, Mirtiy ve Marinyi hakkında söyliyeceği sözlerin böyle bir zamanda ve böyle bir mekânda hiç bir mânası olmayacağını itiraf etti. Gotye de yakında idam merasimlerinin yapılacağı muhakkak olduğuna göre bunu bir uyku ile tetviç etmenin pek münasip olacağını söyledi.

Bunun üzerine üçü de yataklarına girdiler. On dakika sonra rahat rahat uyumuşlardı.

Büridan mükemmel uyuyordu.

Filip uyur görünüyordu.

Gotyeye gelince o da, zindanın tavanına desteklik edeh direği titretecek derecede horluyordu. Bu gerçi uykunun delili olamazdı. Fakat bedihi ve müsbet bir nişane de olamaz mıydı?

— 29 —

AŞK EKSİRİ

Mabel, sabahın saat onuna doğru, mahpus kızı iyice kapattıktan sonra İnnosan mezarlığının yanındaki perili evden çıktı.

Mantosunun altında, gece, mezarlıkta ölüm raksı yapılırken vücuda getirdiği ilâç şişesi görünüyordu.

Luvr sarayına girdi. Bildiği sapa yollardan, koridorlardan geçerek kraliçenin dairesine vardı.

Margaritin ağzından çıkan ve sabırsızlıkla ve şüpheden doğan ilk söz:

— Kız nerede? Seni dün gece görmedim. Neredeydin? oldu.

— Kraliçem, evvelâ ikinci sualinize cevap vereceğim. Dün bütün gün ve gece sizin için uğraştım. Size getirdiğim eksirin yapılması, bir dakika bile ayrılmamaklığımı icap ettiriyordu.

Margarit titreyerek:

— Mirtiy nerede? diye tekrarladı.

— Şeytanlar kulesinden çok daha mahfuz bir yerde. İstediğiniz zaman sizi oraya götürebilirim. Arzu ederseniz bugün bile..

— Neresi orası?.

— İnnosan mezarlığı yanı!..

Margarit titredi. Mabel: «Kızını gideceği yere götürmek için çok uzun bir yol yürümek icap etmiyecek!» diye düşündü.

Kraliçe mütereddit:

— Hayır, bugün olmaz, dedi. Biraz dinleneyim, düşünüp taşınayım. Mademki emniyettedir de..

— Siz Luvrda ne kadar emniyetteyseniz, oda orada ayni derecede emniyettedir.

— Âlâ! İki üç gün içinde gidip görürüm. Şimdilik acelesi yok. Mabel, kızın başına bir şey gelirse, kendini ölmüş bilmelisin?.

Mabel tebessüm etti:

— Ölmüş mü bileyim.. Emin olunuz. Bu işte alâkadar olan hayatımın selâmeti için onu iyice muhafaza edeceğim.

Eğer Margarit, bu tebessümün mânasını anlamış olsaydı, korkardı.

Kraliçe birkaç dakika kadar düşünceye daldı. Mabel onun muttarit adımlarla odada dolaştığını, omuzlarına dökülen güzel saçlarını. kendisini tazip eden bazı düşüncelerden kurtulmak için baş sallamasını seyretti.

Birdenbire:

— Mabel! dedi. Sana hayırlı bir haber vereceğim..

— Hayırlı bir haber mi? Çabuk söyleyiniz kraliçem..

— Senin Lansölo Bigorn, yakalandı. Şatölede.. Vaadimi yerine getiriyorum. Onu ne istersen yap..

Mabel cevap vermedi. Margarit ona bakarak ilâve etti:

— Bigornu kendim için tevkif ettirmedim. Şu kâğıdı al ve oku Mabel.. Onu, seni memnun etmek için yakalattım. O, senin malındır.

Mabel, kraliçenin bir çekmeden çıkardığı kâğıdı alıp okudu:

«Bu kâğıdın hâmiline kral hazinesinden iki yüz taçlı altın Ekü verilecektir. Bu para Bigornun katli bedelidir.»

1314 Milâdi sene Fransa Kraliçesi Margarit dö Bürgony

Hayrete düşen Mabel:

— Haşmetpenah! Lûtfen bu iradenin ne olduğunu izah buyururlar mı? dedi.

— Ne var, bunu anlamıyacak! Lansölo Bigornu sana verilmek için satın almıya mecbur oldum. Ücreti olan iki yüz altı Ekü'yü veriyorum. Kasalarımızda altın kalmazsa Marinyi sağ olsun. O, onları doldurabilir. Bu irade, Lansölonun mahkemeye sevkedilmiyeceğini gösterir. Zira dava, kaçılması kolay bir iştir. İş hâkimlerin elinde kalır.. Şimdi Lansölonun hükmü elindedir. Bu kâğıdı götürür, şehreminine verirsin. Jan dö Press bu kâğıdı alır, almaz, Lansöloya ait emirlerini yerine getirmek için emir almıştır. Anlıyor musun?.

— Anlıyorum, güzel kraliçem! Ve size teşekkür ediyorum, dedi. Sonra da: «Birini ele geçirdik. Şimdi on Bigornun yerini dolduramıyacağı Şarl dö Valuva kaldı. O zaman ölsem de gözüm açık gitmez.» diye düşündü.

Kraliçe gene düşüne düşüne salonda gezinmiye başlamıştı. Dalgın dalgın, süslü vazolardaki çiçeklerin yapraklarını yoluyordu. Nihayet Mabelin önünde durdu. Mabel bu sırada kendi kendine: «Seni müteessir eden, ne Lansölo, ne de kızındır. Seni üzen, seni düşün-

düren aşk eksiridir. Onun Büridana tesir edip etmiyeceğidir. Edecektir.. Hiç olmazsa sevdiğinin ölüsünü kollarının arasında sıkabileceksin.» diyordu.

Kraliçe boğuk bir sesle:

— O eksir, nerede? diye sordu.

Mabel, şişeyi uzatarak:

— İşte! dedi.

Kraliçe hırsla şişeyi aldı. Şiddetli bir merakla baktı. Şişedeki mayi pek berraktı. Margarit tıpasını açarak şişeyi burnuna yaklaştırdı. Mabel hiç bir harekette bulunmadı.

Eğer Margarit, bir kaç damlasının canını alacağı bu mayiden içmek teşebbüsünde bulunmuş olsaydı, gene kımıldamıyacaktı.

Yalnız kraliçenin böyle birdenbire ölümü, intikam hülyasını yarıda bırakmış olacağından dolayı üzülecekti.

Margarit şişeyi sımsıkı kapadı. Mabel de geniş bir nefes aldı ve sükûnetle:

— Kraliçem, dedi. Bu eksir yalnız erkeklere mahsustur. Bunu size haber vermem lâzım.

Margarit sadece:

— Ya, dedi.

— Siz içerseniz belki de ölümünüze sebebiyet verir.

— Onda bir tesir yapacağını umuyor musun, bundan emin misin?

— Size arzetmiştim, kraliçem.. Kim olursa olsu şaraba, biraya, suya bundan bir kaç damla karıştırılarak içer ve ya içirilirse, sizi bir çılgın gibi sevecektir. O, başkasını değil, sizi sevecektir. Çünkü ruhlara yaptığım duaları sizin adınızı vererek yaptım. Eğer bundan içireceğiniz herhangi bir adam başkasını sevmiş bile bulunsa sevdiğini unutacak.. Unutmasa da nefret edecektir. Onun zihnine, kalbine, ruhuna, hislerine hep siz hâkim olacaksınız.. Sizi çılgıncasına arzu etmemesi kabil değildir. Buseleriniz ateş üstüne atılan zeytinyağı gibi yakıcı olacaktır. Gaybubetiniz, iştiyakını kamçılayacaktır.. İstediğiniz takdirde onu yavaş yavaş öldürebilir, yahut ta sizi daha çılgın bir şekilde sevmesini temin edebilirsiniz.. Bu sizin elinizdedir.

Eksirin, sevdiği üzerinde yapacağı tesirini böyle beliğ bir şekilde tavsif edildiğini işiten kraliçe heyecanla titriyor ve kalbi çarpıyordu.

Büridana düşmanlık ve kin besliyordu.

Fakat gene ona prestiş etmekten kendini alamıyordu.

Artık onu öldürmiye, aşkla öldürmiye muktedirdi..

İntikam düşünceleri hoştu. Kendisini tahkir eden bir adamın, aşkla nefesi kısılarak ayaklarına kapandığını görmek ve onu büseleriyle öldürmek pek zevkli olacaktı. Bundan daha güzel, daha çekici ve daha mükemmel bir intikam düşünülemezdi.

Bir köşede ayakta duran Mabel, bir şeytan gibi kraliçeye bakıyor ve sözlerindeki zehrin bu fahişe kadında yarattığı tahribatı sevinçle seyrediyordu.

Mabel lâkayd bir sesle:

— Eksiri ne zaman içirmek niyetindesiniz? diye sordu.

Kraliçe:

— Sana ne? diye homurdandı.

— Vakia bana taallûku yok.. Fakat sizin için çok ehemmiyetlidir. Çünkü onun bu eksiri içeceği sırada ayrıca efsunlanması lâzımdır. Bunu da benden başkası yapamaz..

— O halde.. Her halde bugün ve bu gece değil.. Yarın gece.. Efsununu gece yarısında yap..

Kraliçe, bunu söyledikten sonra azamet ve vakarla ibadet odasına gitti. Orada Mesihin resmi karşısında diz çöktü..

Mabel:

— Demek yarın gece yarısı Büridan ölmüş bulunacak! diye mırıldandı.

— 30 —

BÜRİDANIN ANNESİ

Paris şehri Şehremini Mönsenyör Jan dö Pressinin konağı, grev meydanındaki direkli evin tam karşısındaydı. Jan dö Pressi, görünüşte soğuk, fakat gayet becerikli, o isyanlı, ve ihtilâlli devirde âmirlerine büyük hizmetler yapmıya kabiliyetli bir adamdı.

Barbet'e halef olan bu değerli adam, Parislileri zapt ve rapt altında tutabilmek için dehşet salmakta eşi bulunmaz bir adamdı.

Onun için yakaladığı bir düzüne âsinin ikisini Grev meydanında, ikisini Kruva dö Trahuvarda, ikisini Hal darağaçlarında asmak, üçünü, dördünü teşhir direklerine bağlatmak ve bu eğlenceyi çeşitleştirmek için bir ikisini işkenc e çarhına bağlatmak işten bile sayılmazdı.

Kendisinin iş bilir olduğunu söylemiştik. Meselâ büyücülükle itham edilen bir yahudiyi yakalamak icap etmesi kralın paraya ihtiyacı olduğuna delâlet ederdi. Böyle zamanlarda yahudi kendisine:

— Beni kaçırtırsan sana bin Ekü var! deyiverse o:

— Murdar kâfir. Beni kim ve ne sandın.. Ben bin Eküye tenezzül eder miyim? İki bin verirsen mesele yok!.. cevabını verirdi.

O gece, yani Mabelin kraliçeye Büridanı öldürmek için eksir diye zehir verdiği günün ertesi gecesi, Jan dö Pres, lâtif ve biraz da müstehzi olan karısı ve kızıyla bir arada oturmuş yemek yiyordu. Tam sofradan kalkacağı sırada, kendisini bir kadının görmek istediğini haber verdiler. Şehremini, kendisine pek uygun gelen ciddî tavrını takınarak kabul salonuna geçti.

Orada yüzünü kukulâtasiyle örten ve hiç bir şey söylemeden eline bir kâğıt uzatan bir kadınla karşılaştı.

Şehremini kâğıdı okuyunca derhal, iyi bir iş yapan tüccar kadar sevinç duydu. Şüphesiz ki bu sevinci içindendi. Yüzü gene ciddiyetini muhafaza ediyordu.

Bu kâğıt, kral hazinesinden alınacak parayı bildiren çek, ayni zamanda bunu getirenin tanınmasını temin edeh vesikaydı.

Kâğıdı cebine sokan şehremini:

— Haşmetpenaha itaat etmiye mecburum.. Kraliçe hazretleri işin mahkemeye intikal etmemesini arzu buyuruyorlar. Zaten bunu bizzat bana söylemişti, dedi.

— İşin mahkemeye aksetmesine lüzum yok monsenyör!.

— Kraliçe hazretleri, Lansölonun zindanda sessizce boğuluvermesini istiyorlar.

Kadın cevap vermeyince, şehremini ilâve etti:

— Maksat bu olduğuna göre işi derhal hallederim.

Kadın:

— Kraliçe hazretleri, emri yerine getirmenizi istiyor. dedi.

— Ben de öyle anlıyorum. Lansöloya işkence edilmesini mi istiyorsunuz?..

— Bunu ancak mahpusu gördükten sonra söyliyebilirim. Mahpus nerede?

— Şatölede..

— Bu gece saat on birde bulunduğu zindana girmek istiyorum.

— Vay.. Demek zindana girmek istiyorsunuz? Peki öyle olsun.. Ne çare. Kraliçe hazretlerinin emirleri böyle... Bu gece saat on birde dediniz değil mi? Hımm.. Vakti pek iyi intihap ediyorsunuz.. Alâ.. Bu gece Şatölenin müteharrik köprüsü önüde bulununuz.. Ben orada olacağım.. Kraliçeye sadık bir adam olduğum için her şey hazır bulunacak.. Asmak, işkence etmek, boğmak için, her şey, her şey.. Bunlardan birini beğenmek sizin hakkınızdır. Bir sözünüz kâfidir.

— Onu zindandan çıktıktan sonra söyliyeceğim..

Mabel, şehremininin konağından çıktıktan sonra İhhasoh mezarlığına bitişik «Perili ev» e girdi. Evvelâ Mirtiyin çalışma odası yanındaki odada bulunup bulunmadığına baktı.. Bir delikten uzun uzadıya genç kızı seyretti. Sonra içini çekerek bir iskemleye oturdu. Karanlıkta, gecenin, sessizliği içinde düşünmiye başladı: «Büridan ve Mirtiy! Günahsız olan bu iki kişiden biri şafak'la beraber, diğeri de gece yarısına doğru ölecekler. Bunlar bana ne yaptılar? Bu gece yaptığım iş pek vahşice değil mi? Evet bu bir haksızlık... İşte hem hâkim, hem cellâd vaziyetindeyim.. Beni bu titretiyor. Büridan! Müphem bir sevgi beni bu delikanlıya bağlıyor. Ya Mirtiy?. Onun ne kabahati var?. Fakat burada müteessir olan, acı duyan ben, ayni zamanda aşkımın ve annelik sevgimin ezilmesinden doğan bir azapla inlemedim mi? Margarit te sevdiği adamın ve kızının öldüğünü görerek ağlamalıdır. Aksi takdirde intikamım alınmamış olur. Vazgeçmiş bulunsam da artık bir kıymeti yok. Zehir Margaritin elinde, iş işten geçti.»

O böyle düşünüyordu.

Lansölo, Mirtiy, Büridan..

Bunların üçü de bu meş'um gecede öleceklerdir. Mabel ertesi günü düşünerek bu üç ölüm fikrinin ağır yüküne tahammül ediyordu. Çünkü ertesi gün, intikam günüydü, Margaritin kederinden öleceği

gündü.. Şayet Margarit ölmezse, ölmesine yardım edecekti.

O zaman Dijon faciasının aktörlerinden ölmesi lâzım gelen bir tek kişi kalacaktı: Kont dö Valuva!..

Mabel, Şatöle hapishanesinin önüne geldiği zaman şehreminin sözünde durduğunu, müteharrik köprünün kalkmak için kendisini beklediğini gördü. Nöbetçi bir asker, kadını bekliyordu. Bu adam yanına yaklaşarak:

— Monsenyör Lon dö Pressinin beklediği kadın siz misiniz? diye sordu.

Mabel:

— Evet, benim!. dedi.

— Beni takip edinız...

Bu sırada Şatölenin saati 11 i çalmıştı. Mabelin önünden giden asker, kemerli bir kapıdan geçtikten sonra bir daireye girdi. Mabel, şimdi, şehremininin karşısında bulunuyordu.

Jan dö Pressi:

— Bigornun zindanına inmek istiyorsunuz, öyle mi? diye sordu.

— Öyle kararlaştırmıştık.. Kraliçe hazretlerinin de emri böyledir.

— Evet... Sizinle beraber mi geleyim, yoksa yanınıza birini mi katayım.

— Yalnız bulunmak isterim.

— Yalnız mı? Ya mahpus sizi boğmıya kalkışırsa?.

— Merak etmeyiniz..

Şehremini: «Ne olur, bir büyücü kadının vücudu ortadan kalkmış olur... Eğer bu, bir büyücü değilse, Allah kahretsin beni.» diye düşündü. Sonra da:

— Pekâlâ, dedi. Eğer zindandan sağ çıkarsanız, kraliçe hazretlerinin Bigorn hakkında ne emrettiklerini söylersiniz. Bakalım sağlam bir ip mi, ensesine keskin bir balta mı? Yoksa işkencesini mi istiyecek...

— Ne olacağını o zaman söylerim. Beni zindana gönderiniz!

— Sizi bizzat ben götüreceğim.. Yarım düzüne hançerli askerle beraber... Şeytanın ziyaretine sizinle gitmeyi pek arzu etmem..

Şehremini, yürümiye başladı. Mabel, omuzlarını silkerek takip etti. Dehlizde altı değil, tam on iki asker bekliyordu. Fazla olarak bir anahtar taşıyan bir de meş'ale tutan gardiyan vardı.

İsli meş'alenin kırmızı ışığiyle aydınlanan elem ve ıstırabın pusu kurduğu, hissiz taşları oymağa çalışan tırnakların eserleri sanılan lekeli duvarlarla çevrilmiş dehlizleri geçtiler.

Sonra dönemeçli bir merdivenden indiler.

Karanıklar kesifleştikçe, Mabelin gözleri daha parlıyordu.

Daha ratıp, daha ağır bir havaya dalındıkça onun daha kolay ve rahat bir nefes aldığı sanılırdı.

Şehremini birdenbire bir kapıyı açtı...

Mabel:

— Burası mı? diye sordu.

— Hayır, yalnız bak!..

Mabel aralık kapıdan başını uzattı... Zemini kan lekeli taşlarla döşeli bir oda gördü. Bir köşede vücudu sıkmıya yarayan bir yatak, bacak kemiklerini kırmak için bir sehpa, ipler, bir direk, balta, duvarlarda kerpetenler, çelik âletler, kıskançlar, kafa kesmiye yarayan bir kütük, demirleri kızdıran bir ocak gördü.

Mabel, iki adamın öteyi beriyi hazırladıkları bu odaya baktığı zaman titremedi bile.

— İşte, sizin herife bu odada istediğinizi yaptırabilirsiniz.

— Münasip şeyi onu gördükten sonra seçeceğim..

Şehremininin bir işareti üzerine anahtarcı gardiyan bir kaç adım ötedeki bir kapıyı açtı.

Jan dö Pressi, iyi iş gördüğü zamanlardaki tebessümiyle:

— Giriniz, dedi. Sizi o gördüğünüz güzel odada bekliyorum.

Mabel başiyle işaret ederek şehremininin yanında gelen adamlardan birinin verdiği meş'aleyi eline alarak zindana girdi.

Lansölo, tarihin meşhur cengâverleri gibi, hattâ muharebeyi kaybedeceğini bildiği halde onlardan daha cesur, olduğunu gösterir bir şekilde derin bir uykuya dalmıştı.

Meş'alenin ışığı göz kapaklarına isabet edince yüzünü ekşiterek bir küfür savurdu ve sol tarafına döndü.

Bu anda sağ omuzuna bir el dokundu.

Bigorn rahatsız edilmesine kızarak, homurdandı. Arkası üstü yattı. Sonra göz kapaklarını yarı açtı.

Gene o sırada gözleri korkudan açıldı. Sanki tatlı bir rüyadan korkunç bir kâbusa düşmüş gibi helecanla doğruldu? Zindanın köşesine büzüldü; istavroz çıkardı?.

Dişleri biribirine vurarak:

— Öteki dünya sakini, dedi. Mezarına dön.. Masum bir hıristiyanın uykusunu rahatça uyumasına müsaade et...

Sonra, zihninden geçen ânî bir fikirle ilâve etti:

— Allahın beni hayaletle azap çektirmesi, yarın şafakla darağacını boylayacağıma delâlet eder. Fakat hiç bir şey adayacak halde değilim.. Allah taş yürekli değilse, beni bu hayaletten kurtarır.

Gözlerini kapadı.. Sonra tekrar açtı.. Hayaletin hâlâ orada olduğunu görünce duasının kabul edilmediğini anladı. İkinci defa içini çekerek:

— Of! dedi. Bu defa artık şüpheye mahal yok.. Öteki dünya sakinlerile münasebette bulunduğuma bakılırsa ben çoktan ölmüşüm.

İşi ümitsiz bir yiğitliğe dökerek doğruldu ve hayaletin yüzüne baktı.

Mabel:

— Demek beni tanıyorsun öyle mi? dedi. Evet.. Evvelce Nel Kulesinde de görmüştün beni.. Benim kim olduğumu biliyorsun. Senden nasıl bir hesap soracağımı biliyorsun!.

Mabel bunları söyledikten sonra Bigornun elinden tuttu.

Lansölo, bulunduğu şerait içinde birdenbire mühim gördüğü iki şeyin farkına vardı.

Hayaletin sesi, kısık, kızgın, heyecanlı, titrek olmakla beraber tabiîydi..

Hayaletin eli pek sıcaktı..

O hayaletlerin soğuk ve seslerinin derinden gelir gibi olduğunu biliyordu.

Bigorn:

— Oh! Oh!.. Siz ölü değil misiniz? Siz ölmediniz miydi?.

Mabelin dudakları titredi. Acı bir tebessümle büküldü:

— Keşke ölmüş olsaydım! Keşke Margaritin hançeri altında can vermiş bulunsaydım... Bu kadar azap çekmemiş olurdum ve bu kadar azap çekmezdim. Fakat mel'un! Şunu bil ki sen benim emrimle yakalandın! Bir kaç dakika sonra senden ayrılınca vereceğim işaret üzerine seni yakalayacaklar ve bitişik zındana götürecekler. Orasının nasıl bir yer olduğunu öğrenmek istiyor musun? Orası bir işkence odasıdır.

Lansölo titredi:

— Ben ölmiye razıydım.. Fakat işkence görmek, yüz ölüm demektir.. Bu birisi için, derisi ne kadar dayanıklı ve sert bulunursa bulunsun gene bir azaptır, diye mırıldandı. Sonra yüksek sesle:

— Fakat işkence söyletmek için yapılır. Benim ne söylememi istiyorsunuz?.

Mabel cevap vermedi.

Başını eğmiş ve derin bir düşünceye dalmış görünüyordu.

Nihayet ağır ağır:

— O meş'um manzara gene gözlerimin önünde tecessüm ediyor. Diri ve ölü bir halde bulunduğum sırada Valuvanın söylediklerini işittim.. Anasına ve çocuğuna acımıyan, merhamet nedir bilmiyen alçaklar.. Margaritin sana o müthiş emri verdiğini işittim. Sen de itaat ettin!. Oğlumun feryadını işittim.. Oh! Bütün kuvvetimle, bütün ruhumla bağırmak ve kalkmak istedim. Bunu yapamadım.. Ben, zavallı ben, anne olan ben, çocuğunun suya boğulmak üzere götürüldüğünü gördüm ve bir şey yapamadım. Sen nasıl yaşıyorsun sefil!.. Gece uykunu çocuğumun feryatları kaçırmıyor mu?.

Mabel hıçkıra hıçkıra ağlamıya başlamıştı.

— Zavallı yavrum, zavallı Janım!... diye mırıldandı.

Bir kaç dakika kadar zindanda Mabelin hıçkırıklarından başka bir şey işitilmedi.

O, galiba Bigornu, intikamını, dünyada bulunduğunu unutmuştu. O anda, annesini imdadına çağıran oğlunun feryadını işidiyor gibiydi..

Lansölo hazin bir sesle:

— Böyle bir cinayeti nasıl işlediğimi ve hâlâ nasıl yaşayabildiğimi soruyorsunuz öyle mi? dedi.

Mabel dişlerini gıcırdattı:

— Bunun bence ehemmiyeti yok!.. Esas olan seni ele geçirmiş

olmaklığımdı.. Sen üç kişiden birisisin: Valuva, sen, ve Margarit.. Sen intikamıma ilk önce kavuşacaksın. İşte hepsi bu kadar.. Allaha ısmarladık Bigorn! Bu zindanda işkence içinde erirken seni öldürenin ben olduğumu bilmelisin..

Bigorn dışarı çıkmak üzere harekete geçen Mabelin önüne hızlı iki adımla geçti ve cebinden parlak bir şey çıkararak kadına uzattı:

— An dö Draman, dedi. Gitmeden şuna bakınız!.

Mabel bir müddet, Bigornun uzattığına baktı. Sonra titriyen eliyle aldı. İçini çekerek:

— Janın boynuna bağladığım madalyon! diye mırıldandı.

Dudaklarına götürerek öptü..

Sonra da gözlerini mahpusa dikerek:

— Teşekkür ederim, dedi. Oğlumu öldürmeden boynundan aldığın madalyonu, kendin ölmeden bana vermenle iyi yaptın.. Bunu da, onun hâlâ sakladığım elbiselerinin, kunduralarının, takkesinin yanına koyacağım.. Onun her şeyini sakladım.. Dünyada nem var, nem yoksa onlarındır. Teşekkür ederim Bigorn!.. Rahatça, işkencesiz öleceksin.. Bu madalyon seni işkenceden kurtarmış oluyor.

— Bu madalyonu alan ve bugüne kadar saklıyan ben değilim..

— Ne demek istiyorsun?.

— Çocuğu başkalarının bulduğunu, ve madalyonu da onların alıp sakladıklarını söylemek istiyorum.

Mabel başını salladı:

— Zavallı yavrumun cesedi nehrin kenarında bulundu, değil mi?.

— Size cesetten değil, çocuğun başkaları tarafından bulunduğundan bahsediyorum.

Mabel elini alnına götürdü. Vücudu elinde olmadan titredi. Gözleri, alevi titriyen meş'aleye döndü.

Bigorn devam etti:

— Çocuğu, bıraktığım metrük kulübede bulmuşlar..

Mabelin göğsü, boğuk bir iç çekişile kabardı. Bir şey söyleyemedi. Lâkin eliyle Bigornun kolunu öyle şiddetle sıkıyor, gözlerinden öyle derin bir ışık fışkırıyordu ki, Lansölo bundan çok müteessir oldu. Metin bir sesle:

— Çocuğu kulübeye sağ bırakmıştım. İşitiyor musun, An dö Draman... Size bahsettiğim başkaları da onu sağ buldular ve oradan ve sağ olarak alıp götürdüler. Küçük Janı ne ben, ne de başkaları öldürdü, dedi.

Zindanın sessizliğini müthiş bir çığlık bozdu.

— Oğlunuz yaşıyor An dö Draman.. Kendisini tanıyorum, gördüm. Yakınlarda da onunla konuştum. An dö Draman!.. Onu görmek ister misiniz?

Mabel:

— Oğlum demek yaşıyor! diye inledi..

— Evet yaşıyor.. Ben sevmenin ne demek olduğunu o çocuk yüzünden öğrendim.. Size yemin ederim ki, bu böyle, eğer yalan söylüyorsam ahrette, cehennemin kızgın sahralarının karanlıklarında dolaşayım.. Ben ömrümde daha böyle bir yemin etmedim..

Mabelin sevinçle kalbi çarpıyor, ve Lansölonun dudaklarına asılmış gibi dinilyordu. Serseri Valuvanın emrini nasıl yerine getirmediğini, çocuğunu tekrar annesine getirmek için metrük kulübeye nasıl bıraktığını ve nasıl onu almıya gittiği zaman bulamadığını uzun uzun anlattı.

Sonra küçük Janın kendisini Beona götüren aile tarafından nasıl bulunduğunu, Simon Malengrin kendisine anlattıklarını bir kelime kaçırmadan söyledi.

Hikâyesini bitirdiği zaman:

— Ne yapıyorsunuz? Kalbimi parçalıyorsunuz.. Gözlerimdekiler ne? Ağlıyor muyum? Ben, ben ağlıyorum ha!.. dedi.

Bigorn da ağlıyordu..

Büridanın annesinin ağladığını görerek ağlıyordu.

Mabel diz çökmüştü. Lansölonun katı ve kirli ellerini tutmuştu. Bu elleri öpüyor ve inliyordu:

— Ben de sana lânet ediyordum.. Senin işkencelerle ölmeni istemiştim.. Demek oğlum yaşıyor. Demek onu sen kurtardın, büyük âlicenap Lansölo?... Senden daha iyi kalbli acaba başka biri var mıdır?. Şimdi nasıl? Kocaman, kuvvetli, güzel değil mi?. O zaman da çok kuvvetliydi.. Yumruklarını sıktığı vakit vuracak sanılırdı. Elbette benim büyük bir nüfuzum olduğunu biliyorsun? Artık hiç bir şeyden korkma, endişe etme.. Artık zenginsin... İstikbalinle saadetini ben üzerime alıyorum.

O da çok eziyet çekti değil mi? Onu alanlar iyi adamlar mıydı? Yeter ki, beni unutmuş olmasın! Bigorn istediğini söyle.. Hemen yerine getirildiğini göreceksin.

Lansölo gözlerini silerken cevap verdi:

— Bu dakikada yegâne istediğim şey, buradan çıkmaktır. Zenginlik meselesine gelince... Cebimde para bulunmadığına göre bunu istememem de kabil değil.. Servet, iyi içmek, iyi yemekten başka bir şeye yaramadığına ve yemek ve içmek içinde yaşamak lâzım olduğuna bakılırsa...

Lansölo böylece âlimane sözlerine devam ederken Mabel ayağa kalkmış ve onu sürüklemiye başlamıştı.

Zindandan çıkınca kendisini bekliyen askerlere rastladı.

Jan dö Pressi:

— Demek onu kendi elinizle getiriyorsunuz.. Sizi büyük bir arzuyla takip ettiğine bakılırsa babayiğitin işkenceye pek iştihalı olduğu anlaşılıyor... Eh... Ne yapacağız bakalım bunu.. Asacak mıyız, yoksa işkenceye mi koyacağız, dedi..

Mabel:

— Hayır, dedi. Buradan çıkmasına karar verdim.. Kraliçe adına bu serbest bırakılacaktır.

Şehremini hayretini saklamıyarak:

— Kraliçe adına... diye tekrarladı.

Askerler bu sözü işitince vaziyet alarak sanki kraliçe oradaymış gibi selâma durdular.

Şehremini:

— Zindan çavuşları, kapıları açınız.. Mahpusu Şatöleden çıkarınız! Emrini verdi.

İki dakika sonra, dışarıya çıkmış bulunuyorlardı. Lansölo ağzını kulaklarına kadar açarak Sen nehrinden yükselen temiz havayı bol bol teneffüs ediyor ve:

— Allah hakkı için, zindandaki havaya pek bol gelen ağzım, hürriyet havasına pek dar geliyor. Dünyada insan gözü bir türlü doymak bilmiyor. Haydi, bu sefil yerden bir an önce uzaklaşalım, diyordu.

Mabel:

— Alicenap Lansölo, artık sefaletin sona erecek...

Grev meydanına geldikleri sırada bekçi feneri sallıyarak hüzünlü sesiyle bağırıyordu:

— Parisliler, gece yarısıdır.. Rahat rahat uyuyunuz..

Mabel bir rüyadaymış gibi titredi. Boğuk bir sesle:

— Gece yarısı, madem ki oğlum yaşıyormuş.. Artık yapmamalıyım, müsaade etmemeliyim. Ben ne kadar bedbaht ve sefil biriyim. Geç kaldım. Hem pek geç. Bu dakika Margarit muhakkak ona zehri içiriyor, diye mırıldandı.

Bigorn:

— Madem ki nüfuz sahibisiniz, o halde oğlunuz için de endişe duymuyorum, dedi.

— Ne demek istiyorsun?.

— Onu Preoklerde talebelerin isyanında tevkif ettiklerini söylemek istiyorum. Fakat beni kurtardığınız gibi onu da kurtarabilirsiniz.. Sahi, size söylememiştim.. Oğlunuz benim efendimdir. Cidden kahraman bir delikanlıdır. Onunla iftihar edebilirsiniz.. Çünkü dünyada Jan Büridan kadar mert, cesur ve kuvvetli bir adam yoktur.

Endişe ve korkuyla karışık bir feryad grev meydanının sükûtunu bozdu.

— Jan Büridan! Jan Büridan! Jan Büridan mı?

Korkan Bigorn:

— Evet, dedi. Jan Büridan.. Bu oğlunuzun adıdır..

Bekçinin sesi uzaktan:

— Parisliler gece yarısıdır, diye bağırdı.

Bu defa An dö Draman da dudaklarından kesilen bir öküzün hırıltısına benziyen boğuk ve kısık bir inleme fırladı ve sırtüstü yere düştü.

— 31 —

ZEHİR ŞİŞESİ

Filip, Gotye ve Büridanı, bulundukları zindanda yemek ve içkinin bol bulunduğu bir sofra başında bırakmıştık. Gene bir gece ve

vakit gecenin saat on biriydi. Böyle geç vakte kadar sofrada kalmaları kendi arzularından ileri gelmemişti.. Kendilerine hizmet eden uşağın geç gelmesinden sofraya geç oturmuşlardı.

Gotye, kapıya beyhude yere vurarak: «Açlıktan ölüyorum!.» diye bağırmıştı. Buna mukabil dışarıdan aldığı cevap şu oldu: «Sabrediniz!.»

Nihayet sofra hazırlandı. Üç arkadaş ta oturdular. Bu yemek öğle yemeğinden çok üstündü. Öğle yemeği kuru şeylerden ve şaraptan ibaretti. Büridanla Gotye iştiha ile yediler. Yalnız Filip mahzun mahzun oturmuştu.

Tabiî dereden tepeden konuşuluyordu. Bu garip hapishanede gördükleri muameleden dolayı duydukları hayret geçince, üç arkadaş, bütün mahpuslar gibi serbest bulunmanın zevkinden bahsediyorlardı.

Büridan:

— Ah! Ne olurdu bulunduğumuz yeri bir öğrenebilseydik, dedi.

Gotye:

— Şu hapishanenin nasıl yapıldığını bir öğrenseydim, diye söylendi.

Filip sordu:

— Bundan sana ne? Ne faydası var ki?.

— Belki kaçma çaresini bulmıya yarardı. Buradaki hayatımız bir köstebek hayatı.. İyice besleniyoruz ama bu kâfi mi?.

Filip sönük bir tebessümle cevap verdi:

— Ne eksiğin var ki?.

— Ne eksiğim olmıyacak.. Gezemiyorum.. Sokakta dolaşan devriyelerle kavga edemiyorum. Agnes Pideloi ziyarete gidemiyorum.. Frankurne de bir kaç Ekü kazanamıyorum. Hayatımın zevklerinden mahrumum!.

Bu sırada yemek te sona ermiş ve uşak içeriye girmişti..

Şunu da söyliyelim ki Filip'le Gotye, belki gece yarısı içeriye girerler de kendilerini tanırlar diye maskelerini uyurlarken bile çıkarmıyorlardı.

Uşak, hem de zindancıya benziyen bu adam, masanın üzerine içinde berrak bir su bulunan bir şişe koydu.

Gotye:

— Nedir bu? diye sordu..

Uşak:

— İçinizden birisi için bir likör, dedi.

— Kimin için?.

— Yüzü maskesiz adam için..

O zaman Büridan şişeyi eline alarak dikkatle muayene etti:

— Demek benim için ha!.. Acaba beni böyle bir lûtfa lâyık gören de kim?.

Uşak çıkıp gitmişti.. Büridan likörü kokladı ve onun hiç bir koku taşımadığını anladı..

Arkadaşlarına baktı:

— Bir likör mü? Hem de yalnız bana mahsus.. Bu da ne demek oluyor?

Gotye cevap verdi:

— Bunu her halde sana iyilik etmek istiyen ve senin hapishanede olduğunu öğrenen bir kadın göndermiş olacak...

Büridan şişedeki mayii kupasına döktü:

— O halde, ben de o meçhul kadının şerefine içeceğim. Bunun bir ilâç olmadığı da ne malüm..

Gotye bir kahkaha salıverdi:

— Yahut bir büyü!..

Filip ciddî bir tavırla:

— İçme Büridan, dedi.

— Sebep?.

— Çünkü o bir zehirdir!..

Büridan titredi. Fakat derhal kendisini toplayarak:

— Adam sen de, dedi. Neden zehir olsun? Zehirse neden yalnız beni zehirlemek istiyorlar da, sizi istemiyorlar. Öldüreceklerse üçümüzü de birlikte öldürürler. Hem bizi, yahut beni öldürmek isteseler geceler, uyuduğum zamanlar ne güne duruyor. Hakkımızda gösterilen muamele, lûtf, şu lâtif sofra, şu güzel yataklar, fenalığımızı istemediklerine delâlet etmez mi? İçiyorum.. Bana böyle bir lûtufta bulunan meçhul kadının şerefine içiyorum.. Hattâ bu kadın..

Birdenbire sözünü kesti. Az kaldı dudaklarından Margarit dö Bürgony çıkıyordu. Neredeyse o olsa da diyecekti.

Fakat gözleri Filibin gözleriyle karşılaştı ve sustu. O anda kupayı dudaklarına götürerek bir yudumda içti..

Gotye:

— Tadı nasıl? diye sordu.

Büridan damağını çatlatarak:

— Sorar mısın? Enfes.. dedi.

— Bir damla bile bırakmadın?.

Büridan:

— Çok güzeldi doğrusu.

Filip:

— Tatsız mıydı, yoksa?.

— Maaelsef öyle.. Kahraman dostlarım şu gülünç şeyi unutalım.. Şu terbiyesiz uşağın, benimle eğlenmesinden şüpheleniyorum.. Davamız görülürken hâkimlere şikâyet edeceğim.

Gotye:

— Ha.. Evet! Davamız, doğru.. Bize verilen bu ziyafet..

Bu sırada, uşak yavaşça içeriye girerek Büridanın boşalttığı şişeyi alıp götürdü.

Sonra kapıyı kapattı.

Üç arkadaş titrediler. Filip sapsarı kesildi..

Büridan soğuk bir sesle:

— Ne diyordun? diye sordu..

Dili dolaşmıya başlıyan Gotye:

— Bu ziyafet, bir dava ile nihayetlenecek ve dava da...

Asabî bir kahkaha koyuveren Büridan:

— Asılma ile bitecek!. dedi.

Filip: «Büridan, kendisine zehir gönderildiğini biliyor. Onu içmekle de asılmaktan kurtuluyor. Çok hodperest adam.» diye düşünüyordu..

Bu meş'um düşünceden kurtulmak için başını salladı:

— Doğru... Asılacağız... Sen de benimle Gotye arasında bir ipte sallanacaksın?

— Zaten kendimi çoktan orada görüyorum..

Filip devam etti:

— Eski kahramanlık devirlerinde kral da diğer reisler gibi bir reis olduğundan adalet isteyen senyörleri tutup mahküm etmiye cesaret edemiyorlardı. Müteveffa kral Filip, bu usulü değiştirdi.. Bizi tevkif etmek cesaretini gösterdiler. Mahküm da edecekler... Fakat ben kafamın kesilmesini tercih ediyorum.

Büridan:

— Oh! dedi. Kafam ha kesilmiş, ha ipe çekilmiş.. Bence hep bir.. Sonu hayata veda değil mi?

Gotye:

— Şimdilik haydi yatalım.. dedi.

Büridan cevap verdi:

— Peki! Haydi.. Uyuyalım.. Uyku iyidir.

Gotye, sendeleyerek yatağa gitti. Filip kardeşine yaklaşarak kulağına:

— Soyunma, Gotye... dedi.

— Niçin? Elbiseyle rahat edemem...

— Büridan ölecek!..

— Ölecek mi? Nereden bildin?.

Gotye ayılmış ve alıklaşmıştı. Kardeşinin tavsiyesini dinliyerek yatağa elbisesiyle uzandı.

Filip düşünüyordu: «Büridan bizim payımızı bırakmamakla iyi etmedi. Belki de üç kişiye yetmiyeceğini düşündü.»

Bu sırada Büridan neşe dolu bir ıslıkla harp havası çalıyor ve düşünüyordu: «Soyunmıya değmez. Zehir bir kaç saat sonra tesirini gösterecek ve ben doktor Şalienin dediği gibi geçmişlerime kavuşmuş bulunacağım.. Ya içtiğim zehir değilse? Bu benim için çok fena! Maamafih asılarak ölmek zehirle ölmekten daha az eziyetlidir. Ne olursa olsun. Ya bu gece zehirle, yahut ta iki üç gün sonra balta veya iple öleceğim.. Zavallı Mirtiyime, hayatıma veda edeceğim.»

Filip sakin bir sesle sordu:

— Büridan, uykun var mı?.

Ona, birdenbire sendeleyeceğini görerek üzüntüyle bakıyordu.

— Var, Bonsuvar azizim..

— Bonsuvar kahraman Büridan.. Bonsuvar!.

Bu sırada seri bir ayak sesi işitildi.. Geçmiş bulunuyordu. Dışa-

rıdan içeriye hiç bir ses gelmediği için üç arkadaş bunun farkında bile değillerdi.

Gotye gürlemiye benzer bir şekilde inledi..

Büridan:

— Ne oluyorsun yahu? diye sordu.

Yatağında büzülen ve hıçkırıklarını boğmak için başını yastıkların arasına sokan Gotye:

— Uykuya dayanamıyacak bir hale geldim, dedi.

Bu sırada seri ve ayak sesi işitildi... Üç arkadaş bir sıçrayışta biribirlerine sokuldular...

Bir saniye sonra, kulaklarını canhıraç bir bağırış tırmaladı...

Gotye:

— Burası bir hapishane değil, bir cehennem!.. dedi.

Sesler ve ayak patırdıları yaklaşıyordu.

Üç arkadaş gelenlerin kendilerine yaklaştığını anladılar.

Filip hüzünlü bir sesle:

— Cehennem mi? dedi.

Büridan:

— Anlıyorum, burası bir hapishane değil, diye söylendi.

Gotye sordu:

— Ne? diye bağırdı.

Filip titriyerek izahat istedi:

— Neyi anladın?

— Bulunduğumuz yeri..

— Neresi?

— Nel Kulesinin mahzeni?

Filip bir iskemlenin üstüne düştü... Gotye masa üstüne müthiş bir yumruk indirdi. Büridan buluşunun doğru olması düşüncesiyle sarardı ve kapı birdenbire açıldı...

Kapı önünde saçları dağınık bir kadın göründü.

Büridan müthiş bir kahkaha fırlattı. Filip titredi ve maskesinin altındaki çehresi morardı. Gotye, elini mevcut olmıyan hançerinin yerine götürdü.

Her üçü de ayni ürperişle:

— Margarit dö Bürgony! diye mırıldandılar.

— 32 —

NEL KULESİ HAYALETLERİ

Mabel gecenin serinliğiyle ve Lansölonun sarsmasiyle ayıldı:

Bigorn:

— Gözüm çıksın ki, sizi böyle öldüreceğini bilseydim, oğlunuzun Jan Büridan olduğunu söylemezdim, dedi.

Mabel mırıldandı:

— Emin misin? Tamamiyle emin misin? Oh Bigorn, sen mert bir adamsın. Aratma ve bana yalan söyleme.

— Neden emin miyim Yalan söylüyorsam bir domuz gibi, domuz pazarı meydanında karnım deşilsin, kazanda kaynatılayım.

— Onun oğlum olduğuna emin misin? Büridan hakikaten benim oğlum mu? Evet! Evet!.. Emin misin onun, oğlum olduğuna.. Oh! Anlamıştım zaten.. Onun ölümünü hazırladığım sırada bile ona karşı duyduğum sevgi..

Hayretinden alıklaşan Bigorn:

— Ölümünü mü? diye mırıldandı..

Mabel kendi kendine söylüyormuş gibi:

— Bana adının Jan olduğunu, anasını, babasını tahımadığıhı, Betonda doğduğunu söylemişti.

Sonra ellerini uğuşturdu:

— Gece yarısı.. dedi. Saat gece yarısını çaldı.. Bekçi gece yarısını bağırdı. Kimbilir! Gel! Gel! Gel!. Haydi.. Belki daha vakit vardır.

Bigornun kolundan tuttu ve şiddetle çekti.

Fakat bir kaç adım gitmemişti ki tıkanarak durdu.

— Öleceğim.. Öleceğimi hissediyorum. Onu kurtarmadan ölmek! Beni götür. Anneni biliyorsan, dünyada kimseyi sevdinse, onların başı için beni götür. Bacaklarımda kuvvet kalmadı.

Lansölo, Mabeli kucakladı.

— Nereye gideceğiz.. Allah aşkına! Açıkça söyle..

— Çabuk! Çabuk!.. Nehre..

— Peki..

Bigorn, Sen nehrinin kıyısında nefes nefese durdu:

— Nereye gideceğiz? diye sordu.

Mabel yere basınca yürümiye başladı. Yeniden kuvvetini toplamıştı.

Yürüyüşünü birdenbire sür'atleştirdi. O kadar ki Bigorn onu ancak koşarak takip edebildi.

Mabel durdu. Elini alnına götürdü:

— Artık bir şey görmiyorum. Bir şey bilmiyorum, Lansölo.. diye mırıldandı.

— Buradayım!...

— Beni götür. Elimden tut! Oh! Bana acıyorsan çabuk götür!.

O, istirham ettiği yardımı beklemeden gene yürümiye başladı.

Bigorn:

— İyi ama nereye gideceksiniz? diye mırıldandı...

— Nereye mi? Bilmiyorsun ha? Oğlumun hapsedildiği yere.. O mel'un kadının oğluma zehir içireceği yere! Annesi kurtaramazsa Büridanın öleceği yere! Nel Kulesine!.

Bigorn titredi:

— Nel Kulesine öyle mi?. O mel'un kulenin başına bir iş getireceğini zaten söylemiştim. Dinlemedi beni.. Beni dinleseydi, şimdi, haşarat yatağında emniyet içinde kalır, istediği kadar altı kazanır, devriyelerle, kumandanlarla, askerlerle eğlenirdi. Ne yaparsın ki zamane gençleri söz dinlemiyorlar...

Lansölo, uzun uzun düşündükten sonra Mabeli, sahilin bildiği bir yerine götürmüş, bir sandala bindirmiş, kendisi de atlayarak küreklere asılmıştı.

Sandalı bir kaç dakika sonra Nel Kulesinin altına varmış bulunuyordu.

Margarit dö Bürgony, kulenin son katında, heyecanla süsleniyordu.

Aşk eksirinin belki bin kere methini işitmişti..

Uzun zamandanberi, büyücülerden, Tıbbî nebat satanlardan, ölülerle fala bakanlardan elde etmiye çalıştığı bu mayiin tesirini biliyordu.

Uşağın şişeyi Büridana verdiği bu saatte Mabel de şüphe yok icap eden efsunu yaptığı, duasını okuduğu için tesiri kat kat artacaktı.

Büridan tarafından sevileceğine emin olunca, kendisi de delikanlıyı, şimdiye kadar sevmediği bir şekilde sevmiye başlamıştı.

Onun şu dakikada bulunduğu halden çok müteessirdi. Kulenin mahzenlerinden birinde kapalı bulunduğunu hatırladıkça içi sızlıyor ve düşünüyordu:

«Arkadaşlarını da bu aşkın hürmetine serbest bırakacağım. Bunlar kim olurlarsa olsunlar.. Acaba kim bunlar? Bence ehemmiyeti yok.. Belki de, kendisine pek sadık oldukları söylenen Bazoş kraliyle Galile imparatorudur. Onları da taltif edeceğim! Ya onu.. Artık beni seveceği için kendisine vereceğim şeref eklilini kabul etmemesine imkân var mı? O saadetime iştirak ediyor, demektir. Şimdiye kadar sevmek azabından başka bir şey tanımıyan ben, sevilmenin saadetine de kavuşacağım..

Uşak, Büridanın aşk eksirini içip içmediğini anlamak için gitmişti.

Tam bu sırada Mabel bildiği parolayı vererek Lansölo ile birlikte kuleye girmiş ve nefes nefese merdivene koşmuştu.

Margarit kendi kendine:

— Uşak geliyor, dedi. Bakalım ne haber getirecek. Eksiri içip içmediğini şimdi öğreneceğim..

Koşup kapıyı açtı.. Mabelle yüzyüze geldi...

— Sen misin? Nasıl! Niçin? Neden böyle ölü gibi sapsarısın?.

Mabel güçlükle kekeledi:

— Kraliçem, hakikaten Büridanı seviyor musun?.

— Sen pek iyi bilirsin bunu?.

— Kraliçem, sana verdiğim şişede zehir vardı. Aşk eksiri değil, müthiş bir zehir vardı. Bir kaç saat içinde öldürecek bir zehir. Büridan, onu daha içmedi değil mi?. Söyleyiniz! Söyleyiniz kraliçem!.. Daha içmedi değil mi?.

Margarit şiddetle Mabeli yana itti ve merdivene doğru bir adım attı.

Hayret ve şaşkınlık içinde kalmıştı. Bütün düşüncelerinin, bü-

tün ümitlerinin böyle birdenbire boşa çıktığını görünce, kalbinde elemden çok bir kin uyanmıştı.

Aşağıya ineceği sırada, yukarı çıkan uşağın ayak seslerini işitti.. Durdu.. Ve Mabelin elini tutarak teessürle sıktı.. Bir nefeste:

— Şimdi anlayacaksın?. dedi.

— Uşak geldi.

Kraliçe şiddetle, uşağın elinde tuttuğu şişeyi kaptı..

Kulakları paralıyan bir kahkahayla:

— Boş! diye bağırdı.

Uşak:

— İçti! dedi..

Mabel:

— Koşalım! Belki kendisini kurtarabiliriz, içeli daha çok olmamıştır, diye haykırdı.

Margarit elemli bir sesle:

— Strajildo! dedi. Mademki zehri içti. Bırak ölsün, diye bağırdı.

Strajildo belini büktü; tebessüm etti; riyakâr bir tavırla eğildi.

— Strajildo, bu kadını tut.. Onu muhafaza altına al..

Mabel diz çöktü.. Krlliçenin dizlerine sarılarak kekeledi:

— Merhamet ediniz madam! Büridana acıyınız.. O, benim oğlumdur... Bırakınız onu kurtarayım! diye yalvardı.

Fakat Strajildo ile dört beş arkadaşı kadını tutmuşlar, kollarını kraliçenin dizlerinden ayırmışlar ve sürüklemişlerdi.

Nel Kulesinin yukarısından aşağıya inen ve kulenin derinliklerinde sönen bir feryat işitildi.

Kraliçe merdivene koştu. Şimdiye kadar hissetmediği bir yeis onu, aşağıya inmiye sevkediyordu.

Bu, Büridanın hemen öleceğinden değildi. Mabelin verdiği şişede aşk eksirinin bulunmamasındandı.. O Büridanı düşünmüyor. Büridanın kendisine vereceğini umduğu aşkı düşünüyordu. Kızgınlıktan kudurmuş bir halde Büridanla arkadaşlarının kapalı bulundukları mahzene geldi. Kapıyı bekliyen adama:

— Aç!.. dedi.

Nöbetçi bu emre baş eğerek sürgüleri çekti. Kapı açıldı. Margarit, Büridanı, odanın ortasında ve iki arkadaşının arasında gördü.

Maskeli adamları görmedi bile. O, Büridandan başkasının farkında bile değildi. Kalbi çarpıyor ve bu sırada heyecanın en şiddetlisini duyuyordu.

Kapıyı kapamayı bile unutarak bir kaç adım ilerledi.

— Büridan! Demin içtiğin zehirdi!.. dedi...

Sesi titriyordu ve Büridana acıyan bir hali vardı..

Büridan:

— Biliyorum madam, dedi.. Şişeyi boşalttığım zaman bunu hissettim. Hele bir saniye önce, Nel Kulesinde kraliçe Margarite ait muhteşem bir meskende bulunduğumuzu anladığım zaman, bunda en küçük bir tereddüdüm bile kalmadı.

Kraliçe bir an kadar sessiz kaldı.

Boğuk ve sık teneffüsünden başka bir şey işitilmedi. Maskeli adamlar da bir heykel gibi duruyorlardı.

Margarit:

— Büridan! dedi. Bu zehir tesirini, ancak bir veya iki saat sonra gösterecek. Kurtulabilirsin... Zehrin panzehrini bilen kadın da burada... İstersen kurtulabilirsin.

Büridan ayni sakin sesiyle cevap verdi:

— Tabiî madam.. Fakat bazı şartlarım var.. Sevdiğim Mirtiyi serbest bırakırsanız.

Margarit elini kalbine götürdü. Bakışları ciddîleşti ve sertleşti.

— Sonra da kızıyla evlenmeme mümanaat etmemesi için Monsenyör Marinyiye emir verirseniz...

Margaritin dudakları güler gibi açıldı..

— Sonra da, emrinizle öldürülen arkadaşlarım Filip ve Gotye dö Nel için adaleti yerine getirmelisiniz. Başvekilin bunlardan gaspettiği emlâk ve emvalin iadesini emrederseniz bu adalet yerine getirilmiş olur.

Madam, ben ancak bu şartlarla yaşamıya rıza gösterebilirim. Aksi takdirde yaşayıp ta ne oalcağım.

Gözlerinden ateş fışkıran Margarit:

— Pekâlâ, dedi. Hakaret ve istihzana hedef olduktan ve sana kazandırmak istediğim sevgi ve ihtişama tenezzül etmediğinizi gördükten sonra sizin bana lâyık bir intikamla can vermenizi isterdim. Şimdi ölerek kurtulmuş olacaksınız. Peki... Öl öyleyse..

Margarit, hiç bir teessür havası göstermiyen Büridana son defa baktı. Bu bakış belki de onu takdirden ileri geliyordu..

Sonra içini çekerek geri dönüp kapıya doğru ilerledi.

Açık bıraktığı kapının kapalı olduğunu görünce, içinde sebebi belirsiz bir endişe başladı. Bu endişe, yolunun üstünde hareketsiz duran iki adama tesadüf edince bir korkuya döndü.

Gururunun daima tercümanı gibi duran mağrur şivesiyle:

— Siz kimsiniz? diye sordu.

Cevap alamayınca:

— İmdad! Yetişiniz! Koşunuz! diye bağrıdı..

Kapı hâlâ kapalıydı. Gelen yoktu.. Acaba kulede neler oluyordu? Kapının arkasında kahahaya benzer bir ses işitti. Bu defa alnından soğuk bir ter boşandı. Mahzenin sessizliği.. Bir kaç dakika sonra yıldırımla vurulmuş gibi düşecek zehirlenmiş adam.. Hareketsiz duran iki maskeli adam.. Margarit bunları düşünerek büsbütün dehşete düştü..

Gene metin bir sesle:

— Siz kimsiniz? diye sordu. Kraliçe emrettiği zaman itaat edilir! Söyleyiniz!...

Anî bir hareketle yüzlerindeki maskeelri çıkaran adamlar karşısında Margarit bir an kadar hayretinden donmuş gibi kaldı.

Sonra çehresi garipleşti.

Mosmor kesilmişti. Yerlerinden fırlayan gözlerini, bir yeisle, diğeri kinle bakan iki adama dikerek geriledi.

Sonra birdenbire, iki eliyle yüzünü kapadı.
Korkudan doğan şiddetli bir hıçkırık arasında:
— Filip ve Gotye! Nel Kulesinin hayaletleri! diye mırıldandı..

Büridan yerinden kımıldamamıştı.. Bu sahneyi hazin bir sükût kaplamıştı.

Margarit hâlâ geriliyordu. Nihayet bir köşeye büzüldü. Gerilerken ortada duran sofraya çarpmış ve sarsmıştı.. Sükûtu bir an, teneke ibriklerle, kupaların biribirine çarpmalarından doğan tınkırdılar kapladı. Fakat bu gürültüye kimse aldırış etmedi.

Unutulması mümkün olmıyan bir ıstırap dakikası yaşıyorlardı.

Bu bir dakika kadar sürdü. Yeniden bir meraka düşmüş ve hayaletleri yeniden görmek istemişti. Margarit gözünü kapayan ellerini yüzünden indirdi..

Kendisine doğru ilerlerken Gotyeyi gördü..

Gotye müthiş bir gülüşle:

— Margarit! dedi. Ahenkte sen eksiktin... Dinle. Büridanın bu dünyadan tek başına gitmesi mümkün değildir. Ona sen de refakat edeceksin. Bu Büridan için ne büyük bir şeref olacak. Ölüler âlemine bir kraliçe refakatinde gitmek kadar büyük bir şeref olabilir mi? Hem de ne kraliçe...

Gotye bir sıçrayışta Margaritin üzerine atıldı. Sanki hakikî bir hayalet gibi sapsarı kesilen Filip yerinden kımıldamadı.

Yanlız olacak şeyi görmemek için gözlerini kapadı.. Kraliçe hakikî bir korkuya düşmüştü.. O dakika, Filiple, Gotyenin akıl erdirilemiyen bir mucize neticesinde Strajildonun çuvalından kurtularak ölümden yakalarını sıyırdıklarını anladı. İşte sapsağlam karşısında duruyorlardı. Gotyenin kendisini öldüreceğine şüphesi kalmamıştı.

— Büridan! Büridan! Beni müdafaa et! Öldürmesine meydan verme! diye bağırdı.

Bu anda boğuk bir ses:

— Çabuk! Çabuk! Asılzadelerim! diye haykırdı. Hepsi de başlarını çevirdiler..

Büridan:

— Lansölo Bigorn! diye bağırdı..

Bigorn:

— Çabuk! Çabuk! Bir dakika sonra pek geç kalmış olacağız, diyordu.

Kraliçenin boğazından tutan Gotye:

— Hay Allah belâsını versin.. Bu karıya cezasını vermeden, şuradan şuraya gidemem!. dedi.

— Gotye!.

— Ne var?.

Filip Gotyenin yanına gitmişti.. İki kardeş biribirlerine baktılar. Yahut Filip Gotyeye baktı. Gözlerinde yalvarma ve tehdit ifadesi vardı.

Kardeşinin gözlerinde gördüğü ifade pek müthiş bir şey olacak-

tı ki Gotye kraliçeyi müthiş ve vahşi bir hayvan gibi homurdanarak bıraktı. Geriledi ve küfürler savurarak kaçtı.

Bigorn:

— İleriye! diye bağırdı.

Margarit yere yıkılmış, korkudan ve Gotyenin boynuna yaptığı şiddetli tazyikten bayılmıştı.

Filip Margaritin yanında diz çöktü. Eğildi. Buz gibi dudakları kraliçenin dudaklarına temas etti.

Bigorn:

— Haydi.. Geliniz! diye tekrar bağırdı.

Büridan, Filibin belinden kavrayıp kaldırdı. Onu bu öldürücü buseden ayırarak götürdü. Birkaç saniye sonra hepsi zemin katındaki odadaydılar.

Bigorn sakin bir gülüşle yerde uzanıp yatan üç ölüyü ve dipteki kapıyı gösterdi. Bu kapının arkasında Margaritin adamları kuduruyorlardı.

Mütemadiyen tekmeledikleri kapı neredeyse kırılacaktı..

Bigorn:

— Görüyorsunuz ya, tam vakittir!. dedi.

Filhakika vakitti. Çünkü kendileri dışarıya çıkar çıkmaz kapı da kırıldı.

Strajildonun kuumandasındaki on iki kadar adam odaya girdiler.

— 33 —

BİGORN'UN AKBABALARLA BOĞUŞMASI

Lansölo Bigornun Mabelle Nel Kulesine girdiğini biliyoruz. Mabel kulenin üst katına tırmanırken, o zemin katında kaldı..

Acaba Büridan neredeydi?.

Kulenin neresinde hapsedilmişti?.

İşte bunu bilmiyordu.

Serserilere vergi bir tabiî hisle kulelerde zindanların büyük bir rol oynadığını, bodrumların kendisi için üst katlardan daha istifadeli olacağını düşündü..

Fakat, mahzenlere nereden iniliyordu?

Lansölo kendilerine kapıyı açan adamın yanında kalmıştı. Bu, kendisini gözden ayırmıyan güçlü, kuvvetli bir delikanlıydı. Böyle yerlerde ve böyle zamanlarda şüphe edilmesi esastır.

Filhakika bir dakika sonra bu adam:

— Siz, dedi, parolayı veren kadınla geldiğinize göre işinizin de yukarda olacağı anlaşılıyor..

Bigorn cevap verdi:

— Yukarıda mı, aşağıda mı ben de bilmiyorum.

Nöbetçi hayretle kendisine bakıyordu.

Bigorn ilâve etti:

— Beni aşağıya götürünüz. Kulenin üst tarafını evvelce görmüştüm. Zannedersem işim aşağıda olacak..

Şüpheleri hakikate çevrilen adam:

— Peki!. dedi.

Ağzına bir düdük götürdü. Fakat sesi pek temiz çıkmadı. Herif boylu boyunca yere düştü.. Bigorn derhal üstüne atılarak hançerini nöbetçinin boğazına sapladı ve onu yere yuvarladı.

Lansölo:

— Hay kör şeytan! dedi. Galiba herifi öldürdüm. Of! Ulan kerata ne kadar da ağır.. Haydi gel dostum, o kadar nazlanma..

Lansölo böylece söylenerek yaralı adamı odanın bir köşesine sürükledi.. Sonra bir sıçrayışta sokak kapısiyle karşı karşıya bulunan dipteki kapının yanına gitti.

— Düdük serçeleri çağırmak için çalınmaz. Üzerime hücum edecek bir Akbaba bulunması muhtemel... Lâkin..

Sözünü bitirmesine meydan bulamadı. Bir adam hızlı hızlı merdivenden inerek odaya girdi ve:

— Ne var? diye bağırdı.

Bigorn:

— Bir şey yok dostum, bir şey yok! diyerek hemen onun da üstüne atıldı. Adam neye uğradığını şaşırarak kendisini müdafaaya bile fırsat bulamadı. Göğsüne yediği hançerin tesiriyle yere yuvarlandı.

Bigorn kapıyı itti:

— Bakalım, dedi, yuvada başka Akbaba var mı?

Sonra bu yeni cesedi de ilkinin yanına sürükledi:

— Bu adamların hepsi de ağır. Acayip şey.. Ben hırsızlığı, adamları, elmas, altın ve gümüş gibi şeyleri üzerlerinden alarak onları hafifletmek için yapardım.. İnsanlar gitgide ağırlaşıyorlar, demek.. Bu iyi bir alâmet değil. Burada galiba çok yemek yiyorlar, diye söylendi...

İki cesedi yanyana koyduğu sırada kendisini hayretten hayrete düşüren, ağzını açık bırakan bir şey gördü.

Duvarın yarıldığını, taşların kendiliklerinden biribirinden ayrıldıklarını sandı.. Açılan bir delikten, aşağıya inen bir merdiven gördü.

— Mahzene galiba buradan iniliyor! dedi.

Fakat birdenbire ortaya bir adamın çıktığını, yerde yatan iki cesede bakarak hayretler içinde kaldığının farkına vardı.

Bu adam, arkadaşlarının hapsedildiği zindanda arkadaşlarına bakan iki uşaktan biriydi. Diğeri, malûm olduğu üzere, evvelce yukarıya çıkmış ve Büridanın ilâcı içtiğini Margarite haber vermişti..

Bigorn:

— Bonjur veya bonsuvar dostum, dedi. Nasıl isterseniz öyle olsun. Lütfen içeriye giriniz. Siz duvarlar içinde oturuyorsunuz öyle mi? Siz de bunlar gibi Akbaba değil misiniz?.

Uşak gayri ihtiyarî

— Akbaba mı? diye sordu.

— Mademki duvar deliklerinde oturmıya heveslisiniz, isterseniz yarasa da diyebiliriz. Doğrusunu söylemek lâzım gelirse bu heves fena bir heves..

Korkusu ve hayreti zail olan adam:

— Sen gidip şeytanlar yanında gülmiye heves etmiş birisin sanırım, diye bağırdı.

— Hayır mahzenlerinde, dostum!..

Herif hücum etti. Boğuşma uzun sürmedi. Bigorn kafasiyle hasmının midesine dehşetli bir vuruş vurdu. Adam yere devrildi. Hemen üstüne sıçradı. Diğerlerine yaptığı gibi hançerini vücuduna sapladı. Bir tarafından giren hançer, öbür tarafından çıktı.

Kanlı hançerini kaldırarak:

— Galiba bir Akbaba daha! diye homurdandı. Lâkin bu defa kolu inmedi:

Bir kadın! diye mırıldandı.

Gelen bir kadındı. Saçları darmadağın, rengi sapsarı bir kadın. Odayı bir kaç adımla geçti. Etrafına bakmadan duvardaki aralığa girdi.

Bir hayal gibi geçen kraliçenin açık bıraktığı kapıya koştu..

— Artık, bu kadar Akbaba yetişir! dedi.

Kapıyı kapayarak sürgülerini sürdü.

Bu kapının arkasından, bir kaç saniye sonra darbeler işitilmiye başladı. Bigorn bunlara ehemmiyet vermedi. O üç adamın cesetlerine bakıyordu. Bigornun hiddeti geçmişti. Kendi kendine: «Keşke o kadar şiddetli vurmasaydım. Yazık oldu adamlara. Bunlar için günahımı çıkartmalıyım. Fakat her adım başına bir şey vermek lâzım. Ne verebilirim? Adam başına on ekü, ister.. Otuz eküyü nereden bulayım... dedi.

Sonra aklına gelen bir fikir yüzünde sevinç çizgileri doğurdu. Muhakkak günah çıkartmanın çaresini ve Sen Östaş papasına vereceği parayı nereden bulacağını keşfetmişti.

Bigorn, bunu keşfettikten sonra açık deliğe girerek aşağıya inmiye başladı. Merdivenin alt başında bir ışığın parladığını gördü.

Birdenbire kendisini aralık duran bir kapı önünde buldu.

Burası üç arkadaşının kapatıldıkları yerdi. Lansölo kapıyı açtı.

Alt tarafını, ne yaptığını biliyoruz. Üç arkadaş, geceyi, Bigornun götürdüğü haşarat yatağının bir meyhanesinde geçirdiler. Bu kadar vak'adan sonra onların uyuyup uyuyamıyacaklarını takdir güç değildir.

Ertesi sabah, Büridanın ilk sözü:

— Vay! Ben ölmemişim! oldu.

Filip:

— Ecelimiz gelmedi.. Ah Filip! Sen olmasaydın, ben o yılanı çoktan ezmiş bulunacaktım, dedi.

Filip güldü. Büridan Bigorna bakarak:

— Sen ne yaptın? Ellerin kan içinde? diye sordu. Bu gece boğuştun galiba?.

— Evet, kalplerinizi çelik gagalarile delecek olan Akbabalarla..

Gördünüz ya! Maamafih günahımı nasıl çıkarttırabileceğimin yolunu buldum.

— 34 —

BÜRİDANIN ANNESİ

Mabel kendine geldiği zaman yapayalnız olduğunu gördü. Kraliçe meydanda yoktu.. Strajildo orada değildi. Aşağıdaki kattan akseden boğuk darbeler işitiliyordu.

Acaba ne oluyordu? Strajildo niçin başında beklemiyordu?

Mabel güçlükle ayağa kalktı. Kederli bir sesle:

Zehir tesirini yapmıştır. Artık oğlumu kurtarmak kabil değildir. Onu kim zehirledi? Ben!.. Bu inanılmıyacak bir şey.. Fakat hakikat. Onu kimse kurtaramaz. Oğlumu zehirliyecek zehri ben hazırladım ve Margarite onu ben verdim, diye mırıldandı.

Hâlâ aşağıdan gürültüler işitiliyordu. Klhkahalarla güldü ve dişlerini gıcırdattı.

Kulak vererek kendi kendine söylendi: «Kim vuruyor acaba? Niçin? Bunun bence ne ehemmiyeti olabilir! Şüphesiz yeni bir felâket daha! Ha bir fazla, ha bir eksik.. Ey mel'un kule, ey kanlı kule!.. Kucağında ne kadar adam öldü.. Ne kadar göz yaşı döküldü; ne meşum geceler geçti.. İşte o meş'um gecelerden biri de bu.. Büridanın cesedini görüyorum. Ve bir ana, burada oğlu için göz yaşı döküyor. Kimbilir ne kadar ana benim gibi evlâtları için ağlamışlardır?. Ben, işte bunların cezasını çekiyorum.»

Nefesi kısılıyor, arasıra farkında olmadan, tırnaklariyle yüzünü tırmalıyordu.

Sonra aşağıya inmiye başladı. Merdivenin sol basamağına geldiği zaman, iri tokmaklarla, zemin katındaki odaya açılan kapıyı kırmıya çalışan adamları gördü..

Bereket ki Strajildo kendi işiyle pek meşgul olduğu için farkında olmadı. Kapı kırılınca adamlar odaya doldular ve:

— Kaçmışlar! Haydi arayalım, diye sesler işitti..

Kim kaçmıştı? Oğlu mu? Büridan mı kaçmıştı? Mabel: «Kaç, kaç!..» diye düşündü. Uzaklara... Fakat yazık ki pek uzaklara gidemiyeceksin!.»

Üç cesedin önünde durmadan, Margariti düşünmeden bir hayal gibi yürüdü.

Dışarıya çıkınca doğru köprüye gitti. Orada, şehreminin kendisine söylediği parolayı söyledi ve köprüyü bu şekilde geçebildi..

Perili eve geldiği sırada ortalık aydınlanmıya başlamıştı.

Doğruca çalışma odasına çıkarak Mirtiyin odasına girdi. Genç kız, elbisesi sırtında, karyolada yatıyordu. Derin bir uykuya dalmıştı. Uçuk dudaklarında tebessüme benzer bir şey dolaşıyordu. Mabel, bir kaç dakika seyrettikten sonra:

— Uyuyor, dedi. Sevdiği delikanlı da bu dakikada öldü. Acaba onu hakikî bir sevgiyle mi seviyor? Öyle ise ne iyi. Herkesin benim gibi ıstırap çekmesini istiyorum. Ben yeisle kıvranırken Margaritin kızı neye memnun dolaşsın?..

Mirtiyi şiddetle sarsarak uyandırdı:

— Sana vereceğim bir havadis var! diye homurdandı. Mirtiy bu evde bulunduğu bir kaç saat zarfında bu kadının nasıl bir kadın olduğunu, evde bulunan zenci kadından öğrenmiş ve onun her sözüne, tehdidine lâkayd kalmayı kararlaştırmıştı.

— Büridanı hakikaten seviyor musun?.

— O beni, ben de onu.. Onun için canımı feda ederim..

— Yazık.. Artık hayatını fedaya fırsat bulamıyacaksın. O, bu anda belki de ölmüştür.

Mirtiy heyecan göstermeden sordu:

— Zehirlendi, değil mi?.

— Evet, ben zehirledim.

Mabel, dehşetli bir kahkaha salıverdi. Mirtiy bunun mânasını anlayamadı. Mirtiy sordu:

— Siz Büridanı gördünüz mü?

— Hayır!..

— Öyle ise zehiri kim içirdi ona?.

Mabel, Mirtiyin yüzüne dik dik bakarak cevap verdi:

— Anan olacak karı! Kraliçe Margarit dö Bürgony! Anan diyorum sana!...

Mirtiy titredi. Sanki bir felâketten korkuyormuş gibi kalbi şiddetli çarpmıya başladı..

— Belki o içirmiştir, faat zehri hazırlıyan da sizsiniz..

İki kadının, rolleri değişmişti.. Şimdi Mirtiy soruyor ve sualleri Mabeli üzüyordu. Bu son söz üzerine Mabel, başını yere eğerek içini çekti:

— Doğru, dedi.. Zehri hazırlıyan benim!..

Bir kaç saniye dalgın durduktan sonra hazin bir sesle:

— Belki Büridanın ölüsiyle karşılaşacaktım. Bunu görmedim. Belki Allah görmemi istemedi! Belki benden uzakta olması için zindanın kapısını açarak onun kurtulmasını temin eden de Allahtır..

Mirtiy korkudan titredi. Bu sözlerin kin ve nefretten söylendiğini sanıyordu. Halbuki bu zannı yanlıştı. Bununla beraber, Mabelin sözlerinden bir hakikate kavuşmuştu:

— Büridan kaçtı, öyle mi? diye sordu..

— Dedim ya!.. Benden uzakta ölmek nasibiymiş. (Yavaşça) şimdi belki de ölmüştür..

Mirtiy, sevincini belli etmemek için kendisini mahzun göstermiye çalışıyordu. Büridanın kaçması, annesiyle, babasının intikamından yakasını sıyırması, zavallı kız için eşi bulunmaz bir müjdeydi..

Mabel, sevincinin farkına varmıştı:

— Sevgilisinin öldüğünü haber veriyorum da seviniyor.. Ne de olsa Margaritin kızı, anasının zalimliği var. Senin de kalbin ananın kalbi.. Nişanlının öldüğüne seviniyorsun. Hayır, deme!. Âlâ.. Vü-

cudunu ortadan kaldırdığım zaman hiç müteessir olmıyacağım.. Mel'un sülâlenin kızı! Ölmeden şunu bil ki sana yakın olan her şeye kin besliyorum... Büridanın ölümü için ağlamıyorsun! Ölümüne seviniyorsun!.. diye homurdandı.

— Ya siz! Siz de öldüğüne sevinmiyor musunuz? Mabel kulakları hırpalayan bir şekilde:

— Ben mi? Ben mi? diye bağırdı.

Hemen kızın üstüne atılmak istiyordu. Kendisini güç tuttu.. Sonra tekrar meş'um bir kahkaha bıraktı:

— Görüyorsun ya gülüyorum! dedi...

O anda sebebi belirsiz bir heyecan Mirtiyin simasını değiştirdi.

— Âlâ.. dedi. Onu öldürdüğünüz gibi beni de öldürecek değil miydiniz.. Öldürünüz.. Onun için öleceğim.. Ve onun yolunda öldüğüm için mes'ut öleceğim...

Mabel gayri ihtiyarî:

— Onun için mi? diye sordu.

Mirtiy asabî bir hiddetle:

— Elinizden beni öldürmekten başka bir şey gelmez.. Büridanı bir tehlikeden kurtarmak için ölmeyi göze aldırdığımın isbatı güç değil... Geliniz... Görecek ve anlayacaksınız.

Mabeli kolundan tuttu. Heyecanla on misli artan bir kuvvetle o meş'um aşk ve ölüm ilâçlarının hazırlandığı odaya götürdü.

— Burada, zehri burada hazırladınız değil mi?. Mirtiyin dediğine kani olan Mabel:

— Evet, dedi.

— Şişeyi şuraya, bu heykelin altına koydunuz değil mi?.

Mabel buna cevap vermedi.

Mirtiyi şüphe ve ümit dolu bir bakışla sözdü..

Mirtiy, rafların yanına koştu. Bir şişe aldı ve Mabele gösterdi. Büyük bir sevinçle:

— Sizi gözetledim, söylediğinizi işittim. Siz gidince şişeyi aldım! Yerine tıpkı ona benzer bir şişe koydum.. Dinleyiniz Büridana götürdüğünüz şişede su vardı. Zehir dolu bu şişeye gelince...

Sözünü bitirmedi ve şişeyi dudaklarına götürdü. Fakat içmesine meydan bırakılmadan şişe elinden alınmıştı. O, sanki rüyadaymış gibi, Mabelin şişeyi kırdığını gördü.. Sonra Mabel deli gibi yere kapandı.. Alnı taşlara çarpmıya başladı. Güldü, ağladı. Genç kızın eteğini asabiyetle dudaklarına götürerek öptü..

Mirtiy bu manzara karşısında hayretten korkuya korkudan titremiye düşmüştü. Geri geri çekilirken saçları dağınık ve garip bir hale giren Mabel ayağa kalktı:

— Benim kim olduğumu biliyor musun? Ben Büridanın anasıyım! diye bağırdı.

Mirtiy hayretle bağırdı..

Biraz sonra, Büridanın annesiyile sevgilisi, biribirlerine sevinçle sarılmışlar, ağlıyorlardı.

Öbür tarafta, saraydaki Margaritin de uykusu kaçmıştı.

— 35 —

BÜRİDAN, BİGORN, BURRASK VE ŞÜREKASI ŞİRKETİ NASIL ZENGİNLEŞTİ?

Giyom Burrask ile, Rike Hodriyo karınları aç, meyus ve serseriyane dolaşıyorlardı. Meyuslukla açlık biribirine çok uygun giden iki haldir. Preokler dövüşündenberi, imparatorla kral, ne sokaklarda görünmiye, ne evlerine gitmiye nede Bazoş krallığı ve Galile imparatorluğu içinde serbest dolaşabiliyorlar, kendilerini göstermiye cesaret edebiliyorlardı.

Bu iki arkadaş asılmaktan nefret ediyorlardı. Bütün devriyelerin kendilerini takip ettiklerine dair haklı bir kanaatleri vardı.

Ormandan çıkan aç tilkiler gibi geziyorlardı. O gece, sahibini pek iyi tanıdıkları bir meyhanede ancak iki saat kadar kalabilmişlerdir. Bütün istirhamlarına rağmen meyhaneci, kendilerini gece alıkoymamıştı.

— Sizin burada bulunduğunuz şüphe edildi mi ben mahvoldum, demektir. Yarın sabah asılırım, diyordu.

Hodriyo:

— Bir gün gelecek ki öleceksin. Ha yatağında ölmüşsün, ha ip ucunda... Ne ehemmiyeti var.. Hepsi de bir yola çıkmaz mı? diye israr etti.

Giyom Burrask da:

— Hem bir kralla imparator arasında asılman, senin için, karın için, soyun, sopun için bir şereftir, dedi.

Meyhaeci, bu mütalealaların doğruluğunu tasdik etmekle beraber, Rikenin «pek ayıp» saydığı Giyomun «muamma» dediği bir inatla yatağında ölmeyi tercih ederek:

— İnşallah çok yaşarım! demişti..

Onun da bu mütaleasına serseriler omuzlarını silkerek acıdıklarını anlattılar...

Geceyi açıkta geçireceklerine emin olmalarına rağmen, bir an evvel defolup gitmelerini temin için meyhanecinin getirdiği ve kendilerine son bir hizmette bulunmak üzere getirdiğini söylediği içkileri içmekte küçük bir tereddüt göstermediler.

Sarhoş oluncaya kadar içtiler. Meyhaneden itilerek çıktıkları vakit ateş ve ışıkları söndürmek çanı çalınmış bulunuyordu.

Bir müddet dar sokaklarda sessizce yürüdüler.

Rike Hodriyo birdenbire durdu. Giyom geriye sıçrıyarak:

— Ne o, devriye mi gördün? diye sordu.

— Hayır! Mühim bir şey hatırladım. Yanılmıyorsam üç bardak ipokras, iki bardak bal şerbeti, bir büyük şişe bira, biri beyaz, biri de kırmızı iki küçük desti dolusu şarap içtik..

— Hoş bir mahlût!.

— Ben de aksini söylemiyorum... Fakat patlayıncaya kadar içtiğimiz halde bir şey yemedik..

— Yani?.

— Yanisi, manisi şu: Sanki aylardır oruç tutuyormuşuz gibi karnım zil çalıyor.

— Benim de.. Fakat ne yaparız?

— Yemek yemeliyiz.

— İşte mantıkça bir söz.. Doğrusu mantıktan mezun Büridan bile buna verecek cevap bulamazdı..

— Ah.. Keşke burada olsaydı. Bizi karnımızı doyurabileceğimiz bir yere götürürdü.

— Flör dö Liste bize verdiği ziyafeti hatırlıyor musun?.

— Aman sus. Ağzım sulanmıya başladı..

— Açlığım aklıma hep o hatıraları getiriyor. Rike!... Biz imparator ve kral olalım da böyle aç köpekler gibi sokaklarda dolaşalım. Bu ayıp değil mi? Biz köpek te olamayız.. İşin hakikati aranırsa.. Hiç olmazsa onlar koku alırlar ve yiyecek bir kırıntı bulurlar.

İkisi de içlerini çektiler.

Açlıkları son haddini bulan iki arkadaş, gamlı, kederli, başları önlerine eğik, yürümiye başladılar. Bununla beraber gözleriyle kulaklarının tetikte olduğunu söylemeliyiz.

Bürrask:

— Bunlar hep o mel'un Margaritin yüzünden başımıza geldi, dedi.

Rike:

— Ah! O Fransa kraliçesi olacak güzel Margariti bir ele geçirsek! diye homurdandı.

— Ne yapardın bakalım?.

— Açılktan öldürürdüm.. Onu bir yere meselâ Nel Kulesine kapar, bir iskemleye bağlar, sonra iki metre ilerisinde kurdurduğum bir masayı nefîs yemeklerle donatırdım.

— Fena bir fikir değil hani!..

— Sonra kızartılmış bir kaz dolması getirtirdim. Sevmez misin kaz dolmasını?.

Bürrask cevap yerine:

— Kaz dolması ha? diyerek dudaklarını yaladı.

— Sonra tatlılar, yemişler, omlet... Sonra şu bize bakan ay yok mu? İşte onun kadar büyük bir çörek, daha sonra semiz bir piliç.. Sonra da...

— Dur hele. Azıcık dur da hazmedeyim.

— Bir börek, bir balık kızartması, bu da yetmezse ağzına lâyık bir karaca kızartması..

İki arkadaş biribirlerine baktılar ve ayni zamanda sözleşmişler gibi bellerindeki kemeri bir diş daha sıktılar.. Ne yazık! Karınlarını ancak bellerindeki meşin kemeri sıkmakla doyurabiliyorlardı..

Rike devam etti:

— Kraliçe Margaritin buna dayanabileceğini tahmin eder misin? Düşün bir kere, kızartma etlere bayılan bir kraliçeye bu ne

büyük bir işkencedir.. Giyom, düşün hele... Bu bizim için de ne bulunmaz bir intikam olur.. Ne olurdu, Büridan da bulunsaydı..

— Doğru, o bize kraliçeyı öldürmenin caiz olduğunu söylemişti.. Fakat onu açlıktan öldürmemizi söylemedi..

— Biz açlıktan ölüyoruz ya! Hem sen imparator, ben de kralım! Bir kraliçe de neden açlıktan ölmesin.. Bu hakçasına bir söz değil mi?.

İki arkadaş, böyle havaî sözler konuşarak, sokakları dolaşarak bir türlü sabahı edemediler.

Farkında olmaksızın Grev meydanına varmışlardı.

Orada, darağacının pek uzağında bulunmıyan mahkûmların teşhir edildikleri kulenin altında durdular. Bir taraflarında darağacı. bir taraflarında o menfur teşhir kulesi.

Bu dakikalar, Lansölonun, Şatele zindanında Mabelle konuştuğu dakikalardı. Bu konuşmanın neticesini de biliyorsunuz.

Giyomla Rike Grev meydanı darağacı yakınında yere oturdular. Arkalarını teşhir kulesinin duvarına dayadılar. Yüzlerini Sen nehrine çevirdiler.

Açlıktan, yürümekten, uykusuzluktan, yersizlik endişesinden çok yorulmuşlardı. Bununla beraber gene uyumak istemiyorlardı.

Bulundukları yer tehlikeliydi. Devriyelerin sık sık yokladıkları bir yer..

Gözlerini, bir direkte asılı duran bir adama çevirerek hüzünle baktılar. İstihza eder gibi kendilerini süzen ay, bu fecî levhayı aydınlatıyordu.

İmparator, asılı duran adamı göstererek:

— Artık açlığın ne olduğunu anlayacak halde değil, dedi.

Kral:

— Ne de susuzluğun, diye ilâve etti.

— Pek rahata benziyor. Bak Sen nehrinden gelen şu hafif rüzgâr, onu, nasıl yavaş yavaş sallıyor. Cellâd Kaploş'un boynuzları üzerine yemin ederim ki şu adamın gizli bir sevinci var. Bana âdeta gülüyor gibi geliyor.

— Yatağından daha rahat.

— Giyom ne dersin?. Asılmak pek hoşa gider bir şey değil..

— Öhhöö!..

— Bir tecrübe etsek... Ne dersin?.

Böyle boş lâflarla vakit geçirdikleri ve açlıktan başları dönmiye başladığı bir sırada Giyom, Rikenin elini tutarak:

— Sus! Birisi geliyor! diye mırıldandı..

Filhakika, bu sırada, nehir cihetindeki köşeden sekiz on kişi görünmüştü. Meydana gelince durdular. İçlerinden biri diğerlerine bazı sözler söyledi veya emirler verdi. Sonra ötekiler geri dönerek Şatöleye doğru gittiler.

Yalnız kalan adam, rahat rahat, direkli evin karşısındaki eve doğru yürüdü.

Rike:

— Zengince bir adam! diye mırıldandı.

Giyom:

— Rike! dedi.

— Ne var?.

— Bu adamın kesesi bizim cebimize girse bana çok iyi olacak gibi geliyor.

— Bunu ben de düşünüyordum..

Galile imparatoriyle Bazoş kralı, bir sıçrayışta ayağa kalktılar. Bir kaç saniye içinde adamın yanına yanaştılar. Onun:

— Yaklaşmayın! diye bağırmasına rağmen üzerine atıldılar..

Adam:

— Yetişiniz! İmdad! Hırsız var! diye haykırdı.

Bu sırada yere yatırılmış bulunuyordu.

Giyom omuzlarından yakalamış ve bir eliyle ağzını da kapamıştı.

Bu sırada Rike Odriyo da ceplerini karıştırıyordu. Bu bedbaht adam, kendini müdafaaya çalıştıysa da korkudan ve Bürraskın eliyle ağzını kapamasından boğulma derecelerine gelmişti.

İki dakika sonra gerek Rike ve gerek Bürrask kaçmışlardı.

Adamın bağırışiyle, yakındaki evin penceresi açılarak telâşlı bir kadın yüzü göründü. Sonra bir kapı açıldı. Meş'aleler göründü. Yedi sekiz uşak, hemen dışarıya fırladı. Arkalarından gelen iki kadın zavallı adamın üzerine eğildiler.

Kadınlardan biri:

— O, dedi. Zavallı kocam.

Diğeri de:

— Zavallı babam, diye bağırdı.

Bağırmalar, ağlamalar, küfürler biribirini takip etti.

Sonra adam eve götürülerek karyolasına yatırıldı.

Kızıyla karısı, hemen tedavisine başladılar. İhtimamları sayesinde ertesi gün öğleye doğru ayılabildi. Ağzından çıkan ilk söz de:

— Elbiselerimi, çabuk elbiselerimi, demek oldu..

Elbiselerini getirdiler. Adam ceplerini aradı. Galiba aradığını bulamamış olacaktı ki dehşetli bir küfür savurdu. Karısını itip kaktı. Uşaklarını dövdü.. Sonra giyinerek kraliçenin hazine dairesine koştu.

Giyom koşarken:

— Ne kadar? diya soruyordu.

— Gümüş, altın karışık! Az sonra anlarız.

— Noel - Jamb - Tortun meyhanesine gidelim.. Bize kapısını açar. Kendisinden emin de olabiliriz.

Beş dakika sonra, iki arkadaş, Tirvaş sokağına vardılar. Yumrukla, tekmeyle kılıçlarının kabzeleriyle kapıya vurmıya, şiddetli bir gürültü yapmıya başladılar.

Bu fena sokakta bu gibi gürültüleri herkes kanıksamıştır. Bu yüzden kimse ehemmiyet bile vermedi.

Bürrask:

— Hey!.. Cehennem meyhanecisi! diye bağırıyordu.

Dar bir pencerenin aralığından bir baş göründü.

— Paranız var mı? diye sordu.

— İster altın, ister gümüş iste, hepsi de var... Karnımızı doldurmak için yeter, artar. Hem de senin çarpuk bacaklarını şeytan gibi sıçratacak kadar.

Noel - Jamb - Tort:

— Pekâlâ, açıyorum öyleyse! dedi.

İçeriden çekilen sürgülerin gıcırtısı işitildi. Zincirlerin, anahtarların müthiş gürültüsü sokağı kapladı. Nihayet cüce göründü.

Rikenin ilk işi, gümüş ve altın paralarla dolu avucunu göstermek oldu.

Cüce:

— Hey! Madlon!.. Hele biraz dur.. Burada aç ve susuz iki kahraman varken sana uyumayı öğretirim, şimdi, diye bağırdı.

Giyom:

— Açlıktan kuduruyoruz!

Rike de:

— Boğazımız cehennemden farksız. Yanıp tutuşuyoruz! dediler.

Bir masaya oturdular. Hizmetçi kız Madlon da, yattığı delikten gözlerini uğuşturarak çıktı ve meyhanecinin yardımiyle ateşi yakarak, yemek hazırlamıya başladı. İki arkadaşın mideleri dolduktan ve hararetleri gittikten sonra meyhanecinin parasını ödeyerek birer iskemle üstünde sabahlamak müsaadesine kavuştular.

Paralarını saydıkları zaman çok zengin olduklarını anlamışlardı.

Bürrask:

— İki ay kadar zevk ve safa sürecek paramız var.

Rike paraları, içine konulmuş bulduğu kâğıtların içine yerleştirdi.

Giyom:

— Bu kâğıt da ne? diye sordu.

— Herifin cüzdanı. Paraları bunun içine koymuş..

Kâğıdı açtı:

— Vay! dedi. Yazılı bir kâğıt.. Belki şeytanın bir mukavelesidir! Giyom oku hele şunu.. İyi göremiyorum... Acaba bu meş'aleler mi iyi ışık vermiyor, yoksa ben mi fazla kaçırdım.

Giyom kâğıdı alarak çabucak gözden geçirdi.

Yavaş yavaş ayılıyor ve sararıyordu. Rikenin kulağına eğilerek:

— Kimi soymuşuz biliyor musun? dedi.

— Kimi? Yoksa şeytanı mı?

— Daha fenasını! Paris şehreminini.

Bu kâğıt, Paris şehremini Jan dö Pressi namına kraliçenin imzaladığı iki yüz taçlı altın ekülük çekti..

Şaşıran ve biraz ayılan Rike kâğıdı alarak okudu.

— Hayda! dedi.

Kahkahalarla gülmiye başladı.

Giyomun hayret ve korkusu geçince öyle kuvvetli güldü ki ma-

sa üstündeki teneke kaplar sarsıldı. Şimdi iki arkadaş, karşı karşıya geçmişler, gözlerini masa üzerindeki kâğıda dikerek öyle gülüyorlar, öyle katılıyorlardı ki sormayın. Kendilerinden geçmişler, masayı da yumrukluyorlardı. Noel - Jamb - Tort ile Madlon gürültüye koştular.

Cüce:

— Susunuz! Yukarıda uyuyacak dört asilzadem var. Devriyenin buraya gelmesini de pek istemiyen takımından, diye homurdandı..

Madlon:

— Daha şimdi geldiler. Monsenyör Giyomla Rikeyi rahatsız etmemek için kendilerini içeriye öteki kapıdan aldım.

Mütemadiyen gülen Rike:

— Hayda! diye bağırdı.

— Hay Allah cezalarını versın.

Giyom dizlerine yumrukla vurarak yeniden:

— Hayda! diye bağırdı.

Noel bu kahkahalardan sinirlenmiş ve çıldırmak derecesine gelmişti:

— Canım ne oluyorsunuz? diye haykırdı.

Şaşkınlıktan deli gibi gülmiye başlıyan Madlon da:

— Sahi, ne var? diye sordu.

Rike:

— Sana verdiğimiz para kimin parası biliyor musun?.

— Paranın kokusu mu var.. Ne bileyim ben.. Kimin olursa olsun.

— Doğru ama bu para.. Ha ha ha!.. Kah kah kah!..

— Ey.. Bu para?.

— Soyduğumuz adamın parası.. Kah, kah, kah!.. Kih, kih, kih!.. Soyduğumuz da kim biliyor musun?... Hah, hah, hah.. Soyduğumuz adam... Aman gülmeden söyliyemiyeceğim... Paris şehremininin...

— Messir Jan dö Pressinin mi?.

— Kah, kah, kah.. Kih, kih, kih..

Cücede gülmiye başlamıştı. Dört kişinin kahkahaları öyle dehşetli, öyle şiddeyliydi ki haşarat yatağının baştan başa ayaklandığına hükmedilebilirdi. Filvaki, ertesi gün, Paris devriyeleri kumandanının evinin önünde soyulduğu haberi Parise yayılınca, herkes, her Parisli güldü..

Bu sırada Bürrask, Madlon Rike, Noel - Jamb - Tort, karmakarışık gülüyorlar, ve hep bir ağızdan:

— Haydaaa, diye bağırıyorlardı.

Üst kata çıkan merdivene geçilecek kapıdan bir ses:

— Haydaa!.. diye cevap verdi.

Dört kişi gülmelerini keserek kapıya baktılar. Bu sevinçli manzarayı parlak gözleriyle seyreden bir adam gördüler.

Rike:

— Vay! Lansölo Bigorn.. dedi.

Noel - Jamb - Tort, eski suratsızlığını takındı.

Bigorn, masaya oturarak teklifsizce bir kupa kavradı. Onu silme doldurarak yuvarladı. İzahat başlamıştı.

Giyomla Rike bu gece ne yaptıklarını, şehreminini nasıl soyduklarını anlattılar..

Rike:

— Asılmış gördüğümüz adam uğur getirdi bize!.. dedi..

— Evet.. Grev meydanındaki değil mi? Bir kambur gibi gülüyordu kâfir.. Bu gülmiye ve bol bol gülmiye delâlet ediyormuş ta biz farkında bile değilmişiz..

Lansölo başından geçenleri anlattı. Yalnız Preokler vak'asındanberi, haşarat yatağından dışarıya çıkmadığını söyledi.

Nihayet:

— Bu kâğıdı ne yapacaksınız? diye sordu.

İki arkadaş şaşırdılar ve sapsarı kesildiler. Çünkü bu kâğıdı üzerlerinde bulurlarsa, bu bir çek gibi değil, işkence emri olacaktı. Darağacından ödleri patlıyordu. Üstelik bir de işkence. Tokmakla kemiklerinin kırılması, tırnaklarının sökülmesi... Bunlar da hesaba dahil olunca, iş pek fenaya varacaktı.

Hakikaten kâğıdı ne yapacaklardı. Yırtıp atacaklar mıydı?.

İkisi birden:

— Yakalım!. diye bağırdılar...

Bigorn:

— Siz onu bana verin. Ben çaresine bakarım! dedi ve kâğıdı aldı. Büktü, cebine soktu.

Sonra, merdivenin yolunu tuttu. Aşağıya artık derin sessizlik çökmüş, Giyomla Rike masaya dayanıp uyumıya başlamışlardı.

Ertesi sabah, Büridan, Filip ve Gotye kendilerini yukarıda söylediğimiz gibi Bigornun getirdiği haşarat yatağındaki dar bir meyhanede bulmuşlardı. Burası Noel - Jamb - Tortun meyhanesiydi. Devriyelerin kendilerini taciz etmemesini istiyenler, iyi bir ücret mukabilinde, debdebeli değilse de endişesiz bir hüsnü kabul görürlerdi.

Bigorn:

— Monsenyör Büridan, paranız var mı? diye sordu.

— Para mı? Sana geçen gece iflâs ettiğimi söylemedim mi?

Filiple Gotyeye:

— Ya sizde, diye tekrarladı.

İkisi de ceplerini karıştırdılar. Ceplerinde buldukları paraları biribirine karıştırarak Lansöloya uzattılar. Bigorn bunu kâfi gördü.

Filip:

— Olup olacağı bundan ibaret.. dedi.. Bizi de iflâs etmiş sayabilirsin..

Gotye:

— Bu da meyhaneciye yeter sanırım..

Bigorn kapıya doğru ilerlerken cevap verdi:

— Kâfi görür sanırım.

Büridan:

— Şimdi karar vermek mecburiyetindeyiz.. Ne yapacağız?. Beş

parasız kalan ve mağlûp olan bizler, üç müthiş düşmanın karşısındayız. Onlar bizim ölümümüzü istiyorlar. Biz, hepsine ayrı, ayrı tedbir almalıyız.. Önce Kont dö Valuva..

Bu sırada kapının eşiğine varmış bulunan Bigorn titriyerek yerinde durdu.

Büridan devam etti:

— Sonra da elinden gelse, bizi pençeleriyle ezecek kraliçe hazretleri..

Filip sarardı:

— Sevdiğim kadın.. Oh! Büridan!. diye mırıldandı.

— Evet kardeşim.. Üçüncüsü de Marinyi.. Yani benim sevdiğim kızın babası, babanızla annenizi öldüren adam. Şüphe yok ki siz de, bu dakikada elinize geçse bu herifi ecdadına kavuşturmakta tereddüt etmezsiniz.

Gotye:

— Bu işi ben hakkiyle yapabilirim, diye homurdandı.

Büridan:

— Peki Filip, dedi. Öldürmek istediğiniz Marinyi sevgilimin babası.. Benim öldürmek istediğim kraliçe de sizin sevgiliniz.. Görülüyor ki vaziyetimiz pek nazik.. Bu hususta iyi bir karar vermemiz lâzım.. Vaziyetimiz yalnız bir kişiye karşı böyle değil.. O da Kont dö Valuva.. Onu da ben haklarım.

Bigorn, Büridana garip bir şekilde baktı.

— Kont dö Valuvayı... Babasını.

Diye mırıldandı.

Üç arkadaş, konuşurlarken o da merdivenlerden inmiş bulunuyordu.

Lansölo, doğruca haşarat yatağındaki, senelerdenberi tanıdığı bir tüccara gitti. Bir koltukçuya...

Kulağına fısladığı bir kaç kelimeden sonra Filiple Gotyenin eline verdikleri paraları onun eline tutuşturdu.

Koltukçunun dükkânı bir nevi bitpazarıydı. Asilzadelerin ortahallilerin mantoları, kısa poturları, kaputları ve uzun ceketleriyle doluydu.

Bunların hiç biri Bigornun işine gelmemiş olacaktı ki koltukçu Bigornu gizli bir kapıdan dükkânın arka tarafına geçirdi.

Burasını da silâhlar ve asker elbiseleri dolduruyordu. Duvarlarda, Valuvanın, Marinyinin, hattâ kralın bile armalariyle süslü asker elbiseleri asılıydı.

Bigorn almak istediklerini seçti. Dışarıya çıktığı zaman, kendisini görenler tanıyamazlardı. Şehremini askerleri kıyafetine bürünmüştü. Boynuna meşin bir çata asmıştı.

Lansölo soluğu Luvrda aldı. Kralın hazinesi bulunan birinci kattaki büyük kulübeye girdi. İçi içine sığmıyor, titriyordu.

Elbisesinin yüzüsuyu hürmetine nöbetçiler hattını geçip te ka-

pısında iki askerin nöbet beklediği geniş saloa girince, kendisini bir adamın karşısında buldu. Ona damdan düşer gibi:

— İki yüz altın Eküyü almıya geldim, dedi.

Kasadar koltuğundan sıçrıyarak gülmiye başladı..

— Bu iki yüz altın Ekü kimin için?

— Şehreminimiz Messir Jan dö Pressi için.

Kasadar ciddîleşmişti..

Çünkü ciddî bir iş karşısında bulunduğunu anladı.

Bigorn ilâve etti:

— Kendisı sıtmadan mustarip olduğu için yatağından çıkmadı. Beni odasına çağırdı: «Lansölo, dedi. (Lansölo benim) Şu çantayı görüyor musun? Onu al boynuna as.. Peki, dedim.. Şimdi kraliçenin kasadarına gideceksin.. Bugün ihtiyacım olduğundan bahsederek iki yüz altın Eküyü sana vermesini söyle.»

Kasadar şaşırmıştı. Onun alıklaştığını görünce hatırladı. Ve bir şey hatırlayan bir adam tavriyle elini alnına vurarak:

— Az kaldı unutuyordum, dedi. Messir Jan dö Pressi zatıâlinize verilmek üzere bana bir de kâğıt vermişti. Sanırım ki bu kâğıt hatır sormak için olacak.. İşte...

Bigorn çantasını aradı. Gece Giyom - Bürraskla Rike Rdriyonun eline geçen kâğıdı çıkararak kasadara uzattı.

Kasadar dikkatle okudu. Bir daha okudu. Sonra ayağa kalkarak bitişik odaya geçti.

Bekleme çok uzun sürdü.

Bir saat geçti.

Bir üçüncüsü bitmek üzereydi..

Lansölo alnından soğuk bir şey boşandığını hissetti.

Lansölonun bu üzüntüsü boşunaydı. Kasadar eski zaman karakterini şahsında yaşatan bir adamdı. Şehremini adamını böylece bekletmiş olmakla mevkiinin ehemmiyetini işaret ettirmiş olacaktı..

Bigorn nihayet memura benziyen bir adamın geldiğini gördü. Kendisini takip etmesini söyledi. Lansöloyu bir merdivenden çıkarttı ve tavanı süslü bir odaya götürdü. Odadaki masa üzerinde bir para yığını duruyordu.

Bigornun gözleri açıldı.

Adam:

— Efendine söylersin. Şimdilik taçlı olarak ancak elli altınımız var. Üst tarafını da gümüş olarak ödeyeceğiz.

— Fakat bana iki yüz taçlı demişti..

— Ayni hesap.. İşte parada burada..

Bigornun çantasına altın ve gümüş Eküleri doldurmıya başladı.

Sonra eliyle çantayı kapayarak:

— Haydi bakalım.. Tut caddeyi! dedi.

Bütün bu iş sırasında kubbenin kafasına yıkılmasını ve buna benzer bir şey olmasını bekliyen Bigorn da zaten bu sözü bekliyordu.

Son bir gayretle kuvvetli adımalr atmıya çalışarak yürümiye başladı.

Kapıya varıp ta, müteharrik köprüden geçerek sokağa ayak basınca, sevincinden nasıl bayılmadığına şaşılabilir.

Rüya mı görüyordu. Oradan çıkan o muydu?.

Çantasında hakikaten iki yüz altın ekü mü vardı? Acaba bu paradan Sen Östaş papasına bir hisse ayırması lâzım mıydı? Buna lüzum görmüyordu.. Çünkü parayı çalmamıştı.

Bunları düşünürken omuzlarının arasına inen müthiş bir darbeyle sarsıldı. Az kaldı su dolu hendeğe yuvarlanacaktı. Ayni zamanda öfkeli bir ses:

— Çekil yoldan ahmak herif! diye bağırdı.

Fırtına gibi yanından geçen adam, demir köprüyü bir sıçrayışta geçti ve kapıdan içeriye girdi. Lansölo bu adamı tanımıştı.

Tabanlarını kaldırırken:

— Şehremini! diye mırıldandı..

İki yüz altın ekülük kâğıdı cebinde bulamayınca haber vermek üzere kasadara koşmuştu.

Bigorn yürüyüşünü daha hızlaştırarak:

— Geç kaldın tatar ağası! dedi.

Yarım saat sonra koltukçu dükkânına gelmiş eski elbiselerini giymiş Noel - Jamb - Tortun meyhanesi yolunu tutmuştu. Orada geceki heyecanlar üstüne mükemmel surette karınlarını doyuran Giyomla Rikeyi buldu.

Onlara kendisini takip etmelerini söyledi.

Her üçü de Büridanla dö Nel kardeşlerin bulundukları odaya girdiler.

Bigorn içeriye girerken:

— Messir Büridan, dedi. Size hem insanca, hem de paraca kuvvet getiriyorum!.

Bu sıra paraları çıkarmış ve masanın üzerine dizmiye başlamıştı.

— 36 —

LUİ LÖ HUTEN

Sabahleyin kral, yaban domuzu avına gitmek için giyinmişti. Monmartr sırtlarında bulunduğu bildirilen domuzu avlayacaktı. Onun en çok sevdiği şey domuz avıydı. Buna kraliçe de bayılırdı.

Avcının kargıyla hücumu, domuzun can çekişmesi, bu heyecan ve bu tehlike Margariti tâ içinden saran şeylerdendi. Avda, avcılardan biri yaralanmazsa memnun olmaz, avdan ekşi bir suratla dönerdi.

Kral, manda derisinden yapılmış elbisesini sırtına, meşin çizmelerini ayağına, dirseklerine kadar uzayan eldivenlerini ellerine geçirmişti.

Kraliçenin ava iştirak etmekten duyacağı büyük sevincini düşünerek odasına bitişik daireye girdi.

Orada Margaritin hemşireleriyle karşılaştı..

— Jan! Blânş! diye bağırdı. Yaşasın eğlence! Tasavvur edemiyeceğiniz kadar güzel olacak. Bir saate kadar hareket edilecek.. Atlara binmiye hazırlanınız. Domuz avına gidiyoruz... Ben de kraliçeye haber vermiye gidiyorum.

Jan:

— Kraliçe gelemez, dedi.

Blânş:

— Hasta! diye ilâve etti.

Lui şaşırdı:

— Hasta mı?.

Prenses Jan:

— Bu gece, ibadet odasında her günkünden çok kaldığı için olacak soğuk almış.. Şimdi ateşler içinde yanıyor.

Prenses Blânş da ilâve etti:

— Ben de şimdi size haber göndermek üzereydim..

Kral, ağlayacak bir çocuk gibi yüzünü buruşturdu.. Sonra dudaklarından küfürler döküldü. Az sonra hiddetle bağırdı:

— Noterdam kilisesine gönderdiğim altın çemberli her biri on iki frank kıymetindeki on iki mum neye yaradı?. Ateşler içinde mi dediniz?.

— Daha şimdi uyuyabildi, şevketmeab!..

— Kendisini uyandırmak doğru olmaz. İçirdiğimiz ilâçlar boşuna gitmiş olur, sonra:

Lui yavaş ve yumuşak bir sesle:

— Gidip göreyim, onu bari!.

Margaritin odasına geçilecek kapıya doğru ilerledi. Prensesler önüne atıldılar...

Kral:

— Bu da ne demek?...

— Şevketmeab, kraliçeyi rahat bırakmanızı rica ederim.

— Bırakınız da uzaktan göreyim.

Günde en az on iki kere küplere binen kral, şimdi kraliçenin hemşireleri yanında titriyordu. Yavaş, yavaş konuşuyor.. Hantal çizmelerinin ucuna basarak yürüyordu.

Fakat bu kadar ihtimamı gene bir şeye yaramıyor, tahtaların gıcırdamasının önüne geçemiyordu.

Jan kapıyı araladı.

Kral, başını uzattı.

Margarit, odanın köşesinde, karyolasına yatmış ve uyur gibi görünüyordu...

Lui:

— Pek sararmış, dedi.

— Şevketmeab bu hayre delâlettir... Sıtma neredeyse geçecek demektir.

Kral kapıyı daha çok açmıya çalıştı.

— İçeriye girmek istiyorum, dedi..

Janın nazik elinin kavradığı kapıyı Luinin açıp içeriye girmesi güç bir şey değildi. Fakat nedense çekindi ve geri çekildi.. Ayni zamanda Blânş kralı hafifçe ibadet odasına doğru itti:

— Gidiniz şevketmeab, gidiniz, dedi. Bizi işimizle başbaşa bırakınız.

— Fakat...

— Nöbetin tekrar gelmesini mi istiyorsunuz? Kraliçe sizi görür veya sesinizi işitirse müteessir olur. Sizi çok sevdiğini bilirsiniz.

Kral yumuşamıştı:

— Evet, beni çok sevdiğini bilirim.. diyerek ibadet odasına kadar ilerledi. Kapıyı da birdenbide kapattı. Kral içeriye dönüp dönmemekte bir kaç dakikalık bir tereddüt devresi geçirdi. Sonra, ayaklarının ucuna basarak yürürken:

— Rahat et, Margarit.. Rahat uyu.. Senin iyileşmen için her şeyi yapacağım, diye mırıldandı.

Ayak seslerinin Margariti rahatsız etmiyeceğini sandığı bir mesafeye gelince eski âmirane yürüyüşüne başladı.. Kızgınlığı gene nüksetti. Av için davet edilen senyörlerin bulunduğu bir salona girdi.

Kapının yanındaki münadi:

— Kral!. diye bağırdı.

Başlar eğildi. Herkes sustu. Kral:

— Efendiler, dedi. Bugün ava gitmiyoruz..

Sonra titrek bir sesle ilâve etti:

— Kraliçe hasta.. Ateşler içinde yatıyor.

Bu söz, iri vücudlu, davetliler arasında bir mırıltının kopmasına sebep oldu. Sonra bu mırıltılar gittikçe kabardı, büyüdü.. Hıçkırıklara, dualara ve bu arada bir mırıltı şeklinde beddualara çevrildi.

— Bu bir büyüdür!.

— Hümmaya büyük tesiri dokunan büyük İspanyol azizine şövalyelik kordoniyle mahmuzlarımı vereceğim..

— Yalın ayak, Sen Jermen dö Pere girecek, üç gün perhiz edeceğim..

— Bugün elime geçecek yahudilerin vay haline.. Boğacağım onları..

— Üç mum adıyorum..

Gibi sözler, salonu doldurdu..

Herkes, azizinden, kıymetli bildiği şeylerden medet umarak, kraliçenin bir an önce iyileşmesine dua ediyordu. Bu tezahürat karşısında kral memnun oldu.

Bu temennilerde bulunanlara tebessüm ederek:

— Bunlar da yetmezse, hep bir arada bir istiğfar âyini yaparız, dedikten sonra kendisini bekliyen ehemmiyet sahibi bazı senyörlerin bulunduğu meclis salonuna girdi. Fakat:

— Efediler, bugün meclis hafî olacak, dedi.

Bu, mecliste yalnız başvekil Marinyi ile, kont Valuvanın bulunacağına delildi. Bu yüzden diğerleri birer birer çekilip gittiler.

Hafî mecliste, prenses Blanşın zevci ve kralın kardeşi Şarl Kont

dö Lamarş'la, prenses Jan'ın zevci ve gene kralın kardeşi Hanri.Kont dö Puatie de hazır bulunurlardı. Fakat, vergi toplamak yüzünden arazileri dahilinde harp etmekle meşgul oldukları için, bu sırada yoklardı.

Lui sandalyesine geçip te oturunca hemen söze başladı.

— Muhterem dostlarım, dedi. Başımıza gelen felâketi biliyor musunuz. Kraliçe hasta.. Prensesler bunun hümma olduğunu söylüyorlar. (Masaya bir yumruk vurarak) gene Cenabıhakkın bir insafsızlığına uğradık. Bu felâket, ne Flâmanlarla, Ne Burginyonlar'la harp etmeğe benzer. Bu sebeple size baş vuruyorum. Bu vaziyette ne yapmamız lâzım?

Valuva:

— Şevketmeap! dedi. Zannedersem demin Haşmetpenah efendimizin arzu buyurdukları gibi bir istiğfar âyini yapılsa pek iyi olur.

— Evet, doğru.. İcap edenleri yapacak, adakları yerine getireceğiz..

Kral birdenbire elini alnına vurarak ilâve etti:

— Belki de bir hatada bulunduk ta bu felâketin başımıza gelmesine sebebiyet verdik. Meselâ şimdiye kadar büyücü kızın yakılması icap ediyordu. Biz bunu yapmadık.

Kral ayağa kalkarak, orada gezinmeğe başlamıştı.

Valuva sapsarı kesildi. Marinyi de Mirtiy'in emin bir yerde bulunduğunu bilmesine rağmen titredi.

Kral sordu:

— Marinyi, sizi bu davanın takibine memur etmiştim. Bitti mi?

Marinyi cevap verdi:

— Evet Şevketmeap.. Bitti ve kız mahkûm oldu.

Marinyi yalan söylüyordu. Fakat kralı yatıştırmak, fikrini çelmek için bundan başka yapacak şey yoktu. Lui memnun olduğunu anlatan bir işarette bulundu.

— Valuva! dedi. Büyücü kıza nezarette bulunabilmek için sizi Templ zindanına kumandan yapmıştım. O ne yapıyor? Zindanda, kraliçeyi öldürmek için sakın gene bir büyü yapmış olmasın?

Valuva titremekle beraber metin bir sesle cevap verdi:

— O gece gündüz sıkı bir nezaret altındadır Şevketmeap. Kendisile bir kaç defa ben de temas ettim. Böyle bir işe cesaret edemiyeceği, cesaret etse de yapamıyacağı muhakkaktır. Bundan emin olmanızı rica ederim.

Valuva da Marinyi gibi yalan söylüyordu. İki düşman birbirlerine yan gözle baktılar.

Bu sırada kin ve garezleri sevgiye galebe ediyor, denilebilirdi.

Valuva:

— Şevketmeap! Davaya daha başlanmadı! dememek için dudaklarını ısırdı.

Marinyi de:

— Şevketmeap! Büyücü kız Tampl'den kaçtı! diye bağırmamak için kendini yedi.

Bu haberlerden müsterih görünen Lui tekrar yerine oturdu:

— Madem ki, büyücü kız mahkûm oldu, hükmün derhal yerine getirilmesi lâzımdır, dedi. Bu hükmü büyük bir merasimle yerine getireceğiz. Halkın da görmesini temin için Grev meydanında yapmalıyız. Valuva! Emin olmak için bu gece Tampl'e gelecek ve büyücü kızla görüşeceğim.

Valuva kralın bu isteğine cevap veremedi.

Kral ayağa kalkmıştı. Sevinç içindeydi. Kraliçenin iyileşmesi için meclisin verdiği kararı bildirmek için koştu.

Marinyi ile Valuva sanki birbirlerine bir şey söyliyeceklermiş gibi birkaç dakika bakakaldılar.

Ortada ikisini yakından alâkalandıran bir tehlike görünüyordu.

Marinyi: «Kral bu gece kızı Tampl'de bulamayınca Valuva'yı şeriki cürmü diye yakalatır. Hakikati ifşaya fırsat bulamazsa mesele yok.» diye düşünüyor, Valuva da ölümünü görmekle çok müteessir olacağı genç kızı akşama kadar ne yapıp, yapıp yakalamayı kuruyordu.

Marinyi kral gibi, kraliçenin dairesine geçti. Valuva da, mutadı veçhile büyük bir muhafız kıtası refakatinde, Şent Antuvan köprüsünün yakınındaki büyük Sent Katerin sokağındaki konağa döndü.

Burası, o devirdeki senyörlerin oturdukları yerler gibi, icabında bir muhasaraya mukavemet edebilecek bir şekilde yapılmıştı. Kontun maiyetinde bir çok asker ve asilzadeler vardı. Luvr'da olduğu gibi, konağın etrafını büyük bir geniş hendek çeviriyordu. Binanın muhtelif kısımlarının üstü gene mazgallı surlarla çevrilmişti. Buralarda, bekliyen nöbetçiler hayalleri andırıyordu.

Kont içeriye girince mutemedini çağırttı.

Simon Malengr yanına girdi. Bu her zaman, gece gündüz konakta bulunurdu.

Simon konakta vekilharçlık vazifesini görüyordu. Uşakların nefretini, askerlerin hakaretini kazanmış bir adam olmakla beraber, Bigornla konuşmasından da anladığımız veçhile efendisinin aleyhinde dolaplar çevirmekten, zengin olmaktan başka bir şey düşünmez ve plânlarını büyük bir şeytanetle tatbik sahasına koymaktan geri durmazdı.

Valuva:

— Fena haber Simon, dedi. Saraydaki mevkiim ve hattâ hayatım tehlikede.

— Kaçmak lâzımsa hazır olduğumuzu bilirsiniz.

—Kaçmak mı? Belki de işimiz sonra bu olacak.

Meydanı Marinyi'ye bırakacağız. Onun galip olduğunu görerek utancımızdan yerlerin dibine geçeceğiz. Fakat daha her şey bitmiş değildir. Sana güveniyorum Simon!

— Emrediniz monsenyör! Hayatımı fedaya hazırım.

— Hayatına taalluk eden bir şey yok. Sadakatini bilirim. Alçak Bigorn gibi en küçük bir ihanetini görürsem..

— Beni astırabilirsiniz, Efendimize şunu arzedeyim ki, eski arkadaşım Bigorn'un ihaneti de eskidir. Bugün sağ ve dinç olan Bigorn'la ben mukayese edilemem. O sağlam ben hastalıklı biriyim.

— Ne demek istiyorsun?

— Şunu efendimiz. Ölmesi için bir adamı ölüme mahkûm etmek kifayet etmez. Kont dö Valuva, bana emin olmanızı isterim. İnsanı korkutmaktan sadaketi okşamak daha iyidir. İnsanlara ancak bu şekilde iyi iş gördürmek kabildir.

— Sen bana sadık mısın?

— Evet, monsenyör, bana her sene yüz ekü kazandırıyorsunuz. Bu lütfunuz beni hem size minnettar etmiş, hem de sadık kılmıştır.

— Sana iki yüz ekü kazandırırsam sadaketin iki misli artacak öyleyse.

— Şüphemi var... Fakat ben o kadar tamahkâr değilim. Kanaat sahibiyim. Kazandırmasanız bile sadakatim eksilmez.. İstediğiniz anda Bigorn'u ellerini ayaklarını bağlıyarak getirir ve size teslim edebilirim.

— Bunu yapabilirsen yüz eküyü cebinde bil, Malengr!

— 37 —

MALENGR'LE GİYON

Simon başını kaldırdı:

— Ben daha iyisini yapabilirim monsenyör, dedi. Bigorn gibilerinin ehemmiyeti mi olur.. O kendisine kin beslenmeye tenezzül edilemiyecek düşkünün biridir. Onu siz bana bırakınız hakkından gelebilirim. Siz müsterih olunuz. Bigorn'un ölümü yaklaşmıştır. Bunu size haber verirken büyük bir sevinç duyuyorum.

— Ona sen de mi düşmansın yoksa?

— Ben mi? Aslâ! Fakat sizin hizmetinizde bulunurken dostunuzun dostu, düşmanınızın düşmanıyım. Ona karşı sevgim veya düşmanlığım süflî düşmanlık ve sevgidir. Yüksek sevgi ve düşmanlıklarım karşısında da belim hürmetimi anlatmak için eğik dururken gözlerimden bir şey kaçmaz. Bu bir çok yeni şeyler öğrenmeme yarar.

— Hem pek çok...

— Efendimizin hizmeti için olduğuna göre «Pek çok» azdır bile. Bu anda büyücü kızın nerede olduğunu bilmem bu yüzdendir monsenyör. Siz yerini öğrenmek için belki de bütün servetinizi feda ederdiniz, değil mi? İşte, ben şimdi genç kızın nerede olduğunu biliyorum.

Kont. Valuva kızardı. Ciddî yüzünde bir merak belirdi. Biran kadar bu müthiş adamın karşısında sessiz kaldı.

Malengr ilâve etti:

— Elimizden kaçan güvercinin şimdiki yuvasını biliyorum, monsenyör. Elimi uzatır uzatmaz size büyücülerin en güzelini getirebilirim.

Kont geniş bir nefes aldı.

Malengr yaklaştı ve çok alçak bir sesle:

— Biliyorum, dedi. Onu çılgınca sevdiğinizi biliyorum. Hem ahmaklık denilecek kadar. Fakat bu sırada aşk menfaatinize uygundur. Onun Marinyinin kızı olması intikam almanıza yarar. Onu kollarınız arasına almakla bu intikamı da almış olursunuz.

Valuva içini çekti. Boğazının zaptedemediği bir hıçkırık'a yırtıldığını duydu.

— Sus, dedi. Olmıyacak bir şeyin hülyasiyle aklımı karıştırma. Bir insan kalbini bundan fazla ezecek bir şey olamaz. Bu büyücü kız, bu gece muhakkak Tampl zindanında bulunmalıdır, Simon!

— Anlıyamadım.

— Kral göreceğini söyledi.

— Demeyin! O halde vaziyet pek nazik...

— Simon! Mirtiy'i kendime saklarsam bu gece tevkif edilir, muhakemem yapılır ve mahküm olurum. Krala teslim edersem kahrımdan ölürüm.

Malengr kollarını çaprazlama göğsüne kavuşturdu. Kont bir kaç adım yürüdü.

Simon:

— Karar sizin, dedi.

Valuva:

— Bana nerede bulunduğunu bildiğinden bahsetmiştin.

— Evet, biliyorum.

— Onu getirebilirsin değil mi?

— Hemen değil.. Karanlık basar basmaz belki. Güpe gündüz ele geçirme teşebbüsü, kavgayı, gürültüyü, komşuların bağırıç çağırmalarını doğurur. Bu tehlikelidir, monsenyör.

— Onu zindana getiremezsen bize kaçmak düşer. O zaman her şey altüst olacak.

Malengr: «Bunu ben de istemem!» diye düşündü.

Sonra:

— Monsenyör! dedi. Bunu siz bana bırakınız. Emin olunuz ki, siz Mirity'e kavuşacak ve kral da büyücü kadını görecektir.

— Nasıl?

— Bana bırakınız, dedim ya! Siz Tampl'e işinizin başına dönerek akşamı bekleyiniz.

Malengr, Valuva'nın başka şeyler sormasına meydan bırakmadan sıvıştı.

Valuva, Malengr'ın verdiği ümitle canlandı. Uşağının şeytanetine itimat ediyordu: «Belki de, diye mırıldanarak Tampl'in yolunu tuttu.

Simon, konağın en üst katına çıkmıştı. Kendisi orada oturur, efendisinin yanında bulunmadığı zamanları hep orada geçiriıdi.

Oldukça geniş, aydınlık, temiz döşenmiş bir odaya girdi. Bir kadın gergef işlemekle meşguldü.

Malengr karşısına geçip oturdu. Hilekâr gözlerinde bir ışık parlıyor, kadının yüzünde bir yeis görünüyordu.

Malengr:

— Bu sefer zengin olacağımızı sanırım Jiyon! dedi.

Jiyon kızardı. Onun yüzünü kızartan, heyecana getiren yalnız ve yalnız böyle zenginlik fikirleri olabilirdi.

Malengr, ilâve etti:

— Fakat bu senin elinde.

— Bigorn'u buldun mu? Büridan'ı bize teslim edecek mi?

— Şimdi bundan bahsetmiyelim, Jiyon. Her şeyin bir sırası var. Talebelerin kavgasını seyretmek için Preokler'e gideceğini söylemiştin?

— Görmek istediğimi gördüm!

Jiyon'un bu cevabında Simonun ne düşündüğünü anlamağa çalışan bir hal vardı.

— Şüphesiz adım adım takip etmeyi düşünmüşsündür?

— Mirtiy'i değil mi? Şimdi ne istediğini anlıyorum. Büyücü kızının şimdi nerede olduğunu öğrenmek istiyorsun.

Malengr dudaklarını sıkarak cevap verdi:

— Evet..

— Alâ!.. Fakat bunu öğrenemiyeceksin. Büridan'ı paylaşmaya razı oldum ama, Mirtiy'i kendime saklıyorum. Israr etme söylemem Simon.

Simon acı acı güldü. Ayağa kalkarak kapıya yürüdü. Kilitledikten sonra anahtarı cebine yerleştirdi.

Soğukkanlılığını muhafaza eden Jiyon:

— Ne yapıyorsun? diye sordu ve hemen bir hançer kavrıyarak sivri ucunu Malengr'e gösterdi.

Simon omuzlarını silkti. O da soğukkanlılığını muhafaza etti. Gelip Jiyon'un karşısına oturdu:

— Ne mi yapıyorum? dedi. Efendimin emrini yerine getiriyorum. Bugün seni akşama kadar hapsedecek ve gözden ayırmıyacağım.

Jiyon haklı bir endişe duydu. Fakat bu endişesini — yüzünü buruşturmasına tebessüm adı verirsek — bir tebessümle gizlemeye çalıştı:

— Efendimiz, ahmak bir adam değildir. Kendisinden bana hiç bir tehlike gelmiyeceğine nasıl eminsem, beni zengin edeceğine dair verdiği sözü tutacağına da öylece eminim, dedi. Kendisine büyük hizmetlerde bulundum, daha da yapacağımı bilir, hattâ Güllü bahçede geçen vakayı başvekile bildirebileceğimi de.

Mirtiy'in başvekilin kızı olduğunu kendisine ben haber verdim. Onun büyücü diye yakalanmasını ben temin ettim. Genç kızın odasına balmumu heykeli yaparak ben koydum. Beni bunu yapmaya teşvik eden, beni para ile kandıran gene kendisidir. Yani Valuvadır.

Bunları haber verirsem Mirtiyin de büyücü olmadığı meydana çıkar ki, bu da kendisi için iyi değildir.

Git de efendine bunları haber ver. Kimin kimden korkması, titremesi lâzımgeldiğini o takdir etsin. Her halde titreyecek biri varsa o da ben değilim, kendisidir.

— Paranı nereye saklıyorsun?

Jiyon, Malengr'e baktı. Fakat cevap vermiyerek, gene gergefiyle meşgul olmaya başladı.

— Bana Mirtiy'in nerede olduğunu da söylemiyecek misin?

— Hayır.

— Paralarını nereye sakladığını da değil mi? Malûm ya seninle izdivaç edecektim. Bundan evvel paraların yekûnunu bilmem lâzımgeliyor.

Jiyon bir hasis metanetiyle:

— Hiç bir şey söylemem.

— Alâ! Bu gece Tampl zindanını boylarsan anlarsın.

Jiyon cesur bir kadın olmakla beraber kendisini titremekten alamadı. Tampl'in de Şatöle zindanı gibi korkunç bir şöhreti vardı.

Tampl, yeraltı zindanı, işkence yeri demekti.

Bununla beraber zayıf görünmemek, paralarını kaptırmamak istiyordu.

— Muhterem kont dö Valuva beni niçin Tampl zindanına gönderecekmiş? diye sordu.

— Güzel Jiyon, ince nişanlım bunu bilmiyecek ne var Bu fikri ona ben verdim. Büyücü kızı Mırtiy, Tampl'de değil, nerede? Onu bir şeytan bir de sen biliyorsun.

Kral, bu gece Tample gelerek büyücü kızını görecekmiş. O oralarda bulunmayınca ne yapalım? Sen de nerede olduğunu söylemezsen, yerine seni göndermeyi kararlaştırdık.

Jiyon müthiş hakikati eliyle tutar gibi olmuştu. Fakat gene:

— Hayır. dedi.

Malengr gülmiye başladı ve ilâve etti:

— Kral büyücü kızı tanımıyor. Onun yerine senin bulunmanda hiç bir mahzur görmüyoruz. Kendisine zincirlere vurulmuş bir kadın göstermek kâfi gelir. Ve, Mirtiy hesabına pekâlâ bu kadın işkenceye konabilir.

Jiyon:

— Merhamet! diye inledi.

— Dili kesilebilir, tabanları yakılabilir, memeleri kıskaçlar arasına konularak sıkıştırılabilir..

— Merhamet..

— Ot demeterinin üstüne konulacak sağlam bir direğe bağlanmasında ne gibi bir mahzur olabilir, diye düşündüm ve bu fedakârlığa katlanacak senden başkasını bulamadım.

Jiyon diz çöktü. Ellerini yalvarırcasına Simon Malengre uzattı.

Malengr sert bir sesle:

— Mirtiy nerede?.

Diye sordu.

— Söyliyeceğim..

— Hâlâ mı söyliyeceğim diye vakit kaybediyorsun, çabuk olsana... Ya söyler, ya Tampli boylarsın.. Asılmayı, odun yığınını gözünün önüne getir...

— Mirtiy. İnnosan mezarlığı yanındaki perili evde.

— Alâ! Şimdi gelelim paralara!..

Jiyon titremiye başladı.

— Para mı? diye kekeledi.

— Tabiî paran.. Neyi soracaktım ki sanki... Evlendikten sonra yarısı benim olacak değilmiydi zaten... Nerede paraların?.

— İyi amma hepsini alacaksın.. Bari yarısını bana bırak.. Biliyorsun ki ben onları kazanmcıya kadar neler yapmadım. Ölümümü istemezsin değil mi, benim aslanım Simon! Söyle.. Ölümümü istemezsin değil mi? Onların elimden gittiğini görürsem düşüp ölürüm.

Malengr, muvaffakıyetinden seviniyordu:

— Hepsini! dedi.

— Demek sahi söylüyorsun, hepsini istiyorsun öyle mi? Oh yarabbi... Ne müthiş şey.. Hiç olmazsa yarısını al...

Malengr kısaca tekrarladı:

— Hepsini!..

Jiyon vücudundan et kesiyorlarmış gibi inlemiye, bağırmıya başladı. Alicenap nişanlısının bağırmamasını tenbih etmesi kâr etmedi. O kâh yüzünü tırmalayarak kâh göğsüne vurarak, kâh saçlarını yolarak bitişik odaya geçti.. Malengr peşini bırakmıyordu. Kadın bir dolap açtı. Boş bir dolap.. Sonra tekrar nişanlısına yalvardı. Para etmediğini görünce bu boş dolabın arkasından çektiği bir tahta, ortaya bir çekmecenin çıkmasına sebep oldu.

Malengr, çekmecenin kapağını kolaylıkla kırdı. İçinde yüz kadar altın ve gümüş ekü buldu. Yüzü ekşidi. Hırsla kadına döndü:

— Kurum satıyormuş bana, dedi. Zenginliğin bu kadar mıydı? Neyse gene fena bir para değil.. Şimdi beni dinle.. Mirtiyin, dediğin yerde olup olmadığını tahkik edinciye kadar burada kalacaksın. Seni rahatsız edeceğini umduğum bu çekmeceyi de götürüyorum.. Zira...

Jiyon bu sırada bayılmış ve yere yıkılmıştı. Malengr çekmeceyi alarak dışarıya çıktı.

Malengr'in kapıyı dışarıdan kilitlemesiyle ihtiyar kadının yerinden doğrulması bir oldu. Ayağa kalkarak dolaba koştu. Bir başka tahta çekti. Bu sefer evvelkinden daha büyük, daha dolu bir başka çekmece göründü. Diz çökerek açtı. Sarı sarı altınları eliyle okşadı. Sonra gene yerine korken şunları söyledi:

— Benim canım altınlarım.. Az kaldı benden ayrılıyordunuz.. Bensiz ne yapardınız sonra.. Kimbilir hangi meyhanenin ispirto kokan çekmecelerine düşecektiniz. Kardeşleriniz gitti. Fakat biliyorsunuz ki onları önceden feda etmiş bir haldeydim.. Sizi kurtarabilmek için onların feda edilmesi lâzım geliyordu. Onların yerine ve burada boş gördüğüm yerlere daha yenilerini dolduracağım.. Merak etmeyiniz siz...

Çekmeceyi yerine koyduktan ve tahtayı kapadıktan sonra kapamıya lüzum görmemiş gibi dolabın kapısını açık bıraktı. Malengrin çıktığı oda kapısına koştu. Yumruğunu uzattı:

— Simon Malengr! dedi. Bunun acısını çıkaracağım..

— 38 —

BÜYÜCÜ KIZ

Geceleri İnnosan mezarlığının civarı ıssızlaşır, duvarı yanından geçmek cesaretini gösterenler azalırdı. Ölüler raksı gününden sonra cesaretlilerin adedi daha eksildi ve ıssızlık o nisbette arttı. Daha güneş batar batmaz, bu civar mahallelerinde oturanlar evlerine çekiliyorlar, kapılarını sımsıkı kapıyorlardı.

Böyle ıssız gecelerden biriydi. Mirtiy bir mum yakmıştı. Mabel çalışma odasında dolaşıyordu. Fakat bu sefer esrarengiz bir iş görmüyordu. Bir çok defalar büyü yaptığı, dua okuduğu bu odada şimdi yemek pişirmekle meşguldü.

Mabelde büyük bir değişiklik olmuştu. Gözlerinde bir tatlılık, tabiî rengine bürünen dudaklarında müşfik bir tebessüm belirmişti. Şendi.. Kendi kendine yavaş sesle bir aşk şarkısı mırıldanıyordu. Buna biz artık Mabel diyemeyiz. O, eski An dö Draman olmuştu.. Saçlarına düşen aklar güzelliğini senelerin kemirdiğine, yüzündeki çizgiler, çektiği ıstırapların büyüklüğüne birer işaret gibi duruyordu.

Luvrda oturanlardan bir çoğu daima maskeli gördükleri bu kadını böylece görseler tanıyamazlardı.

An dö Draman genç kızın yanına gelerek öptü:

Genç kız:

— Alicenap anne! diye mırıldandı.

— Evet annenim.. Madem ki oğlumun nişanlısısın hakikî annen olurum... Onu da, benim kadar seviyorsun değil mi? Sen olmasaydın, senin tedbirin olmasaydı onu öldürmüş olacaktım.

Artık bundan bahsetmeyelim..

— Peki.. Fakat sen bana ondan bahsedebilirsin! Onu benden daha iyi tanıyorsun. Ben onu çok az görebildim... Hem Allahım nasıl bir zamanda! Onu tuzağa düşürmek için...

Bir genç kız için sevdiğinden bahsedilmesi bitip tükenmek bilmiyen bir hazinedir.

Annelik sevgisiyle, maşukalık sevgisinin doğurduğu binbir suali ve cevabı tekrarlayıp durdular. Bu böylece sabaha kadar da sürebilirdi. İki saat bu şekilde geçti. Gece ilerlemişti. Konuşmanın sonlarında Mabel, Mirtiye:

— Üçümüz bir araya geldiğimiz gün yapacacğımız ilk iş kaçmak olacaktır... Uzun bir seyahate çıkacak, bir kaç sene rahat yaşayacak kadar param var.. İster Burgonyaya, istersen başka bir yere, daha uzak bir yere gideriz.

Mirtiy sarardı:

— Demek ölünceye kadar babamdan ayrı yaşamam icap edecek. Bu benim için kabil değil.. Sonra bunu Büridan bile istemez. Ya annem! diye mırıldandı.

— Yavrum annen mi? Margaritten mi bahsediyorsun?. Kötü hisler besliyen bu kadına nasıl oluyor da annem diyebilirsin?.

Mirtiy elini Mabelin ağzına götürdü:

— Susunuz, dedi. Ne yaparsa yapsın, ne söylerse söylesin, ne düşünürse düşünsün gene annemdir, ve...

Bu sırada şiddetli bir vuruş evin kapısını sarstı. Mabel yerinden fırlayarak mumu söndürdü. Pencereye koştu..

— Kim bunlar, ne istiyorlar, acaba beni mi?. dedi. Burada senin saklı olduğunu dünyada kimse bilmez. Titreme kızım belki yanlış gelmişlerdir! diye mırıldandı.

— Beni, gene böyle bir gecede, Güllü bahçeye girip buna benzer adamlar Tample götürdüler..

Perili evin kapısı önünde on beş kadar asker görünüyordu. Mabel ay ışığının aydınlığında bunları iyice görebiliyordu. Kalbi çarpmıya başlamıştı.. Kapı mütemadiyen vuruluyordu. Kırmıya çalıştıkları gün gibi meydandaydı. Komşulardan kimse ses çıkarmıyordu. Kimse, penceresini bile açmamıştı.

Mabel:

— Sana bu adamların muhakkak yanıldıklarını söyledim. Senin için gelmedikleri muhakkak, diye homurdandı. Fakat sararmıştı.. Çünkü askerlerin büyücü kıza yaptıkları küfürden fikirlerini anlamıştı. Bunları genç kız da işitiyordu.

— Anne, anne! Kurtar beni!

Mabel alnına düşen kır saçlarını iterek:

— İmkânsız, dedi. Gözlerimin önünde, oğlumu ölümden kurtaran kızı tevkif etsinler.. Bu imkânsız onu tevkif etsinler, öldürsünler, oğlum da kahrından ölsün.. Hayır...

— Anne!.. İşitiyor musun? Kapıyı kırdılar...

Mabel yarı çılgın bir hale gelen Mirtiyi çalışma odasına doğru götürdü.

— Gir şuraya.. Sesini çıkarma.. Ben kapıyı açıncaya kadar bekle.. Beni götüremezler..

Bunu söylerken içinde şişeler bulunan bir rafı açmış ve orada bir insan sığacak kadar bir yer açmıştı.

Mirtiy, dolaba girerek büzüldü. Büridanın annesi bu gizli yerin kapısını kapadıktan sonra rafları yerine koydu. Burada bir kapı bulunduğu artık görünmüyordu.

Mabel maskesini yüzüne takarak üzüntü içinde bekledi. Büyük bir ihtiyatla yukarıya çıkan bir çok ayak sesleri işitti. Sonra askerlerin yaktıkları meş'alelerin ışıklarını gördü. O zaman, kendisine hâkikm bir halde ilerledi ve askerlerin çalışma odasının kapısını zorlamasına meydan bırakmadan kapıyı açtı.

★

Simon Malengr nişanlısının paralarını aldıktan ve onları emin bir yere sakladıktan sonra perili evde iki kadının oturduğunu tahkik etti. Kral saat onbirde gelecekti. Bir koşuya Valuvaya giderek büyücü kızı saat onda muhakkak yakalayacaklarını bildirdi. Valuva yanına aldığı on beş askerle ve Simon da bulunduğu halde perili evin kapısına dayandı. Kapıya dayanan Tamplin müdürüydü. Mirtiy de Tample götürülecekti..

Tamplde, Mirtiy, ya arzusiyle yahut ta zorla muhakkak kendisinin olacaktı.. Arzusunu böylece vahşice yerine getirdikten, aşkını teskin ettikten sonra alt tarafının kendisince ne hükmü olabiilrdi?.

Kapı kırıldı. Valuva girdi. Askerler de onu takip ettiler. Malengr geriden geliyordu. En önde giden Valuva merdivenlerden tırmandı.

Meş'alelerin aydınlığında göre çarpan bir kapıyı vuracağı sırada kapı birdenbire açıldı. Bu açılış Valuvayı korkuttu. Bir an tereddüt etti. Mabel de kendisini, eski âşıkını karşısında görünce ânî bir ürperişle sarsıldı. Derhal toplanarak:

— Kont hazretleri, dedi. Mabelin evine safalar getirdiniz.

Kont dö Valuva:

— Mabel! Kraliçenin nedimesi! diye mırıldandı.

— Kraliçe hazretlerinin bir emirlerini mi getirdiler.

— Evet.. Kraliçenin değil, kralın bir emrini...

Askerlere kendisini aşağıda beklemelerini işaret ederek odaya girdi ve kapıyı kapadı.

— Kraliçenin sadık bir bendesiyle kolayca anlaşabileceğimi umuyorum. Vazifem kolaylaşacak demektir.

— Hangi vazifeniz?.

— Krala büyü yapan Mirtiy adındaki kız Tampl zindanından kurtuldu... Bu kızın burada bulunduğunu öğrendim. Bir saate kadar muhakkak Tampl'de bulunması icap eden büyücüyü alıp götürmek istiyorum..

— Burada söylediğiniz kız yok...

Valuva dişlerini gıcırdattı. Sanki askerleri çağırmak istiyormuş gibi kapıya yürüdü. Fakat geri döndü:

— Sana, dedi, el kaldırmanın kraliçeye el kaldırmak demek olduğunu biliyorum. Göstereceğim şiddet beni kraliçenin intikamiyle karşılaştırır. Bu sebeple emir şeklinde değil, yalvararak söylüyorum. Büyücü kızın burada olduğunu çok iyi biliyorum. Kral az sonra Tample gelerek onu görmek istiyor. Tample gelir de onu burada bulamazsa kralın gazabına uğrarım. Kralın gazabına uğramaktansa kraliçenin gazabına uğramayı tercih ederim. Anlıyor musun?

— Şüphe yok.. Farzediniz ki Mirtiy buradadır. Fakat bunu size niçin, hangi sebeple teslim edeceğimi söyleyiniz? Sizi neden siyanet edecek ve size niçin acıyacakmışım?.

Valuva kaşlarını çattı:

— Niçin mi acıyacakmışım? Peki öyle olsun.. Fakat unutmamalısın ki seni Luvrda daima siyanet eden ben oldum. Sana hiç kimsenin göstermediği samimiyeti gösterdim. Bana da bunun karşılığı-

nı gösterir gibi oldun.. Beni sever gibi göründün.. Bunlar kâfi değil mi?.

Mabel:

— Benim gibi zavallı bir kadına yalvarmak zilletine katlanmanıza bakılırsa vaziyetiniz pek nazik..

— Doğru Mabel.. Vakit geçiyor.. Kral neredeyse Tample gelecek. Haydi büyücü kızı teslim ediniz bana..

Mabel sanki bu sözü işitmemiş gibi devam etti:

— Biz belki Luvrda biribirimize karşı iyi hareket ederiz ama burada değil...

— Niçin Mabel, neden?.

— Çünkü burada ben Mabel değilim.

— Ya kimsin?. Gerçi sesin Luvrdaki ses değil.. Tavırların da başka..

Mabel doğruldu. Valuva gittikçe artan bir endişe ile kadını gözünden kaçırmıyordu. Fakat bu endişe onun kim olduğunu anlamaktan çok, vaktin kaybolmasında doğuyordu.

— İşi bitirelim.. İster Mabel, ister başkası ol. Bana büyücü kız lâzım... Şimdi adamlarımı çağırır, evi baştan başa yıkmak bile lâzım gelse..

Mabel titredi.

Askerler evi aramıya, öteyi beriyi karıştırmıya başlarlarsa Mirtiyi muhakkak ele geçirirlerdi. Valuvanın kapıya doğru ilerlemesinden pek korktu. Valuva onun bu endişesini görünce, büyücü kızın bu bina içinde bulunluğuna hükmetti.

— Size yemin ederim ki genç kız burada değil.. dedi.

Valuva:

— Simon! diye bağırdı..

Simon kapıyı araladı:

— Monsenyör!.

— Evi aramıya başlayınız.

Mabel ellerini uğuşturdu. Valuva bunu gözünden kaçırmıyordu. Aşağıda askerlerin odalara girerek aramıya başladıkları, yaptıkları gürültüden anlaşılıyordu. Simon Malengr:

— Aşağıda bir şey yok.. Yukarıya çıkıyoruz! diye bağırdı.

Mabel titriyerek:

— Valuva! dedi. Anladığıma göre sana lâzım olan yalnız bir kadındır. Kral Mirtiyi tanımaz. Onun yerine beni götür.

— Seni mi?.

— Evet.. Beni dinle kont! Kız burada.. Bunu kâfi derecede metin davranmandan anladım. Fakat onu arayıp buluncıya kadar vakit geçmiş ve sen de kaybetmiş olacaksın! Muhakeme ve mahkûm edilmek ve yakılmak için bir büyücü kızı lâzım değil mi. Beni götür. Vakit geçiyor Valuva!...

Kendisini tehlikeye koymadan Mirtiyi kurtaracağını düşünen Valuva:

— Öyle mi istiyorsun? Bunu kabul ediyor musun? diye mırıldandı.

— Evet... Fakat bir şartla.. Adamlarınızı yanınıza alıp götürecek siniz... Kızın kaçmasına göz yumacaksınız. Buna muvafakat ederseniz Tample gelir ve krala büyücü olduğumu söylerim. Razı olmazsanız sizin bileceğiniz iş... Fakat şunu söyliyeyim ki kızı ancak saatlerce aradıktan sonra bulabilirsiniz.

— Mirtiyin kurtulup kurtulmaması beni alâkadar etmez.. Maksat kralın zindanda birisini bulmasıdır.

— Yemin eder misiniz?.

— Size şerefim üzerine söz veriyorum ki, biz buradan gittikten sonra Mirtiy bulunmak için ev aranmıyacaktır.

Mabel bir saniye kadar düşündü. Maskesini düşürmek için küçük bir hareket yaptıysa da bakışı gayri ihtiyarî Mirtiyin saklı bulunduğu yere çevrildi. Ve: «Yaptığım fedakârlığın derecesini acaba takdir edecek misin? Tample gitmek, ölmek, bir şey değil.. Fakat Valuvaya An dö Draman'ın hayalini göstermekten vazgeçmek...» diye düşündü.

Birdenbire başını kaldırdı:

— Haydi! Götürünüz, beni, dedi.

Valuva:

— Büyücü kızı tevkif ediniz! diye bağırdı.

Simon Malengr, askerlerle beraber, Mabelin çalışma odasına girince şaşırdı:

— Nerede büyücü kızı? diye sordu.

— İşte!

Malengr, Mabeli önlerine katıp götüren askerleri takip ederken:

— İşin aslını sonra anlarım... diye homurdadı.

Bu sırada Valuva elini Simonun omuzuna koyarak, kulağına:

— Sen burada, evin civarında kal... Mirtiyin çıktığını göreceksin! dedi.

Malengr içinden: «Anlaşıldı!.» dedi.

Kralı, bir saat sonra Tampl zindanında Valuva karşılamıştı. Onuncu Lüi, yiğitliğine leke sürmek istemiyor, büyücü kızı yalnız göreceğini söylüyordu. Maddî tehlikelere karşı cesaret sahibi olan kral, böyle bir tehlike karşısında içinde korku duyuyordu. Gerçi Tample gelmek için büyük bir arzu göstermişti.. Fakat, onu bundan vaz geçirmek için bir sebep söylemiş olsalardı, hemen vaz geçecekti.. Valuva lâzım gelen emirleri verdiği için bundan vazgeçmenin artık imkânını görememişti..

Zindancıları takip ederken Jofruva dö Maletruva:

— Haşmetpenah arzu ederlerse biz de refakatlerinde bulunalım! dedi.

Kral:

— Lüzumu yok, diye cevap verdi. Ben kont ve anahtarcı ile yalnız gideceğim. Siz beni burada bekleyiniz.

Lüi, zindana vardığı, kapı açıldığı, içinde zincire bağlı bir kadın bulunan bu taş tabuttan farksız yere baktığı zaman ürperdi:

— Burada da yaşanır mı? diye mırıldandı.

Valuva cevap verdi:

— Burada zaten yaşayan yok... Burası ölüm yeridir. Tampl zindanı ölümün bekleme odasıdır.

Lüi bir kaç saniye düşünceli kaldı... Sonra:

— Adamlarımdan ve sevdiklerimden hiç birinin bu azabı çekmesini Allah nasip etmesin! dedi.

Valuva ile zindancılara kendisini dışarıda beklemelerini söyliyen kral yalnızca içeriye girdi.

— Şevketli kral hazretleri, çok yazık ki temenniniz yerini bulmıyacak.. Sevdiklerinizden biri bu azabı çekecektir.

Kral iki adım geriledi.

— Kim bunu söyliyen! diye mırıldandı:

Ses zindanın dip tarafından geliyordu ve gayet sakindi.

Mabel:

— Ben söyledim kral hazretleri... Büyücü kızı söyledi..

Kral sapsarı kesildi.

— Ne dedin? diye sordu..

— Sevgililerinizden biri bu azabı çekecektir, dedim. Ve belki de benden daha çok.. Çünkü ben, fakir, âciz ve bedbaht biriyim. Hayatta böyle azaplara katlanıyorum. Fakat sevgililerinizden biri hayatın en yüksek yerinden buraya düşecek ve şüphesiz onun çektiği azap benimkinden üstün olacaktır.

Kral soluyarak sordu:

— Onu kim mahkûm edecek te buraya düşecek..

— Bizzat siz kral hazretleri..

— Ben mi? Sen yalan söylüyorsun mel'un büyücü. Kim o? Bendelerimden biri mi? Cürmünün ne olacağını da söyler misin?.

— Cürmü bir ihanet olacak. Sana cehennem mahkûmları azabını çektirecek bir değil, binlerce ihanet..

— Büyücü kadın, çok ileri gidiyorsun! Kimden bahsediyorsun?.

— Onu etrafınızda arasanız bulursunuz. İhanet edecek kadını, ihanet eden bu kadını etrafınızda bulabilirsiniz.

Lüi:

— Bana iahnet eden kadın mı? Ya, demek bu bir kadın öyle mi? diye homurdandı.

— Evet bir kadın.. Yaşından çok cinayet işliyen bu şeytana kadın demek caizse bir kadın..

Kral kendinden geçmişti:

— Kim o? Söyle büyücü kadın.. Seni affederim...

— Ara!..

Kadının bu kısa emrini uzun bir sükût takip etti.

Meş'alelerin, zindanın içine kadar uzanan ışıkları zincirli büyücü kızın gölgesini taş duvara işlemişti. Kral bu zincirlerin şıkırtısını işiterek titredi.

Mabel vaziyetini değiştirmişti.

Kral:

— Sen beni niçin öldürmek istediğini söyler misin? Seni buna kim teşvik etti?. Hiç olmazsa bunu söyle! dedi.

Mabel yüzünden maskesini çıkardı.

— Şevketli kral, dedi, ben senin ölümünü istemedim. Sana büyü yapmadım. Yüzüme bak şevketmeab!.. Yaklaş, korkma! Görüyor musun yüzümü?

— Görüyoruum.. Yüz senede yaşasam bir türlü unutamam.

Mabel tekrar maskesini yüzüne taktı:

— İşte, dedi. Hiç bir veçhile ve hiç bir şekilde fenalık istemiyen bir kadının yüzünü gördün.. Yüzümde büyü yapacak bir kadın hali var mı?.

— Hayır.. Ben bir büyücüyü böyle tasavvur etmiyorum.

— Öyle ise beni sorguya da çekme... Beni itham ettikleri cinayeti irtikâp etmiş değilim.. Bu yüzden söyliyecek te hiç bir şeyim yok.

Kral sustu. Sonra mahçup bir tavırla:

— Kadın, dedi.. Seni tanımıyorum. Fakat sesin, çehren ve söylediklerin beni müteessir etti. Senin günahsız olduğunu sanıyorum. Fakat mahkûm edildi. Bana, ihanet edenin adını söylemiyecek misin?.

Mabel başını eğerek içinden: «Mirtiyin annesi, Margarit..» dedi. Lüi:

— Ey.. Söylemiyecek misin? diye israr etti.

Mabel metin bir sesle cevap verdi:

— Hayır....

Kral, vaadlerin ve tehditlerin para etmiyeceğini anlamıştı. Büyücü kadına bir kere daha dikkatle baktıktan sonra zindandan çıktı. Valuva:

— Nasıl şevketmeab? Büyücü kızın muhafazasından memnun musunuz? Bağlı bulunduğu zincirlerden ustası şeytanın bile kolay kolay kurtulamıyacağını anladınız mı? diye sordu.

Kral cevap vermedi.. Merdivene doğru hızlı adımlarla ilerledi. Tamplin avlusuna geldiği zaman rahatça nefes aldı.

— Evet, dedi. Çok iyi muhafaza ediliyor. Fakat ne garip kadın Valuva! Yüzü bende bambaşka bir tesir yaptı..

— Yüzünü gördünüz mü şevketmeab?.

— Evet.. Bir saniye kadar maskesini çıkardı. Genç, solgun ve son derece güzel bir yüzü var. Fakat elemin bozduğu bu yüzü kat'iyen unutamıyacağım.

Valuva lâkayd bir tavırla:

— O kadar güzel mi? dedi.

— Çok güzel dedim ya! Bana öyle geliyor ki, güzellikte kraliçeden sonra biri gelirse o da ancak bu büyücü olabilir.

— Beni de meraka düşürdünüz.. Yüzünü görmek için bu kadının... Fakat ne de olsa gene bir büyücüdür, şevketmeab... Yarın sabah cezasını çekecek.. Dili koparılacak, büyü yapan sağ eli kesilecek, sonra da yakılacak..

Kral, Valuvanın bu sözlerini başını eğerek dinliyordu. Bir saniye sonra:

— Yarın sabah yakılacak mı? diye sordu..

— Evet, şevketmeab, yarın!.

Kral birdenbire başını kaldırdı..

— Cezanın tehirini istiyorum.

— Şevketmeab!..

— Cezası yarın tatbik edilmiyecek... İradem yok.. Vaktini ben size bildiririm..

— Fakat haşmetpenah.. Biz her şeyi hazırlamıştık..

— Valuva! Ne söylediğimi işitmedin mi? Sarayda bana ihanet eden bir kadın varmış.. Bunun kim olduğunu söylemesi lâzım.. Tekrar onu isticvap edeceğim.

— Efendimizin ikinci bir ziyaretine intizar edeceğiz öyleyse..

— Hayır.. Ben gelmiyeceğim. Büyücü kadının saraya getirilmesini istiyeceğim. Zindan görülecek bir yer değil.. Bir daha oraya girmek istemem.

—Ne vakit çağırtacaksınız şevketmeab?.

— Zamanını bildiririm.

Kral atına bindi. Yanındaki adamlarla saraya döndü. Yatak odasında yalnız kalınca büyük koltuğa gömüldü... Başını ellerinin içine alarak düşündü: «Büyücünün sözleri içime işledi.. Sarayda baa ihanet eden bir kadın varmış! Bir kadın! Bana nasıl ihanet edebiliyor?. Kim bu kadın? Bunu öğreneceğim.»

Sonra zile şiddetle vurdu. İçeriye giren uşağına:

— Kraliçenin dairesine git, ve sıhhatinin nasıl olduğunu öğre! dedi.

Uşak bir çeyrek saat sonra dönüp geldi:

— Prenses Jan ve Blânş kraliçenin rahatça uyuduğunu, heyecanının geçtiğini yarın tamamiyle iyileşeceğini söylediler.

Kral başını salladı. Uşak dışarıya çıktı. Lüi:

— Canım sıkılıyor.. Sebebi ne? Kraliçenin iyileşmesi memnun olmamı icap ettirir. Fakat neden canım sıkılıyor, diye mırıldandı.

Sonra boğuk bir surette:

— Bana ihanet eden bu kadın da kim, ihaneti ne? dedi.

— 39 —

DÖ NEL KONAĞI

Fruvadmantel sokağındaki Aslanlı bahçenin bitişiğinde bulunan dö Nel ailesinin Fransa kralını sarayında büyük bir mevkii bulunduğu sıralarda Nel konağı adını taşıyan metrûk, yarı harap, eski konağı biliyoruz.

Bu konağın üzerinden bir felâket rüzgârının estiği muhakkak.

Acaba vaktiyle Angerrand dö Marinyi ile Filip, Gotyenin babası Tierri arasında müthiş bir rekabet mi vardı?

Acaba bir aşk faciası mı geçmişti.. Yoksa senyör dö Nelin kral güzel Filip yanında nüfuz sahibi olmasından şüphe mi edilmişti.

Senyör Tierri katledilmişti. Bu katle sebep belki bu olabilirdi. Fakat karısı neden öldürülmüştü? Bu meseleye dair Filip dö Nelin verdiği malûmattan başka bir şey elde edemedik.

Filip nazik, ince ruhlu bir zattı. Kraliçe Margarite gönlünü kaptırması kendisi için büyük bir felâketti.

Daha on yedi yaşında iken Sorbonda tez verebilecek bir halde bulunuyordu. Annesinin ihtimamı sayesinde bu vaziyete gelmişti. Babası da o zamanlar pek ehemmiyet verilen beden terbiyesinde, kılıç talimlerine çok dikkat etmişti.

Şen, nazik, güzel, natuk bir genç, asîl kadınların tahayyül ettikleri bir genç olmuştu.

Yaradılışı itibariyle daha kaba, daha gâbi olan kardeşi Gotye, bir türlü okumaktan zevk almamıştı. Ne denebilirdi?.

Bu taraftan eksik veya hiç bulunmıyan istidadı kendisini avcılıkta göstermişti. İnatçı ve meraklı bir avcıydı..

Günlerce bir kekliğin peşinde dolaşmaktan usanmaz, onu avlamadan rahat etmez, avını omuzunda getirmekten büyük bir zevk alırdı. Babasının şatosuna döndüğü zaman üstü başı parçalanmış bulunurdu. Bazan yüzünde bir kılıç yarası görülürdü. Bu da, hudut falan tanımadığı için başkalarına ait olan araziye girmekten oralarda avlanmaktan ileri geliyordu.

Pariste büyük eğlenceler yapılacağı havadisi çıktığı zamanda bu iki genç, işte anlattığımız vaziyetteydiler.

Kral Filip, üç oğlunu, Navar kralını, dö Puvatiyeyi, Kont dö Lamarşı, Burgonya dükünün Margarit, Blânş ve Jan adındaki üç kızıyla evlendiriyordu.

Senyör dö Nel zevcesi, ve iki oğlu, bu eğlencelerde bulunacaklardı.

Hareket edecekleri gündü. Senyör Tierri Paristen gelen bir adamla uzun uzadıya görüştükten sonra neşesini kaybetti.

Hattâ sarardı. Kendisiyle karısının Parise gitmiyeceklerini, fakat hasetçilerine ekmeklerine yağ sürmemek için ailelerini oğullarının temsil edeceğini bildirirken şunları ilâveyi unutmadı:

— Bana bu hakareti reva gören nankör kralla, beni ezmek istiyen Marinyinin ve beni çekemiyen herkesin gözüne aile bayrağımı sokunuz. Onu yükseltiniz.

İki kardeş böylece kırk kadar askerle yola çıktılar. Filip babasının endişesinden müteessirdi. Gotyeye gelince o, Pariste bir kaç gün serbest serbest gezebilmek, askerlerden işittiği meyhaneleri dolaşabilmek düşüncesile âdeta sevinçliydi.

Düğün şenlikleri malûmdur. Bunlardan bahsedecek değiliz. Yalnız bu vesileyle yapılan cirid oyununda Filip dö Nel, üç şövalyeyi mağlûp etmiş ve birinciliği kazanmıştı.

O gün çelik zırh elbisesini giymişti.. Galibiyetinden sonra kadınları selâmlamak için mızrağını eğerek, atını oynatarak meydanda dolaştğı sırada hükümdar ailesinin oturduğu loca önünden geçerken başını kaldırarak bakmıştı.

Kral Filibin arkasını bir yarım daire şeklinde çeviren senyörler

arasında kendisine müthiş bir nazar fırlatan Angerrand dö Marinyiyi, kralın önünde ve biraz aşağıda Margaritin kocası ve cirit kahramanını bütün kuvvetiyle alkışlayan Navar kralını, Blânşın kocasını, Janın zevcisini ve onların önünde de insanı gaşyedecek derecede güzel, sarışın, pembe yanaklı üç prenses görmüştü.

Blânşla Jan kendisine şarpelerini sallıyorlardı. Margarit de dalgındı. Uzaklara bakıyordu.

Bütün hayatınca, hayalini içinde yaşatacağı bu güzel kadını ilk defa işte o zaman görmüştü. Şimdi Fruvadmantel sokağındaki eski konakta bu hatırasını anlatırken, Gotye, Büridan, Giyom, Aike, kendisini büyük bir merakla dinliyorlardı.

Bigorn da, bitişik odada hem efendilerinden arta kalan yemekleri yiyor, hem Filibin anlattıklarını aralık bıraktığı kapıdan dinliyordu.

Lansölo, Paris şehremininden ele geçirdiği iki yüz altın Eküyü getirdikten sonra Nel konağı ittifakla karargâh yapılmıştı. Orada kimsenin dikkatini çekmeden oturmak kabil olabilirdi. Kendilerini her halde evvelâ başka yerlerde sonra da burada ararlardı.

Lansölo, karargâha yerleşmenin kuru kuruya olmamasını bu işin bir ziyafetle mühürlenmesini istedi. Bu sebeple ziyafette neler lâzım olabilecekse hepsini de gidip temin etti.

Gotye:

— Kendimizi hâlâ Nel kulesinde sanıyorum, dedi.

Yemekte, şarabın güzelliğinden herkes kâfi derecede neş'elendi. Büridan Mirtiyi nasıl gördüğünden, nasıl sevdiğinden bahsetti. Rike ile Giyom, açlıktan ölüm derecesine geldikleri bir sırada şehremini nasıl soyduklarını anlattılar.

Filip yukarıda kısaca anlattığımız cirid oyununu ballandırdı. Bigorn da iki yüz ekünün derdesti hikâyesini söyledi.

Bir şey anlatmıyan yalnız Gotye kalmıştı. O da söze başladı:

— Filibin anlattığı cirid oyununu ölünceye kadar unutamıyacağım.. Gözlerimi nereye çevireceğimi bilmiyordum. Oyunda niçin mağlüp oldum? İşte bunun sebebini aramalı. Mızrağımı hasmım ilan Maletruvaya çevirerek meydana fırladığım zaman, mavi, siyah, elâ gözlü, binlerce kadın gözlerinin bana baktığını gördüm. Kendimden geçer gibi oldum. Bunlar arasında bir çift siyah göz, vücudumu zangır zangır titretti. Ne gözdü onlar.. Bakışlarımı bu gözlerden ayıramadım. Tam bu sırada, göğsüme müthiş bir darbe indi. Mızrak zırh elbiseme çarpmıştı. Ayaklarım üzengilerden kurtuldu müvazenemi kaybederek yere yuvarlandım. Ama ne vuruştu o! Kör olası Maletruva dalgınlığımdan istifade etmesini bildi. Bir yerim incinmedi. Ayağa kalkıp ta, kara gözlü kadına baktığım zaman onun Maletruvayı alkışladığını gördüm. O zamandanberi kara gözlerden pek korkarım doğrusu.

Büridan gülmiye başladı:

— Bazan felâketin de hayırlısı olur! dedi.

Gülmekten boğulmak derecesine gelen Giyom:

— Dünyada kadın gözünden daha hain bir şey olmadığını anladın demek.

Gotye devam etti:

— Anlatmak istediğim bu değil.. Dinleyiniz. Oyun gününün akşamıydı. Şimdi bulunduğumuz şu konağa döndüğümüz zaman babamın adamlarından birini gördük. Hatırlıyor musun Filip?.

Filip titredi. Az içtiği halde, biribiri arkasına iki üç kupa yuvarladı.

Gotye de bunu fırsat bildi. Dört beş tane de o gönderdi.

Filip gamlı bir sesle:

— Hatırlıyorum... dedi. Madem ki biz ayni mukadderata bağlıyız, Angerrandda neden düşman olduğumuzu anlatmıyalım:

Gotye:

— Anlat, Filip.. Anlat, dedi.

— Bu sadık bendenin daha üstü başı toz içindeydi. Henüz gelmişti. Bize yalnız: «Benimle geliniz.» diyebildi.. O zaman annemle, babamın bulunduğu şatoda büyük bir felâket olduğunu anladım.

Bunu bağırarak söyliyen Gotyenin sözünü kesen Filip devam etti.

— Adam bize konağın önünde ölen hayvanını gösterdi. Ahıra gittik. Hazırladığımız üç ata bindik.. Yanımıza başka kimse almadan dolu dizgin yola düzüldük.. Truvadmantel sokağının köşesini döneceğimiz sırada, sokağın diğer ucundan kuvvetli bir süvari müfrezesinin geldiğini gördük.. Ben bu süvarilerin ne yapacağını anlamak için atımı durdurdum. Konağın önünde atlarından indiler. O zaman bunların bizi tevkife geldiklerini anladık.

Gotye:

— Evet, dedi, çünkü konakta bizimkilerle kralın askerleri arasında müthiş bir muharebe başlamıştı. Bu çok sürmedi. Adamlarımız mağlûp oldular ve konak yağma edildikten sonra yakıldı.

Filip devam etti:

— Bunu sonradan öğrendik. Kral askerlerinin konak önünde durduklarını görünca konağa dönmek istedim. Fakat bize haber getiren ve bizimle beraber bulunan uşak mâni oldu. Kolumdan tutarak: «Geliniz! dedi. Annenize son nefesinde yetişmek istiyorsanız vakit kaybetmeden şatoya gidelim.» Deli gibi oldum. Mahmuzlarımı atın karnına sapladım.. Az sonra Paristen dışarıya çıkmıştık. Gece olmuş, ortalığı karanlık kaplamıştı. Sabaha yakındı. Atlarımızın takati kalmamıştı. Nitekim o gece benim, sonra Gotyenin, daha sonra da uşağın atı çatladı.

Sık bir ormanın arkasında bulunan şatomuza daha iki saatlik bir yol vardı. Ağaçların üstünden göğe kesif bir dumanın yükseldiğini görüyordum. Koşuyorduk. Nihayet şatomuzun bulunduğu tepenin eteklerine vardık.

Gotye homurdandı:

— İçki! dedi.

Filip sakin bir sesle devam etti:

— Şato yanıyordu. Müteharrik köprüye vardığımız sırada köprü üstünün insan cesetleriyle dolu olduğunu gördük. Büyük avlu da böyleydi. Tıklım, tıklım ceset doluydu. Üstlerinden atlayarak, kanlar içinde yürüyerek ilerledik. Babamın bulunduğu daire önünde ölülerin adedi daha çoktu. Son harp orada yapılmıştı. Ölüler arasında birdenbire babamın ölüsü gözüme çarptı. Deliye döndüm. Saçlarım diken diken oldu. Diz çökerek kulağımı göğsüne dayadım. Nefes almıyordu. Çoktan ölmüştü. Ayağa kalktığım zaman Gotyenin sendeleye sendeleye daireye girdiğini gördüm ve akebinde hıçkırıklar işittim.

Gotye boğuk bir sesle tekrar bağırdı:

— İçki!..

Giyom bardağını doldurdu.

Filip ayni sakinilkle devam etti:

— Kendisini takip ettiğim zaman annemle karşılaştım. O daha ölmemişti. Oğullarını gördüğü zaman, dudaklarında bir tebessüm belirdi. Bir isim mırıldanarak gözlerini yumdu ve son nefesini verdi.

Gotye birdenbire:

— Bu gürültü de ne? dedi.

Büridan:

— Bir şey değil, kraliçenin aslanları kükrüyor. Anneniz ölürken mırıldandığı isim neydi?.

— Marinyi!..

Kanlı Nel faciasının hatırasını uyandıran adamlar yeniden sustular.

Filip az sonra devam etti:

— Zaten annem bunu söylemeseydi de, biz,, ailemizi perişan eden bu darbenin nereden geldiğini pekâlâ biliyorduk. Müteharrik köprüde, avluda ve merdivenlerdeki bütün cesetlerin üstünde Marinyinin asalet armasını görmüştük. Annemi kaldırarak götürdüm. Gotyede babamı taşıdı. Parise' vak'adan bizi haberdar etmek için gelen uşak ta arkamızdan gelmek istedi. Fakat onun da sendeliyerek düştüğünü gördük... Ölmüştü. Teessüründen, aldığı yaralardan, kaybettiği kandan ölmüştü. Koca dö Nel şatosunda benden ve kardeşim Gotyeden başka kimse sağ kalmamıştı... Dışarıya çıktık.. Arkamızdan şatonun duvarları çöktü. Bazı köylülere rastladık, bize vak'anın nasıl geçtiğini uzun uzadıya anlattılar. Babamla annemi gömmemiz için bize yardımlarını esirgemediler. Geceleyin, yalnız kalınca annemle babamın mezarı üstünde Gotye ile ben, yemin ettik. İşte hikâyemiz...

Giyom:

— Çok acı! dedi.

Rike Odriyo:

— Marinyi buraya girse hançerimi kalbine saplarım! diye homurdandı.

Filip gözlerini Büridana dikmişti..

Büridan titredi. Çünkü bu bakışın ne demek istediğini anlamıştı. Marinyinin, Mirtiyin babası olduğunu düşünüyordu.

Omuzlarını silkerek:

— Filip, dedi, bahsettiğiniz adam ne olsa ölüme mahkûmdur.

Filibin gözleri parladı.

Büridan:

— Siz mukaddes bir elem için geliyorsunuz.. Allahın intikamı elinizde, ben bu intikamın yolunu şaşırtmıya kalkarsam, mukaddesata hürmetsizlik göstermiş olurum, dedi.

Büridan bunu söylerken bitişik bahçeden aslan kükremelerine küfürler karışıyordu.

Hepsi de, bahçeye bakan kapalı pencereye yaklaştılar. Büridan iyice görebilmeleri için perdeyi azıcık kaldırdı.

Aslanların asabileşmeleri havanın fırtınalı olduğuna delâlet ediyordu. Filhakika, kimsenin farkında olmadıkları bu fırtına bu odada kopuyor ve bütün Parisi tehdit ediyordu.

Aslanlar, ağızlarını açarak geniş kafeslerinin içinde dolaşıyorlar, ikisi de kavga ediyorlardı.

Kafesin demir parmaklıkları arasında ucu çatallı bir demir sopa ile kavga eden aslanları, bir adam ayırmıya çalışıyor ve küfürler savuruyordu.

Büridan:

— Strajildo! dedi.

Arkadaşları da yavaşça:

— Strajildo! diye tekrarladılar.

Lansölo:

— Beni asacakları gün kahkahalarla gülen adam. dedi.

Giyom:

— Preoklerde beni kralın askerlerine göstererek öldürtmek istiyen canavar! diye homurdandı..

Rike:

— Beni de! dedi.

Gotye müthiş bir kahkaha fırlattı ve:

— Bizi çuvala sokarak Nel Kulesinden nehre fırlatan adam! dedi.

Büridan:

— Margarit dö Burgony'nin sadık uşağı, köpeği.. diye mırıldandı.

Yalnız Filip bir şey söylemedi. Onun benzi sararmıştı.

Bu sırada Strajildo aslanları yola getirmişti:

— İşte, diye bağırdı. Nihayet yola geldiniz.. Canlaı çıkasıcalar.. Hiç olmazsa ziyaret günleri sakin durunuz... Senyör kaplanlar, ne şeref sizin için... Fransa kraliçesi Margarit dö Burgony, sizi ziyarete geliyor.

Büridan:

— Kraliçe gelecekmiş! diye homurdandı..

Gotye dişlerini gıcırdattı:

— Katil kraliçe gelecek!...

Ölü gibi sararan Filip te:

— Margarit gelecekmiş! dedi.

— 40 —

VALUVANIN SEVİNCİ VE KORKUSU..

Kral Lüinin büyücü kız diye Mabelle konuşmak üzere Tample geldiği gecenin geri kalan kısmını, Valuva müsterih geçirdi. Kral memnundu. Şimdilik lâzım olan da bu değil miydi? Düşünüyordu: «Mirtiyin yerine gelen kadının yakılıp yakılmaması üstünde durulmıya değmez.. Kralın, onu Luvrda görüp görmemesinin de ehemmiyeti yok.. Kral hilenin farkında olamaz.. Kadın Mirtiyi kurtarmak için kendisi gelmiye razı olduğuna göre ihanetine de ihtimal verilmez.

Korkmak lâzım gelirse ancak Marinyiden korkmalıyım. O da Mirtiyin babası olduğuna göre!..»

Bu düşünce, onun korkulu bir gecesini söylediğimiz gibi sakin geçirmesine sebep oldu.

Sabahleyin, Simonun nerede olduğunu sordu. Tample dönmemişti.. İki saat kadar bekledi.. Nihayet sabrı tükendi. Belki konağa dönmüştür, diye konağına geldi. Onu orada da bulamadı..

Simona gelince o, Mirtiyi bulmadıkça, beraber götürmedikçe, konağa dönmemiye karar vermişti.

Askerlerle Valuva, Mabeli götürdükten sonra o, tekrar perili eve girdi. Kızı arayıp bulacaktı. Fakat düşündü. Kendisi tavan arasını ararken bodrumdan, bodrumu ararken tavan arasından kaçabilirdi. Buna fırsat vermemeilydi..

Malengr önce, askerlerin yıktıkları kapıyı tamire başladı. Kapıyı güzelce yaptı. İçirden kilitledi. Sanki mühim bir muhasaraya ev içinden karşı koyacakmış gibi kapı arkasına eline geçenleri yığdı.

Bu iş bittikten sonra ellerini uğuşturdu. Şimdi ev içinde hem kendisi, hem de Mirtiy mahpus kalmıştı.

Kendi kendine:

— Artık aramıya başlayabilirim. Demir parmaklıklı pencerelerden atlamasına imkân yok.. Kapıyı açmasına da keza... Bunun için en az iki saat lâzım. Elime geçti demektir, diye söylendi..

Bodrumu aradı. Duvarları dinledi... Yere vurdu. Burada olmadığına kat'i bir kanaat getirdikten sonra ayni işi zemin katında da yaptı. Eline bir şey geçiremedi. Yorulmuştu. İşin gece yarısı karanlıkta yapılamıyacağını da anlamıştı. Sabahı beklemiye karar verdi. Kapı önüne gitti. Uzandı. Tek gözle uyudu.

Sabahleyin yeniden aramalarına koyuldu. Öğleye doğru sıra çalışma odasının aranmasına gelmişti.

Doğrusunu söylemek lâzım gelirse kızın bu evde bulunduğundan şüpheye bile düşmüştü. Şimdi bütün ümidi bu odadaydı. Burada da bulamazsa kendisine, yeminle burada bulunduğunu temin ettiği Valuvanın kendisini asacağına emindi. «Beni muhakkak asar. Ben onu

bilirim. Hiddetli zamanlarıda hep böyle hareket eder. Fakat sonra da pişman olur, ağlar.. Şimdi kızı bulamazsam ben ne yaparım. Yapacağım şey basit.. İşe Jiyonu boğmakla başlar, sonra da kaçarım!.» diye düşünüyordu.

Tam bu sırada bir gürültü işitti. Bu gürültü odanın köşesinden geliyordu. Simon boynunu gürültünün geldiği tarafa uzatarak bir müddet kımıldamadan dinledi. Tekerrür ediyordu. Malengr şahadet parmağını burnunun yanına götürerek tebessüm etti ve başını salladı.

Bu hali pek korkunç ve vahşi idi. Bu sessiz gülüşünü görenlerin korkmaması kabil değildi.

Kendi kendine:

— Kız orada, dedi. Eh, eh! Yakaladım artık! Gürültüsü bir fare kemirmesine benziyor! Acaba neden gürültü yapıyor? Benim güzel sıçanım, öyle kuvvetli kemirme! Sonra ben işitirim. Muhakkak kadını çağırmak için vuruyor. Bir gürültü duymadığı için kurtulduğuna kani. Evde kimsenin bulunmadığını sanıyor zavallı.

Bu sırada Mirtiy saklandığı yerin kapısını açmıştı. Odanın ortasında ayakta duran Malengri görünce şaşırdı. Bir şey söyleyemedi.. Bir müddet baktı. Malengr tatlı ve alaycı bir sesle:

— Hey! dedi.

Mirtiy titremiye başladı. Herifin gülüşü zavallıyı pek korkutmuştu.

— Haydi güzel kız! Çıkınız.. Görüyorsunuz ki sizi bekliyorum..

Kızcağız korkusundan bir kaç saniye daha hareketsiz kaldı. Sonra vücudunu kaplayan asabî titremiye hâkim olarak bulunduğu yerden çıktı ve Malengrin yanına yaklaştı. Herifi tepeden tırnağa süzdükten sonra:

— Burada ne işiniz var? İçeriye nasıl girdiniz? diye sordu.

— Nasıl mı girdim? Kapıdan güzelim. Kapılar hep girilmek için yapılmış şeylerdir. Burada işim mi ne? Sizi bekliyordum. Böyle emir almıştım.

— Emir mi aldınız?.

— Evet... Buraya bir kaç kişi gelmiştik. İşe o muhterem kadını tevkif ederek başladık.

Mirtiyarardı:

— Tevkif mi ettiniz? Niçin? Ne kabaati vardı?.

— Kabahatini bilmiyorum. Yalnız tevkif edildiğini gördüm. İşte bu kadar. Bana da sizi burada beklememi emrettiler.

Genç kızın solgun yanaklarından iki damla yaş aktı: «Büridanın annesi tevkif edildi ha!.. Onu sevmiye başlamıştım.. O da beni seviyordu. Acaba başına bir felâket mi gelecek?.» diye düşündü.

Malengr, genç kızı, dessas gözlerinden ayırmıyordu. Bununla beraber şimdiki hali o kadar korkunç değildi.

Mirtiyin hayreti geçince, Mabelin düştüğü felâketi düşünmiye başlamıştı. Malengr de Valuvanın kendisine verdiği işi muvaffakıyetle başarınca, genç kıza büyük bir nezaket göstermeği kararlaştırmıştı.

— Yavrum, dedi. Beni takip etmeniz lâzım. Görüyorsunuz ya size nasıl nezaketle muamele ettiğimi? Umarım ki beni şiddet göstermiye mecbur etmiyeceksiniz.

— Sizi takip etmek mi? Nereye gideceğiz?.

— Nereye gittiğimizi tabiî göreceksiniz. Sizi, size pek iyi muamele edilecek muhteşem bir saraya götüreceğim.

Mirtiy, muvafakat etmediğini anlatır bir şekilde ve ciddiyetle başını salladı.

Simon sanki genç kızın itiraz işaretini görmemiş gibi davrandı.

— Şimdi aşağıya ineceğiz; dışarıya çıkacağız.. Sokakta, uslu uslu yanımda yürüyeceksiniz.

Mirtiyin gözlerinde bir ümit pırıldadı. Malengr bunun farkına varmıştır. Gülerek:

— Tabiî... dedi. Sokakta kaçmak teşebbüsünde bulunabilirsiniz. Bu sizin için pek kolaydır. Kaçmanız beni üzer. Halkın etrafımıza da toplanmasına meydan vermeden ben de sıvışırım. Güzel gözleriniz için sopa yemek hiç te işime gelmez.. Şayet böyle bir şey yapacaksanız, yapmazdan önce bana: «Gidiniz!» derseniz ben giderim.. Yalnız serbest kalmanızdan fayda değil, zarar görürsünüz. İsterseniz burada kalabilirsiniz... Beni takip etmek mecburiyetinde değilsiniz.. Gideyim mi?. Ne dersiniz?.

Malengr hem gülüyor, hem konuşuyordu. Devam etti:

— Fakat size haber vereyim ki burada tevkif edilen kadın...

Mirtiy titredi...

— ... Eğer vaktinde yetişmezsek asılmış bulunacak.. Günah benden gitti bunu söylemekle... Artık ister kaçınız, ister kaçmayınız, ister burada kalınız. Tabiîdir ki kadının asılıp asılmaması beni alâkadar etmez.

Simon Malengr, genç kızın kendisini takip edip etmiyeceğine ehemmiyet bile vermeden başını bile çevirmeden inmiye başladı. Aşağıya indi. Kapının arkasına yığdığı eşyayı yavaş yavaş kaldırmıya başladı.

— Çabuk öyle ise.. Çabuk.. Daha çabuk..

— Demek karar verdiniz. Alâ.. Merak etmeyin vaktinde yetişiriz..

— Demek ben gidecek olursam...

— Kadını asmıyacaklar.. Sizi orada bir saate kadar görmezlerse, asılacak...

Mirtiy:

— Yürüyelim... Yürüyelim!.. dedi.

Dışarı çıktılar. Malengr telâşsız ve genç kızın kendisini takip edip etmediğine bakmadan yürüdü. Yarım saat sonra küçük bir kapıdan, kimseye görünmeden, Valuvanın konağına girdiler. Malengr, genç kızı bir odaya kapayarak koşa koşa efendisine gitti.

Kedisini kontun huzurunda bulunca:

— Monsenyör, kuşu yakaladık! dedi.

Valuva titredi. Meyus gözlerinde bir ışık parladı. Güneşten kararmış yüzünde bir sevinç dalgası dolaştı.

Malengrin bakışlarından heyecanını gizlemiye çalışarak:

— Nasıl yaptın bu işi?. Bağırmadı mı? Gündüzün böyle bir şey yapmak pek tehlikeli olabilirdi. Mutlaka ellerini, ayaklarını bağladın ve ağzını kapadın.. Kendisine bir fenalık yapmadın değil mi?.

Malengr iki büklüm oldu:

— Beni tanımıyorsunuz, diyeceğim geliyor, monsenyör! Kendisine karşı büyük bir muhabbet beslediğinizi bildiğim genç kıza fenalık yapmak elimden gelir mi? Ne ellerini, ne ayaklarını bağladım, ne de ağzını tıkadım.. Kendisine parmağımla bile dokunmadım, diyebilirim.. O da ne bağırdı, ne mukavemet gösterdi. Beni kuzu gibi takip etti.

Malengr, bunu söyledikten sonra muvaffak olmak için takip ettiği hilesini anlattı. Valuva uşağının bu muvaffakıyetinden dolayı pek memnun olmuştu. Tebrik etmekten kendisini alamadı.

Sonra:

— Haydi git te, bana Jiyonu bul, getir! dedi.

Malengr koştu. Jiyonu kapalı kaldığı odadan çıkardı. Kontun yanına getirirken:

— Jiyon, dedi. Şayet, aramızda geçenleri anlatırsan ben de para koparmak için çevirdiğin dolapları söylerim. Susarsan zengin oluruz...

Jiyon içinden:

— «Hele sabret sen, bir intikam alayım da dünya beğensin!.» dedi. Sonra da açıktan:

— Bir şey söylemem, merak etme, dedi. Beni tehdit ettin, paralarımı aldın, sefil bıraktın. Fakat senin gibi yakışıklı kibar bir nişanlının bu kadarcık nazlarına tahammül göstermezsem doğru olur mu?.

Simon tam kendine lâyık bu kadına yanyan baktı. Bu methinden koltuklarının kabardığını anlatır gibi hareket etti. Jiyon, bunun farkındaydı. Onun bu hareketine dişleri arasından: «Ahmak beni korkutmanın ve çaldığın paralarımın acısını yüz kere fazlasiyle çıkaracağım!.» dedi.

Kontun dairesine gelmişlerdi.

İkisi de içeriye girdiler.

Valuva:

— Jiyon, dedi. Bizim kahraman Malengr, Marinyinin kızının saklandığı yeri buldu.

— Monsenyör! Malengr, çok zeki, çok akıllıdır.

— Evet.. Şimdi büyücü kızı konağa getirdi.. Onu sana teslim edeceğim... Kendisini tanırsın.. Senin Güllü bahçe işindeki hizmetinden haberdar değil.. Sana gene emniyeti vardır.

— Buna şüphe mi var, monsenyör!. Eski itimadı yoksa bile, ben ona yeniden itimat telkin edebilirim.

— Jiyon, sen bulunmaz bir kadınsın. Bundan sonra sen artık benim adamımsın! Seni çamaşırhaneye müdür tayin ettim. Bu hem mühim, hem de kârlı bir memuriyettir.

— Monsenyör, cariyenize büyük bir lütufta bulunuyorsunuz.

— Bu daha lütuflarımın başlangıcı... Kıza iyi bakmalısın.. Ne

konakta bulunanlar, ne de dışarıdan kimse kızın burada olduğunu bilmemelidir. Eğer bunu kimse öğrenirse, dilini koparırım. (Jiyon eğilerek selâm verdi.) Yanına kimse yaklaşmıyacak, konuşmıyacak... Hattâ Malengr bile... Eğer kimsenin gördüğünü duyarsam evvelâ görenin gözlerini, sonra da seninkileri oyarım.. (Jiyon tekrar eğilerek selâm verdi) Eğer buradan, ister senin, ister başkasının bir hatası yüzünden kaçmıya muvaffak olursa, sen ve cürüm şeriklerin, konağın alt katında ateşte yakılacağınızı pek iyi bilmelisin! (Jiyon üçüncü defa eğilerek selâmladı).

Kont, Mirtiyin kaçması ihtimalini düşününce hızlıca nefes aldı. Sonra Jiyonun itimat edilir bir zindancı olduğunu hatırladı. Sözüne devam etti:

— Kendisini bugün görmek isterim. Sen konakta, onun saklı kalabileceği bir daireyi seç.. Sadakatinin ve tedbirli bulunmanın sana servet kazandıracağını düşün...

Jiyon cevap verdi:

— Monsenyör bilirler ki cariyeleri kadar sadık başka bir kimse bulunamaz.

— Bugüne kadar bana büyük hizmetler ettiğini bilirim..

— Tedbirli olmama gelince.. Efendimizin emirleri açık ve yerinde.. Bunlar karşısında...

— Haydi git, Malengr sana genç kızı teslim ettikten sonra beni gelip Tampl'de bulacak, vekilharcım da istediklerini yapacak..

Jiyonla, Malengr kontun işareti üzerine odadan çıktılar.

Malengr:

— Görüyorsun ya! Artık zenginliğin yolunu tuttuk.. Seni korkutarak bu sırrı ağzından almakla ne kadar iyi hareket ettiğimi anladın. Sayemde de çamaşırhane müdürü oldun.. Jiyon! Ne zaman evleneceğiz?. dedi.

Bir tesadüf olacak.. Malengr ömründe ilk defa samimî konuşuyordu. Jiyonun serveti daha şimdiden gözlerini kamaştırıyor ve onun bulunmaz bir nişanlı olduğunu düşünüyordu.

Bir an geldi ki Malengr sevincinden kendisini kaybedecek bir dereceye geldi. Jiyona hakikaten ilânı aşk etmek istedi. Ve bunu yaptı. Jiyon birdenbire durarak gözlerinin içine baktı.

— Onları bana iade edecek misin? diye sordu.

Malengr şaşırdı:

— Neyi?. dedi.

— Neyi olacak, gasbettiğin paracıklarımı? Mademki beni sevdiğini söylüyorsun, iade etmelisin onları.

— Evet seni seviyorum. Ve seni sevdiğim içindir ki iade edemiyeceğim... Evlendiğimiz zaman senin daha zengin olmanı istiyorum.

Jiyon cevap vermeden yürümiye başladı.. Valuvanın Mirtiyi kaçıranı ateşte yakacağını söylediğini düşünüyordu. Onu bilirdi. Söylediğini yapardı. Bunu düşünürken Malengre alaycı bir gözle baktı.

Malengr bunu görmedi veya anlamadı. Mirtiyin bulunduğu oda önüne gelmişlerdi. Simon anahtarı Jiyona uzatarak:

— İşte kız burada.. dedi. Artık bildiğin gibi hareket et.. Ben Tample gidiyorum. Malûm ya, orada monsenyörle buluşacağım.

Kont dö Valuvanın, yeğeni kral Lüinin kendisini kumandan tayin ettiği Tample dönömüştü.. Valuva iri yarı, haşin bir adamdı. Hele o, muharebeye gideceği zamanlarda zırh elbisesini giyip te zırh örtülü Norman atlarına binince büsbütün heybetli görünür, eski muhariplerin bir nümunesi sayılırdı.. Haşin, zalim bir adamdı.

İlk günlerde içinde büyük bir ihtiras taşıyan bu adamı bir demire benzetebiliriz. Eğer, Valuvanın yerinde ondan başkası bulunsaydı, muhakkaktı ki bu demir kırılırdı. Fakat o kırılmadı, eğildi. Kral Filip bir örs, Marinyi bir çekiçti.

Bu iki kuvvet arasında kalan Valuva söylediğimiz gibi kırılmadı, eğildi. Şirret ve haşin tabiati yumuşadı. Hilekârlığı öğrendi. Daha doğrusu hayatını takıp eden dakikaları kovalayan dakikalardan korkarak yaşamayı öğrendi.

Hayli zaman tahammül ettiği bu hayat onlarda garip bir korkaklık ve çekingenlik uyandırdı. Müthiş plânlar, hazırlıyor, korkunç intikamlar hazırlıyor, fakat intikam darbesini indireceği sırada birdenbire ortada görünmüyordu.

Pek kurnaz, pek şeytan sanılan bu adam zayıf ve azimsizdi. Düşmanı Marinyiyi ezmek için güzel bir plân kurmuş.. Kızını büyücü diye yakalatmıştı. Fakat bu güzel kıza karşı duyduğu his, onu, plânını yerine getirmekten alıkoymuştu. Büyücülük yapan bu kızın Marinyinin kızı olduğunu söylemiş olsaydı, rakibinin yıldızı çoktan sönmüş bulunacaktı.

Valuva, Mirtiye âşıktı. Günün birinde babası Marinyiye: «Kızını kendime âşık yaptım!.» demeyi, bunun müthiş bir intikam olacağını düşünmüştü..

Şimdi, Mirtiy elindeydi. Ona olan aşkıyla, babasına karşı beslediği kin ayni neticeyi doğuruyordu. Bununla beraber Valuva gene tereddütteydi. Konağından Mirtiyi görmeden Tample dönmesi Malengri hayrete düşürmüştü. Fakat Valuvanın şimdi yapmayı tasavvur ettiği şey başkaydı. O işin sırasını bozuyordu. Evvelâ Marinyiden kurtulması lâzımdı, bu hattâ bir ihtiyaçtı. İçinde gene bir korku vardı.

Tample gelir gelmez, yanına anahtarcıyı çağırarak ikisi birlikte zindana indiler. Mirtiyin yerine kendisini zindana koydurmak fedakârlığını gösteren bu kadına karşı ne yapmak istediğini pek iyi bilmiyordu.

Genç kızın fikrî haletine dair malûmat alabileceğini zannediyordu. Zindana yalnız başına girdi. Bunu gören Mabelin dudaklarında sönük bir tebessüm belirdi. O, Valuvanın böyle yalnızca geleceğini hiç düşünmemişti.

Valuva:

— Kadın!.. dedi. Gelişimin sebebi şu ki ölümün tehir edildi. Onun da sebebi kralın seni Luvrda, tekrar görmek istemesidir. Bana malûmat verirsen, son günlerde çekeceğin ıstırabı ve işkenceyi eksiltmek elimdedir.

— Şarl Valuva! Benden ne söylememi istiyorsunuz?

— Mirtiyden bahset bana.. Tabiatı nedir? Mizacı nasıldır? En çok nelerden zevk alır, bunları söyle...

Mabel, Valuvaya uzun uzun baktıktan sonra:

— Kız serbest mi? Bana ettiğiniz yemini, verdiğiniz sözü tuttunuz mu?

— Tuttum.

— Serbest mi?.

— Yeminimi tuttum, diye tekrarladı.

Bir adım ilerlemek istiyen, fakat zincirleri müsaade etmiyen Mabel içini çekerek duvara dayandı.

— Sözüme cevap vermiyorsunuz? diye homurdandı.

— Sen de bana cevap vermiyorsun!.

Mabelin maskesi altından gözlerinde öyle bir parlaklık göründü ki, bundan, Valuva bile endişe duydu. Mabel içinden: «Anlaşılıyor, serbest değil!.» dedi. Sonra:

— Size ondan bahsetmem benim için ayrı bir teselli olur. Mirtiyin hayatını, zevk aldığı şeyi bir kelimede toplamak mümkün olur: «Büridan!.» O, onu seviyor.

Valuva dişlerini gıcırdattı:

Büridan!

Bu delikanlıdan, Marinyiden çok nefret ediyordu. «Sabret. Bu serserinin cezası da pek yakın... Bir daha yakasını sıyıramıyacak bir şekilde elimize geçti.» dedi.

Valuva, «sabret!» sözünü içinden söylemişti.

— Büridanın, kraliçenin elinde olduğunu söylemek istiyorsun, değil mi?.

— Evet Preoklerde yakalandığı zaman ben de yanındaydım..

Mabel:

— O çoktan kaçtı. dedi.

— Kaçtı mı? Sen delirdin mi? Mümkün mü bu?.

— Büridan, yemin ettiğin halde gene hapsettiğin Mirtiyi de kurtaracak!.

— Sen büyücü müsün yoksa...

Valuva korkarak iki, üç adım geriledi.

— Onun Mirtiyle evlendiğini duyacaksın!..

Valuva, hiddet ve korku karışık bir sesle:

— Aldanıyorsun.. Büridan serbestse — ki hiç zannetmiyorum — şehreminin adamlarına gene yakasını kaptırır. Büyücü karı, mademki o mel'un ilminle genç kızı kendime sakladığımı anladın, o halde, aynalarına bak! Orada Büridanın asıldığını ve Mirtiyin göğsüme yaslandığını da göreceksin..

Mabel, Valuvayı iğzap eden bir sesle:

— Sen Mirtiyi serbest bırakacaksın! dedi.

Valuva bir kahkaha salıverdi ve ayni zamanda kapıya doğru yürüdü. Bu sırada Mabel:

— Bana itaat etmiye mecbursun, çünkü sana emretmiye hakkım

var.. Şarl dö Valuva! diye bağırdı. Ben cehennemden gelmiyorum.. Beni Allah gönderdi. Hele bir bak!.

Valuva geri döndü. Maskesini çıkaran büyücü kadının yüzüne baktı. Bir an kadar şaşkın kaldı:

— Sen kimsin? diye sordu. Sonra kendi kendine söylendi:

— Yüzünü nerede gördüm acaba? Ruhuma işliyen bu gözleri nerede gördüm? Oh, seni tanıyorum.. Seni tanıyorum? Sen An dö Dramansın!.

Valuva bu beklemediği darbe karşısında kendinden geçmişti.. Bacaklarındaki kuvvetin kesildiğini duydu. Düşmemek için zindanın duvarına dayandı.

Mabel maskesini gene yüzüne taktı ve hareketsiz durdu. Az sonra Mabel:

— Tanıdın! dedi. Şimdi elimde ne büyük bir kuvvet bulunduğunu biliyorsun.. Dinle Valuva! Beni Luvra götürmek için kralın adamları gelinciye kadar, Mirtiy ile Büridanın serbest bulunduğunu bana isbata çalış.. Aksi takdirde krala her şeyi, Dijoda kimin tarafından ve niçin yaralandığımı anlatacak ve senin o zaman bugünkü Fransa kraliçesi Margaritin âşıkı olduğunu söyliyeceğim.

Valuva daha fazla dinleyemedi. Korkudan çıldırmak derecelerine geldi ve koşarcasına zindandan çıktı.

Dairesine geldiği zaman koltuğa çöktü:

— Mahvoldum! diye mırıldandı.

Yanından bir ses:

— Eğer monsenyör, ıstırabının sebebini söylerse, belki bir çaresi bulunur, dedi.

— Simon.

— Benim efendim!..

— Evet... Bunu ancak sen halledebilir ve beni müşkülden kurtarabilirsin. Dinle..

Valuva, mel'un uşağına başına geleni anlattı:

— İş bu kadının kralın huzuruna çıkmasına mâni olmaktır, dedi.

Malengr bir kaç dakika düşündükten sonra, güldü.

— Bu mu? Monsenyör!.. Ben de çok mühim sandım.. Müsterih olabilirsiniz.. Size bu mel'un kadının kralı aslâ göremiyeceğini temin ederim. Bunu teminden kolay ne var. Büyücü kadın, daha evvel ölemez mi?.

Valuva, Malengre, takdir dolu bir gözle baktı:

— Nasıl ölür.. Zindanda sen mi boğacaksın?.

— İcap ederse ben de.. Fakat bu işi görebilecek bir başkası var. Bunu memnuniyetle yapar.. Onun icabına, icabı veçhile bakabilir. Ya zehirle veya başka bir şeyle.. Kim olduğunu mu merak ettiniz, söyliyeyim: Jiyon, monsenyör...

Bu sırada Jiyon, Mirtiyin odasına girmişti.. Mirtiy eski hizmetçisini birdenbire karşısında görünce sevinçle fırlayarak kollarını uzattı ve Jiyona doğru koştu..

— Benim âlicenap Jiyonum..

Jiyon esrarlı bir işaretten sonra oda kapısını iyice kapadı. Genç kıza dönerek:

— Ben sizin sandığınız gibi ne âlicenabım, ne de sadık bir hizmetçinizim, dedi.

Mirtiy titredi:

— Düşmanlarımın evinde bulunduğuna göre bunu anlamalıydım.

— Ben düşmanlarınızla anlaşmış bir vaziyetteyim. Kont dö Valuvanın verdiği altınlara mukabil balmumundan bir heykel yapan ve bunu odanıza koyarak sizin bir büyücü olduğunuzu söyliyen biriyim.

Mirtiy, kendisine bu sözleri söyliyen kadına nefretle baktı.

Jiyon devam etti:

— İşte, size cürmümü itiraf etmiş oluyorum. Fakat nedamet ettiğimi de söylersem inanmalısınız!

Mirtiy şaşırıp kalmıştı. Sadık bir hizmetçisi sandığı bu kadını merakla tetkik ediyordu. Çehresini çok iyi tanıdığı bu kadının içini öğrenememiş olduğunu şimdi anlıyordu.

— Bunu demek sen yaptın? Öyle mi? Yoksa aklını mı kaçırdın Jiyon!..

— Demeği falan yok. Ben yaptım... Ve yanınızda size ihanet etmek için bulunuyorum. Bu biliyorum ki çok fena bir şeydir. Fakat ihanetimin bir emri vaki olduğunu da saklamıya lüzum görmem.

— Sana ben ne yaptım?.

— Siz mi? Hiç bir şey.. İyiliğinizden, iltifatınızdan başka bir şey görmedim. İnanınız ki bundan dolayı sizi bütün kalbimle seviyordum..

— Beni seviyor muydun?.

— Gerçi bu size garip görünür. Fakat bu bir hakikat.. Sizi seviyorum.. Size ihanet ettiğim için kendi kendime lânet ettiğim zamanlar eksik değildir. Ne yapayım ki parayı da sizi sevdiğimden çok seviyordum. İşte felâketinizin sebebi de burada...

Mirtiy, hâlâ titriyordu:

— Beni neden teslim ettin? diye sordu:

— Çünkü babanızın adı Angerrand dö Marinyiydi. Onunla Şarl dö Valuva arasında müthiş bir düşmanlık vardı. Anlıyor musun? Siz şüphe yok ki hakikaten Klod Lesko adında bir adamın kızı bulunsaydınız, çok, hem pek çok mesut olacaktınız.

— Doğru.. Babamın herkesin nefret ettiği bu adam olduğunu öğrendiğim gündenberi, korkunç bir rüyada yaşadığımı sanıyorum.. Nerde o mes'ud günler ki kendimi hakikaten Klod Lesko adındaki hali tüccarının kızı sanırdım. Mahvoldum.. Bunu anlıyorum. Mukadderatıma, talihime beyhude yere mukavemet göstermiye çalışıyorum. Ben Angerrand dö Marinyinin, Fransa kraliçesi Margaritin kızı olduğum için mahvoldum. Çünkü, mazide işlenen büyük günahın canlı şahidini ortadan kaldırmak lâzım.

Mirtiy ağlamıya başlamıştı. Jiyon, onun göz yaşlarını, içinde en küçük bir sızı duymadan seyrediyordu.

Jiyon, yalnız intikama susamış bir kadındı.

Jiyon, kendisine çektirdiği korku ve gazpettiği paralarına mukabil Simon Malengri mahvetmiye yemin etmişti..

Jiyon:

— Babanızdan, annenizden endişe etmeniz mânasızdır, dedi. Başınıza gelecek tehlike olardan gelmez. Ancak kont Valuvadan gelir.. Temenni etmeli ki bu adamın size karşı duyacağı his yalnız Marinyinin kızı olduğunuzdan dolayı nefretten ve kinden ibaret kalsın.

Mirtiy saf bir tavırla:

— Daha ne yapabilir? diye sordu..

Jiyon tebessüm ederek genç kıza sokuldu. Ve:

— Onun aşkı gazabından daha müthiştir, dedi. Tevkif için Güllü bahçeye geldiği gün sizi ilk defa gördü. Ve bu görüş, içinde onun korkunç aşkını uyandırdı. Unutmayın ki şimdi de kont dö Valuvanın evindesiniz!.

Mirtiy, korkuç bir çığlık kopardı.. Jiyon, tam can alacak noktayı bulmuştu. Valuvanın kin ve garezi Mirtiyi nihayet öldürebilirdi. Fakat onun aşkı, bir namus lekesi olurdu. O bunu, bir cellâd baltasından daha korkunç buluyordu.

Mirtiy, bu sırada, Jiyonun kendisine ihanet ettiği ve hâlâ da ihanet edebileceğini âdeta unutmuştu. Bu dakikada yalnız bir şey düşünüyordu: Valuvanın aşkından kaçmak..

Jiyon devam etti:

— Size karşı yaptığım ihaneti itiraftan kastim, nedametimi anlatmak içindir. Bana itimat ediyor musunuz? Sizi kurtarmak için bütün mevcudiyetimle çalışacağım. Sizi ancak ben kurtarabilirim. Şimdilik düşündüğüm şey vaziyeti Büridana haber vermek..

Mirtiyin yüzünde, nişanlısının adını işitince, bir ışık parladı. Kalbi hızlı, hızlı çarptı ve:

— Büridan nerede olduğumu bilse muhakkak beni kurtarmak için her şeyi yapar, diye mırıldandı.

Jiyon:

— Ben de böyle düşünüyorum, dedi. Kendisini nerede bulabileceğimi söylerseniz bu işi üzerime alabilirim.

— Kendisi tevkif edilmiş değilse, Preoklerden kurtulmuşsa onu Fruvad mantel sokağındaki dö Nel konağında bulabilirsiniz. Fakat...

Mirtiy, Büridanın hâlâ mevkuf bulunmasından endişesini söylemek üzereyken birdenbire şüpheye düştü.

Büridan serbestti. Kaçmıya muvaffak olmuştu. Onun bulunduğu yere Jiyonu göndermekle büyük bir hata yapmış olacak, Büridana ihanet etmiş bulunacaktı.

Derhal sustu ve sapsarı kesilerek geri çekildi. Jiyon genç kızın düşüncesini anlamakta gecikmedi.

— Bana itimat etmemenizi pek tabiî görüyorum, dedi. Fakat size temin ederim ve yemin ederim ki bu defa ihanet kastiyle hareket etmiyorum. Allaha ısmarladık.. Korkmayınız. Şayet Büridanı

bulursam sizi birlikte kurtaracağız. Bulamazsam bizzat ben çalışacağım. Valuvanın elinden kurtulmanızı istiyorum.. Bunu da hatamı tamir için değil, menfaatim için yapıyorum.

Jiyonun bu samimî şivesi genç kızı ferahlandırdı.

Koca karı uzaklaşırken:

— Malengri ateşte kızartılır görmek ne tatlı olacak.. Küçük Mirtiyin kaçması plânını sen hazırlıyacaksın Malengr! Bence mühim olan kızın kurtulması değil, intikamım ve bu arada elde edeceğim kazançtır. Bunlar da bu genç kıza bağlı, diye söyleniyordu.

— 41 —

KRALİÇENİN CANI SIKILIYOR

Saraydaki dairesine çekilen Margariti büyük bir keder bürümüştü. Ona ancak yanına gelen hemşireleri teselli edici sözler söylüyorlardı.

Kral, kraliçenin iyileşmesinden dolayı çok sevinçliydi. Mutad işlerile uğraşabiliyordu. Kraliçenin iyileşmesi gibi büyük sevinci lâyıkıyle tebcil edebilmek için şenlikler yapılmasını emretmişti.

Kendisiyle lâübali olan oda hizmetçisi, zaten hasta olmıyan kraliçe için Paris halkının şenlikler yapmasının doğru olmadığını söylediği zamanda keyfi yerinde olan kral Lüi:

— Bu, kraliçenin hastalanarak iyi olduğu zaman için faydalıdır. Önceden şenlik yapmak faydasız sayılamaz. Mademki sen itiraz ediyorsun, o halde bu vesile ile deliler bayramı yapılsın.. Sen de deliler kralı ol, cevabını verdi. Kralın uşağı bu tehdidi ciddî telâkki etmemekle kabahat etmişti. Bu bedbaht uşağın krala cevap vermemesinin ne kadar hayırlı olduğunu sonra göreceğiz..

Her sene yapılan deliler bayramını taklid ederek umumî bir şenlik yapılması fikri kralı çok sevindirmiştir. Hemen hükümet erkânını içtimaa çağırarak bunu, en mühim bir hükümet meselesinden daha büyük bir ehemmiyetle tetkik etti.

Bu sırada, şezlonga uzanmış yatan kraliçe, gözleri kapalı, dudağı yeisle bükülmüş bir halde geçen hâdiseleri düşünüyor ve nekerat gibi:

— Bana Gotye lânet etti. Nel Kulesinde ona kendimi göstermemeliydim.. deyip duruyordu.

Bir aralık gözlerini açtı. Yanında nakış işlemekle meşgul olan hemşirelerine:

— Beddua, insanı üze üze öldürürmüş!.. Bu doğru mu? Siz hiç işittiniz mi? diye sordu..

— Hangi beddua?.

— Size bunun lüzumu yok.. Siz sualime cevap veriniz yeter. Kafamın içinde binbir sual kaynaşıyor.. (Yavaş sesle) Mabel ne oldu?

Kızım, rakibem ne oldu? Ne oldular? Oh, şu adamları ele geçirmek ve...

Birdenbire sustu. Ayağa kalkarak takatsiz adımlarla yürümiye başladı..

Sonra::

— Jan! Blânş!.. Beni dinleyiniz, dedi. O adamlar yaşadıkça ne benim için, ne de sizin için dünyada rahat yoktur!

Prensesler titrediler.

Margarit boğuk bir sesle devam etti:

— İçlerinden birinin gevezeliği, Nel Kulesi esrarını olduğu gibi ortaya çıkaracaktır. Bu üçümüz için de büyük bir felâkettir. Zindanlarda çürümiye mahkûm olacağız.

Janla, Blânş, sapsarı kesilerek biribirlerine baktılar. Endişe, onlarda da baş göstermişti. Fakat kocalarının Pariste bulunmaması yüzünden tehlikeden kraliçe kadar korkmuyorlardı.

Jan:

— Bunları bulmak lâzım, dedi. Filip ve Gotye de ayni cezayı çekmelidirler..

Blânş:

— Öteki âşıklarımız gibi, diyebildi.

Kraliçe sadece:

— Ben tel'in edildim, diye mırıldandı.

Üç kadının, bu konuşuşları herhangi biri tarafından işitilecek olsaydı felâketti. Etrafı derin bir dikkatle dinleyerek sustular. Bu sırada, bir nedime, yanında iki hizmetçiyle kraliçenin yemeğini getirdi.

Kraliçenin bir işareti üzerine Nedime ile hizmetçiler çekilip gittiler.

Jan:

— Eğlenelim, dedi. Bu İspanya şarapları, can sıkıntısına birebirdir.

Üçüde sofraya oturdular. Yediler, içtiler. Filhakika, İspanya şarapları derhal tesirini gösterdi. Gözler parladı. Yanaklar pembeleşti.

Neş'elenen Jan:

— Doğrudur- dedi. Beddua insanın başına felâketler getirir. Fakat bu bizim için değil.. Biz, gelecek felâketleri önleyebiliriz. Kraliçem! İstersen gidip aslanları görelim:

Gözlerinde mağmum bir parlaklık görülen kraliçe:

— Anlamıyor musunuz? dedi. Ben bu bedduadan, bir pespâyenin ahı olduğu için ürküyorum. Bana lânet eden bu adam..

Prensesler şiddetli bir merakla:

— Kim o adam? dediler.

— Dinleyiniz.. Strajildo onları yakaladıktan sonra dama çıkarmıştı. Ben de her şey bitmiştir diye arkalarından çıkmıştım. Fakat aldanmışım. Damın kapısında görünür görünmez Gotye denilen adamın başını kaldırarak bana baktığını gördüm. Gözleri parıldıyordu. Yumruğunu uzatarak beni bütün mevcudiyetiyle tel'in etti. O za-

mandanberi hiç bir şeyde muvaffak olamıyorum. Üzerime bir uğursuzluk çöktüğü muhakkak. Felâkete sürüklendiğimi hissediyorum ve korkuyorum.

Jan asabî bir gülüşle:

— Delilik! diye bağırdı.

Gene kahkaha bırakan Blânş:

Bu sırada kapıcı kapıyı açarak bağırdı:

— Kral hazretleri!

Kral içeriye girince:

— Demek burada gülünüyor. Aman ne bahtiyarlık.. Oh ne saadet!.. Canım Margarit, demek tamamiyle iyileştiniz.. Ha?.. diye sordu.

— Evet haşmetpenah!.

Bir çocuk gibi mes'ud ve mütebessim duran Lüi:

— Size, dedi, güzel bir haber vereceğim.. Pariste büyük bir şenlik yaptıracağız.. Deliler bayramı.. Ne dersiniz?.

Kendisini, yavaş yavaş toplayan Margarit:

— Şayanı takdir şevketmeab! dedi.

Prensesler el çırptılar.

Bundan çok memnun görünen kral bir kaç söz daha söyledi. Bu arada kraliçeye fazla içmemesini tavsiye etti. Sonra kapıya doğruldu. Tam çıkacağı sırada bir şey hatırlamış gibi elini alnına götürerek döndü. Kraliçeye yaklaşarak:

— Bir büyücü kadınla, tıpkı sizinle görüşür gibi konuştum, dedi.

— Ne tedbirsizlik haşmetpenah!

— Evet.. Fakat bu tedbirsizlikten ben müteessif değilim.. Çünkü bu kadından çok mühim bir şey öğrendim.. Bu hususta bana yardımda bulunacağınızı umarım.

Kraliçe, kralın yüzünde bir hüzün emaresi görünce:

— Nedir o mühim şey? diye sordu.

— Bu kadın bana birinin ihanet ettiğini söyledi.

— Bir ihanet mi?.

— Evet.. Sarayda maiyetimde bulunanlardan biri bana ihanet ediyormuş..

— İhanet hakikaten vahim bir şey.. Büyücü kadın hainin kim olduğunu da söyledi mi?.

— Hayır.. Yalnız onun erkek olmadığını, onu saraydaki kadınlar arasında aramam lâzım geldiğini söyledi.

— Bir kadın öyle mi?.

— Nedimelerinizden.. Maiyetinizdeki kadınlardan emin misiniz?. Haini onlar arasında aramak lâzım gelecek..

— Şevketmeab! Müsterih olunuz arar bulurum.

Onuncu Lûi odadan çıktığı zaman, kraliçe balmumu gibi sararmıştı. Hemşirelerine dönerek:

— Nasıl, dedi. Üzerime bir uğursuzluk çöktüğüne inandınız mı, şimdi?

Blânş:

— Ne? dedi. Büyücünün sizi kasdettiğini mi sanıyorsun?.

Kraliçe cevap vermedi. Düşünüyordu. Kalbini kemirmeğe başlıyan ilk korku titremelerini teskine çalışıyordu.

Birdenbire başını sallıyarak:

— Haydi, dedi. Gidip aslanları görelim.

Kraliçe aslanlarını görmiye gittiği zamanlarda kendisine nedimeleriyle şövalyeleri refakat ederlerdi. Bu, o zamanlar bütün saray halkının iştirak ettiği bir eğlenceydi. Fakat Fruva dö Mantel sokağındaki aslanlarının bulunduğu yere, kraliçe bazan hemşireleriyle bazan da tek başına giderdi.

Kral ve kraliçenin aslanları, serbest yaşıyan, iyi beslenen tam vahşi hayvanlardı. Bunların yanına vahşi hayvanlar mürebbileri bile parçalanmak korkusiyle pek kolay kolay yaklaşamazlardı.

Bir çok kadınlar, ehlî hayvanları nasıl severlerse kraliçe de bu vahşi hayvanları öylece seviyordu. Bu da, belki de tabiatleri arasındaki yakınlıklarından ileri geliyordu. O, onları seyretmekten, onları kızdırmaktan büyük bir zevk alırdı.

O gün, Margarit hemşireleriyle birlikte bir tahtırevana binerek Fruvadmantel sokağına gitti.

Hava fırtınalıydı. Uzaktan gök gürültüleri işitiliyordu. Hava elektrikle doluydu. Aslanlar kükriyerek dolaşıyorlardı.

Strajildo, uşaklariyle beraber prenseslerin istikbaline koştu.

Strajildo bu garip sarayın kumandanı gibi bir şeydi. Maiyetinde kendi tarafından seçilmiş, kraliçeye sadık on iki kadar uşak vardı. Bu adamların iki türlü işi vardı. Biri resmî, diğeri de hususî ve gizli.. Strajildonun emri altında vahşi hayvanlara hizmet eden bu adamlar bazan da Nel Kulesinde işlenen cinayetlerde gene Strajildonun emrini yerine getirirlerdi.

Margaritin bu adamlara muamelesi, vahşi hayvanlara yaptığı muameleden farksız olduğu halde bunların her biri kraliçeye tapınıyordu. Bu belki de onların kraliçenin bazan buseleriyle kendilerinden geçmelerinden ileriye geliyordu. Ne olursa olsun, şurası muhakkaktı ki, bu adamlar, kraliçe uğrunda seve seve can verecek adamlardandı.

Onlar bildikleri sırları ifşa etmektense, dillerini dişleriyle kesmeyi tercih ederlerdi. Margaritin işaretiyle adam öldürmeyi bir şeref sayan bu yırtıcı insanlar arasında müstehzi bir riyakârlık gösteren biri vardı:

Strajildo... O yaptıklarını kraliçeye meftun oluşundan değil, işi olduğu için, kesesini şişirmek istediği için yapıyordu.

Margarit uşakların kendilerini karşılamak üzere koşup geldiklerini görünce içi altın dolu bir keseyi onlara doğru fırlatarak:

— Haydi kahramanlarım! Siz gidiniz! Ben bugün yalnız kalmak istiyorum, dedi.

Adamlar altınları hemen paylaştılar. Akabinde sokağa çıkarak meyhanelere dağıldılar.. Yalnız Strajildo kaldı.

Evvece, bu bahçenin en çevik aslanların bile aşamıyacağı derecede yüksek demir parmaklıklarla iki geniş kısma ayrıldığını ve dö Nel konağının penceresinin de Strajildodan başka kimsenin giremediği ikinci bölüme baktığını söylemiştik.

Kraliçe ile prensesler kalın çubuklu parmaklığa yaklaşmışlardı.

Uzakta, ikinci parmaklığın arkasında aslanların geniş kafeslerinde gezindikleri, parlak gözleriyle bakındıkları, burunlarını havaya kaldırdıkları görülüyordu.

Strajildo, kraliçenin emrile aslanların bulunduğu kafese girmiye hazırmış gibi iki adım geride duruyordu.

Filhakika bu cani, misli bulunmaz bir hayvan mürebbisiydi. O bazan kükriyen aslanların yanına gider. Demir çatalla hayvanları kızdırır, birdenbire elindeki çatalı yere atarak kollarını göğsünde çaprazlar ve hayvanları yalnız bakışlariyle karşısında mum gibi durdururdu.

İşte bu zamanlar da onu seyredenlerin alkışları aslan kükremelerini bastırırdı. Fakat şimdi, fırtınalı göğe bakarak, kraliçenin:

— Haydi Strajildo! dememesini temenni ediyordu.

Kraliçe alnını demir parmaklığa dayamıştı.

Çok kederli görünüyordu. Susuyor, kalbi çarpıyordu. Neredeyse ağlayacaktı.

Bu sırada prensesler konuşarak geziniyorlardı.

Jan birdenbire Margaritin yanına gitti ve onun ağladığını gördü.

Koluna dokundu. Margarit bir elektrik cereyanına kapılmış gibi titredi.

Jan yavaşça:

— Ağlıyorsun! dedi.

Kraliçe:

— Bırak beni! diye homurdandı.

Blânş da:

— Margarit, gene neden müteessirsin, diye sordu.

— Bırakın beni.. Görüyorsunuz ki canım sıkılıyor. (Gülerek) haydi beni burada yalnız bırakınız da siz Luvra dönünüz! dedi.

Blânşla Jan biribirlerine baktılar. Kraliçenin âmirane bir tavrı ve hareketi üzerine bahçe kapısına doğru ilerlediler.

Margarit:

— Siz tahtırevanla gidiniz. Ben istediğim zaman istediğim vasıtayla ve Strajildo ile dönerim, dedi.

Prensesler gittiler.

Strajildo:

— Allah kahretsin şu kadını, dedi. Hümmaya tutulduğu halde bile korkunç.. Evvelce az kaldı beni öldürtüyordu. Bugün de kafese girmemi isterse dinlemez giderim. Rahatça yaşayacak kadar param var, diye düşündü.

Bu sırada kraliçe:

— Strajildo! Aç kapıyı! dedi.

— Kapıyı mı açayım madam! İkinci bahçeye mi geçmek istiyorsunuz?

— Sana kapıyı aç diyorum o kadar.. Fazla bir şey söylersen dilini kopartırım. Strajildo böyle tehditlere alışkın olacaktı ki hiç müteessir olmadı. Yalnız dudaklarından eksik olmıyan tebessüm yerine bir endişe kaim oldu. O sırada bir şimşekle yırtılan karanlık göke baktı. Ve bir şeyler mırıldanarak demirparmaklıklı kapıyı açtı. Bu kapı hususî bir tertibatla kendi kendine ve gürültü ile kapanırdı.

Gürültüyü işiten hayvanlar durdular. Burunlarını, kendilerini rahatsız etmiye gelenlere uzattılar. İçlerinden ikisi, gök gürültüsünü bastıracak bir şekilde kükredi.

Kraliçe:

— Siklop nerede? diye sordu.

Strajildo yalvaran bir sesle:

— Madam, dedi. Sıklopu rahat bırakmanızı rica edeceğim. Böyle bir havada, bu hayvanın hunharlığına belki de demir parmaklıklar bile mukavemet edemez.

Kraliçe Strajildonun bu sözüne ehemmiyet vermiyerek Sıklopun bulunduğu kafese doğru yürüdü.

Strajildo omuzunu silkerek kraliçeyi takip etti. Elinde dişleri kısa, keskin, sivri bir demir çatal vardı.

Margarit Sıklopun kafesi önünde durdu. Bu kral güzel Filibin saltanatının son günlerinde tutularak Fransaya getirilirken muhafızları tarafından bir gözü oyulan genç ve haşin bir aslandı.

Sıklop sakin bir vaziyette kafesinin bir köşesine büzülmüştü. Belki de Afrika ormanlarını ve ilelebet mahrum kaldığı hürriyetini düşünüyordu.

Kraliçe:

— Hey Sıklop! diye bağırdı.

Aslan tek gözünü kapayıp açtı. Kendisine seslenen kadına baktı: Sonra tekrar gözünü kapayarak kocaman başını ön iki pençesi üzerine yerleştirdi.

Margarit, Strajildoya döndü:

— Aç kafesin kapısını!.. dedi.

Strajildo iki adım gerileyerek elindeki demir çatalı yere attı ve kollarını göğsü üstüne çaprazlayarak yerleştirdi...

Margarit:

— Korkuyor musun? diye sordu..

Strajildo cevap verdi:

— Evet!..

Margarit, Strajildonun yere attığı çatalı alarak kafesin kapısına gitti. Strajildoya:

— Haydi defol diye bağırdı.

— Madam! Canınıza kastiniz mi var?

— Haydi, defol diyorum sana!..

Strajildo emre boyun eğdi. Kraliçe devam etti:

— Bir saat için gözüme görünme. Bu zaman içinde buraya dönersen kendini ölmüş bilmelisin!

Strajildo bahçeden çıkacak yerde doğru evine girdi ve her zaman aslanlarını uzaktan seyrettiği pencere yanına oturdu.

Margarit, elindeki çatalın dişlerini, kafes kapısının sürgüsü üzerine dayadı. Bu sırada müthiş bir gök gürültüsü işitildi. Sıklop gök gürültüsünden ifrite dönmüştü. Kraliçenin gelmesi büsbütün kızmasına sebebiyet veriyordu.

Korkunç hayvan kafesin içinde kükriyerek dolaşmıya başladı.

Margarit sararararak geri çekildi.

Strajildo penceresinin yanından:

— Kraliçe de korkuyor! diye alay etti..

Doğruydu. Margarit korkuyordu. Kendisini deliliğe sürükliyen asabî hal birdenbire geçmişti. Kendini canavarın burnu dibinde hissedince titredi. Yavaş yavaş bahçenin ortasına kadar geriledi ve orada geniş bir nefes alarak durdu; kendi kendine:

— Ben deli mi oldum? Az kalsın Sıklopu çıkaracaktım, dedi.

Bu sırada pencereden bir şey düştü. Yahut ta atladı. Bu bir adamdı. Yere düşer düşmez hemen ayağa kalktı. Bahçenin ikinci kısmının demir kapısını kapadı.

İçeriki sürgüyü sürdü. Sonra doğruca aslanın kafesine gitti.

Margaritin yanından geçerken:

— Margarit, öleceksin!.. dedi.

Kraliçe kaçmak istedi. Fakat korkudan dizlerinin bağı çözüldü. Belki korku, hissettiği tehlikeden gelmiyordu.. Bu daha çok gördüğü adamın, bedduası bir türlü aklından çıkmıyan hayalet olmasındandı.

Kendinden geçmek derecelerine gelmişti.

— Gotye! Gotye dö Nel.. diye mırıldandı.

Gotye dö Nel, kafesin sürgüsünü bir yumrukta açtı. Aslan burnunu uzattı; esnedi. Dehşetli bir nefes aldı ve kükredi. Sonra bir sıçrayışta avluya çıktı. Margaritin üç adım uzağında durdu.

— 42 —

İKİ KARDEŞ

Büridan, Filip, Gotye, Giyom, Rike ve Lansölo Bigorn konakta pencerenin önüne yığılmışlar, kraliçeyi seyrediyorlardı.

Filip dö Nel korkuyla:

— Yalnız! diye mırıldandı.

Gotye de:

— Evet yalnız! cevabını verdi.

Kraliçe alayla gelmemiş, gelişi borularla bildirilmemişti.. Onuncu Lüinin senyörleri kendisine refakat etmemişlerdi. Yalnızdı.

Gotye bunları düşünüyordu. Filip Büridanın kraliçeyle prenseslerin bahçeye geldiklerini bildirdiği, uşakların çıkıp gittikleri, Blânş-

la Janın gönderildiği zaman işin nereye varacağını anlamış gibi tekrarlamıştı.

— Yalnız!.

Gotye buna şöyle cevap verdi:

— Evet yalnız! Ve şimdi tam sırası...

Filip sarararak geri çekildi.

Bazoş kraliyle Galile imparatorunu merak sardı.

Gotye, Bigornun, şehreminin altınlariyle hazırladığı mükellef sofranın yanına yaklaştı. Bir bardak şarap doldurarak bir yudumda temizledi ve gülmiye başladı.

Filip yanına sokularak kolunu tuttu:

— Kardeşim dedi.

Dehşetli bir gök gürlemesi işitildi.

Gotye:

— Sus Filip, sus. Bana ne söyliyeceğini biliyorum. Fakat bu anda yapmayı tasarladığım şeyden beni hiç kimse menedemez. Filip senin sesini değil, Allahın sesini işitiyorum.. «Büridanın, Gotyenin, Filibin alçak katili Margaritten, Nel kulesinin düşkün fahişesinden intikam al!» diyor.. Benden ne istiyorsun?.

Filip alnından akan terleri sildi ve:

— Af istiyorum! dedi.

Gotye:

— Büridan! Giyom! Rike! Lansölo! diye seslendi.

Hepside geldiler. İki kardeş arasında mühim bir hâdise geçtiğini anlamakta gecikmediler.

Gotye kabadayılığa yakışmıyacak kadar sakin bir sesle:

— Büridan! Fransa kraliçesi Margarit dö Bürgonynin ölümü hakkettiğine kani misin? diye sordu.

Büridan metin bir sesle:

— Evet... dedi.

— Ya siz Giyom Bürrask ve Rike Odriyo, siz ne fikirdesiniz?.

— Evet, dediler. Giyom ilâve etti:

— İcap ederse hançerimle kalbini delerim. Bu bir insan değil, bir şeytandır. Her mutekit hıristiyanın öldürmekle mükellef olduğu bir şeytan..

Gotye Filibe döndü:

— İşittin mi kardeşim?. diye sordu.

Filip cevap yerine bir kaç adım geri çekilerek bir tahta iskemlenin üzerine çöktü ve başını elleri arasına aldı. Öleceğini sanıyordu.

Gotye:

— Mademki fahişe ölmeğe mahkümdur, o halde idam hükmünü yerine getirmekten başka yapacak bir şey yok demektir. Yalnız da.. Bu da Allahın onu bize teslim ettiğine işarettir. Getir okumu Lansölo!..

Lansölo dışarıya çıktı. Az sonra elinde bir okla geri döndü. Bu kral askerlerindeki okların ayniydi.

Gotye, aslanlı bahçeye bakan pencereye yaklaşarak perdeyi yana çekti.

Filip bu hazırlığa mâni olamıyor, artan bir korku ile yalnız seyrediyordu.

Uzaktan:

— Kardeşim! diye bağırdı:

Gotye:

— Sus! dedi. Mahkûm ancak ölür..

Bunu söylerken yayını kurdu. Yarığına sivri uçlu bir ok yerleştirdi.

Büridan şapkasını çıkararak:

— Adalet.. diye mırıldandı.

Gotye, Margarite nişan alarak yayı bırakacağı sırada Filip korkunç bir haykırışla yerinden fırladı.

Büridan kollarını göğsünün üstüne kavuşturdu.

Giyomla Rike Filibin hareketine mâni olmak istediler. Fakat delikanlı onları öyle bir itişle itti ki her ikisi de yere düştüler ve biribirlerinin yüzüne alık alık baka kaldılar.

Rike:

— Vay canına! dedi.

Giyom da:

— Ne kuvvetli bilek.. İnsan böyle bir asilzadede böyle kuvvetli bir bilek bulunacağını düşünemez bile, dedi.

Filip Gotyenin yanına yaklaşarak elinden okunu aldı.

Gotye:

— Sen hepimizi öldürtmek mi istiyorsun? diye bağırdı.

Filip sükûnetle cevap verdi:

— Eğer ölümüm yaşamaklığını temin edecekse beni öldür.. Ben sağ oldukça Margarite karşımda ne lâf söyletir, ne de ona bir fenalık yaptırırım.

Gotye bir an hareketsiz ve şaşkın kaldı. Kırmızı suratının sarardığı görüldü. Sonra bembeyaz kesildi. Daha sonra gene kızardı. Bir müddet Filipten Büridana kayan bakışı sonunda Margarit dö Bürgonyde takılı kaldı. Bu sırada kraliçe, Strajildoyu kovmuştu ve Sıklopun kafesine yaklaşıyordu. Gotye bir dakika kadar asabiyetle titriyerek düşündü. Zihnine anî bir fikir geldi. Birdenbire müthiş bir kahkaha kopardı ve:

— Allaha ısmarladık kardeşim. Allahaısmarladık Büridan.. Hepinize Allahaısmarladık. Madem ki diğerlerimizi kurtarmak için içimizden birinin ölmesi lâzım; madem ki Filipin de söylediği gibi Margaritin ölümü içimizden birinin felâketine olacak. O halde...

Şiddetle iterek pencerenin çerçevesini düşürdü. Sonra da kaldırıp kendisini aşağıya fırlattı.

Margarit dö Burgony'nin bulunduğu bahçe kısmına düşmek için çocukluğunda aldığı idman derslerinin büyük faydasını gördü. Yere ayak basar basmaz asabiyeti geçmişti. Vaziyeti büyük bir soğukkanlılıkla muhakeme etti:

Aklına gelen ilk şey, Strajildo'nun çıktığını gördüğü kapıyı kapamak oldu.

Uzun yüzünü bir vahşet havası sardı ve:

— Margarit öleceksin! diye homurdandı.

Hemen elini hançerine götürdü. Fakat akabinde:

— Lânet olsun! diye bağırdı.

Hançeri yoktu.

Bunu Filip almış olacaktı. Bu sırada gözleri gayriihtiyarî Sıklop'a döndü.

Vücudunu saran bir sevinç titremesi arasında arslan kafesine doğru yürüdü.

Bir saniye sonra kafes açılmış ve Sıklop küçük bir tereddütten sonra dışarıya çıkmıştı. Gotye kapıyı açarken kendisini bir köşeye çekmişti. Arslan ona dikkat bile etmedi. Doğruca, korkusundan yerinde mıhlı kalan kadına gitti.

Margarit bağırıyordu. Arslan soğuk bir nefes aldı. İri ensesi kımıldandı, yelesi kabardı. Ağzını açarak korkunç dişlerini gösterdi. Toplandı. Tam atılmak üzere iken korkudan doğan bir homurtu ile geri çekildi.

Evet Sıklop geri çekiliverdi! Bir çatalın sivri dişleri önünde geri çekiliverdi. Bu çatalı da Filip dö Nel tutuyordu.

Filip, kardeşinin arkasından atlamıştı. Bir an kadar arslanla Filip biribirinin karşısında hareketsiz duruyorlardı.

Arslan yine gerilemiye başladı. Bu ya Filibin bakışlarından yahutta tadını Strajildo'dan tattığı demir çatalın korkusundandı. Filip ileri bir adım atmadığı halde hayvan geri geri giderek kafesine girdi. Filip ilerledi. Kafesin kapısını kapadı.

Arslan, içinde saklayamadığı hiddeti pençelerini parmaklıktan çıkararak kükremek suretile gösterdi.

Filip Gotyeye döndü:

— Beni affet kardeşim, diye mırıldandı.

Gotye, Margarite korkunç bir şekilde bakarak omuzlarını silkti. Elile kardeşini iterek eski konağın penceresi altına gitti:

— Büridan! diye bağırdı. Galiba mahkûm olan Margarit değil biziz. Kardeşim böyle karar vermiş...

Bigorn:

— Çıkınız, Messir!. diye haykırdı.

Ayni zamanda pencereden bir ip sarkıtılmıştı. Gotye tırmana tırmana çıktı. Filip başını almıştı. Solgun yanaklarına gözyaşı yuvarlandı.

Gözlerini kaldırdığı zaman Margriti aradı.

Kraliçe bayılmış ve bahçenin ortasında uzanmıştı.

Biran kadar, bu ateşin bakışı bu güzel kadına mıhlı kaldı. Az sonra ona sarılmak arzusundan kaçmak ve kurtulmak istiyormuş gibi başını çevirerek pencereye doğru koştu. O da tıpkı Gotye gibi ipe tırmanarak çıkmıya başladı.

Strajildo, bu sahnenin, penceresinden ancak birinci kısmını görmüştü. Gotyenin atladığını görür görmez de yerinden fırlayarak, vahşî bir sevinçle titriyerek dışarıya çıkmıştı. Bu sırada:

— Bunun dö Nel konağında bulunması öteki'erin de orada olduğunu anlatır. Bu defa kurtulamıyacaklar! diye mırıldanmıştı.

— 43 —

JİYON'UN İNTİKAMININ SONU

Gotye odaya girdiği sırada konağın kapısı vuruldu.

Büridanla Gotye heyecanlarından bunun farkına bile varmamışlardı.

Fakat Giyom, Rike ve Bigorn biribirine baktılar.

Giyom:

— Acaba kapıyı kim çalıyor! diye mırıldandı.

Bigorn:

— Hem de böyle bir zamanda! dedi.

Bu sırada Gotye, Büridana:

— Filipin hatası yüzünden mahvolduk. Kraliçenin ölmesi için kardeşimin ölümü icap edecek... dedi.

Büridan:

— Her şeyden önce kendimize yeni bir yer bulmalıyız. Margarit Luvra döner dönmez kapıya bir sürü askerin yığılacağından şüphe etmemeliyiz. Diye mırıldandı.

Giyom Bürrask:

— Büridan işitmiyor musun? diye sordu...

Galile imparatoru Büridanı kapıya kadar götürdüğü sırada dışarıdan esrarengiz bir ses:

— Açınız! Sinyör Büridan. Açınız kapıyı! Ben Jiyonum. Mirtiyi kurtarmak istiyorsanız açınız! diye bağırıyordu.

Büridan hemen sürgüleri açtı.

Jiyon göründü. Bigorn merdivene baktı. Başkasının bulunmadığına kani oldu.

— Sen ha! Jiyon sen ha!..

— Evet benim senyör Büridan! Ben de Mirtiy gibi işkence çekiyordum... Nihayet yakayı kaçmakla kurtarabildim. Neler çektiğimi ancak Allah bilir. Hanımıma sadakatim ve sevgim olmasaydı...

— Ne dedin? Ne dedin? Bir daha söyle bakayım büyücü ihtiyar. Ben senin zulüm kurbanı değil, asıl zalimin bir vasıtası olduğunu sanıyorum. Mirtiy nerede? Söyle!

Jiyon göz uucuyla odada bulunanları seçmiye çalıştıktan sonra:

— Ben mi bir vasıta? Yemin ederim ki...

Kocakarının kolundan tutan Büridan şiddetle sarstı.

— Mirtiy nerede?.

— Mademki önce onu söylememi istiyorsunuz pekâlâ.. Şimdi Kont Valuvanın konağındadır. Eğer beni dikkatle dinlemezseniz onu kurtaracak yerde öldürürsünüz.

— Ben size yardım edebilmek için hayatımı tehlikeye koydum.

Lansölo:

— Kont Valuva'nın yanında ha! dedi. Ne felâket... Deseneki Büridanın babasının yanında... Diye mırıldandı.

Büridan bir kaç defa nişanlısının nerede olduğunu öğrenmekten doğan bir sevinç içinde kaldı. Bu sırada her şeyi, Kraliçe Margariti, Gotyeyi, Filibi unutmuştu.

Gözlerile Jiyonu sorguya çekiyordu. Kocakarı yalnız bir nokta müstesna olmak üzere her şeyi olduğu gibi anlattı. Yalan söylediği de ihaneti üstüne alacak yerde Simon'a yüklemesiydi. Valuva'nın konağına dair malûmat verdi. Genç kızın hapsedildiği odanın yerini tarif etti.

Nihayet:

— İşte dedi. Gece gündüz sizi anarak ağlıyan nişanlınız Simonun göz hapsinde. Bu geceyarısı, konağın, Senantuan tarafıhdaki hendeğine bakan küçük kapısında bulunursanız iş kolay. Size kapıyı açacak olan biri, Mirtiyin odasını gösterecektir.

Hikâyeyi sevinçle dinliyen, sevinçten bağırmamak için kendisini güç zapteden Büridan:

— Kim bekliyecek beni Yoksa sen mi? Lâyik olduğun mükâfatı göreceğine emin ol, dedi.

— Ben mükâfat falan istemem. Kapıyı da kim açarsa açsın.. Bunun sizce ehemmiyeti yok. Yalnız bana saat tam kaçta geleceğinizi söyleyiniz.

— Geceyarısı dedik ya!

— Pekâlâ: Geceyarısı her şey hazır olacak. Fakat...

— Fakat da ne?

— Size çok mühim bir şey söyliyecektim. Az kaldı unutuyordum.

Bunu söylerken nasıl tebessüm ettiğini Simon görmüş olsaydı muhakkak titrerdi.

İlâve etti:

— Geceyarısı size kapıyı açmak için birisi bulunacaktır. Kapıyı üç defa vurunuz. Kapının muhakkak açıldığını göreceksiniz. Şayet size kapıyı açacak olan bu adam ne istediğinizi anlamamazlıktan gelirse hançerinizin ucunu boğazına dayamanız kifayet eder. Şimdi artık gideyim. Gaybubetimin kimse farkında olmamalıdır.

Büridanın kendisine başka şeyler sormasına meydan bırakmadan Jiyon kapıya doğrularak az sonra gözden kayboldu.

Giyom Bürrask:

— İşte şans diye bağırdı.

Rike de:

— Büridan mes'ut olmak için doğdu; mes'ut da olacak. Şimdiye kadar ben saadetin ne olduğunu bilmedim. Umarım ki Büridan saadetini benimle paylaşır.

Büridan:

— Benim kahraman dostlarım. Ben mes'ut olursam bunu size borçlu olacağım, dedi.

Gotye ortaya mide bulandıran bir fikir attı:

— Bunun bir tuzak olmadığını kim temin eder?

Bir ses:

— Sen haklısın kardeşim dedi.

Hepsi başlarını çevirdiler. Filip Gotyeyi taklit ederek ipe tırmanarak içeri girmiş ve Jiyonun sözlerini işitmişti.

Gotye, Filibin kardeşim demesinden titredi.. Bir an kadar iki kardeş biribirlerine baktılar. Ve belki de bu zamanda aralarında bir şeyin kırıldığını anladılar. Sür'atli intikal sahibi olan Büridan. iki kardeş arasındaki bu müthiş hissin farkına vardı.

Aslanlı bahçede geçen tehlikeli anları unutarak, iki kardeşin ellerinden tuttu:

— Ben hakikaten mes'ut olacaksam, bu, sizin yüzünüzden olacaktır, dedi. Teşebbüsümde beni yalnız bırakmıyacağınızı ummak istiyorum. Tuzak olsun, olmasın.. Bu gece muayyen saatte orada bulunacağım.. Benimle beraber sizde gelmezseniz, içimde benim için en kıymetli bir şeyin yokluğunu duyacağım.

Filip:

— Bu kadının sizi tuzağa düşürmek istediği muhakkak.. Böyle olmakla beraber bu gece gene sizinle birlikte bulunacağız, dedi.

Gotye:

— Elbette! diye bağırdı.

Büridan:

— O halde, ne yapacağımızı şimdiden tayin etmeliyiz. Her birimizin yapacağı işi kararlaştırmalıyız. Ve...

Bigornun sesi Büridanın cümlesine devam etmesine mâni oldu:

— Hazır ol!..

Beş arkadaş, Bigornun nöbet beklediği dehlize koştular. Oradan ayak seslerine karışan gürültü geliyordu.

Filip en küçük bir heyecan göstermeden:

— Ne oluyor? diye sordu.

Gotye pencereye koşarak aslanlı bahçeye koştu. Kraliçe görünmüyordu. Arkadaşlarının yanına dönerek:

— Ne olacak. dedi.. Cehennem ifriti Margarit bizi yakalatmak için bir sürü asker gönderiyor! Galiba etrafımız sarıldı. Tilkiler gibi sıkıştırıldık! Zannımda, Büridan sevgilisini kurtaramıyacak! Lansölo Bigorn asılacak! Giyomla Rike de keza! Şüphesiz Büridan da.. Ya ben? Ben de... Sebep? Filibin taçlı bir fahişeye âşık olması... diye homurdandı.

Filip çok sakin bir sesle:

— Gotye, dedi. Şayet buradan sağ olarak çıkarsak haşmetli Fransa kraliçesine yaptığın hakaretin hesabını bana vereceksin..

Büridan:

— İşte, bundan korkuyorum! Oh Margarit... Şimdiye kadar işlediğin cinayetlerin en müthişi budur, diye mırıldandı.

Yeniden Bigornun sesi işitildi:

— Hazır olunuz!..

Merdivenden mızrak veya kılıçlarını şakırdatan askerler:

— Açınız! diye haykırdılar..

Bu seslerin üstünde yükselen bir ses:

— Kanun namına! dedi.

Rike ile Giyom birer kahkaha salıverdiler.

Giyom:

— Odur!

Rike de:

— Evet, bizim şehremini- dediler.

Kapı şiddetli darbelere mukavemet edemeyerek parçalandı.. Ayni zamanda askerler hücum ettiler.

Müfrezeye kumanda eden Jan dö Pressi:

— İleri! diye bağırdı.

Askerler:

— Vurun! Öldürün! diye haykırdılar..

Bu gürültüye hâkim olan bir ses:

— Hayır! Hayır!. Öldürmeyiniz, sağ tutunuz! diye bağırıyordu.

İri yarı, sakin, soğuk kanlı, kaşları çatık, sert suratlı bir adam, kılıcının kabzasını tutarak görünmüştü. Anlaşılıyordu ki bu adam, kılıcını çekmiye bile tenezzül etmediğini anlatmak için bu şekilde hareket etmeyi doğru bulmuştu.

Gotye:

— Angerrand dö Marinyi! dedi.. Babamızın katili..

Büridan:

— Mirtiyin babası! diye ilâve etti.

Marinyinin bir işareti üzerine askerlerle şehremini geri çekildiler. Kalabalık odanın yarısını doldurmuş gibiydi.

Odanın öteki ucunda, biribirine sıkışık bir vaziyette kalan beş arkadaş kılıçlarını çekmişler, hançerlerine sarılmışlardı. Fakat hareketsiz duruyorlardı.

Lansölo Bigorn ortadan kaybolmuştu.

Marinyinin işareti üzerine şehremini söze başladı:

— Ben, Fransa kralı namına, kanun namına, sizin hain ve asi olduğunuzu bildiriyorum. Siz hiç bir muhakemeye verilmeksizin doğruca Monfokon darağacına götürüleceksiniz.. Orada cezanızı bulacaksınız. Size günahlarınızı çıkarmak ve yaptığınız cinayetleri itiraf etmeniz için beş on dakika mühlet verilecektir. Sonra ip boynunuza takılacak... Şimdi söyleyiniz teslim olacakmısınız? Olmıyacak mısınız?. Yoksa hücum ettireyim mi askerleri!..

Rike hançerini sallıyarak cevap verdi:

— Şeytanın sağ bacağı! Kolla kendini! Hançerimi şişko karnına sallıyacağım, diye bağırdı.

Giyom:

— Seni de, dedi. Namuskâr bir adam gibi ipi boğazına takarak değil, haşarat yatağının sefil bir serserisi gibi ayağına takarak asacağız..

Bu sırada Marinyi kolunu kaldırarak gürültüyü kesti. Büridanın keskin bakışları altında söze başladı:

— Dö Neller, Giyom Bürrask, ve Rike Odriyo! dedi. Siz, haşmet-

li kralın adalet mahkemesi tarafından mahkûm edilmişken, büyük kralın affına uğradınız. (Mantosunun altından çıkardığı bir kâğıdı şehreminine uzattı.) Kraliçe hazretleri kraldan affedilmenizi rica etti.

Gülmekten bayılma derecelerine gelen bir ses ortalığı karıştırdı. Askerler arasında homurtular, başladı. Jan dö Pressinin yüzünde müthiş bir kızgınlık havası esti.

Sükûnetini, soğukkanlılığını muhafaza eden Marinyi:

— Yalnız, bundan ibaret değil, diye devam etti. Dö Neller! Siz yalnız hür ve serbest değilsiniz.. Size malikânenizle birlikte her birinize yirmişer bin ekü verilecektir. Fakat buna mukabil, bir müfrezenin himayesinde hemen Parisi terkedeceksiniz. Müfreze size üç saat kadar refakat edecek. Giyom ve Rike siz de serbestsiniz. Bazoş krallığile Galile imparatorluğu ünvanınız ve imtiyazlarınız bakidir. Şehremini hazretleri! Bunları bırakınız da geçsinler.

Şehremini:

— Gotye, Filip, Giyom, Rike! Serbestsiniz, dedi.

Askerler açıldılar. Kraliçenin affına uğrayanların geçebileceği kadar bir aralık açıldı.

Bazoş kraliyle Galile imparatoru:

— Gel Büridan, gel!.. Serbest olduğumuzu işitmiyor musunuz, dediler.

Jan dö Pressi:

— Büridan serbest değildir! dedi.

Gotye:

— Görüyor musun Filip! Senin kaltak bize nasıl hareket ediyor?.. Bizi, Büridandan başımızı kurtarmak için ayrılacak kadar alçak sanıyor, dedi.

Filip cevap vermedi. Fakat kraliçenin hakikaten kendisini alçak telâkki etmesinden dolayı çok müteessir olmuştu.

Giyom Bürrask:

— Bu nasıl olur? Bu emrin Büridana şümu'ü yokmuş öyle mi? diye bağırdı.

Rike Odriyo dişlerini gıcırdattı:

— Şeytanın şehremini, dedi. Bizi galiba alık yerine koyuyorsun!.. Bunun cezasını çekeceksin.. İki yüz ekü ile yakanı kurtaramazsın!..

Marinyi:

Karar veriniz, diye bağırdı. Serbest kalmak istiyorsanız, çıkınız.. Çıkmazsanız öleceksiniz!.

Filip iki adım geriledi:

— Ölmek mi? dedi. Pekâlâ.. Siz de bir aileyi tamamiyle mahvettiğinizden dolayı iftihar edebilirsiniz. Babamız ve anamız nasıl öldülerse biz de öyle öleceğiz.. Fakat şunu unutma: «İnsanları nefretle titreten cinayetlerin bir gün gelecek Allahı da nefret ettirecektir. Yaptırdığın Monfokon darağacında bir fakiri değil, bir asili astırmak istediğini söylüyorlar. Bu galiba sen olacaksın!.

Marinyi:

— Hepsini yakalayınız! diye bağırdı.

Askerler hücuma geçtiler. Ayni dakikada içlerinden dördü yere serildi. Diğerleri şaşkınlıkla durdular.

Dört hançer ayni zamanda kalkmış, ayni zamanda dört göğse saplanmıştı..

Dö Nel kardeşlerle, Giyom ve Rike, Aslanlı bahçeye bakan pencerenin bulunduğu odaya atladılar. Ric'ati Büridan idare ediyor. Uzun kılıcı havada daireler çizerek iniyor ve her defasında bir adam düşürüyordu. Ateş saçan gözleri Marinyiyi arıyor ve:

— Kılıcım göğsüne girecek Marinyi! diye homurdanıyordu.

Giyom:

Büridan! Bize yer aç, diye bağırdı. Dövüşü yalnız kendine hasretme, dedi.

Jan dö Pressi:

— İleri, diye haykırdı.

Ağır hakaretler, galiz küfürler kılıç şakırtılarını bastırdı.

Büridan:

— Sıra Marinyiye gelinceye kadar sen de payını al bakalım şehremini! diye bağırdı.

Şehremini kanlar içinde geri çekildi. Dövüşten ayrıldıklarına müteessif olmıyan iki askerin kolları arasına yıkıldı:

Marinyi, sendeliyerek, kızını seven bu delikanlıyı, bütün nefretine rağmen, takdirle seyrediyordu. Odayı kaplıyan on beş askerden yedi, sekizi yerde inliyor, diğerleri de gerilemiye çalışıyordu.

Giyomla Rike:

— Haydi! diye bağırdılar. Hücum sırası bize geldi. Kendimize yol açalım.

Bu sırada Marinyi bir düdük çaldı. Merdivenlerden daha kalabalık bir asker yığınının ayak sesleri işitildi. Bir kaç saniye içinde göğüslerinde Marinyinin armasını taşıyan kırk kadar asker içeriye girmiş bulunuyorlardı.

O zaman Marinyi:

— Hay Allah müstahakını versin!.. diye bağırdı.

Filhakika Büridanla arkadaşları ortadan kaybolmuşlardı.

Başvekilin askerleri, düdük sesine koştukları sırada Lansölo arkadaşlarının arkalarından görünerek Gotyeyi iki omuzundan yakalamış daha uzak üçüncü bir odaya itmiş ve Giyomla Rikenin: «İleri!» diye bağırmasına:

Geri! diye mukabele etmişti:

Büridan başını çevirdiği sırada hemencecik vaziyeti anladı. Tam bu sırada imparatorla kral kendisini birer kolundan tutarak çektiler.

Giyom:

— Alıklığın lüzumu yok.. Hayatını tehlikeye koymakta ne mâna var! dedi.

Rike de:

— Arkadaşlarının yüzüne bakacak yerde menhus Marinyinin suratına bakmakta ne mânâ var! Neredeyse ağlayacağım! diye ilâve etti:

Altı arkadaş, Lansölonun çalışması neticesinde kendilerini müdafaa edebilecek bir hale getirilen bir odaya iltica etmiş bulunuyorlardı. Kapıyı kapayarak ardına büyük bir ambar ve bunun üstüne de ellerine geçen eşyayı yığdılar.

Bigorn:

— İşte istihkâm.. İşte muhasaramızda yiyeceklerimiz, işte kaçma yolu, dedi.

Bunları söylerken sağlam, meşe ağaçlarından yapılmış sandalyeleri, masaları, konakta eline geçirdiği yiyecekleri üzerine yığdığı masayı, ve bir pencereyle Gotye ile Filibin yukarıya çıkmak üzere evvelce kullandıkları ipi gösteriyordu.

Bu pencere aslanlı bahçenin köşesine bakıyordu.

Büridan tebessüm etti. Kanlı kılıcını yemek masasının üstüne bırakarak derhal Bigornun yardımiyle istihkâm yapmıya çalıştı.

Gotye:

— Gerçi sofradan daha yeni kalktım. Fakat bu karnımızın aç olmamasına bir sebep teşkil edemez, dedi.

Rike ile Giyom da ilâve ettiler:

— Hararetten de yanıyoruz.

Büridanla Bigorn sandalyelerle vücuda getirdikleri istihkâmı tamamlamıya çalışırlarken kapının öte tarafında Marinyinin boğuk sesi, askerlerin bağırışı işitiliyordu. Kapıyı kırmak için de omuzluyorlardı. Bu sırada Giyom bir damacananın boğazını kırdı. Kupaları doldurdu. Gotye bir kaz kızartmasını Büridanın kanlı kılıciyle kesti: İşlerini bitiren Büridanla Bigorn başlarını çevirip baktılar.

Marinyinin:

— Kapıyı kıramıyacak mısınız? dediği işitildi.

Gotye:

— Bigorn kazın butunu haketti, doğrusu.. Büridan! Sen de şu kolu al.. Filibe gelince onun karnını doyurmasına lüzum yok.. O karnını aşkla doyurabilir, dedi.

Büridanın karnı toktu. Fakat yalnız susuzdu. İçkiye iltifat etti. Bigorn da kendine verilen butu yerken:

— Karnım tulum gibi oldu... Fakat ne olur, ne olmaz.. Ne zaman yemek yiyebileceğimizi Allah bilir.. diye homurdandı.

Büridan:

— Gece yarısı Valuvanın konağına gideceğimizi unutmıyalım! dedi.

Bu sırada zorlanan kapı yukarıdan aşağıya açıldı. Sandalye yığınlarının arasından askerlerin başları göründü.

Büridan yaklaşarak:

— Efendiler!.. diye bağırdı.

Marinyinin işareti üzerine askerler sustular.

Büridan devam etti:

— Efendiler! Arkadaşlarımla ben, bu gece davetli bulunduğumuz yerlere gitmek için konuşmak mecburiyetindeyiz.. Onun için, kararımızı verinceye kadar gürültü etmemenizi rica ederim.. Gürültünüz kafamızı şişiriyor..

Askerler arasında bir gürültü koptu.. Ağza alınmaz küfürler savruldu.

Marinyi ikinci bir işaretle askerlerini susturdu. Söze başladı:

— Jan Büridan, dedi. Sana bir saat mühlet veriyorum.. Bu bir saat içinde rahatça konuşabilirsin. Ondan sonra da kralın adalet mahkemesi huzurua çıkmaklığın lâzım gelecek.

Büridan cevap verdi:

— Marinyi! Ben de sana bir ay izin veriyorum.. Senin de bu mühlet bitince Allahın adalet divanı huzuruna çıkmaklığın lâzım gelecek.

Altı arkadaş arkalarını kapıya çevirerek masa başına oturdular.

Büridan:

— Önce yemek faslını bitirelim!. dedi.

Gece basmıştı. Marinyinin askerlerinin bulunduğu odada meş'aleler yakıldı. Fakat mahsurların bulunduğu oda kapkaranlıktı.

Marinyi düşünüyordu; nefret ettiği bu adamı elde etmek üzere bulunduğu sırada ne düşünüyordu? Bu genç ve cesur delikanlının kızının sevgisine lâyık olduğunu mu? Yoksa korkunç kalbinde bu genç adama karşı bir merhamet hissi mi uyanmıştı? Kimbilir. Yalnız şurası dikkate değerdi. Bir saat mühlet verildiği halde tam üç saat hücum emrini veremedi. Bu askerlerin bile dikkatini çekmişti. Nitekim açıktan açığa memnuniyetsizlik göstermeye başlamışlardı.

Marinyi bunlara karşı da ses çıkarmadı. Nihayet uzun bir dalgınlıktan uyanmış gibi:

— Artık daha fazla beklemiyelim, asileri yakalayıp işi bitirelim, dedi..

Siperlerin arkasında yer alan altı arkadaş kılıçlarının ve hançerlerinin tehdit edici uçlarını uzattılar.

Bu sırada Giyom ipe sarılarak bahçeye indi. Sonra sıra Gotyeye geldi. Filip de indiği zaman balta ile parçalanan kapı arkasındaki ambar devrilmişti.. Üstündeki sandalyeler büyük bir gürültüyle düşmüştü.

Rike ile Bigorn da biribirlerini takip ettiler.

Bigorn pencereden sarkarken:

— Efendim, sıra size geldi, dedi.

Kılıciyle bir askeri daha yere seren Büridan:

— Daha vaktim var! cevabını verdi.

Bu sırada hücum edenlerin önlerinde bulunanlar ellerinde hançerleri bulunduğu halde içeriye girmiş bulunuyorlardı.

Büridan:

— Marinyi! Sana Monfokon darağacını hazırladığını unutma! diye bağırdıktan sonra gözden kayboldu.

Şaşkın bir halde odaya giren Marinyi, Büridanın ipe sarılarak aşağıya indiğini gördü.

Dişlerini gıcırdatarak:

— Şeytan? diye bağırdı.. Seni böyle tatlı bir ölümle ö'dürmek istemezdim. Fakat ne çare ki başka çare kalmadı.

Ayni zamanda hançerini çekerek ipi kesti. Sonra aşağıya düşüp parçalanacak adamın son bağırışını iyice işitmek için düşecek derecede eğilerek baktı... Fakat onun sesi yerine başka birinin:

— Of!.. diye bağırdığını işitti.

İp, Büridanın aşağıya inmesine pek az bir mesafe kala kesilmiş ve delikanlı Gotyenin omuzuna düşmüştü.

Gotye:

— Sırtımda ne işiniz var? diye homurdandı.

— Görüyorsun ya! İp biraz kısa... Bir merdivene ihtiyacım vardı, dedi. Ve ayni zamanda yere atladı.

Altı arkadaş, iki bahçeyi biribirinden ayıran demir parmaklığı aştılar. Gotye, karşılaştıkları Strajildonun üç uşağından biri üzerine atıldı. Giyom diğerini yakaladı. Büridan da üçüncüsünün boğazına bastı. Ve:

— Canını kurtarmak istersen, hemen kapıyı aç! dedi.

Herif boğuk bir sesle:

— Peki açacağım, Monsenyör, dedi.

Büridan, uşağı, kapıya kadar sürükledi. Kapı açıldı. Altı arkadaş dışarı fırladılar.

Bu sırada Luvr sarayı tarafında bir velvele koptu. Az sonra kuvvetli bir müfrezenin meş'alelerinin aydınlığında sokağı doldurduğu görüldü.

Bunların önünde bir adam koşuyordu. Bu adam, uzaktan, bahçe kapısının açıldığını görünce işi anlamıştı. Fena bir küfür savurarak bölük kumandanı Hük dö Trenkavele döndü:

— Uzağa gitmiye lüzum yok, dedi. İşte vahşi hayvanlar kaçıyorlar.

Bunu söyliyen Strajildo idi.

— Nasıl vahşi hayvanlar mı kaçıyor? diye sordu.

Strajildo omuzlarını silkti:

— Kaçanlar aslanlar olsaydı vahşi hayvanlar demezdim, dedi.

Strajildo ayni zamanda bahçeye doğru koşarken dişleri arasından mırıldanıyordu:

— Şu ahmak Marinyi canileri kaçırttı. Göğe çıkmaktan başka kurtuluş çaresi yok benim için..

Sonra etrafına toplanan uşaklara sordu:

— Kapıyı kim açtı?.

Korkudan efendilerinin karşısında titriyen uşaklardan biri:

— Benim, dedi. Boğazımı sıktılar ve beni kapıyı açmıya mecbur ettiler.

Zavallı adam daha fazla söylemiye vakit bulamadı. Strajildo hançerini çekerek göğsüne sapladı. Uşak cansız, yere serildi.

Strajildo:

— Bu size ibret olsun! dedi. Bundan sonra emirlerimi harfiyen yerine getirirsiniz. Kaldırın şu ahmağın ölüsünü.. Ne tarafa kaçtılar?.

Uşaklardan biri titriyerek Hal istikametini gösterdi.

Uşaklar arkadaşlarının ölüsünü kaldırırlarken Strajildo da gösterilen tarafa koşuyordu.

— 44 —

VALUVANIN KONAĞI

Altı arkadaş Grev meydanına geldikleri sırada Sen Östaş kilisesinin saati gece yarısını çalıyordu.

Sen Antuvan kapısı tarafına koşmıya başlıyan Büridan:

— Geç kaldık! dedi.

Diğerleri de kendisini takip ettiler.. Bu koşuşma dar sokakların köşelerine saklanan gece hırsızlarını bile korkutmuştu.

Karanlıkta bir ses:

— Dur! Geçmek yasak! diye bağırdı.

Büridan cevap vermeden ileriledi. Bir karışıklık: «Hırsız var! Katil var!.» diye bağıranlar oldu. Altı arkadaş, tesadüf ettikleri devriyenin arasından geçtiler.

Bigorn:

— Bir, iki.. dört... altı! diye saydı.. Hesap tamam.. Bir eksiğimiz yok.. Önce dö Nel konağında, sonra da devriye ile çarpışmamızda ölüm tehlikesi atlattık. Ne dersiniz. Senyör Filip?..

— Üçüncü müsademede birimiz öleceğiz, derim!..

— Kim ölecek? Bunu açıkça söyleyiniz. Darılmam. Ben öleceksem ölümümden önce hiç olmazsa istiğfar etmiş olurum.

— Ölecek adamın istiğfara ihtiyacı yok.

— A! O da kimmiş?.

— Ben!.

Gene koşmalarına devam ettiler. Fakat Bigorn düşünüyordu: «Zavallı delikanlı! Aşk nasıl da aklını almış.. Çıldırmış âdeta...»

Jiyonun tarif ettiği kapının önüne gelmişlerdi..

Büridan kararlaştırdığı veçhile kapıya üç defa vurdu.

Jiyon Valuvanın konağına gelince, Simonu kont Valuvanın dairesine bitişik odasında buldu. Masa başına oturmuş, elinde tuttuğu bir şişeyi merakla tetkik ediyordu. Jiyonu görünce:

— Vay! dedi. Sevgili nişanlım.. Şimdi ben de seni aratacaktım. Monsenyörün bazı emirlerini tebellüğ etmem lâzım geliyor.

Jiyon titredi. Ağzından neredeyse fırlayacak kelimeleri güçlükle zaptetti.

— Ne var, neymiş?.

Malengr, cevap vermeden baş ve şahadet parmakları arasında tuttuğu şişeyi kaldırdı. Islıkla bir külhanbeyi havası çalarak şişenin içindekini yeniden tetkik eder gibi baktı. Sonra gülmiye başladı.

Nihayet:

— Çoktandır servet peşinde koşuyorsun.. İşte servet bu şişenin içinde..

Gülmesine devam etti. Jiyon, az sonra gülmek sırası bana gelecek! diye düşündü.

Malengr devam etti:

— Aziz sevgilim! Görüyorsun değil mi şu şişeyi? Onu bizzat ben aldım?.. Nereden mi? Hani Sen Marten sokağında tabiî nebatlar satan bir dükkân var ya oradan. Hani bir kaç defa gerek bizim ve gerek efendimizin işleri için bir kaç kere gitmiştin ya?.

— Zehir öyle mi?.

— İyi bildin!..

— Kimin için bu?

- Şimdi anlatacağım.. Tampl zindanında bir kadın var.. Onu sen de tanırsın.. Hani İnnosan mezarlığı yanında perili evde oturan kadın.

Jiyon, Malengrin hatırlattığı vak'anın tesiriyle titremekten kendisini alamadı. Solgun yüzünde bir kin havası dalgalandı.

Malengr:

— Bana karşı kalbinde bir kin beslediğini görüyorum. Fakat haksızsın Jiyon.. Ben onu ikimizin de menfaati için yapmıştım.. Bir gün gelecek, evlenecek, değil miyiz!. Delili de işte elde ettiğin nimet.. Monsenyör yalnız seni kıza nezaret vazifesiyle değil..

Simon durdu.

Jiyon ayni soğuk tavriyle:

— İhtiyar kadını öldürmek vazifesile de tavzif etti, dedi.

— Senin kadar zeki kadın görmedim.. Şimdi şu güzel ve küçük şişeyi alarak Tample gideceksin.. Sana zindanı gösterecekler. Alt tarafı senin bileceğin bir şey.. Nasıl? Servet, yüzünü sana gösterdi demektir.. Haksız mıyım?.

Jiyon düşünüyordu.

Simon Malengri. iyice ele geçirmişti. Bunun düşüncelerine büyük bir yardımı dokunabilirdi. Şişeyi geniş bir tebessümle aldı:

— Pekâlâ. dedi. İki saat sonra o kadın ölecektir..

Bu hissiz adam bile Jiyonun bu sözleriyle titremişti.. Bu işi pek ehemmiyetsiz bir iş gibi telâkki eden. o kadar sakin konuşan kadına baktı..

Nihayet Malengr:

— Aramızda ufak tefek bazı hırlaşmalar oldu. Fakat biribirimizle pek iyi uyuşabileceğimizi anlıyorum, dedi.

Jiyon:

-- Evet. dedi. Tam mânasiyle menfur bir karı koca olacağız..

Malengr parmağını burnuna koydu. Bu onun derin düşündüğü zamanlarda yaptığı bir hareketti. Şunu düşünüyordu: «Jiyon, çok zeki, çok uyanık, çok ince fikirli bir kadın. Bu benim için fazla. Ondan kurtulmaklığım lâzım... Ben onu öldürmezsem o beni öldürecek.. Ölmek istemediğime göre öldürmeliyim.. Sorbondan mezun birisi de ancak bu kadar makul düşünebilir.»

Sonra Jiyona baktı:

— Jiyon, dedi. Vaadlerimin hakikate çevrildiğini göreceksin.. Zengin olacak, altın içinde yüzecek ve nihayet altın içinde öleceksin!.. (Bunu söylerken sesinde meş'um bir ihtizaz vardı.) İşte sayemde iyi bir memuriyet aldın.. Fakat hepsi bu kadar değil.. Büyük projemizi tatbik sahasına koymıya başladım. Lansöloyu Tirvaş sokağındaki Noel - Jamb - Tort'un meyhanesinde gördüm. Gene de göreceğim. O Büridan yok mu? (Jiyon titredi) Lansölonun yardımiyle monsenyör dö Valuvanın oğlu olacak.. O vakit..

Simon yavaşça ayağa kalktı. Siması değişti. Gözlerinden ateş fışkırıyordu... Yavaş bir sesle:

— Evet, Jiyon, dedi. Çekmecene öyle bir kaç tanecik ekü girecek değil, Valuvanın hemen hemen bütün serveti girecek. Anlıyor musun? Zira ben senin benden ve sadık bir zevcin olmaktan başka bir şey istemem. Bilirsin ki seni severim.

Simon Malengr tekrar oturdu. Jiyon, bir dakika kadar: «Acaba Simon doğru mu söylüyor?.» diye düşündü. Şüphesiz eğer bu adamı kendi emeline hizmete elverişli görseydi öldürmekten vazgeçerdi. Fakat Malengr o güzel nutkuna:

— Bilirsin ki seni severim! sözünü ilâve etmişti ki bu sözün Jiyon gibi bir kadına söylenmesi en büyük hataydı.

Jiyon:

— Âlâ, dedi. Beni sevdiğini, nasıl sevdiğini, mukavelemizin tamamiyle baki kaldığını biliyorum. İtimadımın delilini de göstermek için monsenyörün emirlerinden aykırı hareket edeceğim.. Ben Tamplde bulunduğum zaman Mirtiyin yalnız kalması doğru olmaz. Kızın konakta hapsedildiği odayı bilirsin ki kimseye gösteremem. Çünkü işin ucunda ölüm var. Fakat bunu sana söyliyeceğim.

Jiyon Malengrin masa üstüne koyduğu zehir şişesini alarak mantoosunun altına sakladıktan sonra odadan çıktı.

Malengr içinden:

— Yakasını elime geçirdim! dedi. Ve nişanlısını takip etti.

Jiyon koridorda:

— Yolda elimi hangi kapıya dokundurursam orası genç kızın bulunduğu oda kapısıdır. Fakat şunu iyi bil ki monsenyör, odayı sana gösterdiğimi bilmemelidir. Duyarsa mahvolurum.. Beni uzaktan takip et..

Jiyon yürüyüşünü sür'atlendirdi. Merdivenden indi. Bir avluyu geçti. Kimsenin oturmadığı anlaşılan bir daireye girdi. En üst kata çıktı. Bir koridordan geçti. Parmağiyle dokunduğu bir kapının önünde bir saniye kadar durdu. Tekrar yürüdü. Dairenin öbür ucuna indi. Konağın nihayetinde askerler dairesinin arkasında bulunan bir ufak kapıya yürüdü.

Malengr peşini bırakmıyordu. Küçük kapı yanında Jiyon durdu. Malengr de yanına gitti.

— Parmağımla dokunduğum yeri iyice gördün değil mi? diye sordu. İşte Mirtiy orada... Şimdi dinle! Ben Tample gidiyorum. Gece yarısında buraya dönmüş bulunacağım.. Simon! Madem ki sen

benim zengin olmama çalışıyorsun. Ben de senin için çalışmazsam haksızlık etmiş olurum. Bir fikrim var.. Bu öyle bir fikir ki muvaffakıyetle neticelenirse demin söylediğin gibi bir kaç ekü ardından koşmıya lüzum kalmaz.

Jiyonu öldürmeden önce ağzından bir şey koparmanın faydalı olacağını düşünen Malengr:

— Ne? diye sordu:

— Döndüğüm zaman söylerim.

— Gece yarısı mı?.

— Evet gece yarısı.. Sen bu kapıda bulunursun! Ben üç defa çalınca açarsın.. Burası tenha... Bizi kimse rahatsız etmez.. Burada rahat rahat konuşuruz.

Jiyon bunları söyledikten sonra hemen kapıdan çıkıp gitti.

Malengr ufak kapıyı kapadı ve derin bir düşünceye daldı. Nihayet:

— Gece yarısı burada bulunurum.. Acaba ne söyliyecek.. Onu da anlarız, dedi.

Jiyon konağın yanındaki hendekten geçerken Malengrin verdiği zehir şişesini attı. Sonra ağır ağır yürüdü. Kendi kendine gülüyor, Malengr için hazırladığı tuzaktan pek memnun görünüyordu.

Mirtiyle birlikte uzun zaman oturduğu Güllü Bahçeye vardı. Ev boştu.

İçinde en küçük bir değişiklik yapılmamıştı. Ekseriya Mirtiyin bulunduğu odaya girdi. Koltuklardan birine gömülerek başını elleri içine aldı ve düşünceye başladı.

Vakit bir hayli geçti. Yakındaki saat kuleleri on biri çaldı.

Jiyon bir kaç dakika daha bekledi... Sonra ayağa kalkarak: «Vakit geldi. Gidip monsenyöre, Malengrin kendisine nasıl ihanet ettiğini anlatmalıyım.. Monsenyör konağa vaktinde yetişmeli. Benim güzel Malengrim de Büridanı tam Mirtiyin odasına götürdüğü sırada yakalansın. Nişanlımın ateşte kızartıldığı zamana yetişemezsem yazık olur, emeklerime... diye mırıldandı.

Gece yarısı, Malengr küçük kapının yanına giderek Jiyonun vereceği işareti bekledi. Saat tam ikiyi çaldı. Bir kaç dakika daha geçti. Malengr:

— Cadı karı gelmiyecek! Benimle eğlenmediği ne malüm! Bana tuzak hazırlamadığını kim bilir? diye mırıldandı..

Bu sırada kapıya üç defa vuruldu.

Malengr:

— İşte geldi! dedi.

Kapıyı açtı.. Fakat korkudan sersemleşti. Alık alık bakınıyordu. Jiyonun yerine içeriye tam altı kişi girerek kapıyı kapadılar.

Malengr:

— Valuva! Yetiş!... diye bağırdı.. Daha fazla bağırmıya fırsat bulamadı. Giyom iri eliyle boğazını sıktı.. Diğer bir el de omuzundan yakalayarak eğdi.. Ayni zamanda, Büridan hançerini göğsüne dayadı.

Dostum, bağırıp ta canımı sıkarsan cehennemi boylarsın! dedi.

Yarı boğulmuş bir hale gelen Malengr:

— Bağırmam.. diyebildi.

— Peki! Bırak Giyom..

Malengr, şaşkın şaşkın etrafını saran adamlara bakıyordu.

İçlerinden biri alay edercesine:

— Sen dostlarını böyle mi kabul edersin? diye sordu. Beni Noel - Jamb - Tort meyhanesinde ziyarete geldin.. Ben de sana ziyaretimi işte burada yapıyorum. Bundan daha tabiî bir şey olur mu?.

Yüreğine su serpilen Malengr:

— Lansölo Bigorn! diye mırıldandı.

Bu garip vak'ayı Tiraviş sokağındaki meyhanelerde konuştukları şeylerin mabadi sandı.

Diğer sert bir ses:

— Jiyon nerede? diye sordu.

Korkudan titriyen Malengr:

— Monsenyör Büridan! dedi.

— Jiyon nerede? Eğer şu hançeri yemek istemezsen söyle..

Bigorn alaylı bir dille ilâve etti:

— Hani ya pek te hazmedilir şey değildir, doğrusu hançer.. Üç pus uzunluğunda bir çelik insan midesinde kolay kolay erimez. Hemen söylemek lâzım Malengr... Şayet ölmek istiyorsan onu da haber ver.. Sıkılma yavrum. Söyle.. Söyle de senin günahlarını çıkartayım.. Çünkü senin pek iyi bir hıristiyan olmadığını bilirim.

Giyom:

— Sus canım, dedi.

Malengr kekeleyerek cevap verdi:

— Bilmiyorum Jiyon nerede!. Ben Valuvanın adamıyım..

— Yetişir, bizi Mirtiyin bulunduğu odaya götür.

Malengr alnından akan soğuk terleri silerken: «Mirtiy, Mirtiy! Oh cadı karının pususuna düştüm!.» diye mırıldandı. Sonra da:

— Efendiler! Yemin ederim ki.. Bana acıyınız.. Bana merhamet ediniz.. diye mırıldandı.

Büridan, Malengre işin lâtifeye tahammül olunur bir tarafı olmadığını anlatacak bir sesle:

— Bir dakika müsaade! dedi.

Malengr, bu bir dakika içinde düşündü. İki yol vardı: Ya Mirtiyin bulunduğu yeri gösterecek Valuvanın elinde ölecek, ya göstermiyecek, Büridanın hançeriyle can verecekti. Büridanın bıçağı göz önünde duruyordu.

Valuvanın öldürmesi bu dakikada bir ihtimal halindeydi. Her

halde ihtimale hizmet edecek değildi. Gözü önündeki ölümden kurtulması lâzımdı.

Simon böyle düşünürken bir hançerin ucunu boğazında duydu.

— Geliniz! dedi.

Büridan:

— Yürü! Bigorn sen de yanında git.. Kaçmıya teşebbüs ederse öldür.

Simonun koluna giren Bigorn:

— İşte böyle canım kardeşim, dedi. Şu Büridan yok mu, pek sert bir adam vesselâm. Aslâ nazik hareket edemez.

Bu sırada dairenin önüne gelmişlerdi. Malengr Mirtiyin bulunduğu oda kapısına doğru yürüdü.

Büridan:

— Aç! diye homurdandı.

— Anahtarlar Jiyonda.. İmkânı yok..

Büridan:

— Mirtiy! diye bağırdı.

İçeriden sevinç ve ümidle çırpınan bir genç kız sesi:

— Büridan! Sen misin, Büridan? diye bağırdı..

— Evet.. Evet... Benim... Artık korkma kurtuldun.. O dakikada delikanlı kapıyı omuzladı. Kapı çatırdadı. Tam açılacağı sırada koridorun öbür başında sesler ve ayak patırdıları duyuldu. Silâhlı bir kıta ortaya çıktı. En önde elinde bir meş'ale tutan bir asker yürüyordu.

Filip deli gibi:

— İşte ölüm! diye mırıldandı.

Başlarında Valuvanın bulunduğu kıt'a, altı arkadaşın üzerine hücum etti. Müthiş bir müsademe başladı. Dar koridorda boğuk homurtular, korkunç sesler, küfürler, silâh şakırtıları biribirine karıştı. Birdenbire ortalık kapkaranlık oldu.

Lansölo, elinde meş'ale tutan askerin başına bir yumruk yerleştirerek herifi öbür dünyaya göndermiş, meş'ale de sönmüştü.

O zaman tasvir edilemiyecek bir boğuşma oldu.

Altı arkadaş biribirlerini kaybetmemeye çalışarak geldikleri yoldan çekiliyorlardı.

«Öldürün!.» diye bağıran, meş'ale getirilmesini emreden Valuvanın sesi işitiliyordu. Kendilerini öldürtmek istemiyen askerlerinin bir kaç adım ilerisinde yürüyordu.

Valuvanın bir daha sesi işitilmedi..

Karanlık koridorda askerler bir kaç dakika daha telâşlı harekette bulundular. Küfürler savurdular. O zamana kadar böyle küfürlere cevap vermemek yolunu tutmıyan altı arkadaştan da ses çıkmadı.

Meş'aleler birdenbire karanlığı yırttı. Konaktan imdada koşmuşlardı.

O zaman Valuvanın adamları müthiş bir gürültü kopardılar. Ortada ne kont ne de Büridan ve arkadaşları vardı.

Köşede titriyen bir adamdan başka kimse yoktu. Bu şimdi ayağa kalkmış bütün sesiyle:

— Hırsız var!. Hırsız var!. diye bağırıyordu.

Bir ses:

— Yüzbaşı!.. Yakalayınız bunu, dedi. İhanet eden budur.

Simon Malengr başını çevirince Jiyonu gördü.

— Mahvoldum, diye mırıldandı. Hırsız var!.. diye bağıran adam Simondan başkası değildi.

Yakalandı. Kaldırılıp götürüldü. Konağın bodrumlarına indirildi. Korkudan çıldırmak derecelerine gelen bu adam az sonra kendini bir zindanın içinde buldu.

Simon Malengr, şimdi bir köşeye çekilmiş, başını elleri içine alarak ağlamıya başlamıştı.

Böyle düşünce içinde ne kadar kalmıştı? Bunu kendisi de bilmiyordu.

İhtimal ki farkında bile olmadan saatler geçmişti. Gece miydi? Bunu da bilmiyordu. Etraf kapkaranlıktı.

Filhakika bir kaleye benziyen Valuvanın konağında da her şey vardı: Zindanlar, işkence odaları, teşhir direği, darağacı.. Bu direğin yerine sonradan Bastiy kulelerinden biri yapılmıştır.

Buradan geçenler, ekseriyetle direkte bir insan cesedinin sallandığını görürler ve bunların aralarında:

— Monsenyör Valuva bu gece gene adaleti yerine getirmiş! diye konuştukları işitilirdi.

Valuvanın adalet zindanları, işkence odasının bulunduğu bu kulenin bodrumundaydı. Bu basık ve karanlık taş odalarda eşya namına duvarlara çivilenmiş zincirlerden başka bir şey yoktu.

İşte hasisliğin ve çok hesabî olmasının kurbanı olah zavallı Malengr tahmin edemediği bir zamandanberi, bu zindanlardan birinin misafiri bulunuyordu. Heyecanından açlığını hissedecek bir halde değildi. Fakat susuzluktan boğazı yanıyordu.

Bu sırada sefil mahpus:

— Oh! diyordu. Galiba susuzluktan öleceğim.. Ne olurdu, şimdi Noel - Jamb - Tortun meyhanesinde bulunsaydım, buna dünyayı feda ederdim.. Bir fıçı bira.. Ne olurdu bir fıçı bira olsaydı. Azizim Noel! Müsaade et de şu bira fıçısı içinde yıkanayım! Boğulayım! Para mı istiyorsun? Altın mı istiyorsun? Ne varsa hepsini al! Bütün çaldıklarımı al! Yirmi senedir çalışarak kazandıklarımı al! Güzelim altın istiflerimi al! Bir bira fıçısına mukabil al bunları! Olmaz mı? O halde bir bira sürahisine.. Gene mi olmaz? Bir bardak suya...

Malengr, böyle hayallerle uğraşırken, kapının ardında bir gürültü işitti.. Gelenler vardı. Sürgüler çekiliyordu. Saat gece yarısı oluyordu.

Korkuyla başını kaldırdı. Boğazını yakan susuzluğu unuttu. Diz çöktü. Zincirli kollarını kaldırmıya çalışarak ağlamıya başladı:

— Merhamet monsenyör! dedi. Beni öldürmeyiniz. Bırakınız da

burada susuzluktna öleyim. Mademki öleceğim. Darağacında ölmekle susuzluktan ölmek arasında ne fark var?.

Buna bir kahkaha cevap verdi..

Simon başını kaldırdığı zaman Jiyonun korkunç hayaller gibi zindana girdiğini ve kapıyı kapadığını gördü. O elindeki meş'aleyi bir köşeye bırakarak gelip karşısına oturdu. Hakikaten bu koca karıda, sakin haliyle neden geldiği. niçin geldiği anlaşılmıyan bir hayalet hali vardı.

Simona uzun uzun bakarak gülmiye başladı..

Malengrin de zihnine, bu manzarayı seyredenleri titretecek bir fikir geldi.. O da gülmiye başladı.

Bu müthiş bir haldi. Jiyonun acı gülüşiyle Malengrin cebrî gülüşü biribiriyle çarpıştı.

Jiyon birdenbire gülüşünü kesti. Malengr de durdu.

— Ey nasıl bakalım? diye sordu.

Simon:

— Hilekârlık ancak bu kadar olabilir! Doğrusu diyecek yok! Böyle şeytanlık ancak senin kârındır, cevabını verdi.

Jiyon, Malengri ezen bir şiveyle:

— Beğendin demek? Benim maymun Simonum! İşte nihayet pençemin altındasın.. Kımıldayacak halin kalmadı.. İstediğim anda, işkence odasını boylayacaksın.. Bak şu suratındaki hale... Bilsen seni böyle gördükçe ne kadar ferahlıyorum.. Asıl ateş yakılıp ta etlerin kızarmıya başladığı sırada suratının alacağı şekil sevindirecektir, beni..

Simon Malengr inledi..

Jiyon:

— Acayip, dedi. Ne olursun kor ateşte vücudunun kızartılacağını bilmiyor muydun? Fakat ben monsenyöre rica ettim: Onu yakmayınız monsenyör, dedim.

— Onu muhteşem kulenizin tepesine asınız.

— Teşekkür ederim.

Malengr dişlerini gıcırdattı:

— Oh! Oh! Rezil cadı! Pis maymun! Cehennem acuzesi!..

— Monsenyörün bana ne cevap verdiğini biliyor musun? «Hayır! Hayır, dedi, onu ateşin üstüne yatırdıkları zaman yüzünün alacağı şekli görmek istiyorum.» Anlıyorsun ya Simon?

— Ben sana ne yaptım?.

— Ne yapacaksın, hiç bir şey! Fakat ben de sana bir şey yapmıyorum. Yalnız kızartılırken güzel yüzünün alacağı şekli görmek istediğimi söylüyorum. Ha!. Az kaldı unutuyordum, muhterem Simon.. Benden aldığın ekü'leri sakladığın yeri söyler misin?.

— Beni buradan çıkartırsan söylerim Jiyon...

— Hay, hay.. Olmaz demem..

Simon bir deli sevinciyle:

— Olmaz demiyorsun öyle mi?.

— Tabiî değil mi sevgili nişanlım... Mademki biribirimizin sır-

larını biliyoruz.. Nen var, nen yoksa bana söylemelisin.. Ben olanımı söyledim. Biribirimizle evleneceğimiz için..

Kâh sevinen, kâh ümitsizliğe düşen Simon:

— Evlenecek miyiz? diye sordu..

— Bunu bana sen vaad etmemiş miydin? Yoksa bir başkasını mı buldun?

— Hayır, kimseyi bulmuş değilim.. Yemin ederim ki seni seviyorum ve senden başka bir zevce istemem.

— Oh.. Hele şükür... Üstüme bir başkasını sevmenden korkuyordum. Mademki evleneceğiz, mademki ben de sana servetimin miktarını söyledim.... Şimdi söylemek sırası senindir.. Seni buradan ancak söyledikten sonra çıkartabilirim.

Simon Malengr, halinin sandığı kadar vahim olmadığı hissine kapılarak korkusu azaldı. Fakat korkudan unuttuğu hasisliği bu anda gene baş kaldırdı:

— Jiyon, dedi, servetim pek az.. Ancak bir kaç bin Sudan ibaret..

Jiyon ayağa kalkarak kapıya doğru yürüdü.

Simon:

— Nereye gidiyorsun? diye bağırdı.

Jiyon sükünetle cevap verdi:

— Gidip monsenyörün cellâdını bulacağım.. Çünkü nişanlınla makul konuşabilmekliğin için dilinin kızdırılmış kerpetenle çekilmesi lâzımgelecek.

— Merhamet et! Dur! Hepsini söylerim!..

Jiyon durarak başını çevirdi. Hasisin içinde müthiş bir mücadele başlamıştı. Nihayet başını eğerek ağladı:

— İki yüz gümüş ekü.. Bak sana bunu, seni sevdiğim için itiraf ediyorum..

Jiyon kapıya doğru iki adım daha attı..

Sefil gene korku ile:

— Nereye gidiyorsun? diye haykırdı..

— Sen delisin! Seni bu illetten kurtarmak için işkence odasının ateş ocağı lâzım..

— O, hepsini öğreneceksin! Fakat ben de öleceğim..

— Ne kadar?.

— Sekiz yüz altın ekü!..

Malengr bu itiraftan sonra bayılarak yere düştü..

Jiyon yerine oturdu. Malengr kendisine gelinceye kadar en küçük bir harekette bulunmadı.

Az sonra içini çekerek gözlerini açtı:

— Sekiz yüz altın ekü! İki yüz gümüş ekü.. Oh! Bu mümkün değil.. Hepsini alma benden.. Kolumun biriyle, bacağımın tekini kestir, buna mukabil paramın yarısını bana bırak!..

— Kasan nerede?.

Malengr:

— Bana merhamet et!.. diye yalvardı.

— Söyle! Yoksa gidip cellâdı bulacağım.. Söylersen zincirinin

kilidini açarım, evleniriz.. Kasalarımızı birleştirerek zengin oluruz... Düşün...

— Açacak mısın?.

— Neye yalan söyliyeyim.. Bilirsin sensiz bir iş yapamam..

Yeniden ümidi kapılan Simon:

— Paralarım Güllü bahçede.. Bahçenin nihayetinde. sol taraftaki yabani güllerin altında.. Yeri kazınca kasam, zavallı kasam ortaya çıkar..

Jiyon zindana girerken yaptığı gibi gene bir kahkaha koyuverdi. Bu kahkaha Malengri titretti.

Jiyon mahpusun yanına yaklaşarak:

— Dinle, dedi, beni korkutarak elimden ekülerimi almıştın.. İşte şimdi de korkmak sırası senin.. Ben tıpkı senin bana yaptığın gibi, ben de senin paralarını alacağım.. Dinle ahmak..

Jiyon iki adım geriledi.. Hiddetle Malengri parçalayacakmış gibi ellerini uzattı. Malengrde üzerine atılmak istiyormuş gibi bir harekette bulundu..

— Dinle ahmak! Sen benimkilerinin ancak küçük bir kısmını alabildin.. Gördüğün çekmecenin altında ikinci bir çekmece daha vardı. Onda da, çarpık parmaklarının hiç bir zaman dokunamıyacağı altın ekülerim vardı. O zaman sen beni yakılmakla korkuttun... Fakat sen hakikaten yakılacaksın! Simon Malengr! Ben şimdi derhal Güllü bahçeye gidiyorum.. Çekmecendeki paralar benim olacak.. Sen de kor ateşte yanacak, monsenyörün karşısında sırıtacaksın! Zira...

Bu sırada Jiyon acı bir çığlık kopardı..

Simon Malengr bir yay gibi uzanmış, ve cadı karının kendisine yaklaşmasından istifade ederek boğazından yakalamıştı.

Simon:

— Hele seni yakaladım! diye bağırdı.

İki uğursuz zindanda boğuşurlarken Valuvanın adamları da konakta kontu arıyorlardı. Valuva bir türlü bulunamıyordu. Aranmadık yer bırakılmadı. Nihayet onuncu Lüinin amcası kaybolduğu veya Büridanla arkadaşı tarafından öldürüldüğü veya kaçırıldığına hükmedildi.

Konaktaki askerlerin kumandanı bulunan yüzbaşı, saraya giderek hâdiseyi krala anlattı.

Kral, amcasının, müşaviri hasmın bir haydut çetesi tarafından kaçırıldığını işitince titredi.

Büridanın böyle bir şey yapabildikten sonra ondan her şeyin bekleneceği neticesine vardı.

Marinyi, hâdiseden çok sevinmişti. Fakat sevincini gizlemiye çalışıyordu.

Artık kızını bu delikanlıya lâyık da görüyordu.

Saraydakilerin bir kısmı hâdiseye Marinyi gibi sevinmişler, bir kısmı üzülmüşlerdi.

Kral onuncu Lüi:

— Acayip! dedi. Büridan insan suretinde bir şeytan mı? Yoksa şeytanın ortağı mı?.

Hük dö Trenkavel krala cevap verdi:

— Şevketmeab! Ben bu adamı yakından gördüm.. Sizi temin ederim ki tek başına on kişiye bedeldir.

Malentruva ilâve etti:

— Onun aslanlar gibi Preoklerde dövüştüğünü görmüştüm.

Marinyi de:

— O gece onu tutmıya teşebbüs ettiğimi biliyorsunuz.. Yanımda şehremini ile birlikte yirmi asker ve benim de ayrıca kırk askerim bulunduğu halde tutamadık. Askerlerimden .on ikisini yere serdi, dedi.

Kral:

— Anlaşılıyor. Pek cüretkâr bir adam.. Bunu benden Monfokonda terbiyesizce adalet istemiye geldiği zaman anlamıştım. Alâ!. Biz de adaleti yerine getirmiye çalışacağız, diye bağırdı.

Sabahleyin kralın emriyle Şatöle zindanının münadisi, Paris sokaklarını dolaşarak şöyle bağırıyordu:

— Betonda doğan, Sorbondan mezun Büridanın kellesini getirene yüz altın ekü! Senyör Filip ve Gotye dö Nelin kellelerini getirecek olana altmışar altın ekü! Lansölo Bigornun, Galile imparatoru Giyom Bürraskın, Bazoş kralı Rike Odriyonun kellelerini getirecek olanlara yirmişer altın ekü verilecektir. İsimleri geçen bu âsilerin tepelenmesi veya yakalanması bütün Paris halkına emrolunur.. Asileri evlerinde sakladıkları öğrenilenler idam edileceklerdir.

— 45 —

BÜRİDANIN MAHBUSU

Ortalık zifiri karanlık olup ta Büridanla arkadaşları bundan istifade ederek kaçarlarken Büridan, Valuvanın askerleri önünde olduğunu görmüştü.

Mirtiyin odasına girmiye imkân kalmamıştı. Bu neticeye varınca çok üzüldü Yapılmıyacak bir şeyi yapmalıydı.

Bütün hayatına hâkim olan bu genç adam ayrı yaşamaktansa ölmeyi tasarladı.

Büridan kararını hemen yerine getiren adamlardandı. Mirtiyden belki hayatının sonuna kadar ayrı düşeceğini anlayınca hemen Valuvanın boğazına sarıldı. Asabi kollariyle sıktı, kaldırdı. Ve yanında duran Giyomla Gotyeye uzattı.

Boğuk bir sesle:

— Haydi! Vakit kaybetmiyelim... Bu adamı da kaçırmayınız! dedi.

Giyomla Gotye işin ne olduğunu anlamadan Valuvayı yakala-

mışlar ve gösterdiği mukavemete rağmen sürükleyip götürmüşlerdi. Avluya vardılar.

Giyom Bürrask Büridana sordu:

— Bu bize verdiğin ne? Domuz Pazarına götürülecek semiz bir domuz mu?

Büridan yerine Gotye cevap verdi:

— Görmüyor musun? İşte monsenyör Şarl dö Valuva! Çocukları korkutmak için Landi panayırına götüreceğiz. Ama sormakta hakkın var. Bu adam boğazlanan bir domuz gibi bağırıyor.. Dur hele.. Ben onu susturmasını bilirim.

Gotye beş parmağını Valuvanın gırtlağına bastırarak sıkmıya başladı. O derece sıkmıştı ki kont hem susmuş, hem de bayılmıştı.

Meyus olan Gotye:

— Vay canına, dedi. Acaba öldürdüm mü? Şövalyeler de ne çabuk ölüyorlar yahu! diye mırıldandı.

Giyom:

— Monsenyör Gotye, dedi. Size her zaman nezaketsiz olduğunuzu söylerdim. Bu kadar da sıkılır mı hiç?.

İki adam.. Böylece konuşarak, sık sık nefes alarak, terliyerek konuşuyorlardı. Az sonra altı arkadaş Simon Malengrin evvelce açtığı ufak kapıdan dışarıya çıktılar.

Büridan, kapıyı iyice kapadı.

Valuvaya bakarak:

— Öldü mü? diye sordu. Sonra:

— Yok, yaşıyor.. Bak işte ayılıyor, dedi.

Filhakika, bu anda, kont gözlerini açmış, korkuyla etrafına bakınmıya başlamıştı.. Bir saniye kadar, kendisine doğru eğilen bu altı adama ümitsiz bir halde baktı, sonra kalkarak:

— Elinizdeyim, dedi. Öldürünüz beni!..

Büridan cevap verdi:

— Daha değil.. Monsenyör.. Henüz vakti var.. Beni mecbur etmezseniz bunu yapmayacağım. Düşününüz. Sizi evvelce de elime geçirmiştim.. Hatırlarsınız ya! Fakat o zaman sizi affetmiştim. Şimdi yürüyünüz... Monfokona gitmiyoruz. Müsterih olunuz.. Yaşamak istiyorsanız, gönül rızasiyle yürüyünüz.

Valuva kale gibi duran konağını hazin bir bakışla süzdü.. Orada, ışıklar öteye beriye koşuşuyordu. Kendisini çağıran askerlerin seslerini işitti. Fakat hiç bir şey yapamazdı.. Bu defa da, diğer seferki gibi kolayca kurtulacağını umarak:

— Yürüyorum! dedi.

Altı arkadaş yürümiye başlıyacakları sırada Bigorn:

— Nereye gideceğiz? dedi. Tabiî bizim için bir tilki tuzağı haline gelen dö Nel konağına gidemeyiz.. (Yanında birdenbire Filibi görerek sordu) Vay Filip! Siz ölmediniz mi? (Filip omuzlarını silkti.) Merak etmeyiniz. Onun da sırası gelecek.. Dam Klopinelin evine gidemeyiz. Kadın beni süpürge sapıyla kovdu.. Noel - Jamb - Tortun meyhanesi de monsenyöre lâyık bir yer değildir. Hem Noel, monsenyö-

rü görünce hemen devriyeye haber verir, başımıza iş açmış oluruz.. Nereye gideceğiz?

— Agnes Piedoloya gitsek nasıl olur? dedi. O kadıncağız bütün vefasızlığıma rağmen beni çok sever.. Sözümü kıramaz, zannedersem...

Büridan, daha fazla söylemesine vakit bırakmadı:

— Yürüyelim, dedi. Monsenyöre lâyık bir yere gideceğiz.. Orada hiç kimse hattâ kraliçe bile bizi aramıya cesaret edemez.

Ayni zamanda Bigornun kulağına bir kaç kelime fısladı. Serseri boğuk bir hayret sesi fırlattı. Sonra Filiple Gotye dehşetle titrediler. Bu hayret alâmetlerine rağmen yola koyuldular. Bir kaç dakika kadar istihkâmların içinde yürüdüler. Sonra Sen nehri kıyısına vardılar.

Oradan bir sandala binerek sol sahil boyunca aşağıya indiler. Karanlık. büyük bir taş binanın önünde durdular. Bu bina: Nel kulesiydi..

Büridanın Nel Kulesine iltica etme fikri ümitsizliğinden ileri geliyordu.. Bu belki de tatbiki imkânsız bir düşünceydi. Eğer Margarit, geçen defalardan sonra, oraya gelmiye cesaret etmiyorsa bu fikre bir harika denebilirdi. Fakat kulede oturanlar varsa Büridan'a arkadaşları mahvolmuş demektiler. Büridan düşüncesini arkadaşlarına söyledigi zaman ilâve etti:

— Anlıyorsunuz ki yapacağımız iş Luvru altüst edecek bir mahiyettedir. Kralın Amcasını kaçırmak, kralı memnun edecek değildir. Yarın, bir saat sonra, belki de şimdi bizi aramıya başlıyacaklar. Sokaklarda dövüşerek öleceğiz bu sebeple iki şeyden biri..

Rike:

Evet biraz mantıkça düşünelim.

Giyom da:

— Dikkat ettim Büridanın mantıkça konuştuğu zamanlar muhakkak karnımızı doyurduk, dediler.

Büridan devam etti:

— İki şeyden biri... Kulede kimse yoksa girer, otururur, yerleşir birkaç gün kendi evimizdeymişiz gibi hareket ederiz. Oturanlar varsa...

Rike sözünü kesti:

— Mantık girmemizi icap ettirir, dedi.

Büridan bunu işitmemiş gibi söylendi:

Gene gireriz. Meşum kulede oturanları nehre fırlatırız.. İşte benim mantıki düşüncem. Umarım ki itiraz edecek kimse yoktur içinizde..

Hepsi de sustular. Birkaç dakika kadar sakin, uyur görünen kuleyi seyrettiler..

Büridan, kemerli, ufak kapının yanına gitti, kulenin zemin katındaki dehlize açılan bu kapının üzerinde iki tane iri asma kilit vardı. Büridan bir kaç saniye bu kilitlere baktıktan sonra Gotyeyi çağırarak iki asma kilidi gösterdi. Gotye tebessüm etti. Nehrin ke-

narına giderek kocaman bir taş buldu ve dönüp geldi. Kilitlere olanca kuvvetiyle vurmaya başladı.

Kulede uzun akisler uyandıran bu seslere cevap veren bulunmadı. Kilitler kırıldı. Büridan hançerinin ucuyla bu kilitler üzerinde on dakika kadar kuyumcu maharetiyle çalıştı. Nihayet ikisi de açıldı. Altı arkadaş Valuva da yanlarında bulunduğu halde içeriye girdiler.

Bigorn kapıyı kapadı, içerideki sürgüleri sürdü.. Tavana dövme demirden yapılmış fitilli eski bir yağ lâmbası asılmış is çıkararak yanıp duruyordu.

Margaretin bu lâmbayı bu şekilde yanık bırakması, kulede daima birinin bulunduğunu anlatmak istemesinden ileri gelmiş olacaktı. Bigorn, zincirin duvara bağlı ipini çözerek lâmbayı indirdi ve konulan meş'aleden birini yaktı.

Yukarı çıkarlarken Filip ölüme yaklaştıklarını duyuyor, Gotye boğuk küfürler savuruyor, Giyomla Rike de lâkayd bulunuyordu. Vaktiyle Filiple Gotyenin kendilerini üç hemşirenin beklediği salona girdiler. Bigorn dama kadar çıktı kulede kimseni bulunmadığına kanaat getirerek aşağıya döndü:

— Kulede kimseler yok!.. dedi.

Büridan:

— Evet, dedi. Cinler cirid oynuyor.

Filip titriyerek ilâve etti:

— Benim hatıralarım da..

Büridan ilâve etti:

— Mükemmel!.. Şimdi burada kendi evimizdeymişiz gibi oturabiliriz. Sanırsam Pariste, benim burada konuştuğum gibi konuşmıya hakkı yoktur. Bigorn! Sen yemek bulmıya çalış.. Efendiler, sizde beni kendisiyle hususi surette görüşmek istediğim senyörle birkaç dakika yalnız bırakınız.. Beni aşağı katta bekleyiniz.

Arkadaşları sanki bir âmire itaat ediyorlarmış gibi itaat gösterdiler. Gene hepsi de Şarl dö Valuva ile arasında müthiş bir şey geçeceğini anladılar.

Giyom inerken:

-- Şu Valuvanın derisine beş para bile vermem, dedi.

Acıkmış ve susamıştılar. Gözleriyle Bigornu aradılar. Fakat onu, yanlarında göremediler. Bigorn yukarıda Büridanla birlikte kalmıştı. Büridan, arkadaşlarının ziyafet odasına bitişik ufak odadan çıkmalarını bekliyordu.

Gözlerini Valuvaya dikmişti.

Bir dakika sonra, kapıyı kapamak için döndü; lâkin. Bigornu, kapıyı kapamış ve kollarını kavuşturarak arkasını kapıya dayamış bir halde görünce, sert bir sesle:

— Orada ne yapıyorsun? diye sordu:

Bigorn cevap verdi:

— Görüyorsunuz ya, efendim.. Monsenyör dö Valuva ile konuşmanızı bekliyorum. Eğer ben burada olmazsam konuşmanız yarım

kalır! Siz ne söyliyecekseniz söyleyiniz.. Konuşunuz. Ben icap ederse söze karışır, icap etmezse karışmam..

Lansölonun şivesinde garip bir ihtizaz vardı. Büridan gözlerinde bir nevi merhamet eseri de gördü. Delikanlı bir kaç saniye düşündükten sonra bu eski hırsızın, kontun eski uşağının hayat sırrını anlamış olacaktı ki:

— Pekâlâ! dedi. Kal burada ve dinle!..

Sakin ve müteazzim görünen kont dö Valuva, Büridanın, vaktiyle Margaritin oturduğunu gördüğü koltuğa oturmuştu. Hareketsiz duruyordu. Gözlerini, duvardaki güzelliği temsil eden levhadan ayırmıyordu.

Büridan karşısına oturdu.

— Monsenyör, dedi. Sizi vaktiyle Monfokon da yakalamış, esir etmiş, büyük dostunuz başvekilin yaptırdığı darağacına götürmüştüm.. Fakat büyük bir âlicenaplık göstererek öldürmedim ve sizi serbest bıraktım. Doğru değil mi?.

Valuva acı acı güldü. İşin feci bir neticeye varmayacağını anlamış olacaktı ki sükûnetle:

— Beni hiyleyle tuzağa düşürmüştünüz. Hanedana mensup olmaklığım, asîl bulunmam dolayısiyle hürmet edilmesi lâzım gelen şahsımı ele geçirdiniz. Serseri ve hırsız takımından adamlarla yanımda bulunan iki asilzadeyi de vurdunuz, onlar hâlâ yatakta inliyorlar, dedi.

Bigorn atıldı:

— Ölmediklerine şükretsinler.. Ben onları mezarda sanıyordum.

Büridan:

— Sen sus Bigorn, karışma! diye tamamladı.

— Susuyorum. Dilim kaşındığı zaman hep beni susturursunuz. Günün birinde muhakkak koparmak mecburiyetinde kalacaksınız.

Valuva devam etti:

— O zaman, bir çok cinayetler yaptınız.. Beni öldürmeden bırakmanız da ayrı bir cinayettir.

— Monsenyör, hâdiseleri garip bir şekilde mütalea ediyorsunuz. Şimdi bunları geçelim. Preoklerde karşılaştığımız zaman da sizi ahrete gönderebilecek bir vaziyet hasıl olmuştu. Fakat gene sizi öldürmedim. Niçin mi? İşte bunu ben de bilmiyorum. Görüyorsunuz ki aramızda anlaşılmıyan bir alâka var. Siz benim sefil ve saadetten mahrum hayatımı elimden almak için çalıştınız.. Siz ki müdebdep bir hayat yaşıyorsunuz, üstelik bir hanedana mensupsunuz. Benden ne istiyorsunuz. Siz kuvvetlisiniz, ben zayıfım.. Siz Paris halkının bakmıya cesaret edemediği parlak bir yıldız, ben de hakir bir toprak, bir toz zerresiyim. Bana Allahın ihsan ettiği küçücük bir saadet kırıntısını bana bırakmak istemez misiniz?.

Büridanın sesinde garip bir heyecan ve titreme vardı. Valuva, istihfafla bakıyordu. Karşısındaki bu delikanlıya en küçük bir merhamet duymuyordu.

Sert bir sesle:

— Benden ne istiyorsunuz? diye sordu.

— Anlıyacaksınız şimdi ne istediğimi! Size sadikane bir sulh teklifinde bulunuyorum. Ben buna, kendi hesabıma en küçük noktasına kadar riayet edeceğim.

Valuva bir kahkaha kopardı.

Büridanın tevazuunu korktuğuna hamlediyor ve büyüklüğünü arttırıyordu.

— Aramızda bir de sulh mü akdedeceğiz.. Bir hırsızla bir hanedan mensubu arasında... Ne garip... Sen cellâdı boylayacak bir adamsın.. Sana ancak merhamet dilenmek yaraşır.

Büridan gene metanetini bozmadı.. Kendisini gözden lyırmıyan Bigorn, kaşlarının hafifçe çatıldığını görünce, işin fenaya varacağını anladı.

Büridan:

— Size söylediğim gibi, dedi. Ben bir toz parçasından başka bir şey değilim.. Sizse kralın amcasısınız.. Belki de yarın kral olacaksınız.. Bazan bir hükûmeti yıkmak için bir toz parçasının bile kâfi geldiğini kitaplarda okudum.. Dikkat ediniz, monsenyör, o toz parçası ben olmıyayım.. Size sulh teklif ediyorum. Size aslâ taarruz etmiyeceğime söz veriyorum. Size lâyık olduğunuz hürmeti de göstereceğim. Bir fedakârlığa ihtiyacınız olursa bana en küçük bir işaretiniz kâfi gelecek.. Hayatımı uğrunuzda fedaya hazır bulunacağım.

Kont müstehzî bir tebessümle;

— Delikanlı, dedi. Bu kadar müsaadenize karşı benden ne istiyorsunuz?.

— Sizden isteyeceğim küçük bir şey.. Ne himayenizi, ne de âtifetinizi...

— Ne?.

Gözleri ümitle parlıyan Büridan:

— Monsenyör, dedi. Size Monfokonda hayatımın bağlı bulunduğu bir itirafta bulunmuştum. Ve size genç bir kızı sevdiğimi söylemiştim..

Valuva şiddetle titredi. Bigorn bu titremiye balmumu yapıştırdı. Büridan devam etti:

— Bu genç kız, o zaman sizin mahpusunuzdu. Tamp'den çıktı. Şimdi gene sizin konağınızda..

Kont boğuk bir sesle sordu:

— Size Mirtiyin konağımda bulunduğunu kim söyledi?.

Büridan ne söyliyeceğini ararken, Bigorn atıldı:

— Simon Malengr!..

Sesi hafifçe titremiye başlıyan Büridan devam etti:

— Monsenyör! Bana Mirtiyi iade eder ve bundan sonra ona hiç bir fenalığınız dokunmıyacağınıza dair söz verirseniz ben de sizin köleniz olurum.

Valuva bir kaç dakika durdu. Şimdi, halinde bir gariplik vardı. Mirtiy adının telâffuzu onu sarartmış ve titretmişti. Şimdi karşısındakine ihtişam sahibi bir adam gibi değil, mes'ud bir rakibin karşı-

sında bulunan bir âşık kıskançlığiyle bakıyordu. Büridanın esiri olduğunu unutmuştu. Kıskançlıkla titredi:

— Karşımda, dedi, edepsizce adından bahsetmiye cesaret ettiğiniz genç kızı size iade edemem. Sebebi de ikide bir, onu sevmiye cesaret etmenizdir.

Büridan sapsarı kesildi. Hafif bir sesle:

— Bu ehemmiyetli bir sebep değil.. Sanırsam ikincisi daha mühim olacak, dedi.

— İkincisi de onu benim sevmekliğimdir.

Büridan kalbinden vurulmuş gibi elini alnına götürdü.

Birdenbire asabî ve yüksek bir kahkaha salıverdi. Ayağa kalktı. Alnından terler akıyordu. Rakibinin karşısında dimdik duruyordu:

— Monsenyör, dedi. Size, burada ikimizden birinin ölmesi lâzım geldiğini söylemekle zevk duyuyorum.

Ayni zamanda kılıcını çekerek ucunu yere dayadı:

— Ne vakit isterseniz sizi, o zaman boğazlayabilirim. Artık tamamiyle elimdesiniz. Sizi mağlûp bir düşman gibi tepelemek hakkımdır. Cesedini dama sürükleyip Sen nehrine fırlatmak işten bile değildir. Fakat ben böyle yapmıyacağım.. Marinyiye yaptığım gibi sizi mertçesine dövüşmiye davet ediyorum. Kendinizi müdafaa ediniz monsenyör! Yoksa sizi koyun gibi keserim!

Valuva da cesur ve kuvvetliydi. Hele kılıç kullanmada pek ustaydı. O da ayağa kalktı. Bir saniye sonra iki rakip karşı karşıya dövüş vaziyeti almışlardı. Valuva da kılıcını çekmiş ve iki kılıç şakırdamıya başlamıştı.

Bu kavganın yegâne şahidi olan Bigorn heykel gibi hareketsiz duruyordu. Önce Valuva hücuma geçti. İki eliyle ağır kılıcını kaldırarak şiddetle hasmının kafasına vurdu.

Fakat kılıç şiddetle yere düşerek tahtaya saplanmıştı. Büridan yana fırlayarak bu dehşetli darbeden kendini kurtarmıştı.

Derakap biribirine sarılan iki adam arasında müthiş bir mücadele başladı.. Büridan kılıcını bırakmış, hançerine sarılmış ve yere düşen Valuvanın üzerine sıçramıştı. Bir hırıltı işitildi. Büridan dizini göğsüne dayamış sol eliyle de boğazına basarak hançerini kaldırmıştı:

— Mirtiyi iade edecek misin? dedi.

— Hayır.

— Öyle ise geber...

Son darbeyi indirmek için kolunu kaldırdı. Fakat bu kol düşmedi.

Hançer, yerde uzanan Valuvanın göğsünden bir kaç parmak yüksekte kaldı.

Bigorn, Büridanın kolunu yakalamıştı.

Büridan:

— Herif sen de mi gebermek istiyorsun? diye bağırdı.

Bigorn ciddî bir sesle:

— Jan Büridan. Bu adamı öldürmiyeceksin! dedi.

— Niçin.. Sebep ne?. Neden?.
— Çünkü bu adam senin babandır...

Bu vak'anın cereyan ettiği odaya bitişik odada, şimdi Lansölo ile Büridan başbaşaydılar. Büridan bu odaya nasıl gitmişti? Lansöloyu nasıl götürmüştü? Bunları bilmiyordu. Düşünemiyordu da.. Yalnız Lansölo, Büridanı takip ederken Valuvanın bulunduğu oda kapısını iyice kapamıştı. Şimdi ikisi de karşı karşıya idiler.

Bigorn, tabiî halinden daha sakindi. Büridan bir çocuk kadar zayıf, ruhu azap içinde, zihni karma karışıktı.

Delikanlı:

— Söyle! Çabuk anlat!.. Yoksa babam dediğin bu adamın yerine sen geberirsin!.

Lansölü:

— Monsenyör, dedi. Size artık böyle hitap etmem lâzım geliyor. Çünkü kimin oğlu olduğunuzu biliyorsunuz. Monsenyör vak'a müthiş ve fakat o nisbette de basittir. Elbette hatırlarsınız size bahsettiğim Dijonda boğmak üzere emir aldığım, fakat boğmadığım küçük Janın hikâyesini... Hani çok müteessir olmuştunuz.. Benim sonradan annesine vermek üzere bıraktığım bu küçük Janı başkaları alıp Artuvadaki Beton'a götürmüşler... İşte siz osunuz.. Bu çocuğun Betona nasıl ve kimin tarafından götürüldüğünü de beni dinleyebilecek bir vaziyete geldiğiniz sırada anlatırım. Sana hepsini anlatmadım.. Dam dö Dramanın ne olduğunu da söylemeliyim.

Gözleri yaşaran Büridan:

— Annem.. Oh! Bana ondan bahset! Kalbin varsa bana annemin ne olduğunu söyle, dedi.

Bigorn hüzünlü bir sesle:

— Sana ondan mı bahsedeyim?.

— Evet...

Bigornun gözlerinde bir merhamet pırıldadı:

— Sana bunları söylemem bir cinayet, beni Allah effetsin, dedi. Hayatında serserilerden, katillerden başkalariyle arkadaşlık etmiyen ben, yani Lansölo Bigorn, yalan söylüyorsam kahrolayım.. Dam dö Dramanın ne olduğunu, o kadının maziye karışan seneler içihde ne gibi felâketlere düştüğünü, ne kadar acı çektiğini bilmiyorum. Ve dünyada bunu kimse, sizden başka kimse bilmiyecek... Oğlu olduğunuz için ancak size o söyliyecek.. Yalnız bildiğim bir şey var.. O da annenizin sağ oluşudur. Çünkü kendisini gördüm Büridan..

Büridan heyecandan tıkanırcasına:

— Onu gördün mü? Annem! Annem yaşıyor öyle mi? Beni nasıl sevindirdinse seni de öylece Allah sevindirsin Bigorn.

Bigorn daha hüzünlü bir sesle:

— Onu benim gibi siz de gördünüz..

— Ben mi?.

— Evet siz monsenyör.. Onu siz de tanıyorsunuz.. Hani sizi Sen nehri kenarında bekliyen, Fruvadmantel sokağında yanınıza gelen

kadın, Hani Luvr sarayının büyük kulesi altında sizinle görüşen kadın. İşte An dö Draman, anneniz o..

Dehşetinden tüyleri ürperen Büridan:

— Sus! dedi.

— Ne kadar ıstırap çektiğinizi yüzünüzden anlıyorum. Anneniz, sizi katledilmek için elinizden tutarak kanlı kuleye götürmüştü.

Büridan dizleri üstüne düştü. Bu vaziyette pek az kaldı. Bayılarak arka üstü yuvarlandı. Bigorn eğildi:

— Zavallı delikanlı! dedi. Ne kadar cesur, ne âlicenap, ne sadık ve ne kadar bedbaht!.. Söylediğime iyi mi, fena mı ettim? Hükmünü Allah versin.

Şimdi Büridan yalnızdı. Lansölö Bigorn onu kucağına alarak arkadaşlarının bulunduğu odaya girmişti. Bigorn arkadaşlarının suallerine, hayretlerine uydurma cevaplarla mukabele etmişti. Elbirliğiyle Büridanı ayıltmıya çalıştılar. Delikanlı gözlerini açıp ta kendine gelince, Bigornun işaretiyle hepsi dışarıya çıktılar.

Büridan yalnız kalmıştı. Düşünüyordu. Ne garip şey ki, zihni hep annesiyle meşguldü. Babası bir kaç adım ötesinde bulunduğu halde onu aklına bile getirmiyordu. Demek bir annesi vardı ve yaşıyordu.

O da Bigornun söylediği gibi kendisini kolundan tutarak maktele götüren kadındı. Istırap içindeydi. Sevdiği genç kızı bile unutmuştu. Nefret ettiği Marinyiyi bile unutmuştu. Kendisini kanlı aşklarına namzet kılan kraliçeyi unutmuştu.

Büridan, kendisini biraz topladıktan sonra kulenin damına çıktı. Ortalık aydınlanınıya başlamıştı. Güneş doğmak üzereydi. Büridan hayaller peşinde koşan şair yaratılışlı bir adam değildi... O, dama Parisin şairane manzarasını seyre değil, temiz hava almıya çıkmıştı.

Tamamiyle ferahladığını, aklını başına topladığını hissedince aşağıya kont dö Valuvanın bulunduğu kata indi.

Bigornun sürdüğü sürgüleri açtı. İçeriye girdiiğ zaman kontu geceleyin oturduğu yerde, gene oturmuş olarak buldu. Onda da uzun gece düşünmüş bir adam hali vardı. Sert çehresinde hayra delâlet edici bir şey görünmüyordu.

Baba oğul, bir müddet, hattâ uzun bir müddet biribirlerine baktılar. Valuva ayağa kalktı. İki elini kılıcının salip şeklindeki kabzesine dayadı. İri vücudunu doğrulttu. Lâkırdıya başladı:

— Delikanlı bu gece müthiş bir sırra vâkıf oldunuz.. Taliiniz size, bütün ömrünüzce bilmemeniz lâzım gelen bir şey öğretti. Annenize ve size geçmişte reva gördüğüm muameleyi sakın tenkide kalkışmayınız.. Bunları ister bir cinayet sayınız, ister saymayınız.. Bence ehemmiyeti olan ne bu, ne de sizin kim olduğunuzu öğrenmenizdir.. Yeterki hareketlerimi tenkide kalkışmayınız.. Dün geceye kadar siz benim için ne, ben de sizin için neydimse gene öyleyiz.. Şu kadarcık bir değişiklik yoktur.. Serbest kalacak olursam şunu biliniz ki siz gene nazarımda krala asi, hain, asiler ve hainler reisi bir adam olarak kalacaksınız. Müstahak olduğunuz cezadan kurtulmak için

yalnız bir çıkar yol vardır. O da beni, babanız olduğunu öğrendiğiniz adamı öldürmenizdir.

Kont bunu söyledikten sonra mantosunu açtı. Göğsünü öne çıkararak bir adım yürüdü. Bu haliyle göğsüne bir hançerin batırılmasını anlatmış oluyordu.

Bu müthiş sözler sırasında Büridan kımıldamamış, titrememişti. Büyüyen gözleri de kendisine hitap eden adama dikilmişti.. Valuva devam etti:

— Ben hayatta kalırsam bil ki öleceksin.. Yaşamak istiyorsan fırsat elindeyken öldürmelisin beni!.

Büridan ağır ağır kapıya kadar yürüyüp, onu, ardına kadar açtı ve kolunu uzatarak Valuvaya yolun serbest olduğunu gösterdi.

Bu affeden veya kovan bir adamın haliydi. Büridan, bir tek kelime dahi sarfetmemişti.. Yalnız sararmıştı. Sağ kolu taşlaşmış gibi gergin duruyor, eliyle kapıya dayanıyordu. Vücudunda derman kalmamıştı. Kont Valuva geçti.. Hakaret dolu gözlerini oğlununkilere dikerek bir an durdu. Büridan hâlâ öyle duruyordu. Valuva omuzlarını kaldırdı. Mantosunu düzeltti ve sonra, başını bile çevirmeden dönemeçli merdivenden indi. Büridan hıçkırıklarla ağlamıya başladı

— 46 —

İiii aaah! İah!..

Valuva sanki hiç bir şey geçmemiş gibi sakin bir tavırla zemin katındaki dehlize geldi. Durdu. Ufak kapı kapalıydı. Önünde de, mantosuna bürünmüş keçe şapkasını gözlerine kadar indirmiş bir adam duruyor, ayakta uyuyordu. Yahut horladığı için uyuyor sanılıyordu. Hançerini elinde tutan bu adamın horlamasında, dikkat edilirse, ince bir alayın gizli olduğu anlaşılıyordu.

Valuva, bu adamın mantosu bulunmasına ve şapkasının eğik olmasına rağmen Bigorn olduğunu anlamakta büyük bir zahmet çekmedi. Suratı hiddetle kırıştı. Sanki bu uyuyan adamı bir vuruşta ikiye bölmek istiyormuş gibi elini kılıcının kabzesine götürdü.. Fakat bu sırada Lansölo o kadar şiddetle horlamıya başladı ki bununla Valuvanın hareketlerini uyumasına rağmen gözden kaçırmadığını anlatmış oldu.

Kont arkasından:

— Şeş cahar! diye bağrıldığını işitti..

Diğer bir ses:

— Şeş beş! dedi. Ben kazandım..

Valuva başını çevirdi. Karanlık bir köşede zarla kumar oynayan, kendisinin mevcudiyetinden haberdar değilmiş gibi görünen iki kişi gördü.

Kont hareketsiz durdu.

Kumarbazlardan biri Giyom:

— Alâ! dedi. Başını kazandın.. Fakat hepsi bu kadar mı ya? Ya öteki parçaları.. Onlar da fena değildir hani..

Rike:

— Peki! Bu sefer hayvanın derisine oynuyorum..

Giyom Bürrask, zarları boynuz zarfın içinde sallayarak masanın üstüne fırlattı. Suratını ekşiterek:

— Çahar se... dedi. Şansım fena!.

Rike, sevinçle:

— Dü beş! Derisi de benim, diye bağırdı ve kahkahalarla gülmiye başladı. Giyom kumarda kaybeden bir adam hiddetiyle:

— Rike, dedi.. Seninle oynamıyacağım!.

— Dostluğunu kaybetmek istemem.. Kazandığım baş ve deriyi, hayvanın budlarına korum.

Giyom kendisine pek sevinilecek bir haber verilmiş gibi:

— Hay, hay. diye bağırdı.

Zarlar atıldı. Giyom:

— Vay canına, bir iki.. Hay gözün çıksın senin... Bu gece de amma aksi şansım var ha!.

Rike attı:

— Hep yek...

Giyom attı:

— Bunda da ben kazandım. Monsenyörün başı, derisi ve butları benim..

Giyom ayağa kalktı.. Valuvaya doğru yürüdü:

— Monsenyör, dedi. Siz benimsiniz.. Şimdi kazandım sizi.. Muti bir hayvan efendisini nasıl takip ederse sende beni öylece takip etmelisin..

Valuva korktuğuna delâlet eder hiç bir harekette bulunmadı.. Bilâkis ikisine, bu maskaralıklarına, müthiş bir intikamla mukabele edeceğini anlatan bir bakışla baktı..

Giyom yanına yaklaştığı zaman:

— Hırsızlar, dedi. Reisiniz buradan sağ olarak ve hiç bir hakarete maruz kalmadan çıkacağımı söyledi.

Giyom:

— Reis mi? Nerede reis? Rike! Sen gördün mü onu? Nerede olduğunu biliyorsan çağır onu da bunu hangi salçaya koyacağımı söylesin..

Valuva:

— Dikkat ediniz! dedi. İleri gidiyorsunuz.. Her birinizin muhtelif cürümlerden dolayı arandığınızı unutmayınız.. Fazla olarak bugün konağımı basmak cürmünde de bulundunuz. Bu hareketinizin Luvr sarayını basmaktan farkı yoktur. Sizi bu anda, derhal, reisinizin arzusu yerine getirilmek suretiyle affettiririm.

Rike Odriyo:

— Hey! Bigorn! Uyku budalası!.. Hayvanın ne söylediğini işittin mi?.

Valuva bu söz üzerine hakikaten korkmıya başladı. Bu adamların bu derece ileri gitmeleri hiç te hayra delâlet etmezdi.

Rike devam etti:

— Dinle Valuva! dedi. Mademki bizi affettireceğinizi söylüyorsun.. O halde kusur ve günahlarımızı da affet..

Giyom:

— Garip şey.. Acaba ben neden ağlıyorum. Acıdığımdan mı? diye mırıldandı.

Valuva, Giyoma bakınca onun, yere oturarak küçük bir sepet içindeki soğanları soyduğunu gördü.

Rike hiddetle:

— Vay! dedi. Sen yoksa soğanlı yahni mi yapacaksın? Benim soğan sevmediğimi bilmiyor musun? Ben sade kızartma isterim.

Galile imparatoru:

Darılma Rike, dedi. Bırak ta rahatça ağlayayım. Bilmiyorum neden, acıdığımdan mı dersin, neden alıyorum.. Yoksa gözümü sulandıran soğan mı? Fakat ben ömrümde bu kadar göz yaşı dökmedim..

Bu sırada Valuva bir domuz sesi işitti. Baktığı zaman Bigornun domuz gibi bağırarak, onun hareketlerini taklid ederek oda içinde dolaştığını gördü... Doğrusu domuz gibi bağırmasını pek iyi taklid ediyordu. Giyom da elinde tuttuğu soğanları havaya fırlatarak tutuyor, hokkabazlık yapıyordu, ayni zamanda bir ölü duası okuyordu.

Valuva bu manzarayı ayakta hareketsiz seyrediyor ve titriyordu. Korkusu arttıkça gözlerinin büyüdüğü görülüyordu.

Sahne cidden pek korkunçtu. Giyomun, Rikenin, Bigornun bu lâtifesi neredeyse Valuvanın kalbini durduracaktı..

Onlar gülüyorlar, eğleniyorlardı. Gotye de işin farkına varınca katılmıya başladı. Dördü birden Valuvaya yaklaştılar. Valuva şaşırmıştı. Ne yapacağını bilmiyordu. Yukarda oğluna söylediklerinden pişman oldu. Büridanın siması, müvazenesini kaybetmek derecelerine gelen düşüncesinde son bir ümit gibi parladı; boğuk bir sesle:

— Büridan! Büridan! Büridan! Bürida!.. diye bağırdı.

Bigorn, Mabelin arkasından Nel kulesine girdiği zaman Strajildonun uşaklarının çıktığı duvardaki deliğin yanına koştu. Yayı harekete geçirdi. Gizli kapı açıldı. Kulenin bodrumuna inen merdiven meydana çıktı. Valuvayı bu merdivene ittiler. Zavallıyı itekaka aşağıya indirdiler. Valuva, birdenbire, bir meş'aleyle aydınlanan oldukça geniş bir odaya vardı. Burası Margaritin Büridanla Filip ve Gotyeyi hapsettiği yerdi.

Valuva bir kapının şiddetle kapandığını duydu. Yalnız kalmıştı. Bir tahta iskemlenin üzerine yıkıldı. Çok cesur olan bu adam şimdi titriyordu.

Nel kulesinde bu vak'anın geçtiği sabahın ertesi günü Luvr sarayında büyük bir gürültü vardı. Bu gürültünün burada Parise aksettiği de sanılırdı. Pariste de bir telâş vardı. Çanlar çalınıyor, sürü

sürü halk sokaklara fırlayarak Nötrdam kilisesinin avlusuna gidiyordu.

O gün, biri ikinciteşrinde, öteki ikinci kânunda yapılan deliler bayramile eşek bayramı tekrarlanacaktı. Sebebi de kraliçe, doktorun bildirdiği mühlik hastalıktan kurtulmuş ve Lûi Huten Parislilerin bu münasebetle eğlenmesine karar vermişti.

Zaten Paris eğlenmekten başka bir şey istemiyordu. Genç kral, henüz ne vergi koymuş, ne de babası gibi para piyasasını değiştirmişti.

Bu sebeple herkes Lûiyi seviyor ve onun kusursuz bir kral olduğuna inanıyordu. Bu sebepler bir araya gelince mühlik bir hastalıktan kurtulan kraliçeleri için eğlenmemekte hiç bir mâna yoktu.

Notrdam kilisesi yakınındaki sokaklardan askerlerin mümanaatına rağmen insan dalgaları yuvarlanıyordu. Sonra bütün bu halk, Notrdam avlusuna toplanıyor, büyük yortu günlerinde olduğu gibi donatılan geniş kilisenin içine giriyordu.

Fakat halkın, kilise gibi mukaddes sayılan bir yerdeki hareketleri, o devirde, Paris âdetini bilmiyen yabancılara garip görünebilirdi.

Burada dua edilecek yerde, gülünüyor, eğleniliyor, yeniliyor, içiliyor ve şarkılar söyleniyordu. Gaiz küfürler, lâtifeler ediliyordu. Bu bir an geldi ki arttı. Lâtifeler cinaslara yol açtı, edepsizliklere başlandı. Yapılmadık şey kalmıyordu.

Halk arasında, her cins adam vardı. İçki içenler gittikçe azıtıyorlardı. Kilise içinde yer bulamıyanlar, avlularda yer alıyorlar, oturuyorlar, onlar da içmiye başlıyorlardı. Kilisede yapılan bu bayram deliler bayramıydı.

Kral Filip Ogüstün ortadan kaldıramadığı bu âdet ancak sonraları Papanın, kardinallerin, serpiskoposların müşterek çalışmaları neticesinde kaldırılabilmiştir.

Bu halk eğlence için kiliseye toplanmıştı. Yeyip içmeleri eğlence değil, belki eğlenceye hazırlıktı. Asıl eğlenceyi yapacaklar henüz gelmemişti. Şarkılar okunurken herkesin bir beyit söylediği ve bu beyitlerin sonunda birer eşek gibi anırdığı işitiliyordu. Bir aralık binlerce halk bir ağızdan bir mersiye okudular. Sonunda da (iiah) gibi anırarak kiliseyi sarstılar.. Gene sonra bu kalabalık:

— Âyin, âyin, diye bağırdılar.

Minberin kenarında biri göründü... Beygire biner gibi oturmuştu. Bir elinde domuz sucuğu, ötekinde bir şarap destisi tutuyordu.

— Piskopos şimdi gelecek, diye bağırdı.

— Piskoposu isteriz, âyin isteriz!..

— Piskopos gelecek, Baheyn adındaki piskopos gelecek.

Halk şiddetle alkışladı.

— Yaşasın kral Lûi! Yaşasın Baheyn!

Baheyn onuncu Lûinin oda uşağından başka biri değildi. Onun hakikî adını bilmiyoruz. Baheyn adı da Luvrun yakınında bulunan Baheyn kapısından alınmıştır. Baheyn, kral ve senyörleri ve kilise-

ye girmesine müsaade edilenler tarafından deliler piskoposu intihap edilmişti.

Bu sırada süslü bir merkebin üzerine bindirilmiş genç ve güzel bir kız alayı vâlâ ile kiliseye getiriliyordu. Bu genç kızın elinde bir de çocuk vardı. Meryemle İsayı temsil eden bu alay kiliseye getirilirken bir kısım halk ta piskoposu getirmek üzere Luuvra hareket ediyordu.

Bu garip alaya iştirak edenlerin mühim kısmı kıyafetlerini değiştirmişlerdi. Rahipler bile suratlarını büyük ve biçimsiz maskelerle kapamışlar veya sadece karalamışlardı. Bir kısmı soytarı elbisesi giymiş, bir kısmı da kendilerini maymun, ayı, kaplan ve sair vahşi hayvanlar kılığına sokmuşlardı.

Halk, bunlar arasında, bir maymun tarafından çekilen iki ayıyı çok alkışlıyordu. İki ayı alayın önünde oynuyor, zincirlerinin uçlarından tutan maymun da akla gelmez maskaralıklar yapıyordu.

Bunları seyredenler:

— Bu mutlaka kraliçenin büyük maymunlarından biri olacak! diye bağırıyorlardı.

Eğer bu sırada çan sesleri, kahkahalar, alkışlar biribirine karışarak büyük bir gürültü vücuda getirmemiş bulunsaydı, bunların konuştuklarını işitmek mümkün olurdu. Ayılardan biri:

— Bigorn! Yoksa bizi Luvre mi sokmak niyetindesin? diyordu.

Öteki cevap verdi:

— Oraya girmek kurdun ağzına atılmak olur. Gerçi biz ayıyız, ama, kurd kolaylıkla bizi yiyebilir. Ben yenilmek değil, yemek istiyorum.

Maymun:

— Giyom korkuyor musunuz? Korkuyorsanız söyle! dedi.

Ayı:

— Büyük Galile imparatorluğu üzerine söylüyorum ki korktuğumu söylersen sopayla döverim.

Maymun:

— Rike ya siz! Siz de korkuyor musunuz? diye sordu.

İkinci ayı kahkaha ile güldü:

— Lansölo Bigorn, galiba işkembeni deştirmek istiyorsun!

Maymun devam etti:

— Mademki korkmuyorsunuz, ben de korkmuyorum.. Luvre gireceğiz..

Giyom:

— Allah kahretsin! Girelim öyle ise..

Rike:

— İyi ama, orada ne yapacağız? dediler..

Bigorn cevap verdi:

— Göreceksiniz.. Her halde çok güleceğiz.. Size bunu vaad ediyorum..

Bu sırada muhavere kesildi. Bu garip alay müteharrik köprüyü geçtikten sonra Luvrün kapılarından biri altına girdi. Kabul edildikleri avluda, kral ve kraliçe ve maiyeti de toplanmışlardı.

Kraliçe, hemşireleri Blânşla Janın çevrelediği sırma işlemeli bir hayvanın alt tarafına yerleştirilen muhteşem bir kürsüye oturmuş, gene etrafında üç sıra mızraklı asker dizilmişti.

Kürsünün ilerisinde oturan kralla bir çok senyörler de gürültülü alayın avluya girişini seyrediyorlardı.

Lüi Hüten kahkahalarla gülerek:

— Giriniz, dostlarım! dedi. Piskoposunuz sizi bekliyor; onu alıp götürünüz. Alayın başında yürüyen iki ayı, krala teşekkür etmek üzere sıçramıya, oynamıya başladılar.

Alay kürsünün önünden büyük bir gürültü koparak geçti. Bunlar arasında yalnız bir kişi dalgın duruyordu: Margarit:

O, etrafında geçen bu maskaralıkların âdeta farkında bile değildi.

Alay, kralın önünde bir grup halinde toplanmış ve çalgılar çalınmıya başlamıştı. Gürültü bittikten, muzika geriledikten sonra maskaranın biriri ilerliyerek::

— Haşmetli kralımız izin verirseniz, piskoposumuzu alıp götüreceğiz! dedi.

Kral cevap verdi:

— Alınız!:

Baheynin etrafı sarıldı.

Halk:

— Takdis, takdis edilsin! diye bağırdı.

Kralın işareti üzerine etrafındaki senyörler açıldılar. O zaman kürsünün bir sıra fıçı üzerine konulduğu görüldü.. Her fıçının ayrı bir musluğu vardı.. Kral bunlardan birini açarak bardağına doldurduğu şarabı bir yudumda içti.. Sonra tekrar doldurdu. Bu sefer bardağı içecek yerde Baheynin başından aşağı döktü:

— Baküs namına, seni, deliler piskoposu olarak takdis ediyorum, dedi.

Hararetli bir alkış koptu. Halkla bir arada eğlenen bir kral o zamana kadar görülmemişti.. Hele alay için muhtelif şarap fıçıları hazırlıyan kralın semahati, hürmet ve muhabbeti ziyadeleştirmişti.

Halk biribirini ite kaka fıçılara hücum etti. Bir kaç dakika içinde koca fıçılar boşaldı.

Alay Luvra girdiği gibi gene karma karışık bir halde dışarı çıktı.. Gerçi deliler piskoposunun iltihakından dolayı bir kişi fazlalaşmıştı. Fakat ayni zamanda aralarında üç kişi de eksildi.

İki ayı ile bir maymun sırra kadem basmışlardı.

Bu sırada Notrdamda eğlence devam ediyordu. Deliler piskoposunun da oraya vasıl olmasiyle bu eğlence bir kat daha arttı.

Mihraba kadar itile kakıla götürülen zavallı Baheyn yalandan bir âyine başlamak mecburiyetinde kaldı.

Gece olmuş, gürültüler kesilmişti... Luvr uyuyordu. Kral geceyi şövalyelerinden bazılariyle bir arada, içki içerek geçirmişti. Bu sırada Valuvanın esrarlı bir şekilde kaybolmasından da bahsedildi. Şeh-

remini, Büridanla avenesinin yakında ele geçirileceklerini, şayet öldürülmediyse, Valuvanın nerede saklandığını muhakkak ortaya çıkaracağını temin etti.

Kral saat ona doğru dairesine giderek oda uşağı Baheynin gelip gelmediğini sordu. Daha dönmemişti.. Yatak odası bitişiğindeki istirahat odasına geçti.

Baheynin saat kaçta gelirse gelsin kendisini muhakkak görmesini tenbih etti. O, deliler âyinini göremediğine müteessirdi. Baheyn'den bunun tafsilâtını alacaktı.

Bir saat kadar, avluda, koridorlarda dolaşan nöbetçilerin ayak sesleri işitildi. Sonra ışıklar söndü, gürültüler kesildi.

İki saatte bir nöbet değiştiren nöbetçi, mızrağının sapına dayanarak, tavanına asılmış bir lâmbanın salona yaptığı hafif ışık altında hareketsiz bekliyordu. Bu, maiyet kıtası kumandanı Hük dö Trenkavelin kumandası altında bulunan bir İsviçreliydi. İsviçrelilerin içki içmekteki şöhretleri büyüktür.

Bu da, ya fazla içtiğinden, yahut yorgun olmasından, nöbetinin ikinci saatinde gözlerini kapamıya, esnemiye başladı. Uyumamak için bir kaç adım atmak istediyse de gezinmenin yasak olduğunu hatırlıyarak durdu.. Böyle yarı uyuklar bir halde, bir rüya görür gibi oldu.

Kralın teneffüs odasında bulunan iki büyük dolaptan birinin yavaşça açıldığını sandı. Bir an kadar şaşırdı... Dolaptan iki maymunun çıktığını, sırıtarak, sıçrayarak kendisine doğru geldiğini görünce şaşkınlığı korkuya çevrildi.

İsviçreli:

— Acayip, diye mırıldandı.

Sonra bağırmak için ağzını açtı. Fakat bağırmıya mecalı kalmamıştı. Ayni dolaptan iki hayvan daha çıktı. Bu defakiler ayıydı. Ayılar yanına yaklaşınca, ard ayakları üzerinde doğruldular. Nöbetçinin alnından soğuk terler boşandı, saçları dimdik oldu.

Bütün kuvvetiyle bağırmak üzereyken maymun hemen boğazına sarıldı. Ayılardan biri de pençesini ağzına dayadı. İsviçreli ağzının tıkandığını, elleriyle ayaklarının bağlandığını hissetti. Kendisini çoktan kaybetmiş, ayıların pençeleri arasına düşmüştü. Ayılar, İsviçreliyi ihtimamla kaldırdılar ve dolabın içine yerleştirdiler.

Maymun:

— Dostum, dedi, uslu dur.. Sana bir fenalığımız dokunmıyacak.. Kımıldandığın dakikada boylarsın öbür dünyayı...

İsviçrelinin zaten kımıldanacak hali kalmamıştı: Bayılmıştı.

Maymun dolabı kapadıktan sonra arkasındaki elbiseyi çıkardı. Şimdi ortada Bigorn görünüyordu. Diğerleri de elbiselerini çıkardılar: Giyomla Rike...

Lansölo kralın oda kapısına yaklaştı. Kapıyı hafifçe tımalayarak yavaş sesle anırdı:

— İih iiah!..

Kral:

— Sen misin Baheyn! diye sordu.

Lansölo cevap verdi:

— İiah iiiah!..

Lüi Hütenin odasında bir kahkaha koptu. Üç adam, kralın:

— Miskin sarhoş! Hâlâ kendisini eşek âyininde sanıyor! Gel içeri... Ayini nasıl yaptığını anlat bana... Şeytanın piskoposu! dediğini işittiler.

Bigorn kapıyı açarak girdi.

Arkasından Rike ile Giyom da girdiler. Kollarını çaprazlama bağlıyarak durdular..

Lüi Hüten, mutekid bir hıristiyan olmakla beraber, ne Allahtan, ne de Şeytandan korkan bir adamdı. Odasına üç yabancının girdiğini görünce karyolasından sıçrıyarak kılıcını kaptı ve deliliğine mağlüp olmıyarak boğuk ve yavaş bir sesle sordu:

— Buraya nasıl girdiniz!.

Bigorn diz çökerek cevap verdi:

— Bize bu cesareti, şevketli kralımızı bir ihanetten korumak arzusu verdi. Kral hazretleri lütfen bir saniye yüzümüze baksınlar. Hiç birimiz silâhlı değiliz.. Eğer haşmetpenahimiz bir cinayet irtikâp ettiğimizi sanıyorlarsa bağırabilirler. Askerler yetişir... Emin olunuz ki hiç bir mukavemette bulunmadan teslim oluruz. Yalnız söylemek istediğimiz şeyi söylemeyiz..

Lüi kılıcını koltuğa dayadı. Sırtına sür'atle bir gece hırkası geçirdi ve:

— Siz kimsiniz? diye sordu.

Lansölo ayağa kalkarak:

— Şu Galile imparatoru Giyom Bürrask; şu. Bazoş kralı Rike Odriyo, ben de haşmetli efendimizin âciz bir bendesi, adım Lansölo Bigorn... cevabını verdi..

Kral:

— Giyom Bürrask, Rike Odriyo, Lansölo Bigorn öyle mi? Bu isimleri işittiğimi sanıyorum..

Giyom cevap verdi:

— Başımı getirene mükâfat verileceğine dair şehremini münadisi adımı bağırmıştı. Aklınızda oradan kalmış olacak...

Rike sırıttı:

— Benimkini de bağırmıştı, dedi.

Bigorn ilâve etti:

— Benimkini de!.. Şevketmeab odanıza üç idam mahkûmunu kabul etmiş bulunuyorsunuz. Şatöle zindanı münadisi, bizi kabul edenlerin de idam edileceğini ilân etmişti.

Kral, düşünceli ve kederli duruyordu. Bigornun söylediği «ihanet» kelimesi kalbine işlemişti.

Zindanda, Mabelin söylediği bu kelime, zaten o gündenberi uykusunu kaçırmıştı.

Kimdi, kendisine ihanet eden bu kadın? Luvrde, kendi maiyeti arasındaki kadınlardan biri.. Kimdi bu?

Lüi Hüten:

— Siz, dedi, pek küstahsınız! Fakat zararı yok. Beni burada bek-

leyiniz. Kralın misafiri bulundukça başınız cellâd satırından uzaktadır.

Kral, bu sözleri, mutad olmıyan bir azamet ve vakarla söylemiş ve üç adamı yalnız bırakarak dışarı çıkmıştı.

Rike, Bigorna dedi ki:

— Sana, bizi kurd ağzına götürdüğünü söylememiş miydim?.

— Sabret. Bizi kurd yiyemiyecek!

Giyom söze karıştı:

— Silâhımız da yok! dedi.

Bigorn tebessüm etti... Ceketini açarak üç tane hançer çıkardı. Birer tanesini arkadaşlarına verdi.. Birini de kendisi alıkoydu.

— Düşmanlarımızdan bir kaçını öldürmeden ölmemeliyiz, dedi.

Giyom:

— Rahatça ve şerefli bir ölüm.. sözünü söyledi..

Rike ilâve etti:

— Doğru! Keyiflenmek için bir desti biramız eksik!..

Giyom cevap verdi:

— Amma yaptın ha!. Kral sarayında bira bulunmaz olur mu hiç!. Hem biradan daha iyi şeyler buluruz. Bal şerbeti ne güne duruyor! Hem öyle bir bal şerbeti ki bal şerbeti derim sana!.. Valadanur'da içtiklerine benzemez.

Filhakika Giyom, bir masa üstünde bal şerbetiyle dolu gümüş bir kap görmüştü. Masanın yanına giderek kabı alıp kokladı. Kralın kupasına dolodurdu. İçti ve dilini çatlattı..

Giyomdan sonra sırayla Rike ve Lansöloda ayni şeyi tekrarladılar.

Bu sırada Kral Lüi, teneffüs odasile diğer iki odadan daha geçerek bir zabit kumandasında bulunan yirmi mızraklı askerin bulunduğu muhafızlar koğuşuna girdi.

Neferlerden biri:

— Kral! diye bağırdı.

Bir saniye içinde hepsi silâhlarını alarak bir sıraya dizildiler ve selâm vaziyeti aldılar.

Lüi bir dakika kadar alık alık bakındı. Hiddetten dudakları titriyordu. Nihayet:

— Bana bakınız zabit! Gidiniz, bana kumandanınızı çağırınız! dedi.

Zabit koştu. Bir dakika sonra Trenkavel gelmiş bulunuyordu. Kralın gece yarısı karakolu ziyaretinden korkmuş ve rengi sapsarı kesilmişti.

Kral:

— Trenkavel, dedi. Bu askerlerin hepsini de şimdi prangaya takınız!.

Trenkavel:

— Şevketmeab! diye kekeledi.

— Bir söz daha söylersen sen de zindanı boylarsın!.

— Ya zabit şevketmeab!...

— Onu da.

Bu sırada kendisinin de pırangaya konulması emredilen zabit, takımının önüne geçerek kralı kılıciyle selâmladı. Metin ve sakin bir sesle askerlerini kralın önünden geçirecek bir şekilde nizama geçmek kumandasını verdi.

Askerler korkularından sararmışlardı. Kralın önünden geçerek koridorda uzaklaştılar.

On dakika sonra yeni bir İsviçreli takımı, eskilerinin yerine geldi. Bu adî cezadan hiddeti teskin edilmiş görünen kral, Trenkaveli yanına alarak teneffüs odasına geldi.

Trenkavel:

— Haşmetpenah! Burada, kapınızın önünde bir nöbetçi olacaktı, diye bağırdı.

Bu sırada bir inilti işitildi. Trenkavel sesin geldiği dolaba yaklaşarak açtı. Elleri, ayakları bağlanmış, ağzı tıkanmış neferin orada boylu boyunca yattığını gördü. Bu hâdise kralın bir suikast teşebbüsiyle karşılaştığına işaretti. Katillerin, kralın yatak odasına kadar girmiş bulunmaları düşüncesiyle ürperdi. İsviçreliyi çözerken:

— Sana ne oldu? Kimin hücumuna uğradın? diye sordu:

— Maymun!.

— Nasıl maymun ahmak? İsviçrelinin dişleri biribirine çarparak kekeledi: Ayılar!..

— Şevketmeab bu adam korkudan aklını kaçırmış. Şimdi karakol efradının pırangaya konulması emrini niçin verdiğinizi anlıyorum. İstirham ederim...

Kral tebessüm etti ve Trenkavelin sözünü kesti:

— Nafile kafa yorma, Trenkavel, anlayamazsın! Yalnız dairemin etrafına nöbetçiler koy.. Sen de bir kaç askerle burada bekle.. Bağırdığım zaman odama gir. Alt tarafı senin bileceğin bir iş...

Kral, bunları söyledikten sonra hemen odasına girdi. Üç serseri sükûnetle kendisini bekliyorlardı.

— Haydi bakalım, anlatınız! dedi.

Sonra görünüşte sakin, hattâ memnun gibi bir koltuğa oturdu.

Bu sırada, teneffüs odasında bazı ayak sesleri işiten Bigorn:

— Şevketmeab, dedi.. Etrafımızı sardırdığınızı görüyorum.. Bu, kral sözüyle yakışık almıyacak bir keyfiyet... Bize söz vermiştiniz.. Odanızda misafir bulundukça bize, hiç bir zarar gelmiyecekti.

Kral cevap vermeden ayağa kalktı.. Kapıya yaklaşarak açtı ve:

— Trenkavel! diye seslendi..

Giyom bütün kuvvetiyle canını kurtarmıya azmeden bir adam haliyle elini hançerinin kabzesine koydu ve:

— Mahvolduk.. diye mırıldandı.

Neş'esi kaçan Rike:

— Ah şu Bigorn! Dangalak herifin biridir zaten!.. dedi.

Bigorn:

— Azıcık sabrediniz, diye homurdandı.

İçeriye giren Trenkavel, kralın odasındaki serserileri görünce şaşırdı.

Kral:

— Trenkavel, dedi. Bana cellâd Kaploşu (Bigornun yüzü ekşidi) ve hazinedarımı (Bigornun korkusu sevince çevrildi.) çağır!.

Kaploş adını işiten Rike titremiye, Giyom da, ensesini baltasından saklamak istiyormuş gibi boynuna bir eşarp sarmıya başladı.

Kral devam etti:

— Kaploş gelirken üç tane sağlam ip, hazinedarım da her biri otuz gümüş ekülük üç kese getirsin..

Trenkavel odadan çıktı. Kral kapıyı kaparken söze başladı:

— Üçünüz de amcam ve sadık müşavirim Kont dö Valuvaya suikast yapmakla müttehimsiniz.. Cellâdın iplerile, hazinedarın keselerini tercih ediniz. Yalan söylerseniz asılacaksınız.. Doğruyu söylerseniz keseleri kazanırsınız.. Hangisini intihap ediyorsunuz?.

Bigorn:

— Keseleri şevketmeab! Keseleri! diye bağırdı.

— Söyleyiiz, o halde. Konta ne fenalık yaptınız..

— Hiç bir fenalık yapmadık şevketmeab! Senyör dö Valuvayı domuz yavrusu eti yemiye ve iyi bira içmiye davet ettik. Davetimizden pek hoşlandı. Götürdüğümüz yerden bir hafta ayrılmamaya, boyuna domuz etiyle bira içmiye karar verdi.

— Sefil çapkın! Kralınla alay mı ediyorsun? Kont nerede? Hemen söyle! Yoksa gün doğmadan diri diri yandığını görürsüh!..

— Şevketmeabım. Eğer beni takip etmek isterseniz, sizi kontun yanına götürebilirim. O zaman anlarsınız ki, sevgili amcanıza hiç bir fenalığımız dokunmamıştır. Bizzat kral hazretleri, amcalarını kurtarmıya gelmezlerse güneş doğmadan asıl ölecek olan sevgili amcalarıdır. Bana gelince; benim için yakılmak ta bir yakılmamak ta. Rivayete bakılırsa muhterem pederinizin emirleriyle yakılan Tampl şövalyelerinin reisi Jak odun yığınlarının üzerinde, yığınların hiç te fena bir yatak olmadığını bağıra bağıra söylemiştir. (Bu kanlı vak'ayı hatırlayan kral sarararak başını önüne eğdi). Şevketmeab, biz Luvre girmek, nöbetçilerinizi bağlamak ve karşınızda bulunmakla hayatımızı zaten istihkar etmiş olmuyor muyuz? Bu hareketlerden çekinmiyen bizler, şahsınıza karşı hürmetimizi de göstermiş bulunduk. Siz yalnız bulunduğunuz sırada hiç bir fenalık yapmadık. Bizi takip etmiş olmakla amcaızı kurtarmaktan başka bir şey yapmamış olacaksınız.

Lansölonun siması değişmişti. Bu haşin çehrede, cür'etkâr bir vakar vardı. Kral bir kaç saniye kadar bu cesur adamı takdirle süzdü. Sonra:

— Demin, dedi, bir ihanetten bahsetmiştin...

— Evet şevketmeab, ihanetten bahsetmiştim. Efendimiz, kont dö Valuvayı görecekleri yerde bu ihanetin eserlerini de göreceklerdir.

Lüi Hüten sarardı. Yumruklarını sıktı, gözleri ateş saçtı.

— Bana ihanet eden kimdir? diye homurdandı.

Bigorn:

— Bir kadın! cevabını verdi.

Kral elini alnına götürdü.

— Bir kadın! Bir kadın!. Bu da tıpkı Tampldeki kadın gibi söy-

lüyor. Bana bir kadın ihanet ediyor ha! Kim bu kadın? İhaneti ne? Hayatımı mahvetmek tehlikesiyle karşılaşsam bile bunu öğreneceğim.. İhanet azabı içinde yaşamaktansa yaşamamak daha iyidir diye mırıldandı.

Kral masaya bir çekiçle vurdu. İçeriye Trenkavel girdi.

Kumandan:

— Şevketmeab, dedi. Cellâdla hazinedar henüz gelmediler. Fakat neredeyse iradenize müheyya olacaklardır.

— Bana büyücülükle itham edilen kadını da Tamplden hemen getirsinler.. (Bigorna dönerek) Teklif ettiğiniz ziyaret ne kadar sürer?.

— Belki bir saat, belki bir gün... İş efendimizin elindedir.

— Peki o halde.. Haydi, Trenkavel, getir o kadını bana!.

Hük dö Trenkavel çıktı. Kral da acele giyinmiye başladı. Bigorn yardımına koştu.

Serserinin kendisini giydirmesine müsaade eden kral:

— Sen adam giydirmesini biliyor musun? diye sordu:

— Şevketmeab! Be de Baheyn gibi bir oda hizmetçisiyim.

— Kimin?.

— Sorbondan mezun Messir Jan Büridanın; eğer kral hazretleri hizmetlerimden memnun olurlarsa kendilerinden bir ricam olacak. Efendim idama mahkûmdur. Onun son zamanlarda yanında yalnız benim bulunmama ve onu teselli etmeme müsaade eder misiniz?.

— Pekâlâ!.

— Kral hazretleri vaad ediyorlar, değil mi?.

— Söz veriyorum. Bu asi yakalanıp darağacına götürüldüğü zaman yalnız sen bulunacak ve onun son tuvaletini yalnız soh yapacaksın?

— Teşekkür ederim şevketmeab!.

Kral giyindikten sonra odanın nihayetinde teneffüs odası kapısiyle karşı karşıya bulunan bir kapıya doğru yürüdü ve:

— Beni takip ediniz!.. dedi.

Bu sırada Giyom, masa üstünde duran kralın hançerini, Rike de sandalyeye dayalı duran kılıcını aldı. Galile imparatoru Bazoş kralı, Lûinin yanına yaklaşarak kılıçla hançeri uzattılar.

Giyom:

— Şevketmeab! Silâhlarınızı unuttunuz. dedi.

Rike de ilâve etti:

— Bir asilzade silâhsız çıkmaz.

Lûi ikisini de garip bir bakışla süzdü. Kılıcını kuşandı. Hançerini kemerine taktı.

— Takip ediniz beni, dedi.

Üç arkadaş bu emre itaat ettiler. Kral gizli yollardan, kraliçenin dairesine giden gizli bir koridor boyunca ilerledi. Fakat bir kaç dakikalık yürüyüşten sonra bir merdiven inmeye başlayarak bir avluya çıktı.

Lûi, hızlı yürüyor ve Bigornun anlayamadığı bazı şeyler mırılda-

nıyordu. Bir çok avlulardan, hendeklerden, kapılardan, demir parmaklıklardan geçildi.

Buralarda nöbetçiler vardı. Kral kendisini tanıtmadan yalnız parolayı söylüyor ve müşkülâtsız geçiliyordu. Nihayet ufak bahçeye vardılar. Kral yalnız kendisinde bulunan bir anahtarla bahçenin kapısını açtı. Bahçenin öbür ucunda müthiş kale bedenleri göze çarpıyordu.

Lüi bir başka demir kapı açtı. Üç arkadaş kralın arkasından karanlık bir kemer altına girdiler. Sonra küçük bir köprüden geçerek Luvrden dışarıya çıktılar. Giyom derin bir nefes aldı. Rike: «Of!» dedi. Bigorn hiç bir heyecan göstermedi.

Şimdi Sen nehrinin kıyısında bulunuyorlardı. Bigorn bir şey söylemeden nehre yaklaşarak bir sandala atladı ve krala kolunu uzattı. Kral bu muavenete tenezzül etmiyerek sandala sıçradı. Sandalın başına geçti. Kollarını kavuşturdu. Nehre bakarak düşünmiye başladı:

— Kim bana ihanet eden bu kadın?.

Giyomla Rike ortaya oturdular. Bigorn küreklere geçti.

Sandal karşı sahile vasıl olunca, kral kum üzerine atladı ve omuzlarına müthiş bir gölgenin çöktüğünü hissetti. Gölgenin nereden geldiğini anlamak için başını kaldırınca hayret ve endişe ile:

— Nel kulesi! diye mırıldandı.

— 47 —

FİLİP DÖ NEL

Lansölo Bigorn, kulenin dehlizlerine girdi. Kral da kendisini takip etti.

Giyom Bürraskla, Rike Odriyo da içeriye girdilerse de bunlar dışarıda kaldılar. Bigornla kral yukarıya çıkmıya başladılar.

Bigorn birinci katta durdu:

— Kral hazretleri, işe nereden başlamak istiyorlar. Önce kont dö Valuvayı mı görmek istiyorlar, yoksa ihaneti mi anlamak arzusundadırlar.

Kral içini çekerek bir kaç saniye kadar düşünür gibi göründü. Nihayet boğuk bir sesle:

— İhanetten! dedi.

Bigorn:

— Peki! Kadından! Efendimizin benimle birlikte şu kulenin tepesine kadar çıkması lâzım. Gerçi bu yorucudur.. Gök yüzüe çıkmakla müsavi gibi bir şey..

— Cehennemin dibine inmek icap etse bile gene arkandayım..

Bigorn çıkmıya başladı.

İkinci katı da geçtikleri sırada, yavaşça bir kapı açıldı ve bir

adam, sükûnetle kulede bulunduğu söylenilen hayaletler gibi çıkmıya başladı. İhtimal bu da bir hayaletti. Zira benzi sapsarı, gözleri bir deli gözünden farksızdı.

Bigorn Nel kulesinin en üst katına vasıl olunca durdu ve:

— Burasıdır! Kral hazretleri.. Mukaddes kitaplarda yazılı olan «çal, sana açılır» «ara ve bulursun!» sözlerini hatırlasınlar, dedi.

Lansölo yerlere kadar eğilerek ve geri geri giderek gözden kayboldu. Kral bir kaç dakika kadar gösterilen kapı önünde hareketsiz durdu.

O bu anda ihanetten başka bir şey düşünemiyordu. Bu ihanetin ne olduğunu bilmeden çekilip gitmenin en iyi bir şey olduğu muhakkaktı. Bununla beraber, kral, krala ihaneti en müthiş bir cinayet, bir canavarlık, işitilmemiş bir alçaklık telâkki ediyordu.

Derhal önündeki kapıyı iterek içeriye girdi. Burası vaktiyle kraliçeyle hemşirelerinin Büridanla dö Nel kardeşleri bekledikleri cümbüş odasına bitişik teneffüs odasıydı.

Burada, kendisine ihanet eden kadını göreceğini umarken odanın bomboş olduğunu görünce bir dehşete kapıldı. Öteki odaya geçti. Orası da bomboştu.

Kral, oturarak etrafına bakınmıya başladı. Kendisine Bigorn «ara bulursun!..» demişti. Aramaya karar verdi. Margaritin yanında bulunmadığına çok üzülüyordu. O akıllıydı, bu sırrı keşfedebilirdi.

Krala ait bir yer olan Nel kulesini kim ihanete melce yapabilirdi? Luvr sarayındaki mobleler kadar zarif ve güzel olan bu eşya, duvardaki bu tablolar her halde bu sefillerin kim olduklarını tanıyorlardı. Bunu, bu ismi krala niçin fısıldamıyorlardı.

Kral ayağa kalkarak tablolardan birine merakla yaklaştı. Bu açık saçık bir tablo idi. Bakanların yüzünü kızartacak kadar... Altında ismetin canlı tasviri satırı okunan resme bakıca, namusun ismetin yüksekliği hakkında temiz hisler besliyen ve birdenbire bu hissin silinişini gören âfif bir delikanlı gibi kızardı. Kral, diğer levhaları seyrettikten sonra yüzünün kırmızılığı gittikçe arttı. Gözlerine, bakır kakma işlemeli dolaplar, altın ibrik, gümüş kupalar ve sürahiler, zarif sofra takımları yaldızlı bilür bardakları çarptı. Yarısına kadar yanmış renkli mumlu şamdanlara bakarken odanın insanı gaşyeden havası içinde eridiğini duydu:

Burası hakikî bir sefahat ve işüişret yeri! diye mırıldandı.

Odanın nihayetinde üstü süslü, yüz kızartıcı resimler nakşedilmiş bir dolap gördü. Yaklaştı, açtı. Hayretini arttıran kadın elbiseleri doluydu; kendi kendine:

— Bunlar, fahişe elbiseleri.. İnsan Şan Flöri fahişelerinin burada giyindiğini sanacak..

Gülüyordu. Fakat içinde büyük bir sıkıntı vardı. Hem gülüyor, hem de:

— Bu elbiselerden yayılan koku bana yabancı değil, diyordu. Acaba nerede? Valdamurda mı?

Elinde tuttuğu hafif ve ince entariyi yere bıraktı. Bu entarinin arkasında gayet kibar ve asîl bir kadının giyebileceği kıymetli bir manto gördü.

Koku gibi, bu manto da kendisine yabancı görünmedi. Gözleri mantonun iki zümrüt kopçasına ilişti. Bunlara dikkatle baktı. Bu zümrütleri tanıyordu:

— Bu yeşil taşlar muhakkak kraliçeden aşırılmış, dedi.

Vücudu titremiye başladı. Kafasında takılı kalan düşünceyi attı. Bir an kadar aydınlanan düşünceler gene karanlıklara büründü. Asabı bozulmuştu. Gülüyordu. Bu manto yoksa kraliçenin miydi? Kral bunu düşünmedi bile.

Gülüyor ve gülüşünün, asabî neş'esinin sebebini arıyordu. Gözleri ikinci defa duvardaki «ismet» levhasına ilişti. Bir rüya gördüğünü sandı. Yüz kızartan bir şekilde vaziyet almış bulunan kadının gözleri, saçları, tebessümü tıpkı kraliçenin gözleri, saçları ve tebessümüydü.. Lüi ayağa kalktı. Hançerini çekerek levhanın önüne fırlattı.

Bir kaç saniyede ikinci tablo param parça olmuştu. Bir homurtuyla yerine oturdu. Yeniden gülmiye başladı. Kahkahalar arasında:

— Oh!. dedi. Aklımı bozacağım! Bu müthiş düşünceler beni çıldırtacak. Gözlerim yanlış gördü! Hayır! Onu görmedim. O, o değildi, diye mırıldandı.

Ayni zamanda diz çöktü. Yırttığı resmi bir araya getirmiye, kadının yüzünü yeniden tetkike çalıştı. Fakat kâğıt, o kadar parçalanmıştı ki buna imkân bulamadı. Kral:

— Rüya gördüm! diye mırıldandı.

Ayağa kalktı. Etrafına bakındı. Sonra teneffüs odasına geçerek çenesini elleri arasına aldı ve uzun müddet ayakta düşündü. Kraliçe hakkında en küçük bir şüphesi yoktu. Yahut ta vardı ki bunu itirafa cesaret edemiyordu.

Lüi, Margaritin ihaneti hakkında şüpheye düşmektense intihar etmeyi tercih ediyordu. Kafası altüst olmuştu.

Az sonra yavaş yavaş kendisini topladı. Şimdi baştan başa hiddet kesilmişti. Önüne geleni tekmeliyor, etrafa yumruk sallıyordu. Bigorn: «Ara, bulursun!» demişti. Nerede arayacak, nerede bulacaktı. Bununla beraber icap ederse, kulede taş taş üstünde bırakmamıya karar vermişti.. Arayacaktı. Önüne gelen yeri karıştırdı. San'atkârane oymalarla süslü bir masaya yumruğunu indirdi. Masa devrildi. Çekmesi dışarıya fırladı. Yere bir takım kâğıtlar döküldü.

Lüi Hüten vahşice bağırdı:

— Artık öğreneceğim!..

Kâğıtları almak için dizleri üstünde ileriye atıldı. Fakat bu anda bir başka el, bu kâğıtları, kendinden önce yakaladı.

Lüi, hiddetle, âdeta fırlayarak ayağa kalktı. Kâğıtları kendinden önce kapan ve elinde tutan adam karşısında duruyordu.

— Siz kimsiniz?. diye mırıldandı.

— Adım Filip dö Nel!..

— Vay Filip dö Nel sensin öyle mi? Âlâ! Fakat benim kim olduğumu biliyor musun?

— Fransa kralı onuncu Lüi.. (İçinden de) Margaritin kocası! dedi.

— Kralına karşı yaptığın bu hareketten dolayı nasıl bir cezaya çarpılacağını da biliyor musun?.

— Evet şevketmeab! İdam cezasına!

— Sen zaten başını getirene mükâfat verilecek biriydin. Şimdi iki kavrulmuş bir idam mahkümusun?.

Ölü gibi sararan Filip, Kralın karşısında eğildi.

Bir an kadar süren sükût sırasında kralın, hızlı hızlı solumasından başka bir şey işitilmiyordu.

Kral:

— Ver o kâğıtları bana! Yoksa başını cellâdın koparmasını beklemiyeceğim, diye bağırdı.

Filibin dudaklarında, tebessüme benzer bir şey belirdi.

— Şevketmeab, dedi. Beni idama mahkûm ettiniz. Bu kâğıtları size verirsem, bütün Fransız asılzadelerinin hakaretine maruz kalırım. Bu kâğıtlar ne sizin, ne benim malımdır. Onları benim gibi sizin de okumaya hakkınız yoktur. Çünkü onlar bir kadınındır.

Filip derin bir iç çekmesinden sonra:

— Metresim! dedi.

Kral hızla nefes aldı. Birdenbire:

— Adı ne bu kadının? diye sordu.

Filip söyleyemiyeceğini anlatacak bir şekilde başını salladı.

Kral:

— Dinle, dedi. İki şeyden biri.. Ya kadının adını söylersin, ya kâğıtları verirsin.

— Hayır. İkisini de yapamam.

Kral bir saniye şaşkın kaldı. Elini kılıcının kabzesine götürmüştü. Filip sakin duruyordu. Lüi, son gayretle:

— İhanet ediyor bana bu kadın! dedi.

— İhanet mi ediyor? Kime?.

— Bana!

Filip sarsıldı. Sararmıştı. Açılan gözlerini krala dikerek onun hakikate vâkıf olup olmadığını anlamıya çalıştı.

Kral devam etti:

— Filip dö Nel.. Bana bir kadın ihanet ediyor. Bunu biliyorum. Bundan eminim. Geceleri karşıma hayaletler dikiliyor. İhanet beni her yerde takip ediyor. Masama oturuyor, atımın sağrısına biniyor. Filip, sana emir değil, rica ediyorum. Bu kadının adını biliyorsun sen. Bir sözün beni diriltecek, kendimi kendime getirecek.

— Şevketmeab.. Bu kadının ihanetini aklıma getirmemek için

icap ederse hafızamı parçalar, ismini söylememek için dilimi koparırım.

Kral kılıcını kaldırarak:

— Öyleyse gebermek hakkındır! diye bağırdı ve Filip dö Nele hücuma geçti.

Kılıcı ayni zamanda diğer bir kılıçla çarpıştı. Filip yerinden kımıldamamıştı.

Kral, karşısında bir başkasını görüyordu. Yeni gelen, kılıcını kralın göğsüne dayamış ve soğuk bir sesle:

— Şevketmeab, tahtınızı iki kardeşinizden birine mi bırakmak istiyorsunuz? diye sormuştu.

Filip dö Nel:

— Büridan! diye mırıldandı.

Lüi:

— Serseriler, beni cellâd vazifesi görmiye mecbur ediyorsunuz! diye bağırdı.

Ayni zamanda Büridana hücuma geçti.

Büridan:

— Bigorn getir meş'aleyi buraya! diye bağırdı.

Bigorn elindeki meş'aleyle koşup geldi.

— İşte, monsenyör! dedi.

Büridan, kralı, kılıciyle hiç bir harekette bulunmamasını temine çalışırken Filibe seslendi:

— Kâğıtları meş'alede yak Filip!..

Kral hiddetinden köpürmüştü. Bir boğa gibi, Büridanın üstüne atıldı. Maksadı delikanlıyı öldürmek değil, Filibin yanına giderek bütün esrarı satırları arasında taşıyan kâğıtları elde etmekti.

Büridan hücum etmiyor, yalnız onun Filibe yaklaşmasına mâni oluyordu. Filip birer birer kâğıtları yaktı. Sonuncusunu yakarken merakına galebe edemiyerek kâğıdın son satırlarına göz gezdirdi: Bu satır bir isim ve bu isim de Margarit dö Bürgony idi.

Filip:

— Kurtuldu! diye mırıldandı.

Kral son hücumunu yaparken son kâğıdın da yandığını görmüş ve geri çekilerek kılıcını masanın üzerine bırakmıştı. Titriyordu. Büridan bir saniye kadar kralı süzdükten sonra:

— Şevketmeab, dedi. Ben bir cinayet irtikâp ettim. Kralıma karşı silâh kaldırdım. Başım sizindir, alınız!.

Kral yavaş ve anlaşılmıyan bir dille:

— Serseri, dedi. Elimden kaçıp kurtulabileceğini sandığın için böyle söylüyorsun.. Fakat müsterih ol.. Cezanı bulmakta ne kadar gecikirsen o nisbette ağırlaşacaktır.

Büridan kılıcını bir köşeye bırakarak kollarını kavuşturdu. Sakin bir sesle söze başladı:

— Şevketmeab! Kılıcımı kılıcınızla çarpıştırmak cinayetine, müsaade ederseniz size Valuva gibi bir de nasihatte bulunmak cinayetini ekleyeceğim. Şu kulenin damına çıkınız! Başları için mükâfat vaad ettiğiniz adamların burada bulunduklarını bağırınız. Emin olu-

nuz ki. sesinizi işitenler buraya koşacaklar ve sizi, bizi zindana götürmek zahmetinden kurtaracaklardır. Söz veriyorum ki haşmetpenah, geleceklere kolumu bile sallamıyacağım.

Büridanın yanına yaklaşıp duran Filip:

— Ben de!. dedi.

Bir ses:

— Büridan bunları sen kendin için söyle.. Mademki senin ölmeğe arzun var, mesele yok.. Fakat ben ölmek istemiyorum. Ben Gotye dö Nel yaşamak için bir adım atsa, onu hareketinden ben alıkoyacağım. Hançerimle gebereceğini bilmelidir.

Giyom, Rike ve Bigorn ayni zamanda:

— Ben de öyle! diye bağırdılar..

Lansölo Bigorn ilerliyerek:

— Şevketmeab, dedi. Ararsanız kabahat bende değil.. Muhterem amcanız monsenyör dö Valuvayı ziyaret etmek istemez misiniz? Vaadimi yerine getirmemi istiyorsanız. lütfen beni takip ediniz. Sonra hayatını bana medyun olan Valuva ölümünü de gene bana medyun olabilir.

Bigorn bunları söylerken Büridana yan gözle bakmaktan kendini alamadı. Delikanlı sapsarı kesilmişti:

— Kont dö Valuva mı? O serbest değil mi? diye mırıldandı.

Bu sırada Giyom kolundan çekerek kulağına fısıldadı:

— Gel buraya Büridan! Sen belki kendini ölüme sürüklemek hakkına maliksin ama, bizim hesabımıza böyle bir hakkın yok..

Ayni zamanda Gotye de kolundan tutarak çekmişti.

Kral tehdit eden bir sesle:

— Gene görüşürüz efendiler! diye bağırdı.

Büridan başını çevirdi:

Ne zaman isterseniz şevketmeab! dedi.

Sonra da kendisini merdivene doğru çeken Giyomu takip etti.

Kral. Bigorna:

- Beni kont dö Valuvanın yanına götür! dedi. Bu çete içinde senden başkasının hayatını bağışlamıyacağım. Sen şen bir adamsın. Efendin müstahak olduğu cezaya kavuşunca beni gel sarayda gör. Seni memnun edecek bir başka efendi daha bulursun!.

Lüi, kendisini pek zayıf bir halde görünce yumuşamış, intikam arzusunu daha müsait bir zamana saklamıştı. Bigorna. kendisini saraya alacağına dair vaadinde pek samimîydi. Büridanla Filibin âmiyane tavırlarına karşı Bigornun şen ve serbest oluşunu pek beğenmişti. Onun güler yüzle cür'etli hareketlerde bulunmasını takdir ediyordu.

Kralın vaadine mukabil Bigorn yeisle yüzünü buruşturdu:

— İşte gene talihsizliğim kendini gösterdi. Tam kendime lâyık bir yer bulduğum sırada öleceğimi sanıyorum. Sarayınızda ne kadar da bolluk içinde yaşayacak, ne güzel yemekler yiyecek, ne nefîs içkiler içecektim. Talihim burada da yâr olmadı.

— Hem istediğin kadar. Fakat seni affettiğim bir zamanda öleceğini söylemekte ne mâna var?.

— Büridanın idama mahküm olduğunu söylemediniz mi?.

— Evet.

— O halde... Lütfen dinleyiniz beni.. Size kısa ve hakikî bir hikâye anlatacağım. Bir gündü: Kapon sokağında. geceleri evlerine geç vakit giden adamların paralarını kendi ceplerimize indirebilmek için sokak başlarında bekliyenlerle birlikte bulunuyordum. Anlıyorsunuz değil mi şevketmeab.. Paraların ağırlığiyle kamburlaşan zenginlerin paralarını alarak kamburlarını düzeltiyorduk. Onlar da bize bundan dolayı teşekkür ederek evlerine gidiyorlardı. O gün de. şehremininin neden dolayı hoşuna gitmediğini hâlâ anlayamadığım bu vazifeyi yapmak için bekliyorduk. Şevketmeab şehreminlerinden kendinizi koruyunuz: Onlar halk arasında müsavatı temin etmek istiyenlere karşı fena fikirler besliyen adamlardır. Sözü uzatmayayım. Tam o sırada kibar giyinmiş, mücevherlerini takınmış bir kadın geçiyordu. Derhal kralın, kadınların halk içine süslü püslü çıkmamaları hakkındaki iradesini hatırladım. Bu kadının kral emrine aykırı hareketi canımı sıktı. Arkadaşlarıma işaret ettim. Hepimiz cezasını vermek için üzerine atıldık. Bu sırada bir adam delirmiş gibi hançerini çekerek üzerimize atılmaz mı? Arkadaşlarım kaçtı. Ben yalnız kaldım. Bu adam Jan Büridandı. Beni yere devirdi ve hançerinin ucunu boğazıma dayadı. Beni öteki dünyaya göndereceği sırada süslü kadın: «Jan Büridan! Ben bu adamı affediyorum. Fakat, ona öyle bir ceza veriyorum ki ömrü oldukça senden kurtulamıyacaktır. Bu adam senin uşağın, hayatı hayatına şu iplikle bağlı olacaktır.» dedi. Bu kadın büyücüydü zâhir.. Büridanın boynuna doladığı kırmızı bir ipliğin ucunu benim de boynuma sardı. İşte, bu ip koptuğu gün. ben de öleceğim. Çünkü o büyücü kadın böyle söyledi, şevketmeab..

Kral büyük bir saflıkla ve bu sözlere inanır bir tavırla:

— Lâkin ben böyle bir iplik göremiyorum! diye bağırdı.

— Ben de göremiyorum şevketmeab. Onu ancak büyücü kadının boğazıma sardığı zaman görebilmiştim. Şimdi onu görmüyor fakat mevcudiyetini hissediyrum. Ben nereye, ne kadar uzağa gidersem gideyim, kendimi efendime bağlı görüyorum. Bu sebepledir ki şevketmeab, iradeniz veçhile Büridan idam edilince ben de ölmüş bulunacağım ve sarayınıza maalesef gelemiyeceğim..

Lûi Hüten başını salladı:

— Ne oldu o büyücü kadın?.

— Tampl zindanında mahpus şevketmeab.

Lüi titredi. Kral, Bigornun bu uydurmasına hakikaten inanmıştı. Bigorn bu hikâyeyi, Büridanla arkadaşlarının uzaklaşabilmelerini temin için uydurmuştu.

Lüi Hüten derin derin düşünüyor. Bigornu göz ucuyla süzüyordu.

Kral bu sırada acaba ne düşünüyordu? Büridanı mı? Arkadaşlarını mı? Silâhla kendisine hücum etmek cesaretini gösteren bu adamları mı? Hayır.

Kral büyücü kadını düşünüyordu.

Lansölonun hikâyesi onu o kadar meşgul etmişti ki Nel kulesin-

de nasıl ve niçin bulunduğunu bile unutmuştu. Bigorn da işin çok uzadığını anlamış olmalıydı ki kralı dalgınlıktan uyandırdı.

— Şevketmeab, dedi. Monsenyör kont dö Valuvanın sizi beklediğini düşününüz.

Kral düşüncesinden silkindi:

— Haydi gidelim, dedi. Bana ihanet eden kadını bulmak için bugün gelecek ve bu eski kuleyi baştan aşağıya arayacağım.

— Hacet yok şevketmeab.. İş işten geçti.

— Nasıl? Yanan kâğıtları mı kastediyorsunuz?. Söyle onu bulacağım. değil mi? Sen gördün mü onları?.

— Belki şevketmeab!.

— O kâğıtlarda bana ihanet eden kadının adı yazılı değil miydi? Evet hakkın var.. İş işten geçti. Marinyi ve Valuva gibi en akıllı müşavirlerin bile aldatamadıkları ben aldatıldım.

— Siz bir kuvveti temsil ediyorsunuz şevketmeab...

— Evet, aldatılan bir kuvveti.. O iki adam bana yaptıklarının cezasını çekeceklerdir. Filiple Büridan için yeni işkenceler icat edeceğim.

— Siz bir adaleti temsil ediyorsunuz şevketmeab!..

— Derilerini diri diri yüzeceğim..

Kral, bu fikre güldü. Bigorn da ayni şekilde hareket etti.

Bununla beraber Bigorn soğuk bir ter döktü. Kral gülüyordu. Kan yüzünü bürümüştü. İçinden:

— Bana ihanet eden kadın Filibin metresi ha!.. Onun adını öğremek için hayatını Büridanınkine bağılyacak kadar kuvvetli büyücü biliyor onun adını. Onu söyleteceğim, diye homurdandı.

Bir iç çekişiyle yüksek sesle:

— Haydi, dedi.. Beni kontun yanına götür. Şayet efendin öldüğü halde hayatta kalırsan, seni Luvrde beklediğimi unutma! Bana elinden geldiği kadar ihanetini öğrenmek istediğim kadını öğretmek için yardımını unutmayacağım. Beni dinle Bigorn.. Haydi benimle birlikte Luvra gel..

— İmkânsız şevketmeab. Boğazımdaki ipliğin beni boğduğunu hissediyorum.

Bigorn öksürüp aksırdı. Hırladı. Kıpkırmızı kesildi.

İki hıçkırık arasında:

— Şevketmeab. dedi. Hayatımın kurtulması için yegâne çare efendim, Jan Büridanı affetmenizdir.

— Kat'iyyen Bigorn.. Senin için bu çok fena olduğu halde...

Lansölo hüzünlü bir vaziyette kâğıtların yakıldığı meş'aleyi eline alarak kralın önünü aydınlattı.

Zemin katına geldikleri sırada Bigorn kralı bodrumlara inen merdivene götürdü. Aşağıya indi. Valuvayı kapadığı zindanımsı taş odanın kapısını açarak:

— Buradadır, şevketmeab! dedi.

Kral içeriye girdi.

Bigorn biran kadar kapıyı kapamayı düşündü. Lâkin bundan vazgeçti.. Gerçi Fransa kralını esir etmek asırlarca dillerde dolaşa-

cak bir hareket olurdu.. Fakat ne lüzumu vardı. Zaten kralı buraya getirmekle beyhude hareket etmişti. Onun her şeyi öğrenmesi daha iyi idi. O zaman mel'un Margaritten de kurtulmuş olurlardı. Artık hiçbir şeye karışmıyacaktı.

Bigorn yukarıya çıkarak kuleden ayrıldı.

Şafak sökmek üzereydi.

Nel kulesinden yüz metre ileride arkadaşları kendisini bekliyorlardı. Yanlarına gitti ve sessizce hep bir arada yürümiye başladılar.

Bigorn:

— Beni takip ediniz! dedi. Hepiniz idama mahkûmsunuz. Bu vaziyette başınızı sokabileceğiniz ancak bir yer vardır. Sizi orası paklar..

Kurulmuş makineler gibi Bigornu takip ettiler. Zincirleri kaldırılmış köprülerden geçtiler. Bir hayli dolaştıktan sonra iki adamın yayana geçemiyeceği kadar dar, güneş doğduğu halde hâlâ karanlık bir sokağa girdiler. Bu dar sokak, pis manzaralı, harap evlerle çevrilmiş bir meydana varıyordu.

Garip kıyafetli bir takım adamlar, kapıların eşiğinde daha garip bir takım hazırlıkla meşguldüler. Adamın biri ayna karşısına geçerek kendisini gözleri oyulmuş gibi göstermek için kaşlariyle göz kapaklarını karalıyordu. Bir başkası da çolakmış gibi kolunu bağlatıyordu.

Burası Haşarat Yatağıydı.

Luvr sarayı kadar muhahfaza altında bulunan bu yere girenlere kimse dikkat etmemiş gibi görünüyordu.

Büridanla arkadaşları, buna rağmen, bütün bakışların kendi üzerlerinde olduğunu anlıyorlardı. Bigorn sağa, sola esrarlı işaretler göndererek, kapısı önündeki iki taş arasına uzun bir sırık dikili eve doğru yürüdü.

Arkadaşları kendisini takip ediyorlardı.

Sırığın tepesinde, bir ip ucuna asılan kanlı ve siyahımsı bir et parçası sallanıyordu. Bu Haşarat Yatağının bayrağı ve bu bayrak, evin, Haşarat Yatağı, kralına ait olduğunu anlatıyordu.

Çirkin görünüşlü kulübeye girecekleri sırada Büridan:

— Filip nerede? diye bağırdı.

Hepsi biribirlerine baktılar.

Filip yanlarında değildi. Kaybolmuş, sırlara karışmıştı.

— 48 —

FİLİP DÖ NEL (Mabat)

Grup, büyük bir emniyetle Bigornu takip ederek Nel kulesinden uzaklaştıkları sırada Filip, Giyomun yanındaydı. Nel duvarlarını takip ederek nehir boyunca yürüdükleri sırada, azıcık geri kalmış, sonra da onlar köprüyü geçerlerken durup düşünmüştü. Acaba arka-

daşlarına tekrar kavuşabilecek miydi? Büridanla Gotyeyi görmese bile yapılması icap eden mühim bir işi vardı. O. her ne bahasına olursa olsun Margariti kurtarmak istiyordu.

Geldiği yoldan geri döndü. Lansölonun açık bıraktığı Nel kulesi kapısından girerek yukarıya çıktı. Az evvel kralla uğraştığı odaya girdi ve bir koltuğa oturarak başını elleri arasına aldı, düşünmiye başladı.

Ne kral, ne Büridan, ne kardeşi Gotye, ne de pek fena olan mevkii yalnız, Margariti düşünen mefküresine hiç bir tesir yapmamıştı.

Kralın kulede olup olmadığını düşünmüyordu. Fakat kendi kendine:

— Kral tekrar gelecek ve o zaman!. Oh. o zaman Margarit mahvolacak.. Şu sefil Bigorn, Krala Margaritin ihanet ettiğini anlatmak için onu buraya kadar getirmekten çekinmedi, diye düşünüyordu.

Gözleri parlayarak titredi ve:

— Onun kocasına ihanet ettiğini biliyorum, dedi. Bu doğru! Biliyorum bunu.. Gözlerimle gördüm. Fakat onu seviyorum. Onu hâlâ bütün mevcudiyetimle seviyorum. Bu aşkın bana vereceği saadet, ancak onu kurtardıktan sonra ölmek olabilir.

İnsan delirmiye başlarken gözleri ne hal alırsa onunkiler de ayni hale büründü. Çehresi sapsarı kesilmişti.

Tebessüm etti:

— Bereket versin ki onları gözetliyordum. Bigorn da, Büridan da kardeşim de Margaritin ölmesini istiyorlar. Bereket ki onlardan şüpheleniyordum. Eğer ben bulunmasaydım, kral Margaritin mektuplarını okuyacak ve karısının ihanetini öğrenecektir. İyi ki vaktinde geldim. Acaba hepsi yaktıklarımdan ibaret mi? Ne malüm? Lüi buraya gelince arayacak.. Başka bir şey bulunmadığına emin olmam lâzım..

Etrafına bakındı. Kralın param parça ettiği levhayı gördü.

Titriyerek mırıldandı:

— Lüi bu güzel resmi neden yırttı?.

Diğer resimleri de gözden geçirdi. Bunlardan hiç birinde, Nel kulesindeki eğlenceli müdaviminin Margarit olduğunu anlatacak en küçük bir emare göremedi.

Sakinleşti. Eşyaları, dolapları yokladı. Çekmeceleri muayene etti. Sahanlarda, kupalarda, gümüş takımlarında, kraliçeyi hatırlatacak bir şey bulamadı. Terlemişti. Vakit geçiyordu. Günün sona erdiğinin farkına varmaksızın, açlık, susuzluk hissetmeksizin, yorulduğunu anlamaksızın çalıştı.

Şüpheli gördüklerini param parça etti. Gözü ibriğe ilişti. Üzerinde bir hükümdar tacı vardı.

— Ne tedbirsizlik.. diye mırıldandı.

İbriği, dama çıkararak nehre attı.

Bundan sonra kralın uzun uzun tetkik ettiği ince elbiselerin bulunduğu dolaba gitti. O da tıpkı kral gibi bunları birer birer muayene etti. Mantodaki zümrütler onunda dikkatinden kaçmadı.

Bir aralık bunları da ibrik gibi nehre atmayı düşündü. Fakat sonra eliyle alnına vurarak:

— Ben ne deliyim, dedi.

Bu kıymetli taşları sardı. Elbiselerin birinden kopardığı bir iplikle bağladı. Kulenin alt katına indi, dışarıya çıktı. Bakışları, bilhassa askerler üzerinde dolaşıyordu.

Nihayet istediği adamı buldu. Yanına yaklaştı.. Kendi ceplerini karıştırarak bulduğu bir kaç altını askerin eline sıkıştırdı.

— Dostum, dedi. Elbiselerinizden kral maiyet bölüğüne mensup olduğunuzu anlıyorum.

— Evet, kraliçenin..

— Kraliçeyi ara sıra görür müsünüz?.

— Hemen her gün, müteaddit defalar.

— Peki, şu paketi alınız, madam Margarite veriniz. Büyük bir mükâfatla karşılaşacağınıza emin olmalısınız. Fakat bunu verirken kimse görmemelidir.

Asker sevinmişti:

— Kolay, dedi. Fakat kraliçe bu paketin nereden geldiğini sorarsa ne diyeyim?

— Nel kulesinden dersiniz?.

— Ya kim verdi derse?

— Dö Nel senyörü Filip diyebilirsiniz.

Asker selâm vererek:

— Hemen bugün veririm, dedi. Ve sevinçle uzaklaştı.

Elindeki altınları saydı. Kraliçeden alacağı altınları da düşünmiye başladı. Filip tekrar kuleye girdi. İşine devama başladı.

Bir an geldi ki, kulenin, bulunduğu kat kapkaranlık oldu. Hayretle etrafına bakındı.

— Gece oluyor, dedi. Ne müthiş bir gün geçirdim. Fakat müsterihim. Kral şimdi artık gelebilir. İstediği kadar arasın. Şimdi gözlerimin görmediği bu yerde o hiç bir şey bulamıyacaktır. Margarit, seni ikinci defa kurtardım. Artık gidebilirim. Bakalım Büridanla kardeşimi bulabilir miyim?.

Aşağı indi. Merdivenin son basamağına ayak bastığı sırada, zemin katındaki odanın askerler tarafından istilâ edildiğini gördü. Kendisini gören bir adam:

— İşte biri! diye bağırdı. Yakalayın.. Ötekiler de pek uzakta olmasa gerek.. Kuleyi arayın ötekilerini bulup getirin!...

On asker, Filibin üzerine hücum etti. Hiç birine mukavemette bulunmadı. Elleri, ayakları bağlandı. Kaldırılıp dışarıya götürüldü ve kulenin kapısı önünde bekliyen bir arabanın içine atıldı.

Bir hayli dayak yemişti. Yüzü gözü kan içindeydi. Az sonra bayıldı. Nel kulesi baştan aşağı arandığı halde, başka kimse bulunamadı. Müfreze kumandanı buna rağmen ellerini sevinçle biribirine sürttü:

— Birini yakaladım, diye mırıldandı. Halinden elbiselerinden

bunun çete reisi olduğunu anlıyorum. Kraliçenin bana havale ettiği işi hakkiyle yaptım. Bundan memnun olacak.

Filip ayıldığı zaman kendisinin karanlık bir yerde bulunduğunu anladı.. Neredeydi?. Ayağa kalkmıya çalıştı. Muvaffak olamadı. Ayaklarına demir halkalar takılmış ve zincirlerle duvara bağlanmıştı. Eliyle duvarı yokladı.

Duvardan kokmuş bir su sızıyordu. Diri diri mezara konulduğunu sandı.. Karanlıkta büyüyen gözleriyle etrafı araştırıyor, küçük bir ses işitmiye çalışıyordu. Zihnine bir durgunluk gelmişti. Zihni dağıldı. Deliliğin ilk emarelerini tatmıya başladı. Bir kaç dakika içinde, gözleri önünde bir takım hayaller görmiye başladı. O, bu hayallerin her birini tanıyor ve onları çağırıyordu.

Sonra mırıldanıyor, arasıra bağırıyordu:

— Sen misin? Marinyi? Babamla annemin katili sen misih? Bana hakaret için, halime gülmek için geldin değil mi? Cesaret varsa yaklaş?. Oo!.. İşte Büridan.. Aziz dostum, rica ederim, yardım et bana da bacaklarımı sıkan, bana müthiş azap çektirten şu halkaları çıkartalım. Rica ederim! Gitme Büridan. Gel! Gel Büridan.. Ne o, gidiyor musun? Artık dünyada dostluk, kardeşlik, arkadaşlık namına bir şey kalmadı mı? Gotye! Bana neye hançerini göstererek tehdit ediyorsun?. Ne yaptım sana? Onu sevdiğimi biliyorsun. Kurtardığım için bana ölünceye kadar darıldın mı? Alâ.. Vur öyleyse.. Beni azaptan kurtaracağın için bilâkis sana teşekkür ederim. Hele şu sefil Bigorna bak!. Gülüyor da.. Ne, Marinyi ile birlikte içki de içiyorlar.. O, bu ne Marinyi, ne de Bigorn.. Melekler.. Bakınız hele.. Hiç bir insan bu kadar saadete tahammül edebilir mi? O... Evet, o... Mafgarit... Kollarını açarak bana doğru geliyor... Margarit geliyor.

Filip zincir gürültüsü arasında diz çöktü..

Hayaller kaybolmuştu. Bu meş'um zindanda yalnız, yalnız bir hayal kalmıştı: Margaritin hayali.. Margarit..

BİRİNCİ CİLDİN SONU